BM
920
1914
vol.1

DER HEBRÄISCHE PENTATEUCH DER SAMARITANER

HERAUSGEGEBEN

VON

AUGUST FREIHERRN VON GALL

ERSTER TEIL

PROLEGOMENA UND GENESIS

MIT 4 TAFELN

VERLAG VON ALFRED TÖPELMANN
(VORMALS J. RICKER) GIESSEN 1914

Der Pentateuch erscheint im Verlaufe der nächsten zwei Jahre in 5 Teilen zum Subskriptionspreis von etwa 80 Mark, der jedenfalls mit dem Erscheinen des letzten Teiles erlischt

LIBRARY
Brigham Young University

FROM .....

Call No. 222.1 B47 V.1 Acc. No. 228863

ey B Sperry
B. Y. U.
Provo, Utah

2221
B.11
cjk

DER HEBRÄISCHE PENTATEUCH DER SAMARITANER

VON

AUGUST FREIHERRN VON GALL

228863

Druck von W. Drugulin in Leipzig

Dieses Titelblatt, das Widmungs- und Vorwortblatt, sowie das Inhaltsverzeichnis dieses ersten Teiles werden beim Abschlusse des Werkes durch einen nochmaligen Druck ersetzt.

B.Y.U.
LIBRARY
PROVO, UTAH

222
1347

MEINEN LIEBEN FREUNDEN

PFARRER ALFRED ZILLESSEN

UND

FRAU MARTHA ZILLESSEN GEB. LEIBOLD

ZU LOBBERICH

IN DANKBARKEIT GEWIDMET

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
Brigham Young University

http://archive.org/details/derhebrischepent01gall

VORWORT.

Der gelehrten Welt übergebe ich hiermit ein Werk, das mich über ein Jahrzehnt in angestrengter, mühseliger Arbeit beschäftigt hat. Aus reiner Begeisterung für die exakte Wissenschaft, unter mannigfachen Opfern an Zeit und Geld ist die Ausgabe des hebräischen Pentateuchs der Samaritaner von mir durchgeführt und zum Abschluß gebracht worden. Die Forderung PAUL DE LAGARDE[s], einen sicheren Bibeltext zu schaffen, besteht immer noch zu Recht. So ist auch eine wissenschaftliche Ausgabe des hebräischen Pentateuchs der Samaritaner seit Jahrzehnten verlangt worden. Als mein verewigter Lehrer EMIL KAUTZSCH auf Grund meiner „Ankündigung einer neuen Ausgabe des hebräischen Pentateuchs der Samaritaner" in der Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft Band XXVI (1906) Seite 293—305 in einer Sitzung der allgemeinen semitischen Sektion auf dem Orientalisten-Kongreß in Kopenhagen 1908 einen Vortrag über meinen Plan hielt, wurde, wie er mir am 20. September 1908 schrieb, „eine einstimmige Resolution erzielt, daß die Sektion die Ausführung des Plans im höchsten Grade für wünschenswert erklärt". In der Diskussion wurde dann von mehreren Seiten allerdings eine Einschränkung des Apparats für wünschenswert erklärt, da so Raum gespart werden könnte und das Ganze entsprechend billiger würde, auch zweifellose Irrtümer und Schreibfehler nicht gebucht zu werden brauchten. Ich habe dann fast alle offenkundigen Schreibfehler und Korrekturen erster Hand, wie sie noch der Probedruck von 1906 bot, fortgelassen. Dagegen konnte ich nicht auf Wiedergabe der orthographischen Varianten, etwa der scriptio plena und defectiva, verzichten, wozu KAUTZSCH persönlich geraten hatte. Das ganze Material mußte einmal vorgelegt werden, weil dies eben noch nie geschehen war. Wir sind auch heute noch DE ROSSI dankbar für seine Variae lectiones Veteris Testamenti 1784 ff. — worauf nebenbei bemerkt nach Band I, Seite 111 seinerzeit 495 Leute subskribiert hatten — und wissen es zu schätzen, daß er auch die Schreibvarianten geboten hat. Der Apparat meiner Ausgabe bietet nun aber reichlicher Textvarianten, als ich anfangs gedacht hatte. Dazu gehen Schreib- und Sinnvarianten in der hebräischen Schrift oft ineinander über. Manchem mag auch auf den ersten Blick die Buchung der Interpunktionen überflüssig dünken. Aber gerade hier wird noch manche Vergleichung mit unserm masoretischen Text neue Erkenntnisse in die Wege leiten. Und die Rücksicht auf das Geld sollte nun einmal bei einer Ausgabe, die uns über alles in den samaritanischen Pentateuchhandschriften orientieren soll, keine Rolle spielen. Ich kann wohl sagen, daß ich das Material lückenlos gebracht habe — denn es sind etwa 80 Handschriften einschließlich der Fragmente gebucht worden. Auch die nicht benutzten alten Handschriften werden kaum eine neue Lesart oder nennenswerte neue Interpunktionssetzungen bieten.

Nach welchen Grundsätzen ich bei der Herstellung des Textes verfahren bin, habe ich in den „Prolegomena" ausgeführt. Ich bin ganz allein dabei zu Wege gegangen, geholfen hat mir keiner bei der Ausarbeitung. Und doch bin ich genug Freunden und Fachgenossen dankbar für gute und treue Ratschläge. Auf Vorschlag von Herrn ALFRED RAHLFS in Göttingen ließ ich fort,

was ich in meiner Ankündigung S. 305 unter 4 in Aussicht genommen hatte. Der verewigte Eb. Nestle empfahl mir, in der äußeren Anlage des Buches mich an die große Cambridger Septuaginta-Ausgabe zu halten. Ganz besonderen Dank schulde ich aber meinem lieben Freunde A. Cowley, der, als ich 1907 sechs Wochen in Oxford die samaritanischen Schätze der Bodleiana studierte, mir mit größter Liebenswürdigkeit im Aufstöbern der Handschriften beistand und mir damals und noch später bei der oft sehr schwierigen Entzifferung und Enträtselung der Kaufkontrakte treulichst half. Wir haben in vielen Briefen wohl ziemlich alle Kaufkontrakte besprochen. Auch half mir A. Cowley während des Druckes, wenn es galt, eine Lesart, über die ich nach meinen Kollektionen im unklaren war, sicher festzustellen. Nach ihm danke ich am meisten Herrn M. Gaster in London, der mir mit außerordentlicher Freigebigkeit seine Handschriften in meine Studierstube entlieh und mir auch Photographieen wertvoller Rollen geschenkweise überließ. Auch Herrn David Salamon Sassoon in London schuldige ich Dank für eine mir persönlich geliehene Handschrift, sowie Herrn Hans H. Spoer in Wolverhampton (England) für das Geschenk einer Photographie eines kleinen Fragments und Herrn Paul Kahle in Halle, der mir gütigst seine Photographien eines Teils der barberinischen Triglotte in Rom lieh und mir seine Notizen über diese Handschrift zur freien Verfügung stellte. In Amerika bemühten sich für mich, um mir dortige Handschriften wenigstens in Photographie zu verschaffen, die Herren G. F. Moore in Cambridge (Mass.) und R. Gottheil in New York; ich danke diesen Herren für ihre allerdings vergebliche Mühe. Meinen Dank habe ich aber auch auszusprechen den Verwaltungen der Bibliothèque Nationale in Paris, der Kaiserlichen Öffentlichen Bibliothek zu St. Petersburg, der Bodleiana in Oxford, des Britischen Museums in London, der Universitätsbibliothek in Cambridge (England), der Königlichen Bibliothek zu Berlin und der Universitätsbibliotheken zu Leipzig und Leiden für Verleihung, Benutzung und für die Erlaubnis zum Photographieren von Handschriften, sowie dem Großherzoglich Hessischen Staatsministerium in Darmstadt und der Kaiserlich Deutschen Regierung in Berlin für ihre Vermittlung beim Entleihen verschiedener auswärtiger Handschriften.

Auskunft über mir zweifelhafte Lesarten Pariser Handschriften gab während des Satzes dankenswerter Weise Herr A. Chapira in Paris. Die letzte Korrektur las mein Schüler, Herr stud. theol. et or. Karl Ramge aus Gießen.

Trotz vieler wissenschaftlicher Unterstützung wäre die Veröffentlichung des Werkes beinahe nicht zustande gekommen. Ich hatte mehrere tausend Mark schon an die Vorarbeiten gewendet, und mir fehlte die Lust, nun dieselbe Summe in den Druck zu stecken. Da übernahmen die in der Widmung genannten rheinischen Freunde die Hälfte der sehr beträchtlichen Druckkosten, während der Verleger dankenswerter Weise den Rest der Unkosten tragen wird.

Gießen, Weihnachten 1913

A. v. GALL.

INHALTSVERZEICHNIS DES ERSTEN TEILES

PROLEGOMENA

I. Verzeichnis und Beschreibung der in dieser Ausgabe benutzten Handschriften sowie einiger anderer nicht benutzten Handschriften I

1. Mehr oder weniger vollständige Handschriften in Buchform I

2. Fragmente von Handschriften XLIII

A. Fragmente von Rollen XLIII

a) Im Besitze der Kaiserlichen Öffentlichen Bibliothek zu St. Petersburg XLIII

b) Im Besitze des Britischen Museums zu London L

c) In anderem Besitze L

B. Fragmente in Buchform LIII

a) Aus der Kaiserlichen Öffentlichen Bibliothek zu St. Petersburg LIII

b) Aus anderen Sammlungen LX

II. Verzeichnis der Ausgaben LXI

III. Schreibweise und Einrichtung samaritanischer Handschriften LXII

IV. Grundsätze für die Bearbeitung der vorliegenden Text-Ausgabe LXVIII

V. Einführung in den Gebrauch des Textes LXIX

TAFELN I—IV

HEBRÄISCHER TEXT MIT APPARAT

Genesis . . . . . 1—112

I.

VERZEICHNIS UND BESCHREIBUNG DER IN DIESER AUSGABE BENUTZTEN HANDSCHRIFTEN SOWIE EINIGER ANDERER NICHT BENUTZTEN HANDSCHRIFTEN.

1. Mehr oder weniger vollständige Handschriften in Buchform.

A — im Besitz der Universitätsbibliothek zu Leipzig[1]

beginnt mit Gen. 11, 31 ויוצא und schließt mit Dt. 4, 37 אבתיך. Erhalten sind 160 Blätter von Pergament. Die Höhe der einzelnen Blätter ist ± 41 cm, die Breite ± 33 cm, die Höhe der beschriebenen Schriftfläche beträgt ± 27 cm, die Breite ± 23 cm. Jedes der auf Haar- und Aasseite beschriebenen Blätter enthält 32 Zeilen. Jedes Buch schließt mit Angabe der קצים (s. u. S. LXIII). Das Zeichen der קצה ist =··:[2] Abbildung von f. 24[b]. s. Taf. I.

Dt. 1, 1 ff. (f. 155[a] ff.) enthält folgendes am Schluß abgebrochenes Kryptogramm[3]:

אני · אברהם · בן · יעקב · בן · טביה · בן · סעדה · בן · (אבר)הם · דמבני · (פ)יגמה · כ(ת)בתי · זאת · התורה ·
הקדושה · על · שם · (ס)מוכה · וארכונה · מתפציה · ישים · יהוה · ברכאתה · . . . . . .

Das Alter der Handschrift wird bestimmt durch die entsprechenden Kryptogramme der von demselben Abraham b. Jakob b. Ṭabia[4] b. Se'ada b. Abraham aus der Familie Pigama in Damaskus geschriebenen Handschriften B (s. u. S. III), und V (s. u. S. XXII). Also wird auch A um 1345 n. Chr. geschrieben sein.

Lev. 7, 11 ff. findet sich unter der letzten Zeile in aus einzelnen Punkten zusammengesetzten Buchstaben פלגה דארהותה[3].

Stichisch geschrieben ist Ex. 15, 1—21.

Die Handschrift ist gut erhalten, nur die letzten Blätter sind in ihren oberen Teilen stark zerstört.

Folgende Kaufkontrakte[5] finden sich:

1) am Schluß von Gen. (f. 42[b]):

אתעקת · זאת · התורה · הקדוׅ מן · ממלכת · סהׅ וסמוכה[6] : טבה · עבד · יהׅ בן · סהׅ וסמׅ רבה ·
יצחק · דמבני · פיגמה · אל : ממלכת · סמוך · קהלה · וארכונה · רבה · ויקירה · ומבוגנה : וקראה · וצלׅ וחשׅ

---

[1] Vergl. Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek zu Leipzig, II. die islamischen, christlichen, orientalischen, jüdischen und samaritanischen Handschriften von K. Vollers 1906 S. 445. Über die Herkunft der Handschrift konnte ich nichts ermitteln, man wußte in Leipzig nichts darüber. Wegen ihrer engen Beziehungen zu a, vergl. u. S. LIV, möchte ich vermuten, daß sie mit der Firkowitsch'schen Sammlung herüber kam.

[2] Wo nach einem samaritanischen Interpunktionszeichen ein deutsches Interpunktionszeichen stehen müßte, habe ich dieses ausgelassen, um Mißverständnisse über die Form jenes zu vermeiden.

[3] s. u. S. LXVII zu den verschiedenen Arten von Kryptogrammen.

[4] A. Cowley, The Samaritan Liturgy II. 1909 XXIII liest טביה so, da sein entsprechender arabischer Name regelmäßig غزال sei. „The name is never written טוביה." Auch als הצבי kommt der Name vor.

[5] Ich gebe sämtliche zum größten Teil während des Satzes nochmals kollationierte Kaufkontrakte diplomatisch getreu wieder in ihrer oft wilden und fehlerhaften Schreibeweise unter Verzicht auf jede Wiederherstellung einer korrekten Orthographie. So ist gleich das erste Wort אתעקת und nicht אתעתקת, und im 2. Kaufkontrakt wird וארכונו · וסמוכו · ונשיאו und nicht וארכונה · וסמוכה · ונשיאה geschrieben und vieles andre mehr.

[6] : ist hier Zeilenschluß; im 2. Kontrakt ist : oft sinnlos gesetzt.

וכתˇ ונהירה · ושמור · אהרˇ קדישˇ ועשה · טובה · יעקב · בר · סהבה · וסמוכה · רבה · וארכˇ יצחק :
דמבני · מונס · ותריון · מן · שכוני · דמשק · וקנה · יתה · במדלה : לנפשו · בכסף · עדנה · באחד · ושלשים ·
דנר · זהב · מצריה : ועבד · יהˇ הזכור · אערב (*sic*) · לבעלה · הדרך · ואחרה · וזה · הקנין : בחדש · רביע ·
האחרˇ שנת · תשע · ותשע · מאות · לממלˇ בני · ישמˇ ואתקשט · בעיני · זה · הקנין · ובכן · אסיד · ואני ·
עזי : בן איתמר · בן · עבד · אל · בן · עמרם · בן · עזי · יהˇ ישˇ בריˇ ומבˇ על: וילמד · בה · בנ:
ובני · בנˇ אמן · אˇ א.. מ: ובכן · אסיד · נתנאל · בן · עזי · והכתב · על · פיו ·

Es kaufte also Jakob b. Isaak aus der Familie Munes in Damaskus A von ʿObadjah b. Isaak aus der Familie Pigama im Rebiʿ II. d. J. 909 d. Fl. (= Sep./Oct. 1503 n. Chr.). Zeugen waren ʿUzzi b. Itamar b. ʿAbdallah b. ʿAmram b. ʿUzzi und als Schreiber Nathanael b. ʿUzzi.

2) am Schluß von Ex. (f. 85[b]):

קנה · זאה · התורה · משנה · ישראל · בעדנו: ונשיאו · וסמוכו · וארכונו: עשה · טבאתה · ושימש ·
דעתה · ומתני · צלותה: ומקרתה · דדרה · בין · ישראל · רם: גברה · מיקרה · אברהם: בן · סמוכה ·
רבה · וארכונה · יוסף · בן · סמוכה · רבה · וארכונה · אב · חסדה · דמבני · מתוחיה · מן · אתתה ·
טבתה · רבתון . ברת · סמוכה · רבה · וארכונה · יוסף · בן · סמוך · קהלה · ועשה · טבאתה · אבי ·
הפתח · בן · פינמה · בארבע · מאות · כסף · תהי · מברכה · עליו · וישמר · יהוה · חייו · אמן · וזה · בירח ·
אלחנה · שנת · שלשה · ושמנה · מאות · למלכת: ישמעאל · וסעדתי · בכן · ואני · עבד · יהוה · בן ·
ברכה · בן · אברהם · עבתאה · דדמשק: עבד · תרח · בעלה.

Abraham b. Joseph b. Ab-Chisda[1] aus der Familie Metuchiah kaufte die Handschrift von Rabbatun, der Tochter von Joseph b. Abu ʾl-Fatch (Ab-happetach) aus der Familie Pigama im Dhu ʾl-Higǵa d. J. 803 d. Fl. (= Juli/August 1401 n. Chr.). Zeuge war ʿObadjah b. Beraka b. Abraham aus Damaskus.

3) am Schluß von Num. (f. 154[b]):

אתעתקת · זאת · התורה · הקדושה · מן · ממלכת · סהˇ וסˇ קהˇ ואˇ קהˇ ועˇ טבˇ טביה · בן · סהˇ
וסˇ קהˇ ואˇ קהˇ צדקה · ומן · ממלכת · סמˇ קהˇ ואˇ יעקב · בן · אחיו · דמבני · דנופתה · אל ·
ממלכת · סהˇ וסˇ קהˇ ואˇ קהˇ ועˇ טב: עבד · יהוה · בן · סהˇ וסˇ קהˇ וארˇ יצחק · דמבני ·
פינמה · וכהלון · מן · שכוני · דמשק · וקנין · יתה · באחד · ושלשים · דנר · זהב · מצריה · בשקל ·
זבנה · וזה · בחדש · רמצון · שנת · שנים · ותשע · מאות · למלכת · בני · ישמעאל · ואסידו · על · טביה ·
ויעקב · שני · סהדים נוים · במצטלב · הן · אחות · טביה · השנים · ובן · אחיו · אב · חסדה · והוא ·
ואחותו · השנים · מכרו · חלקם · לטביה · וטביה · ובן אחיו · יעקב · מכרו · התורה · תמימה · לעבד · יהוה ·
הזוכיר · ולא · אשתאר · לאחד · מנון · בה · מהום · ולא · לאחד · מן · סדר · משפחתון · וצדקו ·
כהלון · על · זה · הממכר · וטביה · הזˇ אעבר · הדרך · ואחרה · יהוה · ישימה · מברך · עליו · וילמד ·
בה · בנים · ובני · בנים · אמן · ואתקשט · בעיני · זה · הקנין · ואני · עזי · בן · איתמר · בן · עבדאל ·
בן · עמרם · בן · עזי · בן · עמרם · רצון · יהˇ וסלחˇ עלי · אמן.

Verkäufer waren aus der Familie Denuphta[2] Ṭabia b. Ṣedaḳa und sein Neffe Jakob, dessen ungenannter verstorbener Vater mit einem Bruder Ṭabia und einer ungenannten Schwester vorher die Handschrift besessen hatten. Die Schwester und Ab-Chisda, der Bruder des Jakob, hatten, wie zwei ungenannte Christen (גוים *s. m.*) beim Crucifixus (במצטלב) beschworen, ihr Teil an Ṭabia verkauft, so daß Ṭabia und Jakob Besitzer der Handschrift wurden.[3] Diese verkauften sie

[1] So nach Cowley a. a. O. zu lesen = Abu ʾl-Ḥassan.

[2] A. Cowley gibt a. a. O. S. XLVIII einen Stammbaum der Familie Danfi aus jüngerer Zeit. Vielleicht ist diese Familie mit der der בני דנופתה gleichzusetzen.

[3] So nach Cowleys Erklärung, der mir bei der Enträtselung des Kontraktes half.

an ʿObadjah b. Isaak aus der Familie Pigama in Damaskus im Ramaḍan d. J. 902 d. Fl (= Mai/Juni 1497 n. Chr.), Zeuge war ʿUzzi b. Ithamar b. ʿAbdallah b. ʿAmram b. ʿUzzi b. ʿAmram.

B — im Besitz der Bibliothèque Nationale zu Paris, Nr. 2 des Katalogs[1] (Kennicott 363 Paris. 81; Orator.)

vollkommen erhalten in 254 Pergamentblättern. Bis 35 sind die Seiten gezählt, dann die Blätter, so kommt man bis 272[a]. Die Höhe der einzelnen Blätter ist ± 32 cm, die Breite ± 25 cm. Die Höhe der beschriebenen Schriftfläche ist ± 20 cm, die Breite 17 cm. Jede der beiderseits beschriebenen Seiten hat 30 Zeilen.

Jedes Buch schließt mit Angabe der קצים, das Zeichen der קצה ist ⸬ und auch —:

Am Schlusse der Handschrift findet sich folgender vom Schreiber der Handschrift beigefügter Nachtrag:[2]

I. כלול · כל · קצי · ארהותה:—
תשע · מאות · וששים ·
וששה · במספר:—
סדרי · מקרתה · פסק: נגד.. אנחו ·
ארכנו / שאילה בעו זעיקה:—

II. אתמחו: זעף:⸬ תורו:ו מדע ·
מכשב · ופם · מיתב · לכל · אחד · מנון:⸬
אשר · כתב · אברהם · בן · יעקב:—
והיא · מליו · ששה · אוראון:—
אודה · את · יהוה:—

Dt. 1, 1 ff. (f. 227[a]) findet sich folgendes Kryptogramm:

אני · העבד · העני · אל · רצון · יהוה · אברהם · בן · יעקב · בן · טביה · בן · סעדה · בן · אברהם · דמבני · פינמה · כתבתי · זאת . התורה · הקדושה · בשנת · ששה · וארבעים · ושבע · מאות · שנה · למלכות · בני · ישמעאל · והיא · מליו · ו: אוראון · אודה · את · יהוה · ואשאל · אתו · בעמל · בן · עמרם · יסעד · על · מכתבות · כמוה: אמן · ותהי · ברכאתה · על · כל · קהל · ישראל :אמן · אמן:

Die Handschrift ist darnach i. J. 746 d. Fl. (= 1345/6 n. Chr.) geschrieben. Unsere Handschrift ist die sechste[3], die Abraham b. Jakob, der Schreiber von A und V, geschrieben hat.[4]

In Lev. 7, 11 ff. ist die Mitte der Tora wie in A angegeben (s. o. S. I).

Stichisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21, Deut. 32, 1—43.

Die Handschrift wurde 1616 von Pietro della Valle aus Rom in Damaskus gekauft. Um 1623 gab sie Achilles Harlaeus de Sancy dem Oratorium in Paris als Geschenk. Sie ist die Grundlage unsrer sämtlichen Drucke.[5]

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Schluß von Gen. (S. 82[b]):

אתעתקת · זאת · התורה · הקדושה · אל · קנין · נשיא · בית · עבתאה · וארכונה · כהנה · טבה · ויקירה ·
ובעל · כל · מדע · ובינה · ומתקן · מקרתה · ושמש · דעתה · הצלאה · הבדיו · הידעיו · הריטור · עבתאה ·

---

[1] s. Catalogues de Manuscrits Hébreux et Samaritains de la Bibliothèque Impériale 1866. — Manuscrits du fond Samaritain (anciens fonds et fonds divers) S. 235 ff. (bearbeitet von M. Zotenberg).

[2] Zu diesem sog. „Kolophon" und seiner Bedeutung vergl. M. Gaster in „Massoretisches im Samaritanischen", Orientalische Studien Theodor Nöldeke . . . . gewidmet. Gießen 1906. B. I. S. 516 ff., und als Ergänzung meine „Ankündigung einer neuen Ausgabe des hebr. Pentateuchs der Samaritaner" in Zeitschrift f. d. alttestamentl. Wissenschaft XXVI (1906) S. 298 ff. Außer B enthalten noch ein solches Kolophon MV3Ⓞ.

[3] Das ist nach Cowleys gütiger Mitteilung jedenfalls der Sinn von der häufigeren Redensart . . . והיא מליו אוראון wörtlich „das ist Vollmachen x Gesetze", was heißen soll, mit dieser Handschrift hat der Schreiber im ganzen (also hier 6) Handschriften geschrieben. Die wievielte A war, ist nicht zu sagen.

[4] s. o. S. I und u. S. XXII.

[5] Vergl. unten S. LXI.

והאמור · כל · חכמתה · עבד · יהוה · בן · סהבה · וכהנה · טבה · ויקירה · ומבוננה · וצלאה · וקראה ·
ועבתה · ברכה · בן · סהבה · כהנה · טבה · ויקירה · ומבוננה · וצלאה · וקראה · ועבתאה · אברהם ·
אתעתקת · אליו . במה · לו · מן · תרי · סמוכיה · אבי · ממרוממאתה · ואבי · פתח · בני · סמוכה ·
וארכונה · אב · נפשה · וקם · ביעיני (*sic*!) · זה · ואני · פינחס · בן · איתמר · הכהן · הגדול · בדמשק ·
יהיה · בריכה · עליו · עד · ימטי · מילף · לגבה · בנים · ובני · בנים · אמן.

Es ging darnach B über in Besitz von ʿObadiah b. Beraka b. Abraham aus dem Besitz des Ab-Memromemata und des Abu ʾl-Fatch, der Söhne des Ab-Nephuscha. Zeuge war der Hohepriester Pinechas b. Ithamar in Damaskus. Das Alter des Kontraktes wird bestimmt durch den Hohenpriester (793—834 d. Fl. = 1390/1—1430/1 n. Chr.),[1] den zweiten Kaufkontrakt von A (s. o. S. II) und den Kaufkontrakt:

2) am Schluß von Ex. (f. 137b):

קנה · זאה · התורה · הקדושה · במדלה · סמוכה · וארכונה · עשה · הטוב · אב · נפושה · בן · סמוכה ·
טבה · ויקירה · אבי · אמרוממאתה · בן · סהבה · טבה · ויקירה · וסמוכה · אב · נפושה · דמבני · הקבה ·
דמן · דירי · קרית · כהנים · מן · סמוכה · וארכונה · טבה · יצחק · בן · סהבה · טבה · ויקירה · וסמוכה ·
וארכונה · ועשה · כל · טבאתה · יעקב · בן · סהבה · טבה · טביה · דמבני · פיגמה · וכן · בחדש · רמצון ·
מן · שנת · שנים · ושמנים · שנה · ושבע · מאות · שנה · לממלכות · בני · ישמעאל · בארבע · מאות ·
כסף · על · יד · העבד · המסכין · הצריך · אל · רתות · יהוה · יוסף · בן · אהרן · בן · יוסף הרבן: תהיה ·
בריכה · עליו · ועל · בניו · וילמ(ד) · בה · בנים · ובני · בנים · אמן · אמן:—

Darnach kaufte im Ramaḍan d. J. 782 d. Fl. (= Nov./Dez. 1380 n. Chr.) Ab-Nephuscha b. Ab-Amromemata b. Ab-Nephuscha[2] aus der Familie Haḳḳubba (*sic*) aus der Priesterstadt (= Damaskus) B von Isaak b. Jakob b. Ṭabia aus der Familie Pigama in Gegenwart des Joseph b. Ahron b. Joseph. Die beiden Verkäufer in Nr. 1 werden die Söhne des Käufers von Nr. 2 sein.

C — im Besitz der Bibliothèque Nationale zu Paris, Nr. 5 des Katalogs (Kennicott 333. Paris 41; [Peiresc I]).

Pergamenthandschrift von 168 Blättern, deren Länge ± 39 cm und deren Breite ± 32 cm ist. Die Höhe der beschriebenen Schriftfläche ist ± 28 cm, ihre Breite ± 22 cm. Die Seite enthält 36—39 Zeilen. Die Handschrift hat einige Lücken, sie beginnt erst Gen. 1, 20, doch sind V. 1—11 ergänzt durch ein Blatt einer andern Handschrift (C²), das in der rechten Spalte den hebräischen Text, in der linken den arabischen Text enthält. Alles andere ist einheitlichen Ursprungs. Doch fehlen Ex. 19, 25—20, 21ᵇ לא ישמע אל; Lev. 11, 26—13, 37; Num. 18, 25—20, 4 קהל יהוה; 33, 31—34, 17 האנשים; Dt. 18, 16 לא אוסיף — 20, 7 לקחה.

Jedes Buch schließt mit Angabe der קצים, das Zeichen der קצה ist —·:·:·

Dt. 1, 1 ff. (f. 139 ff.) findet sich das folgende Kryptogramm:

כתב · זאת · התורה · הקדושה · העני · שת · אהרן · בן · יצחק · בן · שת · אהרן · כהנה · על · שם · סמוך ·
קהלה · וארכונה · רבה · ויקרה · ומבוננה · וצלאה · וקראה · ונסיאה · יוסף · בן · סהבה · וסמוך · קהלה ·
וארכונה · ונסיאה · אב · זהותה · דמבני · הנשיאים · בשנת · חמשה · ושמנים · וח · מאות · למלכת · ישמעאל ·
תהיה · בריכה · עליו · אמן · והיא · שנת · ה · ופ · וח.

[1] Cowley a. a. O. XXIX.

[2] Vergl. zu diesen Namen, die z. t. wieder unter sich verschieden geschrieben sind, den Kaufkontrakt in G am Schluß von Deut (unten S. X f.).

Die Handschrift, die Seth Ahron b. Isaak b. Seth Ahron im Auftrag von Joseph b. Ab-Zehuta aus der Familie Hannesiim[1] schrieb, stammt also aus d. J. 885 d. Fl. (= 1480/1 n. Chr.).

Stichisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21, die Bileamsprüche Num. 23, 6ff., Deut. 32, 1—43.

Nic. Faber de Peiresc kaufte die Handschrift 1628 in Damaskus.

Am Schluß von Ex. (f. 80ᵃ) findet sich folgender Kaufkontrakt:

קנה · זאת · התורה · הקדו ̇ במה · לו: יקי ̇ וקר ̇ וצל ̇ וחש ̇ וכת ̇ ונ ̇ וסב ̇ ושמ ̇ ארה ̇ קד ̇ וסמ ̇ קה ̇
וארכ ̇ קה ̇ ושה · טו ̇ אבר ̇ בן · סה ̇ וס ̇ קה ̇ וארכ ̇ קה ̇ ע ̇ יה ̇ בן · שמשה · דמב ̇ מתוח ̇ מן · סה ̇ וס ̇
ק ̇ וארכ ̇ קה ̇ וע ̇ ט ̇ יוסף · בן · ע ̇ יה ̇ דמב ̇ הנש ̇ בכסף · עד ̇ ההוא · והוא · מאת ̇ כסף · אדו ̇ וכן ·
בחדש · אלמח ̇ שנת · ז ̇ וס ̇ וט ̇ ק ̇ לממ ̇ עמי · נדס · בסהדות · כתובו · עבד · יה ̇ עבתאה · בדמשק ·

Es kaufte also Abraham b. ʿObadjah b. „Schimscha" aus der Familie Metuchia C von Joseph b. ʿObadiah aus der Familie Hannesiim im Muḥarram d. J. 967 d. Fl. (Okt. 1559) in Damaskus.

D — im Besitz der Bibliothèque Nationale zu Paris, Nr. 3 des Katalogs (Kennicott 221 Paris. 87; S. Genovef).

Handschrift von 284 Blättern, von denen die zwei ersten: Gen. 3, 5 ונפקחו — 4, 1 קין und 4, 19 שם — 5, 6 ויולד, sowie f. 40: Gen. 39, 14—40, 11 פרעה; f. 49: Gen. 44, 27—45, 13; f. 60, 61: Ex. 1, 1—2, 19; f. 68: Ex. 7, 21 מתה — 8, 15; f. 73: Ex. 10, 16 — 10, 23 אחיו; f. 75: Ex. 11, 3ᵇ ואמר — 12, 6 aus Papier bestehen und wahrscheinlich jüngsten Ursprungs sind. Nennen wir diese bei der Ausgabe unberücksichtigt gebliebenen Stücke D[11], so ergeben sich folgende Bezeichnungen für die von verschiedenen Händen stammenden Pergamentblätter:

D[1] f. 3—5: Gen. 5, 8—8, 2,
f. 6: Gen. 18, 21—19, 10,
f. 7: Gen. 25, 3 ובני — 25, 28,
f. 8—11: Gen. 21, 1—24, 19.

קצה-zeichen ist —: Die Seite hat 29 Zeilen. Es betragen die Maße der ganzen Seite 24, 5 : 19 (geschriebene Seite 18 : 15, 2) cm.

D[2] f. 12—18: Gen. 24, 7—27, 10. Die Schrift ist fester und runder wie in D[1]. Die Seite hat 26 Zeilen, das קצה-zeichen ist —:‹: Maße sind 24 : 18, 6 (16, 3 : 14) cm.

D[1] ein kleiner zurechtgeschnittener Fetzen, der die Lücke von Gen. 27, 11—27, 15 ausfüllen soll; er enthält die Verse 11—14. Die Rückseite enthält Gen. 26, 30 וישתו—26, 35. Es sind beidesmal dieselben Verse, die Y[1] (s. u. S. XXV) herausgeschnitten sind, ein zwingender Beweis dafür, daß D[1] und Y[1] aus derselben Handschrift stammen — wozu noch das קצה-zeichen, Zeilenzahl und Maße zu vergleichen sind.

D[1] f. 19: Gen. 31, 13 ועתה—31, 37 כלי,
f. 20—25: Gen. 27, 15—31, 13 נדר,
Auf f. 25ᵇ ist die letzte Seite durchgestrichen, weil f. 26ᵃ wieder mit Gen. 31, 1 beginnt.

D[2] f. 26—39: Gen. 31, 1 ומאשר—39, 13,
f. 41—48: Gen. 40, 11 ואתן—44, 26,
f. 50—59: Gen. 45, 14—50, 26.

D[2] wird derselben Handschrift wie Y[2] (vergl. unten S. XXVI) entstammen. Wo Y[2] Gen. 31, 1 endet, beginnt D[2], vergl. auch die gleichen קצה-zeichen sowie die ähnlichen Maße und Seitenzahlen.

---

[1] Cowley meint, es sei kein Familienname und hieße nur „edle Leute".

D³ f. 62—67: Ex. 2, 20—7, 21 ביאר,
f. 69—72: Ex. 8, 12—10, 15.

Ursprünglich stand noch eine Zeile auf f. 67ᵇ, doch ist sie überklebt und unleserlich. D³ schreibt sehr steil, eng und nicht zu dick; 26 Zeilen auf der Seite. Das קצה-zeichen ist –:

D⁴ f. 74—181: Ex. 10, 24 — Lev. 19, 20, wobei Ex. 11, 3ᵇ—12, 6; 15, 19 ובני — 16, 4 משה fehlen. Stichisch sind Ex. 15, 1 ff. geschrieben, ein Kryptogramm gibt Lev. 7, 11 ff. die Mitte der Tora an (s. u. S. LXVII). Große runde Buchstaben, weit geschrieben, ± 21 Zeilen die Seite, קצה-zeichen –:›: Maße 24, 2 : 19 (15, 8 : 12, 7/13, 5) cm.

D⁵ f. 182—209: Lev. 27, 32 — Num. 16, 24 לאמר, wobei Num. 2, 2—2, 25; 3, 36 וכל — 4, 4 fehlen. Die Zeilen sind kleiner als in D³, obwohl auch 26 Zeilen auf der Seite stehen. Auch ist das קצה-zeichen –:›: Eingeschoben ist, also nicht von D⁵ herrührend:

D⁶ f. 190: Num. 5, 11—6, 2. Es fehlt durch die Zusammenstückelung in D⁵ 5, 17—6, 5 נזרו 1⁰. 5, 11—5, 16 ist in D⁶ durchgestrichen, weil schon in D⁵ enthalten. Das קצה-zeichen in D⁶ ist –: Die Seite hat 26 Zeilen. Die Maße sind 24, 2 : 19 (17, 4 : 16) cm.

D⁷ f. 210—220: Num. 16, 24 העלו — 22, 26 צר, mit ± 26 Zeilen auf der Seite. Die Zeilen sind weit auseinander geschrieben, קצה-zeichen –:›: einige Male auch –:‹: Die Maße sind 24, 1 : 18, 8 (16, 81/17, 8 : 14/15,2) cm.

D¹ f. 221: Num. 22, 26 (ויסף—צר durchgestrichen) — 23, 6 (V. 3—6 durchgestrichen).

D⁸ f. 222—227: Num. 23, 3—26, 36 שותלח, mit ± 23 Zeilen, קצה-zeichen –:›:· auch –:‹:· und –:›: Die Maße sind 24 : 19 (17/17, 8 : 13, 5/13, 8) cm.

D¹ f. 228—242: Num. 26, 37 — Deut. 1, 9, wobei Num. 31, 30 מן האדם — 32, 2 המנשה fehlen. Fraglich ist, ob sämtliche Seiten einheitlichen Ursprungs, da Num. 32, 27 כאשר דבר יהוה (f. 235ᵇ) fehlt und zwischen 32, 27 und 32, 28 f. 236 mit Deut. 1, 12—32 eingeschoben ist, allerdings auch von D¹ stammend.

D⁹ f. 243: Deut. 1, 1—1, 19 ראיתם, mit 28 Zeilen die Seite und großen Buchstaben, קצה-zeichen –··=: Die Maße sind 22, 4 : 18, 8 (22, 2 : 16, 8) cm.

D¹⁰ f. 244—284: Deut. 1, 19 אשר — 31, 16, wobei Deut. 21, 11 ולקחתה — 22, 6 בצים, 25, 19 תמחה — 26, 18 fehlen, mit 25 Zeilen die Seite und dem קצה-zeichen –:›: Die Maße sind 24, 2 : 19 (17, 3 : 14, 7) cm.

Es finden sich Angaben über die Zahl der קצים am Ende von Gen. (D²), Ex. (D⁴), Lev. (D⁵), aber nicht von Num. (D¹), was für das Alter von D¹ spricht. Der Schluß von Deut. ist nicht erhalten.

Ein das Alter bestimmendes Kryptogramm findet sich nicht in D¹ und D⁹, nur in D¹⁰ (f. 244 ff.), aber unvollständig:

(א)בי · רשיד · דכתבת · אדה · ארהותה · קדישתה · לאב · מסתפיה · בר · אב · יתרנה · בר · זהותה · ועשיתה · בשנת · ז · וע · וחמש · מאון · לממלכת · ישמעאל.

Darnach ist D¹⁰ i. J. 577 d. Fl. (= 1181/2 n. Chr.) von einem uns unbekannten (Sohn des ?) Ab-Raschid für Ab-Mustafia (?) b. Ab-Jitrana b. Zehuta geschrieben worden.

Wohl auch aus gleicher Zeit stammen sicherlich D¹, das vielleicht vom Schreiber von 𝔊 stammt, und D³, also aus dem Anfang des 13. Jahrhunderts.

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Schluß von Gen. (f. 59ᵇ):

קנה · זאת · התורה · הקדושה · סמוכה · ויקירה · וזקנה · יוסף · בן · זקנה · טבה · ישמעאל · בן · זקנה · חלף ·
דמבני · התגך · במדלה · לנפשו · מן · יעקב · בן · זקנה · טבה · יצחק · בן · זקנה · טבה · יוסף ·

דמבני · איקרה · יסלח · להם · יהוה · והיא · ירשת · מן · אביו · ותהי · לו · וממלכת · ירשתו · זקנה ·
יעקב · הזוכיר · ליוסף · בשלש · מאות · כסף · תהי · בריכה · עליו · וילמד · בה · בנים · ובני · בנים ·
במוב · אמן · א · אמן:— בשנת · שמנים · ושבע · מאות · למלכות ישמעאל: וכן · על · יד · עבדה ·
צריכ (err ב) ה · לרתות · אלהיו · צדקה · בן · איתמר · כהנה · שמש · מכתב · אבישע · בן · פינחס ·
בכנשת · ארץ · מצרים: בפעם הזוכיר.

Also erwarb die Handschrift Joseph b. Isma' el b. Chalaph aus der Familie Hattanak von Jakob b. Isaak b. Joseph aus der Familie Iḳara i. J. 780 d. Fl. (= 1378/9 n. Chr.). Den Kontrakt schrieb Ṣedaḳa b. Itamar in der Synagoge des Landes Ägypten, also wohl in Kairo. Da nun der Kontrakt zu D[2] gehört, dürfte damit das J. 1378 als der letzte Termin gelten, nach dem D[2] nicht mehr geschrieben sein kann. Die Entstehung von D[2] mag in den Anfang des 14. Jahrhunderts fallen. Es ist kaum anzunehmen, daß der Kontrakt nach Zusammenbinden der verschiedenen Torsi geschrieben wurde.

2) am Schluß von Ex. (f. 141[b]):

קנה · זאת · התורה · הקדושה: סהבה · טבה · וקרה · וצלה · וחש׳ וכתו׳ ופתור · אהר׳ קדיש׳ וסמ׳
קהלה · וארכ׳ קהלה · ועשה · טבאתה: עם · כל · אלמנה · ויתום · ועני · ואביון · אברהם · בן · סהבה · טבה ·
וקרה · וצלה · וחש׳ וכתו׳ ופתור · אהר׳ קדישתה · וסמוך · קהלה · וארכ׳ קהלה · ועשה · טבאתה ·
עבד · יהוה · בן · סהבה · טבה · וקרה · וצלה · וחש׳ וכתו׳ ופתיר · אהר׳ קדישתה: וסמוך · קהלה ·
וארכון · קהלה · ועשה · טבאתה · אברהם · בן · מנשה: דמבני · מתוחיה: ישימה · יהוה · בריכה · ומברכה ·
עליו · ועל · ילידיו · וילמדון · התורה · הקדושה · בחייו · אמן-- ומן · וכתב · מן · זאת · התורה · העבד · העני ·
המסכין · הצריך · הדל · האביון · על · פתח · יהוה: אברהם בן · צדקה · בן אברהם · בן · טביה · דמבני ·
ערמתה: יסלח · לו · יהוה · אמן-- וזה · הקנין · קשט · ויהוה · הידע · וכתבתי · כן · ומכרתי-- וכן · בחדש ·
הרביע · הראישון · שנת · שבע · ושמנים · ותשע · מאות · למלכות · בני · ישמעאל · אודה · את · יהוה:

Es kaufte Abraham b. 'Obadiah b. Abraham b. Manasse aus der Familie Metuchia D[4] von Abraham b. Ṣedaḳa b. Abraham b. Ṭabia aus der Familie 'Aramata im Rebia' I d. J. 987 d. Fl. (= Mai 1579 n. Chr.). Der Verkäufer schrieb den Kaufkontrakt selbst. Ob D[4] älter als das 16. Jahrhundert ist, steht dahin. Jedenfalls wird unser Codex D kaum vor dem 17. Jahrhundert zusammengestellt worden sein.

3) am Schluß von Lev. (f. 182[a]):

קנה · זאת · התורה · הקד: סהבה · טבה · וסמוך · קה · וארכון · קה · יוסף · בן · סה׳ טבה · ויקירה · עבד ·
אלה · בן · סה׳ טבה · זקה · דמבני · רמח · מן · סהבה · טבה · וסמוך · קה · וארכון · קה · אברהם ·
בן · סהבה · טבה · יצחק · בן · סהבה · טבה · אב · תחמדה · דמבני · איקרה · בעשרה · דנרים · תהיה ·
מברכה · עליו · בחדש · רמצון · שנת · ז · וף · ותשע · מאות · וכתבו · עבד · (י)ה · ב ..... יעקב · בן ·
חבומה · אב ..... וס · דמבני · רמחים · ..... מיה·

Nach dem zum Schluß sehr beschädigten Kontrakt kaufte Joseph b. 'Abdallah Remach D[5] von Abraham b. Isaak b. Ab-Tachamda(ta) aus der Familie Iḳara im Ramaḍan d. J. 987 d. Fl. (= Okt./Nov. 1578 n. Chr.). Schreiber und Zeuge war 'Obadjah b. ..... Jakob b..... aus der Familie Remach.

E — im Besitz der Bibliothèque Nationale zu Paris, Nr. 4 des Katalogs (Kennicott 364. Paris 82. Orator).

Der Codex, der aus 169 Blättern besteht, ist nicht einheitlichen Ursprungs. Der Grundstock ist erhalten von Ex. 1, 1 (f. 46[b]) — Schluß von Deut.: E[1], mit ± 35 Zeilen auf der Seite,

s. Abbildung von f. 140ᵃ auf Taf. II. Die Zählung der קצים von Gen. ist f. 46ᵃ erhalten. Genesis gehört in der Hauptmasse zu E² mit ± 32 Zeilen auf der Seite. Die Seitenhöhe der Blätter ist ± 35 cm, die Breite ± 30 cm, die Höhe der Schriftseite ist ± 27 cm, die Breite ± 23 cm. Ersichtlich ist, daß vor Gen. 5, 32 (f. 5ᵇ) ein andrer schreibt als nachher. Das zeigt schon die eigentümliche Form des Doppelpunktes als ̣ in Gen. 1, 1 ff. Also gehört Gen. 1, 1—5, 31 zu E³, obwohl merkwürdig ist, daß im Text und auf demselben Blatt weiter geschrieben wurde. Auf f. 31ᵇ ist die letzte Zeile und von f. 32ᵃ die erste Hälfte ausradiert, die zweite lesbare Hälfte beginnt mit Gen. 37, 2 תולדת. Da das Ausradierte sich noch deutlich als der Gen. 37, 2 vorangehende Text, der auf f. 31ᵇ noch erhalten ist, zu erkennen gibt, dürfte mit f. 32: Gen. 37, 2 eine neue Handschrift E⁴ einsetzen.

Außer am Ende von Deut. hat jedes Buch seine Angabe der קצים, auf f. 45ᵇ u. 46ᵃ sogar zweimal (E¹ und E⁴). Das Zeichen der קצה ist in E¹ —·:<: in E² —<: in E³ —|<: (f. 1. 2. 4ᵇ 5ᵃ) und —.<: (f. 3. 4ᵃ), in E⁴ —<: Von Dt. 1, 1 ff. (f. 140 ff.) findet sich folgendes Kryptogramm:

אני · העבד · העני · הצריך · אל · רתות · יהוה · ברכה · בן · צדקה · בן · יעקב · בן · ישמעאל · מן · הכהנים ·
הכהנים (*sic!*) · השכונים · במדינת · שכם · כתבתי · הדה · אהרהותה · קדישתה · לסמוך · קהלה · וארכון · קהלה · ויקירה ·
וקראה · וצלאה · ונאירה · וידועה · ועשה · טבאתה · צדקה · בן · סהבה · וסמוך · קהלה · וארכון · קהלה · וים · דעתה ·
ובינתה · ופתור · אהרהותה · קדישתה · ושופט · מן · שופטי · ישראל · אבי · עזי · בן · יוסף · דמבני · יתרנה · בשנת ·
תשעה · ושמנים · ושמנה · מאות · לממלכות · ישמעאל · והיא · ראש · הם · כתבתי · אודה · את · יהוה·

Also ist E¹ i. J. 889 d. Fl. (= 1484 n. Chr.) von Beraka b. Ṣedaḳa b. Jakob b. Isma'el aus Sichem für Ṣedaḳa b. Ab-'Uzzi b. Joseph aus der Familie Jitrana geschrieben worden. Auch E²⁻⁴ werden zeitlich nicht weit davon abstehen.

Andere Kryptogramme finden sich Ex. 14, 19, Lev. 7, 11 ff. (s. u. S. LXVII).

Stichisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21, die Bileamsprüche und Deut. 32, 1—43.

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Ende von Gen. f. 45ᵇ (E⁴):

קנה · זאת · התורה · הקד̣ לנפשו · יקי̣ וקר̣ :— וצל̣ וחש̣ וכת̣ ונע̣ ומב̣ ושמ̣ ארה̣ קדי< וסמ̣
קהלה · וארַ̣ קה̣ ועשה · טבה̣ יוסף · בן · סה̣ טבה · ויקי̣ וקר̣ וצל̣ וחש̣ וכת̣ ונע̣ ומב̣ ושמ̣ ארה̣
קדי̣ וס̣ קה̣ וארַ̣ קה̣ וע̣ טב̣ יצחק · דמב̣ יתר̣ מן · שכו̣ דמ: מן · בעלה · סה̣ טבה · ויק̣ וקר̣
וצ̣ וח̣ וכ̣ ונ̣ ושמ̣ ארה: קד̣ וסמ̣ רבה · וארַ̣ אבר̣ בן · סה̣ טבה · ויק̣ וק̣ וצ̣ וח̣ וכ̣ ונ̣ ושמ̣
אר̣ קד̣ וסמ̣ רבה · וארַ̣ צדקה · דמב̣ ערמ̣ מן · שכו̣ דמשק · וקנה · אתה · יוסף · הז̣ מן · אב̣ הז̣
במאתים · כסף · אד̣ וזה · בתר · מה · סהדו · סה̣ קמי · ואתקשט · בעיני · זה · הקנין · ואני · אבי ·
עזי · בן · הרבן · יוסף · בן · הר̣ אבי · עזי · דמן · בית · כהנ̣ רב̣ בשנת · ששה · ושמ̣ ות̣ מא̣ תה̣
בר̣ על̣ וילמד · בנ̣ וב̣ בנ̣ אמן · א̣ בע̣ משה · בן · עמ̣ הצ̣ הנאמן:—

Darnach erwarb E⁴ (oder schon den ganzen Codex?) Joseph b. Isaak aus der Familie Jitrana aus Damaskus von Abraham b. Ṣedaḳa aus der Familie 'Aramata in Damaskus i. J. 986 d. Fl. (= 1578/9 n. Chr.).[1] Zeuge war Ab-'Uzzi b. Joseph b. Ab-'Uzzi aus der Priester-Familie in Damaskus.

2) am Ende von Lev. (f. 105ᵃ) E¹:

אסיד · על · סהבה · אב · זהותה · בן · סהבה · וסמ̣ קה̣ וארַ̣ קה̣ ויד̣ ומ̣ ושמ̣ אהר̣ ועש̣ טב̣
צדקה · בן · סהבה · וסמ̣ קה̣ וארַ̣ קה̣ אברהם · דמבני · קבצה · אן · הוא · קנה · זאת · התורה · הקד̣
מן · סהבה · צדקה · בן · סהבה · וסמ̣ קה̣ וארַ̣ קה̣ ויד̣ ומ̣ ופת̣ אהר̣ ועש̣ טבאתה · וים · דע̣
וש̣ וב̣ אבי · עזי · בן · סה̣ וסמ̣ קה̣ וארַ̣ קה̣ יוסף · דמבני · יתרנה · על · שם · הנער · הכ̣ המני̣

[1] Vergl. den Kaufkontrakt am Schluß von Ex in D, s. o. S. VII.

הטבן · יוסף (*sup. tin.*) · בן · אחיו · אבי · יתרנה · בשמנה · עשר · דגר · זהב · וזה · הקנין · בחרש ·
נמדי · אחר · שנת · תשע · מאות · לממלכת · בני · ישמ״ ואני · אסיד · בכן · וכתב · עזי · בן · איתמר ·
בן · עבדאל · בן · עזי · בן · עמרם · להם · ברית · הכה״ הגד״ רצון · יה״ וכבו״ עליהם · אמן.

'Uzzi b. Itamar b. 'Abdallah b. 'Uzzi b. 'Amram schreibt und bezeugt, daß Ab-Zehuta b. Ṣedaḳa b. Abraham aus der Familie Ḳebaṣa im Ǵumada II d. J. 900 d. Fl. (= Febr. 1494 n. Chr.) E[1] kaufte von Ṣedaḳa b. Ab-'Uzzi b. Joseph aus der Familie Jitrana im Auftrag seines Neffen Ab Jitrana.

F — im Besitz der Bibliothèque Nationale zu Paris, Nr. 1 des Katalogs (Kennicott 334. Paris 42 [Peiresc 2]).

Enthält 258 Pergamentblätter, jede Seite 24 Zeilen. Jede Seite ist ± 23 cm hoch und ± 21 ½ cm breit. Die Höhe der Schriftseite ist ± 15 cm, die Breite ± 13 cm.

Die Angabe der קצים fehlt am Schluß der Bücher, das Zeichen der קצה ist —:

Obwohl ein Kryptogramm Deut. 1 ff. fehlt, dürfte die Handschrift dem 13. Jahrhundert zuzuweisen sein, vielleicht vom Schreiber von ℭ. Die Handschrift beginnt Gen. 18, 2 וירא und endigt mit Deut. 7, 5 להם. Es fehlt Lev. 14, 40—17, 4 ניחח.

Stichisch geschrieben ist Ex. 15, 1—21.

Ein Kaufkontrakt am Schluß von Ex. (f. 131[a]) ist bis auf wenige Worte, die ohne Wert sind, unleserlich.

G — im Besitz der Universitätsbibliothek zu Leiden — (Kennicott 183).[1]

Die Handschrift enthält 170 Pergamentblätter von verschiedener Herkunft und verschiedenem Alter. f. 1—4: Gen. 1, 1—4, 19 למך dürften sehr jung und europäischer Herkunft sein. Die Buchstaben sind nicht geschrieben, sondern gemalt, ohne Verständnis von ihnen zu haben. Von der Interpunktion hatte der Schreiber keine Ahnung. Die Linien sind nicht eingeritzt. Mir scheint E die Vorlage unsrer vier Blätter gewesen zu sein: in beiden Handschriften sind die drei אלהים in 1, 4 am Anfang der Zeile unter einander geschrieben in der Art, daß ihnen jedesmal ein ‹: vorangeht. In der Ausgabe ist daher für G Gen. 1, 1—4, 19 למך nicht berücksichtigt. Von f. 5 (Gen. 4, 19 שתי) ist das קצה-zeichen —:: Die Seite hat hier 42 Zeilen. Diese Handschrift G[1] geht bis f. 111[b] Num. 5, 22.

Von Num. 5, 23—16, 22 (f. 112[a]—122[a] in der Mitte) ist G[2]. Die Schrift ist ähnlich der von G[1], aber fester, doch finden sich viele Verschreibungen. Die Seite hat 40 Zeilen. Das Zeichen der קצה ist —‹:=:

Mit Num. 16, 23 (mitten auf f. 122[a]) beginnt G[3] und geht bis Deut. 33, 27 (f. 169). Die Schrift ist häßlich und unbeholfen. Die Seite hat 41 Zeilen. Das קצה-zeichen ist —:

Von Deut. 25, 11—33, 27 sind die Blätter beim Einbinden verbunden worden, doch sind sie richtig gezeichnet.

Von Deut. 33, 28 bis Schluß ist G[4] (f. 170). Das קצה-zeichen ist —: Es fehlt die Angabe der קצים-zahl, die die andern Bücher haben.

Die Breite der Zeilen ist in allen Teilen ± 20 cm, die des Blattes ± 26 cm; die Höhe des Blattes ist ± 31 cm, die Höhe der Schriftseite ± 24 cm.

---

[1] Vergl. zu dieser Handschrift Th. Guil. Joh. Juynboll Chronicon Samaritanum Leiden 1848 S. 18ff.

Über die dem Codex angehängten 2 Blätter vergl. unten Seite XLI.

F. 147bff. findet sich in Deut. 7, 6 ff. folgendes für G3 geltendes Kryptogramm:

דכיר · לטב · עד · לעלם · עבוד · טבאתה · ופעל · הזכרון · הטב · בכל · אתר . מנחג · מים · חיים · אל · בית . הצלו · הירא · מיהוה · השרי · בהר · סיני · ועמד · עליו · בצלואן · ותשבחן · ושב · בשלום · להר · גריזים · יברכו · יהוה · וישים · לו · יכלו · על · עמל · הזכרון · הטב · דן · האיש · הכוכב · היאיר · השמש · המניר · הזהר · התמים · האקר · הטב · דמע · האקרים · דתולדת · אבוה · מבני · איקרה · ותולדת · אמה · מבנות · קהלה · ארכון · עדת · השמרים · סמוך · קהל · עבראותה · נבון · הנבונים · נתון · המתנות · הגביר · השלם · הגמר · הריטור · אברהם · בר · סמוכה · וארכונה · אב · נפושה · בר · ישמעאל · אתחסל · הדה · ארהותה · קדישתה · ובזאת · השנה · שנת · א · ג · ז · ק · לממלכת · עמי · גדם · אתרמי · בממל · לשקר · קדוב · הוה · לו · מנה · לחץ · וצרר · ונפש · לו · יהוה · מהר · ונדר · יעמר · כנשת · כפר · קליל · ועמרה · כמה · נדר · ואקים · בה · כהן · יקום · בצלות · כל · יומים · ולילים · ושם · לו · מה · יקום · בו · תמיד · יהוה · יברכו · וישמרו · וישמר · בנו · אמן · אמן.

Also ist G3 geschrieben von Abraham b. Ab-Nephuscha b. Isma'el, väterlicherseits stammend aus der Familie Iḳara, mütterlichseits aus der Familie Ḳehala i. J. 751 d. Fl. (= 1350 n. Chr.).

In demselben Jahr ist G4 geschrieben von Ab-Ḳowaith b. Joseph b. Ab-Zehuta aus der Familie Jaḳira aus Gerar, Arzt in Ṣephad im jüdischen Land — nach folgender Schlußnotiz:

מרי · סלח · החטא: הכללת · זאת · התורה · הקדושה · על · יד · העבד · העני · הצריך · אל · רתות · יהוה · אב · קויתי · בר · יוסף · בר · אב · זהותה · דמבני · יקירה · הנרדי · אסאה · במדינת · צפד · יודי · את · יהוה · בשנת · א: נ: ז: ק:— לעמי · נדם:—

Kryptogramme finden sich Ex. 31, 12 ff. und Lev. 7, 11 ff. (s. u. S. LXVII), s. die Abbildungen beider auf Taf. IV Fig. 1 und 2.

Stichisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21, die Bileamsprüche Num. 23, 6 ff. (z. T.) und Deut. 32, 1—43. Am Rande sind die 10 Gebote Ex. 20 gezählt.

Golius erwarb die Handschrift durch Vermittlung eines venetianischen Kaufmanns aus Damaskus.

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Schluß von Ex. (f. 82b):

(קנה) זאת · התורה · הקדושה · במה · לו ..... רבה · וארכונה · רבה · ויקירה .....
וקראה · ועשה · כל · טבה · ..... ה .. בן ..... נה · ט? בה · ויקירה · אבי · מרוממ (?) ....
בן · סמוכה · מן · קרית · כהנים · בחמש · מאות · כס(ף · מ)ן · משלמה · בן · סמוכה · וארכונה · וצלאה · וקראה ·
אברהם · בן · כמוכה · ויקירה · אב · זהותה · דמבני · זהבה · ואתה · בנו · אברהם · ונפל · הקנין · ואסיר ·
על · נפשו · וקם · בעיני · זה · ואני · פינחס · בן · איתמר · הכהן · הגדול · בדמשק: c

Der Verkäufer war Meschallama b. Abraham b. Ab-Zehuta aus der Familie Zehaba. Der Name des Käufers ist zerstört. Zeuge war der Hohepriester Pinechas b. Itamar aus Damaskus. Ein Datum fehlt, doch trat Pinechas wohl i. J. 793 d. Fl. sein Amt an (Cowley a. a. O. XXIX).

2) am Schluß von Deut. (f. 170b):

קנה · זאת · התורה · הקדושה · סמוך · קהלה · וארכון · קהלה · וים · דעתה · וחכמתה · ובינתה ·
וידעוה · וריטורה · ופתור · ארהותה · קדישתה · ושופט · זבנה · אב · חסדה · בן · סמוך · קהלה · וארכון ·
קהלה · וחכומה · ונבונה · וידעוה · וריטורה · ופתור · ארהותה · קדישתה · אבי · חנה · משלמה · דמבני ·
סניאנה · מן · תרי · סמוכיה · אבי · רוממותה · ואבי · הפתח · בני · סמוכה · טבה · אב · נפושה · דמבני ·
א(ק *s. l.*)פאיה · בשנת · ארבע · ושמנה · מאות · למלכת · ישמעאל · בתר · הנפוש · מן · צרר · תמר ·
יהוה · ישימה · בריכה · עליו · אמן · אמן · בעמל · משה · הנאמן:—

Es kaufte G also Ab-Chisda b. Ab-Channa Meschallama aus der Familie Segiana von

Ab-Romemata und Abu 'l Fatch, den Sohnen des Ab Nephuscha[1] aus der Familie Akfaja, i. J. 804 d. Fl.-(= 1401/2 n. Chr.).

H — Im Besitz der Kaiserlichen Öffentlichen Bibliothek zu St. Petersburg (T. 1, Nr. 14 auf S. 67 ff. des Katalogs).[2]

Die Handschrift besteht aus 134 Pergamentblättern; sie beginnt mit Gen. 26, 21 ויחפרו und besteht aus zwei Teilen und nicht aus drei, wie Harkavy meint H[1] soll nach Harkavy nur bis Num 36, 13 (f. 108[a]) gehen, von da beginne eine neue Handschrift, die der ersten sehr ähnlich sehe und bis zu Deut. 14, 23 כל הימים (f. 121[b]) reiche.

Nun ist H[1] geschrieben von einem gewissen Leviten Mattana. Ex. 15, 22 (f. 34[a]) teilt sich der Text in der uns sonst aus dem Deut. bekannten Weise und ergibt das Kryptogramm מכתב · מתנה · הלוי ·. Nun hat derselbe Mattana (· הזוכיר · בה) nach dem unten angeführten Kaufkontrakt am Schlusse von Num. f. 108[a] i. J 852 d. Fl. die Handschrift verkauft, die den von ihm nach Harkavy geschriebenen Teil und den nicht von ihm geschriebenen Teil umfaßte. Diese nach Harkavy zweite Handschrift erweist sich schon dadurch als direkte Fortsetzung der ersten, daß Deut. 1, 1 auf der Rückseite des Blattes steht, dessen Vorderseite das Ende von Num. und den Kaufkontrakt enthält. Der Mattana, der Gen. 26, 21 — Num. 36, 13 schrieb, dürfte identisch sein mit dem Natanael, der von f. 108[b] nach dem Kryptogramm schreibt. Darauf führt auch, daß im erwähnten Kaufkontrakt Mattana kurzweg ohne Filiation als מתנה · הזוכיר · בה · d. h. der in ihr, nämlich der verkauften Tora, erwähnte Mattana angeführt wird; auch dürfte כתובה kein Titel sein „der Schreiber", sondern zu übersetzen als „ihr Schreiber". Dann ginge H[1] bis Deut. 14, 23, und so halte ich es in dieser Ausgabe.

Das Kryptogramm in Deut. 1, 1 ff. (f. 108[b]) lautet:

דאה · ארהותה · קדישתה · כתבה · נתנאל · בן · ישמעאל · בן · נתנאל · בן · יצחק · בן · נתנאל · הלוים . להם ·
סלח · ורצון · אלה · בשנת מ: וחק: שנה · למלכת · ישמעאל · היא · שנת · ג: אלפים וק: ד: וכ: למפוק · ישראל ·
ממצרים · לברית · עלמה · ה: אלפים · וח: מאות וז: וע: שנה · היא · שני · מכתבי · אודי · את · יהוה.

Also H[1] wurde geschrieben von Natanael (Mattana) b. Isma'el b. Natanael b. Isaak b. Natanael aus einer Levitenfamilie i. J. 840 d. Fl. (= 1436/7 n. Chr.) als zweite Handschrift (vergl. unten S. XIX zu P, der Schwesterhandschrift von H).

Ein weiteres Kryptogramm findet sich Ex. 14, 19 ff. (s. u. S. LXVII).

Stichisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21, die Bileamsprüche Num. 23, 6 ff. (zum Teil) und Deut. 32, 1—43.

H[2] (nach Harkavy H[3]) geht von Deut. 23, 7 לא תתעב (f. 122[a]) — Deut. 34, 12 (f. 134a).

Die Höhe der Seiten schwankt zwischen 23 1/2, 24 und 25 cm, die Breite zwischen 17, 18, 20 cm; die Zeilenzahl in H[1] zwischen 39, 40 und 41, in H[2] zwischen 32, 33 und 34. Das Zeichen der קצה ist —<·:=

Am Schluß der Bücher sind die קצים gezählt.

Vielleicht gehören die Fragmente von h (s. u. S. LV) zu H nach der äußeren Erscheinung der Blätter und Einrichtung der Schrift. Dazu kommt, daß h in Gen. 26, 20 schließt und H Gen. 26, 21 anfängt. Auch finden sich in den Kaufkontrakten gleiche Namen (s. u. S. LVf.).

---

[1] Vergl. zu diesen Namen die Kaufkontrakte am Schluß von Gen. u. Ex. in B (oben S. IV).

[2] Catalog der hebräischen u. samaritanischen Handschriften der Kaiserl. Öffentl. Bibliothek in St. Petersburg B. II die samaritan. Pentateuchhandschriften (in russischer Sprache) [von A. Harkavy]. 1. Teil St. Petersburg 1875. — S. 6f.

Die Handschrift stammt aus dem Besitz des Professors K. Tischendorf.

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Schluß von Ex. (f. 54[b]):

קנה · זאת התורה · הקדושה · יעקב · בן · סעד · הדת · דמבני · מנשה · מן · אתא · המלך · ברת ·
יצחק · בן · ישמעאל · דמבני · מנשה · והוא · ששה · עשר · חלק · מן · ארבע · ועשרים · חלק · בתרים ·
מאתים · כסף · אדומי · נתן · לה · בידה · קדם · הסהדים · וכן · בחדש · גמדי · ב: בשנת · שנים · ותשע ·
מאות · לממלכת · ישמעאל · תהיה · ברי: ומב: על: אמן · בעמל · משה · הנאמן.
העד · בכן · וכתבו · אברהם · הכ(ה)ן · שמש · הנביים · הקד:
העד · בכן · וכתבו . צדקה · בן · יוסף · דמן · עזה.

Jakob b. Saʿad-Hadat aus der Familie Manasse erwarb die Handschrift von Hamalik, einer Tochter des Isaak b. Ismaʿel aus der Familie Manasse im II. Ǵumada 902 d. Fl. (Feb. 1497 n. Chr.). Zeugen waren Abraham und Ṣedaka b. Joseph aus Gaza.

2) am Schluß von Num. (f. 108[a]):

אתעתקת · זאת · התורה · הקדושה · מן · קנין · כתובה · כהנה · טבה · ויקירה · וקראה · וצ: מתנה ·
הזוכיר · בה · אל · קנין · סמוך · קהלה · וארכונה · ויק: וחשובה · וכת: צפר · בן · סהבה · ויק: וסמוך ·
קהלה · וארכון · עדתה · יעקב · דמבני · מנשה · והקנין · הזוכיר · בכיר · ידו · וסהדים · בדמשק · סהדו ·
עליו · ובכן · סהדים · בשכם · סהדו · בעיני · על · סהדות · הסהדים · הן · זה · הקנין · קשט · והמנחה ·
בחמש · מאות · ועשרים · כסף · וקנין · כתובה · בדמשק · בחדש · גמדי · א: שנת · ב: וג: וח: ק: וזה ·
המתעתק · בחדש · גמדי · ב: שנת · ששה · וחמשים · ושמנה · מאות · לממלכת · ישמעאל · תהיה · בריכה ·
עליו · ועל · בניו · וילמד · בה · בנים · ובני · בנים · אמן · וזה · המתעתק · אתקשט · וקם · בעיני · ואני ·
אבישע · בן · פינחס · בן · אבישע · בן · פינחס · הכהן · הגדול · בעתו · במקום · יהוה.

Mattana überließ die Handschrift dem Ṣophar b. Jakob aus der Familie Manasse unter Zeugen in Damaskus (wo Mattana wohnte) und in Sichem, dem Wohnort Ṣophars. Der Kauf wurde niedergeschrieben im I. Ǵumada 852 d. Fl. (Juli 1448 n. Chr.) und perfekt erst im II. Ǵumada 856 (Juni/Juli 1452). Zeuge war der Hohepriester Abischuaʿ b. Pinechas b. Abischuaʿ b. Pinechas.

I — im Besitz der Kaiserlichen Öffentlichen Bibliothek zu St. Petersburg (T. 2, Nr. 15 auf S. 72 ff. des Katalogs).

Die Handschrift besteht aus 226 Pergamentblättern, von denen nur die drei ersten am oberen Teil etwas zerstört sind. Sie beginnt Gen. 1, 16 הגדול לממשלת und geht bis zum Ende vom Deut.

Die Höhe der Seiten ist 22—24 cm, die Breite 18 cm. Die Zahl der Zeilen auf der Seite ist 32, 34 und 35. Die Angabe der קצים findet sich nach allen Büchern außer am Schluß von Deut. Das Zeichen der קצה ist —:

Auf f. 194 ff. von Deut. 6, 10 an findet sich folgendes Kryptogramm:

אני · עפיף · בן · צדקה · בן · יעקב · בן · צדקה · בן · אב · חסדה · בן · עבד · יהוה · דמבני · מונס · הכתוב · במצרים ·
כתבתי · זאת · התורה · הקדושה · על · שם · יקירה · וחשובה · וכתובה · וסמוכה · רבה · וארכונה · עבד · יהוה · בן ·
סהבה · טבה · ויקירה · וסמוך · קהלה · וארכונה · ומסכינה · צדקה · דמבני · רמח · יהוה · ישימה · מברכה · עליו ·
אמן · שנת · א: ופ: וח: מאות · למלכות · ישמעאל · והיא · מליו · טי: תורה · אודי · את · יהוה · לבדו.

Darnach ist I geschrieben von ʿAphiph b. Ṣedaḳa b. Jakob b. Ṣedaḳa b. Ab-Chisda b. ʿObadiah aus der Familie Munes in Ägypten (Kairo) für ʿObadiah b. Ṣedaḳa aus der Familie Remach i. J. 881 d. Fl. (= 1476/7 n. Chr.). Es war die 19. Tora, die der Schreiber schrieb. Die 33. Tora ist ᵽ, vergl. unten Seite XLII.

Ein Kryptogramm findet sich Lev. 7, 11 ff. (s. u. S. LXVII).

Stichisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21, Lev. 26, 3—13, Num. 21, 17—20, die Bileamsprüche Num. 23, 6 ff., Deut. 32, 1—43.

Die Handschrift stammt von Tischendorf.

Folgende Kaufkontrakte (s. Abbildungen auf Taf. IV Fig. 3) finden sich:

1) am Ende von Gen. (f. 57ᵃ):

קנה · זאת · התורה · הקדושה · במה · דלו · לנפשו · סהבה · טבה · ויק׳ וקר׳ וצל׳ ועש׳ וכת׳ וסמוך ·
קה׳ ואר׳ קה׳ ויעדוה · ואקר · טוב · ועשה · טבהתה · וזקן · ישר׳ ועמד · הדת · ומהשירה · צדקה · בן ·
סהבה · טבה · וסמוך · קה׳ ואר׳ קה׳ ומסכינה · אברהם · דמבני · עבדה · מן · ממלכות · סהבה · וסמוך ·
קה׳ ואר׳ קה׳ ויעדוה · וקר׳ וצל׳ ועש׳ וכת׳ ועשה · טובה · ואקר · טוב · עבד · אלה · בן · סהבה · טבה ·
וסמוך · קה׳ ואר׳ קה׳ ומסכינה · צדקה · דמבני · רמח · ונתן · לו · בידו · מנחתה · שמנה · דנר · זהב ·
מצרי · ורצי · בה · ומכרה · קדם · כתובה · ואסיד · על · נפשו · אן · לית · לו · בזאת · התורה · קשט · ואנפל ·
קשטו · מן · התונו · וכן · בירח · צפר · שנת · ד׳ וצ׳ וח׳ מאות · מן · ממלכת · עמי · נדם · ובכן · אסיד ·
ויתב · צדקה · בן · יושע · בן · מתוחיה · בן · טביה · בן · אברהם · בן · ברכה · הלוי · דמן · קרית · הכהנים ·
שרתי · המכתבים · הקדושים · בארץ · מצרים · הודיע · את · יה׳ יהוה · יסיר · יתה · מן · ארח · מצרים ·
בטוב · אל · שכם · קרוב · בעמל · אברהם · ויצר׳ ויע׳ בעמלון · ימלי · יתה · בה · וילמד · לגוה · בנים ·
ובני · בנים · בעמל · דמע · הנאמנים.

Es erwarb diese Handschrift Ṣedaḳa b. Abraham aus der Familie ʿAbada von ʿAbdallah b. Ṣedaḳa aus der Familie Remach im Ṣaphar 894 d. Fl. (= Jan. 1489); als Zeuge fungierte Ṣedaḳa b. Josua b. Metuchia b. Ṭabia b. Abraham b. Beraka „aus der Stadt der Priester, die die hl. Schriften im Lande Ägypten bedienen". Nach dem Gebet „laß sie (die Handschrift) glücklich vom Land Ägypten nach Sichem kommen" dürften der Verkäufer und der Zeuge in Kairo. der Käufer in Sichem gelebt haben.

2) auf derselben Seite:

אתעתקת · זאת · התורה · הקדושה . מן · ממלכת · הסמוכים · הו · סמוך · קהלה · ואר׳ קה׳ וקרא · וצ׳
ועשה · טו׳ אברהם · וסמ׳ קה׳ וארכ׳ קה׳ ועשה · טו׳ יוסף · ואחותם · חלב · ילידי · סמ׳ קה׳ וא׳ קה׳ וע׳
מבא׳ ועמ׳ הדת · וזקן · ישר׳ ושופט · ישר׳ ויע׳ ומישי׳ ומס׳ צדקה · בן · אברהם · דמבני · עבדה ·
אל · ממלכת · בן · עביביון · סמוכה · וארכונה · ונעירה · ועשובה · וכתובה · וחתנה · עבד · העשיר · בן ·
סמ׳ קה׳ וארכ׳ קה׳ ועשה · טו׳ אברהם · בן · עבד · העשר · מן · בני · עבדה · במה · דלו · לנפשו ·
מן · הזהב · המצרי · אחד · עשר · דנר · ומכרו · אתה · קדם · כתובה · ואסיד · עליון · אן · לית · לון ·
בזאת · התו׳ קשט · ואנפלו · קשטון · והתונון · וכן · בירחי (*sic!*) · רגב · שנה · ז׳ צ׳ וט׳ ק׳ לממלכות ·
ישמעאל · יה-- ישימה · בריכה · ומברכה · עליו · וילמד · לגוה · בנים · ובני · בנים · אמן · וכתבו · יעקב ·
בן · יוסף · הזוכיר · יסלח · לו · יה׳ והסד (*sic!*) · על · השלשה · הזוכירים · וכתבו · יוסף · בן · אבן ·
משה · הלוי · שמש · המכ׳ הק׳ בא׳ מצרים.

Darnach ging die Handschrift aus dem Besitz des Abraham, des Joseph und ihrer Schwester Chaleb, der Kinder des Ṣedaka b. Abraham, aus der Familie ʿAbada über in den Besitz ihres Vetters ʿAbd-haʿaschir b. Abraham b. ʿAbd-haʿaschir aus der Familie ʿAbada in Raǵab 997 d. Fl. (= Mai 1589 n. Chr.). Schreiber des Kontrakts war Jakob b. Joseph — gemeint ist der eine Verkäufer, הזוכיר. Zeuge und Mitunterzeichner ist Joseph b. Eben-Mosche in Ägypten (Kairo).

3) am Ende von Lev. (f. 135ᵃ):

קנה · זאת · התורה · הקדושה · סהבה · טבה · ואקר · טוב · וק׳ וע׳ וחש׳ וכ׳ ויעדוה · עבד · אלה ·
בן סה׳ טבה · ומסכינה · יצחק · בן · סה׳ ומסכינה · אב · תחמדתה · מן · בני · אמקרא · מן · ממלכת ·
סהבה · ויק׳ וקר׳ וצלא · וחש׳ וכת׳ ויעדוה · עבד · העשיר · בן · סה׳ טבה · ומסכינה · עבד · העשיר ·
בן · סהבה · ומסכ: יוסף · דמבני · עבדה · מן · הכסף · אחד · עשר · דנר · ואסיד · על · נפשו · אן · לית ·

לו · בזאת · התורה · קשט · וכן אסיד · וכתב · עבד · הטוב · בן · צדקה · דמבני · רמח · יהוה · יסלח · לו ·
אמן · וכן · בחדש · אלמתרם · ז׳ כד׳ ותק׳ למלכת · בני · ישמעאל · אודיע · את · יהוה.
אסיד · על · נפשי · וכתבו · עבד · העשיר · אזוכר (*sic!*).

Es kaufte also die Handschrift ʿAbdallah b. Isaak b. Ab-Tachamdata aus der Familie Amḳara von ʿAbd-ha-ʿaschir b. ʿAbd-ha-ʿaschir b. Joseph aus der Familie ʿAbada im Muharram. Zeugen waren erwähnter ʿAbd-haʿaschir und ʿAbd-haṭṭob (= Abdallah) b. Ṣedaḳa aus der Familie Remach. Harkavy vermutet, daß איקרה für אמקרא zu lesen ist. Die Zahlen, die späteren Ursprungs sind, ergeben keinen Sinn. Harkavy will ;ון für כד und ומק für ותק lesen.[1] Aber wenn ʿAbd-ha-ʿaschir nach Nr. 2 die Handschrift in Raǵab 997 (Mai 1589) erworben, kann er sie nicht im früheren Monat desselben Jahres verkauft haben. Auch fehlt שנת!

4) am Ende von Deut. (f. 226ᵇ) unter —:עורה · מן · זבח · מצרים:

קנה · זאת · התורה · הקד(וש)ה · סה׳ טבה · ויק׳ וקר׳ וצ׳ וחש׳ וכת׳ וסמוך · קה׳ ואר׳ קה׳ ועשה ·
ט׳ עבד · הטוב · בן · סה׳ ט׳ ויק׳ וקר׳ וצ׳ וחש׳ וכ׳ וס׳ קה׳ ואר׳ קה׳ צדקה · דמבני · אלקנה ·
מן · סה׳ ט׳ ויק׳ וק׳ וצ׳ וח׳ וכ׳ וסמ׳ קה׳ וא׳ קה׳ יעקב · הוא · ואחותו · פועה · ילידי · סה׳ ט׳
ויק׳ וק׳ וצ׳ וחש׳ וכ׳ וסמ׳ ק׳ וא׳ ק׳ עבד · יהוה · בן · יצחק · דמבני · איקרה · בארבעה · דנרים ·
זהב · גדולים · וכן · בחדש · גמאד · האחרון · שנת · ז · ון · וט · מאות.
סהד · בכן · וכתבו · אברהם · בן · יוסף · בן · צדקה · הכהן · מן · שכוני · דמשק.
סהד · בזה · נפוש . אלה · בן · יוסף · בן. .....
סהד · בזה · אברהם · בן · צדקה · בן · הרבן · איתמר · שמש · המכ׳ במצרים · והכתב · על · פיהם.

Es kaufte die Tora ʿAbd-Haṭṭob (= ʿAbdallah) b. Ṣedaḳa aus der Familie Elḳana von Jakob und seiner Schwester Puʿa, den Kindern des ʿObadjah b. Isaak, aus der Familie Iḳara, im II Ǵumada 957 (Juni/Juli 1550 n. Chr.). Zeugen waren Abraham b. Joseph b Ṣedaḳa aus Damaskus, Nephusch-allah b. Joseph b ..... und Abraham b. Ṣedaḳa b. Itamar in Ägypten (Kairo).

[K — im Besitz der Ambrosiana zu Mailand (Kennicott 197. Mediol. 13.).

Vergl. Kennicott diss. gen. in Vet. Test. p. 88. 197. Blayney Pentateuchus Hebraeo-Samaritanus Oxford 1790 S. VIII über diese anscheinend sehr unvollständige und zusammengesetzte Handschrift, die 1621 nach Italien kam. Das Interessante an ihr ist, daß Teile — welche? — mit Mennig und roter Tinte geschrieben sind.[2]]

[L — im Besitz der Vaticana (Kennicott 503. Rom 92. Bibl. Vat. 42).

Vergl. Blayney S. X. Die Handschrift soll von einer Hand geschrieben sein.]

M — früher in der Barberinischen Bibliothek zu Rom, jetzt im Vatikan (Cod. Barber. Or. 1. Kennicott 504. Peiresc 3).

Über sie schrieben Jac. Jon. Björnståhl im Repertorium für Biblische und Morgenländische Literatur, 3. Teil Leipzig 1778 S. 84ff., J. G. Chr. Adler in kurzer Übersicht einer biblisch kritischen Reise nach Roma 1783 S. 137 ff. Es sind veröffentlicht f. 49ᵇ in The Palaeographical Society Facsimiles (Oriental Series), London 1875—83, pl. LXXXIX, f. 176ᵇ bei Bianchini, Jos. Evangeliarium quadruplex 1749, und der obere Teil von f. 82ᵇ bei Tisserant Specimen Codicum Orientalium f. 1.

[1] A. a. O. S. 79.

[2] Die in eckige Klammern [ ] gesetzten Handschriften oder Teile solcher sind für diese Ausgabe nicht benutzt worden. KLORSTUVCfhkcmno sind von mir nicht eingesehen worden.

Die Inschrift auf dem Deckel des Einbandes lautet.[1]

Emin.^{mo} ac Rev.^{mo} S. R. E. Cardinali | et Vicecancellario | Francisco Barberino | sanct.^{mi} D. N. Urbani VIII nepoti | et in ducatu urbinate legato | a latere.

Nicolaus Claudius Fabricius | de Peiresc baro Riantii Abbas | aquistriae et regius aquisextiensis | senator in animi s|ui observantis.^{mi} memoriam Pentateuchum hoc | Samaritanum ΤΡΙΤΑΠΛΟΝ | ex testamento legavit.

Palamedes Fabricius | de Valaves fratris B. D. S. M. | Haeres obtulit L. L. M.

Es ist die bekannte 1628 in Damaskus von Nicol. Faber de Peiresc gekaufte und dem Barberini geschenkte Triglotte in 3 Kolumnen, rechts den hebräischen, in der Mitte den arabischen, links den aramäischen Text, aber alles in samaritanischen Buchstaben geschrieben. Sie besteht aus 266 Blättern in Groß-Folio, von denen aber nur 182 alt sind und aus Pergament bestehen. Die alte Handschrift (M[1]) beginnt Gen. 34, 22 (f. 27[a]), weshalb eine spätere Hand die fehlenden Kapitel „syrisch auf ordentlichen Papier" ersetzte. Zur alten Handschrift gehören vom folgenden Text für Gen: ff 27—32. 37—55[a]; für Ex. 55[b]—59. 66—70. 72—75. 78—89. 91. 92. 98. 99. 101—103. 108—111. 114—119. 121. 124[a]; für Lev. 124[b]. 128. 129. 132. 135. 138. 139—141. 144. 147. 148. 151—158. 162—165; für Num. 168. 169. 172—176. 180—218[a]; für Deut. 218[b]. 221—260. Alte Ergänzungen auf Pergament (M[2]) bieten nur f. 261—264 (Deut. 31, 26—Schluß). An M[2] hatten mehrere Hände gearbeitet, wie folgende gereimte (: steht jeweils am Ende der Zeile) Nachschrift am Ende von Deut. (f. 264[b]) ergiebt:

אתכתב · זאת · התורה · הקדושה · בשלשה · לשונה: וכתב · בה · מן · כי · יביאך · עד · אחרונה: עבדה · מסכינה: סני · החטא · והפשע · ועונה: הצריך · אל · רתות · יהוה · רחמנה: יעקב · בן · יוסף · בן · משלמה · בן · יוסף · כהנה: הלוי · בדמשק (*sic* ę) על · שם · סהבה · וסמוך · קהלה · וארכונה: ויקירה · וקראה · וצלאה · וחש ę וכת ę ויד ę ושמ ę קדש · אלפנה: ועשה · טבהתה · בדן · זבנה: עבד · יהוה · בן · סהב ę וסמוכה · רבה · וארכונה: ויקי ę וקר ę וצל ę וחשובה · וכתובה · אב · יתרנה: דמבני · הכפית · והוא · בפעם · ההוא · בדמשק · שכונה: והוה · חסולה · בעזרות · יהוה · אל · קנא: ביומה · הברוך · תנינה: והוא · ארבע · עשר · יום · מן · חדש · גמדי · אחרונה: חמזדמן · ארבע · וכ:> מן · תמוז · שנת · ז ę ופ ę וח ę ק ę שנה: תהי · בריכה · עליו · ועל · מה · לו · מן · בנה: וימלי · ברה · יקרי · לנבה · בנה · ובן · בנה: בשלשה · והמלך · ובן · עמרם · מהימנה: מודאה · לאלה · דכן · סעד · בשמח · ושרכנה:

Also schrieb von Deut 7 an Jakob b. Joseph b. Meschalama b. Joseph, der Priester, Hallevi, in Damaskus im Auftrag von ʿAbdallah b. Ab-Jitrana aus der Familie הכפית (s. u. S. XIX den Kaufkontrakt zu P), der augenblicklich in Damaskus wohnte, am Montag, den 14. Gumada II. 887 d. Fl. (= 1. Aug. 1482). Erhalten ist nur der Text von Deut. 31, 21 an.

Die übrigen Ergänzungen enthalten nur den hebräischen Text auf Papier. Fl. 265 und 266 enthalten einen italienischen Brief von de Rians aus Aix vom 2. Februar 1638 über das Legat.

Jede Seite hat 42—44 Zeilen. Eine Angabe der Zahl der קצים findet sich nach den mir vorliegenden Blättern nur am Ende von Ex, aber nicht am Ende von Num. Die קצה ist angedeutet durch eine freie Zeile und : außerdem seltener noch dazu durch —: oder ähnliche Zeichen. Der Codex hat die Höhe von 34 cm. und die Breite von 28 cm. Die beschriebene Seite hat die Maße 25 1/2 cm. : 22 1/2 cm.

Über das Alter von M[1] geben die fast gleichlautenden Nachschriften am Schluß von Ex. und Num. Aufschluß.

[1] Sämtliche Notizen über M. stellte mir P. Kahle in Halle gütigst zur Verfügung.

Am Ende von Ex. (f. 124ᵃ) lesen wir folgendes Gedicht — das soll es wohl nach den Reimen sein:

זאת · התורה · הקדושה: תורת . גביר · כל · צעומים:
הנביא · אשר · קבלה: מן · אלהים · מן · השמים:
היא · כתיבה · בשלשה: לשונים · ומחכומים:
לזקן · הנכבד · הרם: הנבון · רב · כל · חכומים:
ארכון · קהלה · וסמוך: זה · הדור · בחסדים · רמים:
הזקן · אבי · סיעדה: אשר · חסדיו · חכימים:
בן · ארכונה · טבה · אבי: חסדיה · טבים · ורמים:
אשר · מבני · פיגמה: כרן · ארכונים · ראמים:
אקים · התורה · הזאת: בעידות · עצום · העצומים:
חרם · לנינו · ולנגדו: עד · עולמי · העולמים:
כחרם · הקדש · תמיד: ובתרון · לא . יכרת · כל · הימים:
לבניו · ולבני · בניו: אשר · בצדק · קעמים:
לא · תמכר · ולא · תגאל: אלא · תהיה · חרם · תמים:
אקימה · כמשפט · הזה: ואלה · מעשים · תמימים:
תהי · הברכות · אשר · בה: תוסיף · לו · בכל · מקומים:
יכחשו · לו · איביו: עד · לפניו · לא · קעמים:
ימלך · טוב · רצון · אלהים: גא · בשני · העולמים:
דברי · ברכות · זאת: התורה · לו · מתקומים:
ילמד בה · בנים · ובני: בנים · ולרצונה · עמים:
ותהי · מורשה · מן · אבות: לבנים · בכל · הימים:
בעמל · גביא · גדול · קבץ: במצרים · לבין · אש · ומים:

אמן · אמן · אמן:

וזה בחדש · רביע · אחרון · שנת · ארבע · ועשרים · ושש · מאות · למלכות · ישמעאל:—

An beiden Seiten dieses Ergusses finden sich folgende Nachträge:

אין · התקבל · מן · השמים · כי · אם · שני · הלוחות
[illegible]

והפקד · עליה · בן · אחותי · אב (·) נצענה · בן · אביפתח · בן · אב (·) נצענה · ובניו · ובני · בניו: ואחריהם · בית · רבני · קהלה · בדמשק · למקרא · בסדרה · בשבתות · והמועדים.

Hinter Num. findet sich dasselbe Gedicht, nur fehlt der Zwischenraum und jegliche Interpunktion. Außerdem fehlt Zeile 5 וסמוך, Z. 9 lies בעדות, Z. 11 תכרת, Z. 15 המקומים, Z. 17 לשני העלומים, Z. 19 ילמד, Z. 21 אשתה.

Der Schluß aber lautet:

וזה · בחדש · רביע · אחרון · שנת · ארבע · ועשרים · ושש · מאות · למלכות · ישמעל:ᶜ— וכתב · בידו · והפקד · עליה · אב · נצענה · בן · אחותי · בן · אביפתח · בן · אב · נצענה · ובניו · ובני · בניו · ואחריהם · בית · רבני · קהלה · בדמשק · למקרא · בסדרה · בשבתות · ובמועדים.

Die Handschrift (M¹) wurde geschrieben für Ab-Si'ada (Abu Said) b. Ab-Chisda(?) aus der Familie Pigama im Rebia' II. d. J. 624 d. Fl. (= März/April 1226), und zwar „hat er sie geschrieben mit seiner Hand, und es wurde bestellt über sie" sein Schwestersohn Ab-Niṣ'ana b. Abu 'l-Fatch b. Ab-Niṣ'ana in Damaskus. Die sich häufiger findende Vorstellung, als wenn M in Kairo geschrieben sei, dürfte aus einem falschen Verständnis der letzten Zeile des Gedichtes geflossen sein. Selbstredend ist hier von Mose die Rede.

Am Schlusse von f. 264[a] findet sich in der alten Ergänzung folgendes Kolophon[1]:

סדרי: מקרתה: עשרה:< והיא • פסק:<
נגד ·• אנחו< ארכנו / בעו, שאילה,
זעיקה:– זעף:= אתמחו; תורו:!
מדע, מכשב• ופם • מיתב • לכל • חדה •
מנין: יתברך • מן • אמר / ולמרה • את •
בני • ישראל • שימה • בפים;
בגלל • אלפן • קשטה:–

ff. 166[b] 167[a] in der modernen Ergänzung findet sich im letzten Kapitel des Lev. folgendes Kryptogramm

אהן • ספר • תוראת •.

Ein Kaufkontrakt findet sich am Ende von Ex. (f. 123[b]):

בשם • אלה • אתעתקת • זאת • התורה • הקדושה • מן • קנין • כתובה • העבד • האביון • הדל • אב •
עליון • מבני • הצורי • אל • קנין • אברהם • בן • בתו • נשיא • בעתו • בכסף • מלי • בראש • שנת •
שמנה • וחמשים • ושמנה • מאות • שנה • למלכת • בני • קדר • ישימה • ברכה • בביתו • אמן.

Es ging also die Handschrift über aus dem Besitz des Ab-'Elion aus der Familie Haṣṣuri in den Besitz seines Enkels Abraham am Neujahr des Jahres 858 d. Fl. (= 1. Jan. 1454 n. Chr.).

Nach mir von P. Kahle in Halle a. d. S. geliehenen Photographien sind von mir kollationiert:

M[1] Gen. 48, 13 טשמאל—49, 31 (f. 52. 53)
Ex. 40, 31 ידיהם—40, 38 (f. 124[a])
Num. 1, 16—2, 3 מדרחה (f. 168[a]—169[b])
3, 16 כאשר—4, 28 מועד (172[a]—174[b])
5, 1—6, 9 וגלח (f. 175[a]—176[b])
7, 24—7, 71 (f. 180[a]—181[b])
Num. 8, 3—14, 40[a] משה (f. 182[a]—192[b])
21, 13[a] את גבול—36, 13 (f. 193[a]—218[a])
M[2] Deut. 31, 26—32, 19 וינאץ (f. 262)

N — im Besitz des Britischen Museums zu London (Cott. Claud. B VIII, Kennicott 127).[2]

Pergamenthandschrift von 254 Blättern in 4⁰, den ganzen Pentateuch umfassend. Ihnen voraus gehen Blätter mit modernen Notizen. Die Handschrift ist mit weißem Papier durchschossen. Jede Seite hat 31—32 Zeilen. Jedes Buch schließt mit Angabe der קצים.

Das קצה-zeichen ist –<•: Eine regelrechte Interpunktion beginnt erst mit Gen. 24, 2, vorher findet sich eine solche nur ganz vereinzelt.

Die Handschrift ist eines der 6 Exemplare, die „Jakobus Usserius Armachanus, Hiberniae Primas" zwischen 1620—1630 im Morgenland erwarb. Der Bibliothekar Cotton erhielt N zum Geschenk.

An Stelle des üblichen Kryptogramms in Deut. 1, 1 ff. findet sich am Schlusse von Num. (f. 108[a]) folgende Nachschrift:

זאת • התורה • הקדושה • על • שם • סמוכה • טבה • יצחק • בן • סמוכה • שלמה • בן • יעקב • מבני • השבוראי •
תהי • בריכה • עליו • ועל • בניו • והיא • מלכת (*sic*) • בניו • ובני • דדיו • בעזה • בנים • ובני • בנים • לעלם: ובתרים •
יאה • בת • אלה • בן • דודו • (*sup. ras.* וכתבה • מן • בראשית • עד • צוי • ויקחו • איתמר • בן • אהרן • (*ras.* 2 *verb*

[1] Es weichen zum Teil die Interpunktionszeichen in der Form ab von denen des Kolophons in BV3 und von der Schreibung, wie sie die Handschriften bieten. Der einfache Punkt wird allerdings vielfach in flüchtiger Schreibung als Haken wiedergegeben (s. u. S. LXII), wie auch hier. Ferner sind hier die Zeichen für פסק und אתמחו verwechselt.

[2] NPQ sind in photographischer Wiedergabe in meinem Besitz.

בן · איתמר · כהנה · רבה · בדמשק · ויוסף · בן · אב · עזי · ומן · צוי · עד · הכללת · התורה · מכתב · העבד · העני · הצריך · אל · רצון · יהוה · ורחמיו · אברהם · בן · אבי · נצען · בן · אבי · סעדה · בן · אב · חסדה · הגררי · מבני · איקרה :— והכללת · בשנת · ארבעה · וששים · ושבע · מאות · למלכת · ישמעאל :— אודי · את · יהוה · דכן · סעד · ואשאלו · ישקף · ברחמיו · עלינו · אמן · אמן · אמן :·:—

Die Handschrift wurde geschrieben im Auftrag des Isaak b. Schelama b. Jakob aus der Familie Haschschaburai für ihn und seine Kinder, seine Neffen (?) in Gaza, und zwar von Gen. 1, 1—צוי ויקחו (Ende von Lev. 23?) von Itamar b. Ahron b. Itamar Hoherpriester in Damaskus und Joseph b. Ab-ʿUzzi, und von צוי (Anfang von Lev. 24?) an bis zum Schluß von Abraham b. Ab-Niṣʿan b. Ab-Seʿada b. Ab-Chisda aus Gerar aus der Familie Iḳara, obwohl ein Schriftwechsel nicht zu bemerken ist. Vollendet wurde die Handschrift i. J. 764 d. Fl. (= 1362/3 n. Chr.).

Von jüngerer Hand findet sich von f. 196ᵇ (Num. 28, 16) an bis zum Schluß von Num. am Rand und unter dem Buchschluß durch teilweise Wiederholung der ersten Buchstaben einzelner Zeilen folgende Notiz, die vielleicht einer Spielerei eines Lesers ihren Ursprung verdankt.

כתב · זה · יוסף · בן · אברהם · בן · צרפתה · אמן.

Außerdem findet sich ein Kryptogramm Ex. 14, 19 ff.; in Ex. 31, 12 ff. finden sich nur die konzentrischen Kreise ohne Inschrift (s. u. S. LXVII).

Stichisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21, Lev. 26, 3—13, die Bileamsprüche in Num. 23, 6 ff. und Deut. 32, 1—43.

Es finden sich folgende Kaufkontrakte:

1) am Ende von Gen. (f. 66ᵇ):

Der Kaufkontrakt ist sehr zerstört und in der Photographie nur zum geringsten Teil zu entziffern.

Ich lese etwa:

קנו · זאת · התורה · הקדושה ..... אברהם · ויעקב · [1] | בני . . . בן · יעקב (vid.) · מבני . . . מן · הזקן · צ (?)
בתחלה · ..... | ..... בחדש · הרביע · שנת · שנים · ותשעים | ושבע · מאות ·
למלכת · ישמעאל · תהי · בריכה · עליון · ועל | בניון · אמן · אמן. . . . . בעתו.

Dann kommen zwei Spalten, von denen die linke immer noch etwas lesbarer als die rechte ist. Die rechte enthielt vielleicht die Namen von Zeugen für den obigen Kontrakt, jedenfalls ist die Schrift sich ähnlich. Die linke Spalte scheint einen neuen, späteren Kaufkontrakt zu bieten. Da beide Spalten kaum entwirrbar sind (nach Photographie), verzichte ich auf die Wiedergabe des Lesbaren.

2) am Ende von Ex. (f. 122ᵇ):

קנה · זאת · התו׳ הקד׳ יקירה · וק׳ וצ׳ וחש׳ וכת׳ ונ׳ ומב׳ וסמוך · קה׳ וא׳ קה׳ ועשה · טב׳
אב · עליון · בן · סהבה · ט׳ ויק׳ וקר׳ וצ׳ וחש׳ וכ׳ ונא׳ ומב׳ וים · דע׳ וב׳ ופת׳ ארה׳ קד׳ ומת׳
מק׳ וסמ׳ קה׳ וא׳ קה׳ וע׳ טב׳ אברהם · בן · סה׳ ט׳ וי׳ וק׳ וצ׳ וח׳ וכ׳ ושמ׳ אר׳ ק׳ וס׳ ק׳ וא׳
ק׳ וע׳ ט׳ אב · עלי׳ דמבני · מטר · מן · יק׳ וק׳ וצ׳ וח׳ וכ׳ ונ׳ ומ׳ וס׳ ק׳ וא׳ קה׳ וע׳ ט׳ יוסף ·
בן · סה׳ ט׳ ויק׳ וק׳ וצ׳ וח׳ ו׳ ונ׳ ומ׳ ושמ׳ אר׳ ק׳ וס׳ ק׳ ו׳ ק׳ וע׳ ט׳ עבד · יה׳ דמב׳ הנשיאים ·
במאתים · כסף ·אדו׳ וכן · בחדש · אלק׳ שנת ט׳ ונ׳ וט׳ ק׳
אסיד · בכן · וכתבו · אברהם · הקבצי · וצדק · על · זה · הממכר · הזו׳

[1] Die von mir gegebenen Striche sind die Zeilenschlüsse, ich gebe sie an wegen des verderbten Textes und der Ermöglichung seiner Rekonstruktion.

Also erwarb die Handschrift Ab-ʿElion b. Abraham b. Ab-ʿElion aus der Familie Maṭar von Joseph b. ʿObadjah aus der Familie Hannesiim im Dhu'l Ḳaʿda 959 d. Fl. (= Dez. 1546 n. Chr.). Zeuge und Schreiber war Abraham Haḳḳabaṣi.

[O — im Besitz des Britischen Museums zu London Add. 19011.

The Pentateuch with an Arabic translation, vell. 262 fol. in Fol A. D. 1509/10.[1]]

P — im Besitz des Britischen Museums zu London (Add. 21581).

Pergamenthandschrift in 97 Folioblättern, den ganzen Pentateuch umfassend.

Am Ende der einzelnen Bücher werden die קצים nach ihrer Zahl angegeben, das Zeichen für die קצה ist —ᵉ·:: Die Seite hat 45—52 Zeilen.

Von Deut. 1, 1 ff. (f. 78ᵃ ff.) findet sich folgendes Kryptogramm:

כתב · הדה · הארהותה · קדישתה · נתנאל · בן · ישמעאל · בן · נתנאל · בר · יצחק · בר · נתנאל · הלוים · להם · סלחות · ורחמות · מיהוה · וכללה · בשנת · ח · ול · וח · למלכת · ישמעאל · היא · שלשת · אלפים · וק · ב · כ · למפוק · בני · ישראל · ממצרים · לברית · עלמה · ה · אלפים · וח · מאות · וה · ע · שנה · היא · ראש · מכתבי · מודה · לאלה.

Dem entspricht das Kryptogramm Ex. 14, 15 ff. (f. 28ᵃ f.) מכחב · מתנה · הלוי · wie in H[1] (oben S. XI).

Es ist also eine Schwesterhandschrift von H[1] (vergl. oben S. XI) und zwar die erste, die der Schreiber Natanael b. Ismaʿel b. Natanael b. Isaak b. Natanael schrieb, i. J. 838 d. Fl. (für וח lies וחק, das ק ist durch Schreibversehen ausgelassen) = 1434/5 n. Chr.

Stichisch sind geschrieben Ex. 15, 1—21, Deut. 32, 1—43.

Folgender lesbarer Kaufkontrakt findet sich am Ende von Ex. (f. 41ᵃ):

קנה · זאת · התורה · הקדושה · במדלה · לנפשו · סמוכה · וחתנה · טבה · וקראה · וצלאה · נפוש · אלה · בן · סהבה · ויק (· *sic*) רה · וקר ʾ וצ ʾ וסמוכה · רבה · אב · יתרנה · בן · סהבה · וסמוכה · טבה · נפוש · אלה · דמבני · כפית · מן · העבד · הסמ ʾ נתנאל · בן · ישמעאל · הלוי · כתובה · בשלש · מאות · וחמשה · ושלשים · כסף · בשנת · חמשה · וארבעים · ושמנה · מאות · שנה · למלכת · ישמעאל · תהיה · ברכה · עליו · וילמד · בה · בנים · ובני · בנים · בעמל · רום · האנשים · אמן · אמן · וכתב · זה · בידו · בסהדות · רבנה · טבה · אבי · עזי · בן · רבנה · טבה · עבד · אלה.

Vom Schreiber der Handschrift kaufte diese Nephusch-Allah b. Ab-Jitrana b. Nephusch-Allah aus der Familie Kaphit (s. o. S. XV den Nachtrag zu M) i. J. 845 d. Fl. (= 1441/2 n. Chr.). Schreiber und Zeuge war Ab-ʿUzzi b. ʿAbdallah.

Unterhalb des erhaltenen Kontrakts stand noch ein zweiter Kontrakt, von dem nichts zu lesen ist, sowenig wie von einem Kaufkontrakt am Ende von Num. (f. 77ᵇ).

Q — im Besitz des Britischen Museums zu London. (Add. 22369).

Pergamenthandschrift in 154 Blättern 4°. Nur Anfang und Schluß des Pentateuchs fehlen. Vollständig ist die Handschrift von Gen. 5, 3 (f. 2); von f. 1 ist nur ein Fetzen erhalten, der

[1] Vergl. Margoliouth, G., Descriptive list of the Hebrew a. Samaritan MSS in The British Museum London 1893. S. 89—94.

Reste von Gen. 3, 14—5,2 umfaßt.[1] Die Handschrift geht bis Deut. 29, 9 (f. 154ᵃ). Am Schlusse der einzelnen Bücher findet sich jeweils eine Angabe über die Zahl der קצים. Das Zeichen der קצה ist —:‹: Auf der Seite finden sich 32—33 Zeilen.

Das Kryptogramm beginnt Deut. 15, 7 (f. 144ᵃ):

אני · אברהם · בר · אבי · נצען · בר · אבי · אסעד · בן · אב · חסדה · בן · אבי · עליון · הגררי · הכתוב · כתבתי · זאת · התורה · הקדושה · לנפשי · והיא · שני · תורה · כתב · והכללת · שנת · אחד · וששים · ושבע · מאות · שנה · למלכות · ישמעאל · היא · שנת · שלשת · אלפים · וחמשה · ושלשים · שנה · לצאת · בני · ישראל · ממצרים · היא · שנת · הֵאלפים · ושבע · מאות · ושנים · ושמנים · שנה · לברית · עלם · אודי · את · יה.

Also schrieb Abraham b. Ab-Niṣʿan b. Ab-Asʿad b. Ab-Chisda b. Ab-ʿEljon aus Gerar die Handschrift i. J. 761 d. Fl. (= 1359/60 n. Chr.). Es ist derselbe, der die zweite Hälfte von N schrieb (vergl. o. S. XVIII).

Stichisch sind geschrieben Ex. 15, 1—21 und die Bileamsprüche Num. 23, 6 ff.

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Ende von Gen. (f. 38ᵃ):

קנה · זאת · התורה · הקדושה · סמוכה · טבה · יעקב · בן · זקנה · אב · יתרנה · דמבני · פוקה · מן · כתובה · אברהם · בן · אבי · נצענה · הכתוב · במדינת · עזה · במדלה · לנפשו · והוא · ת:‹ וס:‹ כסף · בשנת · ו:‹ וס:‹ ושבע · מאות · למלכות · בני · ישמעאל · תהי · בריכה · עליו · וילמד · בה · בנים · ובני · בנים · אמן · אמן · בעמל · משה · הנאמן‹:

Am Rande links · על · יד · כהנה · אב · נפושה · שמש · כתבה · קדישה · במצרים

Vom Schreiber kaufte Jakob b. Ab-Jitrana aus der Familie Puḳa in der Stadt Gaza die Handschrift i. J. 766 d. Fl. (= 1364/5 n. Chr.) Zeuge war Ab-Nephuscha in Ägypten (Kairo).

2) am Ende von Lev. (f. 95ᵃ) in Gedichtform:

אדכירים · לטב · עד · לעלם · עבודי · טבאתה:
דיעשו · הטוב · ויזכרו · בטוב · בכל · עוראתה:
כדמות · האקר · הטב · דלה · תמיד · טבה · ליגאתה:
סמוך · קהלה · וארכון · קהלה · עדתה:
יעדוה · ויקירה · בין · קהל · עברואתה:
עבד · יהוה · בן · סמוך · קהלה · וארכון · עדתה:
עבד · היהוב · דמבני · רמח · (מן · שכני · ארץ · מצרים · (*i. l.* אקים · זאת · ארהותה:
קדישתה · חרם · קדש · ליהוה · בעל · קדישותה:
לא · תמכר · ולא · תגאל · ולא · תעבט · בעבטותה:
ותהיה · אצל · מכתב · אבישע · בן · פ·גחס · במושבותה:
בכנשת · שכם · ברישי · ירחיה · ובשבתותה:
ובמועדים · עד · יקרבו · בה · סדר · מקרתה:
וחטן · המועדים . תשב · בבית · בעל · איתוביתה:
הכהן · הגדול · אלעזר · ארכון · בית · כהנתה · רבתה:
ותצא · כל · מועד · במועדו · בסדר · עוראתה:

וארור · מן · ילמד · בה. ??אבי · טביה · בן · יוסף · בן ·
בנים · ארורה · לא. אברהם · הכהן · ביד · ??עב ?אן ·
תפק · ממנו: שנת · שלשה (?) (?) · ותשעים · ושמנה ·

[1] Ich habe f. 1 im Text daher nicht berücksichtigt.

בני · ישמעאל · .....
(?תה)יה · (?בריכ)ה · אמן · אמן ·
מן · א ?י · ת ?אמן · .....
.....
....

Der Poet ʿObadjah b. ʿAbd-Hehub aus der Familie Remach im Lande Ägypten war wohl einmal glücklicher Besitzer der Handschrift. Denn daß er nicht ihr Schreiber sein kann, ist durch den durchaus einheitlichen Schriftduktus der Handschrift ausgeschlossen. Auch fuhrt der Inhalt des schwer verständlichen Gedichtes kaum darauf.

Die sich links unten findenden und schwer zu entziffernden Zeilen, die den Namen Ṭabia b. Joseph b. Abraham und d. J. 893 d. Fl. (= 1487 n. Chr.) enthalten (vgl. das Kryptogramm von Λ u. S. XXVIII), stehen vielleicht in Beziehung zu dem Gedicht.

3) am Ende von Num. (f. 130ᵃ):

אתעתקת · זאת · התורה · הקדושה · מן · ממלכות · סמוכה · ויקירה · יעקב · אל · ממלכות · אשתו ·
שמחה · ברת · סמוכה · וחכומה · אברהם · דמבני · רמח · במדלה · לנפשה · בארבע · מאות · וששים ·
כסף · תהי · בריכה · עליה · אמן · וכן · ביומי · חיי · בעלה · הזוכיר · בה · בשנת · ז׳ו׳צ׳ ושבע ·
מאות · לממלכות · ישמעאל.

ובכן · סהד · עבדה · צריכה · צדקה · בן · חלף · כהנה · שמש · כתבה · קדישה · במצרים.

Es erwarb sie also Simcha, Tochter des Abraham aus der Familie Remach, von ihrem Mann Jakob noch zu dessen Lebzeiten i. J. 797 d. Fl. (= 1394/5 n. Chr.) Zeuge war Ṣedaḳa b. Chalaph.

[R — im Besitz des Britischen Museums zu London wie auch S, T und U. — Or. 1443. vell. ff. 223 Fol. XIII Cent., restored A. D. 1793.]

[S — Or. 1444 paper, ff. 119 Fol. A. D. 1494 with some restaurations.]

[T — Or. 1445 Pent. with an Arabic version, paper, ff. 451 sm. 8°. A. D. 1759/60.]

[U — Or. 2683 paper, ff. 271, 4°, A. D. 1356, the beginning and a number of leaves in the body of ms. being due to a later hand.]

[V — British Museum Or. 6461.

Die Handschrift wurde 1902 für das Britische Museum erworben; vergl. G. Margoliouth, An early copy of the Samaritan-Hebrew Pentateuch, in Jewish Quarterly Review XV (1903) S. 632—639. Sie enthält 199 Pergamentblätter, 17 Zoll lang und 14 breit, auf jeder Seite 32 Zeilen. Die Numerierung der 10 Gebote in Ex. und Deut. (f. 69ᵇ, 70ᵃ, 169ᵇ, 170ᵃ) am Rand ist durch eine spätere Hand geschehen. Der Text ist in einigen Fällen in roter Tinte übermalt. Auch finden sich gelegentlich Verbesserungen oder Änderungen in roter Tinte. Am Ende der Bücher sind die קצים gezählt.

Das bekannte Kryptogramm findet sich Deut. 1, 1 ff.:

אני · העבד · העני · אל · רצון · יהוה · אברהם · בן · יעקב · בן · טביה · בן · סעדה (!סדקה nicht) · בן ·
אברהם · דמבני · פיגמה · כתבתי · זאת · התורה · הקדושה · על · שמי · תהיה · ברכאתה · עלי · ועל · מלמדי · ועל ·
כל · קהל (!קהלי nicht) · ישראל · אמן: בשנת · ארבעים · ושבע · מאות · שנה · לממלכות · בני · ישמעאל · והיא ·
מליו · ה · אוראן: אודה · את · יהוה · ואשאל · אתו · יסעה · על · מכתבות · כמוה · אמן · אמן · בעמל · בן · עמרם ·

Abraham b. Jakob b. Ṭabia b. Seʿada b. Abraham aus der Familie Pigama schrieb sie als fünfte i. J. 740 d. Fl. (= 1339/40 n. Chr.). V ist also eine Schwesterhandschrift von A und B, s. oben S. Iff.

Nach Gaster a. a. O. S. 515 befindet sich auf f. 199 ein „Kolophon" — wie B — das die Interpunktionszeichen angibt. Ich gebe es nach der Abbildung Gasters auf S. 535.

תורה · תמימה · ברוך · נתונה:·=
כלול · כל · קצי · ארהותה:·=
תשע · מאות · וששים · וששה:·=
במספר:·=
סדרי · מקרתה · פסק: נגד·· אנחו / (ארכנו · *mg*) שאילה בעו זעיקה. — אתמחו:· זעף:= תורו:ו מדע ·
מכשב · ופם · מיתב · לכל · אחד · מנון:·=
אשר · כתב · אברהם · בן · יעקב:·=
והיא · מליו · חמשה:
אוראון · אודה · את · יהוה:·=

Wie bei B und M (s. o. S. III u. XVII) ist der Nachtrag von der Hand des Schreibers, anders wie bei 3, s. u. S. XXXVIII.

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Schluß von Gen. (f. 50ᵇ):

קנה · זאת · התורה · הקדושה · על · ידי · סמוכה · וארכונה · טבה · ויקירה · ומבוננה · וצלאה ·
וקראה · אב · יתרנה · (*err* ו) בן · סהבה · וסמוכה · טבה · ויקירה · צדקה · בן · סהבה · וסמוכה · טבה · ויקירה ·
אב · חסדה · דמבני · סהבה · מן · סמוכה · וארכונה · טבה · ויקירה · ומבוננה · וצלאה · וקראה · ברכה ·
בן · סהבה · וסמוך · קהלה · וחכומה · ונבונה · אבי · פתח · בן · סהבה · וסמוכה · רבה · יעקב · דמבני ·
פיגמה · בחמש · מאות · כסף · וזה · בחדש · שואל · שנת · שבע · ושמנה · מאות · שנה · למלכת ·
ישמעאל · ואני · פינחס · בן · איתמר · בן · אהרן · הכהן · הגדול · בדמשק · תהי · בריכה · עליו · ועל ·
ילידיו · אמן · אמן.

Ab Jitrana b. Ṣedaḳa b. Ab-Chisda aus der Familie Sehaba kaufte die Handschrift von Beraka b. Abu'l-Fatch b. Jakob aus der Familie Pigama im Schawwal 807 d. Fl. (Apr. 1405 n. Chr.). Zeuge war der Hohepriester Pinechas b. Itamar b. Ahron in Damaskus.

2) am Schluß von Num. (f. 162ᵇ):

קנא (*sic*!) · זאת · התורה · הקדושה · סמוכה · רבה · וארכונה · ויקירה · וקראה · וצלאה · וחשובה · וכתובה ·
יעקב · בן · סהבה · ויקירה · וסמ רבה · ואר יוסף · דמבני · סהד (*sic*!) ה · מן · סהבה · וסמ רבה · ואר
ושמור · אר אב · איקר · בן · סה וס רבה · וא ושמור · אר אב · יתראנה · דמבני · סהבה · ה (*sic*!) מתקרי ·
בחצטנה · בשלשים · דנר · זהב · וזה · בחדש · נמדי · ראש · שנת · ארבע · ושבעים · ושמנה · מאות · למלכת ·
ישמעאל . תהיה · בריכה · עליו · אמן: וכתבה · שת · אהרן · בן · יצחק · בן · שת · אהרן · כהנה · וזקן ·
צלאתה · בדמשק: ובכן · אסיד · וכתב · אברהם · בן · מתוחיה · בן · אברהם · הלוי · כהנה · וחכומה ·

Darnach kaufte Jakob b. Joseph aus der Familie Sehada (*sic*!) die Handschrift von Ab-Iḳar b. Ab-Jitrana aus der Familie Sehaba i. Ǵumada I. i. J. 874 d. Fl. (= Nov. 1469 n. Chr.). Schreiber des Kontraktes war Seth Ahron b. Isaak b. Seth Ahron in Damaskus, Zeuge Abraham b. Metuchia b. Abraham.

3) am Ende von Deut. (f. 199ᵃ).

קנה · זאת · הת, הק, לנפשו · יק, וקר, וצל, וחש, וכת, ונע, ומב, וש, אר, קד, וס, קה, וא, קה,
וע, טב, יוסף · בן · סה, טבה · וי, (ו)קר, וצ, וח, וכ, וג, ומ, וש, אר, קד, וס, קה, וא, קה, וע, טב,
יצ, דמ, יתר, מן · שכו, דמשק · מן · בע, יק, וק, וצ, וח, וכ, וש, אר, קד, וס, ר, וא, וע, טב, אבי ·
הפ, בן · סה, טבה · וי, וק, וצ, וח, וכ, וג, וש, אר, קד, וס, קה, וא, קה, וע, טב, אבי · עזי · דמ,
מנשה · מן · שכ, דמ, וק, אתה · יו, הז, מן · אב, הפ, הז, באר, מא, ושמ, כסף · אד, וזה · בתר ··
הסה(?) · סה, קמי · ואת (*ras* 1 *lit*) בעי (?) · זה · הק, וא, אבי · עזי · בן · הר, יו, בן · הר, א, ע, בש,
ו · וס · וט · ק · תה, בר, ומ, על, א, א, ב, מ, בן · עמ, הצ, הנאמן.

Es erwarb die Handschrift Joseph b. Isaak aus der Familie Jitrana in Damaskus von Abu 'l-Fatch b. Ab-'Uzzi aus der Familie Manasse in Damaskus. Zeuge war Ab-'Uzzi b. Joseph b. Ab-'Uzzi i. J. 986 d. Fl. (= 1578 n. Chr.).

4) ebendaselbst f. 199ᵇ:

קנה · זאת · התורה · הקדושה · במדלה · צוה · ויקירה · וקרא · וצלא · וחשובה · וכתובה · ונעיר (ע !*sic*) ·
ויעדוא · ומבוגנה · וריטורה · ומשירה · וסהבה · שלמה · בן · סהבה · טבה · ויקירה · וקרא · וצלה ·
וחשובה · וכתו, ונירע · וידוע · ומבגנה · וריטורה · ומשירה · וסמוך · קהלה · וארכון · קהלה · וחשובה ·
חטבן · קשטה · וצ (פ?) ן · פאן · חכמתה · והתורה · הקדושה · היא · מכ, אדונן · השמ, הגדול · בשנת ·
ארבע · עשר · ור · ואלף · לממלכת · בני · ישמעאל · אודה · את · יהוה.

Es erwarb die Handschrift Schelama b. ..... i. J. 1214 d. Fl. (= 1799/1800 n. Chr.). Alles andere ist unklar.]

W — im Besitz der Bodleian Library zu Oxford (Ms. Bodl. Or. 138 Uss. I. Kennicott 61), Fol.

W gehört zu den 6 Exemplaren, zu denen auch N gehört, vergl. o. S. XVII. Die Handschrift ist ohne das übliche Kryptogramm in Deut. 1 ff. und ohne Kaufkontrakte und von sehr mannigfacher Zusammensetzung. 11 Hände haben an ihr mitgeholfen!

W¹ Gen. 1, 20 על — 37, 23 אחיו (f. 1—72), Pergament, meistens 35 Zeilen die Seite. Das קצה-zeichen ist —ᶜ Die Breite der beschriebenen Seite ist ± 21, 5 cm.

W² Gen. 37, 23 וישפטו — 50, 24 אתכם 1° (f. 73—102), Pergament, meist 34 Zeilen die Seite. Das קצה-zeichen ist —ᶜ:<: Breite der beschriebenen Seite ist ± 22, 5 cm.

W³ Ex. 1, 1—8, 1ᵇ אהרן (f. 103—114), Pergament, meist 35 Zeilen. Das קצה-zeichen ist —ᶜ: Das diakritische Zeichen ist nicht mehr wie in W¹. ². < sondern -

W⁴ Ex. 7, 29ᵃ ובבתי עבדיך — 9, 8 כבשן (f. 115—118), Pergament, 29 Zeilen die Seite. Das קצה-zeichen —: W⁴, wohl vom Schreiber von Z¹ Y¹, dürfte zu den ältesten Bestandteilen der Handschrift gehören.

W³ Ex. 8, 25 לזבח — 16, 15 הוא 1° (f. 119—134). Ex. 14, 19 findet sich das übliche Kryptogramm (s. u. S. LXVII), und Ex. 15, 1—21 ist stichisch geschrieben.

W⁴ Ex. 16, 4—17, 12 אחד 2° (f. 135—138).

W² Ex. 17, 10 ומשה — Lev. 4, 2 לאמר (f. 139—196). Es fehlt Ex. 34, 13 ואת 1° — 35, 5 ליהוה.

[W⁵ Lev. 4, 2 נפש — 4, 26 (f. 197. 198) Papier].

W⁶ Lev. 4, 27—6, 13 תמיד (f. 199—201), Pergament, 34 Zeilen die Seite. Das קצה-zeichen ist —ᶜ: Ein Kryptogramm findet sich Lev. 7, 11 ff. (s. u. S. LXVII).

[W⁵ Lev. 6, 14 תופני (eine Zeile ist am Anfang abgeschnitten) — 11, 34 (f. 202—218)].

W⁶ Lev. 11, 35—13, 33 יגלח (f. 219—222).

[W[5] Lev. 13, 33 — Num. 6, 25 (f. 223—284)].

W[7] Num. 6, 26—14, 14 יהוה 2° (f. 285—304), Pergament, קצה-zeichen —·‹: Die Seite hat 34 Zeilen.

[W[5] Num. 14, 14 ועננך — 33, 56 (f. 305—360), es fehlen 27, 11—28, 14].

W[8] Num. 33, 55 והיה — 36, 3 (f. 361—366), Pergament, 25 Zeilen die Seite, קצה-zeichen —:›:

[W[5] Num. 35, 29 — Deut. 2, 26 קדמות (f. 367—374)].

W[9] Deut. 3, 8—5, 22 הזאת (f. 375—386) Pergament, קצה-zeichen —··=·: 28 Zeilen die Seite.

W[10] Deut. 6, 2—6, 25 (f. 387. 388), Pergament, קצה-zeichen —·: 26 Zeilen die Seite.

W[9] Deut. 7, 5—9, 24 (f. 389—396).

W[10] Deut. 9, 28 מבלתי — 11, 12 (f. 397—400).

W[9] Deut. 11, 25—29, 11 (f. 401—436), es fehlen 12, 9 ואל — 13, 9 אליו; 14, 9—16, 14; 24, 16—26, 12 ללוי.

W[11] Deut. 29, 19 כי אן — 34, 4 לאמר (f. 437—444), Pergament, 28 Zeilen die Seite, קצה-zeichen —‹:

X — im Besitz der Bodleian Library zu Oxford (Ms. Bodl. Or. 139 Uss. II, Kennicott 62).

Die Handschrift enthält neben dem hebräischen auch den arabischen Text und ist in der Hauptmasse, rein äußerlich angesehen, aus zwei Teilen zusammengesetzt.

X[2] Gen. 1, 11 ועץ (S. 1) — Ex. 10, 5 הפלטה (S. 140), das קצה-zeichen ist —·: Die Schriftzüge sind ungelenker wie in X[1]; beide haben in der Regel 35 Zeilen auf der Seite und als Blatthöhe 34 cm, beschrieben 24 cm, als Blattbreite 25 cm, beschrieben 20 cm. In beiden Teilen finden sich beträchtliche Lücken, in X[2] von Gen. 1, 11 — Ex. 10, 5 folgende: Gen. 3, 14 הנחש — 4, 9; 5, 32 ויולד — 6, 21; 9, 22 בחוץ — 10, 23 ארם; 18, 1 באלוני — 18, 23 תספה; 19, 30—21, 18; 23, 1 חיי — 24, 2; 43, 6 — 43, 22 שם; 46, 7 בנתיו — 46, 33 מה; 48, 8—49,4; Ex. 6, 1 לפרעה — 6, 18; 7, 10 יהוה — 7, 22 בלהטים; 8, 12—9, 13 עמי.

In X[2] fehlt am Schluß vom Gen. die Angabe der קצים.

X[1] Ex. 10, 5 הנשארת (S. 141) — 13, 4 (S. 152), das קצה-zeichen ist —:

X[2] Ex. 13, 5 (S. 153) — 14, 13 (S. 156).

X[1] Ex. 14, 14 (S. 157) — 18, 4 (S. 162); es fehlt 14, 29—16, 26 אליהם.

[X[3] Num. 18, 20 אני — 19, 9 ישראל (S. 164 f.) auf Papier, ohne Interpunktion und kritische Zeichen, mit wilder Orthographie, wird moderne Ergänzung sein].

X[1] Deut. 8, 13 וכסף (S. 165) — 29, 16 (S. 238).

X[2] Deut. 29, 17 (S. 239) — 31, 23 (S. 244).

X[1] Deut. 31, 24 (S. 245) — Schluß (S. 254).

Sehr auffällig ist nun, daß die einzelnen Teile so tadellos ineinander greifen wie das Räderwerk einer Uhr. Man möchte vermuten, daß es doch nur eine einzige Handschrift ist, an der wie bei N (vergl. o. S. XVIII) nur mehrere Schreiber beteiligt sind. Diese Vermutung wird bestätigt durch einen eigentümlichen Satz, der sich in dem Postscriptum auf S. 254 am Ende von Deut. findet.

Diese Nachschrift lautet:

אני · העבד · העני · הדל · האביון · הצריך · אל · רתות · יהוה · ורחמותו · אב · עליון · בן · אב ·
סכואה · דמבני · מטר · כתבתי · זאת · התורה · הקדושה · מן · בראשית · ואל · וישלח · פרעה · ומן ·
ולא · אתכם · אל · אחר · התורה · ועזר · על · המכרת · בה · ועזר · על · המאמחה · על · שם · בני ·

אב · סכואה · מן · ירשות · אתתו · נמילה · תהיה · בריכה · עליו · וילמד · בה · בנים · ובני · בנים ·
בעמל · דמע · הנאמנים · וכתבתי · יתה · ואני · בן · שמנים · שנה · אודי · את · יהוה · על · מה · צדק ·
עלי · מן · הבנים · הטבים · ומן · הבתים · הטובים · ויהוה · ישים · ילידי · השלשה · יקומו · ביום · מותי ·
וישאו · תיבותי · והם · וילידהם · שלומים · אמן · והוה · חסולה · בחדש · רמצון · שנת · אחד · ושלשים ·
ותשע · מאות · למלכות · בני · קדר (ד *err*) · ביומי · השליט · שלה · מלך · רומה · וזאת · הממלכה · דאנן ·
בה · כי · המשל · עליה · אביו · השליט · שלים · בחרב · גאותו · והנתון · הוא · יהוה · יתברך · ויתקדש:>

Er schrieb die Handschrift (X^2) Ab-Ha'elion b. Ab-Sekuah aus der Familie Maṭar von Gen. 1 — וישלח פרעה (gemeint ist wohl der mit Ex. 9, 27 beginnende Leseabschnitt) und von ולא אתכם (gemeint ist wohl der mit Deut. 29, 13 beginnende Abschnitt) — zum Ende und zwar ועזר · על · המכרת · בה · ועזר · על · המאמחה ·, das heißt doch, daß er bei der Ergänzung der fehlenden und verderbten Teile beim Schreiben Unterstützung (X^1) fand. Er entschuldigt sich darüber mit seinem Alter von 80 Jahren. Geschrieben hat der alte Herr die Tora für seinen Sohn Ab-Sekuah und dessen Söhne aus der Erbschaft seiner Schwiegertochter Nemila. Die Handschrift war fertig gestellt in Ramaḍan des Jahrs 931 d. Fl. (Juni/Juli 1525 n. Chr.). Unter der „Erbschaft" vermute ich eine oder mehrere alte Handschriften, denn die קצה-zeichen —·: und —: zumal letzteres, finden sich nur in sehr alten Handschriften.

Aus gleicher Zeit stammt der Nachtrag auf S. 255:

סהדת · על · נפשה · בעלתה · נמילה · ברת · יקˌ וקˌ ויˌ וחˌ וכˌ וסˌ רˌ ואˌ צדקהˌ בˌ סˌ וסˌ רˌ וארˌ
יעקב · דמבני · קבצה · ובעלה · יקˌ וקˌ וצˌ וחˌ וכˌ ונˌ ויˌ ומˌ ושˌ אר קˌ וסˌ קˌ ואˌ קˌ ועˌ טˌ אב ·
סכוה · בן · סהˌ וסˌ קˌ ואˌ קˌ ועˌ טˌ אב · עליון · בן · סˌ וסˌ קˌ וˌ קˌ אב · סכוה · דמבני · מטר · אן · מלכו ·
זאת · התוˌ הקˌ לילידון · ומה · יתי · מן · הילידים · בתרון · והם · יוסף · ויצחק · וצדקה · ואב · חסדה · ואב · עליון ·
ורבתון · אחותם · בחדש · נמדי · הראש · שנת · תשע · ושלשים · ותשע · מאˌ שנה · לממˌ בני · ישמעאל · יישב ·
יהˌ מן · בר˝ עליˌ אמן · אמן · במˌ מˌ הˌ

[a]ובכן · אסיד · וכתבו · יוסף · בן · הרבן · אבי · עזי · בן · איתמר · [b]העדתי · במה · סופיר · וכתבו · יוסף · בן ·
יעקב · בן · יוסף · דמˌ קדˌ [c]העדתי · במה · סופיר · וכתבו · צדקה · בן · יעקב · בן יצחק · דמבני · מונס.

[d]העדתי · במה · סופיר · וכתבו · עבד · יהˌ בן · אברˌ בן · אב · עליון · דמבני · מטר · [e]העדתי · במה · סופיר ·
וכתבו · זהרה · בן · אבי · עזי · בן · רמח · [f]אסיד · בכן · וכתבו · ישמעל · בן . זהרה · הרמחי:

Nemila, die Tochter des Ṣedaḳa b. Jakob aus der Familie Ḳebaṣa, bezeugt für sich und ihren Mann Ab-Sekuah b. Ab-'Elion b. Ab-Sekuah aus der Familie Maṭar, daß die Handschrift in den Besitz ihrer Kinder Joseph, Isaak, Ṣedaḳa, Ab-Chisda, Ab-'Elion und deren Schwester Rabbatun, und was sonst noch an Kindern nach ihnen kommen soll, übergeht — I. Ǵumada 939 d. Fl. (= Nov./Dez. 1532 n. Chr.). Zeugen waren Joseph b. Ab-'Uzzi b. Itamar, Joseph b. Jakob b. Joseph aus der Familie Ḳedama, Ṣedaḳa, b. Jakob b. Isaak aus der Familie Munes, 'Obadiah b. Abraham b. Ab-'Elion aus der Familie Maṭar, Zehara b. Ab-'Uzzi b. Remach und Ismael b. Zehara aus der Familie Remach.

Y — im Besitz der Bodleian Library zu Oxford (Ms. Bodl. Or. 140 Uss. III Kennicott 63).

Auch diese Handschrift ist wie W von sehr komplizierter Entstehung, außer $Y^{4, 9, 10}$ sind alles Pergamenthandschriften. Folgendes sind ihre Teile:

Y^1 von Gen. 25, 29 (S. 1) — 27, 10 (S. 4), es fehlen 26, 30 וישתו — 26, 35, was wie oben S. V als Beweis dafür ansahen, daß D^1 und Y^1 derselben Handschrift entstammen. Die Seite hat 29 Zeilen, Maße 26 : 20 (18 : 15) cm, קצה-zeichen —·:

Y^2, identisch mit D^2 (vergl. o. S. V) Gen. 27, 32 (S. 5) — 31, 1 לאבינו (S. 16). Die Seite hat 24—26 Zeilen. Maße 26 : 19(17 : 13) cm. קצה-Zeichen –:ˑ:

Y^1 Gen. 31, 37 מה (S. 17) — 32, 29 ישראל (S. 20).

Y^3 Gen, 32, 25 (S. 21) — Ex. 3, 7 עני (S. 82); es fehlen 33, 12—34, 12; 28 Zeilen die Seite. Maße 27 : 21 (21 : 17) cm. Am Schluß von Gen. sind die קצים gezählt. קפה-zeichen –··:ˑ: Die Buchstaben sind groß.

Y^1 Ex. 4, 3 וישלכהו (S. 83) — 7, 13 (S. 88) es fehlen 4, 24—5, 16 עשו.

[Y^4 Ex. 8, 7 (S. 89) — 12, 23 הפתח (S. 104), Maße 27 : 19 (20 : 14) cm; 28 Zeilen die Seite קצה-zeichen :–:–·]

Y^3 Ex. 12, 24 (S. 105) — 12, 42 לילה (S. 106).

Y^1 Ex. 12, 43 (S. 107) — 28, 39 שש 2° (S. 120), es fehlen 16, 4—17, 12 אחד; 19, 7 וישם — 28, 14. Ex. 15, 1—21 sind stichisch geschrieben.

Y^5 Ex. 31, 10 (S. 121) — 36, 22 האחד (S. 136), 25 Zeilen die Seite Maße 24 : 21 (14 : 13) cm, קצה-zeichen –: Ähnliche Schrift wie in Y^1.

Y^6 Ex. 36, 9 (S. 137) — 37, 8 (S. 140), 23 Zeilen die Seite. Maße 26 : 20 (20 : 16 cm), קצה-zeichen :: S. 137 und S. 140 sind durchgestrichen.

Y^1 Ex. 37, 1 (S. 141) — 38, 20 (S. 144).

Y^3 Ex. 38, 12 חמשים (S. 145) — Lev. 4, 31 החלב (S. 158), es fehlen Ex. 40, 11—40, 31 ובניו; Lev. 1, 10 זכר — 3, 13 ראשו. Am Schluß von Ex. sind die קצים gezählt. Der schon in Y^1 gegebene Text ist auf S. 145 durchgestrichen.

Y^1 Lev. 4, 32 (S. 159) — 5, 16 לכהן (S. 160).

Y^7 Lev. 5, 10 וכפר (S. 161) — 6, 5 תכבה (S. 162), 26 Zeilen die Seite. Maße 25 : 20 (17 : 16) cm, קצה-zeichen –: Der schon in Y^1 gegebene Text ist auf S. 161 durchgestrichen.

Y^8 Lev. 6, 10 (S. 163) — 8, 9 פניו (S. 166), 32 Zeilen die Seite, Länge der Schriftseiten 28 cm. Länge und Breite sind stark beschnitten, der Rand ist auf 3—4 Buchstaben umgebogen, קצה-zeichen –:: Der schon Y^7 gegebene Text ist S. 163 durchgestrichen. Ein Kryptogramm findet sich Lev. 7, 11 ff. (s. u. S. LXVII).

Y^3 Lev. 7, 38 (S. 167) — 11, 26 מעלה (S. 174); es fehlen 8, 16 ויקטר — 9, 13 הראש.

Y^1 Lev. 11, 10 שקץ הם (S. 175) — 17, 14 (S. 194).

[Y^{10} Lev. 18, 1 (S. 195—23, 6 מצות (S. 210); es fehlen 18, 2—18, 30; 19, 20—36 לכם. Dieser Teil dürfte eine moderne europäische Ergänzung sein, die קצה ist nur durch eine freie Zeile angedeutet, es fehlt jegliche Interpunktion, nur selten finden sich kritische Zeichen. Maße 27 : 20 (22 : 15) cm].

Y^1 Lev. 19, 1 (S. 211) — 19, 28 (S. 212).

Y^8 Lev. 19, 36 אני (S. 213) — 22, 3 (S. 216).

Y^1 Lev. 23, 12 (S. 217) — 25, 19 (S. 220); es fehlen 23, 36 והקרבתם — 24, 16 יומת.

Y^3 Lev. 25, 35 וחזקת (S. 221) — 26, 36 איביהם (S. 226).

Y^1 Lev. 26, 18 (S. 227) — Num. 1, 53 (S. 236); es fehlt am Ende von Lev. die Angabe der Zahl der קצים.

Y^3 Num. 1, 53 (S. 237) — 3, 9 לי (S. 240).

Y^5 Num. 3, 19 (S. 241) — 3, 42 (S. 242).

Y^1 Num. 3, 47 (S. 243) — 7, 72 (S. 256).

Y^3 Num. 7, 72 (S. 257) — 13, 20 הארץ 2° (S. 274).

Y^1 Num. 13, 19 ומה 2° (S. 275) — 18, 21 (S. 288); es fehlen 15, 34—16, 16.

Y^3 Num. 18, 19 ולבניך (S. 289) 23, 24 (S. 308).

Stichisch geschrieben sind 21, 17—20 und die Bileamsprüche 23, 6 ff.

Y^1 Num. 23, 7 (S. 309) — 26, 36 (S. 316).

Stichisch sind die Bileamsprüche 23, 6 ff. geschrieben.

Y^3 Num. 30, 10 כל אשר (S. 317) — 34, 2 (S. 332).

[Y^9 Num. 33, 49 אבל (S. 333) — 34, 29 (S. 334), קצה-zeichen —·: 35 Zeilen die Seite. Maße 27 : 20 (22 : 15) cm. Es fehlt jede Interpunktion.].

Y^3 Num. 34, 24 נשיא (335) — Deut. 2, 26 (S. 340); es fehlen Num. 36, 1 ממשפחות- Deut. 2, 8 בשעיר.

Y^8 Deut. 17, 20 ולבלתי (S. 341) — 22, 21 ומתה (S. 348).

Bruchstücke eines datierenden Kryptogramms finden sich Lev. 21, 1 ff. in Y^8 (S 215 f.):

אני · יעקב · בן · ישמעאל · בן · עב . . .

und in Y^3 (S. 221—224)

. . . הצורי · בשנת · אחד · וארבעים . . . . . ושבע · מאות · לממלכת · ישמעאל · והיא · מלוי · ה: כתבת · אודה · את · יהוה.

Falls Jaḳob b. Isma'el b. 'Ob(adjah?) identisch sein sollte mit dem Großvater des Mannes, der E^1 i. J. 889 d. Fl. schrieb (s. o. S. VIII), wäre damit ungefähr das Alter von Y^8 bestimmt. Y^3 ist geschrieben i. J. 741 d. Fl. (1340/1 n. Chr.).

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Ende von Gen. (S. 77), wohl zu Y^3:

קנה · זאת · התורה · הקדושה · סמוך · קהלה · וארכון · קהלה · וקראה · וצלאה · ומשירה · ועשה ·
טבהתה · אברהם · בר · סהב(ה) · וסמוכה · וארכונה · מתקן · מקרתה · צדקה · מבני · קבצה · מן · סמוכה ·
וארכונ(ה) · ברכה · בר · סמוך · קהלה · וארכון · קהלה · אבי · הפתח · מבני · פיגמה · וכהלון · מן ·
שכוני · דמשק · בשלש · מאות · כסף · ועשר · כספים · בשקל · ישמעאל · תהיה · בריכה · עליו · ועל ·
בניו · אמן · ובכן · הסיד וכתב פינחס · בן · אבישע . בן · פינחס.

Es erwarb Abraham b. Ṣedaḳa aus der Familie Ḳebaṣa die Handschrift von Beraka b. Abu l'-Fatch aus der Familie Pigama, beide aus Damaskus. Nach dem Kaufkontrakt von V f. 50 b (vergl. oben S. XXII) lebte der Verkäufer im J. 807 d. Fl. (= 1405 n. Chr.).

2) am Ende von Lev. (S. 232), wohl zu Y^1 gehörig, und nicht zum ganzen Band, in sehr flüchtiger Schrift:

קנה · זאת · התורה · הקדושה · במה · דלו · לנפשו · סהבה · טבה · ויק׳ וקר׳ וצל׳ ועש׳ וכת׳ וסמוך ·
קה׳ וא׳ קה׳ ויעדוה · ואקר · טוב · ועשה · טבהתה · וזקן · ישר׳ ועמוד · הדת · ומהשירה · צדקה ·
בן · סהבה · טבה · וסמוך · קה׳ וא׳ קה׳ ומסכינה · אברהם · דמבני · עבדה · יסלח · לו · יה׳ וישכן ·
רוחוו(*sic*) · בגנה · אמן · מן · ממלכות · סהבה · וסמוך · קה׳ וא׳ קה׳ ויק׳ וקר׳ וצל׳ ועש׳ וכת׳ ויעדוה ·
צדקה · בן · סהבה · ויקירה · וסמוך · קה׳ ומסכינה · יצחק · דמבני · רמח · ונתן · לו · בידו · מנחתה ·
חמשה · עשר · דנר · זהב · מצרי · ורצי · בה · ומכרה · קדם · כתובה · ואסיד · על · נפשו · אן · לית · לו ·
בזאת · התורה · קשט · ואנפל · קשטו · מן · התונו · וכן · בירח · אלמחרם · שנת · ו׳ וצ׳ וח׳ מאות ·
מן · ממלכת · עמי · נדם · וכן · אסיד · וכתב · צדקה · בן · יושע · בן · מתוחיה · בן · טביה · בן · אברהם ·
בן · ברכה · הלוי · דמן · קרית · הכהנים · שרתי · המכתבים · הקדושים · במצרים · הודיע · את · יה:

Es kaufte Ṣedaḳa b. Abraham von der Familie 'Abada von Ṣedaḳa b. Isaak aus der Familie Remach diese Handschrift im Muḥarram d. J. 896 d. Fl. (= November 1490 n. Chr.).

So lese ich diese Zahl nach dem fast identischen Kontrakt von J (f. 57[a]), vergl. o. S. XIII. Zeuge war hier wie dort Ṣedaḳa b. Josua b. Metuchia b. Ṭabia b. Abraham b. Beraka, der Levit „aus der Stadt der Priester, die den heiligen Schriften in Ägypten bedienen."

Z — im Besitz der Bodleian Library zu Oxford (Uss. IV. Laud Or. 270, Kennicott 64).

Wertvoll und brauchbar ist von der ganzen Handschrift nur Z[1], aus den Pergamentblättern f. 3 u. 4 (Gen. 3, 5—5, 4) und f. 170—177 (Deut. 17, 15 לא תוכל — 25, 17 bestehend. Die Seite hat 27 Zeilen, das קצה-zeichen ist —: Maße sind 27 : 21 (18 : 16 cm).

Z[1] wurde mit einer vielleicht eigens zum Verkauf an Europäer sehr flüchtig geschriebenen Handschrift verbunden. Diese ist

[Z[2] umfaßt fol. 5—169 (Gen. 5, 6 את אנוש — Deut. 17, 2 יעשה, allerdings mit Lücken). Ein datierendes Kryptogramm fehlt, f. 94[a] (Lev. 7) findet sich in der üblichen Weise חצי התורה s. u. S. LXVII, auf f. 159 (Deut. 4, 41, also an falscher Stelle), sind die zwei konzentrischen Kreise zu sehen, aber ohne Inschrift. Stichisch ist nur Ex. 15 geschrieben. Die קצים sind liederlich gezählt, von Gen. überhaupt nicht. קצה-zeichen —:· Maße 32 : 24 (27 : 21) cm. Die Handschrift, die wie alle folgenden Teile auf Papier geschrieben wurde, ist ergänzt durch:

[Z[3] f. 2: Gen. 2, 6—3, 5 ממנו und

[Z[4] f. 178—182: Deut. 26, 16 ושמרת — 29, 9 flüchtig geschrieben und ohne Interpunktion].

Dazu kommen folgende europäische Ergänzungen:

[Z[5] f. 1: Gen. 1, 1—2, 5].

[Z[6] f. 183—188: Deut. 29, 9 — Ende].

Ꞗ — im Besitz der Bodleian Library zu Oxford (Marsh 15, Kennicott 65).

Die Handschrift erhielt Erzbischof Narcissus Marsh zum Geschenk von Huntington, der sie 1690 in Sichem erhielt.

Die Pergamenthandschrift von sehr kleinem Format beginnt mit Gen. 1, 31 ויהי. Jedoch ist der Text bis 6, 20 sehr schwierig zu entziffern. Die Seite hat 24—33 Zeilen, die Maße sind 13 : 10 (9 : 7) cm, das קצה-zeichen ist —‹: Die קצים sind am Schlusse jedes Buches gezählt. Da der Schluß der Handschrift stark verblaßt, ja von Deut. 33, 29 sehr schwer lesbar ist, wurde von Deut. 33, 1 an die Handschrift auf Papier ergänzt (Ꞗ[2]) von Marchib b. Jakob, der um 1690 lebte:

כלל · זאת · התורה · הקדושה · מרחיב · בן · יעקב: המרחיבי: דמבני · אפרים.

Die eigentliche Handschrift schrieb Ṭabia b. Joseph b. Abraham b. Ṭabia aus Sichem im Auftrag von Jakob b. Abraham aus der Familie Munes i. J. 911 d. Fl. (= 1505/6 n. Chr.) als die fünfte, die er schrieb.[1] Das diesbezügliche Kryptogramm findet sich Deut. 1, 1 ff. (f. 212[b] ff.):

אני · טביה · בן · יוסף · בן · אברהם · בן · טביה · הכהן · הלוי · בשכם · כתבתי · הדה · ארהותה · קדישתה · על · שם · גאירה · וסמוכה · וארכונה · יעקב · בן · סהבה · וסמוכה · וארכונה · אברהם · דמבני · מונים · בשנת · אחד · עשר · ותשע · מאות · שנה · למלכת · ישמעאל · והיא · מליו · ה · כתבתי · אודה · את · יהוה.

Dem entspricht das Kryptogramm, das sich Ex. 15, 22 ff. (f. 95[b] f.) findet (wie bei H.) · מכתב · הצבי · הכהן, denn הצבי ist nichts anders als טביה.

[1] Die achte ist 𝔍, s. unten S. XXXVII.

Andere Kryptogramme finden sich Ex. 14, 19 ff.; Num. 10, 10 ff. In Ex. 31, 12 ff. finden sich wohl die zwei konzentrischen Kreise, aber ohne Inschrift, zu allen s. u. S. LXVII. Stichisch geschrieben sind Ex. 15, Lev. 26, 3—13, Num. 21, 17—20, die Bileamssprüche Num. 23, 6 ff. und Deut. 32. Am Rand gezählt sind die 10 Gebote Ex. 20.

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Ende von Gen. (f. 73[b]):

קנה · זאת · התורה · הקד ̇ סמוך · קה ̇ ואר ̇ קה ̇ וקר ̇ וצל ̇ וחש ̇ וכ ̇ ואקר · ט ̇ יוסף · בן · סהבה · טבה · וארכונה · ומס ̇ עבד · אלה · דמבני · רמח · מן · סמוך · קהלה · ואר ̇ קה ̇ ואר (*sic!*) · טו ̇ וקר ̇ וצ ̇ יעקב · בן · סב ̇ טבה · ושמור · אר ̇ ומסכ ̇ אברהם · דמבני · מונס · ומנהתה · בשנים · עשר · דנר · בחדש · רביע · הראש · שנת · ה · ול · וט · מאות.

סהד · עליון · במה · סופיר · וכתבו · יפת · בן · יעקב · התנח.

Es kaufte Joseph b. ʿAbdallah aus der Familie Remach die Handschrift von Jakob b. Abraham aus der Familie Munes im Rebiaʿ I. des Jahres 935 d. Fl. (= November/Dezember 1528 n. Chr.).

2) am Ende von Ex. (f. 130[a]):

אתעתקת · זאת · התו ̇ הק ̇ מן · ממלכת · סה ̇ ט ̇ וי ̇ ואקר · ט ̇ וס ̇ ק ̇ וא ̇ ק ̇ וע ̇ ט ̇ יוסף · בן · ס ̇ ט ̇ ומס ̇ עבד · יה ̇ דמב ̇ רמח · אל · ממלכת · סה ̇ וכהנה · טבה · וק ̇ וצ ̇ ומבית · רבנה · ושמש · המכתב · הקד ̇ במצר ̇ אברהם · בן · ס ̇ וכ ̇ ט ̇ צדקה · בן · כ ̇ ורבנה · איתמר: וכן · בימי · חיי · הזוכר · בשנת · א ̇ וששים · וט ̇ מאות.

סהדתי · בכן · וכ ̇ יוסף · בן · עבד · רחמנה.

סהדתי · בכן · וכ ̇ אבר ̇ · בן · יו ̇ בן · צדקה · הכהן.

Es kaufte die Handschrift Abraham b. Ṣedaḳa b. Itamar in Ägypten (Kairo) von Joseph b. ʿObadiah aus der Familie Remach i. J. 961 d. Fl. (= 1554 n. Chr.). Zeugen waren Joseph b. ʿAbd-Rachmana und Abraham b. Joseph b. Ṣedaka.

3) am Ende von Lev. (f. 163):

אתעתקת · גם · ז ̇ תהו ̇ הקד ̇ מן · קנין · ס ̇ וכ ̇ ט ̇ ויק ̇ וקר ̇ וצ ̇ ומבית · רבנה · ושמש · המ ̇ הק ̇ במ ̇ אברהם · בן · סה ̇ וכ ̇ ט ̇ צד ̇ בן · כה ̇ ורבנה · איתמר · אל · קנין · חתנה · ט ̇ ויק ̇ ואקר · ט ̇ וק ̇ וצל ̇ וח ̇ וכ ̇ וס ̇ ואר ̇ צדקה · בן · סה ̇ ט ̇ וי ̇ וא ̇ ט ̇ וק ̇ וצ ̇ וח ̇ וכ ̇ וס ̇ ק ̇ ו ̇ ק ̇ וע ̇ ט ̇ עבד · הטוב · בן · ס ̇ ט ̇ וס ̇ ק ̇ ו ̇ ק ̇ ומס ̇ צד ̇ דמבני · איקרה · בשנת · א · וס · וט ̇ מ ̇ ל ̇ ב ̇ יש ̇ בסהדות · הסהדים · בו · סהדתי · בכן · וכתבו · אברהם · ב ̇ יו ̇ הכהן.

סהדתי · בכן · וכתבו · יוסף · בן · עבד · רחמנה · במאה · ועשרים · אדומי.

Vom obigen Abraham b. Ṣedaḳa b. Itamar ging die Handschrift noch in demselben Jahre 961 d. Fl. über in den Besitz des Ṣedaḳa b. ʿAbd-haṭṭob (= ʿAbdallah) b. Ṣedaḳa aus der Familie Iḳara; Zeugen waren Abraham b. Joseph und Joseph b. ʿAbd-Rachmana.

𝔅 — im Besitz der Bodleian Library zu Oxford (Pocock 5, Kennicott 66).

Handschrift aus 122 Pergamentblättern in denkbar kleinstem Format, 9 : 5 cm[1]. Die Handschrift beginnt mit Gen. 4, 1, ist aber erst von 6, 21 an richtig lesbar, vorher sind Akzente und Interpunktionszeichen überhaupt nicht erkennbar. Sie schließt mit Deut. 31, 2 ולבוא, doch finden sich vorher schon von Deut. 16, 13 an beträchtliche Lücken durch Zerstörung des Pergaments. Von Deut. 23, 21—30, 1 לפניך fehlt alles. Das קצה-zeichen ist —: Am Ende der einzelnen Bücher werden die קצים gezählt.

[1] Die Handschrift liegt mir nur in Photographie, die mein Eigentum ist, vor.

Folgendes Kryptogramm findet sich Deut. 1, 1 ff. (f. 107[b] ff.):

אנה · אב · עזי · בן · אב · קויתי · בר · טביה · בן · רמח · כתבתי · הדה · ארהותה · קדישתה · לארכונה · ויקירה · וכתובה · וריטורה · ומשניה · אב · עזי · בר · משניה · עבד · יהוה · בר · אב · רוממה · בר · שם · הטעימה · וכללתי · אתה · בירח · החגה · שנת · א: וכ: וז: ק: לישמעל · והיא · מלוי · ג · ארוהן · כתבת · אודה · את · יהוה · על · כן · ואשול · לה · ימלינה · מאלפה · לבנים · ובני · בנים · אמן · אמן.

Die Handschrift ist also geschrieben von Ab-ʿUzzi b. Ab-Ḳuwait b. Ṭabia b. Remach für Ab-ʿUzzi b. ʿObadiah b. Romema b. Schem und wurde vollendet im Monat Dhu'l Ḥiǵǵa d. J. 721 d. Fl. (= des Jan. 1321/22 n. Chr.).

Lev. 7, 11 ff. findet sich das übliche Kryptogramm (s. u. S. LXVII).

Eigenartig ist Ex. 15, 1—21 (f. 40[a]) geschrieben. Es laufen zwischen den Text von oben nach unten schräg sich schneidende parallele leere Zwischenlinien.

Ein Kaufkontrakt findet sich am Ende von Ex. 40 (f. 59[a]), ist aber auf meiner Photographie kaum zu lesen, da er auch im Original sehr verwischt sein muß.

[𝔈 — im Besitz des Westminster College in Cambridge (England),

geschenkt von Mrs. Lewis und Mrs. Gibson, die die Handschrift i. J. 1900 in Jerusalem erwarben. Vergl. über sie J. Skinner in The Jewish Quarterly Review XIV Oct. 1901 S. 26 ff. und A. Cowley ebds. S. 352 ff. Die Handschrift enthält 380 Blätter meist aus Pergament, 10½ Zoll breit, 15¼ hoch, nur Gen. 1, 1 — 6, 21, Deut. 31, 4 — Ende (f. 307 f.) sind auf Papierbogen derselben Größe für die fehlenden Teile der Handschrift ergänzt. Auch sonst finden sich Ergänzungen auf Papier. Auch sind die verblaßten Buchstaben ergänzt von der Hand, die das Papier beschrieb. Nach der Unterschrift auf S. 308 wurde die Handschrift ausgebessert und ergänzt i. J. 1306 d. Fl. (= 1888/9 n. Chr.) von Schelama b. ʿAmram b. Schelama b. Ṭabia b. Isaak. Die Handschrift enthält in einer rechten Kolumne den hebräischen Text, in einer linken eine arabische Übersetzung.

Deut. 1, 1 ff. (f. 293—305) findet sich folgendes Kryptogramm im hebräischen Text.

כתב · זאת · התורה · הקדושה · העבד · העני · המסכין · הצריך · אל · רתות · יהוה · ורחמותו · אברהם · בן · שת · בן · יצחק · בן · שת · אהרן · בן · יצחק · הכהן · הלוי · בדמשק · על · שם · סהבה · ויקירה · וקראה · וצלאה · וחשובה . וכתובה · אברהם · בן · סעדה · בן · יעקב · דמבני · קדמה · וכן · בשנת · תשעה · ותשע · מאות · בחדש · אלחנה · למלכות · ישמעאל · והי · מליו · ג · אהרותאן · אודי · יהוה · דבכן · (ס)עד · ויסלח · לכתובה · ולמי · יקרי · בה · וי(ז)כרו · בטוב · אמן · אמן · בעמל · משה · הנאמן (הכהן wohl nicht) · אמן:

Die Handschrift wurde geschrieben als dritte von Abraham b. Seth Ahron b. Isaak b. Seth Ahron b. Isaak für Abraham b. Seʿada b. Jakob aus der Familie Ḳedama i. Dhu'l-Hiǵǵa d. J. 909 d. Fl. (= Mai/Juni 1504 n. Chr.). Der Schreiber ist der Vater des Schreibers von C s. o. S. IV.

Der oben erwähnte Nachtrag auf f. 308 lautet:

ביכלות · יהוה · ורחמותו · ורב · צדקתו · הוה · הכלול · מן · מעמרות · זאת · התורה · הקדושה: ומכתבות · המגרע · ממנה: מן · ראשה · ואחרה · מן · אותות · ממחה · ברמש · יום · הרביע · כח · מן · חדש · שואל · אשר · הוא · הרביע · מן · החשבן · העברי · מן · חדשי · שנת · ו · וש · ואלף · לממלכת · בני · הגר: יהוה · ייסרה · קרוב: ואני · עבדה · מסכינה · סני · החטאות · הדרוש · מיהוה · הרתו · והרחמה · והסליחן · שלמה · הכהן · בן · עמרם · בר · שלמה · בר · טביה · בר · יצחק · הכהן · הלוי · שמש · המכתב · הקדוש · והשם · הגדול · בכנשת · שכם: ועמרתי · זאת · התורה · על · פי · מן · היא · תחת · ידו · בעת · עמרתי · יתה: האיש · הטב · אחי · בדת · נצעיו · בן · יצחק · דמבני · מרחיב ·

יהוה · בקדוש · זה · התורה · יאריך · ביומי · חייו · ויתן · לו · בנים · ובני · בנים · יהונו · טבים · מן ·
שמורי · ארהתה · קדישתה · אמן · והאיש · הזוכיר · נתן · לי · שכרי · ממה · דלו · יהוה · יחלף · עליו ·
ויסגי · לו · הכסף · והזהב · בעלמה · סגי · בלא · מנ(?)יע: אמן: ושלום · יהוה · על · אדונן · משה · בן ·
עמ̣ · מספר · מה · ברא · אלה · מן · בראשית · אל · יום · נקם.]

D — im Besitz der University Library von Cambridge (England) (Add. 713).

Von den 244 Blättern der Handschrift sind f. 1—4, 243—244 moderne Ergänzungen auf Papier. Die eigentliche Pergamenthandschrift beginnt Gen. 1, 31 (f. 5) und schließt mit Deut. 33, 8 במסה. Jede Seite hat etwa 30 Zeilen. Das קצה-zeichen ist —: Am Schlusse jedes Buches sind קצים und Wörter gezählt. Die Maße sind 31 : 25 (18 : 16) cm.

Das Alter der Handschrift und ihre Herkunft werden bestimmt durch das Kryptogramm in Deut. 31, 16—23 (f. 240):

מכתב · סעדה · בן · אברהם · דמן · צריפיה.

und den Kaufkontrakt am Ende von Lev. (f. 152[b]):

דנה · ארהותה · קדישתה: [1] קנתה · ארכונה · וסמוך · בני · אמתה: יתרנה · בר · סמוכה · אב ·
תחמדתה: מן · בני · סעדה · בן · אברהם · צרפתאה: בשנת · עשר · ושת · מואן · למלכותה · דישמעאל ·
ריש · שנאי · אימנותה: תהי · בריכה · עליו · וימטי · כל · חשבתה: ויאריך · יה: בחייו · ויצלח · בכל ·
עבידתה: ויטר · מאורה · אב · תחמדתה: בעמלה · דמשה · קבלה · דאגדתה: אמן · אמן: —

Von den Söhnen des Schreibers der Handschrift Seʿada b. Abraham aus Ṣarpat kaufte diese Jitrana b. Ab-Tachamdata i. J. 610 d. Fl. (= 1213/4 n. Chr.).

Andere Kryptogramme sind Lev. 7, 11 ff, Lev. 27, 10 ff., Deut. 32, 49 (s. u. S. LXVII).

Stichisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21, Num. 21, 17—20, die Bileamsprüche Num. 23, 6 ff. und Deut. 32, 1 ff.

In Gen. sind von sehr junger Hand ein Teil der Vorlesungsabschnitte (s. u. S. LXIVf.) in arabischer Schrift angegeben.

Außer dem bereits erwähnten Kaufkontrakt findet sich am Ende von Ex. (f. 117[a]) noch folgender:

סהדו · סהדים · קשטים · פנים · (אן · יקי?) וקי (וצי) וחי וכי ונ̣ ויי ומי ושי אהי קדי וסי קי ואי
קי ועי טי בדן · זבי אב · סכוה · בן · סי טי ויקי וקי וצי וחי וכי ונ̣ ויי ומי ושי אהי קי וסי קי ואי קי
ועי טי אב · עליון · בן · סי וסי קי ואי קי אב · סכוה · דמבי מטר: קנה · תלתה · ארואן · מנון · זאת ·
התורה · הקי מכתב · סעדה · צרפתה · וחדה · מכתב · הרבן · אבי · עזי · בן · איתמר · וחדה · מכתב ·
יעקב · בן · יוסף · בן · שלמה · מן · יקי וקי וצי וחי וכי ונ̣ ושי אי קי וסי ואי אברהם · בן · יקי וקי
וצי וחי וכי ונ̣ ויי ומבי ושי אהי קי וסי קי ואי קי ועי טי יעקב · בן · סי וסי קי ואי קי ועי טי יפת ·
דמבני · הנשי בתרים · אלפים · וארבע · מאות · כסף · אדומי · וזה · הקנין · בחדש · רביע · השני · שנת ·
תשע · ושלשים · ותשע · מאות · שנה · לממי בני · ישמעאל · יהיה · בר̣ ומבי עליו · ועל · ילידו · אי אי
בעי מי הנאמן.

העדתי . במה · סופיר . וכתי יוסי בן · צי בן · יעקב ??
וכתבו · יוסף · בן · הרבן · אבי · עזי · בן · איתמר.
noch eine Unterschrift, aber nicht mehr lesbar.
העדתי · במה · סופיר · וכתבה . צדקה · בן · נפוש · אלה · בן · יצי דמבני · יתרנה (?)

Joseph b. Ṣedaḳa b. Jakob, Joseph b. Ab-ʿUzzi b. Itamar, Ṣedaḳa b. Nephusch-Allah b. Isaak und ein vierter bezeugen, daß Ab-Sekuah b. Ab-ʿElion b. Ab-Sekuah aus der Familie

[1] : findet sich jedesmal am Zeilenende.

Maṭar sich von Abraham b. Jaḳob b. Japhet aus der Familie Hannesiim im II. Rabiʿ d. J. 939 d. Fl. (= Nov. 1532 n. Chr.) drei Handschriften kauften, 1) die Seʿada aus Ṣarpat schrieb, 2) die Ab-ʿUzzi b. Itamar schrieb und 3) die Jakob b. Joseph b. Schelama schrieb.

•

𝔈 — im Besitz der University Library von Cambridge (England) (Add. 714[1]).

Die Handschrift umfaßt 312 Blätter, von denen f. 2—305 von Pergament sind, f. 1 u. 306—312 sind moderne Ergänzungen auf Papier. Der Text der alten Handschrift (f. 2ᵃ) beginnt Gen. 1, 11 ועץ פרי und endigt mit Deut. 30, 11. Die Handschrift bietet in 2 Spalten links eine arabische Übersetzung und rechts den hebräischen Text. Der Schluß jedes Buches bietet die Zählung der קצים; das קצה-zeichen ist —: Die Maße sind 34 : 27 (24 : 19) cm.

Folgendes Kryptogramm findet sich Deut. 1, 1 ff. (f. 260 ff.) im hebräischen Text:

אנה · אבי · ברכהתה · בר · אב · זהותה · בר · אב · נפושה · בר · אברהם · צרפתאה · כתבת · הדה · ארהותה · קדישתה · לכהנה · שלח · בר · כהנה · שלאמה · בר · כהנה · אברהם · דמן · עפתאי · שנת · יו · ווק · לממלכות · ישמעאל · והיא · מלוי · מ · אוראון · כתבת · רב · חילה · דכן · סעד · ואשאול · לה · דימלינה · מלף · לנבה · בנים · ובני · בנים · אמן · אמן.

Die Handschrift ist geschrieben von Abu'l-barakât b. Ab-Zehuta b. Ab-Nephuscha b. Abraham aus Ṣarpat für Schelach b. Schelama b. Abraham עפתאי i. J. 616 d. Fl. (= 1219/20 n. Chr.), als die vierzigste, die er überhaupt schrieb.

Ein anderes Kryptogramm findet sich Lev. 7, 11 ff. (s. u. S. LXVII).

Stichisch sind geschrieben die Bileamsprüche in Num. 23, 6 ff.

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) u. 2) am Ende von Gen. (f. 82ᵇ):

1) זאת · התורה · הקדושה · קנה · אתה · סמוך · קהלה · וארכון · זבנה · אב · גלונה · בן · סהבה · וארכונה · רבה · וסמוכה · ישמעאל · בן · סמוכה · וארכונה · אב · גלונה · דמבני · סגיאנה · מן · מדינת · מצרים · על · יד · כהנה · דכנשתה · אב · עזי · (*ras* 3—4 *verb*) על · שם · ברה · חתנה · טבה · ומאורה · שמש · הדת · ישראל · ישמרו · אלה · על · לבבו · וימטי · בה · כל · מסברו · וחשבו · וימטון · תריון · קרין · לנוה · ומלמדין · בנים · שלישים · אמן · וזה · בשנת · שבע · ושלשים · ושבע · מאות · לממלכת · בני · ישמעאל · יתודי · יהוה · דעל · כן · סעד · ויתברך.

Der Käufer war Ab-Geluga b. Ismaʿel b. Ab-Geluga aus der Familie Segiana aus der Stadt Ägyptens (Kairo) für seinen Sohn i. J. 737 d. Fl. (= 1336/7 n. Chr.). Der Verkäufer ist im jetzigen Text[2] nicht mehr genannt; Ab-ʿUzzi ist Kaufvermittler (על · יד).

2) קנה · זאת · התורה · הקדושה · במדלה · סמוכה · וארכונה · רבה · ועשה · טבאתה · יעקב · בן · סמוכה · וארכונה · אבי · מרוממאתה · בן · סמוכה · וארכונה · מרחיב · דמבני · [3]עד · שים · מן · השמש · ישראל · הזוכיר · בתרין · אלפין · כסף · וכן · הוה · קדמי · וקם · צדיקותו · וזה · בשנת · שלשה · וששים · ושבע · מאות · לממלכות · ישמעאל · תהי · בריכה · עליו · ועל · שני · בניו · אמן · אמן · וכתב · איתמר · בן · אהרן · בן · איתמר · בן · אהרן · בן · עזי · בן · פינחס · הכהנים · הגדלים:—

[1] Was in der University Library von Cambridge sonst für samar. Pentateuchhandschriften sind, konnte ich trotz Nachfrage dort nicht erfahren. A. Cowley gab mir an Mss. add. 1846 und 1850 an, außerdem glaubte er, daß im Trinity College noch eine oder zwei Handschriften seien. Add. 1846 ist nach Cowley, Palestine Exploration Fund 1904 S. 396 „A supposed early copy of the Samaritan Pentateuch" datiert שנת · ד : וט : וה : מואן. ישמעאל. למלכות, also 544 d. Fl. (= 1149 p. Chr.).

[2] חתנה und זבנה · אב · גלונה *sup. ras.* Was an Stelle der 3—4 ausradierten Wörter stand, kann ich nicht sagen.

[3] Zu dem merkwürdigen Familiennamen vergl. die Schreibung von עדשים in Gen. 25, 34.

Die Handschrift erwarb Jakob b. Ab-Meromemata b. Marchib aus der Familie ʿAd-schim von der „erwähnten Sonne Israels" (= Ab Geluga?) i. J. 763 d. Fl. (= 1361/62 n. Chr.). Zeuge war Itamar b. Ahron b. Itamar b. Ahron b. ʿUzzi b. Pinechas, Hoherpriester.

3) am Ende von Ex. (f. 151[b]):

קנה · חצי · זאת · התורה · הקדושה · סמוכה · רבה · וארכונה · רבה · ועשה · טבהתה · וצלאה · וקראה ·
ויקירה · ומבוגנה · אברהם · בן · סהבה · וסמוך · קהלה · אב · חסדה · בן · סהבה · וסמוכה · רבה ·
נפושה · דמבני · קבצה · מן · תלימה · סמוכה · רבה · מתנה · ומתעתקה · אליו · מן · תרי · בניו · יוסף ·
וצדקה · דירשו · אתה · מן · אמון · נמילה · ברת · סמוך · קהלה · אבי · המרוממתה · בן · סהבה ·
וסמוכה · קהלה · יעקב · דמבני · עד · שים · וקם · בעיני · זה · והמקני · בשלשים · דנר · ואני · פינחס ·
בן · איתמר · הכהן · הגדול · באמדינת · דמשק · וזה · בחדש · אלקעדה · שנת · חמשה · עשר · ושמנה ·
מאות · שנה · לממלכת · (בני · ישמעאל) אודי · את · יהוה.

Die Handschrift erwarb zur Hälfte Abraham b. Ab-Chisda b. Nephuscha aus der Familie Ḳebaṣa im Dhu'l-Ḳaʿda i. J. 815 d. Fl. (= Febr. 1413 n. Chr.) von seinem Bruder Mattana, in dessen Besitz sie gekommen war von seinen beiden Söhnen Joseph und Ṣedaḳa. Diese hatten sie erworben von ihrer Mutter Nemila, einer Tochter von Ab-Hameromemata b. Jakob aus der Familie ʿAd-schim. Zeuge war Pinechas b. Itamar, Hoherpriester in Damaskus.

4) am Ende von Lev. (f. 196[b]):

אתעתקת · חצי · זאת · התורה · הקדושה · אל · קנין · סמוך · קהלה · וארכון · קהלה · ונשיא · זבנה ·
ויעדוה · ומתקן · מקרתה · ופתור · ארהותה · וים · הדעת · והבינה · ועשה · טבהתה · אברהם · בן ·
סמוך · קהלה · וארכון · קהלה · יעקב · בן · סמוך · קהלה · וארכון · קהלה · אב · זהותה · דתולדותו ·
אל · יהושע · בן · נון · מן · כזבית · ברת · סמוך · קהלה · וארכונה · אבי · המרוממתה · בן · סמוך ·
קהלה · וארכונה · יעקב · דמבני · עד · שים · בשלשה · ושלשים · דנר · זהב · א(?)כב(?)ורי · וזה · ביום ·
החמשי · תשעי · חדש · אלקעדה · שנת · חמשה · עשר · ושמנה · מאות · שנה · לממלכת · בני ·
ישמעאל · יהוה · ישימה · בריכה · עליו · עד · ימטי · מילף · לגבה · בנים · ובני · בנים · וקם · בעיני ·
זה · ואני · פינחס · בן · איתמר · הכהן · הגדול · במדינת · דמשק · אודי · את · יהוה.

Die andere Hälfte erwarb Abraham b. Jakob b. Ab-Zehuta, dessen Stammbaum bis auf Josua b. Nun geht (*sic!*), von Kasbit, der Tochter des Ab-Hameromamata b. Jakob aus der Familie ʿAd-schim am Donnerstag, den 9. Dhu'l-Ḳaʿda d. J. 815 d. Fl. (= Febr. 1413 n. Chr.).

[𝔉 — im Besitz der Public Library zu New-York (Nr. 11010[1]).

Die alte Pergamenthandschrift beginnt Gen. 3, 19 כי אפר אתה und geht bis Deut. 30, 20 ולשמע בקולו (f. 3—269). Anfang und Schluß sind auf Papier ergänzt (f. 1. 2. 270—275). Die Blätter sind jetzt ungefähr 12 1/4 Zoll lang und 10 1/2 breit, die Höhe der Schriftseite ist 8 1/4, die Breite 7 1/2 Zoll. Jede Seite hat 26—29 Zeilen. Die Art des קצה-zeichens ist mir unbekannt. Am Schlusse jedes Buches findet sich nicht nur eine Zählung der קצים, sondern auch eine solche der Wörter und Buchstaben, (letzterer nicht bei Deut.).

Das Alter der Handschrift wird bestimmt durch folgende Kryptogramme:

1) Ex. 15, 22 ff. (S. 182):

מכתב · אברהם · נסיאה.

[1] Vergl. zu dieser Handschrift W. S. Watson in Hebraica IX (1893) S. 216—225, X (1894 S. 122—158), R. Gottheil in Amer. Journal of Sem. Lang. a. Lit. XVIII (S. 190). Ich gebe die gelegentlichen Lesarten nach Watson's veröffentlichter Kollation, die mir sehr zuverlässig dünkt. Leider bietet die Kollation nichts über die Interpunktion, weshalb ich die Handschrift in der Hauptsache unberücksichtigt lassen muß.

2) Deut. 1, 1 ff. (S. 462 ff.):

אני · אברהם · בן · ישראל · בן · אפרים · בן · יוסף · הנשיא · מלך · ישראל · כתבתי · את · משנה · התורה · הקדושה · הזאת · לנפשי · על · שם · בני · שנת · תשע · ועשרים · ושש · מאות · למלכות · ישמעאל · היא · שנת · שלשה · אלפים · ומאתים · למושב · בני · ישראל · בארץ · כנען · היא · שנת · חמשה · אלפים · ותשע · מאות · ושלשה · ותשעים · שנה · ליצרת · העולם · והיא · מלוי · ארבעה · ושבעים · תורה · כתבתי · וימי · שני · חיי · בפעם · ההוא · ששים · שנה · אודה · את · יהוה · ואשאל · אתו · יאריך · בחייהם · עד · ילמדו · בה · בנים · ובני · בנים · אמן · אמן · אמן.

Die Handschrift schrieb Abraham b. Israel b. Ephraim b. Joseph für seine Söhne i. J. 629 d. Fl. (= 1231/32 n. Chr.), als die vierundsiebzigste, die er überhaupt schrieb. Er war 60 Jahre alt, als er ʒ schrieb. Ihr Schreiber schrieb auch δ, vergl. u. S. LXIV. Außerdem finden sich folgende Kryptogramme Ex. 14, 24 ff., 31, 12—17; Lev. 7, 12 ff.; 7, 18. 19; 27, 18 ff. (s. u. S. LXVII). Poetisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21, die Bileamsprüche und Deut. 32, 1—43).

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Ende von Gen.:

אתעתקת · זאת · התורה · הקדושה · מן · ממלכת · תוריז · ואחותה · מרחבה · ילידי · סמוך · קהלה · וארכון · קהלה · וקצ וצלה · ומסכינה · עבד · דנונה · בן · סמוכה · ומסכינה · אב · גלוגה · בן · אבי · רוממותה · דמבני · איקרה · והיא · מורשה · לון . מן · אביון · הזוכיר · יסלח · לו · יהצ אל · ממלכות · סמוך · קהלה · וארכון · קהלה · וקרא · וצלה · וחשצ וכתצ עבד · יהוה · בן · סמוכה · ומסכינה · עבד · יהובה · דמבני · רמה · בארבע · ושלשים · דנר · זהב · מן · זהב · מצרים · וכן · בחדש · שואל · שנת · ז · וששים · ושמנה · מאות · לממלכת · בני · ישמעל · על · יד · עבדה · צדקה · בן · יושע · הלוי · שמש · המכתבים · הקדושים · אז · במצרים · הודיא · את · יהצ תהיה · מברכה · עליו · אמן · אמן · בעמל · משה · הנאמן.

Die Handschrift ging aus dem Besitz des Tauris und seiner Schwester Marchiba, der Kinder des ʿAbd-Denuna b. Ab-Geluga b. Ab-Romemata aus der Familie Iḳara in den Besitz des ʿObadiah b. ʿAbd-Jehuba aus der Familie Remach über im Schawwal d. J. 867 d. Fl. (= 1462/3 n. Chr.). Zeuge war Ṣedaḳa b. Josua in Ägypten (Kairo) wie bei I u. Y s. o. S. XIII u. XXVII f.

2) am Schluß von Ex.:

אתעתקת · זאת · התורה · הקדושה · מן · ממלכת · סהבה · טבה · וסצ קהצ וארצ קהצ וא טוב וקצ וצצ והסצ וכצ צדקה · בן · סהצ טבצ וסצ קהצ וא קהצ ומס(כצ) אברהם · בן · סהצ טבצ וסצ קה(צ) וא(צ) קהצ ומסכינה · עבד · יהובה · דמבני · איקרה · אל · ממלכת · סהצ וסמצ קהצ וארצ קהצ וא טוצ וקצ וצצ ו(חצ) ו(כצ) וש ארצ קדצ ויצ ומבצ יוסף · בן . סמצ קהצ וצצ אברהם · בן · סמצ קהצ ומצ צדקה · דמבני · י?ב? · מן · שכוצ עזה · בשלשה · עשר · דנר · זהב · מצ(רים) · (הסיד?) צדקה · הזוכיר · אן · לית · לו · בזאת · התורה · קשט · תה(י)ה · בריכה · על · בעלה · הוצ וילמד · (בה) · בנ(ים) · וב(צ) בנים · וכן · בשנת · שבע · ועשרים · שנה · ותשע · מ(א)ות · שנ(ה) · (לממ)לכת · ישמעל · (אודי · את · יה·) וכן · אסיד · ע????? · במה · וכתבו · יעק(ב) · בן · עבד · אלה · ??? מבי · משב ??? לצ ????

Die Handschrift ging über aus dem Besitz der Ṣedaḳa b. Abraham b. ʿAbd-Jehuba aus der Familie Iḳara in den des Joseph b. Abraham b. Ṣedaḳa aus der Familie (Sehaba?) aus Gaza i. J. 927 d. Fl. (= 1520/21 n. Chr.). Zeuge war ein gewisser Jakob b. ʿAbdallah.

3) am Schluß von Num.[1]:

קנה · זאת · התורה · הקדושה · במה · דלו · לנפשו · סהצ טבה · וסמוך · קהצ וארצ קהצ ויקצ ואקר · טוב · וקרצ וצלצ ועש(צ) וכתצ ויעצ וזקן · ישרצ שמור · ארהותה · קדישצ ועשה · מבהתה · יוסף · בן · סהבה ·

[1] Watson scheint die Kaufkontrakte verschiedentlich falsch gelesen zu haben, ich habe öfters korrigiert zumal nach dem Kaufkontrakt bei I f. 57a s. o. S. XIII.

טבה · וסמ̇ קה̇ ואר̇ קה̇ ומסכינה · עבד · אלה · דמבני · איקרה · מן · פועה · ברת · סהבה · טבה ·
וסמ̇ קה̇ ואר̇ קה̇ וקר̇ וצל̇ ומסכינה · עבד · אלה · דמבני · רמח · והיא · מורשה · לה · מן · אבוה ·
הזוכר ·ְ יסלח · לו · יה̇ וישכן · רוחו · בגנה · ומכרת · ונתן · לה · בירה · מנחתה · חמשה · ועשרים ·
דנר · זהב · מצרי · ורצ (ה !*sic*) יה · ואסידת · על · נפשה · אן · לית · לה · בזאת · התורה · קשט · וכן ·
בירח · אלמחרם · שנת · שמנה · וצ̇ ו (ט sicher falsch gelesen) ח̇ ק̇ לממלכת · עמי · נדם · וכן ·
אסיד · וכתב · צדקה · בן · יושע · בן · מתוחיה · בן · טביה · בן · אברהם · בן · ברכה · הלוי · דמן ·
קרית · הכהנים · שרתי · המכת̇ הקדו̇ במצ̇ תהיה · בריכה · ומברכה · עליו · וילמד · בה · בנים · ובני ·
בנים · בעמל · דמע · הנאמנים :—

Joseph b. ʿAbdallah aus der Familie Iḳara kaufte die Handschrift von Puʿah, die sie aus der Erbschaft ihres Vaters ʿAbdallah aus der Familie Remach erhalten hatte, im Muḥarram d. J. 898 d. Fl. (= Okt./Nov. 1493). Zeuge war wie bei 1) Ṣedaḳa b. Josua b. Metuchia b. Ṭabia b. Abraham b. Beraka „aus der Stadt der Priester, die die heiligen Schriften in Ägypten (Kairo) bedienen.“]

𝔊 — im Besitz von Herrn David Salomon Sassoon, London W. Mayfair, 16 Hertford-Street (Sassoon Ms. 30).

Der Stamm der Handschrift besteht aus Pergamentblättern von sehr kleinem Format. Die Maße sind 10 : 8 (7 : 5) cm. Moderne Ergänzungen auf Papier sind S. 4—8: Gen. 1, 1—2, 5 בארץ; S. 145—148: Ex. 13, 19—14, 19 מאחריהם; S. 173—176: Ex. 24, 14—25, 27 und S. 385—450: Deut. 11, 15 בשדך — Schluß. Die eigentliche Handschrift beginnt darnach erst Gen. 2, 5 וכל עשב.

Die Seite hat im Durchschnitt 32 Zeilen. Das קצה-zeichen ist —◦: Die קצים finden sich nur am Ende von Gen. gezählt.

Ein Bruchstück des Kryptogramms findet sich Deut. 11, 2 ff. (S. 383 f.):

. . . . א · חסרן · הדה · ארהותה · קדישתה · עבדה · צריך · לרתות · יהו · ורחמותו.

Daraus ist nichts zu entnehmen für das Alter der Handschrift, ich möchte sie in den Anfang des 15. Jahrhunderts oder das Ende des 14. setzen (vergl. den 3. Kaufkontrakt).

Obiges Kryptogramm fährt dann in der modernen Ergänzung S. 385 ff. fort:

יעקב · בן · אהרן · בן · שלמה · בן · הצ̇ הכהן · הל̇ ע̇ שמי · שנת · ד · פ · ור · ואלף · לממלכת ·
בני · ישמעאל · אודה · את · יה.

Der Ergänzer der Handschrift war darnach Jakob b. Ahron b. Schelama b. Haṣṣebi (= Ṭabia) i. J. 1284 d. Fl. (= 1867 n. Chr.). Näheres erfahren wir aus dem Nachtrag S. 450.

מצאתי · שלשה · תורות · בבתינו · אשר · הוא · בית · כהנתה: לקחתי · מנון · זאת · התורה · אלא ·
פאתי · מן · ראשו · ותוכה · ואחרה · וממחי · מן · אותתיה · רב · עמרתי · אתה · וכתבתי ·
המגרע · ממנה · ועשיתי · לה · עור · טהור · מעשה · ידי: וכתבתי · אתה · על · שמי · ושני · התורות ·
הזוכרים · אחדה · לדדי · הכהן · עמרם · הנשיא · ואחדה · לבן · עביבי · פינחס · לית · לי · בון · מאומה ·
ולית · לון · בזה · התורה · מאומה · ואני · עבדה · מסכינה · יעקב · בן · אהרן · בן · שלמה · בן · טביה ·
בן · יצחק · בן · אברהם · בן · יצחק · בן · צדקה · בן · טביה · בן · אברהם · בן · יוסף · בן · טביה · הכ̇
הלוים · להם · רצון · יה̇ וסל̇ וזאת · בחדש · רביע · הראש · שנת · ד · פ · ור · ואלף · ממלכת · ישמע̇
אודה · את · יהוה · ושלום · יהוה · על · אדונן · משה · בן · עמרם · נבי · כל · עלמה · . . . . . .

Jakob b. Ahron b. Schelama b. Ṭabia b. Isaak b. Abraham b. Isaak b. Ṣedaka b. Ṭabia b. Abraham b. Joseph b. Ṭabia fand die Handschrift mit zwei andern in seinem Haus, er ergänzte die Lücken von 𝔊 und band das Exemplar ein, während die beiden anderen Exemplare seinem

Oheim ʿAmram und seinem Vetter Pinechas gehörten. Eines der zwei anderen Exemplare war 𝔉; vergl. u. S. XXXVII.

Stichisch sind geschrieben Ex. 15, 1—21 und die Bileamsprüche Num. 23, 6 ff.

Folgende Kaufkontrakte finden sich:

1) am Ende von Gen. (S. 116):

Zu lesen ist nur noch ein geringer Teil, er scheint im wesentlichen mit dem Kaufkontrakt in 𝔉 am Schlusse von Num (vergl. o. S. XXXIV f.) identisch gewesen zu sein. Ich lese einen יוסף · בן · עבד · אלה · als Käufer, eine פועה (Tochter?) des ʿAbdallah als Verkäuferin. Auch ein עבד · העשיר · kommt vor. Von einer Jahreszahl scheint ארבעין · ותשע (8)40 d. Fl. erhalten zu sein. Alles andre ist in der Hauptsache unlesbar, nur der übliche Anfang קנה · זאת · התורה · הקדושה ist deutlich erhalten, das folgende muß man schon raten.

2) am Ende von Lev. (S. 278):

קנה · זאת · התורה · הקדושה · לנפשו · נאירה · וסמ̇ וארכ̇ עבד · העשר · בן · סהבה · וסמ̇ קה̇
וארֹ̇ קה̇ ואקר · טו̇ וקר̇ וצ̇ וחש̇ וכ̇ ויעד̇ אברהם · בן · עבד · העשיר · דמבני · העבדה · מן · שרה ·
ברת · אברהם · הלוי · תחת · כהנה · ומס̇ יו(ש)ע · בן · כהנה · צדקה · בר · יושע · והיא · מורשה ·
לה · מן · בעלה · מן · קשט · זבוגה · בשמנה · עשר · דנר · והב · תהיה · בריכה · ומברכה · עליו · אמן ·
וכן · אסיד · עליה · יוסף · בן · עבד · תנופה · דמבנ̇ · התנך · שנת · ששה · עשר · וט · ק̇ למלכת ·
ישמעאל דוף
אסיד · במה · סופ̇ · וכתב · יוסף · בן · אברהם · בר · עבד · יהוה · מבני · מונס:

Es kaufte die Handschrift ʿAbd-haʿaschir b. Abraham b. ʿAbd-haʿaschir aus der Familie Haʿabada von Sara, der Tochter Abrahams, zum Besten (תחת) von Ṣedaḳa b. Josua Sara hatte sie von ihrem Gatten geerbt i. J. 916 d. Fl. (= 1510/11 n. Chr.). Zeugen waren Joseph b. ʿAbd-Tenupha aus der Familie Hattanak und Joseph b. Abraham b. ʿObadiah aus der Familie Munes.

3) am Schluß von Num. (S. 360):

קנה · זאת · התורה · כהנה · טבה · ונאירה · צדקה · בן · כהנה · טבה · ויקירה · יושע · בן · כהנה ·
טבה · ויקירה · מתנה · והו(א) · (שכ?)ן · בבית · הכהנים · מן · סמוכה · וארכונה · עבד · הרחום · בן ·
סמוך · קהלה · וארכונה · אברהם · בן · סמוכה · וארכונה · רבנה · דמבני · אנציר · בשבעה · דנרים ·
וכן · בשנת · חמשה · ושלשים · ושמנה · מאות · תהיה · בריכה · עליו · אמן · בעמל · משה · הנאמן · ובכן ·
אסיד · יעקב · (בן ·) אבישע · בן · פינחס · בן · אבישוע · בן · פינחס.

Es erwarb die Handschrift Ṣedaḳa b. Josua b. Mattana von ʿAbd-er-Rachman (?) b. Abraham b Rabbana aus der Familie ʿAnṣir i. J. 835 d. Fl. (= 1431/32 n. Chr.). Zeuge war Jakob (b.) Abischuaʿ b. Pinechas b. Abischuaʿ b. Pinchas; Cowley bezweifelt zwar, ob בן richtig ergänzt sei.[2]

[𝔊 — (Kennicott 299), seit dem Tod Kennicotts 1783 verschollen, die Handschrift war durchschossen, der Einband hatte den Aufdruck תאנוות 1610]

𝔍 — im Besitz von Herrn Dr. phil. M. Gaster in London, Maida Vale 193 (Cod. Gaster 800)

Von 219 Blättern[1] sind modernen Ursprungs auf Papier f. 1—5: Gen. 1, 1—4, 4 גם הוא; f. 150 — f. 151, 1°: Num. 8, 20 כן — Num. 9, 21; f. 213 f. — 217: Deut. 31, 29 — (Ende). Die übrigen Blatter sind von Pergament. Die Handschrift hat die Maße von 𝔄. Leider sind vielfach die Schrift-

[1] F. 150. 169 sind doppelt gezählt.

[2] „יעקב is a mistake for וכתב".

züge der alten Handschrift von jüngerer Hand nachgefahren, da die Buchstaben unleserlich geworden sind. Am Ende jedes Buches sind die קצים gezählt. Das Zeichen der קצה ist —=<·: Das Kolophon am Schluß von Deut. gehört nicht zu den älteren Teilen der Handschrift.

In Deut. 1, 1 ff. (f. 181 ff.) findet sich folgendes Kryptogramm:

אני · הצבי · בן · יוסף · בן · אברהם · הכהן · כתבתי · זאת · התורה · הקדושה · לסמוכה · רבה · וארכונה · אבריהם (*sic*) · בן · סהבה · טבה · עבד · יהוה · בן · סהבה · טבה · מיטבה · השכון · במצרים · בשנת · ה · י · ו · ט · ק · לממלכת · ישמעאל · והיא · מליו · ח . כתבתי · אודי · את · יהוה.

Die Handschrift ist geschrieben von Haṣṣebi (Ṭabia) b. Joseph b. Abraham für Abraham b. ʿObadiah b. (Name nicht genannt) in Ägypten (Kairo) i. J. 915 d. Fl. (1509/10 n. Chr.), als die achte, die er überhaupt schrieb.[1]

Stichisch geschrieben sind Ex. 15, 1—21. Num. 21, 17—20 und die Bileamsprüche Num. 23, 6 ff.

Über das weitere Schicksal der Handschrift gibt eine interessante Notiz am Schlusse von Num. (f. 181[a]) Auskunft:

כד · אתיתי · אל · עיר · עזה · ולקחתֹ · לי · משם · אשה · מצאתי · אנשיה · כד · מתו · קם · בפני · גיד · הקנאה · וקנאתי · על · שלשה · ארוֹאן · והבא(תי) ·ִ אתם · אל · עיר · שכם · ואקמתי · מן · אחדה · בכנשת · שכם · ואני · טבי · בן · יצחק · הכהן · יסלח · לו · יהוה · אמן · שנת · פ · וק · ואל.

Im Jahre 1180 d. Fl. (= 1766/7 n. Chr.) brachte Ṭabia b. Isaak die Handschrift nach Sichem; er hatte sie in Gaza mit zwei andern Handschriften gekauft, als er sich von dort eine Frau holte und die dortige Gemeinde im Aussterben antraf.[2]

Über die Ergänzung der alten Handschrift läßt sich folgendes ausmachen: f. 150 1° (Num. 8, 21 ff.) findet sich folgendes Kryptogramm:

אני · עבדה · מסכינה · יעקב · בן · אהרן · הכהן.

Der Schreiber von f. 150 1° war Jakob b. Ahron, Neffe des unten erwähnten ʿAmram. Über das letzte Schicksal der Handschrift, wie sie ihre jetzige Gestalt gewann, gibt f. 217[b] genau Auskunft:

מצאתי · זאת · התורה · בבתינו · אשר · הוא · בית · כהנתה · בין · מכתבינו · אלא · פאתת · מן · ראשה · ותוכה · ואחרה · וממחי · מן · אותתיה · רב · מן · ארכות · עליה · מתעקבה: ומתבלי · כריה · לקחתי · אתה · ועמרתי · יתה · וכתבתי · המגרע · ממנו · אני · ובן · אחי · הנער · הטבן · יעקב · בן . אחי · דעור · גן · עדן · אהרן · הכהן: ואני · העבד · המסכין · עמרם · בן · שלמה · בן . טביה · בן · יצחק · בן · אברהם · בן · יצחק · בן · צדקה · בן · טביה · בן · אברהם · בן · יוסף · בן · טביה · הנתורים · מן · הכהנים · הלוים: להם · רצון · יהוה · וסלחתו · וזה · בחדש · צפר · בשנת · ארבע · ושמנים · ומאתים · ואלף · לממלכת · בני · ישמעאל · אודה · את · יהוה: ואשלם · על · משה · בן · עמרם · שמש · רקיע · עמרם · וירח · שבט · לוי: ו

וזאת · התורה · קנאת · סהבי · הכהן · טביה · מן · מדינת · עזה · עם · עוד · שני · תורות: כמה · כתב · בכיר · ידו · באחֹר · ספר · הרביע: ו

[1] Die fünfte ist A, s. oben S. XXVIII. Aus dem Kryptogramm von A erhellt, daß der Schreiber nicht in Ägypten lebte, wie Gaster a. a. O. S. 518 meint, sondern in Sichem. Der Besteller der Handschrift lebte in Ägypten.

[2] In der von M. Gaster herausgegebenen Chronik שלשלת הכהנים הגדולים the Chain of Samaritan High Priests (Journal of the Royal Asiatic Society 1909 S. 393 ff.) wird S. 403 unter dem Hohepriester טביה diese Reise nach Gaza und die dortige Heirat als wichtiges Ereignis gebucht: זה הכהן הלך אל השמרים אשר במדינת עזה ואקים עמון ארבע שנים ואודבג מנון:. Der Regierungsantritt Ṭabias fällt 1201 d. Fl. (= 1786/87 n. Chr.).

von anderer Hand בזכן · פלנות · המכתבים · בין · הכהנים · צאת · התורה · הזה · מן · פלני · אודה · את · יהוה: ו

Mit seinem Neffen Jakob b. Ahron hat 'Amram b. Schelama b. Ṭabia b. Isaak b. Abraham b. Isaak b. Ṣedaḳa b. Ṭabia b. Abraham b. Joseph b. Ṭabia die Handschrift im Ṣaphar d. J. 1284 (Juni 1867) ergänzt, vergl. o. zu 𝔊 S. XXXV. Der zweite Abschnitt enthält die Notiz von f. 217ᵇ.

Auf die Wichtigkeit von f. 217ᵃ hat schon Gaster, a. a. O. S. 518 f. aufmerksam gemacht; auch gab er von ihr ebendaselbst S. 536 eine auf einer Photographie beruhende Abbildung und schrieb den Text darunter ab. Nach ihr gebe ich den hebräischen Text nochmals wieder:

תורה: תמימה: ברוך · יה, נותינה: ספר · החמישי · ק · סא · קצה:
כל · קצי · התורה · תשע · מאות · וששים · קצה:
ומספר · מלי · התורה · ששה · ושמנים · אלף · ושלש · מאות · ושנים · וששים · מלה · יתברך · יהוה:
סחונך· סחון · עדן: משקי · חיים · מגן · עדן·
הן · הה · הים · מלא · מן · מים: כן · כתבה · מלא · מן · רחמים·
עתקנן · מן · אבהתן · הטהורים · להם · הרצון · על · מה · עתקו · על · השבעים · הזקינים: הן · סדרי ·
מקרתה · עשרה · והיא · פסק: נגד: אנחו: ארכנו: בעו: שאילה: זעיקה: זעף: תורו: אתמחו: מדע: מכשב ·
ופם · מיתב · לכל · חדה · מניאן · ברוך · מן · דאמר · ולמדה · את · בני · ישראל · שימה · בפיהם ·
בגלל · אלפן . קשטה: ו

am Rand in roter Tinte נגד-- פסק: אנחו · ארכנו / · בעו·>
שאילה, זעיקה·— זעף:ב תורו: ו אתמחו:>

[𝔎 — im Besitz der Rylands Library Manchester in England, wie die zwei folgenden[1] früher im Besitz von Lord Crawford; dated 1211 A. D.]

[𝔏 dated 1328 with Arab. version, differing from Kuenen. Copied in Egypt.]

[𝔐 with Arabic as in no 2. With vowel-signs.]

[𝔑 — im Besitz von Herrn W. Scott Watson West-New-York, N. J.[2]

Siehe W. Scott Watson, A Samaritan Manuscript of the Hebrew Pentateuch written in A. H. 35, in Journal of the American Oriental Society XX, 1 (1899) S. 173—179. — nach des Besitzers Ansicht zu einem Fragment gehörig, das im Besitz von Dr. Grant Bey in Kairo war[3], über welches G. F. Moore, Proceedings, ebds. vol. XIV (1888), Seite 35 ff. schrieb.

---

[1] Was ich von sämtlichen drei weiß, verdanke ich der Güte Cowleys. Meine Bemühungen, wenigstens vom 𝔎 eine Photographie auf meine Kosten zu ermöglichen, waren aussichtslos. Der Rylands Librarian Mr. Guppy schrieb mir „The permission of the governors of the Library would have to be procured before such work could be undertaken, and I can say at once, that at present no permission could be granted." Schade, daß Lord Crawford nicht mehr lebt. Cowley schrieb mir „Lord Crawford was very generous in lending his Mss., The Rylands library lends nothing." Und ich wollte nicht mal etwas geliehen haben.

[2] Trotz Vermittlung der Herren G. F. Moore und R. Gottheil und eigener Bitten hat der Besitzer der Handschrift mir sie ferngehalten. Selbst eine auf meine Kosten erbetene Photographie derselben ward nicht gewährt.

[3] Was sein Schicksal geworden ist, kann ich nicht sagen, auch Herr P. Kahle konnte nichts ermitteln, als er noch in Kairo war.

Die Reste der alten Handschrift auf Pergament umfassen 80 Blätter, von denen die sechs ersten Gen. 41, 49—43, 27; 45, 1—47, 19 לעיניך und 48, 21 –50, 26 umfassen (𝔄²) und jüngerer Herkunft sind. Am Ende von Gen. sind die קצים gezählt und finden sich die das Alphabet enthaltenden Eigennamen פוט · נעתם · יצחק · סרד · הבל · אשכנז.

Die 74 andern Pergamentblätter (𝔄¹) umfassen Ex. 3, 13 שלחני — 6, 30 יהוה; 40, 7 ונתתה 2° — Lev. 5, 21 ביהוה; 6, 20—14, 27 הימכית; 14, 51 והזה — 23, 11; 23, 36 וביום — 27, 22; Num. 1, 1—31; 2, 6—7, 74; 9, 15 ובערב — 16, 18; 32, 1 ולבני — Deut. 10, 9. Die Maße sind 6 ¾ : 5 ¼ (5 ½ u. 4½ : 4 ⅛ u. 3 ⅝) Zoll, jede Seite hat 29—35 Zeilen. An einigen Stellen sind die Buchstaben beschädigt und von späterer Hand wieder hergestellt worden. Von der Regel, daß ein Wort nicht auf zwei Linien verteilt wird, gibt es eine Ausnahme: die drei ersten Buchstaben von ויתתו Lev. 16, 1 schließen eine Linie, תו stehen am linken Ende der nächsten weißen Zeile.

Sonst findet sich alles so wie in den andern Handschriften: kritische Zeichen, Interpunktion, Schreiberschrullen und dergleichen. Zwischen Lev. 7, 15 und 16 ist eine Zeile frei gelassen und ähnlich wie in AB findet sich in Punkten geschrieben פלגה ארהותה s. o. S. Iff. Am Schlusse von Ex. und Num. sind die קצים gezählt, doch ist an erster Stelle der ursprüngliche Text von dem, der die Pergamentblätter in eine moderne von ihm selbstgeschriebene Handschrift hineinband, zum Teil überklebt und entstellt worden. Leider gibt Watson nicht die Art der קצה-zeichen an.

𝔄¹ enthält folgendes Kryptogramm von Deut. 1, 1 ff. an in der üblichen Weise:

אני · יעקב · בן · ישראל · בן · יוסף · בן · מר · כהנה · במדינת · דמשק · כתבת · ארהותה · קדישתה · לסהבה · וסמוכה · וארכונה · יוסף · בן · סהבה · וסמוכה · וארכונה · ישמעאל · דמבני · סגינה · בשנת · חמש · ושלשים · שנה · לממלכות · ישמעאל · ומאדה · לאלה.

Darnach schrieb Jakob b. Israel b. Joseph b. Mar Kahana in Damaskus die Handschrift für Joseph b. Isma'el aus der Familie Segiana i. J. 35 d. Fl. (= 655/6 n. Chr.). Von dieser Handschrift schrieb auch Rosen in der Zeitschrift der Deutsch. Morgenländischen Gesellschaft XVIII S. 582 ff. Ich habe meine großen Bedenken, ob die Handschrift richtig datiert ist. An eine absichtliche Fälschung möchte ich nicht denken, eine solche habe ich niemals wahrgenommen. Nach Watson ist auch eine nachträgliche Korrektur nirgends zu erweisen. Ich glaube vielmehr, daß das Kryptogramm flüchtig hingeschrieben wurde. Was für ein Name ist מר? Das ist doch ein Titel „Herr". Cowley[1] denkt an ein zu ergänzendes מר(אית). Nach meiner Meinung ist der Name ausgelassen. Dasselbe möchte ich auch für die Hunderte der Jahreszahl glauben, wie es in andern Sprachen ja auch der Fall ist, obwohl dann merkwürdig ist, daß die Ära angegeben ist. Die muhammedanische Ära wurde allerdings 17 Jahre nach der Flucht durch Omar offiziell eingeführt, und wir haben Münzen, die aus dem Jahre 17 der Flucht datiert sind. Ob es aber möglich ist, daß man in Damaskus schon 23 Jahre nach der Eroberung in der abgesonderten Gemeinde der Samariter in einem für die eigenen religiösen Bedürfnisse bestimmten Buch nach der Ära einer andern Religion zählte, scheint mir doch sehr fraglich. Ein Isma'el aus der Familie סגינה bzw. סגיאנה wird nun im ersten Kaufkontrakt nach Gen. in 𝔈 (s. o. S. XXXII) erwähnt als Vater des Ab-Geluga, der 𝔈 im Jahre 737 der Flucht für seinen Sohn kaufte. Ein Bruder dieses Ab-Geluga' könnte der Joseph sein, für den 𝔄 geschrieben wurde. Er müßte wie jener auch in Ägypten gewohnt haben. Daß er sich aus

[1] Nach brieflicher Mitteilung.

Damaskus eine Handschrift verschrieb, kann nach den mannigfachen Schicksalen von Handschriften, wie wir sie kennen gelernt haben, nicht mehr verwundern. Also 𝔄[1] ist 735 d. Fl. (= 1334/5) geschrieben].[1]

𝔄[1] und 𝔄[2] sind heute hineingebunden in eine ad hoc angefertigte Papierhandschrift (𝔄[3]) von 254 Seiten, sodaß die ganze Handschrift 413 Seiten enthält. Die alten Blätter (𝔄[1] u. 𝔄[2]) waren früher im Besitz des „Hohenpriesters" 'Amram, der sie nach folgender am Ende von Num. „after the addition of some diacritical marks" sich findenden Notiz am 10. Dhu'l Higga 1291 (= 20/I 1874 n. Chr.) seinem Neffen Jakob schenkte.

في ١٠ الحجة سنة ١٢٩١ قد اوهبت هذه الاوراق الذي هم مشتر توراة قديمة مكتوبة سنة ٣٥
اسماعيلية الى ابن اخينا المحروس يعقوب هكهن ..... عمران هكهن هلوي

Jakob hat die Pergamentblätter dann i. J. d. Fl. 1295 (= 1878 n. Chr.) nach folgendem in Kursivschrift geschriebenen Postscriptum auf S. 412 u. 413 ergänzt:

הוֹה · הכלול · מן · מלאת · חסרן · זאֹת · התורה · הקדוּ בַצפר · יום · הששי · כט · מן ·
חדש · מחרם · והו · העשירי: שנת · ה · צ · ר · ואלף · למלכת · עם · הגר: על · יד · עבדה · מסכינה ·
סני · החטאות · יעקב · בן · אהרן · בן · שלמה · בן · טביה · בן · יצחק · בן · אברהם · בן · יצחק ·
בן · צדקה · בן · טביה · בן · אברהם · בן · יוסף · בן · טביה · בן · אברהם · הכהן · הלוֹי · פני ·
הקהל · בזבנה · הדן: דו · מן · נוף · קהת · הכהן · הלוֹי · יהוה · יסלח · לו · מה · אתקדם ·
ממו · מכל · עון · ופשע · וחטאה: אמן: אמן: אמן:׀ וכתבתי · בזאֹת · התורה · מן · בראשית · אל ·
וליוסף · ילידו: ומן · ויבא · יוסף · הביתה: אל · ולא · יכל · יוסף · להתאפק: ומן · ויקרֹ · יוסף · אל ·
ויקרא · יעקב · אל · בניו: ומן · ואלה · שמות · ראֹש · ספר · השני: אל · ויאמר · אלהים · אל ·
משה · אהיה · אשר · אהיה: ומן · ראה · נתתיך: אל · ולקחת · את · שמֹן · המשחה · ומשחתֹ · את ·
המשכן · ומן · נפש · כי · תחטא · ומעלה · מעל · אל · זאֹת · תורת · החטאת: ומן · וספרתם · אל ·
אך · בחמשה: ומן · ואם · אֹת · שדהֹ · מקנתו: אל · חתמת · ספר · השלישי: ומן · לבני · יוסף ·
אל · איש · על · דגליו: ומן · ביום · שנים · עשר · אל · וביום · הוֹקם · את · המשכן: ומן · הבדלו ·
מתוך · העדה: אל · ומקנה · רב · היה: ומן · בעת · ההיאֹ · הבדיל · יהוה · את · שבט · הלוֹי: אל ·
חתמת · התורה:׀ וממחה · מן · אותתיה · רב · עמרתי · אֹתה · ביכלות · יהוה: אולי · יזכֹר · שֹמי ·
בטוב: כי · זאֹת · התורה · תמכתבה · מן · שנת · ה · ל · ישמעאליה: ושמתי · אֹתה · על · שֹם ·
בֹני · השנים · ומה · ייתי · לי · מן · הזכֹרים: אשול · אלה · יפתח · מדע · שני · בני · לתלמודה ·
על · הקשט:

𝔄[3] zählt auch die קצים am Ende von Lev. u. Deut.]

[𝔄 — ursprünglich im Besitz des christlichen Syrers Georg Zeidan in Kairo, des Herausgebers des Hilal, wurde verschiedentlich zu exorbitantem Preis ($ 100 000!!) zum Kauf angeboten, da die Handschrift wie 𝔄 auch von hervorragendem Alter sein sollte, aus d. J. 116 d. Fl. (= 734 n. Chr.)! Über diese Handschrift aufgeklärt zu haben, ist das Verdienst von A. Cowley[2] und R. Gottheil.[3]

Die Pergamenthandschrift besteht aus 265 Blättern von 38 : 31 cm, jede Seite hat 26 Zeilen. Das Kryptogramm, das über das Alter aufklärt, findet sich in der üblichen Weise Deut. 1, 1 ff.

[1] Daß Watson kein Recht hat, sich auf Petersburger Rollen zu beziehen, s. zu 𝔇[1] unten S. XLIV.

[2] An alleged [early] copy of the Samaritan Pentateuch in The Jewish Quarterly Review XVI (1904) S. 483 u. A. supposed early copy of the Samaritan Pentateuch (mit „specimen") in Palestine Exploration Fund, Quarterly Statements 1904 S. 394—96.

[3] The dating of their manuscripts by the Samaritans (mit 2 specimens) in Journal of Biblical Literature XXV part. I. 1906 (reprinted, S. 1—48).

אני · יעקב · בן · יוסף · בן · משלמה · בן · יוסף · דמן · כהני · האבן · כתבת · הדה · ארהותה · קרישתה · לס(ה)בה · ויקירה · וקראה · וצלאה · וחשובה · וכתובה · וסמוכה · רבה · וארכונה · יוסף · בר · סהבה · ויקירה · וסמוך · קהלה · וארכונה · ועשה · טובה · מתוחיה · בר · סהבה · ויקירה · וסמוך · קהלה · וארכונה · יוסף · בר · סהבה · ויקירה · וסמוכה · רבה · וארכונה · גנמה · דמבני · מתוחיה · ומתוחיה · הזוכיר · כתבה · ממדלה · על · שם · ברו · הזוכיר · ולית · לה · בה · שותף · וכן · בחדש · גמדי · האחראן · שנת · א · ו · טק · למלכות · ישמעאל · והיא · מלוי · ו · ארואן · מודאה · לאלה · דכן · סעד · בחסדו · ואשול · לו (ה *nicht*) · ימליני · מלף · לגבה · בנים · ובני · בנים · אמן · אמן · אמן · בעמל · משה · הנאמן.

Die Handschrift wurde geschrieben von Jakob b. Joseph b. Meschullama b. Joseph von den Priestern des Steins[1] für Joseph b. Metuchia b. Joseph b. Negama aus der Familie Metuchia im Auftrage seines Vaters im II. Ǵumada d. J. 901 d. Fl. (= 1495/6 n. Chr.) als die sechste, die der Schreiber überhaupt schrieb.

Das relativ junge Alter der Handschrift erhellt auch aus dem komplizierten Zeichen der קצה —⊐<:<:

Am Ende jedes der vier ersten Bücher werden von erster Hand die קצים und die Wörter gezählt, außerdem in einer Nachschrift von zweiter Hand die Wörter (jedesmal mehr oder weniger von der Zählung erster Hand abweichend) Buchstaben und מספרון, am Ende vom Deut. noch einmal von erster Hand sämtliche Wörter und von zweiter Hand Wörter, Buchstaben und מספרון.

Die Schlußseite lautet ähnlich wie bei 𝔍 (vergl. auch B s. o. S. III), wonach ich auch verbessere und ändere:

ספר · החמישי · תורה · תמ(ימה · בר)וך · נות(נה) · מלין · יד · אלף · ות · וכ.
והיה · כל · מלי · התורה · הקדושה · בתמה · ר · ופ · אלף · וש · ב · וס · מל.
(סחונ)יך · סחון · עדן · (מש)קי · חיים · מגן · עדן.
(בא ?) ור · הגדול · יכסי · (מן ?) · כתבה · לא · יתכסי.
(אם ?) דרש · אלה · עליו · יחמל.
(הן · הוה ·) הים · מלי · מן · מים · כן · כתבה · מלא · מן · רחמים · מן · הוה · בכתבה · דביק · יהי · אנש · טב · וצדיק.
לא · יסור · ימין · ושמאל.

Nach den oben von zweiter Hand geschriebenen Zählungen kommt als Nachtrag:
עתקנן · מן · אבהתן · על · מה · עתקו · על · השבעים · הזקנ(ים) · הן (·) סדר(י) · מקרתה · עשרה · והיא · פסק: נגד · אנחו · ארכנו · בעו · שאילה · זעיקה · זעף · אתמחו · תורו (תורה *err*) · מדע · מכשב · ו (א *err*) פם · מיתב · לכל · חדה · מנהין · יתברך · מן · אמר · ולמ (כ *err*) דה · את · בני · ישראל · ישימה · בפיהם · בחשבן · אלפן · קשטה (כשתה *err*).

Kryptogramme finden sich Ex. 2, 1 ff.; 12, 1 ff.; 14, 19 ff.; 31, 14 ff.; Lev. 7, 1 ff.; 27, 11 ff.; Num. 6, 10 ff.; Deut. 32, 48 ff. s. u. S. LXVII.

Die zehn Gebote sind am Rande gezählt.]

[𝔓 — im Besitz der Kgl. Bibliothek zu Berlin (Mss. Orient. Fol. 534)[2].

Die Handschrift umfaßt 558 Seiten auf Pergamentblättern. Sie bietet in zwei Spalten links eine arabische Übersetzung und rechts den hebräischen Text. Sie beginnt mit Gen. 11, 4 ונעשה לנו und endigt mit Deut. 33, 28 יעקב. Es fehlt Deut. 28, 45—63.

---

[1] Aber sicher nicht des Altars zu Sichem, sondern ich denke eher an die Familie אבן משה s. Kaufkontrakt 2 zu I; o. S. XIII.

[2] Der Handschrift beigebunden ist ein Begleitschreiben von W. Scott Watson, dat. 29. Mai 1895, enthaltend eine Abschrift des hebr. u. arab. Kryptogrammes. Hat W. Scott Watson 𝔓 nach Berlin verkauft?

Die Maße sind 37 : 20 (25 : 27) cm. Die Zahl der Zeilen auf jeder Seite ist etwa 40. Die Angabe der קצים findet sich am Schluß aller Bücher. Das קצה-zeichen ist —:

Auf Seite 490 ff. von Deut. 6, 10 an findet sich folgendes Kryptogramm im hebräischen Text:

אני · עפיף · בן · צדקה · בן · יעקב · בן · צדקה · בן · אב · חסדה · בן · עבד · יהוה · דמבני . מונים · כתבתי · זאת · התורה · הקדושה · על · שם · סהבה · ויקירה · ואקר · טוב · וקראה · וצלאה · וחשובה · וכתובה · ויעדוה · וסמוך · קהלה · וארכון · קהלה · ועשה · טבאתה · וזקן · ישראל · צדקה · בן · סהבה · ויקירה · ואקר · טוב · וקראה · וצלאה · וחשובה · וכתובה · וסמוך · קהלה · וארכון · קהלה · ועשה · טובה · ומסכינה · אברהם · בן · סהבה · ויקירה · וקראה · וצלאה · וחשובה · וכתובה · וסמוך · קהלה · וארכון · קהלה · ועשה · טובה · ומסכינה · יוסף · דמבני · עבדה · יהוה · ישימה · מברכה · עליו · וילמד · לגבה · בנים · ובני · בנים · אמן · שנת · צוחֵק · לממלכת · בני · ישמעאל · והיא · מליו · נוֹל · ארואן · כתבתי · מודאה · לאלה · לבדו · עורה · מן · זבח · מצרים.

Darnach ist ע geschrieben vom Schreiber von I (s. o. S. XII), ʿAphiph b. Ṣedaḳa für Ṣedaḳa b. Abraham b. Joseph aus der Familie ʿAbada im J. 890 d. Fl. (= 1485 n. Chr.) als die 33. Tora, die er schrieb.

Folgende sehr flüchtig und unorthographisch geschriebene Kaufkontrakte finden sich:

1) am Schluß von Ex. (S. 248):

אתעתקת · זאת · התורה · הקודשה · מן · ממלכות · סהבה · טבה · ויקיר · ואקר ̇ טוב · וק ̇ וצ ̇ וח ̇
וכת ̇ וס ̇ קה ̇ ור ̇ קה ̇ יוסף · בן · סה ̇ טב ̇ וי ̇ ואק ̇ טוב · וק ̇ וצ ̇ וח ̇ וכ ̇ ויע ̇ וסמ ̇ קה ̇ ור ̇
קה · ועש ̇ טוב ̇ וזקן · ישראל · ומסכינה · צדקה · דמבני · עבדה · אל · ממלכות · יקירה · ואק ̇ טוב ·
וקר ̇ וצ ̇ וח ̇ וכ ̇ וס ̇ קה ̇ ור ̇ עבד · העשר · בן · סהבה · טב ̇ וי ̇ וק ̇ וצ ̇ וע ̇ וכ ̇ וס ̇ קה ̇ ור ̇
אברהם · דמבני · התנך · במה · דלו · לנפשו · בשלשה · עשר · דנר · כסף · עדֹנה · וחסד · על ·
יוסף · הזוכיר · אן · לית · לו · קשט · בזאת · התורה · קשט · ונפל · קשטו · מנה · וכן · חסד · על · עבד ·
העשר · הזכ ̇ קבל · מנחה · זאת · התורה · בזה · הַמבלע · הזכ ̇ וכן · בחדש · צפר · שנת · אחד ·
וארבעים · ותשע · מאות · לממלכות · עמי · נדס · וכן · חסיד · בכן · וכתבו · יפת · בן · יעקב · בן ·
אברהם · דמבני · מונס · יסלח · לו · יהוה · אמן · אמן · בעמל · משה · הנאמן · העד · במה ·
סופיר · בכן · אברהם · בן · צדקה · בן · הרבן · איתמר · השמש · במצרים · וכתבו · על · פיו ·
יפת · הזוכיר · בה.

Es verkaufte die Handschrift Joseph b. Ṣedaḳa aus der Familie Abada an ʿAbd-Haʿaschir b. Abraham aus der Familie Hattanak im Monat Ṣaphar des J. 941 d. Fl. (= Aug. 1534 n. Chr.). Den Kaufkontrakt schrieb Japhet b. Jakob b. Abraham aus der Familie Munes; Zeuge war noch Abraham b. Ṣedaḳa b. Itamar in Ägypten (Kairo)

2) am Schluß von Num. S. 467:

אתעתקת · זאת · התורה · הקדושה · מן · ממלכות · יקירה · ואקר ̇ טוב · וק ̇ וצ ̇ וח ̇ וכ ̇ וס ̇ קה ̇
ור ̇ עבד · העשר · בן · סה ̇ טבה · ומס ̇ אברהם · דמבני · התנך · אל · ממלכות · יקירה · ואק ̇ טוב ·
וק ̇ וצ ̇ וח ̇ וכ ̇ ויעדוה · וס ̇ קה ̇ ור ̇ קה ̇ ועשה · טובה · יוסף · בן · סה ̇ טכ ̇ ויק ̇ ואקר · טו ̇ וק ̇ וצ ̇
ומס ̇ עבד · רחמנה · דמבני · רמח · במה · דלו · לנפשו · בעשרה · דנרים · כסף · עדנה · וחסיד · על · עבד ·
העשר · הזוכיר · אן · לית · לו · בזאות · התורה · קשט · וכן · בחדש · (?רביע *ras* 4 *lit.* נמאדי · אלאול ·
שנת · שלשה · וארבעים · ותשע · מאות · לממלכות · עמי · נדס · יהוה · ילמד · בה · בנים · ובני · בנים ·
אמן · וכן · חסיד · בכן · וכתבו · יפת · בן · יעקב · בן · אברהם · יסלח · לו · יה ̇ אמן · בעמל · משה · הנמן ·
סעד · במה · סופיר · בכן · אברהם · בן · צדקה · בן · הרבן · איתמר · השמש · במכ ̇ במצרים · וכתבו ·
על · פיו · יפת · הכתוב · בה.

Schon Ǵumada I 943 d. Fl. (= Okt./Nov. 1536 n. Chr.) verkaufte ʿAbd-Haʿaschir die Handschrift mit Verlust an Joseph b. ʿAbd-Rachmana aus der Familie Remach. Schreiber und Zeuge sind dieselben wie zwei Jahre früher.]

2. Fragmente von Handschriften.

A. Fragmente von Rollen.

a) Im Besitze der Kaiserlichen Öffentlichen Bibliothek zu St. Petersburg (aus der Firkowitsch'schen Sammlung).

Sämtlich von Pergament, vergl. Harkavy a. a. O. S. 3—39. Nr. 1—27.[1]

α — (Nr. 1 Φ I, 1)

Gen. 1, 14 השמים להאיר — 5, 24 אתו אלהים auf zwei zusammengenähten Blättern in vier Spalten. Die Breite der Spalten ist 10 1/2 cm, die Höhe mag 40 cm gewesen sein. Das קצה-zeichen ist ⁘ Das obere Ende der Spalten ist abgefault, ebenso das Ende der ersten Spalte, das untere Ende der drei letzten Spalten ist erhalten. In der Mitte finden sich einige Löcher.

β — (Nr. 2 Φ I, 1)[2]

besteht aus drei Fragmenten, das erste und dritte enthält den Rest von zwei Spalten, das zweite drei Spalten, von denen die letzte nur noch einige Buchstaben zeigt. Das קצה-zeichen ist —⁘ oder ⁝ oder ǀ Die Breite der Spalten ist 10 3/4 cm.

Die Fragmente umfassen:

1) Gen. 24, 29 מו לבן(וש) — 25, 13 שמות בני,
2) Gen. 25, 29 ויזד יעקב — 27, 19 קום נא mit starken Lücken,
3) Gen. 27, 37 ולך — 28, 12 מצב ארצה; von 28, 12 an ist fast nichts lesbar.

γ — (Nr. 3 Φ I, 1)

umfaßt den Rest einer Spalte von einer Breite von 13 1/2 cm und den Text von Gen. 29, 9 היא (רעה) — 30, 8 נפתלי אלהי(ם). Das קצה-zeichen ist ⁘ Nach Pergament und Schrift ist γ jünger als α β. Im Text sind manche Lücken.

δ¹ — (Nr. 4 Φ I, 1)[3]

umfaßt dreizehn Fragmente, von denen das zehnte und zwölfte aus zwei, das dreizehnte aus fünf zusammengenähten Pergamentblättern bestehen. Die קצה-zeichen sind ǁ oder ⁝

---

[1] In der Beschreibung der Fragmente folge ich in der Hauptsache Harkavy, doch habe ich ihn vielfach ergänzt und verbessert.

[2] Ich habe die Fragmente in den Rollen nicht unterschieden nach Art der Teile eines zusammengesetzten Codex. Einmal sind die Teile vielfach zu klein, und sodann ist eine Unterscheidung zu schwierig. Es wäre vielleicht möglich gewesen, wenn ich s. Z., da ich die Rollen kollationierte, auf die Unterschiede in den קצה-Zeichen geachtet hätte. Aber ich bin erst später zur Erkenntnis dieses Hilfsmittels gekommen.

[3] δ¹ δ² δ³ stammen wenigstens z. T. von einem gemeinsamen Schreiber.

Folgendes sind die Fragmente:

1) Ex. 3, 4 לראות — 4, 5 אלהי יעקב (1 Spalte),

2) Ex. 10, 3 ויבא משה — 10, 29 (או)סיף ע(וד) (1. Spalte), auf einem angenähten Stück und von einer andern Handschrift,

3) Ex. 11, 3[b] ובין — 13, 10 מימים ימי(מה) (2 Spalten), mit angenähtem Stück einer andern Handschrift,

4) Ex. 13, 17 את העם — 16, 10 יהוה נראה (2 Spalten), mit angenähtem Stück einer andern Handschrift,

5) Num. 7, 77 השלמים בקר — 8, 12 את האח(ד) (1 Spalte),

6) Num. 11, 1 יה(וה) — 14, 25 המד(ברה) (לכם) (3 Spalten), es fehlen 12, 4—13,

7) Num. 16, 1 (י)צהר בן — 18, 19 ולזרעך אתך (2 Spalten), es fehlen 13, 30—34 עשה,

8) Num. 24, 3 ויאמר נא(ם) — 25, 11 ישראל בקנא(ו) (1 Spalte) mit angenähtem Stück einer andern Handschrift,

9) Num. 26, 26 משפחת (לסרד) — 27, 5 לפני יהוה (1 Spalte),

10) Num. 27, 18 (נ)ון האיש — 32, 27 למלחמה כאש(ר) (4 Spalten),

11) Num. 33, 1 — 35, 8 מעריו ללוים (2 Spalten, doch sind von der ersten Spalte nur höchstens die zwei letzen Buchstaben jeder Zeile aus 33, 1—25 erhalten), der Text beginnt erst mit 34, 6 יהיה לכם,

12) Num. 35, 12 לפני הע(דה) — Deut. 5, 15 יום השבת (5 Spalten),

13) Deut. 7, 1 (ועצו)מים ממך — Ende vom Deut. (17 Spalten).

Folgendes Kryptogramm findet sich in 13 (auf Spalte 2—5):

Sp. 2 (אני · אברה)ם · בן · ישראל · בן · אפרים · בן · יוסף · הנשיא · כתבתי · חצי · הספר · הזה.
Sp. 3 ..... ין · מן · נדרי · מצבת · יעקב · ביד · כהנה · נתנאל · בן · אהרן · יבנתאה.
Sp. 4 ..... (שנ)ת · תשע · ותשעים · וחמש . מאות · למלכות · ישמעאל.
Sp. 5 קדש · ליהוה · לא · ימכר · ולא · ינאל. .....

Die Handschrift (wenigstens Nr. 13) wurde geschrieben von Abraham[1] b. Israel b. Ephraim b. Joseph und (?) von Natanael b. Ahron aus Jabne (l?) i. J. 599 d. Fl. (= 1202/3 n. Chr.).[1] Der Schreiber ist derjenige von *f* (s. o. S. XXXIV) δ^2 δ^3 (s. u. XLV).

Nach den Maßen gehören Nr. 1—10 (Breite der Spalten zwischen 13 und 14 cm) und Nr. 11—13 (Breite der Spalten zwischen 11 und 12 cm) zusammen.

ε — (Nr. 5 Φ I, 1)

enthält drei Spalten von 13—14 cm Breite. Es fehlt der obere Teil der dritten Spalte sowie der untere Teil der linken Seite der dritten Spalte. Das קצה-zeichen ist –: Der Inhalt des Fragmentes ist Lev. 1, 5 הנים את (הכ) — 5, 26 לאשמה ב(ה). Die Handschrift mag ins 13. Jahrhundert zurückgehen (vergl. –:).

ζ — (Nr. 6 Φ I, 1)

enthält drei Spalten, deren Anfänge abgeschnitten sind, und deren Breite 13—14 cm ist. Der Inhalt des Fragmentes ist Lev. 8, 24 ידם הימנית — 9, 11; 10, 12—11, 13 ואת הפרס; 11, 32—12, 8 ואחד לעלה. Es fehlen hier nur wenige Wörter. Der Schreiber ließ aber oft Wörter aus, die er dann über die Zeile hineinkorrigierte. Die Buchstaben sind rundlich. Das קצה-zeichen ist –‹: Interpunktionszeichen und kritische Zeichen finden sich nur selten.

[1] Harkavy hat irrtümlich im Text וחמש מאות ausgelassen, es aber richtig in der Übersetzung gegeben.

δ² — (Nr. 7 Φ I, 2)

umfaßt auf anderthalb Spalten von 11 cm Breite, in ähnlichen Buchstaben geschrieben wie Nr. 4 und 5, Deut. 5, 16 (אל)היך נתן — 8, 20 תשמעון בקול mit sehr starken Lücken; 7, 1—14 fehlen ganz.

ς — (Nr. 8 Φ I, 1)

enthält eine Spalte und den Rest von zwei anderen. Der Anfang der Spalten ist verfault, in der Mitte finden sich einige Löcher. Die Breite der Spalte ist 13 1/2 cm. Das קצה-zeichen ist : Am Ende von Gen. aber :: Der Inhalt ist Gen. 48, 11 (ה)והנ — 50, 26 (ויח)נטו אתו mit starken Lücken am Anfang. Ganz fehlt 48, 18 כי זה — 49, 22; 50, 11—25.

η — (Nr. 9 Φ I, 2)

besteht aus zwei zusammengenähten Blättern und enthält eine Spalte und den Rest von zwei andern. Anfang und Ende der 11 cm breiten Spalten sind verfault, in der Mitte finden sich vielfach Löcher. Das Fragment hat viel durch Feuchtigkeit gelitten. Die Schriftzüge sind klein. Das קצה-zeichen ist –: was auf das 13. Jahrhundert führt. Der Inhalt des Fragments ist Ex. 26, 30 (ר)ה(ב) — 26, 35; 30, 1—6 (הע)דות 2°; 27, 3 (ומ)זלגתיו — 27, 5 ה(מט)מל; 28, 11 על — 28, 41 אתו; 29, 12 כל — 29, 40 (עית)רב 1° mit einigen Lücken.

δ³ — (Nr. 10 Φ I, 2)

enthält drei weniger große Fragmente und eines von ziemlich bedeutendem Umfang. Das erste umfaßt eine Spalte und Reste einer andern, das zweite zwei Spalten, das dritte auf zwei zusammengenähten Pergamentblättern drei Spalten, von denen die erste ganz, die zwei andern zur Hälfte erhalten sind. Das vierte Fragment enthielt auf sechs Blättern 22 1/2 Spalten. Mit diesem Fragment war ϑ ursprünglich zusammengenäht, doch unterscheidet es sich von δ³ in Pergament und Schrift. Dagegen gehören das dritte und vierte Fragment von Haus aus zusammen, sie sind nur auseinandergerissen, was Harkavy nicht merkte. Schrift und קצה-zeichen sind bei δ³ ähnlich wie bei δ¹ und δ². Die Breite der Spalte ist 12 1/2 cm.

Folgendes ist der Inhalt der Fragmente:

1) Num. 16, 26 נא מעל — 17, 12 אהרן כאשר,
2) Num. 26, 12 (ל)מעוני לכמוא(ה ש) — 27, 20 (ונת)תה מהודך,
3 u. 4) Num. 28, 12 (וש)ני עשרנים — Deut. 26, 10 לי יהוה.

Das Alter der Handschrift, wenigstens für das dritte und vierte Fragment, wird bestimmt durch das Kryptogramm, das sich von Spalte 6—10 in der üblichen Weise findet:

Sp. 6 אני · אברהם · בן · ישראל · בן · אפרים · בן · יוס(ף.)
Sp. 7 כתבתי · את · משנה · הספר · הקדש · הזה · לכנשת. . . . . .
Sp. 8 משם · הזקן · אבי · היתר · בן · הזקן · אבי · ה . . . . .
Sp. 9 שנת · אלפים · ושמנה · מאות · ושמנה · ותשעים · שנה · למו(שב · ישראל.)
Sp. 10 (בארץ ·) כנען · היא · שנת · חמש · ושש · מאות · שנה · למלכות · ישמ(עאל.)

Darnach schrieb Abraham b. Israel b. Ephraim b. Joseph δ³ für Ab-Hajjeter b. Ab . . . . i. J. 605 d. Fl. (= 1208/9 n. Chr.); vergl. δ¹.

ϑ — (Nr. 11 Φ I, 2)

ursprünglich mit δ³ zusammengenäht, vergl. oben. Anfang und Ende der 10 1/2 cm breiten acht Spalten sind stark verwittert. Das קצה-zeichen ist das von δ¹. Der Inhalt des Fragments ist

Deut. 27, 15 בת(תוע) — 28, 12; 28, 28 ן(ובתמהו) — 28, 48 עב(בר); 28, 58—29, 4 (יכם)על(ונ); 29, 18 בשרירות — 30, 5 (ארץ)ה אל; 30, 18 תאבדון — 31, 13; 31, 24 שה(מ) — 32, 15 עשהו; 32, 38 יקומו — 33, 7 הודה(לי); 33, 20 גד(ול) — 34, 9.

In Spalte 7 und 8 finden sich Reste folgenden Kryptogramms:

Sp. 7 ..... ד (oder ר) ן · אב · נפושה · בן · ישמעא(ל.)

Sp. 8 ..... זה · הספר · זהב · אחד · ש ...

Dieser Ab-Nephuscha b. Isma'el dürfte mit dem Schreiber von G³ (751 d. Fl. = 1350 n. Chr.) identisch sein; vergl. oben S. X.

ι — (Nr. 12 Φ I, 3)

enthält drei Spalten auf drei zusammengenähten Pergamentblättern. Die Handschrift ist gut erhalten ohne Lücken und in kleiner Kursivschrift geschrieben. Das קצה-zeichen ist —ᵉ:. Die Breite der Spalten ist 20—22 cm, ihre Höhe ist 36 1/4 cm; die Höhe der Blätter ist 43 cm, die Spalte hat 87—91 Zeilen. Die Handschrift hat keine Interpunktionszeichen. Vereinzelt finden sich kritische Zeichen. Der Inhalt von ι ist Ex. 11, 1—22, 6. ι dürfte eine Schwesterhandschrift von ∋ sein, s. u. S. L.

κ — (Nr. 13 Φ I, 3)

in zwei Spalten — mit ähnlicher Schrift wie in ι, nur hat das Pergament ein älteres Aussehen; auch sind die Spalten beträchtlich enger, und die Zahl der Zeilen ist kleiner. Die Breite der Spalten ist 13—14 1/2 cm, ihre Höhe 37 1/4 cm, die Blatthöhe ist 43 1/2 cm. Die Spalte hat 89 Zeilen. Wie ι hat auch κ keine kritischen Zeichen und keine Interpunktion, nur zum Schluß steht :במים. Lücken sind nur wenige vorhanden. Eine Lücke vom Ende der 24. Zeile der ersten Spalte bis zum Anfang der 44. Zeile der zweiten Spalte ist wieder ausgefüllt. Mit κ gehörte wohl einst ∋ zusammen zu einer Handschrift, vergl. unten S. L.

Der Inhalt des Fragments ist Ex. 25, 10 ועשית ארון — 29, 4.

λ — (Nr. 14 Φ I, 3)

acht Spalten auf zwei zusammengenähten Blättern in ähnlicher Schrift wie ι κ. Das Pergament des Blattes ist fein bis zur Durchsichtigkeit. Beide Blätter sehen aber sehr frisch aus, was noch nicht zum Schlusse nötigt (Harkavy), daß sie erst vor kurzen geschrieben seien. Die Breite der Spalten ist 12 1/2, 13 1/2 und 14 1/2 cm, die Höhe 37 3/4 cm, die Höhe des Blattes 44 cm. Die Zahl der Zeilen auf jeder Spalte beträgt 84. Es fehlt jegliche Interpunktion, nur vereinzelt finden sich kritische Zeichen. Der Inhalt des Fragments ist Num. 21, 25 וישב ישראל — Schluß von Num.

μ — (Nr. 15 Φ I, 3)

fünfzehn Spalten auf vier zusammengenähten Blättern, auf den ersten drei 4, auf dem vierten 3 Spalten. Die Schrift ist ähnlich wie in ι κ λ. Das Pergament der drei ersten Blätter ist viel neuer als das des vierten, so daß ihre Einheit nach Harkavy fraglich ist. Doch ist der Anschluß im Text zwischen dem dritten und vierten Blatt tadellos. Die Höhe der Blätter ist 42 1/2 cm, die der Spalten 37 cm; die Breite der Spalten ist 13 1/2, 14 1/2, 15 1/2, 16 und 17 cm, ganz beliebig selbst auf demselben Blatt. Interpunktion und kritische Zeichen sind nur sehr wenig vertreten. Die Zahl der Zeilen auf den drei ersten Blättern beträgt 96, auf dem vierten 82. μ umfaßt den Text des ganzen Deut.

In Ermangelung eines Kryptogramms an der üblichen Stelle hat die Handschrift folgenden Nachtrag von der Hand ihres Schreibers:

תורה · תמימה · ברוך · נותינה · אכלל · זה · המכתב · הקדוש · ביומה · תנינה · התשעי · מן · חדש · צפר · בשנת · ח · ושמנה · מאות · למלכות · עם · נדס · בהרנריזים · במזבח · יצחק · ביד · כתובה · פינחס · בן · אבישע · אודה · את · יהוה.

Die Handschrift wurde geschrieben und vollendet von Pinechas b. Abischua' in Sichem Montag den 9. Ṣaphar d. J. 808 d. Fl. (= 30. Juli 1405 n. Chr.).

ν — (Nr. 16 Φ I, 3)

vier Spalten auf zwei zusammengenähten Blättern. Die Breite der Spalte ist 13 1/4 cm, die Höhe 36 1/2 cm, die Höhe der Seite 42 1/2 cm. Die drei ersten Spalten haben jede 71 Zeilen, die vierte 73. Auch ist die Schrift der vierten Spalte zierlicher, so daß sie vielleicht von anderer Hand ist. Die Schrift von ν wird von Harkavy als Kursiv bezeichnet, jedoch ist das nicht genau. Wir haben die gewöhnliche Schrift vor uns, nur salopper.

Der Anfang der ersten Spalte war verloren gegangen, doch wurde ein Pergamentstreifen angenäht, der mit groben Buchstaben und blasser Tinte beschrieben wurde. Ebenso wurden vier Zeilen Text über die Spalte geschrieben, so daß anzunehmen ist, daß der Anfang der Spalte der Anfang einer קצה war. Beschädigt ist nur die dritte Spalte an einigen Stellen, ohne aber den Text zu schädigen. Interpunktion findet sich nur ein Mal beim Spaltenschluß, einzelne kritische Zeichen sind vorhanden.

Inhalt des Fragments ist Lev. 13, 1—17, 6 פתח אהל.

ξ — (Nr. 17 Φ I, 4)

drei Spalten, von denen jede 21 1/2—22 1/2 cm breit, 39 1/2 cm hoch ist und 140 Zeilen enthält. Die Höhe der Seiten ist 40 3/4 cm. Interpunktionszeichen fehlen ganz, vereinzelt finden sich kritische Zeichen. Das Zeichen des קצה ist —: Die Schrift ist Kursiv. Durch Feuchtigkeit hat das Fragment so gelitten, daß der dazu außerordentlich klein geschriebene Text nur mit äußerster Mühe[1] entziffert werden kann, es ist vielfach eine Entscheidung über die richtige Lesart nicht möglich. Nach Harkavy soll der Text erst von Gen. 41, 50 וליוסף ילדו zu lesen sein, doch ist er schon von 41, 9 entwirrbar. Von Gen. 49, 22—Ex. 2, 3 ת(ובזפ) ist mit dem besten Willen nichts entzifferbar, was um so bedauerlicher ist, als der Schluß der zweiten Spalte ein Kryptogramm enthält, das vielleicht über das Alter von ξ etwas angab. Der Text geht bis Ex. 7, 18[a] (inkl.), doch ist von 7, 1 so gut wie nichts lesbar.

ο — (Nr. 18 Φ I, 4)

eine Spalte, deren Ende abgefault oder abgeschnitten ist, auch sonst ist vieles unlesbar geworden. Die Schrift ist kursiv und sehr alt und oft nur zu lesen, weil der Text bekannt ist. Es fehlt jegliche Interpunktion und jedes Zeichen. Das Fragment umfaßt Lev. 5, 14—7, 23 ועז לא. Wohl zur Andeutung der Mitte der Tora[2] diente das Kryptogramm:

(א)כלל · זה · המכתב · הקדוש . . . (ל)כנשת. Notiz
דמשק · מן · ראשו · אל · אחר · המקריב . . . . .

Also ist ο für die Synagoge von Damaskus geschrieben.

---

[1] Etwas weiter zur Entzifferung half eine von mir angefertigte photographische Aufnahme von ξ, die ich vergrößerte.

[2] אל אחר · המקריב (אתה?) heißt wohl bis zum Schlusse von המקריב (אתה?) (V. 9), also bis V. 10 incl., hier war die Mitte erreicht.

π — (Nr. 19 Φ I, 4)

drei Spalten. Obwohl die Tinte fast verblaßt ist, sind die Schriftzüge meist lesbar, da die Säure Rinnen ins Pergament gegraben hat. Der Text ist in Kursivschrift geschrieben. Die Breite der Spalten ist 13 1/4 cm, ihre Höhe 38 cm, die Höhe der Seite 42 cm. Es fehlt jegliche Interpunktion und jedes kritische Zeichen. Das Fragment umfaßt Lev. 12, 1—17, 5 (ם)זבחי השלמי.

ς_1 (Nr. 20 Φ I, 5)

zwei Spalten von je 13 cm Breite. Anfang und Schluß des Fragments sind abgebrochen, auch finden sich sonst Lücken. Das Fragment ist in Kursivschrift geschrieben ohne Interpunktion und kritische Zeichen. Sein Inhalt ist Ex. 40, 22 (מחו)ץ לפרכת — Lev. 3, 17 כל חלב. Vor Ex. 40, 22 ist noch sichtbar —‹: auf der Zeile vorher das schließende כ und aus V. 20 (ה)כפרת. Mit dem Schluß von Ex. wird die Spalte, die zur Hälfte beschrieben ist, abgebrochen und eine neue angefangen.

ρ — (Nr. 21 (Φ I, 5)

sechs Fragmente, von denen die ersten drei durch Feuchtigkeit stark gelitten haben, so daß noch stetig abbröckelt.[1] Jedes der drei ersten Fragmente enthält eine Spalte. Das vierte Fragment hat auf drei zusammengeklebten Blättern drei Spalten. Auf der ersten dieser Spalten ist die rechte Seite verfault, auf der zweiten und dritten ein beträchtlicher Teil von der Mitte der unteren Hälfte. Das fünfte Fragment hat zwei Spalten auf zwei zusammengeklebten Blättern. Die Breite der ersten Spalte ist doppelt so groß als die der zweiten, wahrscheinlich hat sich der Schreiber wohl nach der verschiedenen Breite des Pergaments gerichtet. Der Anfang der ersten Spalte ist zum Teil verfault. Das sechste Fragment enthält eine Spalte.

Die Maße für die Breiten der Spalten sind 12 1/2, 13 1/2, 20 und 25 cm, ihre Höhe ist 37 1/2 cm. Auf eine Spalte kommen 100 Zeilen.

Die Handschrift ist kursiv geschrieben und hat keine Interpunktionen und nur wenige kritische Zeichen.

Folgendes sind die Fragmente, die eines Ursprungs sein dürften:

1) Num. 13, 23 ואשכול ענבים — 15, 31 ואת מצותיו
2) Num. 16, 3 כלם — 18, 32 חטא ב(הרמכם)
3) Num. 19, 2 (דב)ראל — 21, 19 (ו)ממתנה
4) Num. 26, 44 (ליש)וה משפחת — 33, 56 אעשה
5) Num. 34, 1 — Deut. 3, 26 ולא שמע
6) Deut. 3, 26 ירב (אל) — 7, 11 המשפ(טים).

σ — (Nr. 22 Φ I, 6)

drei Spalten von 17 1/2 und 18 1/2 cm Breite; die dritte ist sehr gut erhalten, von den beiden ersten ist die obere Hälfte verfault, von der ersten außerdem die rechte Seite. Sonderbar ist, daß die Buchstaben bald groß, bald klein, bald in mittlerer Größe geschrieben sind. Die Schrift hat durch die Feuchtigtigkeit oft ein hübsches, eigenartiges Kolorit erhalten. Das קצה-zeichen ist —⊐ Das Fragment ist entschieden mit E verwandt. Sein Inhalt ist Num. 3, 32 הלוים — 7, 83.

[1] Leider sind die beschädigten Stellen der Petersburger Fragmente nicht aufgeklebt oder mit durchsichtigem Papier überklebt, so daß der Gebrauch ihnen immer weiteren Abbruch tut. Ich habe daher oft mehr noch gesehen, als später ein andrer sehen wird.

τ — (Nr. 23 Φ I, 6)

zwei Fragmente, von denen jedes einen linken Teil mit dem Ende einer Spalte und einen rechten Teil mit dem Anfang einer Spalte enthält. Auf dem ersten Fragment sind Anfang und Ende verfault. Das zweite Fragment enthält nur eine Spalte. Die mutmaßliche Höhe der Spalten war 32, ihre Breite 12 cm. Es fehlt jede Interpunktion und jedes kritische Zeichen, auch kein קצה-zeichen findet sich, nur eine freie Zeile.

Der Inhalt der Fragmente ist:

1) Num. 8, 9 כל עדת — 10, 17 מררי נשא(י), es fehlen 9, 9 ושמעה — 9, 18 המשכן,
2) Deut. 3, 2 כי בידך — 4, 21 נ(תן).

υ — (Nr. 24 Φ I, 6)

auf drei zusammengenähten Blättern fünf Spalten. Außer einem länglichen Fleck oben und einigen Löchern am Ende der letzten Spalte, wodurch einige Wörter gelitten haben, ist das Fragment gut erhalten. Die Höhe der Seite ist ± 42 cm, die Höhe der Spalten ist ± 38 cm, ihre Breite 15 1/2, 16, 16 1/2, 17 und 17 1/2 cm. Die Spalte hat 95 Zeilen. Das קצה-zeichen ist –=

Der Inhalt des Fragments ist Num. 19, 9—28, 31.

φ — (Nr. 25 Φ I, 7)

auf zwei zusammengenähten Blättern vier Spalten von 16 1/2, 17, 18 cm. Die Buchstaben der ersten Spalte, die auf einem Blatt für sich steht, sind grob und plump. Doch ist das ganze Fragment in Kursivschrift geschrieben. Es fehlt fast jede Interpunktion und jedes kritische Zeichen. Das קצה-zeichen ist –: Da das erste Blatt auf seiner rechten Seite einen beträchtlichen Raum unbeschriebenen Pergaments enthält, so folgt daraus, daß die erste Spalte einst den Anfang von Gen. enthielt. S. Abb. von Sp. 3f. auf Taf. III. Erhalten ist Gen. 1, 28 ורדו — 17, 23 אברהם 1°. Größere Lücken sind von 2, 22 — 4, 5; 7, 2—10, 3 גמר 12, 5 לוט — 15, 13 בארץ.

χ — (Nr. 26 (Φ I, 8)

zwei Fragmente, von denen das erste kaum lesbare Reste zweier Spalten enthält. Das zweite enthält eine ganze Spalte und kleine Reste einer anderen. Die Schrift ist überaus schön und regelmäßig. Die Tinte hat durch die Nässe eine hübsche, fast rote Farbe erhalten. Es fehlt jede Interpunktion und jedes Zeichen. Die Breite der Spalte ist 13 1/2 cm. Der Inhalt der Fragmente ist:

1) Num. 7, 81 ן שנתו(ב) — 10, 10 יהוה אלהיכ(ם) 2°; es fehlen 8, 21 הלוים — 9, 14 ועשה,
2) Num. 10, 18 בן שדיאור — 12 במדבר פר(אן); es fehlen 11, 1—18 לנו.

ψ — (Nr. 27, Φ I, 9)

fünf Fragmente, von denen alle außer dem dritten Reste von zwei Spalten haben. Wie τ ohne Interpunktion und kritische Zeichen, mit gleicher Schrift wie jenes, so daß τ und ψ vielleicht einst zusammen gehörten.

Der Inhalt der Fragmente ist:

1) Deut. 2, 8ᵃ מלאכים — 2, 30 כיום,
2) Deut. 4, 25—4, 48 אשר על,
3) Deut. 5, 1 ל ישראל(כ) — 5, 18ᵇ ושמחת ל(פני),

4) Deut. 5, 27 יאמר יהוה — 7, 24,
5) Deut. 8, 5 איש את — 10, 3 שטים.

Bruchstücke folgenden Kryptogramms finden sich:

Fragment 1: .... עביבי · לוי · בר · טביה · בר .....
Fragment 2: ..... חיון · ופקדת · רב · כהנתה · דיהו(ה) ...
Fragment 3: ..... העזנאי .....
Fragment 4: ..... תה · ובהרגרי(זים) .....
Fragment 5: .... (בשבתו)תה · במועדיה · וראשי · ירחיה ....

Erwähnt wird ein Onkel Levi(?) b. Ṭabia.

b) Im Besitze des Britischen Museums zu London.

Sämtlich von Pergament, vergl. G. Margoliouth Descriptive List of the Hebrew and Samaritan Mss. in the British Museum London 1893 S. 89—94.[1]

ω — (Or. 1445)

siebzehn Spalten, von denen jede über 70 Zeilen hat, die Zahl schwankt. Es fehlen Interpunktion und kritische Zeichen außer dem קצה-zeichen —ᵉ: Die Schrift ist kursiv und tadellos erhalten. Margoliouth setzt das Fragment in das 15. Jahrhundert. Sein Inhalt ist Num. 5, 13 שכב(ו) — 31, 12.

∋ — (Or. 2685)

sechs Spalten auf zwei zusammengenähten Blättern mit 80—90 Zeilen auf der Spalte. Es fehlt jede Interpunktion und jedes kritische Zeichen außer dem קצה-zeichen —ᵉ: Die Schrift ist kursiv und gut erhalten. Nach Margoliouth soll das Fragment modernen Ursprungs sein, doch das ist kaum wahrscheinlich. Die direkte Fortsetzung von ∋ wird einst x gewesen sein[1]. Beiden sehr verwandt ist ι. Der Inhalt des Fragments ist Ex. 12, 14 חקת — 25, 9.

Π — (Or. 2686)

neun Spalten auf zwei zusammengenähten Blättern. Der obere Teil der einst etwa 70 Zeilen fassenden Spalten ist zerstört, doch sind durchschnittlich 60 Zeilen erhalten. Auch sonst finden sich einige Lücken. Die Handschrift ist überaus schön geschrieben mit etwas steilen Buchstaben ohne jegliche Interpunktion und jedes Zeichen außer dem קצה-zeichen —: Die Datierung der Handschrift ins 12. oder 13. Jahrhundert von Margoliouth wird recht sein. Das Fragment umfaßt Num. 16, 1—26, 22.

c) In anderem Besitze.

Sämtlich von Pergament.

Δ — im Besitz der Bodleian Library zu Oxford.

36 Spalten, von denen die erste (Δ^1) eine jüngere Ergänzung und ohne Interpunktion ist außer dem קצה-zeichen ›: Δ^2 hat jetzt 57 Zeilen, ursprünglich etwa 65. Der Inhalt von Δ^2 ist Gen.

[1] Sie liegen mir vor in Photographien, die mein Eigentum sind.

[1] Ich muß hypothetisch sprechen. Da ∋ mir nur in Photographie vorliegt, kann ich über die tatsächliche Größe des Fragments nichts aussagen, auch nichts über Schrift und Pergament von κ, ich hatte κ vor Jahren verglichen.

1, 6—2, 7. Von Δ^1 Gen. 2, 8—49, 4 אל ist der obere Teil der Spalten immer zerstört, so daß der erhaltene Text erst 2, 15 יהוה beginnt. Einige Worte sind in den erhaltenen oberen Zeilen von junger Hand ergänzt (und von mir unberücksichtigt gelassen). Erhalten sind durchschnittlich 58 Zeilen, die Spalte wird 65 Zeilen gehabt haben. Das קצה-zeichen ist : Δ^1 hat im Gegensatz zu Δ^2 Interpunktion und kritische Zeichen. Die Breite der Spalte ist 13 cm, ihre erhaltene Höhe 26 cm, ursprünglich etwa 30—32 cm. Die ganze Rolle von Δ^1 hat die stattliche Länge von 5 1/2 m, mit Δ^2 noch 15 cm mehr. 2—3 Spalten stehen auf einem Blatt.

Θ — wurde 1907 in London dem Britischen Museum zum Verkauf vergebens angeboten. Herr Dr. M. Gaster fertigte von den gut erhaltenen Partien der Rolle Photographien an, die er mir lieh, und die für die Ausgabe von mir kollationiert wurden.

Die Photographien enthalten Gen. 49, 8 — Ex. 2, 10; Num. 26, 8—51; 35, 16. — Ende von Deut. Das Deut. umfaßt 28 ganze Spalten mit meist 74 Zeilen. Am Ende von Gen. finden sich auch 85 Zeilen. Das קצה-zeichen ist –: Die einzelnen Bücher schließen ohne Angaben der קצים; am Schluße von Num. findet sich nur eine freie Zeile.

Das Alter der Rolle wird bestimmt durch das Kryptogramm in Deut. 1, 1 ff.:
אכתב · אהן · כתבה · קדישה · לכנשת · עצאפה · בשנת · ב · וס · וה · מאון · לממלכות · ישמעאל · משם · אבי · ברכאתיה · צדקתה · בר · אב · חסדיה · אברהם · בר · חדותה · ואכתב · באדי · יהושע · בר · לוי · דמן · כהני · גרר · פלגה · קמאה · ופלגה · עראה · באדי · שלאמה · בר · אברהם · בר · יוסף · צרפתאה.

Die Handschrift ist geschrieben i. J. 562 d. Fl. (= 1166/7 n. Chr.) für die Synagoge von ʿAṣapha (?) im Auftrag von Abu'l-barakât(?)-Ṣedaḳa(ta?) b. Ab-Chisda(?)-Abraham b. (?Ab-)Chaduta in der ersten Hälfte durch Josua b. Levi aus Gerar, und in der zweiten durch Schelama b. Abraham b. Joseph aus Ṣarpat[1].

Λ — (Cod. Gaster 801)

Rolle im Besitz von Herrn Dr. M. Gaster, nach einer von ihm geliehenen Photographie kollationiert, mit zwanzig erhaltenen Spalten auf acht Blättern. Sie besteht ersichtlich aus zwei Teilen verschiedener Herkunft.

Λ^1 enthält auf sechzehn Spalten Deut. 9, 1 לבוא — 28, 69 in sehr altertümlicher (steiler) Schrift ohne Interpunktion und kritische Zeichen. Nur das קצה-zeichen –: findet sich. Die Spalten enthalten 64—76 Zeilen, von denen die oberen etwas beschädigt sind.

Das Alter des Fragments wird durch den Schluß des Kryptogramms in Dt. 1 ff. bestimmt:
(ב)ן · אברהם · בן · יוסף · צרפתאה · בש(נת) · ה · אלפים · וחמש · מאות · וע · וט · ליצ(ר?) · העולם · היא · שנת · חמש · מאות · ומ · וד · לישמ(עאל).

Die Handschrift ist also i. J. 544 d. Fl. (= 1149/50 n. Chr.) geschrieben. Der erwähnte Abraham b. Joseph aus Ṣarpat ist wohl identisch mit dem in Θ erwähnten Abraham b. Joseph, dessen Sohn Schelama einen Teil von Θ schrieb. Vielleicht ist Schelama auch der Schreiber von Λ^1.

Λ^2 umfaßt auf Spalte 17—20 den Text von Deut. 29, 1—33, 29 in flotter, nicht steiler Schrift mit Interpunktion. Das קצה-zeichen –:: Die Spalte hat bis zu 75 Zeilen. In Deut. 33 findet sich folgendes Kryptogramm:
חדד · בליות · זה · מכתב · אבישע · בן.

War der Schreiber von Λ^2, der Λ^1 „wiederherstellte", Abischuaʿ b. Pinechas, der 1376 n. Chr. starb?

---

[1] אכתב und ואכתב verstehe ich als aph. „man ließ schreiben" und באדי gleich ביד.

Γ — (Cod. Gaster 802)

Fragment einer Rolle im Besitz von Herrn Dr. M. Gaster — aus Nablus stammend, nach von ihm gütigst geschenkten Photographien von mir kollationiert, sechs ganze Spalten. Das Fragment besteht aus zwei mit Hanf zusammengenähten Fellen. Die Spalte hat 45—47 Zeilen, der Text ist nur wenig beschädigt, so am Anfange der Spalten und ein wenig unten in den Spalten. Die Schrift ist hübsch, aber nicht archaisch. Ich möchte das Fragment in den Anfang des 13. Jahrhunderts setzen, aber nicht mit Gaster in das 11. Jahrhundert. Das קצה-zeichen ist : Auch sonst finden sich die üblichen Interpunktions- und kritischen Zeichen[1]. Der Inhalt des Fragments ist Deut. 27, 1 את העם — Schluß von Deut.

Deut. 32, 1—43 ist stichisch geschrieben.

[Die heilige Rolle von Nāblus

nach der Beschreibung von Rosen in der Zeitschrift der deutsch-morgenländischen Gesellschaft XVIII S. 582 ff.

Die heilige Rolle ist aus einigen 20 Widderfellen zusammengenäht und nur auf der Haarseite beschrieben. Einige Felle enthalten sechs, andre fünf Spalten. Die Teile sind kunstreich durch feine Riemen mit einander verbunden. Die Rolle ist in einem sehr üblen Zustand. Das Pergament ist so dünn wie Papier, oft eingerissen und durchlöchert und vielfach so schwarz, als wenn die Tinte darauf verflossen wäre. Nur die Hälfte des Textes soll noch lesbar sein. Nur die Kolumne, die Deut. 19, 8 ff. enthält, ist von oben bis unten ganz erhalten und durchwegs zu lesen. Verteilt sich der ganze Pentateuch auf etwa 120 Spalten, so muß die Schrift sehr gedrungen sein. So enthält jede Spalte mehr als 70 fein geschriebene Zeilen. Die קצים werden nicht gezählt, ebensowenig die 10 Gebote. Gleiche Buchstaben und Worte treten nicht untereinander.

Deut. 5, 6 ff. bringt datierend das Kryptogramm:

אני · אבישע · בן · פינחס · בן · אלעזר · בן · אהרן · הכהן · הגדול · להם · רצון · יהוה · וכבודו ן· כתבתי · ספר · הקדש · בפתח · אהל · מועד · בהר · גריזים · בשנת · שלשה · עשר · לממלכת · בני · ישראל · ארץ · כנען · לגבולותיה · סביב · אודיע · את · יהוה.

Daß Abischua' b. Pinechas b. Eleasar b. Aharon auf dem Garissim in dem Tor der Stiftshütte i. J. 13 der Besetzung Kanaans durch Israel diese Rolle geschrieben habe, ist, falls das Datum wörtlich so zu nehmen ist, offenkundige Täuschung. Das Alter der Rolle zu bestimmen ist unmöglich, da sie fremden Augen verschlossen bleibt. Darauf, daß die Rolle in Damaskus geschrieben ist, könnten die Inschriften ihres silbernen Gehäuses, das 1905 E. K. Warren in Three Oaks, Michigan ankaufte[2], führen:

יברכך · יהוה · וישמרך.

בשם · יה · עשה · זה · הארון · למכתב · הקדוש · בדמשק · העבד · העני · המסכין · נשיש · בוראי · אלה · אבי · הפתח · בן · יוסף · בן · יעקב · בן · צפר · דמבני · מנשה · יה · יכפר · (חט)אתו · אמן · בשנת · שלשים · ו (· *err*) תשע · מאות · לממלכות · בני · ישמעאל · על · יד · יצחק · ה . . . . . (פומה?)

ויהי · בנסע · הארון · ויאמר . משה · קומה · יהוה · ויפוצו · (א)יביך · וינוסו · משנאיך · מפניך.

---

[1] s. Gaster, M. Proceedings of Biblical Archaeology XXII 240ff. und derselbe Hebrew Illuminated Bibles of the IX th. a. X th. Centuries . . . . . a. a Samaritan Scroll of the Law of the XIth cent. . . . . London 1901. Gasters Ausführungen über die Zeichen seiner Rolle sind ungenau.

[2] Vergl. H. Spoer in Journal of the American Oriental Society XXVII (1906) S. 105—107. — Allerdings ist nicht ganz sicher, ob die Hülle von Haus aus zur heiligen Rolle gehört.

Abu 'l-Fatch b. Joseph b. Jakob b. Ṣophar aus der Familie Manasse ließ anfertigen durch Isaak „für die hl. Schrift in Damaskus" das Gehäuse an i. J. 930 d. Fl. (= 1523/24 n. Chr.) Darnach lag die hl. Rolle sicherlich schon als eine altehrwürdige vor.

Nach Cowley a. a. O. B. II S. XLIV gab es nun einen Hohenpriester Eleazar, der zwei Söhne hatte, Pinechas und 'Amram, den Hohenpriester. Der Sohn des letzteren, der Hohepriester Itamar kam 602 d. Fl. (1205/6 n. Chr.) von Damaskus nach Sichem. Ein Vetter dieses könnte nun Abischua', der Schreiber unsrer geheimnisvollen Rolle, sein. Das „13. Jahr der Herrschaft der Kinder Israels im Lande Kanaan und seiner Grenzen ringsum" wäre das 13. Jahr der Übersiedlung von Damaskus, „der Grenzen ringsum", nach Sichem in Israel. Die Rolle wäre also geschrieben 1218/9! Das בן אהרן הכהן הגדול würde lediglich die Abstammung bezeichnen].

B. Fragmente in Buchform.

a) Aus der Kaiserlichen Öffentlichen Bibliothek zu St. Petersburg (aus der Firkowitsch'schen Sammlung).

Sämtlich von Pergament, vergl. Harkavy a. a. O. S. 46 ff.[1].

a — (Nr. 1 Φ II, 1 u. 6)

zehn Blätter, von denen die sieben letzten sehr schlecht erhalten und schwer lesbar sind; vielleicht gehören sie von Haus aus einem anderen Codex an als die ersten Blätter. Auch das Pergament ist verschieden. Allerdings ist die Schrift sehr gleich, die Buchstaben sind altertümlich und besonders klein. Die קצה-zeichen sind —׃ oder —׃׃ oder =׃ Die Länge der Seite ist 26 cm, ihre Breite 23 1/2 cm. Die Zahl der Zeilen 32 auf jedem Blatt.

Der Inhalt der Blätter ist:

1) Gen. 2, 13—3, 16,
2) Gen. 8, 16—9, 26,
3) Gen. 11, 7—11, 31 בניו,
4) Deut. 4, 37 ויבחר — 5, 15 ביד חזקה,
5—10) Deut. 6, 1 אשר אתם — 11, 28 (ם)יהוה אלהיכ.

Reste eines Kryptogramms finden sich von f. 4 an:

4. . . . . (תהי · בריכה) עליו · ועל · מן · יקרא · בה · ועל · כל · קהל · ישרא(ל) . . .
5. . . . . (מאו)ת · שנה · למלכת · ישמעאל.
6. והי(א) · מלו(י) . . . . ג · ארואן · אודה · את־ · יהוה.
7. ואשאל · אתו · יסל(ח ·) ל(י ·) ל(· חטאתי?) · ולחטאות · (א)בות(י ·)

Nach Harkavy ist auf f. 8 vom Kryptogramm nur noch ein ג sichtbar, auf f. 9 u. 10 überhaupt nichts mehr. War dasselbe nicht überhaupt mit f. 7 fertig? Für das Alter des Fragmentes ist aus dem Kryptogramm nichts zu entnehmen, da jeglicher Name fehlt. Allerdings fällt mir nachträglich auf, daß Fragment 3 da aufhört, wo A anfängt, und Fragment 4 da beginnt, wo A aufhört. Auch die Maße stimmen, der breite Rand wird in a stark beschnitten sein. Was ich in Anlehnung an Harkavy über die Schrift von a schrieb, kann ich jetzt nicht mehr kontrollieren; ebenso weiß ich nicht, wie sich die קצה-zeichen verteilen; —׃׃ ist dem קצה-

[1] Es gilt, was ich oben S. XLIII Anm. 2 zu den Petersburger Rollen sagte.

zeichen im A ähnlich. Auch geht a auffällig mit B, der Schwesterhandschrift von A (vergl. o. S. I). Alles in allem dürften die Fragmente 3 und 4 sicher zu A gehört haben; ob die Fragmente 1, 2 und 5, kann ich jetzt nicht mehr entscheiden.

b — (Nr. 2 Φ II, 6)

drei Blätter in Fol., die obere Hälfte ist ganz zerstört, ebenso war die linke Seite der unteren Hälfte der Zerstörung ausgesetzt. Die Schrift ist unschön und ungleichmäßig. Es fehlt jede Interpunktion, doch finden sich kritische Zeichen. Die Breite der Zeilen ist 23 1/2 und 24 cm.

Der Inhalt der Blätter ist:

1) Gen. 5, 19 ויולד — 6, 16,
2) Gen. 6, 22 אלהים — 8, 6 חלון,
3) Gen. 10, 16 האמרי — 11, 15.

c (Nr. 3 Φ II, 6, 44, 67)

Bruchstücke auf 36 Blättern, bedauerliche Reste, von denen es sich fragt, ob sie einheitlichen Ursprungs sind. Die Buchstaben sind verschieden groß. Die Höhe der Blätter ist 24 cm, ihre Breite 23 cm. Die Seite hat 34—35 Zeilen. Am Ende von Gen. sind nicht nur die קצים, sondern auch die Wörter und Buchstaben gezählt.

Der Inhalt der Fragmente ist:

1 u. 2) Gen. 44, 12 באמ(תחת) — 46, 19 יעק(ב) (2 Blätter)[1],
3) Gen. 50, 26 — Ex. 1, 21 ויעש להם,
4) Ex. 7, 29[a] ובתנורי — 8, 22 עשות כן(ל),
5) Ex. 10, 11—11, 5 מצרים,
6) Ex. 13, 15 ויהרג — 14, 26 משה,
7) Ex. 18, 18 כי כבד — 19, 14 וירד,
8) Ex. 20, 18 את קולות — 21, 12 מכה איש,
9) Ex. 25, 6 ובשמים — 26, 32 עמודי (2 Blätter),
10) Ex. 28, 28 החשן 1° — 29, 12 הדם,
11) Ex. 31, 2 בשם — 32, 12 בהרי(ם),
12) Ex. 33, 8 איש — 34, 20 בש(ה),
13) Ex. 36, 20—37, 18 מצדה 2°,
14) Ex. 38, 26 מחצית — 40, 21 העדות (2 Blätter),
15) Lev. 3, 16 המזבחה — 4, 31 הכהן 2°,
16) Lev. 13, 35 רתו(טה) — 14, 37 בקיר(ות) (2 Blätter),
17) Lev. 16, 17 ל(קה) — 19, 10 ולגר (2 Blätter),
18) Lev. 25, 48 — Num. 2, 2 איש על (4 Blätter),
19) Num. 3, 9 לאהרן — 3, 45 הלוים 2°,
20) Num. 4, 29—5, 15,
21) Num. 11, 32 וכל היום — 13, 17 ען(כנ),
22) Num. 14, 40 ויאמר יהוה — 15, 31 ה(נפש),
23) Num. 21, 23 אסף(וי) — 22, 14 ויבא(ו),
24 u. 25) Num. 24, 20 ריתו(ואח) — 31, 11 ואת (6 Blatter).

[1] Wo nichts bemerkt ist, hat jedes Fragment ein Blatt.

d — (Nr. 4 Φ II, 6, 8)

sechs Blätter mit ziemlich kleiner und regelmäßiger Schrift. Die Seitenhöhe ist 22 1/2 und 23 1/2 cm, ihre Breite 20 u. 20 1/2 cm. Die Seite hat 32 Zeilen.

Die קצה-zeichen sind ||| und |: und –:|| Modernen Ursprungs sind wohl die Seitenzahlen und Überschriften in Quadratschrift.

Folgendes ist der Inhalt:

1) Ex. 12, 38—13, 12 בהמה,
2) Ex. 18, 20—19, 9 הענן,
3) Ex. 29, 37—30, 29,
4) Ex. 32, 23—33, 11,
5) Lev. 20, 6 ונתתי — 21, 4 להחל(ו),
6) Lev. 26, 24 הכיתי(ו) — 27, 3 בשקל.

e (Nr. 5 Φ II, 6, 44)

anderthalb Blätter ähnlich beschrieben wie in d, doch ist das Format anders, und die קצה-zeichen sind : und –: Die Blätter sind oben verfault und auf der rechten Seite fast unleserlich. Die Höhe der Seite ist 23 1/2 cm, die Breite 19 1/2 cm. Die Seite hat 32 Zeilen.

Der Inhalt der Blätter ist:

1) Ex. 1, 19 לא כנשים — 2, 24 אלה(ים) 2°,
2) Ex. 21, 22 ענש — 22, 10 שה.

f — (Nr. 6 Φ II, 6)

zwei Blätter im Format wie d u. e, קצה-zeichen wie in e. Das Pergament ist vielfach verfault und hat Löcher. Die linke Seite ist ganz unlesbar.

Der Inhalt ist:

1) Deut. 28, 29 והיית 2° — 28, 59,
2) Deut. 32, 15—32, 50 אל עמך.

g — (Nr. 7 Φ II, 6)

ein Blatt mit kleiner und regelmäßiger Schrift, oben und unten unleserlich. Die Breite der Seite ist 18 cm.

Sein Inhalt ist Deut. 29, 17 ללכת — 30, 14.

h — (Nr. 8 Φ II, 7, 8)

sechs Fragmente auf neun Blättern, die ziemlich ungleich beschrieben sind. Das קצה-zeichen ist –<:= Die Höhe der Seiten ist 22, 23 und 23 1/2 cm, die Breite 18 cm. Die Seite hat 39 Zeilen. Am Schlusse von Deut. sind die קצים gezählt.

Folgendes ist der Inhalt der Fragmente:

1) Gen. 8, 6 ויפתח נ(ח) — 9, 25,
2 u. 3) Gen. 12, 16 ויהי — 16, 16,
4) Gen. 24, 40 ולקחת — 26, 20 (2 Blätter),
5) Deut. 26, 19—29, 14 יהוה אלהינו (3 Blätter),
6) Deut. 33, 18 — Ende von Deut.

Am Ende von Deut. finden sich folgende Reste eines Kaufkontrakts:

(קנה · זאת · הת)ורה · הקדושה · יעקב ·. . . . . מבני · מנשה · מן · . . . . . בן · צפר · דמבני ·
מנשה · . . . . . מן · ארבע · ועשרים · חלקים · . . . . .

Es kaufte Jakob .... aus der Familie Manasse die Tora von ..... b. Ṣophar aus der gleichen Familie. Ein Ṣophar b. Jakob aus der Familie Manasse in Sichem wird im Kaufkontrakt in H f. 108ᵃ (s. o. S. XII) i. J. 852 d. Fl. lebend erwähnt. Damit haben wir wenigstens einen ungefähren terminus ad quem für das Alter von h. Höchst wahrscheinlich haben wir aber in h Reste von H¹ vor uns (s. o. S. XI).

i — (Nr. 9 Φ II, 9)

vier Fragmente auf zehn schlecht erhaltenen Blättern, von denen entweder der obere oder der untere Teil, die rechte oder linke Seite vermodert ist. Die Schrift ist manchmal sehr klein. Die Höhe der Seiten ist 23 1/2 cm, ihre Breite 19 cm. Jede Seite hat 24 Zeilen.

Folgendes ist der Inhalt der Fragmente:

1) Ex. 29, 9 כהנה — 29, 22 (הא)יל,
2) Ex. 33, 1 לאמר 2° — 33, 12 (ן)מצאת ה,
3) Deut. 28, 39 התולעת — 30, 17 והשתחוית (6 Blätter),
4) Deut. 32, 28 פעל — 33, 4 (2 Blätter).

k — (Nr. 10 Φ II, 12, 15)

drei Fragmente auf fünf Blättern, von denen die vier ersten gut erhalten sind, das letzte verfault ist. Die Schrift ist regelmäßig und schön. Die קצה-zeichen sind –:<: oder –<: oder –<: oder –<:–: Die Höhe der Seite ist 24 cm, die Breite 18 cm. Die Seite hat 42 Zeilen.

Inhalt der Fragmente ist:

1) Gen. 19, 28—21, 12,
2) Gen. 22, 20 — 24, 56 (2 Blätter),
3) Gen. 25, 33 וימכר — 27, 41 (2 Blätter).

l — Nr. 11 Φ II, 12, 15, 16, 35)

sechs Fragmente auf zwölf Blättern. Durch Feuchtigkeit ist die Schrift oft verblaßt oder völlig unsichtbar geworden. Auf einigen Blättern ist der obere Teil noch verfault. Die Schrift ist ungleichmäßig. Die Höhe der Seite ist 20 cm, die Breite 14 cm. Die Seite hat 41 Zeilen.

Folgendes ist der Inhalt der Fragmente:

1) Gen. 6, 10—7, 20 עשרה אמה,
2) Gen. 14, 18 ויין — 21, 30 חפרתי את (6 Blätter),
3) Gen. 44, 16 עון — 46, 20 (2 Blätter),
4) Ex. 2, 11 אל אחיו — 3, 15,
5) Ex. 6, 1 (א)עשה — 7, 3 והרביתי את,
6) Ex. 12, 12 בהמה — 12, 41 מקע.

m — (Nr. 12 Φ пенум.)

zwei Blätter von sehr dickem Pergament. Der Text hat durch Feuchtigkeit gelitten, zumal die linke Seite. Das קצה-zeichen ist –:· Die Höhe der Seite ist 20 1/2 cm, die Breite 18 cm. Die Seite hat 30 Zeilen.

Der Inhalt der Blätter ist:

1) Num. 3, 26 — 4, 4 באהל מועד,
2) Num. 7, 87 ושעירי — 8, 26.

n — (Nr. 13 Φ II, 12, 14, 35)

fünf Fragmente auf 23 Blättern, die durch Feuchtigkeit sehr gelitten haben. Die Schrift ist

oft verblaßt. Das קצה-zeichen ist –·: Die Höhe der Seite ist 20 1/2 cm, die Breite 16 cm. Jede Seite 20—30 Zeilen.

Der Inhalt der Fragmente ist:

1) Ex. 5, 10 אינני נתן — 6, 15 ושאול,

2) Ex. 8, 4 ויסר — 8, 24 אלהיכם
9, 19 העמדתיך — 14, 18
15, 16 עד יעבר — 18, 27
} auf 11 Blättern,

Ex. 15 ist stichisch geschrieben.

3) Ex. 27, 17 מחשקים — 28, 17,

4) Lev. 23, 12 כבש תמים — 24, 21 ישלמנה (2 Blätter),

5) Lev. 25, 55 — Num. 3, 32 (8 Blätter).

Folgende Reste von Kaufkontrakten finden sich am Ende von Lev. (f. 19[a]):

1) קנה · זאת · התורה · הקדושה · סמו(ך·) . . . . . (בן·)
סמוכה · ומסכינה · י(צ)חק · דמבני· . . . . . (מן·)
סמ̣ קהלה · ו̣ קהל(ה) · וק̣ וצ̣ . . . . . .
ומסכינה · אב · גל(וג)ה · בן · א . . . . . .
מורשה · לה · מן· . . . . . .
וכן · בח(דש)· . . . . . .
לממ(לכת)· . . . . . .

Es erwarb die Handschrift . . . . b. Isaak aus unbekannter Familie von Ab-Geluga b. . . . . Ein Ab-Geluga b. Isma'el b. Ab-Geluga wird im 1. Kaufkontrakt von ℭ (f. 82[b]) als i. J. 737 d. Fl. in Kairo lebend bezeugt (s. o. S. XXXII). Ein anderer Ab-Geluga wird im Kaufkontrakt von ℱ am Ende von Gen. als Sohn des Ab-Romemata und Vater des 'Abd-Denuna (a. 867 d. Fl.) erwähnt s. o. S. XXXIV. Dieser Ab-Geluga könnte vielleicht der hier erwähnte sein, wenn das א nicht der Anfang eines Titels ist.

2) am Rand טבה · עבד · יהוה· . . . . . .
(בן · י)וסף · מן · שכו̣ . . . . . .
(מן) · צדקה · בן· . . . . . .
יוע̣ טב̣ . . . . . .
למ̣ בני · ישמ̣ . . . . . .
ובכן · אסיד · וכתבו · יוסף · בן · הרבן · אבי · עזי · בן · איתמר·

Nach טב̣ stehen noch vier ganz unleserliche Zeilen.

Es kaufte(?) die Handschrift 'Obadiah (b.?) Joseph aus . . . . . von Ṣedaḳa b. . . . . Zeuge war Joseph b. Ab-'Uzzi b. Itamar. Es ist nicht unmöglich, daß der Zeuge identisch ist mit dem Vater des Zeugen Ab-'Uzzi aus Damaskus (980 d. Fl.) in E f. 45[b] (s. o. S. VIII).

3) . . . . סהבה · טבה · ויק̣ וקר̣ | ויעדוה · ואקר · טוב · ועשה · | (טבה?) צדקה · בן · סהבה · טבה ·
וסמוך · | (קוהלה ·) יסלח · לו · יה̣ וישכן · רוחוו · (*sic*) | . . . . . ויק̣ וקר̣ וצל̣ ועש̣ (טבה · ומס)כינה ·
יצחק · דמבני · | . . . . . ורצי · בה · ומכרה · | . . . . . ט · ואנפל · קשטו · | מן · התונו: וכן · בירח ·
אלמחרם · שנת · ו̣ וצ̣ וח̣ מאות · | מן · ממלכת · עמי · נדם · ובכן · אסיד · וכתב · צדקה · בן ·
יושע · בן · | מתוחיה · טביה · בן · אברהם · בן · ברכה · הלוי · דמן · | קרית · הכהנים · שרתי ·
המכתבים · הקדושים · במצרים · | הודי · את · יהוה·

Der Anfang des Kontrakts fehlt. Zeuge war Ṣedaḳa b. Josua b. Metuchia b. Ṭabia b. Abraham b. Beraka Hallevi „aus der Stadt der Priester, die die heiligen Schriften in Ägypten (Kairo) bedienen, in Muḥarram d. J. 896 d. Fl. (= Nov. 1490 n. Chr.). Dieser fungiert auch

als Zeuge in den Kaufkontrakten von I f. 57ᵃ (s. o. S. XIII), Y¹ S. 232 (s. o. S. XXVII) und am Ende von Num. in ℱ (s. o. S. XXXV). In I ist der Käufer Ṣedaḳa b. Abraham aus der Familie 'Abada. Dieser mag auch der Käufer oder Verkäufer von n sein. Wer Isaak war, ist nicht zu sagen.

Nach den Kaufkontrakten in I, Y¹ und ℱ ist übrigens der Torso unseres Kontraktes zu ergänzen, die Lücken sind nicht allzugroß und umfassen außer den ersten verlorenen Zeilen zwei bis drei Wörter am Anfang jeder Zeile. (Die Striche sollen den Zeilenschluß andeuten).

Unsere Handschrift mag also höchstens Anfang des 15. Jahrhunderts entstanden sein.

o — (Nr. 16 Φ II, 15. 44)

neun alte Fragmente in Fol. oder Gr. 4° von 15 cm Breite die Seite, die unteren Teile sind verfault. Auch sonst finden sich Lücken.

Ihr Inhalt ist:

1) Gen. 25, 10 (ש)ם קבור — 25, 34 (הב)כרה,
2) Gen. 34, 7 (ה)אנשים — 34, 30 (ונאס)פו,
3) Gen. 49, 17 הנשך — 50, 6 עלה,
4) Num. 1, 28 יששכר — 1, 49 (בתו)ך,
5) Num. 11, 21 — 12, 6 (אדבר ב)ו,
6) Num. 13, 17 ויאמר אליהם — 13, 34 (באלהי)הם ויאמ(רו),
7) Num. 13, 34 ויאמר משה — 14, 15 (את) הע(ם),
8) Num. 16, 20—17, 4 (ה)שרפי(ם),
9) Num. 17, 6—17, 25 (תלנ)ותם.

p — (Nr. 17 Φ II, 15, 19, 20, 21, 22, 26, 33, 37, 44)

25 Fragmente auf 73 alten Blättern von 16 ½, 17 und 18 cm Höhe, 14 ½ und 15 cm Breite. Jede Seite hat 31 Zeilen.

Ihr Inhalt ist:

1) Gen. 24, 47 ותאמר בת — 26, 2 אליו יהוה (2 Blätter),
2) Gen. 26, 28—27, 20 הקרא יהוה,
3) Gen. 30, 20 (ותא)מר לאה — 32, 16 ועירים (4 Blätter),
4) Gen. 44, 14—49, 33 ויאסף (ו)יגוע (6 Blätter),
5) Ex. 1, 17 ולא עשו — 2, 21 למשה,
6) Ex. 3, 18 ובאת — 4, 18,
7) Ex. 8, 1ᵇ ויאמר משה — 8, 24,
8) Ex. 9, 13 כה אמר — 12, 16 יעשה בהם (4 Blätter),
9) Ex. 15, 17 פעלת יהוה — 19, 2 במדבר (4 Blätter),
10) Ex. 20, 20 כי לבעבור — 23, 29 (4 Blätter),
11) Ex. 26, 21 שני אדנים — 28, 5 (2 Blätter),
12) Ex. 32, 30—36, 8 עשו (4 Blätter),
13) Ex. 36, 36—37, 24,
14) Ex. 39, 18 ויתנם — 39, 43,
15) Ex. 40, 32 — Lev. 4, 14 לחטאת (3 Blätter), am Ende von Ex. sind die קצים nicht gezählt,
16) Lev. 5, 24 לאשר — 9, 6 (4 Blätter), die Mitte der Tora ist nicht angegeben,
17) Num. 2, 25—4, 2 בני לוי (2 Blätter),
18) Num. 4, 29—6, 4 ימי נזרו (2 Blätter),
[19) —25] nicht kollationiert.

q — (Nr. 19 Φ II, 21)

altes Fragment auf zwei Blättern in 4°, deren oberer Teil verfault ist. Die Breite der Seiten ist 14 1/2 cm. Jede Seite enthält 32—34 Zeilen. Von Interpunktion ist kaum eine Spur da.

Der Inhalt ist Deut. 32, 13 תנופת — 34, 11 לפרעה.

r — (Nr. 177 Φ II, ненум.)

sehr altes Fragment einer Triglotte in Fol. mit dem hebräischen Text, einer aramäischen und arabischen Übersetzung von rechts nach links in drei Spalten. Die untere Hälfte ist verfault. Das קצה-zeichen ist —ः Andere Interpunktion findet sich fast gar nicht. Da die Rückseite unbeschrieben ist, haben wir vielleicht das Bruchstück einer Rolle vor uns.

Der Inhalt des Fragments in dem hebräischen Teil ist Gen. 1, 1 (בר)אשית — 1, 11 (מז)ריע זרע.

s (Nr. 178 Φ II, ненум.)

vier Fragmente in Fol. auf fünf zum Teil verfaulten Blättern, die Buchstaben sind oft verschwommen. Die Seite hat 52 Zeilen, das קצה-zeichen ist —ः Die Fragmente gehören, wie P. Kahle[1] nachgewiesen hat, von Haus aus zu der berühmten Triglotte in Nāblus, die heute Gen. 12, 5 beginnt, und von der seit 1868 die Blätter, die Gen. 2, 19—12, 4 enthielten, abhanden gekommen sind, da die Varianten, die Petermann[2] von C (die Triglotte) bringt, mit Gen. 2, 19 einsetzen.

Die Handschrift enthält nach Kahle am Ende von Exodus folgende Schreibernotiz:

אנה · פינאס · בן · אלעזר · בן · נתנאל · בן · אלעזר · הכהן · הגדול · בשנת · אחד · ושש · מאות · למלכות · ישמעאלי · כתבתי · זאת · התורה · הקדושה · לזקן · החכם · הנבון · יוסף · בן · אבי · סעדה · אלהנו · ימנה.

Demnach schrieb der Hohepriester Pinechas b. Eleasar b. Natanael b. Eleasar die Handschrift für Joseph b. Ab-Se'ada i. J. 601 d. Fl. (= 1204/5 n. Chr.)

Der Inhalt der Fragmente im hebräischen Teil:

1) Gen. 1, 27 (בר)א אתם — 2, 17 (ת)מות,
2) Deut. 28, 11 (י)הוה לטוב — 28, 41 יהיו לך כי,
3) Deut. 29, 2 אשר ראו — 30, 1 לפניך,
4) Deut. 32, 38 (יקו)מו Ende von Deut. (2 Blätter).

t — (Nr. 179 Φ II, 18)

Fragment in Fol., dessen unterer Teil und linke Seite verfault sind. Die beiden Seiten des einen Blattes enthielten einst in drei Spalten den hebräischen Text, eine aramäische und arabische Übersetzung, doch ist jetzt auf der ersten Seite der arabische, auf der zweiten der hebräische Text abgefault. Das קצה-zeichen ist :

Der Inhalt des hebräischen Textes ist Gen. 9, 22—10, 5 (ב)ארצותם.

u — (Nr. 180 Φ II, 3)

zwei Fragmente auf zwei Blättern in Fol. Vom zweiten Blatt ist nur der untere Teil

[1] „Textkritische und lexikalische Bemerkungen zum samarit. Pentateuchtargum", Halle 1898 S. 12 ff. und „zu den in Nāblus befindlichen Handschriften des samaritanischen Pentateuchtargums" in der Zeitschrift der Deutsch. Morgenl. Gesellschaft B. 61 (1908 S. 909 ff.). Aber nicht alle Fragmente stammen von Petermanns C, wenn Kahle schreibt „In der Nābluser Handschrift befindet sich noch das ..... Blatt, das den Text von Deut. 32, 20—33, 1 enthält." Denn dieser Text liegt in unserm 4. Fragment vor! Zu C gehört nach Kahle auch das Fragment Ms. or. 5036 des britischen Museums, vergl. Kahle, Zeitschrift f. Assyriologie XVII S. 1 ff.

[2] Nach G. Petermann's Pentateuchus Samaritanus, Berlin 1872 ff.

erhalten. Das Fragment enthielt in zwei Spalten den hebräischen Text und eine aramäische Übersetzung. Nach Kahle[1] gehören u und v von Haus aus zu der Nābluser Handschrift in rotem Einbande, die den hebräischen und arabischen Text enthält. Diese Handschrift (A nach Petermann) enthält nach Kahle am Anfang des Deut. in der üblichen Weise folgendes hebräisches Kryptogramm:

כלל · זאת · התורה · הקדושה · מן · אחרי · ביום · הבכורים · העבד · העני · המסכין · הצריך · אל · רחמות · יהוה · וסליחתו · אברהם · בן · שת · אהרן · בן · יצחק · בן · שת · אהרן · בן · יצחק · בן · אברהם · הכהן · הלוי · בדמשק · על · שם · יקירה · וקראה · וצלאה · וחשובה · וכתובה · ונאירה · ידועה · ומבוגנה · וידועה · וסמוך · קהלה · וארכון · קהלה · יעקב · בן · סהבה · וסמוך · קהלה · וארכון · קהלה · וידועה · ומבוגנה · וצלאה · וקראה · וחשובה · וכתובה · ונאירה · וידועה · ועשה · טובה · יפת · דמבני · הנשיאים · וכן · בשנת · ארבעה · ועשרים · ותשע · מאות · למלכת · בני · ישמעאל · תהיה · בריכה · עליו · אמן · אמן · בעמל · משה · הנאמן.

Darnach ist die Handschrift (also auch u und v) von Num. 28, 26 geschrieben von Abraham b. Seth Ahron b. Isaak b. Seth Ahron b. Isaak b. Abraham aus Damaskus für Jakob b. Japhet aus der Familie Hannessiim i. J. 924 d. Fl. (= 1518 n. Chr).

Der Schreiber ist der Sohn des Mannes, der C schrieb (s. oben S. IVf.).

Der Inhalt der Fragmente ist:

1) Deut. 25, 17 את אשר — 27, 1 כל המצוו,

2) Deut. 28, 35 השקים — 28, 55 בניו אשר.

V — Nr. 181 Φ II, 18)

Fragment aus demselben Codex wie u, enthaltend Deut. 34, 8 (ישרא)ל את משה — Ende von Deut. Am Ende des Buches sind die קצם gezählt.

Auch finden sich Buchstaben folgenden Kaufkontrakts:

(קנה · (?) זאת · ה) תורה · הקדו̇ הע̇ העני · המסכין.
. . . . . יוסף · ב̇ יע̇ בר · זהרה · דמב̇ רמח.
. . . . . ר · הידועים · הנב̇ עשוי.
. . . . . ושני · אחיהם · צדקה · וא . . . . .
. . . . . יק̇ וק̇ וצ̇ וח̇ וכ̇ וג̇ . . . . . .
. . . . . אר̇ ק̇ וע̇ ט̇ · אב · ס(כוה) . . . . . .
. . . . . עליון · . . . . . .

(? Es kaufte) die Handschrift Joseph (oder . . . b. Joseph) b. Jakob b. Zehara aus der Familie Remach . . . . Mehr ist nicht zu entnehmen als dieser Name und der zweier Brüder Ṣedaka und Ab-Sekuah.

b) Aus anderen Sammlungen.[2]

W — im Besitz der Bibliothèque Nationale zu Paris, Nr. 6 des Katalogs, (S. 236)

zwei Fragmente von sechs Pergamentblättern, deren Maße sind 33 : 25/26 cm (25 : 20). Jede Seite hat 40 Zeilen. Beide Fragmente scheinen nach der Schrift zusammen zu gehören. Der Schreiber schrieb ziemlich flüchtig. Das קצה-zeichen ist —<:<: Die Blätter werden aus dem 15. Jahrhundert stammen. Sie wurden von M. de Sacy aus Palästina mitgebracht und 1865 der Bibliothek geschenkt.

[1] Fragmente des samarit. Pentateuchtargums, in Zeitschrift f. Assyriologie XVI S. 83ff.

[2] Hätte ich sämtliche Fragmente in Buchform aus Petersburg, Oxford usw. kollationieren wollen, so hätte ich vorliegende Ausgabe niemals vorlegen können. Ich dachte mir die meist rein zufällig ausgewählten Fragmente als Typen verschiedener Handschriften.

Der Inhalt der Fragmente ist:
1) Ex. 3, 17 והפרזי — 6, 16 ומררי (2 Blätter),
2) Ex. 14, 24 וישקף — 20, 19 גדלו.

x — ein Pergamentblatt seit 1891 im Besitz von G. E. Sears in New-York, 191 Park Avenue, erworben von einem Priester in Nablus, kollationiert nach einer Photographie im Besitz der Bodleian Library zu Oxford.

Der Charakter der Schrift ist sehr altertümlich, die Schriftzüge sind sehr steil. Das קצה-zeichen ist –:

Der Inhalt des Fragments ist:
Gen. 9, 26 יהוה — 10, 19.

y — eingeheftet am Schluß von G (Leiden)
zwei Pergamentblätter, von denen nur das erste Lücken enthält. Die Maße sind 24 : 20 cm (16 : 13).

Der Inhalt ist:
Num. 22, 19 ם(ג) — 23, 25.
Die Bileamlieder sind stichisch geschrieben.

z — im Besitz des Semitic Museum der Harvard University, Cambridge Mass.[1]
ein Pergamentblatt, das nur wenig beschädigt ist, wohl aus dem 13. Jahrhundert stammend. Das קצה-zeichen ist –: Die Seiten haben 29 und 28 Zeilen.

Der Inhalt des Blattes ist:
Lev. 4, 10 והקטירם — 4, 32 לחט(את).

II.

VERZEICHNIS DER AUSGABEN.

1) in B. VI der Pariser Polyglotte 1632; ist ein Abdruck von B, (s. o. S. III) mit Interpunktion und kritischen Zeichen.[2] Die von I. Morinus besorgte Ausgabe ist ziemlich sorgfältig.

2) in B. I der Londoner Polyglotte 1657. Es ist der Text der Pariser Polyglotte einfach abgedruckt.

3) Pentateuchus Hebraeo-Samaritanus Charactere Hebraeo-Chaldaico editus cura et studio Benjamini Blayney, Oxonii 1790.

Der Text ist wieder der von B, abgedruckt nach der Londoner Polyglotte, aber ohne Interpunktion und kritische Zeichen. Dagegen hat Blayney nach Kennicott Vetus Testamentum Hebraice I (Oxford 1776) eine nicht genügende, aber doch orientierende Auswahl von Lesarten aus den damals bekannten Handschriften beigefügt.

Ganz wertlos ist die Sammlung samaritanischer Varianten im Gegensatz zum jüdischen Text, die H. Petermann in seinem „Versuch einer hebräischen Formenlehre nach der Aussprache

[1] Die Photographie eines Teiles schenkte mir gütigst H. H. Spoer in Wolverhampton, England, nur den photographischen Teil habe ich kollationiert.

[2] Ein Irrtum ist E. Kautzsch in Realencyklopaedie 3. Aufl. B. 17 S. 442. unterlaufen.

der heutigen Samaritaner . . . ." in den Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes. B. 5 (1868 S. 219—326) bietet. Petermann hat von einem Samaritaner in eine jüdische Tora-Ausgabe die Varianten des samaritanischen Textes eintragen lassen. In grenzenloser Flüchtigkeit ging der Samaritaner dabei zu Werk, indem er wohl hunderte von Varianten überhaupt nicht buchte.

III.

SCHREIBWEISE UND EINRICHTUNG SAMARITANISCHER HANDSCHRIFTEN.

Wie Kapitel I schon zeigte, sind die Handschriften der Samaritaner entweder in Rollen- oder in Buchform geschrieben. Erstere Art dürfte die ältere und für den synagogalen Gebrauch ursprünglich bestimmt gewesen sein. Die Rollen bestehen naturgemäß aus Pergament, die Bücher aus Pergament und Papier. Die weitaus meisten Handschriften in Buchform wurden auf Pergament geschrieben, von älteren auf Papier kenne ich ihrer Existenz nach nur S U, aber T ist schon jung. Über ihren Wert kann ich nichts sagen. Doch fand ich, daß die Ergänzungen älterer Pergamenthandschriften auf Papier durchwegs nicht wertvoll waren. Denselben Eindruck gewann ich aus einer Handschrift von Num. auf Papier, die im Besitz der Bibliothek der Deutsch Morgenländischen Gesellschaft in Halle ist. Es scheint also, als wenn die Pergamenthandschriften sorgfältiger geschrieben worden seien.

Die Schrift der Handschriften ist meistens die bekannte gewöhnliche samaritanische. Doch finden sich auch Handschriften mit Kursivschrift, vergl. Abb. Taf. III, merkwürdigerweise (nur?) auf Rollen, vergl. ιχλμξοπqρφω ϢΞ.

Auf dem Pergament wurde die Linie, auf bzw. unter die geschrieben wurde, wie nach jüdischer Vorschrift durch Einritzen mit einem stumpfen Instrument hergestellt. Die ersten Buchstaben jeder Zeile pflegen meist unter einander zu stehen und von den folgenden durch einen kleinen Zwischenraum getrennt zu sein, s. Abb. Taf. I und II. Öfters gilt dies auch für die letzten Buchstaben der Zeilen. Gleiche bzw. ähnliche Buchstaben oder Wörter, die in auf einander folgenden Zeilen vorkommen, pflegt man untereinander zu schreiben, so daß zwischen den einzelnen Wörtern oft größere oder kleinere Zwischenräume vorkommen.

Die einzelnen Wörter sind durch Punkte getrennt. In den meisten, selbst sehr alten Handschriften findet sich Interpunktion, selbst in alten Rollen wie ΓΔΘ. Doch hat die Mehrzahl der erhaltenen Rollen keine Interpunktionszeichen, vgl. ιχλξοπqρτφχψω ϢΠΛ[1]. Wir können daraus schließen, daß die Rollen wohl ursprünglich ohne Interpunktionszeichen geschrieben wurden. In den Handschriften mit Interpunktion dürfte diese vom Schreiber der Handschrift selbst stammen und wahrscheinlich gleichzeitig mit der Niederschrift des Textes gesetzt sein. In N beginnt die Interpunktion allerdings erst Gen. 25.

Das Interpunktionssystem ist im Grundprinzip einfach und klar.[1] Der größere Satztrenner ist der : der Soph Pasuḳ der jüdischen Bibel. Der kleinere ist der .. mit ihm wechselt aber

[1] Was Gaster Noeldeke Festschrift I 516ff. von seinem samaritanischen Gewährsmann Isaak über die Interpunktionszeichen gesagt bekommen hat, ist für die wahre Erkenntnis der Zeichen wertlos. Diese scheinen den heutigen Samaritanern wesentlich musikalische Andeutung für den Vortrag zu haben; vergl. meine „Ankündigung" S. 298 ff.

gern /, welches Zeichen aber von Haus aus für den kleinsten Satzeinschnitt galt. Es steht .. gern vor direkter Rede, so ..לאמר — das vorhergehende Wort schließt dann vielfach mit : ab. Sehr beliebt ist /ועתה. Nach Befehlen scheint I: beliebt zu sein. Nach Fragesätzen stehen ̇ ̇ ̇ ̇ ̇: ̇: alles Spielarten einer Urform des šejala. Nach Wünschen und Bitten steht ̇ bzw. ̇: Aber alle diese Zeichen wechseln oft an denselben Stellen in den verschiedenen Handschriften. Ja, selbst derselbe Schreiber setzt an denselben Stellen in verschiedenen Handschriften jeweils verschiedene Interpunktionszeichen. Zu den Namen der Trenner vergl. die Nachschriften zu Deuteronomium in BMVJO. Vielfach ist / oder der einfache Punkt als ̇ geschrieben, so in N — ich habe dafür gleich die richtige Form gesetzt. Ein / ist kein selbständiges Zeichen, sondern nichts als /. An Stelle des : findet sich des öfteren —: mit Varianten, das Zeichen der קצה (s. unten), obwohl keine קצה gemeint ist. Wenn mehrere Handschriften dieses Zeichen überliefern, wird eine Erinnerung daran vorliegen, daß hier vielleicht doch mal eine קצה oder ein stärkerer Einschnitt vorlag. Vielfach aber dürfte dieses Zeichen nur beweisen, daß die betreffende Handschrift von solchen abgeschrieben ist, die, wenn das Satzende mit dem letzten Wort der Seite zusammen fiel, statt : vielmehr —: setzten, so sehr oft in Q. In A findet sich als Interpunktionszeichen in diesem Fall :̇ oder :̇: Am Anfange oder Ende der Zeile dient :̇ oft nur als Füllsel.

Entsprechend den פתחות und סתמות des jüdischen Textes und den Einteilungen der alten Septuagintahandschriften ist auch die Tora der Samaritaner in קְצִים oder auch קְצִין d. i. Abschnitte (von der √קצין) zerlegt, wie dies Wort zu vokalisieren ist. Die einzelne קְצָה ist gekennzeichnet durch eine freie Zeile, in die höchstens noch ein oder zwei Wörter des zu Ende geführten Abschnitts gesetzt werden. Neben die Kennzeichnung der קצה durch eine freie Zeile, was wohl das ursprüngliche ist, trat dann die durch ein bestimmtes Zeichen, den einfachen (Soph) Pasuḳ (:) und vor allem durch —: oder =:̇ oder —:̇: u. ä. In vielen Handschriften — wohl nur in Buchform — wurde am Schluß der einzelnen Bücher die Gesamtzahl der קצים angegeben, doch unterscheiden sich bei der Aufzählung oft die einzelnen Handschriften voneinander, da über den Umfang der einzelnen קצים oft verschiedene Überlieferung herrschte. Auch stimmt oft die Schlußzählung nicht mit der Einteilung der קצים im Text selbst.

Die Zahl der קצים wird folgendermaßen angegeben für:

Genesis	250 in	ABCD^{2}E$^{1.4}$.G^{1}HINPQVY^{3}𝔄𝔅𝔇𝔈𝔉𝔊𝔍𝔐^{2}𝔒c
Exodus	200 in	ABCD^{4}E^{1}G^{1}HIMNPQVY^{3}𝔄𝔅𝔇𝔈𝔉𝔍𝔐^{1}𝔒
	201 in	𝔇
Leviticus	130 in	ABV𝔇
	134 in	D^{5}NQ𝔈n
	135 in	CE^{1}HNP𝔄𝔅𝔉𝔍𝔒
	134 u. 135 in	G^{1}
	136 in	I
Numeri	218 in	ABCE^{1}NQV
	217 in	𝔅
	220 in	G^{2}HIP𝔄𝔇𝔈𝔉𝔍𝔐^{1}𝔒
Deut.	165 in	ABCV
	160 in	HNP𝔄𝔉𝔒h

Welche Verschiedenheit der Zählung; schon N schließt die Zählung am Ende von Deut. mit den Worten ויהוה ידע.[1] Aber die Summe aller קצים beträgt nach einer Notiz am Schluß der

[1] Aber N gibt keine Gesamtsumme, wie Gaster Noeldeke Festschrift I 531 meint.

תורה in ABV𝔖𝔍 966, das würde als Summe der einzelnen Bücher etwa voraussetzen 250 + 200 + 136 + 220 + 160.

Außerdem findet sich gelegentlich am Ende der Bücher, auch nur in Handschriften in Buchform, eine Zählung der Wörter (מלים) und Buchstaben. So beträgt die Zahl der Wörter nach 𝔇 (nicht für Deuteronomium) 𝔖𝔍c (letzteres nur für Genesis):

Genesis	27258
Exodus	17230
Leviticus	10330
Numeri	17120
Deuteronomium	14420
Zusammen	86358

Das Gesamtresultat stimmt aber nicht mit dem bei 𝔖𝔍, wo 86362 steht. Mit diesem würde die Zahl 14424 für Deuteronomium stimmen, die Watson Hebraica IX 223 gibt. Die überlieferten Zahlen der fünf Bücher einschließlich der verbesserten Zahl im Deuteronomium dürfen auf alte Überlieferung zurückgehen, da ja 𝔍 relativ alt ist. Auch beweist das Kryptogramm über die Mitte der Tora (s. u. S. LXVII) das Alter der Wortzählung. Auch finden einzelne Zahlen anderweitig Bestätigung, vergl. darüber sowie über andere jüngere, sehr unwahrscheinliche Zahlen R. Gottheil Journ. of Biblical Literature XXV (1906) (reprinted) S. 41 f.

Die Zählung der Buchstaben (אותות oder כתבין) stammt in 𝔖 von erster Hand, in 𝔍 von zweiter Hand. Beide Handschriften geben folgende Zahlen, für

Genesis:	𝔖 79810	𝔍² 79929
Exodus:	𝔖 69098	𝔍² 68866
Leviticus:	𝔖 46550	𝔍² 45501
Numeri	𝔖 67110	𝔍² 67044
Deuteronomium	— —	𝔍² 56454

Ganz rätselhaft ist die dritte Rubrik מספרון, die bei 𝔍² in den einzelnen Büchern mit Millionen operiert (Interpunktionen?), Gottheil ebds. Diese zwei letzten Zählungen werden kaum alt sein.

Neben den קצים, die den jüdischen פתחות und סתמות entsprechen, finden sich auch die sogenannten Paraschen, mit dem gleichen Namen (פרשה), bestimmt zur wöchentlichen Vorlesung. Sie werden in den Handschriften durch eine freie Linie bezeichnet, da sie mit den קצים zusammenfallen. Aber diese freie Linie ist mit allerhand Zieraten bemalt, etwa —:>⋀<: >⋀< : >⋀< : — oder ähnlich. Aber nur wenige Handschriften deuten die Paraschen so an und, wenn sie es tun, ganz unregelmäßig. Doch gibt es allerdings moderne offizielle Verzeichnisse der Paraschen, so im Codex Gaster 804. 805[1]. 857[2].

---

[1] Beide hat mir ihr Besitzer Dr. Gaster, als ich ihn 1907 in London besuchte, mit größtem Vertrauen in meine Reisetasche leihweise gepackt. Diese Handschriften hat sich Gaster nach einem alten Original auf Pergament aus dem 12. Jahrhundert, das er, wie er mir erzählte, 1907 in der Synagoge zu Sichem gesehen habe, anfertigen lassen für schweres Geld. Die Abschriften enthalten in zwei Spalten den jüdischen und samaritanischen Text gegenübergestellt. Die Varianten sind vielfach in roter Tinte geschrieben. Ich habe die Handschrift bei meiner Ausgabe nicht berücksichtigt, da ich für moderne samaritanische „Abschriften" nichts übrig habe. Aber wertvoll ist das Verzeichnis der Paraschen, das Codex 805 mit kurzen arabischen Bemerkungen gibt.

[2] Nach einem Samaritanischen Kalender, s. M. Gaster the Biblical Lessons: a Chapter on Biblical Archaeology (Reprinted from „The Jewish Review" London 1913, S. 88).

Nach Codex 805 sind folgendes die Paraschen mit ihren Namen:

Genesis

Im gewöhnlichen Jahr:	Im Schaltjahr:
1, 1 בראשית:	1, 1 בראשית ברא:
4, 25 וידע אדם:[1]	4, 1 והאדם ידע:
8, 21 אל לבו:	6, 17 ואני הנני:
12, 1 ולך לך:	8, 21 אל לבו:
17, 1 ויהי אברם:	12, 1 ולך לך:
21, 1 ויהוה פקד:	17, 1 ויהי אברם:
24, 1 ואברהם זקן:	21, 1 ויהוה פקד:
25, 19 ואלה תולדת יצחק:	24, 1 ואברהם זקן:
29, 1 וישא יעקב רגליו:	25, 19 ואלה תולדת יצחק:
34, 1 ותצא דינה:	29, 1 וישא יעקב רגליו:
39, 1 ויוסף הורד:	31, 17 ויקם יעקב:
43, 26 ויבא יוסף הביתה:	34, 1 ותצא דינה:
48, 3 ואל שדי:	37, 1 וישב יעקב:
	39, 1 ויוסף הורד:
	41, 50 וליוסף ילדו:
	43, 26 ויבא יוסף הביתה:
	46, 8 ואלה שמות:
	48, 3 ואל שדי:

Exodus

1, 1 ואלה שמות:	25, 1 ויקחו לי תרומה:
7, 8 וכי ידבר:	29, 1 וזה הדבר:[2]
12, 1 ואל אהרן:	31, 18 ויתן אל משה:
19, 1 בחדש השלישי:	36, 20 ויעש את הקרשים:

Leviticus

1, 1 ויקרא אל משה:	16, 1 אחרי:
6, 8 צוי את אהרן:[3]	19, 9 ובקצרכם:[4]
9, 22 וישא אהרן:	23, 1 מועדי:
13, 38 ואיש או אשה:	26, 3 אם בחקותי:

Numeri

1, 1 במדבר סיני:	16, 1 ויקח קרח:
4, 1 נשא את ראש:	20, 14 וישלח משה:
8, 1 דבר אל אהרן:	25, 10 פינחס:[5]
13, 2 שלח לך:	

Deuteronomium

1, 1 אלה הדברים:	16, 18 שופטים:[6]
4, 5 ראו למדתי:	22, 13 כי יקח איש אשה:[7]
7, 1 כי יביאך:	26, 16 היום הזה:
11, 31 כי אתם:	30, 1 והיה כי יבאו:

[1] von Gaster a. a. O. irrtümlich 4, 1 bezeichnet, seine Handschrift 804 hat ausdrücklich die Parasche hinter 4, 24 dazu auch die Überschrift וידע אדם.

[2] falsch bei Gaster: 29, 4.

[3] falsch bei Gaster a. a. O.: 6, 2.

[4] falsch bei Gaster a. a. O.: 19, 9 השני הפסה und 23, 2 ובקצירכם.

[5] Gaster 857: פינחס בן אלעזר aber falsch, 26, 10.

[6] Gaster 857: שופטים ושוטרים.

[7] Gaster: 857 ohne אשה.

Abgesehen von Irrtümern Gasters stimmt also seine Kalenderhandschrift 857 mit seinen Tora-Handschriften 804. 805 inbezug auf die Paraschen in Exodus—Deuteronomium und das einfache Jahr in Genesis. Dagegen erwähnt der Kalender nicht die Paraschen für das Schaltjahr; von ihnen werden in ihm nur für שבת יומי חג הסכות 1, 1; 4, 1; 6, 17; 8, 21; 12, 1; 17, 1; 21, 1; 24, 1; 25, 19 angegeben.

Die fünf Bücher der Tora erhalten keine Überschriften, sondern Unterschriften wie ספר הראישון, השני (meist nicht הספר) usw. oder הזה ספר השני, doch stimmen die Namen der ersten Paraschen jedes Buches in der samaritanischen Tora mit den jüdischen Namen der Bücher überein.

Die kritischen Lesezeichen zerfallen in zwei Klassen. Erstens in solche, die dazu dienen, für das Auge gleich aussehende, doppeldeutige Wörter oder grammatische Formen zu unterscheiden, und zweitens in solche, die dem masoretischen ° bei den Ḳeres und Ketibs entsprechen, um eine andere Lesart anzudeuten oder die eigene zu verdächtigen. Anderer Art sind die kritischen Zeichen, die angewendet werden zur Andeutung oder Negierung von Vokalen selbst. Aber hüten muß man sich vor der Annahme, als wenn in unsere alten Handschriften diese – < ⌣ ᶜ ⁿ ', wie die kritischen Zeichen und Vokalanzeichen aussehen, selbst Vokale darstellen sollten. Sollen wirkliche Vokale geschrieben werden, benutzt man die arabischen, mit Vorliebe ʼ, von jüngerer Hand gern ı und Fetḥa und sehr selten Kesra.[1]

Stichisch geschrieben sind einzelne Teile der Tora in der Art, daß durch die Mitte der Seite ein freier Zwischenraum von der Breite eines Buchstabens zieht. Mit dem stumpfen Eisen sind die Linien meist scharf gezogen. Leider ist die Trennung der Zeile in zwei Teile meist nur äußerlich, ohne Rücksicht auf den Sinn. Doch findet sich auch gelegentlich sinngemäße stichische Schreibung. Stichisch sind geschrieben.

Ex. 15, 1—12 in ABCD^{4}E^{1}FG^{1}HINPQW^{3}Y^{1}𐤉𐤃𐤆𐤂𐤊 (𐤁, vergl. oben S. XXX).

Lev. 26, 3—13 in IN𐤁

Num. 21, 17—20 in IY^{3}𐤉𐤃𐤊

Die Bileamsprüche Num. 23, 6 ff. in CG^{3} (zum Teil) H (zum Teil) NQY^{3}𐤉𐤃 (zum Teil) 𐤄𐤆Gy

Deut. 32, 1—43 in BCE^{1}G^{3}HINPX^{1}𐤉𐤃𐤆𐤋𐤂𐤇^{1}

Am Rand sind die zehn Gebote Ex. 20 gezählt in G^{1}𐤉𐤃.

Die Zählung der Gebote in Ex. 20 ist folgende:

1: לא יהיה לך usw. V. 3—6
2: לא תשא „ V. 7
3: שמר את „ V. 8—11
4: כבד את „ V. 12
5: לא תרצח „ V. 13
6: לא תנאף „ V. 13
7: לא תגנב „ V. 13
8: לא תענה „ V. 13
9: לא תחמד „ V. 14^{a}
10: Die קצה vom Aufrichten der Steine und des Altars auf dem Garissim V. 14^{b}.

---

[1] „Beispiele siehe in meiner Ankündigung" S. 9.

Noch ist zu reden über die sogenannten Kryptogramme[1]. In die nach stichischer Art freigelassene vertikale Zeile treten in den einzelnen horizontalen Zeilen, die sich aber nicht zu folgen brauchen, bestimmte Buchstaben aus den einzelnen Wörtern hinein. Die Buchstaben von oben nach unten gelesen bilden das sogenannte Kryptogramm.

Das bekannteste findet sich am Anfang des Deuteronomiums, s. Abb. Taf. II, und erstreckt sich oft über die Hälfte des Buches, so in den meisten Handschriften. In Q beginnt es erst Deut. 15, 7 ff., in ℘ von Deut. 6, 10, in G^1 von Deut. 7, 6 ff. an. Es gibt uns Aufschluß über den Schreiber der Handschrift und die Zeit ihrer Niederschrift. Es findet sich nicht in allen Handschriften, wohl aber in solchen von Buch- und Rollenform. Dieses den Schreiber und seine Zeit uns verratende Kryptogramm findet sich in älteren Handschriften auch an anderen Stellen in kurzer Form, so für H^1 s. o. S. XI und 𝔣 in Ex. 15, 22 ff. (s. o. S. XXXIII), für P𝔄 in Ex. 14, 15 ff. (s. o. S. XIX, XXVIII), für Y^8 in Lev. 21, 1 ff. und ebendaselbst für Y^3 (s. o. S. XXVII), für 𝔇 in Deut. 31, 16—23 (s. o. S. XXXI), für Λ^2 in Deut. 33 (s. o. S. LI). Nachträge, ordentlich ohne Geheimnis geschrieben, über den Schreiber finden sich am Ende von Ex. in s (s. o. S. LIX), am Ende von Num. in N (s. o. S. XVII), am Ende von Deut. in $G^4X^1\mu$ (s. o. S. X, XXIV f., XLVI f.) oder am Rande des Schlusses von Num. von N von zweiter Hand (s. o. S. XVIII).

Ein anderes Kryptogramm findet sich Lev. 7, 11 ff., es soll die Mitte der Tora bezeichnen: חצי התורה in $D^4E^1G^1$ (s. Abb. Taf. IV Fig. 1) IQW^5Y^8𝔅𝔇𝔉𝔐 oder אהן פלג התורה in G^1 oder Lev. 7, 18, 19 nochmals in 𝔉, aber nur פלגה. Dafür findet sich in AB in aus Punkten zusammengesetzten Buchstaben unter der letzten Zeile der Seite פלגה דארהותה, was ebenso geschrieben in 𝔄 mitten auf der Seite steht.

Vor dem Siegessang Mirjams findet sich in $E^1H^1NW^3$𝔄𝔇𝔉𝔐 Ex. 14, 19 ff. das Kryptogramm יהוה נצחי קרביה[2], was wohl nicht heißt „Jahwe ist Hülfe denen, die ihm nahe sind" oder „Jahwe hilft eilig" (Gottheil a. a. O.), sondern nach dem Syrischen „Jahwe ist Sieger (vergl. ܢܨܚܐ) in den Kämpfen (vergl. ܩܪܒܐ)." Nur diese Übersetzung paßt zur Umgebung des Kryptogramms.

Andere Kryptogramme sind ראש המצות „Anfang der Gebote" Ex. 12, 1 ff. in 𝔐; Lev. 27, 11 ff. אהן ספר תורואות in 𝔐 oder אהן ספר התורה „dies ist das Buch der Gesetze" in 𝔇; Num. 6, 10 ff. במזבח אברהם וקימת יעקב ובשער השמים ובמזבח יצחק כתב זאת „Auf dem Altar Abrahams und der Säule (= ܡܨܒܬܐ = מצבה[3]) Jakobs und dem Tor des Himmels und dem Altar Isaaks schrieb er dies." Was das heißt, erklärt das ähnliche Kryptogramm in 𝔄 Num. 10, 10 ff. הכתב במזבח בהרגרזים „er hat es auf dem Altar auf dem Berg Garissim schreiben lassen". Also sind „der Altar Abrahams, die Säule Jakobs, das Tor des Himmels und der Altar Isaaks" heilige Plätze auf dem Garissim. Dann findet sich noch in 𝔐 Deut. 32, 49 ff. נביה יהי מלתו מלה „das Wort des Propheten sei ein Wort", was in 𝔇 zu נביאי מלתי מלה verbalhornisiert wurde.

Eigenartig ist das Kryptogramm, das Ex. 31, 12 ff. in den Zwischenraum zweier konzentrischer Kreise eingetragen ist so in G^1𝔇𝔉𝔐 vergl Abb. Taf. IV Fig. 2. Die Inschrift lautet in 𝔉 ישמר קדשה אשר לאשר „heil dem, der das Heilige (d. i. den Sabbat) hält", in G^1𝔇 steht אשר für לאשר, und in 𝔇 שמר für ישמר und השדק für הקדשה. In N𝔄 sind nur die konzentrischen Kreise eingeritzt ohne Kryptogramm, wohl weil man ihre Inschrift nicht mehr verstand, sowenig wie der Schreiber von 𝔇. Auf dieselbe Weise hat 𝔐 Ex. 2, 1 ff. משה אביר בעולמה und Num. 4, 34 ff. הר • גריזים geschrieben.

---

[1] Cowley: „The Samaritans call it *taškil* (تشكيل) from √شكل to place side by side". Sprachlich falsch ist die Bezeichnung Kolophon, denn das nennt die Interpunktionszeichen.

[2] Schreibvarianten zu נצחי siehe im Text.

[3] Falsch Gottheil a. a. O. „The statute".

Eine merkwürdige schrullenhafte Nachschrift zu Genesis gibt 𝔄, vergl. S. XXXIX.

Die Namen der Interpunktionszeichen verzeichnet BMVJ𝔐, vergl. oben S. LXIII.

Die vollständige Handschrift schließt meist mit: תורה תמימה ברוך נותינה oder ähnlich und dem Dankgebet des Schreibers אודה יהוה u. ä.

IV.

GRUNDSÄTZE FÜR DIE BEARBEITUNG DER VORLIEGENDEN TEXT-AUSGABE.

Die Ausgabe konnte nicht auf dem Abdruck einer Handschrift beruhen, sondern mußte einem eklektischen Verfahren zu Grunde liegen. Einen Stammbaum der Handschriften herzustellen, wie ich früher gedacht, erwies sich als unmöglich. Wenn auch Verwandtschaft zwischen einzelnen Handschriften besteht, ließen sich doch keine Familien rekonstruieren. Die einzelnen Handschriftenschreiber verfahren im einzelnen, trotz ihres Bestrebens den heiligen Text zu überliefern, viel zu souverän, als daß sie sich stetig bänden. Sie hatten stetig noch die Lesarten andrer Handschriften vor sich als der abzuschreibenden, wie allein schon die kritischen Zeichen erweisen. Die Rede von dem einen Archetypus, auf den alle Handschriften im Grund zurückgehen, möchte ich weder für den jüdischen noch für den samaritanischen Text so unbedingt mehr aufrecht erhalten.[1] Die Handschriften beider Synagogen sind erst das Produkt einer Entwicklung, die erst im späten Mittelalter abschloß. Es erklärt sich wohl auch so die Tatsache, daß wir sozusagen keine jüdischen und samaritanischen Handschriften aus dem ersten christlichen Jahrtausend haben. Aus dem Verfahren der samaritanischen Tora-Schreiber nehme auch ich mir das Recht her, Schwesterhandschriften jede ganz für sich vorzulegen. Denn sie gehen doch unter sich wieder auseinander. Die Grundsätze, die mich bei meinem eklektischen Verfahren leiteten, waren folgende:

1) Bevorzugung der scriptio defectiva, wenn auch nicht unter allen Umständen, da ich wohl weiß, daß die Vokalbuchstaben sehr früh angewandt wurden, wo grammatische Erwägungen dies geboten. Daher

2) Genaue Befolgung der Regeln der hebräischen Grammatik.

3) Die ältere grammatische Form ist der jüngeren vorzuziehen. So ziehe ich die Endung der 2. fem. sgl. Perf. תי stets dem einfachen ת vor, obwohl ich weiß, daß hier syrischer Einfluß vorliegen könnte. Findet sich doch stets צוי und nie צוה, und vor allem nie der Imperativ היה, sondern nur הוי.

4) Ich habe den Text festgestellt unter steter Vergleichung mit Septuagintahandschriften und dem jüdischen Text. Der Entscheid war natürlich subjektiv. Wem der vorgeschlagene Text nicht paßt, kann sich ja aus den Varianten leicht einen anderen heraussuchen. Auf

---

[1] So noch in meiner „Ankündigung" S. 302.

Unfehlbarkeit mache ich keinen Anspruch. Hoffentlich werden weitere Untersuchungen, nachdem ich das ganze Material vorgelegt habe, weiter helfen zur Lösung der Frage über die Herkunft und das Alter des hebräisch-samaritanischen Textes.

5) Bei Angabe der Interpunktionszeichen habe ich am Versende stets :, wo nicht eine Frage vorlag, zuerst gestellt. Desgleichen habe ich, wo die jüdische Masora den Athnach gab, stets : vorangestellt. Man ersieht aus der Setzung der samaritanischen Trenner, daß eine Verwandtschaft zwischen samaritanischen und jüdischen Interpunktionszeichen besteht, daß vielleicht doch beide eine gemeinsame Wurzel haben.

6) Korrekturen prima manu (*p. m.*) habe ich weggelassen, wo sie nicht für die Textgeschichte wertvoll waren.

7) Daß ich mich bei der קצה auf das Zeichen —: beschränkte und die freie Zeile wegließ, wird man wohl billigen.

8) Für die Vers- und Kapitelzählung habe ich die Biblia Hebraica von C. D. Ginsburg, second edition, printed from the plates, London 1906, zu Grunde gelegt. Verse, die der jüdische Text nicht enthält, sind mit a oder b bezeichnet.

V.

EINFÜHRUNG IN DEN GEBRAUCH DES TEXTES.

Die Siglen unmittelbar unter dem Text geben die Handschriften, die für die betreffende Seite in betracht kommen. Die Marginalien zeigen Anfänge (§) und Schluß (¶) der Handschriften an. Ich habe nie die Handschriften als ganzes dabei genannt, also nicht etwa D, sondern $D^{1.2.3.}$ usw. Besteht eine Handschrift aus einem größeren, zusammenhängenden Hauptstück, um das sich etwa 2—3 andre kleine Stücke gruppieren, etwa $\Delta^{1.2}$ oder $E^{1.2.3}$, so habe ich für Δ^1E^1 nur am Rande so bemerkt, unter den Siglen des Apparats aber stets nur ΔE, weil sie die Hauptmasse der Handschrift bilden. Aber stets heißt es Δ^2 E^2 E^3 auch im Apparat. Folgen im Apparat mehr als drei Siglen in der Reihe des Alphabets aufeinander, so wird nur die erste und letzte geschrieben, beide getrennt durch einen Bindestrich, also A—D oder C—I. Kommen dabei für ein und dieselbe Stelle mehrere Teile einer Handschrift gleichzeitig in Betracht, so werden sie nur übergangen, wenn sie alle in der Mitte ständen. Also $A—G^1 = ABCD^{1.2}EFG$. Aber $D^{1.2}$—F und $A—D^{1.2}$ und $A—D^2$ (was also D^1 ausschließt) um Mißverständnisse nicht aufkommen zu lassen.

Der erste Absatz des kritischen Apparats bietet die Varianten, der zweite die kritischen Zeichen und die Vokalzeichen, der dritte bucht die Interpunktionen. Bei letzteren ist darauf zu achten, daß viele Handschriften keine Interpunktion bieten.

Ein in ( ) eingeschlossener Buchstabe im Text ist in Wirklichkeit zu tilgen, obwohl kein handschriftlicher Beleg vorliegt.

Ein in [ ] eingeschlossener Buchstabe ist zu ergänzen, obwohl gleichfalls kein handschriftlicher Beleg vorliegt.

] im 1. Absatz des Apparats trennt die Variante von dem vorausgehenden Wort, welches der Text bietet.

Im 2. und 3. Absatz sind die Wörter nicht wiederholt, sondern nur die andern Zeichen und Interpunktionen gesetzt.

1° 2° 3° usw. hinter Wörtern oder Buchstaben bezeichnen ihre Reihenfolge im Vers bzw. im Wort; *semel, bis, ter* erklären sich von selbst.

Ein * hinter einem Sigel bedeutet die ursprüngliche Lesart.

~ vor einer Variante zeigt, daß eine Umstellung von Buchstaben vorliegt.

p. m. = *prima manu*

s. m. = *secunda manu*

t. m. = *tertia manu*

s. m. und *t. m.* gehen in den beiden letzten Absätzen auf die Zeichen und Trenner.

i. l. = *inter lineas*

s. l. = *supra lineam*

sub l. = *sub linea*

omn (bzw. *omn.*) = *omnia manuscripta*

sic!

vid = *videtur*

fort = *fortasse*

om = *omittit,* bzw. *omittunt*

corr = *correctum*

corr in = *correctum in*

pr. = *praemittit,* bzw. *praemittunt*

ras = *rasura*

eras = *erasum*

exst = *exstinctum,* bedeutet: ausgelöscht oder durchgestrichen.

del = *deletum,* bedeutet, daß die betreffende Handschrift an der Stelle zerstört ist. In den beiden letzten Zeilen des Apparats ist *del* nicht angegeben, wenn die betr. Handschrift überhaupt keine Interpunktion und keine kritischen Zeichen bietet.

err = *errore,* bedeutet: irrtümlich vom Schreiber gesetzt.

mg. = *in margine*

f. p. = *finis paginae*

l. v. = *linea vacua*

l. u. = *littera ultima*

ant. = *antea*

cf. ad = *confer ad*

incl. = *einschließlich*

phot. = Photographie

ק' = קצה.

TAFEL I–IV

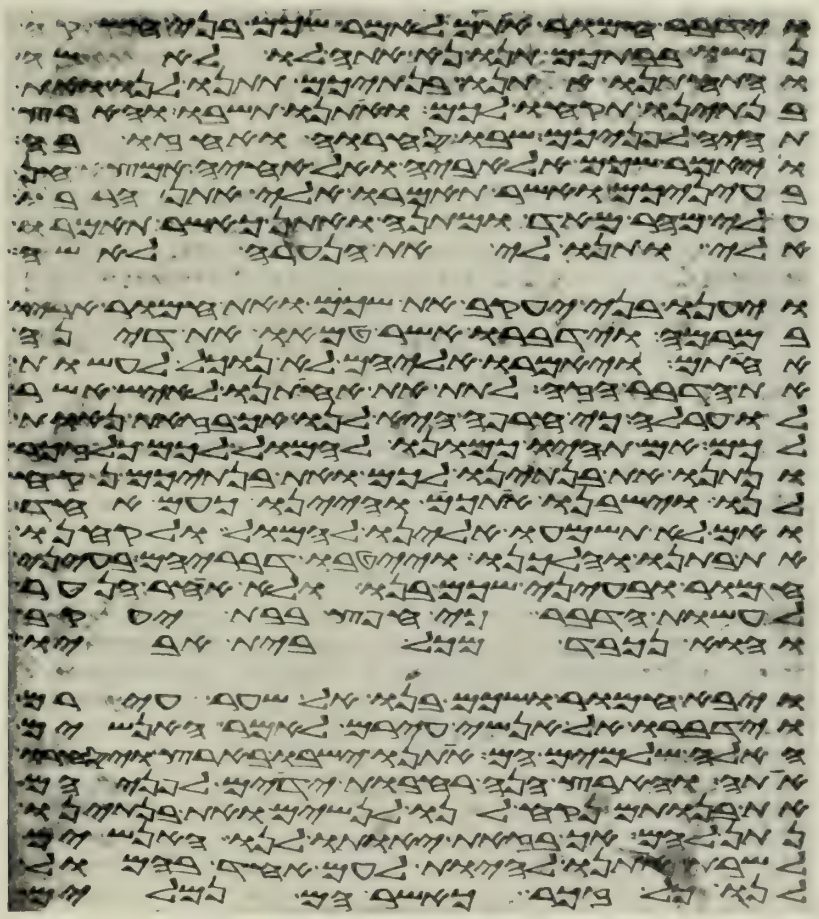

Handschrift A. fol. 24b
(siehe Prolegomena S. I)

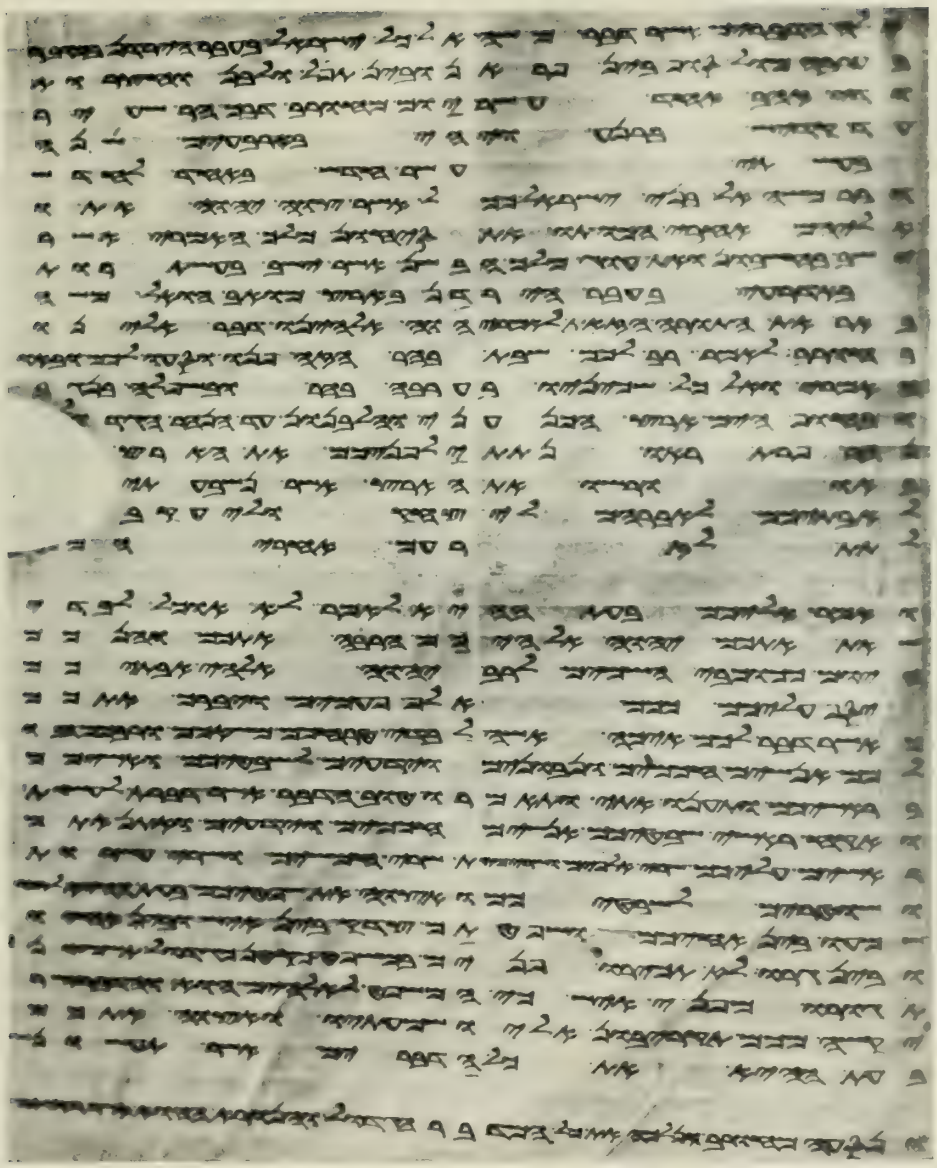

Handschrift E. fol. 140a
(siehe Prolegomena S. VIII)

Handschrift φ Spalte 3 und 4
(siehe Prolegomena S. IL)

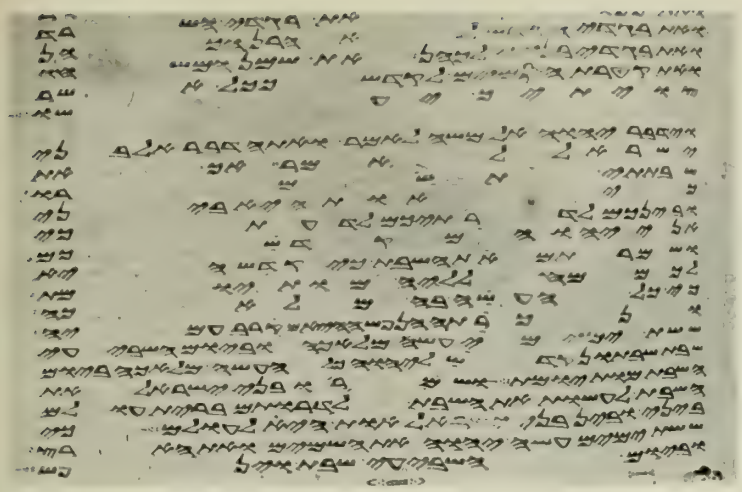

Fig. 1 fol. 73a

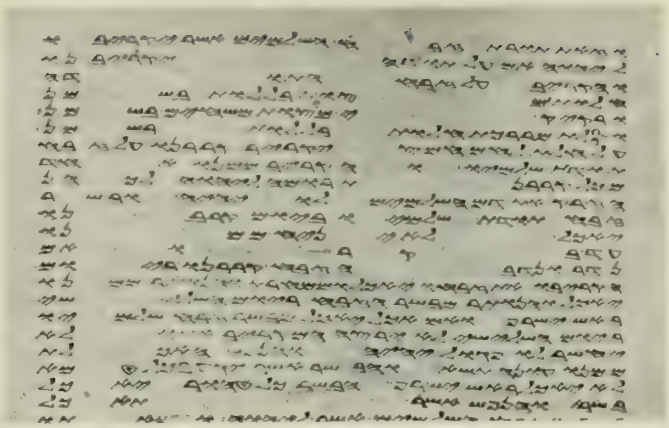

fol. 86b Fig. 2

Handschrift G.

(siehe Prolegomena S. X)

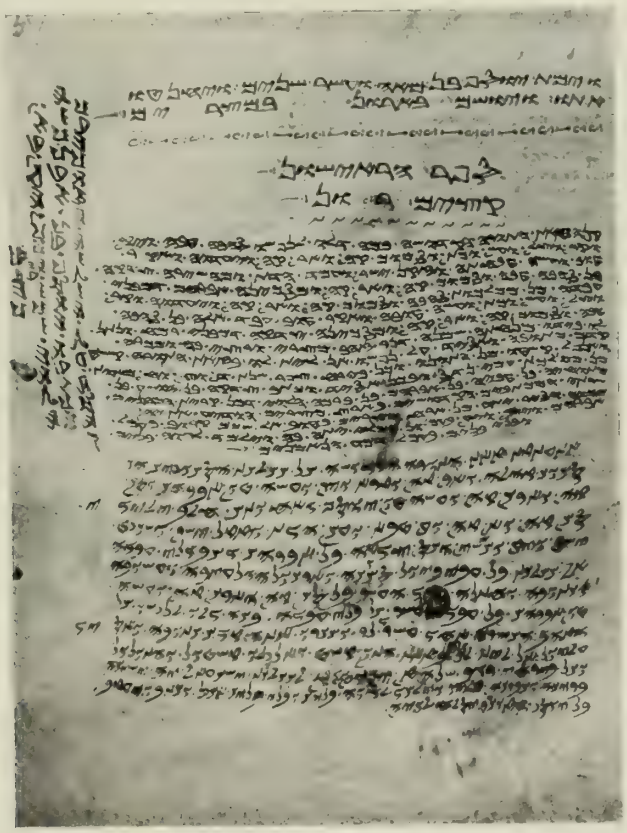

Fig. 3 Handschrift I. fol. 57a

(siehe Prolegomena S. XIII)

MASORA ZUR GENESIS

G[1] הספר · הראישון · קצים · ר · וג :—

CE[1·4]IDG[Ø[1]] ספר · הראישון · קצים · ר · וג :—

D[2]HNPY[3][ℱ] ספר · הראישון · קצין · ר · וג :—

Q ספר · הראישון · ר · וג · קצ̣

ℬℭ[ℍ[2]] ספר · הראישון · ר · וג · קצים :—

𝔄𝔅 ספר · הראישון · ר · וג · קצין :—

c .....ן · ר · וג · קצ...

B[V] הזה · ספר · הראישון · קצין · מאתים · וג :—

A זה · ספר · הראישון · קצין · מאתים · וג :—

D ומלין · מליו · שבעה · וכ · אלפין · ור̣ מואן · וג̣ וח̣

[ℱ ומלין.. כ̈ · ו̣̈ אלפין: ור̣̈ וח̈ · ג̣̈ מלין: וכתבין · ט̣̈ וע̣̈ אלפין · וח̈ק̣̈ וי̣̈]

c .....בע · ועשרים · אלף · .....ר · ושמנה · וחמשים · מלה :—

Ø[1]] ומלים · ו · וכ · אלף · ור · וח · וג · מלה ·

von späterer Hand אתקשט · מספר · המלים · כ · אלף · וט · ק · וה · מלה · ואותות · ט · וע · אלף · פ · וח · ק · טמ · ומספרון · ו · אלף · אלף · וקפב · אלף · ודק · וס ·]

פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך יוסף בדברם
אליו 18 וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים:—
19 ויאמר אליהם יוסף אל תיראו התחת אלהים אני 20 ואתם חשבתם עלי רעה והאלהים חשבה
לטובה למען עשות כיום הזה להחיות עם רב 21 ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם
וינחם אתם וידבר אל לבם:—
22 וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים 23 וירא יוסף לאפרים בנים
שלשים גם בני מכיר בן מנשה ילדו בימי יוסף:—
24 ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם ¶ והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל ¶ W²
הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב:—
25 וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם:—
§§ c § ς
26 וימ§ת יוסף בן מאה §§ועשר שנים ויחנטו אתו ויושם בארן במצרים:— ¶ ¶ D²E⁴ς

הספר הראישון:=
קצים מאתים וג:=

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΖς Θc

18 לפניו] על פניו X²Y³ (ע *s. m.*) **20** ואתם] ו *om* D²E⁴G¹HI (ו *exst. s. m.*) PW² (ו *eras*) Y³Θ | להחיות] ה *om* C* (*i. l.*) HIPΘ להיות Q לחות X² **21** תיראו *i. l. s. m.* Θ **23** שלשים] שלישים ABD²–H (י 1° *i. l.*) INP (י 1° *i. l.*) QW²X²Y³ΑΘΔΕΘΖΘ | ילדו] ילידו E⁴X² **24** והעלה] ה 2° *s. m.* E¹ **25** וישבע] וישביע C–INPQX²ΑΔΕΘΖ | עצמתי] עצמותי X² **26** בארון] בארן A–FHIPQX²ΑΖΘ בחרן c *del* ς

אחיך D² < W² | ויבך CD²G¹IX²ΑΖ **18** ויפלו W² | לפניו Y³* **20** ואתם F אתם Ε אתם D²
Θ ʹ HP | חשבה D² **21** וינחם F **23** ילדו D² **24** פקד יפקד AB **25** וישבע Y³ וישביע
D²Ε ʹ F | פקד יפקד AB | עצמתי A ʹ D² | אתכם 2° D²FAΕΖ **26** בארון Θ ʹ Ε ʹ NY³ בארון ABC *del* ς

אחיך / Ε ‹ Θ | וחטאתם.. HPΘ | :גמלוך C FHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘ | ועתה / AD²FINPQΕ ..BHW²Θ |
אביך *omn* | :אליו AC–FHIPW²X²Y³ΑΔΘΖΘ ..BQ **18** אחיו / D² :X² | :לפניו ACD²E⁴IQΑΘΘΖΘ ..BX²
..HPΕ | ויאמרו / Ε **19** :תיראו AΘ ..B /FQΕ | :אני A–FINQW²X²Y³ΑΘΕΖΘ ..Θ **20** :רעה BFNX²
..ΘΔ /D²Θ | לטובה.. Q :BG¹HPX²Y³ΑΘΔΕΘΖ | :רב AC INPQX²Y³ΑΘΔΕΘΖΘ —:B **21** ועתה / D²
FINPQΔΕ ..ABW²ΘΘ | תיראו.. BQΘ /D²IΕ :AFNΘΔ | :טפכם ABD² INPW²X²ΑΘΔΕΘΘ ..Q | אתם..
BΑΘ /I :AΖ *del* X² **22** במצרים.. NΘ :AB | :אביו ACD² (*vid*) E¹ INPW²Y³ΑΘΔΕΘΖΘ —:B ..Q | :שנים
AC G¹INPQW²Y³ΘΔΕΘΖΘ —:B **23** :שלשים FNPAΘΔΘ —:B | מנשה.. BΘ :CN **24** יוסף: A | אחיו..
Α :F | :מת ACD²E¹G¹IW²Y³ΑΘΖΘ —:B ..QΘ /Ε | אתכם.. 1° Θ (*vid*) /FQ :AE¹W²Δ —:B | :הזאת Δ |
..הארץ 2° Ε | לאברהם / Α **25** :ישראל FΕ /Q | לאמר.. A–D²G¹NQY³ΘΕΘ /F :HIPX²ΔΘ | אתכם.. 1°
PΘ /Q :ABCE¹IX²ΑΔΘ **26** :שנים CE¹FHIPX²ΑΘΔΕΘΖΘc :A ..BQ *del* ς | אתו.. APΘ :E¹IΑΔΘ *del* ς

וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באזני פרעה לאמר
5 אבי השבעני לפני מותו לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כרתי לי בארץ כנען שם תקברני
o ¶ ועתה אעלה נא ואקברה את אבי כאשר השבעני ואשובה 6 ויאמר פרעה עלה ¶וקבר את אביך
כאשר השבעך:—
7 ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים 8 וכל בית
יוסף אחיו ובית אביו רק טפם וצאנם ובקרם עזבו בארץ גשן 9 ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי
המחנה כבד מאד 10 ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד
ויעש לאביו אבל שבעת ימים:—
ς ¶ ¶ 11 וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים על כן קרא
שמו אבל מצרים אשר בעבר הירדן 12 ויעשו לו בניו כן כאשר צום 13 וישאו אתו בניו ארצה כנען
ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרון החתי על
פני ממרא 14 וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו:—
15 ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לא ישטמנו יוסף השב ישיב לנו את כל הרעה אשר
גמלנו אתו 16 ויצוו על יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר 17 כה תאמרון ליוסף אנה שא נא

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙζθo

4 בית *om* Θ* (*i. l. s. m.*) 5 השבעני 1°] השביעני CD²E⁴G¹HINPQX²Y³ΑΒΕΘΙζθo | אעלה] אעלי W²* (י *corr. in* ה) | השבעני 2°] השביעני CD²E⁴G¹HINPQW²X²Y³ΑΒΕΘΙζθ *del* o 6 אעלה] עלה X² | השבעך] השביעך C–INPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙζθ 10 האטד] החטד C *del* ς 11 הארץ] ה *om* ABCE⁴–INPQW²X²Y³Α* (ה *i. l.*) ΒΔΕΙθ | האטד] החאטד Β 13 ארצה *om* D²* (*i. l. s. m.*) 14 וישב] וישוב ABG¹ (ו 2° *i. l. s. m.*) Δ 15 השב] השיב CE⁴FHIPQX² | ישיב] השיב P 16 לפני] על פני X² 17 אנה] הנה Θ | נא 2° *om* G¹

---

5 השבעני 1° F | הנה W² *del* o | אעלי W²* 6 עלה Y³ ' P אעלה X² | השביעך W² 7 אתו A–D² FHPX²ΑΔΙ < W² 11 הארץ Θ ארץ G¹ΔΕ 13 מאת D²F < W² 14 אתו | Δ וישוב G¹* A–D²FQΑΔ < W² 15 השב W² 17 אנה D² |

---

4 פרעה: 1° D²FΔΕo ..B /Q | לאמר.. 1° A–D²G¹HNPQW²ΒΔΕΘo /F :IX²ΑΙζθ | בעיניכם.. ζo /Β ¿Ε ‹:Δ ¿Q :A–D²FG¹HPX²Θ | פרעה: 2° D²FΔΘo /Q *del* o | לאמר.. 2° A–D²HNPQW²ΑΒΔΕΘΘo /F :G¹IX²Y³Ιζ 5 מותו: D²FΔo /Q | לאמר.. A–D²HNPQW²ΔΕΘζ /F :E⁴G¹IX²Y³Ι *del* o | מת.. FΑΘζ /ΕΘ |:AB :HPW²Y³Δo | כנען.. PQΒζ (*vid*) *del* o | תקברני: B–FHINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙζθo —:A | ועתה / BD²FHPQΕΘζθo ..W²Β | ‹' אבי Β | ואשובה: ACD²F–INPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙζθ ..B *del* o 6 פרעה / Q *del* o | אביך.. AQζ (*vid*) :ΑΔ ‹:B 7 אביו: CIA ..ABHPQΒ | פרעה.. F :C | ביתו.. Q :ABD²G¹Β | מצרים: ABG¹ΑΒΙζθ ..HPΔΘ /Q 8 יוסף.. Β /Ε | אביו: ACD²E⁴HIPQW²X²Y³ΒΔζθ ..BFA /Ε | ובקרם: ABH | עזבו: B | גשן: A–E⁴G¹HINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΘ *del* ς 9 פרשים: A -D²G¹INQW²Y³ΑΒΔΕΘΙζ | מאד: A ACD²G¹HINPQX²Y³ΑΒΔΕΘΘ ‹:B ..F *del* ς 10 הירדן.. FY³ :A–E⁴INPQW²X²ΑΒΕΘΙζθ | מאד: C–FHINQW²X²Y³ΑΒΕΘΙζθ ..B | —:ימים: שבעת := B (*non* ק') | :=‹:ימים A (*non* ק') 11 האטד.. BNΑΙ /P :ACD²F–IX²Y³ΔΕΘ | ויאמרו.. ABΒ :Ε | למצרים: C–INPQX²ΑΒΙΘ ‹:A ..BY³ /Ε | מצרים.. B /N :D²X² ‹:A | הירדן: CE⁴FG¹IQX²Y³ΑΒΔΕΙ —‹:D² —‹W² —:NPQΒΘ —:H :=‹:A (ק') B (ק') 12 צום: A–INPQ W²X²Y³ΑΔΕΘΙΘ ..Β 13 כנען: A–E⁴HIPQW²ΑΔΕΘ | המכפלה: ABD²IW²Δ | Δ השדה: | Δ קבר.. P :G¹Ε | החתי: D² | ממרא: ABD²–G¹INQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙΘ <:C —:HP 14 מצרימה.. AB /Q | ואחיו.. NY³ /F :AHIPΔΕ | אביו: 1° CD²IQΑΒ ..ABHP 15 אביהם.. ABQΒΘ :CD²E⁴INX²ΑΔΕ | ויאמרו.. B /Ε | יוסף: 2° AE⁴INQX²Y³ΒΔΘΘ <:BHPW² ..F /Ε | אתו: B–FHINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙΘ ‹:A (*f. p.*) 16 יוסף: D²FΔΕΘ /Q ..B | לאמר.. 1° A–D²G¹HNPQW²ΒΔΕΘ /F :IX²Α | מותו: D²FΔ /Q ..Y³ | לאמר.. 2° A–D²G¹NQΑΔΘ /F :HIPX²ΒΕΘ 17 ליוסף.. Β /D²QΔΕ :ABFHIX²Y³ |

ואל שדי ויברכך ברכת שמים ממעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם [26]ברכת אביך
ואמך גברו על ברכת הרי עד תאות גבעת עולם תהיינה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו [27]בנימים
זאב יטרף בבקר יאכל עדי ולערב יחלק שלל [28]כל אלה שבטי ישראל שנים עשר:—
¶ o וזאת אשר דבר להם אבי¶הם ויברך אתם איש אשר כברכתו ברך אתם [29]ויצו אתם ויאמר
אליהם אני נאסף אל עמי קברו אתי אל אבתי אל המערה אשר בשדה עפרון החתי [30]במערה
§ o אשר בשדה המכפלה אשר על פני ממרא §בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה מאת עפרון
החתי לאחזת קבר [31]שם קברו את אברהם ואת שרה אשתו ושם קברו את יצחק ואת רבקה
¶ M אשתו ושם קברתי את לאה ¶[32]מקנה השדה והמערה אשר בו מאת בני חת:—
¶ p [33]ויכל יעקב לצות את בניו ויאסף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף ¶אל עמיו [1]ויפל יוסף על פני L
אביו ויבך עליו וישק לו [2]ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את
ישראל [3]וימלאו לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים יום [4]ויעברו
ימי בכיתו:—

ABCD²E⁴FG¹HIMNPQW²X²Y³ΛϐΔϵϭϫϛΘop

25 ואל] ו *om* FHQX²ΔΘ *del* ϛo | ויברכך] ו *om* G¹NY³ϵϭϫ *del* ϛ | ממעל] מ 2° *om* F | רבצת] רביצת HP *del* ϛ 26 נזיר] י *om* D² 27 זאב] זיב D²FW²*? (א *s. r.*) Δ *del* o 29 ויצו] ויצוה X² | אבתי] אבותי CE⁴G¹IMP (ו *i. l.*) QW²X²Y³ΛϐΔϵϭϫϛΘp 33 עמיו] י *om* A–INPW²X²Y³ΛϐΔϵϭϫϛΘ *del* o
L 2 את 2° *om* Y³* (*mg. p. m.?*) 3 מצרים] מצרימה A–F (ה *mg. s. m*) G¹HINPQW²X²Y³ΛϐΔϵϭϫϛΘo

---

ואל A–E⁴G¹IPQΛϫ < W² אל H *del* ϛo | ויברכך F (*t. m.*) יברכך ϵ *del* ϛ | מעל F מעל ϐ | רבצת Ϛ 26 ואמך
M (*t. m.*) *del* ϛ | עד ABY³ *del* o | נזר D² (*vid*) 27 זאב X² זיב F *del* o | יאכל AB | עדי AB *del* ϛ
28 אתם 2° D² 29 ויצו I ' HP | ויצוה X² | אתם D² | נאסף D²F | עמי F | אבתי N ' F ' D² (*p. m.?*)
30 במערה D² | מאת FΔ 32 מאת FΔ < W² 33 ויכל CIX²ϫ *del* o | המטה D²FΔ | עמו F (*t. m.*)
Y³ *del* o L 1 ויפל W² | ויבך CD²G¹X²Λϫ < W² 2 ויצו E⁴ 3 ויבכו D² | מצרים F*

ויברכך: CD²G¹HIMNPQW²Y³ΛϐΔϵϭϫΘop —: AB *del* ϛ | .. ממעל ϐp / F : CG¹HIMNPQW²Y³ΛΔϵϫϛΘ —: AB
del o | תחת: D²F–INPQW²X²Y³ΛϐΔϵϭϫΘop —: AB *del* ϛ | ורחם: CE⁴G¹HIMNPQW²X²Y³ΛϐΔϵϭϫϛΘ
—: AB .. Fp *del* o 26 .. ואמך Q : AD² *del* ϛ | .. הרי A : BE⁴FHIMNPW²X²Y³ΛϐΔϫp ¿Q *del* ϛ | עולם:
ABMNW²X²Y³ΔϵΘ |: o .. Qϛ —· D² | / יוסף Cp : AIX²Θ *del* ϛ | אחיו: BCG¹IMX²ϐΔϭϛp ·: A —: D²FHPΘo
—·: W² —·: Q —<·: N (ק) Λ (ק?) —··:·: Y³ (ק) ϫ (ק) 27 בנימים·— FHNPQY³Δϵϭϫ *del* o | .. יטרף C / Q
: ABD²FHIX²Y³ΛΔϵϛΘop | עדי: ABD²IΛΔ .. Qp / o *del* ϛ | שלל: CD²E⁴G¹HIMNPQW²Y³ΛϐΔϵϭϫϛΘop
·: B —: F .. A 28 .. ישראל BMΘ / HPϛ : A *del* o | .. להם B | .. אביהם BQϭ / Mp : AINX²Λϐ | אתם / 1°
ϵ : FHIMNPW²Λϫϛp | אתם: 2° A–G¹MNQX²Y³ΛϐΔϵϭϫϛΘp 29 אתם / PQ : ABD²INY³ΛΔϫop |
.. ויאמר P | .. אליהם BHMNPW² / Qϵ : AI | .. עמי FQY³ϐϵ / Λp : CD²E⁴G¹HMPW²X²Δϛ | אבתי: ABD²Δϫ
.. FW² / Q ·· ϐ | החתי: D²HINPW²X²Λϫp .. FQY³ϐϵ / B 30 .. המכפלה p : ABD² | ממרא: A | כנען:
CD²FG¹HINX²Y³ΛϐϫϛOp ·: BP .. Mϵϭ / Q | .. השדה Δ : B | החתי: B *del* p | קבר: C–IMNPQW²X²Y³ΛϐΔ
ϵϭϫϛΘp .. AB *del* o 31 .. אברהם Q | אשתו / 1° F : A–E⁴HMNPQW²Y³ΛϐΔϵϫϛΘp *del* o | .. יצחק Q |
אשתו: 2° A–D²G¹HIMNPQX²Y³ΛϐΔϵϫϛΘ / F *del* op | ושם: B | לאה: D² (*vid*) FHPQY³ΛϐΔϛop / Mϵ
32 השדה / X² : ABCE⁴Δϭ *del* o | .. בו BG¹HΛϐ / ϛo 33 .. בניו ABQϐp / ϵo : CG¹Δϫ | המטה: A–D²
G¹Λϫp .. QW²ϵ / Δ | ויגוע / F : o | עמיו: A–INPQX²ΛϐΔϵϭϛΘ *del* o L 1 אביו: G¹NX²Δ .. ABQΛ
/ o | לו: ABCF–INPQY³ΛϐΔϵϭϫϛΘo 2 .. הרפאים 1° o : D² | אביו: ABE⁴–INPW²X²ΛϐΔϵϭϭΘo ¿Q
del ϛ | ישראל: BINQΛΔϵϭo .. A / F 3 .. יום 1° Qϭ / ϵ : BD²E⁴HIPY³ΛΔΘo ·· : A (*f. p.*) | החנטים: CE⁴
FHINPQW²Y³ΛϐΔϵϭϫϛΘo .. ABD² | יום: 2° ACD²E⁴IΛΔϵϭϛ .. B / NQϐ *del* o

13 זבולן לחוף ימים ישכן והוא לחוף אניות וירכתו על צידן 14 יששכר חמר גרים רבץ בין
המשפתים 15 וירא מנוחה כי טובה ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד:—
§ o 16 דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל 17 יהיה דן נחש עלי דרך שפפון עלי ארח §הנשך עקבי סוס
ויפל רכבו אחור 18 לישועתך קויתי יהוה:—
19 גד גדוד יגדנו והוא יגד עקב 20 מאשר שמן לחמו והוא יתן מעדני מלך 21 נפתלי אילה שלחה
הנתן אמרי שפר:—
§ ς ¶ ξ 22 ¶בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בני צעירי עלי שור 23 וימ§ררהו ויריבהו וישטמהו בעלי חצים
24 ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל 25 מאל אביך ויעזרך

ABCD²E⁴FG¹HIMNPQW²X²Y³ΆΒΔΕΘΗΙϛξΘop

13 לחוף 1°] ח *om* X² *del* ξ | אניות] אוניות A (ו 1° *i. l. s. m.*) B* (ו 1° *exst. s. m.*) *del* ξ | צידן] י *om* P* (*i. l.*) צודן H* (י *s. eras* ו) צידון D²F* (ו *exst. s. m.?*) I (ו *i. l.*) ΒΘ *del* ξ **14** חמר] חמור A–IMPQW²X²Y³ΆΔΕΘ ΙΘp *del* ξ | גרים] ~ גירם H *del* ξ | רבץ] רביץ X² *del* ξ | המשפתים] המשפחתים Q **15** מנוחה] ה *om* H* (*i. l. s. m.*) *del* ξ | למס] למוס D²E⁴G¹IMP* (ו *eras*) W²X²Y³ *del* ξ **17** עלי 1°] עלה AQW²ΆΒΕΙ *del* ξp | עלי 2°] עלה W² *del* ξ | ארח] הארח G¹ *del* p | אחור] האחור IX² *del* ξop **18** קויתי] קועתי X²Y³*? (י *s. eras* ע) *del* ξop **19** יגדנו] יגידנו A–IMNP (י 2° *i. l.*) QW² (י 2° *i. l. s. m.*) X²Y³ΆΔΕΘΙΘop גידינו Β *del* ξ | יגד] יגיד A–IMNPQW²X² (י 2° *i. l.*) ΆΒΔΕΘΙΘp *del* ξo **20** מעדנו] מעודנו C–INPX²Y³ΆΘΙ *del* ξo **21** שלחה] שלוחה A–FIMQW²X²Y³ΒΔΕΘξΘop ~ שלחוה Ά | שפר] שופר A–D²FMQY³ΆΙΘp *del* ξo **22** עין *om* H* (*i. l.*) P **23** וימררהו] ה *om* X² *del* o | ויריבהו] י 2° *om* MΘ | חצים] עצים CI *del* ϛo **24** באיתן] א *om* HPΒ *del* ς | זרועי] ~ זרעוי NΆ *del* o | רעה] רעי C–IMNPQX²Y³ΆΒΔΘΙp *del* ϛo

---

13 ימים FPΆ < W² | צוֹדן H* (ו *eras*) **14** חמֹר Β ʹ N | רבֹץ W² **15** למֹס C ʹ Ε למוֹס P (ו *eras*) | עבֹד AB **17** עלי 1° A ʹ N עלה Β < W² ʹ Ε | עלי 2° AB עלה W² | הנשך W²Ά ⌣ C ʹ HIP *del* p | ויפל D²IΆ *del* op **18** קויתי ABCFW² *del* p **20** מאשר CHPΆ מאֹשר W² | מעדני ABMp < W² מעוֹדני G¹ ʹ N *del* o **21** שלחה HP | הנתן D²X²Ά < W² ⌣ C | אמרי ABΘ *del* o | שפר ΔΕ < W² ʹ HNP שופר p *del* o **22** בני D²FΆ **23** חצים N *del* ϛo **24** מידי AB *del* ς | רעה A < W² רעי Ά *del* ϛo **25** מאל AB E⁴HPX² < W²Ά |

---

13 זבולן·— ABCF–IMNPQW²Y³ΆΒΔΕΘΙΘp /D² | ישכן: NW²X²ΆΔΙp ..ABHIMPΒ /FQ —·D² | אניות.. FQ /H :A–E⁴G¹IX²Δ *del* p | צידן: ABG¹IMQX²Y³ΔΘΙΘ —:CFHNPW²Εp :Β —·D²Ά **14** יששכר·— BCD²F–INPW²ΒΔΕΘΙΘp :A | גרים: ABM | המשפתים: B–FHMNPQW²Y³ΆΒΔΕΘΙΘp :A **15** טובה.. Β :D²ΆΔ | נעמה: BCD²IMNQX²Y³ΆΒΔΕΘΙΘp :A | ..לסבל ABD²MQΘ :IX²Ά *del* p **16** דן·— B–IMNPQW²Y³ΆΒΔΕΘΙΘp | עמו: ABNΆΒΔΕΘΙ ..F /Q —·D² *del* p | ..ישראל ABD² <:W² *del* p **17** יהיה.. BMX² :CG¹INPΆΒΔΕΘΙΘ —·D² (*vid*) F *del* p | דן·— BD²FG¹Θp —:A :X² | נחש: ΆΙ | ..דרך NΒ /FQ :BG¹Ά *del* p | ..שפפון C (*vid*) | ארח: CD²FG¹MNPΆΔΕΘΙΘ ..A *del* p | ..סוס NQo :A–E⁴IMΆΕΘ *del* p | אחור: D²–INPY³ΆΒΔΕΘΘ :CQ ..AB /M *del* op **18** קויתי: A *del* op **19** גד·— BCD²F–IMNPQW²Y³ΆΒΔΕΘΙΘop | יגדנו: D²G¹X²Ά ..ABMQW²Βp /Io | יגיד: A | עקב: E⁴MΒΔΘ —:A–D²FHMNPΕΘp /Q <:W² =:G¹ (ק) Y³ (ק) —<:A (ק?) Ι (ק) *del* o **20** מאשר·— BD²G¹HNPΒΔΕΘΙΘop /Q <:W² | לחמו: D²G¹IQX²ΆΙ ..ABMΒp /FΔΘ (*vid*) o | מלך: E⁴IMQW²X²ΒΔΘ —·D² —:BCFHMNPΕΘp =:G¹ (ק) Y³ (ק) —<:A (ק?) Ι (ק?) *del* o **21** נפתלי·— BCD²F–INPW²ΆΒΕΘΙΘop —:AΔ | שלחה: CD²G¹ ..ABΘΘp /FHP (*vid*) Εo | הנתן: Ά *del* o **22** יוסף·— ABD²FG¹HPΆΒΔΕΘo —:NΙ :Θ :C ..p | עין: FNΆΒΔΕp /Q *del* o | שור: C–IMNPQW²X²ΆΒΔΕΘΙΘop ..B **23** ויריבהו: A | וישטמהו: A | חצים: ACD²FHIMNPW²X²Y³ΆΒΔΕΘΘ /p *del* ϛo **24** קשתו.. QΘ /HPΆ :A–D²IMX²Y³ΔΙop | ידיו: BCD²FHIMNPQW²Y³ΆΒΔΕΘΘop *del* ς | יעקב.. ABMΒ /Ip :X²o *del* ς | ישראל: BCD²F–IMNPQW²X²Y³ΆΒΔΕΘΙϛΘop ..A **25** ויעזרך.. QΒ /FΕ —:AB :CD² (*vid*) G¹IΔΙ *del* ϛop |

ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם 3 ראובן בכורי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר
עז 4 פחזת כמים אל ¶ תותר כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי עלה:— ¶ Δ
§ X² 5 § שמעון ולוי אחים כלו חמס מכרתיהם 6 בסודם אל תבוא נפשי ובקהלם אל יחר כבודי כי
באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור 7 אדיר אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם
בישראל:—
§ Θ 8 § יהודה אתה יודוך אחיך ידיך בערף איביך ישתחוו לך בני אביך 9 גר אריה יהודה מטרף
בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביה מי יקימנו 10 לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין דגליו
עד כי יבוא שילה ולו יקהתו עמים 11 אסורי לגפן עירו ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבושו
ובדם ענבים כסותה 12 חכלילו עינים מיין ולבן שנים מחלב:—

ABCD²E⁴FG¹HIMNPQW²X²Y³ΑϐϑϵϱϳΞΔΘp

2 אל ישראל] לישראל IQW² (א *i. l. s. m.*) *del* Ξ 3 כחי] כוחי G¹Q *del* Ξ 4 פחזת] פעות C *del* ΞΔ | תותר] תותיר A–G¹IMNQW²Y³Αϐϑϵϱϳp *del* Ξ | יצועי] ע *om* I* (*i. l. ante* ו) *del* Ξ | עלה] חלה I *del* Ξ 6 תבוא] תאבה AB* (ה *eras*) *del* Ξ | הרגו] ארגו W²* (ה *s. eras.* א *s. m.*) *del* Ξ | וברצנם] וברצונם A–H (ו 2° *i. l. s. m.*) IMNPQW²X²Y³Αϐϑϵϱϳ *del* Ξp 7 וחברתם] וחברתם A–IMNPQW²Y³Αϐϑϵϱϳp *del* Ξ | אחלקם] אחליקם C (*om* ח) ואחליקם I האחליקם X² *del* Ξ 8 יודוך] ו 2° *om* HPW²* (*i. l. s. m.?*) ϐϵ *del* Ξ | ישתחוו] וישתחוו CE⁴G¹HIMNPQW²X²Y³ΑϐϑϵϱϳΘp *del* Ξ 9 גר] גור C–INPQX²ΑϐϑϵϱΘp *del* Ξ 10 ומחקק] ומחוקק C–G¹NQW² (ו 2° *i. l.*) ϑΘp ומחקוק W²* (*vid* ו *eras*) ומוקק X² *del* Ξ | יקהתו] יקחתו D²G¹HMNPQW² Y³Αϑϵϱϳp *del* Ξ 11 ולשרקה] ולשריקה G¹H (י *i. l. s. m.*) W²X² *del* Ξ | אתנו] איתנו A–IMNPQX²Y³ΑϐϵϱϳΘp ~ אתניו W² *del* Ξ 12 חכלילו] הכלילו A–IMPX²Y³ΑϐϑϱϳΘp הכללו NQ *del* Ξ

---

3 אתה D² < W² | כחי ΑϑD 4 פחזת Α < W² *del* Δ | עלית Α < W² | חללת ΑϑD 6 באפם F | תב אֹ F | W² 7 עז F | אחלקם D² 8 אתה W² | יודך ϵ | אחיך D² | ישתחוו D² 9 גר Y³ < W²ϑ | בני ABCE⁴FA < W² | עלית HPA < W² 10 שבט A שבט B | ומחקק Α ' ϵ ¹H (*s. m.*) P (*s. m.?*) ומוקק X² | יקהתו F 11 ולשרקה Α ולשריקה W² | בני ABD²Α < W² *del* p | כבס F 12 חכלילו ϵ | ולבן A–D²F < W² ¹I | שנים AD²F < W²

יעקב: AG¹ ..BQW²p *del* Δ | אביכם: A–E⁴G¹HIMNPW²Y³ΑϐϑϵϱΘp –:FQ *del* Δ 3 ראובן·– FHMNP Qϐϑϵϱϳp –:BCY³Α | בכורי: I | אתה.. MQΔ /F :BD²W² | כחי: Α | אוני: A–D²G¹IMQW²Y³Αϐϑϳp ..F *del* Δ | עז: BD²G¹IMNQW²Y³Αϑϵϳp ..FHP *del* Δ 4 תותר.. ABMQY³ :D²G¹IW²ϐϑϵp | אביך: BD²G¹ IMNQY³Αϳp ..ϐϱ | חללת.. BHMY³p 5 שמעון·– ABG¹HINPQϑϵϱ | –·ולוי ABCG¹HMNPQW²Αϐϑϵϱϳp | אחים: D²FG¹NW²Y³Αϐϑϵϱϳp ..ABMPQ | חמס: B | מכרתיהם: D²FHPQY³Αϐϑϵϳp 6 נפשי.. HNPQp /ϵ :BCD²E⁴G¹IX²Y³Αϐϳ –:A | כבודי: *omn* | איש.. ABMQϐ /ϵ :CIX²Α *del* p | שור: C–I MNPQW²X²Y³ΑϐϑϵϱΘp 7 אדיר.. B | עז.. IMϐ /Qϵ :ACX²Y³Α | קשתה: A–E⁴HIMNPQX²Y³ΑϐϑϵϱΘp /F | ביעקב.. ABPQΑϐp :I 8 יהודה·– BCD²F–IMNPQY³ΑϐϑϵϱϳΘp –:A | אתה: Bp ¹:A | אחיך.. NQϐϱ :E¹FIMX²Y³Αp | ידיך: B | איביך: D²FMX²Y³Αϑϱ ..HIPp /NQϵ | אביך: A–IMNPQW²X²Y³ ΑϐϑϵϳΘp 9 יהודה.. Y³p –·Hϱ :D²MW²X²Αϑ | עלית: ABD²FG¹HMNPQY³ΑϐϑϵϱΘp | רבץ.. M /FNPQ | כאריה /ϵ | יקימנו: A–IMNPQX²Y³ΑϐϑϵϱϳΘp 10 מיהודה.. ϐ /D²NQϵ :BΑ –:A | דגליו: BCD²G¹HNQΑϑϳΘ ..MY³ϐp /ϵ | שלה.. ϐ /NQp :BMX²Y³ | עמים: A IMNPQW²X²ΑϐϑϵϱϳΘ *del* p 11 עירו.. ϐp /NQ :B | אתנו: B–IMNPQX²Y³ΑϐϱϳΘp /ϵ | ביין: A | לבושו.. IPM /D² :CY³Α | כסותו: B–E⁴FHIMNPQX²Y³ΑϐϑϱΘp ..A /ϵ 12 מיין: CE⁴IW²ΑϑϵϱϳΘ ..ABHMN PQϐ *del* p

14 וישלח ישראל את יד ימינו וישתה על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה
שכל את ידיו כי מנשה הבכור 15 ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם
ויצחק האלהים הרעה אתי מעדני עד היום הזה 16 המלך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים
האלה ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ:—
17 וירא יוסף כי ישית אביו את יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר
ς ¶ אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה 18 ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי ¶כי זה הבכור שים
ימינך על ראשו 19 וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם
אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים 20 ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר
ישימך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה:—
21 ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם
22 ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי:—
XLIX 1 ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים 2 הקבצו

ABCD²E⁴FG¹HIMNPQW²Y³ꜱꜳꜳꜳ

XLVIII

1 ויהי אחר הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה
ואת אפרים 2 ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה:—
3 ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוזה בארץ כנען ויברך אתי 4 ויאמר אלי הנני
מפריך והרביתך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם 5 ועתה שני
בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן וכשמעון
יהיו לי 6 ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם 7 ואני בבאי מפדן
ארם מתה עלי רחל אמך בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבוא אפרתה ואקברה שם בדרך
אפרתה היא בית לחם:—
¶ X² 8 ¶ וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה לך 9 ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי
אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם 10 ועיני ישראל כבדה מזקנה לא יכל לראות ויגש אתם
§ ς אליו וישק להם ויחבק להם 11 ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנ§ה הראה אתי
אלהים גם את זרעך 12 ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחוו לאפיו ארצה 13 ויקח יוסף את שניהם
§ M את אפרים בימינו §משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו מימין ישראל ויגש אליו:—

ABCD²E⁴FG¹HIMNPQW²X²Y³ΛϐΔϵϵϵ

20 ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי
הארץ לפרעה 21 ואת העם העביד אתו לעבדים מקצה גבול מצרים עד קצהו 22 רק אדמת הכהנים לא
△ ¶ קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם:—
23 ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום ואת אדמתכם לפרעה הא לכם זרע וזרעתם את
האדמה 24 והיה בתבואתה ונתתם חמישת לפרעה וארבע הידות יהיה לכם לזרע השדה ולאכלכם
ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם 25 ויאמרו החיתנו נמצא חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה
26 וישם אתה יוסף לחק עד היום הזה על אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדה
לא היתה לפרעה:—
27 וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד 28 ויחי יעקב בארץ מצרים
שבע עשרה שנה ויהיו ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה 29 ויקרבו ימי ישראל
△ § למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר § לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית
עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים 30 ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם
ויאמר אנכי אעשה כדבריך 31 ויאמר השבע לי וישבע לו וישתחוי ישראל על ראש המטה:—

ABCD²E¹FG¹HINPQW²X²Y³ᾶᾳᾷᾧᾯΞΔp

20 ויקן] ויקנא IX² *del* Ξ **21** העם *om* 𝔊* (*i. l. s. m.*) **22** את 1° *om* A* (*i. l. s. m. vid*) **23** אדמתכם] אדמתיכם CD²E⁴G¹HINPᾳᾷᾧΞp — אדמותיכם W²X² | האלכם] הא . לכם ABD² **24** חמישת] י *om* ᾳ | ארבע] וארבעה H *del* Ξ **25** החיתנו] החייתנו ABE⁴PW²Y³𝔊Ξp האחיתנו X² **26** לחמש] לחמוש D² E⁴G¹INQX²Y³ᾷᾧp *del* Ξ **27** ויאחזו] א *om* X² **28** ויהיו] ו 2° *om* Y³ (*i. l. p. m.?*) **29** ליוסף] אל יוסף ᾯ *del* Ξ **30** אבתי] אבותי CE⁴G¹INQW²X²Y³ᾶᾳᾷᾧΔp *del* Ξ **31** השבע] אשבע Q *del* Δp | וישתחוי] ו 2° *om* W²

---

20 ויקֹן AHNᾷ < W² **21** אתֹו CD²QX²ᾶᾳ (*vid*) ᾷ < W² **22** מאֹת W² **23** אדמוֹתיכם X² ' W² **25** אדֹני D² **26** אתֹה P | לחמֹש ABCHPAᾷ < W² ' F **29** תחֹת AB **30** אבֹתי H ' 𝔊 **31** המטֹה ABF *del* Δ

---

20 לפרעה.. 1° BQ /ᾧp :AIX²Δ | שדהו.. AHIPQᾳp /X²ᾧ :BCG¹W²ᾯΔ | הרעב: CD² (*vid*) FHINPQX² Y³ᾶᾯᾷp ..ABW²𝔊 | לפרעה: 2° B–FHINPW²X²Y³ᾶᾳᾯᾧᾷ ..AQ *del* Δ **21** לעבדים: BCD²IQX²ᾯ ..P𝔊 /ᾧ | קצהו: ACD²FHINPQX²ᾶᾳᾯᾧᾷp ..B *del* Δ **22** קנה: A–D²G¹HIPQX²ᾶp ..ᾯ /ᾧ | פרעה.. 1° p /ᾳᾧ :A–D²HIPQW²X²Y³ᾯᾷ ::F (*vid*) *del phot.* N | פרעה.. 2° ABᾶᾧ /F :CD²E⁴HIPQX²Y³ᾯᾷp *del phot.* N **23** העם.. ABFIQ /HPᾧ :p | היום.. IN /C :D² | אדמתכם.. A (*vid*) | לפרעה: BD²HIPQX²Y³ᾯ𝔊p /ᾧ ..A *del phot.* N | זרע /ᾧp :ACD²G¹N | האדמה: CFHIPQX²Y³ᾶᾯᾧᾷp ..W² *del phot.* N **24** בתבואתה.. ᾧp /Q :BG¹ | לפרעה: BCD²F–INPQX²Y³ᾯᾧp ..A | לכם /P (*vid*) ᾧ :AFHᾶᾷp | השדה.. NQ /p :B D²𝔊 | ולאכלכם /p :AW² | בבתיכם.. FIW²Y³ /Qp :AB𝔊p | לטפכם: A–HINPQW²X²Y³ᾶᾳᾯᾧᾷp **25** ויאמרו /p :ᾧ | החיתנו: W²p | אדני.. HPQ (*vid*) Y³ᾳ /I :A–D²X²ᾶᾯp | לפרעה: AC–G¹INQW²X²Y³ᾶ ᾯᾧᾷp ..BHP **26** הזה.. Bp /QW² :ACD²F (*vid*) IX²𝔊 | לפרעה: A | לחמש: CINQX²Y³ᾶᾳᾯᾧp ..ABD² F | לבדה.. BQᾶᾳ /p :ᾷ **27** מצרים: A | גשן: CD²E⁴NX²ᾧ ..ABIQp | בה.. BHNPᾳᾧp :AD²ᾶᾯ | מאד: A–D²FG¹INQW²X²Y³ᾶᾳᾯᾧᾷp —:HP **28** מצרים: A | שנה: 1° A–D²F–INPQW²X²Y³ᾶᾳᾯᾧᾷ ᾷp | חייו p :C | שנים: A | שנה: 2° CD²F–INPQW²X²Y³ᾶᾳᾯᾧᾷp **29** למות.. FHPQ𝔊 /ᾧ :AD²G¹I ᾶᾳᾯᾷp .| ליוסף.. ABE⁴Fp /HPᾧ :CD²G¹INQX²Y³ᾯ —·𝔊 | לו /BCFᾧp :HIPΔ | בעיניך /HPQ ·ᾯ :ABD² FG¹IW²X² *del* Δ | ירכי: A–D²G¹IX²Y³ᾧ ..W²ᾳ (*vid*) /QᾶΔp *del* Δ | ואמת: BCD²FG¹INW²X²ᾶᾯᾧᾷp ·:A (*f. p.*) *del* Δ | במצרים: ABD²FY³ᾶᾯᾧΔ ..HP𝔊 /I ·ᾳ **30** אבתי.. QY³p /ᾧ :ABCE⁴FHNPX²Δ | ממצרים /Qᾯ :AB *del* Δ | בקברתם: AC–INPQW²X²Y³ᾶᾯᾧᾷᾷΔp ·:B | ויאמר.. HPp /ᾧ | כדבריך: *omn, del* Δ **31** ויאמר /ᾧ *del* Δp | לי.. I /Q :p *del* Δ | לו: AB (*vid*) D²–INPQX²Y³ᾶᾳᾯᾧᾷᾷΔp ו:C

ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגריהם [10]ויברך יעקב את פרעה ויצא
מלפני פרעה [11]ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ
רעמסס כאשר צוה פרעה [12]ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף
[13]ולחם אין בכל הארץ כי כבד הרעב מאד׃—

ותלא ארץ מצרים וארץ כנען מפני הרעב [14]וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים
ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה [15]ויתם הכסף מארץ
מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס
הכסף [16]ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתן לכם לחם במקניכם אם אפס הכסף [17]ויבאו את מקניהם
אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל
מקניהם בשנה ההיא [18]ותתם השנה ההיא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדני
כי אם תם הכסף ומקנה הבהמה אל אדני לא נשאר לפני אדני בלתי אם גויתנו ואדמתנו [19]למה
נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים
לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם׃—

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΒΔΕϵϵϵ

יוסף אמ֑ותה הפעם אחרי ראיתי פניך כי עודך חי 31ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה
ואגידה לפרעה ואמר אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי 32והאנשים רעי צאן כי אנשי
מקנה היו וצאנם ובקרם וכל אשר להם הביאו 33והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה §מעשיכם § X2
34ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנערינו ועד עתה גם אנחנו גם אבתינו בעבור תשבו בארץ
גשן כי תועבת מצרים כל רעי צאן׃—

XLVII 1ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אליו אבי ואחי וצאנם ובקרם וכל אשר להם באו מארץ כנען
והנם בארץ גשן 2ומקצה אחיו לקח עמו חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה 3ויאמר פרעה אל אחי
יוסף מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעי צאן עבדיך גם אנחנו גם אבתינו 4ויאמרו אל פרעה
לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא
עבדיך בארץ גשן 5ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך 6ארץ מצרים לפניך היא
במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גשן ואם ידעת היש בם אנשי חיל ושמתם
שרי מקנה על אשר לי׃—

7ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמדהו לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה 8ויאמר פרעה אל יעקב
כמה ימי שני חייך 9ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגרי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו

ABCD2E4FG1HINPQW2X2Y3ABDEGJΞΔp

31 לפרעה] אל פרעה D2FDG *del* Δ 32 רעי] רעה D 34 גם 2°] שם B | אבתינו] אבותינו IX2D *del* Ξ | תועבת] ~ תעבות A | רעי] רעה B*? (י *s. r.*) XLVII 3 רעי] רעה AD | אבתינו] אבותינו G1IW2X2D *del* Ξ 4 לגור] ו *om* Δ | מרעה] מרעי ABFG1AJ מראה D2 | בארץ 2° *i. l. s. m.* H 7 ויבא] ויביא AB *del* Ξ

---

30 הפעם W2 31 ואגידה F (*t. m.*) *del* Δ | ואמר ABD2FIPAJ < W2 ⌒ C *del* Δ 32 הביאו A 34 אבתינו D2 XLVII 1 ויגד CD2 3 אבתינו D2 4 לגור Δ | לצאן D2 | מרעה HP < W2 5 ואחיך D2P < W2 6 אחיך D2HPA < W2 7 ויבא D2FHINPX2AEGJ < W2 ⌒ C | ויעמדהו A

---

30 יוסף.. BGp / FQDE : AI *del* Δ | הפעם.. ABCD / p | חי : E4–IPQY3ABDJp I : C ¿D2NG ¿W2E < : AB *del* Δ 31 אחיו / Q | אביו.. ABCDp .. FE | לפרעה : ABD2–G1INQAEGJ .. Y3p / D *del* Δ | אליו.. B (*vid*) Y3p / E : C | כנען : A *del* Δ | אלי : B–E4INPY3ABDEGJ .. AFQp *del* Δ 32 צאן.. Dp : C | היו : ABCG1 HINPQW2ABDEGJΔp .. F | הביאו : *omn* 33 והיה / E | פרעה : AB / E *del* Δ | מעשיכם ¿D2NY3BDEG ¿HPp < : CFW2 : AE4G1IQX2AJ *del* Δ 34 ואמרתם.. HP | היו : BA | עתה.. CGp / F (*vid*) Q : AD2 G1NW2X2Y3D *del* Δ | אבתינו : AIQW2ABDEGJΔ .. BFY3 | גשן.. ABCABG / E : D2E4FINQY3Dp *del* Δ XLVII 1 לפרעה.. B (*vid*) QE : A (*vid*) CD2HINPX2ADGp *del* Δ | אליו.. NGp / I : AB *del* Δ | ואחי / p : E | ובקרם / A | להם.. NP (*vid*) / E *del* Δ | כנען : ABD2X2DJp .. IBEΔ | גשן : A–INPQX2Y3ABDEGJΔp 2 עמו B *del* Δ | אנשים : ABD2D .. B / Q | פרעה : ABE4–INPQW2X2Y3ABDEGJΔp I : C 3 יוסף.. B / p : N (*vid*) | מעשיכם ¿AD2G1HNPW2Y3BDEG ¿p < : BF : CE4IQX2Δ | פרעה.. 2° ABp / FDEΔ | עבדיך.. QDG : X2 *del* Δ | אבתינו : BCE4–INPQW2X2Y3ABDEGΔp : A 4 פרעה.. ABp / Q : E | באנו.. QB / FNE : CG1HIPW2Ap *del* Δ | לעבדיך.. ANQB / EΔp : BD2W2X2 | כנען : B–D2F–INPQW2X2Y3ABDEGJΔ .. A | ועתה / ABD2FINPQDEGp .. W2Δ | גשן : A–INPW2X2Y3ABDEGJΔp —: Q 5 יוסף : D2FND / Qp | לאמר.. A–D2G1HNPQW2BDEGΔp / F : IX2J | אליך : W2X2ABDΔ .. FQY3 / Ep 6 מצרים : BD2 | היא.. Fp : BH IPQW2X2ABDEJΔ ⁘ A (*f. p.*) ⁘ N | הארץ : D2G1 | אביך.. Q : X2D | אחיך : FΔ .. B | גשן : A–D2FHINPQ W2X2Y3ABDEGJΔp | חיל.. ABGJΔp : CD2E4G1HINPX2Y3AGE ¿Q (*vid*) 7 אביו.. QB : B ⁘ A | פרעה : 1° A–E4G1HIPQW2X2Y3ABDEGJΔp .. N | פרעה : 2° ABCFG1INQW2X2Y3ABDEGJΔp 8 יעקב.. BHPW2Gp / Q | חייך HPW2Y3BG ¿Dp < : F : A–E4G1INQX2AEJΔ 9 פרעה.. ABX2EΔp / FHPQD : C | שנה : CFp ⁘ D .. QB / W2E | ורעים : B |

16 ובני גד צפון וחגי ושוני ואצבעון עדי וארודי וארולי 17 ובני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה ושרח
אחתם ובני בריעה חבר ומלכיאל 18 אלה בני זלפה אשר נתן לבן ללאה בתו ותלד את אלה
¶ Δ ליעקב שש עש״רה נפש:—
¶ c 19 בני רחל אשת יעק״ב יוסף ובנימים 20 וויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה לו אסנת בת
¶ 1 פוטיפרע כהן אן את מנשה ואת אפרים ״ 21 ובני בנימים בלע ובכר ואשבל גרה ונעמן אחים
וראש מפים וחפים וארד 22 אלה בני רחל אשר ילדה ליעקב כל נפש ארבע עשרה 23 ובני דן חשים
24 ובני נפתלי יחצאל וגוני יצר ושלום 25 אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל בתו ותלד את אלה
ליעקב כל נפש שבע 26 כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל
נפש ששים ושש 27 ובני יוסף אשר ילדו לו במצרים נפש שנים כל הנפש לבית יעקב הבאה
מצרימה שבעים:—
§ Δ 28 § ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להראות לפניו גשנה ויבא ארץ גשן 29 ויאסר יוסף מרכבתו
ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צוארו ויבך על צוארו עוד 30 ויאמר ישראל אל

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²Y³ΑΘΔΕΘΓΞΔclp

16 גד] יוסף Θ* (גד *s. m.*) | וחגי] ו *om* N | ואצבעון] א *om* l, *s. r.* G¹ *del* c | וארודי] וארבדי Hθ | וארולי] וארבלי θΞ **17** ימנה] ה *s. r.* A *del* c | ובריעה] וברייעי A *del* c | ושרח] ושרה Ξp *del* c | אחתם] אחותם C E⁴G¹HINPQW²Y³ΑΘΔΕΘΓΞΔlp *del* c **19** בני] ובני D²Q | יוסף] ויוסף W² **20** לו *om* Θ* (*i. l. s. m.*) | כהן . און Θ* (ו *eras*) | כאנאן N | כהנאן] כהן . אן A–IPW²Y³ΑΘΔΕΘΓΞlp | פוטיפרע] פוטי . פרע W²l | פוטי p (' *s. l.*) | מפים] מאפים E⁴G¹H **21** ובכר] ובכור B* (ו 2° *eras*) | ואשבל] ואשבאל D²E⁴IΑΘΔΕΘΓ | ואשבאיל C | וחפים] ואפים A H (H* חפים, א *s. m.*) INQW²Y³ΘΔΕΘΓΞp **22** ארבע] ארבעה (א *i. l. p. m.?*) INQW²ΕΞ | D²Y³ **23** חשים] ~ חישים θ חישים G¹ **25** ליעקב] ע *om* P | שבע] שבעה E⁴G¹IΞ **27** הבאה] הבאים I* (ים *eras*) **29** וירא] וראה ABG¹Q (ה *i. l.*) *del* Δ

---

16 וארוֹלי W² **17** אשֹר CD²FIΑΕΓ < W² ' HP *del* c | וישוֹה Y³ ' W² *del* c | אחֹתם F ' D² (*p. m.?*) Θ *del* c | ומלכיֹאל Θ **20** כֹהנאן F (*t. m.*) N כֹאנאן **21** ואשבל N ' P ואשבֹאל Ε | מאֹפים P *vid* ' N | ואֹפים W² **23** חיֹשים G¹ **26** הבאה AB הֹבאה I **27** ילדו D² | הבאֹה AB **29** וירא CD²E⁴H IPΑΔΕΓ < W² | ויבך CΑΓ < W²

---

16 ..גד B /Qp :W² —·l | ושוני: ABD² *del* c | ואצבעון: E⁴IΘΔ ..Ε /Fp *del* c | וארולי: A–D²F–INPQ W²Y³ΑΘΔΕΘΓΔcp ..l /E⁴ **17** אשר.. Δ /Qp :Ε —·l *del* c | וישוי: A | ובריעה: CΓ | אחתם: ABCF–INP QW²Y³ΑΘΔΕΘΓΔlp *del* c | ומלכיאל: B–G¹INQW²Y³ΘΔΕΘΓclp ..A *del* Δ **18** בתו: B–FHINPQΑΘΔΕΘ ΓΔcp | ליעקב.. BIθ :G¹Α *del* c **19** יעקב / p —·l | ובנימים: ABCE⁴–INPQΑΘΔΕΘlp **20** מצרים.. N :ABD²G¹ | אסנת / Y³ | אן: ABCI ..HPQΑθ /Δ | מנשה·— I | אפרים: B–FHINPQY³ΑΘΔΕΘΓp ..A —·l **21** בנימים.. P /Qp | ובכר: D² | ואשבאל: I | ונעמן: AB | אחים / D² :Ε | וראש.. BF | וארד: BCD²F–INP QW²Y³ΑΔΕΘΓp ..A **22** ליעקב: I ..HPW²Y³ | עשרה: A–D²FG¹INPQW²Y³Αθ (*vid*) ΔΕΘΓp **23** דן / Q | חשים: ACD²IQY³ΑΘΔΕΘΓp /F **24** נפתלי.. P /Qp | ושלום: A–D²F–INPQW²Y³ΑΘΔΕΘΓp **25** בלהה.. AB | בתו: AC–FHINPW²ΑΔΘΓ ..Y³p /QθΕ | ליעקב.. p :G¹ | שבע: BCD²F–IPQY³ΑΘΔΕΘΓp :A (*f. p.*) ..Θ **26** מצרימה: A | ירכו / p :ABCI | יעקב: I ..A (*vid*) HP | ושש: D²–INPQY³ΑΘΔΕΘΓp ..AB l:C **27** במצרים: D² | שנים: ACD²FINQY³ΑΘΔΕΘp | יעקב.. BNΑθ :CI **28** יוסף.. BQp /F (*vid*) *del* Δ | גשנה: ABD²FINPQY³ΑΘΔΕΘΓ ..p *del* Δ | גשן: A–FHIPQW²ΑΘΔΕΘΓΔp **29** מרכבתו.. AΕ /Q :BN *del* Δ | גשנה: A–D²FINQW²Y³ΑΘΔΕΘΓΔp | אליו.. N /Q *del* Δ | צוארו.. 1° NQθp /D²P :ABCI | עוד: C–INPQW²Y³ΑΘΔΕΘΓΔp :B ¿A

2 ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב יעקב ויאמר הנני 3 ויאמר אנכי האל אלהי
§ c אביך אל תירא מרדת מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם 4 אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך
גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך 5 ויקם יעקב מבאר שבע וישאו בני ישראל את יעקב אביהם
ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו 6 ויקחו את מקניהם ואת רכושם
¶ X² אשר רכשו בארץ כנען ויבאו מצרימה יעקב וכל זרעו אתו 7 בניו ובני בניו אתו ¶ בנתיו ובנות
בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה:—

8 ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו בכור יעקב ראובן 9 ובני ראובן חנוך
ופלוא חצרון וכרמי 10 ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאול בן הכנענית 11 ובני לוי
גרשון קהת ומררי 12 ובני יהודה ער ואונן ושלה ופרץ וזרח וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני
פרץ חצרון וחמואל 13 ובני יששכר תולע ופואה ישוב ושמרון 14 ובני זבולן סרד ואלון ויחלאל
15 אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן ארם ואת דינה בתו כל נפש בניו ובנתיו שלשים ושלש

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΓΞΔclp

2 במראת] במראות CD² (ו *i. l. p. m.?*) F–IP (ו *i. l. s. m.*) QW² (ו *i. l.*) X²Y³ΑΒΔΕΘΞp 3 שם] שמה W² *del* cl 4 ידו] ידיו ABCE⁴FH* (י 2° *eras*) NPQW²X²ΑΒΔΕΘΓΞΔp *del* l 5 פרעה] יוסף l 6 רכושו] רכשו D² 7 בנתיו] י *om* A–INPQX²Y³ΒΔΘΞΔlp | ובנות] ו 2° *om* AB* (ו 2° *i. l.*) Ε l 10 ימואל] א *om* l | ואהד] ואחד CD²F–INPQW²ΑΒΔΕΓΔl | ויכין] י 2° *om* l | וצחר] *om* Q* (*mg. s. m.*) וצאר l *del* c 11 קהת] קחת ΒΘ *del* c 12 ושלה] ו *om* ABD²–INPQW² (*eras*) Y³ΑΔΕΘΓΞl *del* c | ופרץ] ו D²E⁴G¹HINPΔΕΘcl 15 ובנתיו] ובנותיו W²Δ

---

2 במראת] במראות Δ < Γ ʼ N במראות FΔ 3 האל] אל CD²E⁴X²Α < W² ʾ P *del* cl | אלהי] X² *del* cl | מרדת] B 4 עלה] עלה AB עלה HP *del* l | ידיו] H *del* l 5 מבאר] D² 6 אתו] ABCFQΑΕΓ < W² ʾ Δ 7 אתו 1° A–D²FPQΑΕΘΓ < W² | בנתיו] Ε בנתו Θ בנתו p | ובנת] A | הביא] Α | אתו 2° A–D²FPΑΕl < W² 10 ואחד] FΕ *vid* 12 פרץ] G¹ 15 אלה] F *del* c

---

2 הלילה..] BQ /FΕ :D²G¹INPX²ΑΒΔΘΔp ·:A l:C | ויאמר..] 2° Βp —·B | יעקב·—] 1° ABΒΕl /Α | יעקב·—] ABFG¹NW²Y³ΔΕΘΓlp :IX² ..D²HPQΔ /Α | ויאמר..] 3° B | הנני:] D²–INPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΓΔp ·:A —·B l:C 3 ויאמר..] Β /Εp | אביך:] IΑΒΔΓp ..FHPQΔ *del* l | מצרימה..] QW²ΑΒp /Δ :ABD²IX²ΘΔ *del* cl | שם:] A–INPQX²ΑΒΔΘΓΔp /Ε *del* cl 4 מצרימה..] Y³p /FHP :A–E⁴IX²l *del* c | עלה:] A–D²IQX²Y³ΑΒΓ ..NΔp /PΕ *del* l | עיניך:] ACE⁴HINPX²Y³ΑΒΔΕΘΓΔ —:D²Qp ·:F *del* cl 5 מבאר שבע:] BCHNW²X²ΑΓΔp ..AIQΔ *del* l | אביהם..] AIQ /p :D²X² ·:B *del* l | נשיהם..] p /Ε | אתו:] B–IPQX²Y³ΑΒΔΕΘΓΔlp —·:A (*f. p.*) 6 רכשו..] A | כנען..] HPΔp :ACD²E⁴G¹INQW²X²Y³ΑΒΕΘΓl *del* c | מצרימה:] ABIQY³ΑΔΔlp ..QΕ /F | אתו:] ABCE⁴FHINPX²Y³ΒΔΓΔc —·D² ..QΕΘlp 7 אתו..] 1° BHPQΕΔp :CE⁴FG¹IW²X²Y³ΒΔΘc | בניו..] 3° ABHPΔp /Α :CG¹INQY³ΒΕΘΓl *del* c 8 מצרימה..] BHPQΒΕΔ /p :AΔ *del* c | יעקב..] 1° H —·l :c | ובניו:] A–D²FIQY³ΑΒΔΕΓclp ..Θ | בכור:] E⁴ | יעקב..] 2° l | ראובן:] CD²E⁴G¹HINPQY³ΑΒΔΕΘΓΔ —·l ..Ap /F *del* c 9 ראובן..] AW²Δp /Q —·l | וכרמי:] BD²F–INPQY³ΑΒΔΕΘΓΔp l:C —·l *del* c 10 שמעון..] BHPΔ /Qp —·l | ימואל·—] l | ואהד:] Bl | וצחר:] Ε *del* c | ושאול·—] l | הכנענית:] A–INQY³ΑΒΔΕΘΓΔcp ;l 11 לוי..] A /Qp —·l | ומררי:] A–INPQW²Y³ΑΒΔΕΘΓΔcp —·l 12 יהודה..] ABΔ /Qp | ער·—] 1° l l:E⁴ | ופרץ:] ABE⁴HΘl | וזרח:] CD²FG¹IPQΑΒΘΓΔcp ..AN —·l | ער:] 2° F | כנען:] AC–G¹INQW²Y³ΑΒΔΕΘΓΔlp *del* c | פרץ..] ABHPΔ /Qp —·l | וחמואל:] C–FHINW²Y³ΑΒΔΕΘΓΔp —:Q ..AB —·l *del* c 13 יששכר..] AΔ /Qp —·l | ופואה·—] l | ושמרון:] B–INPQW²Y³ΑΒΔΕΘΓΔp —·l ..A *del* c 14 זבולן..] AΔp /Q —·l | ויחלאל:] B–FHINQY³ΑΒΔΕΘΔcp —·l 15 אלה·:] A *del* c | לאה..] AB | ליעקב·—] l | ארם..] AW²p :B–E⁴Y³ΑΓl *del* c | בתו:] ABFHIPQY³ΑΒΔΘΓΔc ..l /Ε | ובנתיו..] Δ | ושלש:] BD²–INPQY³ΑΒΔΕΘΓΔp ..A *del* c

17ויאמר פרעה אל יוסף אמר אל אחיך זאת עשו טענו את בעירכם ולכו ובאו ארצה כנען 18וקחו
את אביכם ואת בתיכם ובאו אלי ואתן לכם את טוב ארץ מצרים ואכלו את חלב הארץ 19ואתה
צויתי זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים עגלות לטפכם ולנשיכם ונשאתם את אביכם ובאתם
20ועיניכם אל תחוס על כליכם כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא 21ויעשו כן בני ישראל ויתן להם
יוסף עגלות על פי פרעה ויתן להם צדה לדרך 22לכלם נתן לאיש חליפת שמלות ולבנימים נתן
שלש מאות כסף וחמש חליפת שמלות 23ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב ארץ מצרים
ועשר אתנות נשאות בר ולחם ומזון לאביו לדרך 24וישלח את אחיו וילכו ויאמר אלהים אל
תתרגזו בדרך:—

25ויעלו ממצרים ויבאו ארצה כנען אל יעקב אביהם 26ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא
משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמן להם 27וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר
אליהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם 28ויאמר ישראל רב
¶ c עוד יוסף בני חי אלכה וראנו בטרם אמות ¶ XLVI 1ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא בארה שבע ויזבח
זבחים לאלהי אביו יצחק:—

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ꜳꝏꝺꝼꝿꝽꝿΞΔclp

17 אל 2° *om* P* (*s. l. s. m.*) | טענו] טחנו H (ח *s. m. s. eras* ע) P (ח *s. m. s. eras* ע) *del* c | ובאו] ו 1° *om* Ᵹꝿ *del* Δ 19 לכם *om* l 20 ועיניכם] י 1° *om* W² *del* Δ | אל [על] G¹ *s. m. vid* (G¹* על) W² 22 חליפת 1°] חליפות C–G¹IQW²X²Y³ꝼꝿꝽΔcl *del* Ξ | חליפת 2°] חליפות C–G¹IQX²Y³ꝺꝼꝿꝽcl *del* Ξ 23 ולאביו] א *i. l. s. m.* I | חמרים] חמורים C–IP (ו *i. l.*) QW²X²ꝺꝼΞ (*vid*) l *del* Δ | ועשר] ו *i. l. s. m.* ꝿ *del* c | אתנות] אתונות E⁴X² 25 ארצה *om* W² 26 ויגדו] ויגידו G¹X² *del* c 28 רב *om* l *del* c | וראנו] ו 1° *om* AB CFP XLVI 1 בארה] ה *om* A–D² *p. m.?* (D²* בארה) E⁴F (F* *vid* בארה) G¹HINPW²X²Y³ꝺꝼꝿꝽΞΔlp

---

17 אמר W² *del* Δ | אחיך D² *del* l | זאת Ᵹ 19 עשו HP < W² 22 חליפת 1° Aꝺ ʹ NP חליפות c
ʹ W² | חליפת 2° Ᵹ ʹ W²Δ ʹ NP 23 חמרים Y³ חמורים ꝿ < W² *del* Δ | לדרך D² *del* cp 24 בדרך
D² *del* p 26 ויגדו D² *del* c 28 בני FA *del* c | וראנו P XLVI 1 בארה D²* *corr in* באר *p. m.?*

---

17 יוסף.. ABW² / FQꝼ : c *del* Δ | / אחיך D² *del* l | : עשו CD²FY³ꝿꝽΔp .. Qꝿ *del* c | .. בעירכם D²ꝿ / Q
W²ꝺ : ABCE⁴HIPc *del* Δ | : כנען ABCE⁴G¹HINPW²X²Y³ꝼꝺꝽc .. QΔp / ꝼ 18 : אביכם ABꝽ | בתיכם..
A *del* Δ | : אלי CD²E⁴G¹NQꝿꝺꝼꝽcl .. AW²Y³ / p *del* Δ | .. מצרים HPQp : A–E⁴G¹NY³ꝺΔcl | : הארץ CE⁴I
NQX²ꝿꝽp / D²PW² *del* Δ 19 .. צויתי p : AD²FG¹NQY³ꝺꝼ *del* c | : עשו CFHPꝺΔp / Q | : לכם B | : מצרים
BCD²Ᵹl .. A *del* Δ | : לטפכם BX² : A (*f. p.*) *del* c | .. לנשיכם ꝿp : C–G¹NQY³ꝺꝼΔc | : אביכם AB *del* Δ |
: ובאתם F–INPQW²X²Y³ꝿꝺꝼp .. D² *del* cΔ 20 : ועיניכם A *del* c | : כליכם AD²G¹PX²Δl .. Nꝿp | : הוא
omn, del Δ 21 .. ישראל A : C–INPQW²Y³ꝺꝼꝿꝽΔ ¿l | : פרעה A–D²FG¹INQX²Y³ꝺꝼꝿl .. ꝿΔp | : לדרך
A–D²G¹HIPQW²Y³ꝺꝼꝿΔclp .. F 22 : לכלם E¹W²ꝿ *del* c | : שמלות 1° CD²G¹HINPW²X²Y³ꝺꝼꝿꝽΔ
.. FQꝿp | .. נתן ꝺ | .. כסף Y³ꝿ / Qꝿp : ABD²FꝽA *del* Δ | : שמלות 2° BD²F–INPQW²X²Y³ꝺꝼꝿꝽΔ l : C .. Al *del* p
23 : כזאת ABFG¹ꝿ *del* c | .. עשרה C | : מצרים A–E¹G¹HIPX²ꝺꝿꝽl .. FQY³Δ / ꝼ *del* c | .. בר NQ / ꝼ
: CD²X²Y³ *del* Δp | : לדרך A–HNPQX²Y³ꝺꝼꝿꝽΔl *del* cp 24 : וילכו AC–FINPQX²ꝺꝼꝿl .. BG¹Y³p
del Δ | .. אליהם BΔp *del* c 25 : ממצרים ꝼ .. Q / p *del* c | : כנען X²Ᵹ | : אביהם C–G¹NQX²ꝺꝼꝿꝽl p
.. B / HP *del* c 26 : לו D²FNꝺp / Q *del* c | .. לאמר A–D²NQꝺꝼꝿΔp : l c l | .. חי HPQY³ꝿp : ABD²
(*s. m.*) INW²X²ꝺ l : C | : מצרים A–D²F–INPQX²Y³ꝺꝼꝿꝽΔlp *del* c | : להם *omn, del* c 27 יוסף 1°
Ᵹ | .. אליהם AFI : B–E¹G¹HINPQW²X²Y³ꝺꝼꝿꝽΔp *del* c | : אתו CD²HIPQW²X²ꝺꝽlp .. ABNꝿΔ / Fꝼ
del c | : אביהם C–INPQW²X²Y³ꝺꝼꝿꝽΔlp .. B *del* c 28 .. ישראל ꝿ / ꝺ | .. רב D²F / ꝿꝼ : HPꝽΔp
: ꝿ *del* c | : חי D²INX²Ᵹ l : C ¿W² ¿ABHPQꝺꝼp : ꝿl *del* c | : אמות ABCE¹–INPQW²X²Y³ꝺꝼꝿꝽΔcp
–: D² .. l XLVI 1 .. לו B (*vid*) Δ / IQ : AY³l | : בארה שבע CHIPQW²X²Y³ꝺꝼꝽΔp .. AB / F

אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו [4]ויאמר יוסף אל אחיו
גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה [5]ועתה אל תעצבו ואל יחר
בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלהים לפניכם [6]כי זה שנתים רעב בקרב הארץ
ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר [7]וישלחני אלהים לפניכם לשים לכם שארות בארץ
ולהחיות לכם פלטה גדלה [8]ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים וישמני לאב לפרעה
ולאדון לכל ביתו ומשל בכל ארץ מצרים:—
¶ Δ [9]מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלהים לאדון לכל מצרים רדה
¶ c אלי אל תעמד [10]¶ישבת בארץ גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני בניך צאנך ובקרך וכל
אשר לך [11]וכלכלתי אתך שם כי עוד חמש שנים רעב פן תורש אתה וביתך וכל אשר לך [12]והנה
§ c עיניכם ראות ועיני אחי בנימים כי פיי המדבר אליכם [13]והגדתם לאבי את §כל כבודי במצרים
§ D² ואת כל אשר ראיתם ומהרתם והורדתם את אבי הנה §[14]ויפל על צואר בנימים אחיו ויבך ובנימים
בכה על צוארו [15]וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו [16]והקול נשמע בית
§ Δ פרעה לאמר באו אחי יוסף וייטב בעיני פרע§ה ובעיני עבדיו:—

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΖΞΔclp

5 לפניכם] י *om* P 6 חריש] י *om* IX²Θl 7 ולהחיות] ה *om* HIPX²Α* (*i. l.*) *del* c | פלטה] פליטה l
8 וישמני] וישימני l 9 אל 2°] ואל E⁴W² (ו *i. l.*) Y³ΔΘ (ו *s. r.*) Ξ (*vid*) *del* c 13 לאבי] לא . בי A | הנה]
אנה C הנא Ε *del* c

---

3 אתו BX²Θ *del* c 5 הנה FIΑΘΔΕl < W² 6 שנתים Δ | חרש l 7 פלטה F (*vid*) < Α 8 אתם
F *del* c | הנה FIΑΕ < W² *del* c 9 ואל W²Θ *del* c 10 אתה W² | וישבת Α 11 אתה W²
12 המדבר ABE⁴FΑ 13 הנה FIΑΔl < W² הנה Ε *del* c 14 ויפל W² *del* c | ויבך CIΑ < W² *del* cl
15 ויבך D²IΑ *del* c | אתו CD²FΑΔΖ < W² *del* c 16 נשמע D²F ¹I *del* l

---

3 ..אחיו 1° BIp /QΔΕ :A | ..יוסף 2° FHPp /Δ :NX²l *del* c | חי AFG¹HNPY³ΘΔΘ ¿BW²ΑΕΖcp ¿C
:IQX² /Δ | ..אתו ΘΔ /Ε :l *del* c | מפניו *omn* 4 ..אחיו IQp /FΔ :AB *del* c | ..אלי Θ | ויגשו: BCE⁴F
HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΖΔclp ⁂ A (*f. p.*) | ..ויאמר 2° NW²ΘΕ /p | ..אחיכם Ζ :X² *del* c | מצרימה: BC
E⁴–INPX²Y³ΑΘΔΕΘΖc ..l /A 5 ועתה /FINQΔ ..Θ | תעצבו /Q *del* c | ..בעיניכם N /p :ABG¹X²Δ | הנה:
ABE⁴G¹INQX²Y³ΑΘΘΖΔp l:C ..Ε /W² *del* c | לפניכם: BCF–IPQX²Y³ΔΖΔp –:A ..Θl /Ε *del* c 6 רעב /
p | הארץ: ABCE⁴G¹INX²ΘΖΔl ..HPW²Y³ΘΕp /Q | ..שנים W² :C *del* c | וקציר: CE⁴FHINPQW²Y³ΑΘΔ
ΕΘΖΔclp ..AB 7 ..לפניכם W² /F :ABCIΑp | בארץ: l ..BCIQY³ΘΔ /Ε *del* c | גדלה: *omn* 8 ועתה /
ABFINQΔΕΘΔcp ..Θ | ..הנה INΘ /P :CH *del* c | האלהים: ABG¹HINPQX²ΑΘΔΕΘΖΔclp ..F | ..לפרעה
BNl :A *del* Δc | ..ביתו ABQ /C :G¹INX²ΑΘ *del* p 9 ..אבי AFQΘ :BCI *del* p | ..אליו ABΘ /Ε :G¹IX²
Δp *del* c | ..יוסף BQY³p /Ε :AFHINPW²ΑΔΖl *del* c | מצרים: ABCE⁴–INPX²Y³ΑΔΘΖlp *del* c | אלי / A ¿Q
del c | תעמד: BY³ΘΔcl ..IN /p 10 ..גשן HPY³ :ABCE⁴INQX²ΑΔΕΘΖp | ..אלי QΘ /A :IW²Δ | בניך:
BI ..A /Q | לך: AE⁴G¹Y³ΑΘΔΘΖ ⁂ B (*f. p.*) ..IQ /FΕ 11 שם: ABCG¹HINPQY³ΑΘΔΕΖlp | שנים: BX² |
רעב: CIΘ ..BΘ /F | וביתך: BY³ | לך: ABCE⁴–INPQX²Y³ΑΘΔΕΘΖp 12 ..ראות AF (*vid*) :BX²Δlp |
בנימים: ABCG¹ /p | אליכם: ABCE⁴–INPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΖ 13 במצרים: AX²ΑΔΖ *del* c | ראיתם: BCE⁴
FIPQX²ΑΘΔΕcp –:A ¿l | הנה: ACF–INPQW²X²Y³ΑΘΔΕΖlp l:l *del* c 14 אחיו: A *del* c | ויבך: A–D²
FG¹HNPX²Y³ΔΕΘ ..Θp /Q *del* cl | צוארו: B–HNPQW²X²ΑΘΕΘΖ ..AY³p *del* l 15 אחיו: A *del* cl |
עליהם: A–D²F–INPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΖcp *del* l | אתו: A–INPQX²Y³ΑΘΔΘΖlp /Ε *del* c 16 פרעה:
1° D²FNΔΘ /Q *del* l | ..לאמר A–D²NPQW²ΔΕΘcp :IX² *del* l | יוסף: C–HNPQX²Y³ΑΘΔΕΘΖp ⁂ B ..A
/I (*s. m.*) *del* cl | ..בעיני 1° A | פרעה / 2° Q :Α

אבינו ונגיד לו את דברי אדני 25ויאמר אבינו שובו שברו לנו מעט אכל 26ונאמר לא נוכל לרדת
אם יש אחינו הקטן אתנו וירדנו כי לא נוכל לראות את פני האיש ואחינו הקטן איננו אתנו:— ¶ c
¶ D2 27ויאמר עבדך אבי אלינו אתם ידעתם כי שנים ילדה לי אשתי 28ויצא האחד מאתי ואמר
אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הנה 29ולקחתם גם את זה מעם פני וקראהו אסון והורדתם את
שיבתי ברעה שאלה 30ועתה כבאי אל עבדך אבי והנער איננו אתי ונפשו קשורה ב§נפשו 31והיה § c
כראותו כי אין הנער אתנו ומת והורידו עבדיך את שיבת עבדך אבינו ביגון שאלה 32כי עבדך
ערב את הנער מעם אביו לאמר אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים 33ועתה ישב נא
עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעלה עם אחיו 34כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי
פן אראה ברעה אשר תמצא את אבי:—

XLV 1ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא והוציאו כל איש מעליו ולא עמד איש אתו
בהתודע יוסף אל אחיו 2ויתן את קולו בבכי וישמעו מצרים וישמעו בית פרעה 3ויאמר יוסף אל

ABCD2E4FG1HINPQW2X2Y3ΛϐΔϵϵϑϑΞΔclp

25 שברו] ושברו E4G1HINPQW2X2Y3ΛϐΔϵϵϑϑΞΔlp *del* c **26** יש *om* ϑ* (*mg. s. m.*) **28** האחד] ה *om* A* (*i. l. s. m.*) Δ *del* lp | אך] הך IX2l | הנה] אנה E4HI *del* Ξp **29** שאלה] שאולה E4FG1QΛϑ *del* Ξ **31** ביגון] ביאגון ABHPΛ *del* Ξ | שאלה] שאולה E4FG1Λϑ *del* cΞ **32** את הנער *om* H* (*mg. s. m.*) | ו[אביו] *om* H* (*i. l. s. m.*) | אביאנו] א 2° *om* H* (*i. l. s. m.*) P *del* c | לאבי] לך ϑ* (*mg.* לאבי *s. m.*) **34** איך] הך IP*? (אי *s. r. s. m.*) | תמצא] ימצא ABE4G1lQX2* (ת *s. m.*) Y3ΛϵϑΔclp *del* Ξ **XLV 1** יכל] יוכל H | להתאפק] להתאבק H* (פ *s. r. s. m.*) P | הנצבים] הנציבים E4 | והוציאו] ו 2° *om* BFH* (ו 2° *i. l. s. m.*) PQϐΔϵΔp והוציאו A (ו 2° *i. l. s. m.*) E4 ויוציא A*W2 *del* Ξ | איש *om* H* (*i. l. s. m.*) P | בהתודע] ע *s. m. s. eras* ה P

---

24 אדני D2 **26** אתנו 1° D2FQX2Λ < W2 | אתנו 2° ABFΛ < W2 *del* c **27** אתם D2 **28** האחד CNϵ | מאתי ABG1QΛ < W2 *del* p | ואמר ABE4FX2Δ < W2 ~ CG1 ' Y3 *del* p | טרף 1° ABΛ | טרף 2° AB | ולא C | הנה ABFΔϵ הנה W2 *del* p **29** וקראהו W2 | שאלה C ' ϑ ' Δ **30** אתי ABFP (*vid*) QX2ΛΔϑ < W2 **31** אתנו BFX2ΛΔ < W2 *del* c | ביגון F | שאלה P ~ C *del* c **32** ערב F ' E4 | את W2 | אביאנו Λ *del* c **33** ישב F *del* c | תחת ABE4FIX2ΛΔl < W2 | עם W2 **34** אעלה E4 | אתי ABFPQX2ΛΔϑ < W2 | תמצא FN < W2 **XLV 1** והוציא ϵ ויוציא W2 | עמד F *del* c | אתו ABCFΛΔl < W2 **2** וישמעו 2° CE4X2ΛΔϑ < W2 *del* c

---

24 אבינו: A–D2l ..NW2ϐ (*vid*) p | אדני: A–E4G1INW2X2Y3ΛϐΔϵϑϑΔcp ..FHP **25** אבינו / p | אכל: BCD2F–INPQW2X2Y3ΛϐϵϵϑϑΔp ..Al *del* c **26** לרדת: ABHPX2Λϑp ..NQ / Δ *del* c | אתנו.. 1° P (*vid*) : G1Δ *del* c | וירדנו: A–FINQW2X2Y3ϐΔϵϵϑϑΔlp *del* c | האיש.. ABE1ΛϐΔ / Δϵ : CD2 (*vid*) NX2 *del* c | הקטן.. BG1Λ *del* c **27** אלינו.. BFNϐlp / QΔ : AIW2X2ΛΔ | ידעתם / lϑ *del* p | אשתי: ABHNPW2X2ΛϐΔϑ ..CQϐΔl **28** מאתי.. l : ABCNϐ *del* p | ואמר.. Λ / ϵp | טרף: 2° ABG1Λ ..ϐ | הנה: ABCE4FG1INQW2 X2Y3ΛϐΔϵϵϑϑΔ / HP *del* p **29** פני.. Nϵϐ : ABW2 | אסון: ABCE4G1INQX2Δl ..HP / p | שאלה: ABCE4 FHINPQX2Y3ΛϐΔϵϵϑϑΔlp ¸W2 **30** ועתה / FHIPQϐp ..B | אבי.. N : ABϑl | אתי: ABNX2ΛΔ ..ϐp / P | בנפשו: ABCE4HINPQW2X2Y3ϐΔϑΔlp ..FΛ *del* c **31** כראותי.. W2 *del* c | אתנו.. W2 *del* c | ומת: AB CE4 INPQW2X2ΛϐΔϵϵϑϑΔl ..Y3p *del* c | שאלה: BCE4FG1INQX2Y3ΛϐΔϵϵϑϑΔl ¸p (*vid*) ¸W2 : A *del* c **32** אביו: FΔϐ / Q | לאמר.. ABCHNPQW2ϐΔϵϐΔp / F : IX2Λϑcl | אליך.. Y3Δ : A | הימים: BCE4–INQX2 ΛϐΔϵϵϑϑΔclp : A **33** ועתה / AFIQϵϐΔp ..W2 *del* c | לאדני: ABX2Δϵlp ..IY3Λϐ / Q | אחיו: AC E4 INPQW2ΛϑΔc ..B / ϵ **34** אבי.. Y3 : ABN | אתי: ABCE4FINQX2Y3ΛϐΔcp ..l | ברעה.. ABϐ **XLV 1** עליו.. ABQW2X2Λϑl : CE4 INPΔϵϐΔp *del* c | ויקרא: X2 —• Nϵ | מעליו: ABG1HINPQW2X2Δϵ ..Λp | אתו.. A / Δ : B | יוסף: 2° ϑ | אחיו: ABCE4–INPQW2Y3ΛϐΔϵϵϑϑΔp **2** בבכי: ABCHIPW2X2 Y3ΛϵϑΔl ..NQp | מצרים / Qp | פרעה: *omn*

§ c אמתחתו ארצה ויפתחו איש אמתחתו 12 ויחפש בגדול החל ובקטן כלה וימצא הגביע §באמתחת
בנימים 13 ויקרעו שמלתם ויעמסו איש על חמרו וישבו העירה:—
§ p §14 ויבא יהודה ואחיו ביתה יוסף והוא עודנו שם ויפלו לפניו ארצה 15 ויאמר להם יוסף מה
המעשה הזה אשר עשיתם הלוא ידעתם כי נחש ינחש איש אשר כמוני 16 ויאמר יהודה מה
§ l נאמר לאדני ומה נדבר ומה נצטדק והאלהים מצא את §עון עבדיך הננו עבדים לאדני גם אנחנו
גם אשר נמצא הגביע בידו 17 ויאמר חלילה לי מעשות זאת האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא
יהוה לי עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם:—
18 ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי
כמוך כפרעה 19 אדני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח 20 ונאמר אל אדני יש לנו אב
זקן וילד זקנים קטן אחיו מת ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו 21 ותאמר אל עבדיך הורידהו אלי
ואשימה עיני עליו 22 ונאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזב את אביו ועזב את אביו ומת 23 ותאמר
אל עבדיך אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא תוסיפון לראות פני 24 ויהי כי עלינו אל עבדך

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΛΘΔΕΘΘΙΞΕΔclp

12 ויחפש] ויחבש AD²IP* *vid* (פ *s. r. s. m.*) X² *del* ξ | באמתחת] באמתחת X² **13** שמלתם] שמלותם A BCE⁴–IPW²Y³ΔΕΘ (ו *i. l.*) ΙΔ *del* ξc | חמרו] חמורו C–INPQW²X²ΛΘΔΕΘΙ *del* ξc | וישבו] וישובו ABC *del* c **14** ביתה] ה *om* F* (*i. l. s. m.*) G¹HΛΘΔΕ* (*i. l. s. m.*) ΙΞp **16** נצטדק] ט *i. l.* Ι, *s. m. s. r.* I | הגביע] הגביעי I **17** הגביע] הגביעי I **20** וילד] ויולד CINX²ΔΕΘΙcl ויוליד ABD²E⁴G¹QW²Y³Λ *del* ξ **23** אל] על D²

---

12 בגדול D² | ובקטן D² (*p. m.*?) **13** שמלתם Λ | חמרו Y³Δ חמורו W² **14** ביתה AB בית ΛΘΕΙ | ויפלו W² **16** לאדני 2° D²l | נמצא D²X²Λ **17** נמצא D²Λ | ואתם BD² < W² **18** אדני 2° D² **20** אדני D² | זקן ABD²HP (*vid*) *del* c | וילד Δ וילד H ויולד N **22** אדני D² *del* c **23** אחיכם D² *del* c | אתכם ABD²FIQX²ΛΕΙ < W²

11 אמתחתו: 1° A | ארצה: D²FHIPX²ΛΕΘΙΔ / Q | אמתחתו: 2° D²E⁴G¹N* (*corr in* / *p. m.*?) X²Θ / Ι **12** ויחפש.. BF / Ε :CNQY³ΛΘΔΙΔ | החל.. Θ / Q : B | כלה: A–G¹INQW²X²Y³ΛΔΕΘΙΔ .. Θ | בנימים: AB D²INW²X²ΘΔΘΙΔ .. Λ *del* c **13** שמלתם: A–D²FG¹INQW²Y³ΛΘΙΔ *del* c | .. חמרו ABNQΘΘ / I (*vid*) :Λ *del* c **14** .. יוסף ABQW²ΘΔp *del* c | : שם BCD²G¹IPW²X²ΘΔΙp ⁘A .. N (*vid*) ΛΘ / QΕ | ארצה: *omn* **15** .. ויאמר A *del* c | .. יוסף ABG¹QΔΕp / W² | ¿ עשיתם D²FΔΘ ¿Ep :CE⁴G¹IQX²ΙΔc ⊏:HNPW²Y³Θ ||:A B | ידעתם / QΕ :B | ¿ כמוני D²FHPY³ ⁘:ABI ¿W² ¿p :CE⁴G¹QX²ΛΙ ⊏:ΘΔΘ |:Ε .. Δ *del* c **16** .. יהודה B (*err* .. ויאמר) HPΕΘp / Δ :c | .. לאדני 1° Θ / Θp :CΙ | נדבר / Θ | נצטדק: CD²G¹INW²X²Y³ΕΔc ¿B ⁘A .. Q / Θ | .. עבדיך IΕ :A–D²FHPQW²X²ΘΔΘΔlp | .. לאדני 2° Ε / QΘ :ABD²INX²Δl | בידו: A–INPQX²ΛΘΔΕΘ ΙΔclp **17** .. ויאמר BCNPΘΕ / p | זאת: A–FHINPQX²Y³ΛΘΔΕΘΙΔp .. l (*vid*) *del* c | .. בידו W²ΘΔ / HPp :ABΘl | .. עבד Λ :ACE⁴G¹HINPQX²Y³ΘΕΘΔp ⁘B *del* c | .. לשלום B :Λ **18** .. יהודה ABQΛ / HP :IX²p | .. ויאמר ABNΛΘ | ⁘ אדני 1° D²ΘΔΙp ¿NΛΕΘc ⁘Q ⁘:FY³ .. A :BPW²X²Δl | .. אדני 2° HPX²p / Y³Θ ¿N ¿Q :BCIΛΔΘc | בעבדך: A–D²IX²Y³ .. HP | כפרעה: ACD²FHINPQW²X²Y³ΘΔΕΘΔcp **19** עבדיו: D²FHNPΔcp / Q | .. לאמר ABCHNPQW²ΛΘΔΕΘΔp / F :D²IX²Ι *del* c | ¿ אח NW²Y³ΘΕΘl ¿HP ΛΔ ⁘:Cc :ABD²E⁴FIQX²Ιp .. Δ **20** .. אדני Ip | .. זקן ΘΕp / Q :ABD²NW²p *del* c | :קטן A–D²FW²Y³ ΛΔcp .. AHΔ / ΘΕ | .. מת QΘΔΘp :G¹IX²ΛΙ | לבדו / Ε :D² *del* c | .. לאמו N Θ / CFHPQp :W² | :אהבו A–FHINPQW²X²Y³ΛΘΔΕΘΙΔcp **21** .. עבדיך p / QΕ *del* c | :אלי p .. Θ / HP | :עליו A–FHINPQW²X² Y³ΛΘΔΕΘΙΔp .. l *del* c **22** .. אדני Ep / QΔ :BIc | :אביו 1° HPY³ .. INW²lp *del* c | :ומת B–G¹INQ W²X²Y³ΛΘΔΕΘΙΔclp .. AHP **23** .. עבדיך AB / HP | :אתכם BD²X²Ι .. AΘΔ | :פני AC–IPQW²X²Y³ ΛΘΔΕΘΙΔlp |:N / B *del* c

לחם כי תועבה היא למצרים 33 וישבו לפניו הבכור כבכורתו והצעיר כצעירתו ויתמהו האנשים איש
על רעהו 34 וישא משאת מאת פניו אליהם ותרב משאת בנימים ממשאת כלם חמש ידות וישתו
וישכרו עמו׃—

XLIV

§ ¶ △ 1 § ויצו את אשר על ביתו לאמר מלא את אמתחת האנשים אכל כאשר יוכלון שאת ושים כסף
איש בפי אמתחתו 2 ואת גביעי גביע הכסף תשים בפי אמתחת הקטן ואת כסף שברו ויעש
כדבר יוסף אשר דבר 3 הבקר אור והאנשים שלחו הם וחמריהם 4 הם יצאו את העיר לא הרחיקו
ויוסף אמר לאשר על ביתו קום רדף אחרי האנשים והשגתם ואמרת אליהם למה שלמתם רעה
§ △ תחת טובה 5 הלוא זה אשר ישתה אדני בו והוא נחש ינחש בו הרעתם אשר עשיתם 6 וישג§ם
וידבר אליהם את הדברים האלה 7 ויאמרו למה ידבר אדני כדברים האלה חלילה לעבדיך מעשות
כדבר הזה 8 הן הכסף אשר מצאנו בפי אמתחתינו ה(ו)שבנו אליך מארץ כנען ואיך נגנב מבית
אדניך כסף או זהב 9 אשר ימצא אתו מעבדיך יומת וגם אנחנו נהיה לאדני לעבדים 10 ויאמר גם
עתה כדבריכם כן הוא אשר ימצא אתו יהיה לי עבד ואתם תהיו נקיים 11 וימהרו ויורדו איש

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΛΘΔΕΘΓΞΔ

33 הבכור] הכיר A–INQW²X²Y³ΛΘΔΕΘΓΞ (*vid*) Δ | כבכורתו] כבכירתו A–H (ו 1°* *corr. in* י *s. m.*) INPQW²X²Y³ΛΘΔΕΘ (י *i. l.*) ΓΔ *del* Ξ | ויתמהו] ויתמחו P* (ה *corr. in* ה) Y³Λ ויתמאו I ויתמעו D²FΘ **34** פניו] יו *s. r. s. m.* H; *sup.* ו *et* א *sequentis verbi* 2 *literae* (?ש)ל *et punctum post* נ *s. m.* P | וישתו] וישכרו Θ* (*corr. in* וישתו *s. m.*) **XLIV 2** גביעי] י 2° *om* CD²NX² *del* Ξ **3** וחמריהם] וחמוריהם D²–INPX²Θ **4** הרחיקו] י *om* ABD²FNPQW²Θ ~ הריחקו G¹ | שלמתם] ~ שמלתם D²* (*corr. in* שלמתם *s. m.*) **8** אמתחתינו] ו *om* F | ה(ו)שבנו] ו P *i. l.* | ואיך] והך HIPX² | וזהב] או זהב Q* (א *i. l.*) **9** וגם] ו *om* A–D²FΔ *del* Ξ | לאדני] *i. l. s. m.* X² **10** כדבריכם] י *s. ras s. m.* H | נקוים] נקואים A–G¹INQW²Y³ΛΘΔΕΘ (א *i. l.*) ΞΔ **11** ויורדו] ויורידו AB (י 2° *i. l. s. m. vid*) C–INP (י *s. ras s. m. vid*) QX²Y³ΛΘΔΕΘΓΔ *del* Ξ

---

33 ויתמהו P* **34** מאת ABD²F < W² **XLIV 1** מלא CD²Λ < W² **2** 2° גביעי N **3** וחמריהם Q < W² **4** את A–G¹IPX²Y³ΛΓ < W² | הרחקו Θ | תחת ABD²E⁴FΛΓ < W² **5** נחש ינחש AB **7** אדני D² (*p. m.?*) | כדברים D² (*p. m.?*) **8** השבנו W² | אדניך AB **9** ימצא D²F | אתו A D²FQΛΓ < W² | לאדני D² (*p. m.?*) **10** ימצא D²X²ΛΓ | אתו A–D²FQΛΕΓ < W² | ואתם D²

לחם.. INW²Y³ΛΘΕ / Δ :ACD²X² | למצרים: A G¹INPQW²Y³ΛΘΔΕΘΓΔ **33** לפניו.. BCIN :ΛΕ | כבכורתו.. NW²ΘΘ :ABD²I *del* Δ | כצעירתו: B–INPQW²Y³ΛΘΔΕΘΓΔ | רעהו: ACD²FG¹INQX²ΛΘΔΕ ΓΔ .. Θ **34** אליהם.. Y³ :A–INPQW²X²Y³ΛΘΔΕΘΔ | ידות: D²E⁴G¹INQY³ΛΘΕΘΓΔ .. AB / Δ **XLIV 1** ביתו: D²FΔΕ / Q | לאמר.. A D²HNPQW²Y³ΘΔΕΘ / F :IX²Λ | אכל.. AW²Y³ΘΕ :BD² | שאת: A E⁴G¹HIPW²X²Y³ΛΘΔΕ .. NQ | אמתחתו: BCE⁴ INPQW²X²Y³ΛΘΔΕΘΓ .. A **2** הקטן.. Θ | שברו: *omn* | דבר: D² G¹INQX²Y³ΛΘΔΕ .. B **3** אור: D²G¹INX² .. CW² / B | שלחו.. F :Δ | וחמריהם: AD²F G¹X²Y³ΘΔΕΓ .. BQΕ **4** העיר.. Δ | הרחיקו.. HPW²Y³ΘΕ :A E⁴G¹IQΛΔΘ | אמר: B | ביתו.. QY³ / Δ :ABCG¹X² | האנשים: ACG¹NΛΘΓ .. F | והשגתם.. HP :QW²Y³ | אליהם.. Θ / D²FQΕ :ABG¹ | טובה¿ H PY³ ¿Δ ¿C :ABD²–G¹IQW²X²ΛΕΓ =:Θ **5** בו.. 1° A (*vid*) QΛΘΘΓ / Ε :BCG¹INX² | בו: 2° A–G¹IW² X²ΔΓ .. QY³Θ / Ε | עשיתם: C G¹IQX²Y³ΛΓ =:HNPW²ΘΔΘ II:AB ¿Ε **6** האלה: A D²F INPQW²X² ΛΘΔΘΓΔ .. Ε **7** ויאמרו.. G¹Θ / Ε *del* Δ | ‹:D² ¿Δ :ABE⁴FHINPQW²X²Y³ΛΘΕΘΓ .. Δ / C | הזה: CD²F–INPX²Y³ΛΘΔΕΘΓΔ :A (*f. p.*) / Q **8** אמתחתינו: BD²ΘΓ | כנען: ACE⁴FG¹IQW²X²Y³ΛΔ ΕΓΔ .. BΘ | אדניך: D² | זהב: AFG¹ΛΔ .. B / Q ‹:Θ *del* Δ **9** יומת: A D²HINQW²X²Y³ΛΕΓ .. ΘΔ / Δ | לעבדים: *omn* **10** ויאמר.. ABΘΕ | כדברים: X² | הוא: A D²HPX²Y³ΛΘΔΓ .. FΕΘ / Q | עבד.. NΔΕ :A–D²G¹IQΛΓ | נקוים: B–INPQW²Y³ΛΘΔΕΘΓΔ .. A

בתחלה לשבר אכל [21]ויהי כי באנו אל המלון ונפתח את אמתחתינו והנה כסף איש בפי אמתחתו
כספנו במשקלו ונשיב אתו בידנו [22]וכסף אחר לקחנו בידנו לשבר אכל לא ידענו מי שם כספנו § X²
באמתחתינו [23]ויאמר שלום לכם אל תיראו אלהיכם ואלהי אבתיכם נתן לכם מטמון באמתחתיכם
כספכם בא אלי ויוצא אליהם את שמעון [24]ויבא האיש את האנשים ביתה יוסף ויתן מים וירחצו
רגליהם ויתן מספה לחמריהם [25]ויכינו את המנחה עד בא יוסף בצהרים כי שמעו כי שם
יאכלו לחם:—

[26]ויבא יוסף הביתה ויבאו לו את המנחה אשר בידם הביתה וישתחוו לו ארצה [27]וישאל להם
לשלום ויאמר השלום אביכם הזקן אשר אמרתם עודנו חי [28]ויאמרו שלום לעבדך לאבינו עודנו
חי ויאמר ברוך האיש ההוא לאלהים ויקדו וישתחוו [29]וישא עיניו וירא את בנימים אחיו בן אמו
ויאמר הזה אחיכם הקטן אשר אמרתם אלי ויאמר אלהים יחנך בני [30]וימהר יוסף כי נכמרו רחמיו
על אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך שם [31]וירחץ פניו ויצא ויתאפק ויאמר שימו לחם
[32]וישמו לו לבדו ולהם לבדם ולמצרים האכלים אתו לבדם כי לא יוכלון המצרים לאכל את העברים

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ꜳꝏꝑꝓꝗꝝꝟΔ

23 אבותיכם] אבותיכם IQ *del* ꝟ | ויוצא] ויוציא D²E⁴FIY³ꝑꝝꝟ 24 ויבא] ויביא E⁴ והביא X² | ביתה] ה *om* G¹ | לחמריהם] לחמוריהם D²–IPW²X²ꝓꝗ 25 ויכינו] י 2° *om* ꜳ והכינו P 26 ויבאו] ויביאו A–G¹INQX²Y³ꜳꝑꝓꝗꝝꝟΔ 30 החדרה] ה 1° *om* AB 31 ויתאפק] א *om* X² ויתחבק I ויתאבק H | שימו] מר(?)ש I* (*corr. s. m.* שימו)

בתחלה D² 22 שם D²E⁴FꜳꝓΔ < W² 23 אבתיכם G¹ꜳ אבותיכם Q | נתן AB | ויוצא ꜳ 24 ויבא ABD²FIꜳ < W² ⌐ C | לחמריהם Q < ꜳ 25 ויכנו ꜳ 26 ויבאו HPꝗ < W² ויביאו ꜳ 27 הזקן ABD² 29 הזה E⁴I ¹D² (*p. m.?*) | אחיכם D² (*p. m.?*) | בני Fꜳ < W² 30 ויבך CD²IX²ꜳꝟ < W² | שם I 32 וישמו I | אתו A–D²Fꜳꝟ < W² | את A–G¹INQX²Y³ꜳꝓꝗꝟ < W²

אכל: B–INPQW²Y³ꜳꝑꝓꝗꝟΔ ..AꝗΔ 21 המלון.. ABꜳ :D² | אמתחתינו.. QꜳꝗΔ :ABD²E⁴G¹IY³ | אמתחתו.. ꝑ / D²Q :ABC | במשקלו: ABD²E⁴FIꜳꝑꝗ ..Qꝗ / ꝓ | בידנו: ABCG¹HINPQꝗꝑꝓΔ ..ꜳ / D² 22 בידנו: A | אכל: BCD²F–IPW²ꜳꝑꝗꝟΔ ..ANQꝓ | באמתחתינו: *omn* 23 ויאמר.. Bꝓ :X² | לכם: 1° W²ꝑ | תיראו: AF–INPQX²Y³ꝗꝓꝗΔ ..Bꝑ | אלהיכם.. B | לכם: 2° D² | באמתחתיכם / F :ANꜳꝑꝗꝟΔ | אלי: ABD²F–INPQX²Y³ꜳꝑꝟΔ ..ꝗ / ꝓ 1:C | שמעון: CD²E⁴G¹HINPX²Y³ꜳꝑꝓꝗΔ —:Q (*f. p.*) ..AB 24 יוסף: A D²G¹INX²ꜳꝑꝗ ..Q | מים / ꝑ | רגליהם.. Qꝗ :A–D²HIPY³ꝑΔ | לחמריהם: ACD²E⁴G¹IPQW²X²Y³ꜳꝑꝓꝗꝟΔ :B 25 יוסף.. B | בצהרים: D²INQX²ꜳꝑꝓꝗꝟΔ ..BE⁴G¹ꝗ / F | שמעו.. ABꝗ / ꝓ 26 הביתה.. 1° ABQꝗ / HP :IW²X²Δ | בידם / C | הביתה: 2° BCD²X²ꝑ ..HPꜳꝗΔ / Q | לו.. Y³ | ארצה: A–FINPQX²ꜳꝑꝗꝟΔ 27 לשלום.. ꝗ / ꝑ :BCD²FHIPQW²X²Y³ꝗꝓΔ ‹:N ··:A (*f. p.*) | ויאמר.. ABG¹Nꝑꝓ / F | השלום: I | אמרתם.. Δ ¿F ¿HPW²ꝟ | חי¿ AFG¹HNPW²Y³ꜳꝗ ¿ꝑꝓ ‹:Bꝟ :IQX²Δ 1:C *del* D² 28 ויאמרו.. N / ꝓ | לאבינו.. Δ | חי: D²–INPQW²X²Y³ꜳꝑꝗꝟΔ ¿A ‹:BCꝓ | ויאמר.. Aꝓ | לאלהים.. ANPꜳꝗ :CD²F–IW² X²Y³ꝑꝓꝟΔ ‹:B ¿Q | וישתחוו: ABD²E⁴FHINPQW²Y³ꜳꝑꝓꝗꝟΔ 29 עיניו.. N / HPꜳ :BC | אמו.. Y³ / Δ :ABD² INPQW²X²ꜳꝑꝓꝗꝟ | ויאמר.. 1° BCIꝓ | אמרתם¿ W² | אלי¿ D²G¹NW²Y³ꝗꝗ ¿FHPꝑꝓ :AC IQX²ꜳꝟ ..Δ | ויאמר.. 2° NP / ꝓ | בני: A –INPQW²X²Y³ꜳꝑꝗꝟΔ 1:ꝓ 30 רחמיו: D² | אחיו: A–E⁴G¹ INQW²X²Y³ꝑꝗ | לבכות: A–D²HIPW²X²Δ ..FNꜳ / Q | החדרה: ABꜳ | שם: A–D²G¹W²X²Y³ꜳꝑꝓ ..HPꝗ 31 פניו.. Iꝓ :Aꜳ | ויתאפק.. ꜳ / F :D²E⁴G¹INPQW²X²ꝑꝓꝗꝟΔ 1:AB | ויאמר.. BN | להם: A–D²FG¹IW² X²ꜳꝑꝟΔ ..QY³ꝓ / Δ 32 לבדו.. A / Q :BCG¹N | לבדם: 1° ACD²G¹IX²ꝑꝓΔ ..BNY³ꝗ / F | לבדם: 2° A–D²F–INPQW²X²Y³ꜳꝑꝓꝗꝟΔ |

ולא נמות גם אנחנו גם אתה גם טפנו 9 אנכי אערבנו מידי תבקשנו אם לא הבאתיו אליך והצגתיו
לפניך וחטאתי לך כל הימים 10 כי לו לא התמהמנו כי עתה שבנו זה פעמים:—
11 ויאמר אליהם ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש
מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולוט בטנים ושקדים 12 וכסף משנה קחו בידכם ואת הכסף
המושב בפי אמתחתיכם תשיבו בידכם אולי משגה היא 13 ואת אחיכם קחו וקומו ושובו אל האיש
14 ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש ושלח לכם את אחיכם האחד ואת בנימים ואני כאשר
שכלתי שכלתי:—
15 ויקחו האנשים את המנחה הזאת ומשנה כסף לקחו בידם ואת בנימים ויקמו וירדו מצרימה
ויעמדו לפני יוסף 16 וירא יוסף אתם ואת בנימים ויאמר לאשר על ביתו הבא את האנשים הביתה
וטבח טבח והכן כי אתי יאכלו האנשים בצהרים 17 ויעש האיש כאשר אמר יוסף ויבא האיש את
האנשים ביתה יוסף 18 ויראו האנשים כי הובאו ביתה יוסף ויאמרו על דבר הכסף המושב
באמתחתינו בתחלה אנחנו מובאים להתגלל עלינו ולהתנפל עלינו לקחת אתנו לעבדים ואת
חמרינו:—
19 ויגשו אל האיש אשר על בית יוסף וידברו אליו פתח הבית 20 ויאמרו בי אדני ירד ירדנו

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²Y³ΑϐϑϵϱϱϑΞΔ

11 נכאת] נכחת CIW² נכעת A | ושקדים] ושקידים AB (י 1° *i. l.*) C - INP (י 1° *i. l.*) W²ΑϵϱϱϑΞΔ 12 בידכם
1°] בידיכם 1° C FNP (י 2° *eras*) QY³ϑϱΞ | המושב] ההושב Δ *del* Ξ | תשיבו] ~ תישבו A | בידכם 2°] בידיכם A
(י 2° *i. l. s. m.*) CE⁴FNW²Y³ΑϑϵϱϱϑΔ *del* Ξ | משגה] משגא AB 15 ויורדו] ויורידו D²F 16 הבא] הביא C
D²E⁴Y³ϑΞ (*vid*) | והכן] והכין CY³ *del* Ξ 17 והאיש] י *s. r. s. m.* H | ויבא] והביא Y³ 18 ביתה] ה *om* F |
המושב] ההושב Y³ | חמרינו] חמורינו C–IPQϐϑϱΔ *del* Ξ

אתה D² < W² 10 פעמים ABD²FW²Y³ϵ 11 אפוא W² | עשו W² | לאיש D² | ולוט AB 12 משנה
ϵ | 1° בידיכם ϵ בידיכם Y³ • P* (• *eras*) ϱ | תשיבו D² | 2° בידכם ϱ בידיכם Y³ בידיכם F 13 אחיכם D²
14 ואל AD²E⁴FH (*s. m.*) IΑϑ < PW² | אחיכם D² | שכלתי 2° D²Α 15 וירדו ϵ 16 אתם D² | הבא
FΑϑ < W² | והכן D²IΑ • ϑ והכין C | אתי D²NPΑϑϑ < W² | בצהרים D² 17 ויבא ABD²E⁴FIΑϐ < W² ~ C |
ביתה BY³ 18 המושב F ההושב Y³ | באמתחתינו F | בתחלה D² | אתנו D² | חמרינו W²Α 20 אדני D² |

נמות.. ABϐϵϱ /Q :D²G¹HINPW²ΑϑΔ | אנחנו.. ϱ | טפנו: A D²FHINPQY³ϐϑϱϱϑΔ 9 אערבנו.. Nϑ
:13 *del* Δ | תבקשנו: A D²FNQW²Y³ϐϑϵϱ ..I | לא / ABΔ | אליך.. I :ABE⁴ | לפניך.. HP ..IQY³ :A D²Α
del Δ | הימים: A INPQY³ΑϐϑϵϱΔ 10 התמהמנו: AD²Hϵ ..BIPQϐ *del* Δ 11 אביהם.. BQϵϱ /F
HP :AINϑ | אפוא.. HPϐΔ /Q :ABE⁴I | זאת: Hϑ | עשו: BCFINPW²ϐϵϱϱΔ | בכליכם.. ϑ /P :ABC
E⁴INQΑϐϑϵϱ | מנחה: IΔ ..QΑ /HP | צרי: C | דבש.. ABW²ϱ /FQϵ :G¹ | נכאת: I | ושקדים: A G¹IN
W²ΑϐϵΔ ..ϱ ¿Q 12 בידכם: 1° ABE⁴FIϐϑϱ –:Q ..NΑϵ | אמתחתיכם: Aϵ | בידכם.. 2° BCD²IW²ϵ
:A | היא: ABCE⁴FG¹INQW²Y³ΑϐϑϵϱϱΔ –:D²HP 13 קחו / F | האיש: CD²G¹HNPQY³ϐϑϱΔ ..A
BF /ϵ 14 האיש.. ABD²FIϐ /ϵ :CE⁴HNPQY³ΑϱΔ | בנימים: CD²E⁴G¹HINPQΑϐϑϱϱ ..ABF
15 הזאת.. ABFQΑϑϱΔ :CG¹Iϐϵ | בידם: AB | בנימים: A D²HINPQW²Y³ΑϐϑϱϱΔ /ϵ | מצרימה.. HP
/Q :ACD²ϑ :B (*vid*) | יוסף: A INPQY³ΑϐϵϱΔ 16 בנימים.. HPY³ /ϵ :A E⁴G¹INQW²ΑϐϑϱϱΔ |
ביתו.. FW²ϐϱΔ /ϵ :A D² | הביתה: ABG¹I ..W²ϐ | והכן.. HPQϵ ¿B :CD²NW²ϑΔ I:A | בצהרים: *omn*
17 יוסף: 1° BCD²G¹HINPQΑϐϑϵϱϱΔ ..AF | יוסף: 2° A D²G¹INQY³ϐϑϵϱϱΔ 18 יוסף.. A :B E⁴G¹
HINPQY³ΑϐϑϵϱϱΔ | ויאמרו.. ϐϵ | באמתחתינו: AY³ | בתחלה.. Qϵ :BIΔ | מובאים: ABD²E⁴IW²Αϐϱ
..F | עלינו.. 1° I / ϑ :F | עלינו.. 2° ABF :CD²E⁴INPQΑϐϵϑΔ | לעבדים.. Bϱ Δ /Q :CΑ 19 יוסף: ACD²
G¹INϱ ..BQϐ /Fϵ Δ | הבית: A E⁴G¹INQΑϐϑϵϑΔ ..HPϱ 20 ויאמרו.. Aϐ :B (*vid*) | בי / B | אדני: C
G¹PΑ ∘FD ¿D²ϵϱ /Q |

¶ Δ ¶ 36 ויאמר אליהם יעקב אביהם אתי שכלתם יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימין תקחו עלי
היו כלנה 37 ויאמר ראובן אל אביו לאמר את שני בני תמית אם לא אביאנו אליך תנה אתו על
ידי ואני אשיבנו אליך 38 ויאמר לא ירד בני עמכם כי אחיו מת והוא לבדו נשאר וקראהו אסון
בדרך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביגון שאלה XLIII 1 והרעב כבד בארץ 2 ויהי כאשר כלו
§ Δ לאכל את השבר אשר הבי§או ממצרים ויאמר אליהם אביהם שובו שברו לנו מעט אכל 3 ויאמר
אליו יהודה לאמר העד העד בנו האיש לאמר לא תראו פני בלתי אחיכם אתכם 4 אם ישך משלח
את אחינו אתנו נרדה ונשברה לך אכל 5 ואם אינך משלח לא נרד כי האיש אמר אלינו לא תראו
פני בלתי אחיכם אתכם:—
¶ X² 6 ¶ ויאמר ישראל למה הרעתם לי להגיד לאיש העוד לכם אח 7 ויאמרו שאל שאל האיש לנו
ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים האלה הידוע נדע כי
יאמר הורידו את אחיכם 8 ויאמר יהודה אל ישראל אביו שלח הנער אתי ונקומה ונלכה ונחיה

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΓΕΔ

36 כלנה] כלהנה Y³* (ה 1° *eras*) *del* Ξ **37** אביאנו] הביבנו Θ **38** ביגון] ביאגון ABFP (א *i. l.*) ΓΞ (*vid*) | שאלה] שאולה D²–HPQΑ **XLIII 2** שברו] ושברו CE⁴F (ו 1° *i. l. s. m. vid*) G¹HI NPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΓΔ *del* Ξ **3** העד 2°] העיד ABCE⁴FHIPW²Y³ΒΔ **5** אינך] י *i. l. s. m.* H | אחיכם] י *i. l. s. m.* H **7** ונגד] וגניד A–INQW²Y³ΑΒΔΕΘΓΕΔ | הידוע] ~ היודע ABCE⁴G¹H INPQY³ΑΒ הידע D²FΔΕΘ **8** לישראל] אל ישראל W²

---

36 אתי B אתי D² | כלהנה Y³* **37** אביאנו Α | אשיבנו D² **38** בני FΑ < W² | בדרך D² | ביגון F | שאלה ABX² ⌐ C ' Ε ' Ξ (*vid*) **XLIII 2** הביאו Α | שבּרו D² ושבּרו N **3** העד 2° D²NX²ΑΓ | בנו D² (*p. m.?*) | אחיכם D² (*p. m.?*) | אתכם AD²FI (*s. m.*) NPQX²ΑΒΕ < W² **4** משלח F | את ABF | אחינו D² (*p. m.?*) | אתנו ABD²FQX²ΑΔ < W² **5** אינך P | משלח F | אחיכם D² (*p. m.?*) | אתכם ABD²FHI QX²ΑΕ **7** הידע Ε ' D² | אחיכם D² **8** אתי ABD²FΑΔ < W² | ונקומה AB |

---

36 אביהם.. ABW² / Ε :G¹X² | שכלתם: CD²F–IPW²X²Y³ΒΔΕΘ ..Q | איננו.. 1° ΑΒ /Q :D²G¹X² | איננו.. 2° ΑΑΒΘ /D²HPQ :BCE⁴INW²X²ΔΕ | תקחו.. ΕΘ /Q ¿AD²F ¿B :X²ΒΔ | כלנה ¿ D²FG¹HNPY³ ΒΔΕΘ ¿AW² :BCE⁴IQX²ΑΓ **37** אביו: D²FΔ /F | לאמר.. A–D²HNPQW²ΒΔΕΘΓ /F :IX² | תמית.. Δ :BIN | :אליך 1° ABCFHIPX²Y³ΑΒΔΘ ..NQΕ | ידי.. B | :אליך 2° *omn* **38** ויאמר.. D²FNΕ | :עמכם ABCX²ΒΔΘΓ ..FY³ /HP | מת.. HPW² /NY³ΔΕ :CD² | נשאר.. ABN :CD²FIX²ΒΔΘ | אסון: I | בה.. W² Θ /F :A- D²G¹HINPQX²ΑΕΓ | שאלה: A–D²FHIPQX²ΑΔΕ ..NΘ **XLIII 1** בארץ: B–INPQW²X² Y³ΑΒΔΕΘΓ ⋯:A (*f. p.*) **2** ממצרים: A–E⁴G¹INW²X²Y³ΑΔΕΘΓ ..FQΒ | אביהם.. N /PΕ :I | אכל: A C–G¹INQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΓΔ ..B /P **3** יהודה: D²FNΔ ..H /QΑ *del* Δ | לאמר.. 1° A–D²HNPQW²ΑΒΔ ΕΘΔ /F :G¹IX² | :האיש NΔΘ ..ABFG¹ /Q | לאמר.. 2° A–D²G¹HNPQΒΔΕΘΔ /F :IX² | פני.. NW²ΒΔ /FΔ | :אתכם A D²FG¹INPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΓΔ **4** אתנו: ACΔ ..QΒΕΘΔ | אכל: A FHINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΓΔ **5** נרד: C- FINPW²X²Y³ΒΔΕΘΔ /QΑ ..AB | אלינו.. BG¹IΒ :AD² | פני.. N /Y³Δ | בלתי / C :B **6** ישראל.. FQW²Β | לי / D² :I | אח ¿ D²Y³ΒΕΘ ¿N <:ABF :CE⁴G¹IPQΑΔΓ ..W² *del* Δ **7** ויאמרו.. ΒΕ /Δ | ולמולדתנו: D²NW²ΔΘ /Q | לאמר.. A–D²HINPQW²Y³ΒΔΕΘΓ /FΑ :Δ | חי ¿ D²FNW²ΒΘ ¿HPY³ΔΕΘ <:A BCΓ ..ΑΔ /Q :G¹I | אח ¿ D²HY³ΒΔ ¿BFΘ <:ACNPW²Ε ..Q :E⁴G¹IΑΓΔ | :האלה ABCINQY³ΑΒΔΓ ..HP *del* Δ | נדע.. Ε :AB | :אחיכם ABCE⁴INQW²ΑΔΘΔ <:F ..HP ¿Y³ΒΕ <:D²Γ **8** אביו.. BIQ /D² | אתי.. ΑΘ /IQΕ <·Β :BG¹NΔ | :ונחיה C *del* Δ |

23 והם לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ בינתם 24 ויסב מעליהם ויבך וישב אליהם וידבר אליהם
ויקח מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם:—
25 ויצו יוסף וימלאו את כליהם בר ולהשיב את כספיהם איש אל שקו ולתת להם צדה לדרך ויעש
להם כן 26 וישאו את שברם על חמריהם וילכו משם 27 ויפתח האחד את שקו לתת מספה לחמרו
במלון וירא את כספו והנה הוא בפי אמתחתו 28 ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם הנה הוא
באמתחתי ויצא לבם ויחרדו איש על אחיו לאמר מה זאת עשה אלהים לנו:—
29 ויבאו אל יעקב אביהם ארצה כנען ויגדו לו את כל הקרות אתם לאמר 30 דבר האיש אדני
הארץ אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים את הארץ 31 ונאמר אליו כנים אנחנו לא היינו מרגלים
32 שנים עשר אחים אנחנו בני אבינו והאחד איננו והקטן היום את אבינו בארץ כנען 33 ויאמר
אלינו האיש אדני הארץ בזאת אדע כי כנים אתם אחיכם האחד הניחו אתי ואת רעבון בתיכם
קחו ולכו 34 והביאו את אחיכם הקטן אלי ואדעה כי לא מרגלים אתם כי כנים אתם את אחיכם
אתן לכם ואת הארץ תסחרו 35 ויהיו הם מריקים שקיהם והנה איש צרור כספו בשקו ויראו את
צררות כספיהם הם ואביהם ויראו:—

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓΞΕΔ

23 המליץ] המליז *aut* המלים G¹* (המליץ *corr. s. m.*) *del* Ξ | בינתם] י *om* H *del* Ξ **24** וישב] וישוב G¹ (ו 2° *i. l.*) Δ *del* Ξ | מאתם] מידם D² *del* Ξ | לעיניהם] י 1° *om* X² **25** אל] על ABCE⁴G¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓΞΕΔ | כן *s. r. s. m.* H *del* Ξ **26** חמריהם] חמוריהם D²–IPW²X²ΑΘ (ו *i. l.*) Ξ *del* Ξ **27** האחד] ה *om* D²E⁴G¹HINW²X²ΕΘΕ | לחמרו] לחמורו C IX²ΑΔΕΘ *del* Ξ | במלון] במחלון X² *del* Ξ **28** ויחרדו] ~ וירחדו X² **29** לו *mg. s. m.* H | הקרות] הקערות Α הקרעות H* (ע *corr. s. m. in* ו, ות *i. l. p. m.*) *del* Ξ **33** האחד *om* H* (*i. l. s. m.*) **34** ואדעה *om* Α* (*mg. t. m.*) **35** מריקים] י 1° *om* CP* (*i. l.*) Ξ מרחקים X² *del* Ξ | המה] הם B *del* Ξ

---

24 ויבך CD²G¹IX² < W² | מאתם A–D² **25** על Θ | לדרך D² **26** חמוריהם ΕΔ < C חמריהם W²Θ **27** אחד PΔ | אחד HΕ | לחמרו ΘΔ < W² לחמורו N | במלון F | במלון D² **28** זאת Α | עשה BΘ **29** ויגדו D² | אתם PQΑ < W² אתם D² (*p. m.?*) **30** אדני D² | אתנו 1° AD²E⁴FQX²ΑΔ < W² | אתנו 2° D² **32** את A–H (*s. m.*) NQX²Y³ΑΔΕΘΓ < W² **33** אדע Θ | אתם D²F | אחיכם D² (*p. m.?*) | אתי ABD²FPΑΔΕ < W² | ולכו D² **34** והביאו Α | אחיכם (*bis*) D² (*p. m.?*) | אתם (*bis*) D²F | ואת CFH (*s. m.*) IX²ΑΓ < W²

---

23 ידעו: B | בינתם: A–D²FG¹INQW²X²Y³ΑΔΕΘ :Δ **24** ויבך: A–D²HPQΑΘΔΕΓΔ ..F /W² | אליהם.. 1° B /QΔ :AC | אליהם 2° Ε :ABD²FHINPQY³ΘΔΘΔ | שמעון.. APΑΘΔ :BCD²G¹INX²Ε **25** בר.. ABQΔ /Ε :CD²E⁴G¹INW²X²ΘΔ | שקו.. W²Θ /QΑΕ :BCNX²Δ | לדרך: BCD²F–INPQW²X²Y³Α ΘΔΘΓΔ :A (*f. p.*) /Ε | כן: E⁴ IPQW²X²Y³ΑΔΕΘΓΔ :B ..A /D² **26** חמריהם: BD²HI ..ANW² /Q | משם: A D²FHINPQW²X²Y³ΑΔΕΘΓΔ **27** במלון: BCINQW²ΔΘΓΔ ..A (*vid*) HΘ | כספו: AB | אמתחתו: *omn* **28** אחיו.. 1° ABΘ /D²Δ :N | כספי.. NΘ /Q | באמתחתי: A–D²FHPX²Y³ΘΔΕΘΔ | לבב.. Θ :B F INPQW²X²Y³ΑΔΕΓ | אחיו 2° AD²FΔΕ /Q | לאמר.. ABD²HNPQW²ΘΔΕΘΓΔ /F :CG¹IX²Α **29** כנען: CD²E⁴INW²X²Y³ΔΕΔ ..ABQΑ | לו: D² | כל.. D² | אתם: D²FHNPΔΘ /F | לאמר.. ABD²HNPQW²ΑΘΔ ΕΘΓΔ /F :CIX² **30** קשות: A D²G¹INX²Y³ΔΓ ..QΘΘ | הארץ: 2° CD²E⁴G¹HIPQW²X²Y³ΑΔΕΘΔ ..ABF /N **31** אליו.. ABΔ | אנחנו.. Θ /N | מרגלים: A–D²FHINPQX²ΘΔΕΘΔ **32** אחים: C | אבינו: 1° CIX² ..FΘΔ /Q | איננו.. AHIPW²ΘΔ :BD²NY³ΘΓ | כנען: *omn, del* Γ **33** הארץ/ FHPW² :X²Θ | אתם: CD²FINW²X²Y³ΘΔΕΘΓΔ ..Q | אתי.. Y³ /HP :CD²FINQΑΔ | בתיכם: AB | קחו: FΔ | ולכו: CD²NX²ΘΕ ..I **34** אלי.. AHPY³ /QΔ :BCD²NΑΘΔ | ואדעה.. AN /QΕ :D² | אתם.. 1° Y³ /QW² :A D²N | אתם: 2° FHINPQW²X²ΑΔΕΘΓΔ | לכם.. NΘ /F :BD² *del* Δ | הארץ.. A | תסחרו: A FHIN PQX²Y³ΑΔΕΘΓΔ **35** שקיהם.. HPΘΔ /QΑ :A–D²IX²Y³ΘΔ | בשקו.. B–G¹INQX²Y³ΑΔΕΘ ..A *del* Δ | כספיהם.. BNQΑΔ :I | הם.. 2° B *del* Δ | ואביהם.. B *del* Δ

13 ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד בארץ כנען והנה הקטן את אבינו היום
והאחד איננו׃—
14 ויאמר אליהם יוסף הוא אשר דברתי אליכם לאמר מרגלים אתם 15 בזאת תבחנו חי פרעה
אם תצאו מזה כי אם בבוא אחיכם הקטן הנה 16 שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם ואתם האסרו
ויבחנו דבריכם האמת אתכם ואם לא חי פרעה כי מרגלים אתם ויאמרו לא יוכל הנער לעזב את
אביו ועזב את אביו ומת 17 ויאסף אתם אל משמר שלשת ימים׃—
18 ויאמר אליהם יוסף ביום השלישי זאת עשו וחיו את האלהים אני ירא 19 אם כנים אתם אחיכם
האחד יאסר בבית משמרכם ואתם לכו והביאו את שבר רעבון בתיכם 20 ואת אחיכם הקטן תביאון
אלי ויאמנו דבריכם ולא תמותון ויעשו כן 21 ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו
אשר ראינו בצרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה עלינו כל הצרה הזאת 22 ויען
ראובן אתם לאמר הלוא דברתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙΞΔ

13 עבדיך *om* E⁴ *del* Ξ | והאחד] ה *om* H* (*i. l. s. m.*) **15** הנה] אנה HPA **16** האסרו] יאסרו Θ | ויבחנו] ~ ויחבנו D² *del* Ξ | ועזב את אביו *om* I* (*mg. s. m.*) **17** ויאסף] א *om* X² *del* Ξ | אל משמר] למשמר X² **19** כנים *om* D², י *om* P *del* Ξ | יאסר] ייסר X² *del* Ξ **20** תביאון] א *om* X² **21** אחינו] ג *om* A* (*i. l. s. m.*) *del* Ξ | בהתחננו] באתחננו X² | כל *om* Θ* (*i. l. s. m.*) | הצרה] הצרעה C–FIP (ע *i. l.*) Q (ע *i. l.*) W² (ע *i. l.*) Y³ΒΕ (ע *i. l. s. m.*) ~ הצערה X²A *del* Ξ **22** תחטאו] תחטאיו X² *del* Ξ | בילד] ביליד E⁴ | שמעתם] שמעתים N | הנה] אנה CA *del* Ξ

---

13 אֹת A–G¹INQX²Y³ΑΕΙΔ < W² **14** אתֹם D²F < W² **15** הִנֵּה FINΘ ' D² | אחיכֶם D² (*s. m.*) **16** אחיכֶם D² (*s. m.*) | ואתֹם D²F | אתכֶם ABD²FHPQX²AΘ < W² | אתֹם D²F | אֹת אביו 1° X² **18** בַּיּוֹם D² | עשֹו FHP < W² | אֹת A–INPQW²X²Y³ΑΒΘΕΘ | ירֹא D²FIHPX²Ε **19** אתֹם D²F | אחיכֶם D² | יאסֹר F | ואתֹם D²F | לֵכוּ D² | והביאֹו A **20** אחיכֶם D² | תביאֹון A **21** אחינֹו D² | הזאֹת A **22** אתֹם W² אֹתֹם D² (' *p. m.?*) | תחטֹאו D² < W² ~ C ' F | בילֹד Ξ | שמעתֶם N | הִנֵּה ABFIP הִנֹּה D² (' *p. m.?*) | נדרֹש D² (*p. m.?*)

---

13 ..ויאמרו FEW² | ..אנחנו N : AB *del* Δ | :כנען C–FHINPW²Y³ΑΒΘΕΘΙΔ : A ..B | ..היום ABNPA / I : CE⁴Θ **14** ..יוסף ABFQΒ / Ε : CI | :אליכם D²FINAΘΕ / Q | ..לאמר ABCG¹HNPQW²Y³ΒΘΕΘ / F : D²IX²Δ | :אתם A–D²FHINPQW²Y³ΑΒΘ ..Δ **15** :תבחנו D²FQΘΕΔ ..Y³ΒΘ / BX² | ..פרעה Β : ABD²Q | ..מזה A / QW²Θ : CG¹N ¿AB | :הנה A–INPQX²Y³ΑΒΘΕΘΙΔ **16** ..אחיכם HP : ABCE⁴ FG¹INQX²Y³ΑΘΕΘΔ | ..האסרו N / Q : G¹ | :דבריכם D²E⁴G¹Θ | :אתכם A–FHINPX²Y³ΒΕΔ ..Θ | ..לא 1° ΒΕΔ / B (*vid*) Θ : Q | :אתם *omn* | ..ויאמרו BD²E⁴ΒΕΙ / Θ | ..הנער BΕ | ..אביו 1° Y³ / FQΘ : IW² | :ומת ABD²–INPQX²Y³ΑΒΘΕΘΙΔ I : C **17** ..משמר ABHP **18** ..יוסף B | ..השלישי NQW²Ε : ABCIX²Θ | :עשו BD²Θ | וחיו: FINY³ΘΘΙ ..Q | :האלהים D² | :ירא B–FHINPQW²X²Y³ΑΒΘΕΘΔ **19** ..אתם HN PΒΘΔ : CG¹IX²Y³Θ | :משמרכם A–D²G¹INPQW²X²Y³ΑΒΘΕΘΙΔ ..F | לכו / H | :בתיכם A–D²FG¹INQ W²X²Y³ΑΒΘΘ ..HPΕ / Δ **20** ..אלי NQY³Ε : BΒΔ | דבריכם / HP | :תמותון B–E⁴NY³ΑΒΘΘΙ –: F ..H IPΔ / Q | :כן ABD²E⁴G¹INQX²Y³ΑΒΘΕΘΙΔ –: FHPW² I : C **21** ..ויאמרו Ε | ..אחיו BN / D²FIQΘΕ | :אחינו B | ..נפשו F : ABCW² | :שמענו A D²F–IPW²Y³ΒΘΔ ..QΕΘ | :הזאת AD²–INPQW²X²Y³ΑΒΘΕΘΔ –: C ..B **22** :אתם D²FHNPΘΕΘ / Q | ..לאמר 1° ABCG¹HNPQW²ΒΘΕΘΔ / F : IX² | :אליכם BD²NΘΘ / Q ¿F | ..לאמר 2° A–D²G¹NQW²Y³ΑΒΘΘ / F : HIPX²ΕΙΔ | ..בילד IN | :שמעתם ABCG¹INW²X²Y³ΘΘΔ ..Q ¿D²FΒ ¿HP | :נדרש CE⁴G¹HIPQW²X²Y³ΑΒΘΙΔ ..ABN ¿D²Θ ¿FΕ

היה לחם [55]ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק העם אל פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל
יוסף ואשר יאמר לכם תעשון [56]והרעב היה על פני כל הארץ ויפתח יוסף את כל אשר בהם
בר וישבר למצרים ויחזק הרעב בארץ מצרים [57]וכל הארצות באו מצרימה לשבר אל יוסף כי חזק
הרעב בכל הארץ:—

XLII [1]ויראו יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב אל בניו למה תתיראו [2]ויאמר הנה שמעתי ∆ ¶
כי יש שבר במצרים רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות [3]וירדו אחי יוסף עשרה לשבר
בר ממצרים [4]ואת בנימים אחי יוסף לא שלח יעקב את אחיו כי אמר פן יקראנו אסון [5]ויבאו
בני ישראל לשבר בתוך הבאים כי היה הרעב בארץ כנען [6]ויוסף הוא השליט על הארץ והוא
המשביר לכל עם הארץ:—

§ ∆ [8]ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה [7]וירא יוסף את אחיו ויכרם ויתנכר אליהם וידבר
אתם קשות ויאמר אליהם מאין באתם ויאמרו מארץ כנען לשבר אכל [8]ויכר יוסף את אחיו
והם לא הכרהו [9]ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אליהם מרגלים אתם לראות
את ערות הארץ באתם [10]ויאמרו אליו לא אדני ועבדיך באו לשבר אכל [11]כלנו בני איש אחד
אנחנו כנים אנחנו לא היו עבדיך מרגלים [12]ויאמר אליהם לא כי ערות הארץ באתם לראות

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΘΙΞΔ

55 ויצעק] ויצחק W² *del* Ξ | לכל] אל כל Θ | ליוסף] אל יוסף I 56 וישבר] וישביר ABE⁴FG¹ΘΞ
XLII 2 הנה] אני A* (*corr. in* הנה *s. m.*) BCΔ *del* Ξ | שמה] ה *om* CD²E⁴G¹H (ה *eras*) I (ה *eras*) NX²Y³Ε
del Ξ 6 המשביר] י *om* Θ | עם] העם ABE⁴Y³ *del* Ξ 7 ויכרם] ויכירם X² 8 את *om* C *del* Ξ | הכרהו]
הכירהו A–INPQW²X²Y³ΑΘΔΘΙ *del* ΞΔ 10 ועבדיך] ו *om* A* (*i. l. s. m.*) BD²FQΘΔΕΙ *del* Ξ 11 כנים
אנחנו *om* Y³* (*i. l. s. m.*) *del* Ξ

---

55 ויצחק W² | לכו D² (*p. m.?*) | יאמר W² 56 וישבר IX² | ויחזק D²F < W² XLII 2 הנה F |
רדו D² (*p. m.?*) 3 וירדו D² (*p. m.?*) 4 את A–D²FG¹INPQX²Y³Α < W² 6 המשבר Θ | עם D² |
אפים W² 7 ויכרם D² < W² | אתם CX²Y³Α < W² אתם D² 8 ויכר D²Α ' Ε | הכרהו Ε 9 אתם D²
< W² 10 אדני D² | עבדיך BΘΕ

לחם: C–FINPQW²X²Y³ΑΘΙΔ ..ABH 55 מצרים.. 1° AΘ :BCD²FG¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΔ | ללחם:
C–INPQW²X²Y³ΑΔΕΘΙΔ ..AB | :פרעה 2° I | מצרים.. 2° P /Q :Ε | יוסף: AB | :תעשון A–INPQW²X²Y³
ΑΘΔΘΔ ..Ε 56 :הארץ C–INPQW²X²Y³ΑΘΕΘΙΔ ..A | בר.. ANW² /HP | למצרים.. NW²Θ :A D²
PQX²Y³ΑΔΕΔ | :מצרים ABD²E⁴FHINQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΙΔ 57 :יוסף CD²HIPX²Y³ΑΙΔ :B ..AQΘΘ
/NΕ | הרעב.. A XLII 1 :במצרים AD²FHINPW²X²Y³ΘΔΕΘ ..BCQΑ | ויאמר.. A | בניו.. BQΘ
:A | תתיראו NY³ΘΘ :CD²FHIPQW²X²ΑΔΕΙ ..AB 2 ויאמר.. AHPΕΘ | שמעתי.. ABF | :במצרים
A–D²FHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΙ | שמה.. IW²Θ :AB | משם: ABD¹Ε | נמות: *omn* 3 בר.. W² | :ממצרים
A FHINPX²Y³ΑΘΔΕΙ ¸Q 4 :אחיו A–D²IP ..NY³Θ | :אסון A–FHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΙ 5 :הבאים
ABD²X² ..HIPQΑ /C | :כנען C FHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΙ :AB 6 הארץ.. 1° ABQΑΘ :CD²E⁴HIX² |
יוסף.. N | :ארצה A D²F INPW²X²Y³ΑΘΔΕΘΙ ..Q *del* Δ 7 :ויכרם ABG¹PΕΙ ..Q /Δ | אליהם.. 1°
HP :AG¹IW²X²Α :B | :קשות ACD²E¹G¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΔ I:B | אליהם.. 2° AB | ¸באתם G¹HN
PY³ΑΘΕΘ ¸D²W²Δ :CFΙ ..Q :IX² II:AB *del* Δ | :אכל B–INPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΙΔ ..A 8 אחיו.. Θ
/Q | :הכרהו AD²F INPQX²Y³ΑΘΔΕΘΔ ..B ¸C 9 :להם AC–FHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΙ :B *del* Δ |
אליהם /D²Ε | אתם /QΕ =:Y³ | :באתם C–G¹IQX²Δ =:HNPY³ΘΙ II:ABΘ ¸W² ¸Α :Ε *del* Δ 10 אליו/
Ε (*err* /ויאמרו) | :אדני ABCFG¹HPW²X² ..D²IQΑ /NY³ΘΘ ¸ΕΙ | :אכל BCFHINPW²X²Y³ΘΔΕΘ /D²Q
del Δ 11 :אנחנו 1° BIX² ..Y³ΑΔΘ /D²Q | אנחנו.. 2° HPY³ΘΘ /Ε :IΔ | :מרגלים B–INPQW²X²Y³ΑΘΔ
ΕΘΙΔ ··:A (*f. p.*) 12 אליהם.. AB /Q | לא.. Y³ΘΕ /BFQ :HPΔΔ =:Ι | =:באתם W² *del* Δ | :לראות
B–G¹IQW²X²ΑΘΔΕΙΔ =:HPY³Θ ..A ¸N

תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך 41 ויאמר פרעה אל יוסף ראה נתתי
אתך על כל ארץ מצרים 42 ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף וילבש אתו
בגדי שש וישם רביד זהב על צוארו 43 וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו ויקרא לפניו אברך
ונתן אתו על כל ארץ מצרים 44 ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו
ואת רגלו בכל ארץ מצרים 45 ויקרא פרעה שם יוסף צפנתי פענח ויתן לו את אסנת בת פוטיפרע
כהן אן לאשה:—

ויצא יוסף על ארץ מצרים 46 ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה מלך מצרים ויצא יוסף
מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים 47 ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים 48 ויקבץ את כל
האכל שבע השנים אשר היה השבע בארץ מצרים ויתן אכל בערים אכל שדה העיר אשר סביבתיה
נתן בתוכה 49 ויצבר יוסף בר כחול הים הרבה מאד עד כי חדל לספר כי אין מספר:—

50 וליוסף ילדו שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב אשר ילדה לו אסנת בת פוטיפרע כהן אן
51 ויקרא יוסף שם הבכור מנשה כי נשני אלהים את עמלי ואת כל בית אבי 52 ואת שם השני
קרא אפרים כי הפרני אלהים בארץ עניי 53 ותכלנה שבע שני השבע אשר היו בארץ מצרים
54 ותחלנה שבע שני הרעב לבוא כאשר אמר יוסף ויהי הרעב בכל הארצות ובכל ארץ מצרים

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑϐϑϵϱϳΞΔ

42 וילבש] וליביש D²–G¹ϱ *del* Ξ 43 ויורכב] ויורכיב I *del* Ξ | המשני] המשנה HP *del* Ξ | אב . רך] אברך IX²Y³ *del* Ξ 45 צפנתי] צפינתי A–FHINPQW²X²Y³* (י 1° *i. l.*) Αϐϑϵϱϳ *del* Ξ | פענח] פענה B–INPQW²X²Y³ΑϐϑϵϱϳΔ *del* Ξ | את *om* E⁴ *del* Ξ | פוטיפרע] פוטיפרה W² | כהן . אן] כהנאן A–INPQW²Y³ϐϑϱϳΞΔ 48 סביבתיה] סביבותיה QX² 49 הרבה] ארבה QΑ *del* Ξ 50 ילדו] כאנאן X² | כהן . און ϵ *del* Ξ 51 נשני] נשאני D²E⁴G¹IP* (א *eras*) Q* (א *eras*) Α נחשני X² *del* Ξ 52 הפרני] ילידו E⁴W²X² | פוטיפרע] פוטיפרה W² *del* Ξ | כהן . אן] כהנאן A–G¹INQW²X²Y³ϐϑϱϳΔ כהנן H* (א *i. l.* *s. m.*) P | כהן . און ϵ *del* Ξ 53 היו] הפריני D²G¹H* (ן 1° *eras*) P* (ן 1° *eras*) ΑΔ – הפראני W² – הפריאני ϐ – אפראני IX² *del* Ξ 54 הרעב] ϱ* (ה *corr. in* ו *s. m.*) *del* Ξ

ישק D² (*vid*) 41 ראה D² 42 ויסר D²Α | וילבש X² < Α | אתו D² | שש FHPΑϑ 43 ויורכב NΑ
ϱ | ויקרא A | אברך HP 45 כהנאן G¹ ϵ כהן . און 47 השבע W² ʼ I 48 השבע F ʼ I |
סביבותיה Q 50 ילדו D² ʼ C ילודו W² 51 נשאני P*Q* 52 הפרני ϵ 53 ותכלנה D² |
השבע F ʼ Y³ ʼ I

---

40 ביתי.. IϐϑΔ / HPQΑ : BW² | ישק.. P | : עמי BCIW²ϐϑΔ .. FQY³ϱ | : ממך A–IN (*vid*) PQW²X²Y³Αϐ
ϑϵϳΔ 41 יוסף.. ABNQ / D²HϑϵΔ : I | : מצרים ABCE¹–IPQW²X²Y³ΑϐϑϵϱΔ 42 ידו.. ϐ / Q : AB
D²I | : יוסף CG¹HPW²X²ΑϑϳΔ .. I (*vid*) PQϵ | שש.. FW²ϑ / Q : ABD²INX²Y³ϐϵ I : C | : צוארו A–D²G¹
HINPW²X²Y³ϐϑϵΔ .. Q 43 לו.. Fϐ / QW²ϵ : ABD²INX²Y³ΑϑΔ | : אברך A–D²G¹IX²ϐϑΔ .. HNPQ
Αϱ | : מצרים *omn* 44 יוסף.. ABFQY³ / ϵ | : פרעה 2° BCINW²X²Y³ϐϑ / FHPϵ | : מצרים A–INPQW²
X²Y³ΑϐϑϵϱΔ 45 פענח.. AW² : B–G¹INQX²Y³ΑϐϵϱϳΔ | .. אן B | : מצרים ABCFINW²X²ϐϑϵΔ .. H
PQΑ 46 מצרים: 1° *omn* | .. פרעה 2° ABNW²Y³Α | : מצרים 2° ABD²FG¹INPQW²X²Y³ΑϐϑϵϱϳΔ
47 השבע: ϑ | : לקמצים A–INPQW²X²Y³ΑϐϑϵΔ 48 : מצרים A–FHINPQW²X²Y³Αϐϑϵϱ | : בערים HI
PW²Y³Δ .. BFNϵ | .. סביבתיה ϐ / C | : בתוכה C–INPQX²Y³ΑϐϑϵϱϳΔ .. AB 49 : היה Fϑ | : מאד D²F
W²X²Y³ΑϐΔ .. ABN / ϵ ¿Q | .. לספר ABFϐΔ / I : X²ϵ 50 .. בנים BQϐΔ : N | : הרעב BW²X²ϐ .. NΑ
/ I | : כהן . אן C–INPQW²X²Y³ΑϐϑϵϱϳΔ .. AB 51 : מנשה CG¹INW²X²Y³ϑΔ .. AQϐ / P | : אבי A–F
HINPQW²X²Y³ΑϐϑϱΔ 52 : אפרים A–D²G¹IW²X² .. NQY³ϑ / Pϵ | : עניי BD²–INPQX²Y³ΑϐϑϵϱϳΔ
I : C ✣ A (*f. p.*) 53 : מצרים ACD²E⁴G¹HINPQW²X²Y³ΑϐϑϵϱϳΔ .. B 54 : יוסף A–INPQW²X²Y³
ΑϐϑϵϳΔ .. ϱ | .. הארצות HPQϵ : Iϑ | : מצרים B |

הפרות הטובות שבע שנים הנה ושבע השבלים הטובות שבע שנים הנה חלום אחד הוא [27]ושבע
הפרות הרקות והרעות העלות אחריהן שבע שנים הנה ושבע השבלים הדקות ושדיפת הקדים יהיו
שבע שני רעב [28]הוא הדבר אשר דברתי אל פרעה את אשר האלהים עשה הראה את פרעה
[29]הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל ארץ מצרים [30]וקמו שבע שני רעב אחריהן ונשכח כל
השבע בארץ מצרים וכלה הרעב את הארץ [31]ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב ההוא ואחרי
כן כי כבד הוא מאד [32]ועלה שנית החלום אל פרעה פעמים כי נכון הדבר מעם האלהים וממהר
האלהים לעשותו׃—

[33]ועתה יראה לו פרעה איש נבון וחכם וישתהו על ארץ מצרים [34]ויעש פרעה ויפקד פקדים על
הארץ ויחמש את ארץ מצרים בשבע שני השבע [35]ויקבץ את כל האכל שבע השנים הטובות
הבאות האלה ויצברו בר תחת יד פרעה אכל בערים ישמרו [36]והיה האכל לפקדון לארץ לשבע
שני הרעב אשר תהיינה בארץ מצרים ולא תכרת הארץ ברעב [37]וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני
כל עבדיו [38]ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר רוח אלהים בו׃—

[39]ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אלהים אתך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך [40]אתה

ABCD²E¹FG¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓΞΔ

27 אחריהן] ~ אחרינה ΘΔ *del* Ξ | ושדיפת] ושדיפות A–IPQW²X²ΑΔΘΓ *del* Ξ 28 לפרעה] אל פרעה Y³ (א *i. l. s. m.*) 30 אחריהן] ~ אחרינה ΘΔ 31 הרעב *om* C 32 שנית] השנית AB* (ה *eras s. m.*) Δ 33 וחכם] וחכום C G¹INPQX²Y³ΑΘΔΕΘΞ 34 פקדים] פקידים X² *del* Ξ 35 הטובות] ו 1° *i. l.* X² | וישמרו] וישמרו CE⁴G¹HINPW²X²Y³ΑΘΔΘΓΔ *del* Ξ 36 לפקדון] לפקדהן AB* (ן *s. er.* ה *s. m.*) *del* Ξ | לשבע] בשבע Θ* (ב *corr. in* ל *s. m.*) 39 וחכם] וחכום CD²E⁴G¹HINPQX²Y³ΑΔΕΘ *del* Ξ

26 הנה 1° AB 27 הנה AB | ושדיפת Ε ' Δ ' N ושדיפות W² 28 עשה ABD²FX²Λ < W² 29 שבע 2° AFHPΔΕ < W² ' I 30 השבע F < W² ' I 31 השבע F < W² ' I 32 ועלה W² | שנית Ε F ' השנית A ' Δ | פעמים ABD²F ' E¹ ' W² 33 וחכם 3Δ < W² ' H (*s. m.*) וחכים FNPQΘ 34 ויפקד F ' ABD²HPΛΘ < W² | פקדים AD²P < W² | השבע FHP < W² 35 וישמרו Ε ישמרו Θ 36 תכרת ABD²HPΛΘ < W² | ברעב D² D²X² 39 אתך D² | וחכם ΘΔ < W² וחכום P 40 אתה D² < W² |

26 הטובות.. 1° ABW² | הנה: 1° A–INPW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓ | הטובות.. 2° AG¹PW² | שנים.. 2° Y³ | הנה: 2° C–INX²ΔΕ .. QΘ / W² | הוא: B–INPQW²Y³ΑΘΔΕΘΓ .. A *del* Δ 27 אחריהן.. AΔ / HP : I | שנים: BD²FY³ΑΔΕ *del* Δ | הנה: ACD²G¹HINPQW²X²ΑΘΔ *del* Δ | הדקות: A | חקדים.. W² *del* Δ | רעב: B E¹HIPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓΔ .. AFN 28 פרעה: 1° BCD²FW²ΑΔ .. NΕ / Q *del* Δ | עשה: CIX² | פרעה: 2° A FHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓΔ 29 באות.. QX² *del* Δ | מצרים: A D²G¹HINPQY³ΑΔΘΓ .. ΘΕ ¸W² 30 רעב / X² *del* Δ | אחריהן.. QΔ / HP : A E¹G¹INX²Y³ΘΔΘ | מצרים: ABD²FNPQW²X²Y³ΑΔΘΔ .. IΘ | הארץ: CD²E⁴IQX²ΑΘΔΕΓΔ .. ABΘ 31 בארץ.. Θ : X² | ההוא.. BΘ : ACD²F INPQX²Y³ΑΔΕΓΔ | כן.. W²Θ / Ε | מאד: B INPQW²X²Y³ΑΘΔΘΓΔ .. A / Ε 32 פעמים: B–E⁴G¹INX²Y³ΘΔΕΘΔ .. AQ | האלהים.. 1° BQΘ / Ε : AD²E⁴HINPX²ΑΓΔ 33 ועתה / FINΔΕΘΔ .. ABQΘ | פרעה: ABHQ | וחכם: ACD²G¹IX² Y³Δ .. BQΘ | מצרים: A INPQW²Y³ΑΘΔΕΘΔ 34 הארץ: CD²E⁴G¹HINPQW²X²Y³ΘΔΕΘΓ .. B | מצרים: AG¹ | השבע: A E⁴G¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΔ 35 האלה: AC–G¹INPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΔ .. B | ישמרו: A INPQW²X²Y³ΑΘΔΓΔ 36 לפקדון.. AB | לארץ / Q | מצרים: A–D²G¹IX²Y³ΔΓ .. QΘ | ברעב: A–IN (*vid*) PQX²Y³ΑΘΔΕΘΓΔ 37 עבדיו: B–G¹INQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓΔ ··: A (*f. p.*) 38 עבדיו.. Q / IΕ : B | ¸כזה FY³Θ ¸ABPW²ΔΕ .. ΘΔ : D²E⁴G¹N (*vid*) X² 39 יוסף.. AQΔ / Ε : W² | זאת.. HPW²ΘΔ / Q : ACD²G¹IY³ | כמוך: A–G¹INW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓΔ —: Q

איש כחלמו פתר [13]ויהי כאשר פתר לנו כן היה אתי השיב על כני ואתו תלא [14]וישלח פרעה
ויקרא את יוסף וירצהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל פרעה [15]ויאמר פרעה אל יוסף
חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי עליך לאמר התשמע חלום לפתר אתו [16]ויען יוסף את
פרעה לאמר בלעדי אלהים לא יענה את שלום פרעה:—

△ ¶ [17]¶ וידבר פרעה את יוסף בחלמי והנני עמד על שפת היאר [18]והנה מן היאר עלות שבע פרות
בריאות בשר ויפת תאר ותרעינה באחו [19]והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן דלות ורעות תאר
מאד ורקות בשר לא ראיתי כהן בכל ארץ מצרים לרע [20]ותאכלנה הפרות הרקות והרעות את
שבע הפרות הראישנות והבריאות [21]ותבאנה אל קרבהן ולא נודע כי באו אל קרבהן ומראהן רע
כאשר בתחלה ואקץ [22]ואראה בחלמי והנה שבע שבלים עלות בקנה אחד מליאות וטובות [23]והנה
△ § שבע שבלים צנימות דקות ושדיפת קדים צמחות אחריהן [24]§ותבלענה השבלים הדקות את שבע
השבלים הטובות ואמר אל החרטמים ואין מגיד לי:—

[25]ויאמר יוסף אל פרעה חלום פרעה אחד הוא את אשר האלהים עשה אניד לפרעה [26]שבע

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄⲒⲎΔ

13 השיב] י *om* X² **14** וירצהו] ויריצהו A–E⁴G¹HPQW²ⲀⲃⲆⲈⲄⲒⲎ (*vid*) Δ ורחיצהו X² | שמלתיו] שמלותיו W² *del* Ⲏ **18** בריאות] א *om* D²FG¹HNPQX²ⲀⲃⲈⲎ (*vid*) | ויפת] ויפות ABD²–G¹NQX²Y³ⲀⲈⲒⲎ (*vid*) | ותרעינה] ~ ותריענה A–E⁴G¹INQX²ⲀⲆⲈⲄ *del* Ⲏ | באחו] ח *om* IP* (ח *i. l.*) X² *del* Ⲏ **19** אחריהן] ~ אחרינה CW²Ⲏ (*vid*) | כהן *om* ⲀN* (*mg.*) כהנה C* (ה 2° *exst. s. m. vid*) G¹* (ה 2° *exst. p. m*) *del* Ⲏ **20** הראישנות] ~ הראישונת CⲄ הראישונות ABE⁴FG¹INQW²X²Y³ⲀⲃⲆⲈⲒⲎ | והבריאות] א *om* D²F–INQX²Y³* (א *s. m. s. r.*) ⲀⲃⲆⲈⲄ (א *i. l.*) Ⲏ **21** ותבאנה] ~ ותבאהן ABG¹NⲃⲄ *del* Ⲏ | קרבהן 1°] ~ קרבנה IP* (*corr. in* קרבהן) X²Y³ *del* Ⲏ | קרבהן 2°] ~ קרבנה IX²Y³ | ומראהן] ~ ומראנה IⲆⲈ **22** מליאות] א *om* D²F–INPQⲀⲃⲈⲄ* (א *i. l.*) Ⲏ **23** צנימות *om* N, *mg.* X² | ושדיפת] ושדיפות A–IPQW²X²Y³ⲀⲆⲄⲒ | צמחות] צמאות ⲃ *del* Ⲏ | אחריהן] ~ אחרינה W²ⲃⲆ *del* Ⲏ

---

13 אֹתִי D² (*s. m.*) | הַשֹּׁבֵ X² **14** וּרְצֻהוּ N **15** וּפֹתֵר Ⲁ < W² ⸗ C **16** יַעֲנֶה ABD² **17** אֶת AB | עַמֹּד Ⲓ **18** וּיִפֹּת ⲃⲄ < W² ⸗ C ⸗ H (*s. m.*) P **19** כֹּהֵן A–D²FG¹NⲀⲈ < W² **21** קִרְבֹּהֶן (*bis*) W² | בַּתְּחִלָּה D² **22** מְלֵיאוֹת ⲃ **24** הַטּוֹבוֹת Ⲇ* (*vid*) | וָאֹמַר D²FX²ⲆⲈ < Ⲁ ⸗ C ⸗ Δ **25** עֲשָׂה D² FHX²Ⲁ < W² *del* Δ

פתר: C–INPQX²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄⲒⲎΔ .. AB **13** היה: A–D²G¹IQW²X²Y³ⲀⲃⲆⲈⲒⲎΔ / FHP | כני / D² : AX² | תלא: A–INPW²X²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄⲒⲎΔ **14** יוסף .. NQⲆ / Ⲉ : AD² | הבור: D²G¹INⲆⲈ .. P / AB | שמלתיו .. HN (*vid*) P / Q : ACD²Ⲉ | פרעה: 2° A–D²F–INPQW²X²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄⲒⲎΔ **15** יוסף .. QⲄ : AⲈ | חלמתי: BⲆ | אתו: 1° A–E⁴G¹HINPQW²X²Y³ⲀⲃⲆⲈⲒⲎΔ .. F | עליך: D²FNⲆ / QⲈ | לאמר .. A–E⁴G¹HNPQW²ⲀⲃⲆⲈⲄⲒⲎΔ / F : IX² | אתו: 2° A–INPQX²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄⲒⲎΔ **16** פרעה: 1° D²FNⲆⲈ / Q | לאמר .. A–D²HNPQⲆⲈⲄ / F : IW²X²ⲃΔ | אלהים .. BΔ / NP : AQⲀ | לא / ABH **17** יוסף .. FQ / ABD² : ⲆⲈ | בחלמי .. W²Y³ⲃ : ABHIPX² | היאר: CG¹HINPQW²X²ⲀⲃⲆⲈⲒ .. ABY³ / F **18** פרות .. BD² : A | בשר .. A : D²G¹ | תאר: I .. ANW²ⲃ / HP | באחו: ACE⁴FG¹INQW²X²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄⲒ .. BD² (*vid*) **19** אחרות: H | אחריהן .. ABD² : E⁴NQX²ⲀⲒ | מאד .. A : BI | בשר: D²FIⲆⲈ .. ABHNPQⲃ ¿ C | לרע: ABD² – INPQX²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄ ⸗ C **20** והרעות .. ⲃ | והבריאות: ABD² INPW²X²Y³ⲀⲃⲆⲄ **21** קרבהן .. 1° AY³ⲃ : CD²G¹IW²X²ⲆⲈ | קרבהן .. 2° AⲈ : BFG¹INQ X²Y³ⲀⲆ | בתחלה: BCIY³ⲃⲆⲄⲒ .. : A (*f. p.*) .. G¹HP / QⲈ | ואקץ: BFHPQW²ⲆⲈ .. Y³ⲃ **22** בחלמי: BG¹ INW²X²ⲃⲆ .. A (*vid*) Ⲉ / Q | אחד: I | וטובות: A–FHINPQX²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄⲒ **23** קדים: B .. N (*vid*) ⲃ (*vid*) | אחריהן: ABD² INPQX²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄ ⸗ C < ⸗ W² *del* Δ **24** הדקות .. I | הטובות: A–FINQX²Y³ⲀⲃⲈⲒ .. HPⲄ | החרטמים .. ABⲀⲃ / I **25** פרעה .. 1° ABQ / HPⲆ : I | הוא: ABD²FHPW²Y³ⲃⲆⲈⲒΔ .. Q | עשה .. ⲃⲆ : I *del* Δ | לפרעה: BD²FG¹INQW²X²Y³ⲀⲃⲆⲈⲄⲒΔ ⸗ P

משתה לכל עבדיו וישא את ראש שר המשקים ואת ראש שר האפים בתוך עבדיו 21 וישב את
שר המשקים על משקהו ויתן את הכוס על כף פרעה 22 ואת שר האפים תלא כאשר פתר להם
יוסף 23 ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו׃—

XLI 1 ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר 2 והנה מן היאר עלות שבע פרות
יפות מראה ובריאות בשר ותרעינה באחו 3 והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן היאר רעות
מראה ורקות בשר ותעמדנה אצל הפרות על שפת היאר 4 ותאכלנה הפרות רעות המראה ורקות
הבשר את שבע הפרות יפות המראה והבריאות ויקץ פרעה 5 ויישן ויחלם שנית והנה שבע שבלים
עלות בקנה אחד בריאות וטובת 6 והנה שבע שבלים דקות ושדיפת קדים צמחות אחריהן 7 ותבלענה
השבלים הדקות את שבע השבלים הבריאות והמליאת ויקץ פרעה והנה חלום 8 ויהי בבקר ותפעם
רוחו וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויספר פרעה להם את חלמיו ואין פתר
אתם לפרעה׃—

§ ξ 9 וידבר שר המשקים אל פרעה לאמר את חטאי אני מזכיר היום 10 פרעה קצף על עבדיו ויתן
אתם במשמר בית שר הטבחים אתי ואת שר האפים 11 ונחלם חלום בלילה אחד אני והוא איש
כפתרון חלמו חלמנו 12 ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים ונספר לו ויפתר לנו את חלמתינו

ABCD²E¹FG¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΘΙΞΔ

21 וישב] והשב W² **XLI 1** ויהי] ויהיה Y³ **2** ובריאות] א *om* CD²F–INPQW²X²Y³ΑΕΘΔ | ותרעינה] ~ ותריענה ABD²E¹G¹NQW²Y³ΑΔΕΘΙΔ | באחו] ח *om* IQX² באוחו N **3** אחריהן] ~ אחרינה CQW²X²Θ **4** והבריאות] א *om* CD²FG¹INQW²X²ΑΘΕΘΔ **5** בריאות] א *om* D²F–INPQX²ΑΕΔ | וטובת] וטובות ABCE¹ INPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΘΙΔ **6** ושדיפת] ושדיפות ABD² IQW²X²Y³ΑΘΔΘΙ ושרפות C | אחריהן] ~ אחרינה CΔ אחריהנה X² **7** הבריאות] א *om* D²F INPQX²Y³ΑΕΔ | והמליאת] והמליאות A BCE¹W²ΘΔΕΘΙ והמליות D²F IPQX²Y³ΑΔ **9** מזכיר] י *om* B* (י *i. l.*) ID **10** אתי] אתם AD² HNPQ W²X² (י *s. m. s. eras* ם) Y³ΑΘΔΕΘΙΞΔ **11** ונחלם] ~ ונלחם X² *del* ξ | האחד] האחד Α | כפתרון] ~ כפתרנו B **12** חלמתינו] חלמותינו IX² *del* ξ

---

21 וישב D²E¹FIQX²Α ˂ C **XLI 1** שנתים AB **4** הבריות Θ **5** שנית AB **6** ושדיפת P ˊ N ושדיפות HW²Θ **8** בבקר D² | פתר E¹HP ˊ Α ˊ N פתר D² | אתם D²(*s. m.*) **10** אתי *bis* D² | במשמר D² **12** אתנו ABD²FPΑ ˂ W²

---

21 משקהו: A D² 1° עבדיו: A D²INQW²ΑΘΔΕΘΙΔ ·:X² ..F | 2° עבדיו: B FHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΙΔ **22** תלא: D²X² (*err*: האפים) ΑΔ ..AQ | יוסף: G¹Ι ·:X² ..HPQY³Δ | פרעה: A FHINPQX²Y³ΘΔΙΔ ..Ε **23** יוסף.. HP/ABI :D² **XLI 1** ימים.. ABE¹G¹ΑΘΙ | חלם.. NQΘ C FHINPQX²Y³ΑΘΔΕΘΙΔ ..AB **2** היאר.. B | פרות: D² | בשר: /Ε :ABCG¹HIPX²Y³ΔΔ | היאר: CD²E¹HINPQX²Y³ΔΕΙ ..ABFΘΔ ˂ Α **3** אחריהן: X² | היאר.. 1° ABFQΔ /HPΔ :C CD²I ..HPΘ /QΔ | באחו: A FHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΙΔ | היאר 2° CD²G¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕ ΘΙΔ ..AB /F **4** הבשר.. ABW²X²Θ /Q :CD²INΙ | והבריאות: B–INX²ΑΔΘΙ ..AQW²Y³ /P | פרעה: FHPQY³ΘΔΕΔ **5** ויישן.. NW²ΘΕ /I :D²X² | שנית: BCD²INW²X²ΘΔ ..AQΑΘ /Ε | אחר.. A | וטובת: CD²FHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΙΔ ·:A (*f. p.*) **6** קדים: A (*vid*) | אחריהן: A INPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΔ **7** הדקות: A (?) B | והמליאות: A E¹G¹HIPQX²Y³ΑΘΔΘΙΔ ..F | פרעה.. N :Ε | חלום: A FHIPW²X²Y³ ΑΘΔΕΔ ..QΘ **8** רוחו.. FΘ :A D²HINPQW²X²Y³ΑΔΕΘΙΔ | חכמיה: ACD²E¹G¹HINPQW²X²Y³Α ΘΔΕΘΙΔ ..B /F | חלמיו.. BY³ΘΔ /H :ACD²E¹INQX²ΑΙ **9** פרעה: D²FΔΕ /Q | לאמר.. ABD²G¹HN PQW²ΘΔΕΘ /F :CIX²Δ | מזכיר.. Θ :IX² | היום: CD²FQW²Y³ΑΘΔΙΔ /Ε **10** עבדיו: ABCG¹NΔΘ ..HP QW² | ..הטבחים Y³ /Q :A | האפים: A D²G¹HINPQW²X²Y³ΑΔΕΘΔ ..F **11** אני: D² | והוא: BCFG¹ HPX²ΔΙ /Ε ..ANQY³ΑΘΔ | חלמנו: BCD²G¹INQX²Y³ΑΘΔΕΔ ..F /HP **12** הטבחים.. FHPQ /Ε :AB D²E¹G¹INY³ΔΔ | ..לו HNP :BQY³Α | חלמתינו: ABI ..FN /HPQΔ |

§ Δ 7 וישאל את סריסי פרעה אשר אתו במשמר בית אדניו לאמר מדוע פניכם רעים היום 8 §
8 ויאמרו
אליו חלום חלמנו ופתר אין אתו ויאמר אליהם יוסף הלוא לאלהים פתרנים ספרו נא לי:—
9 ויספר שר המשקים את חלמו ליוסף ויאמר לו בחלמי והנה גפן לפני 10 ובגפן שלשה שרגים
והיא כפרחת עלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים 11 וכוס פרעה בידי ואקח את הענבים ואשחט
§ D² אתם אל כוס פרעה § ואתן את הכוס על כף פרעה 12 ויאמר לו יוסף זה פתרנו שלשת השרגים
שלשת ימים הם 13 בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך ונתת כוס פרעה
בידו כמשפט הראישון אשר היית משקהו 14 כי אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי
חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה 15 כי גנוב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא
עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור:—
16 וירא שר האפים כי טוב פתר ויאמר אל יוסף אף אני בחלמי והנה שלשה סלי חרי על ראשי
17 ובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מעל הסל מעל ראשי 18 ויען יוסף
ויאמר זה פתרנו שלשת הסלים שלשת ימים הם 19 בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך מעליך
ותלא אתך על העץ ואכל העוף את בשרך מעליך 20 ויהי ביום השלישי יום הולדת את פרעה ויעש

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ȜȢȤȥȣΔ

8 ויאמרו] ו 2° *om* Ȝ | ופתר] ופותר X² *del* Δ | אין *om* H* (*i. l. s. m.*) 10 שרגים] שרוגים CE⁴–INPQ W²X² (ו *i. l.*) Y³ȜȢȤȥȣΔ | כפרחת] כאפרחת ABCE⁴–HNPQW²Y³ȜȢȤȥ (א *i. l.*) ȣΔ | הבשילו] י *om* ABF HIPQW²X²Y³ȜȢȥ בשילה (*sic!*) Ȣ *del* Δ | אשכלתיה] אשכלותיה CI אשכליתה HP ואשכלתיה Ȣ 11 אל] על ABCE⁴G¹HINPQW²X²Y³ȜȢȤȥȣΔ 12 השרגים] השרוגים C–INPQW²Y³ȜȢȤȥ 13 והשיבך] ~ והשביך X², י *om* H | היית] ההית E⁴ 18 הסלים שלשת *om* X²

---

7 אתו ABCFPX²ȜȢȣ < W² 8 ופתר H ⁻ C ˙ E⁴ ⁻ N ופתר Ȣ -- ȥ ופותר E⁴ *del* Δ 10 שרוגים IȥΔ 11 ואשחט AB | אל F 12 השרוגים Δ 13 ראשך AB | כמשפט D² | היית Ȝ 14 אתך ABD²FȜȥȣ < W² 15 שמו D² (*p. m.?*) | אתי D² (*p. m.?*) | בבור D² 17 ובסל D² | אכל D² 20 ביום D²

---

7 במשמר.. A | אדניו: ABFNȢȥȣ / Q | לאמר.. ABCFG¹HNPQW²Y³ȢȤȥ : E⁴IX² | היום¿ NY³ȢȤȥ ¿B HP <: AFW² : CE⁴G¹IQX²Ȝ 8 אליו.. ȣ / HIȥ | חלמנו.. Y³Ȣ : A *del* Δ | אתו: BCE⁴–INPQW²X²Y³ȜȢȤ ȣȣΔ —: A | יוסף.. ABN / I | פתרנים¿ QȜ .. BFȢ / I : APW² *del* Δ 9 ליוסף: G¹IX²ȢȤȣ .. ABFNY³ȥȣ / Q | לו.. BN / ȥ : AP | בחלמי.. AHPQW²ȜΔ / N (*vid*) : BCIX²ȢȤ | לפני: ABE⁴F (*vid*) INX²ȢȤȥΔ .. Y³ / QȜ 10 שרגים: ABG¹IQW²X²ȤȣΔ .. FȢ / HPΔ | עלתה: F | נצה.. ȢȥΔ / Q : B | ענבים: BINQW²Y³ȜȢȤȣ .. F 11 בידי: ABCG¹IQW²X²Y³ȤȥΔ .. FȜ / N | העגבים / N : AB *del* Δ | פרעה.. 2° HPQȜ / N : ABCFG¹IX²Ȣ | פרעה: 3° ABCE⁴FHINPQW²X²Y³ȜȢȤȣ *del* Δ 12 ויאמר: D² | יוסף / W² : B | פתרנו: ABFINW²Δ I : C .. QȜȣ / D²ȥ | הם: C–FINW²Y³ȢȤȥ .. QȜ *del* Δ 13 בעוד: BC | ימים.. HP : D² | ראשך: Ȝ | כנך: B–E⁴G¹HINPW²X²Y³ȜȢȤȥΔ —: Q ··: A (*f. p.*) .. ȣ / F | בידו.. ȥ | משקהו: A–FHIPQW²X²Y³ȜȢȤȣΔ 14 לך.. FȢ : A–D²HINPQW²X²Y³ȤȥΔ | חסד: D²G¹IX²Y³ȤΔ .. NQȜȣ / ȥ | פרעה.. HIQ / N : ABD² : P (*f. p.*) | הזה: A–D²F–INPW²X²Y³ȤȥΔ .. QȣΔ 15 העברים: BCFHNPQX²ȜȢȤȣ .. AIΔ | פה.. AB | מאומה.. BQȢ / CINȥ : AX²Y³ȤΔ *del* P 16 פתר: CD²NW²X²ȢȤȣ .. ABHPQȜȥΔ | יוסף.. Ȣ / ABȥ : I | אף / AB | אני.. BȢȥ : F | בחלמי.. QY³ȣȣ : ABD²E⁴IȜȤΔ : X² | ראשי: A–FINX²Y³ȤȥΔ .. HPQ 17 אפה: A–E⁴HINPW²Y³ȤȥΔ : QX² .. FȜ | אתם: AP | ראשי: A–INPW²Y³ȜȢȤȥΔ —: Q : X² 18 יוסף / ABQ : I | ויאמר.. BN / D²Ȣ : I | פתרנו: FINW²Y³ȤΔ .. ABȜȣ / CD²Qȥ | הם: D²E⁴FHINPX² Y³ȜȤȥΔ I : C / ȥ 19 ימים.. W² : BC | מעליך.. 1° Q / ȥ : D²E⁴FIY³Ȝȣ : X² | העץ: BI : X² .. AȢȤ / Q W²ȥ | : מעליך 2° A–INPQW²Y³ȜȢȤȥȣΔ : X² 20 השלישי.. QȢ / I | פרעה.. BNQW²ȢΔ / HP : ACD² E⁴G¹IY³Ȣ : X² |

¶ D² ויצא החוצה ¶ 14 ותקרא לאנשי ביתה ותאמר להם לאמר ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו בא
אלי לשכב עמי ואקרא בקול גדול 15 ויהי כשמעו כי הרמי קולי ואקרא ויעזב בגדיו בידי וינס ויצא
החוצה 16 ותנח בגדיו אצלה עד בא אדניו אל ביתו 17 ותדבר אליו כדברים האלה לאמר בא אלי
העבד העברי אשר הבאת לנו לצחק בי 18 ויהי כהרמי קולי ואקרא ויעזב בגדיו אצלי וינס החוצה:—
19 ויהי כשמע אדניו את דברי אשתו אשר דברה אליו לאמר כדברים האלה עשה לי עבדך ויחר
אפו 20 ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר אסורי המלך אסורים ויהי שם בבית
הסהר 21 ויהי יהוה את יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני שר בית הסהר 22 ויתן שר בית הסהר
ביד יוסף את כל האסורם אשר בבית הסהר ואת כל אשר עשים שם הוא היה עשה 23 אין שר
בית הסהר ראה את כל מאומה בידו באשר יהוה אתו וכל אשר הוא עשה יהוה מצליח:—

XL ¶ Δ 1 ¶ ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך מצרים והאפה לאדניהם למלך מצרים 2 ויקצף
פרעה על שני סריסיו על שר המשקים ועל שר האפים 3 ויתן אתם במשמר בית שר הטבחים אל
בית הסהר מקום אשר יוסף אסור שם 4 ויפקד שר הטבחים את יוסף אתם וישרת אתם ויהיו
ימים במשמר 5 ויחלמו חלום שניהם איש חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה והאפה
אשר למלך מצרים אשר אסורים בבית הסהר 6 ויבא אליהם יוסף בבקר וירא אתם והנם זעפים

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓΔ

14 לצחק] לצעק X² | בא] באה N 16 אצלה] אצלח Qθ 17 לצחק] לצעק X² 20 הסהר] 1°] הסחר CG¹HNPW²X²Y³ΑΘΕΘΔ | הסהר 2°] הסחר CG¹HNPW²Y³ΑΘΕΘΔ 21–23 הסהר] הסחר CG¹HNPW²Y³ΑΘΕΘΓΔ 22 את] ואת X² XL 2 סריסיו] י 1° *i. l.* X², י 2° *om* E⁴N 3 אל בית הסהר *om* Q* (*i. l. s. m.*) | הסהר] הסחר CG¹HNPW²Y³ΑΘΕΘΓ 5 אחד] האחד QA (ה *i. l.*) | כפתרון] ~ כפתרנו AB | והאפה] ה 1° *om* I* (*i. l. s. m.*) | והאפה] ה 1° *i. l.* X² | אסורים] י *om* X² | הסהר] הסחר CG¹HNPW²Y³ΑΘΕΘΓ 6 זעפים] זעיפים E⁴FG¹X²Y³ (י 1° *i. l.*) D זעיפם Θ

---

14 הביא] ג | עמי W² 17 לצחק W² 21 את ABCE⁴–HNQ (*p. m.?*) W²X²Y³ΑΕΓ 22 ואת 1° X² | עשה FHPA 23 אתו ABCFPAΓ < W² | עשה FX²A XL 2 סריסיו I (*vid*) 4 ויפקד ג < W² ⌐ X² | אתם 1° AIX² < W² • E⁴ | אתם 2° Y³ 5 חלמו 2° Θ 6 בבקר X²

החוצה: A D²G¹HINQY³ΑΔΕΘΓΔ .. FPX²Θ 14 ביתה: ABG¹HIY³Δ | להם: FNΔΕΘ / Q | לאמר .. ABC HNPQW²Y³ΘΔΕΘ / F : IX²A | ראו: FHPΔ I : C —• Y³ | בנו: AFHPW²X²ΘΓΔ / Q | עמי .. Y³ / Q : BCIW² X²A : N | גדול: CHINPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓΔ .. ABF 15 קולי: Γ | ואקרא: BG¹HINX²Θ .. FPW²Δ | בידי .. N : ABΓ | החוצה: *omn* 16 ביתו: ABE⁴HINPQW²X²Y³ΔΕΘΓΔ .. C 17 ותדבר: P | האלה: CFNX²ΔΕ / QA | לאמר .. ABCG¹HNPQW²ΘΔΕΘ / F : IX²Δ | בי: ABF INPQW²X²Y³ΑΘΔΘΓΔ / Ε 18 ואקרא: INX²ΔΓ I : C .. ABFHPΔ / QΕ | אצלי .. BAΘ / IΔ : FG¹ 19 אליו: FNΘ / Q | לאמר .. ABCHN PQW²Y³ΕΘ : IX²Θ : D | עבדך: CE⁴FIX²Y³ΘΘ : NP .. HQ | אפו: ABFIQW²X²Y³ΔΔ .. HPΘ / Ε 20 אתו .. PΘ / HQ : ABCIX² | הסהר 1° ABY³ΘΔ : I | אסורים: BFHINPQX²Y³ΑΘΔΘΓ .. Ε | הסהר: 2° CE²HIPQX² Y³ΘΔΕΘΓΔ ✠ A (*f. p.*) .. BF 21 יוסף / QΕ : ABN | חסד: CG¹IQX²Y³ΑΔΘΓΔ .. N I : AB | הסהר: E⁴HI PQX²Y³ΑΘΔΕΘΔ .. ABF 22 יוסף .. Y³ : ABG¹X²ΑΔ | הסהר: 2° CHIPQW²Γ .. ABFY³Ε | עשה: NY³ ΘΔΕΓ .. FQ 23 הסהר .. AB : CIΘ | ראה .. Ε / P : NQ | בידו .. A : Δ | אתו: ABCE⁴G¹INQW²X²ΑΘΔΕΘ ΓΔ .. Y³ / H | עשה .. Θ / F XL האלה .. ABQΕΓ : IX² | מצרים .. 1° G¹AΘ : ABCI | והאפה: D | מצרים: 2° ABCE⁴- INPQW²Y³ΘΔΕΘΓ / A 2 סריסיו: B .. Θ / FQ | האפים: ABCE⁴G¹INQX²Y³ΔΕΓ .. HP / F 3 הטבחים: A | הסהר: X² .. ABF | שם: ABCE⁴FG¹INPQX²Y³ΑΘΔΕΘΓ 4 אתם .. 1° HNP (*vid*) Y³ / Q : AB | אתם 2° ABCFG¹INQX²Y³ΑΕΘΓ .. Θ | במשמר: CE⁴G¹HINPQX²Y³ΑΘΔ .. AΕΘ 5 שניהם .. F / PQ : ABΔΓ | אחד .. ABFΔ : G¹HIPX²Y³ | חלמו 2° ABCFHW²ΔΕΘ .. Y³Θ / Q | מצרים .. Θ | הסהר: CFG¹ INPQW²X²Y³ΑΘΔΕΘΓ .. AB 6 בבקר: IX²Δ .. ABHPAΘΕ / Q | זעפים: ABCF–INPQX²Y³ΑΘΔΕ

XXXIX [1]ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים אשר
הורידהו שמה [2]ויהי יהוה את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בית אדניו המצרי [3]וירא אדניו כי יהוה
אתו וכל אשר הוא עשה יהוה מצליח בידו [4]וימצא יוסף חן בעיני אדניו וישרת אתו ויפקדהו על
ביתו וכל אשר יש לו נתן בידו [5]ויהי מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל אשר יש לו ויברך יהוה את
בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברכת יהוה בכל־אשר יש לו בבית ובשדה [6]ויעזב כל אשר לו ביד
יוסף ולא ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אכל ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה׃—
[7]ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמי [8]וימאן
ויאמר אל אשת אדניו הן אדני לא ידע אתי מאומה בביתו וכל אשר יש לו נתן בידי [9]איננו גדול
בבית הזה ממני ולא חשך ממני מאומה כי אם אתך באשר אתי אשתו ואיך אעשה הרעה הגדלה
הזאת וחטאתי לאלהים׃—
[10]ויהי כדברה אל יוסף יום ויום ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה [11]ויהי כיום הזה
ויבא יוסף הביתה לעשות מלאכתו בבית ואין איש מאנשי הבית שם בבית [12]ותתפשהו בבגדיו
לאמר שכבה עמי ויעזב בגדיו בידה וינס ויצא החוצה [13]ויהי כראותה כי עזב בגדיו בידה וינס

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙΚΔ

XXXIX 1 הטבחים] ח *om* X² | שמה] ה *om* ABHIX²Β 2 ויהי—המצרי *om* X² 4 ויפקדהו] ויפקידהו QΑ 5 הפקיד] י *om* ABD²FIΒΘΔ 6 אשר לו] לו *om* ABE⁴HP* (*i. l.*) ΑΔ, *inter* אשר *et* לו *ras* (מה *vid*) X²Β | הוא] א *om* X² 9 אתך] אתיך A–G¹INQX²Y³ΑΔΕΘ 12 בבגדיו] י *om* N

XXXIX 1 שמה Ε 2 אֹתֹ A–D²F–INPQX²Y³ΕΘ (*s. m.*) Ι < W² 3 אתו A–D²FPQX²ΑΕΘΙ < W² | עשה CD²FPΑΕ < W² 4 ויפקדהו HPΘ < W² ' E⁴ | נתן F 5 הפקד IΘ | בבית ובשדה D² (*p. m.?*) 6 אתו A–D²FX²ΑΔ < W² | אכל X² אֹכֹל D² | יפה BX² (*err.* יוסף) 8 אדני D² (*p. m.?*) | אתי ABD²FQX²ΑΔΙ < W² | נתן F 9 בבית D² (*p. m.?*) | אתך Β < W²Ι ' Δ אתיך Y³ | באשר D² (*p. m.?*) | אתי ABFX²Y³Α < W² אֹתֹי D² (*p. m.?*) | הזאת Α | וחטאתי E⁴ 10 שמע F 11 מלאכתו A | בבית (*bis*) D² (*p. m.?*) 12 שכבה D²

XXXIX 1 מצרימה: ABIQX²ΔΕ ..D²NY³ΒΔ / HPΔ | הטבחים.. Y³ / Q : ABD²E⁴X² | מצרי.. N : X²ΔΕ | שמה: A–INPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΔ 2 יוסף.. BN / D²QX² : CI | מצליח: ABCG¹HIPX²Y³ΑΘΔ ..QΒ / Ε | המצרי: CF–INPQY³ΑΔΕΘΙΔ ..A 3 אתו: D²IW²X²ΑΙ ..HNPQΒΕ | עשה.. Β / P | בידו: ABD²–INPQW²X²Y³ΑΒΔΕΙΔ 1:C 4 חן: B | אדניו.. D²W² / Q : ABCNΑ | אתו: BCX²ΔΘΙΔ ..Β / Q | ביתו.. NQΑΒΔ : ABCX²Y³Ι | לו.. W² | בידו: A–D²F–INPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ 5 אתו: A | בביתו.. Β : B | לו.. 1° F HPW²ΒΘΔ / Ε : A–E⁴INQY³ΑΙ | יוסף: AC–FHINPQX²Y³ΑΔΕΘΙΔ —:B < : W² | ובשדה: A–INPW²X²Y³Α ΒΔΕΙΔ ..Q 6 יוסף.. 1° B / FQ : ACD²INPX²Y³ΑΔΕΘΔ | מאומה.. N (*vid*) Β / Ε : AD²G¹I | אכל: A E⁴ G¹INPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ | תאר.. AΒ 7 האלה.. ABD²QΒΔ / HP : CIX²Α | יוסף: CE⁴INX²ΒΘΙ ..ABY³Δ / QΕ | ותאמר.. ABΒ / Ε | עמי: IΘ / Q < Β 8 וימאן.. ABΘ / Q : C–FHINPW²X²Y³ΑΒΔΕΙΔ | ויאמר.. AB | אדניו.. ABIΒΔ / D²HPQΔ : CX² | בביתו: BCD²NX²ΒΔ ..AW²Y³ΕΘ | בידי: B–FINPX²Y³ΒΔΘΙΔ 1:C ..ΑΕ / Q 9 ממני.. 1° N / Q : BCD²IX²Y³ΒΔΙΔ | מאומה: A–D²INX²Θ | אתי W² | אשתו: CD²INQX²Y³ΑΔΔ ΕΘΙΔ ..ABF | הזאת.. ABNQΒΔ / I : CE⁴PX²ΔΙ ¿Y³ 10 ויום: AG¹INX²Δ ..BFQW²ΑΒΘΔ / P | אצלה.. Β | עמה: A–FINPQW²X²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ 11 הזה.. Y³ΘΙΔ / D²W²Ε : ABHX²ΑΔ | בבית: 1° CD²HNPW² X²Y³ΑΔΙΔ ..ABΒΘ / IQ | בבית: 2° AD²E⁴FINPQX²Y³ΒΔΕΘΙΔ ..B 12 בבגדיו: D²FNΔ / Q | לאמר.. A D²HNPQW²Y³ΔΕΔ : X² | עמי: A D²F INPW²X²Y³ΕΘΔ / QΔ < Β | בידה / F : ABX²ΑΔΕΘ | החוצה: *omn, del* Y³ 13 כראותה.. ABΕ | בידה: AB / D² |

18 ויאמר מה הערבון אשר אתן לך ותאמר חתימך ופתילך ומטך אשר בידך ויתן לה ויבא אליה
ותהר לו 19 ותקם ותלך ותסר צעיפה מעליה ותלבש בגדי אלמנות ה׃— ∆ ¶
20 וישלח יהודה את גדי העזים ביד רעהו העדלמי לקחת הערבון מיד האשה ולא מצאה 21 וישאל
את אנשי המקום לאמר איה הקדשה ההיא בעינים על הדרך ויאמרו לא היתה בזה קדשה 22 וישב
אל יהודה ויאמר לא מצאתיה וגם אנשי המקום אמרו לא היתה בזה קדשה 23 ויאמר יהודה תקח
לה פן נהיה לבוז הנה שלחתי את הגדי הזה ואתה לא מצאתה:—
24 ויהי כמשלשת חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה לזנים ויאמר יהודה § ∆
הוציאוה ותשרף 25 היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה ותאמר
הכר נא למי החתים והפתיל והמטה האלה 26 ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה
לשלה בני ולא יסף עוד לדעתה 27 ויהי בעת לדתה והנה תאמים בבטנה 28 ויהי בלדתה ויתן יד
ותקח המילדת ותקשר על ידו שני לאמר זה יצא ראישון 29 ויהי כמשיב ידו והנה יצא אחיו ותאמר
מה פרצת עלינו פרץ ותקרא את שמו פרץ 30 ואחרי כן יצא אחיו אשר על ידו השני ותקרא
שמו זרח:—

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³𐎀𐎁𐎃𐎄𐎅𐎆∆

18 ליך] לך ABD²–G¹NPQY³𐎀𐎃𐎄𐎅∆ | חתימך] ~ חתמיך C 19 צעיפה] י om HP | אלמנותה] ו om X² 21 איה] היה IX² | הקדשה] הקדישה D²FW²𐎀 (t. m. mg.) 𐎃 | קדשה] קדישה D²FQW²𐎀𐎃 22 וישב] 𐎃 וישוב | קדשה] קדישה D²E⁴FQ𐎀𐎃 23 נהיה] ה 2° om ABCFG¹ | לבוז] ו om ABCFG¹W²Y³𐎀𐎁𐎃𐎄 24 זנתה] ה om 𐎁 | הרה] חרה X² | והוציאוה] ו 2° om N 25 שלחה] ה om HP𐎅 | הכר] הכיר IX² | והפתיל] י om X² 26 ויכר] ויכיר 𐎃 t. m. (𐎃*??) | צדקה] צדיקה W² 29 כמשיב] ~ כמישב QX²𐎀

---

18 לך IX² < W² ⌐ C ' 𐎃 | ופתילך 𐎅 19 ותסר Q𐎀 ⌐ C | ותלבש X² 20 מצאה AB | לקחת 𐎃 לקחת 𐎅 21 הקדשה 𐎁 ⌐ C ' E⁴ | הקדישה D² | קדשה C ' E⁴ קדישה D² ' W²𐎁 22 וישב G¹ | קדשה HP𐎁 ⌐ C
קדישה D² 23 לבז Y³𐎄 < 𐎀 ⌐ C 24 ויגד Q < W²𐎀 ' Y³ ' D² (p. m.?) N (vid) P | ותשרף 𐎁 | זנת D²
25 הכר D²𐎀 26 ויכד D²𐎀 | צדקה C | בני F < W² 27 תאמים D² (p. m.?) 28 שני ABD²FP𐎀𐎃
𐎄 < W² ¹ I | יצא D² 29 כמישב 𐎀 | יצא X²𐎀 ¹ D² | פרצת 𐎀 30 יצא D² | השני ABD²FG¹𐎃 < W²

---

18 ..ויאמר AB𐎃∆ / 𐎄 | לך QY³𐎁𐎄 ‹: CF : ABD²E⁴G¹HINPX²𐎀𐎃𐎄𐎅∆ | ..ותאמר ABD²∆ / Q𐎃𐎄 – (sic!)
HP | :ביד A FINQW²Y³𐎁𐎃𐎅 ‹: HP ..𐎄𐎅 | ..לה 𐎁 : ∆ | ..אליה N𐎁 / Q : BCI | :לו BD²FG¹HNPQ
Y³𐎀𐎃𐎄𐎅∆ ..A 19 ..ותלך N𐎀 / HP𐎄𐎅 : AI𐎃 | :מעליה CD²E⁴G¹NX²𐎀𐎃 ..BY³𐎁 / PQ 20 רעהו /
CX² | ..העדלמי BY³ / F : AG¹ | :מצאה A–D²F–INPQW²X²Y³𐎀𐎃𐎄𐎅𐎆 21 המקום: D²FN𐎃𐎄 / Q |
..לאמר A–D²HNPQW²Y³𐎁𐎃𐎅 / F : G¹IX²𐎄 | הדרך AHPQY³𐎁𐎅 ¸BW²X²𐎃𐎄𐎆 ‹: F : CD²E⁴G¹IN𐎀 |
..ויאמרו FHP | :קדשה ABCE⁴ INPQX²𐎀𐎃𐎄𐎅𐎆 22 :וישב W² | ..יהודה B / Q : A | ויאמר / 𐎃 :מצאתיה
A D²G¹HNPX²Y³𐎀𐎁𐎄 / 𐎃 | ..אמרו BN | :קדשה C INPQY³𐎃𐎅𐎆 ‹: A ¸B 23 ..יהודה 𐎄 | :לבוז
X²Y³𐎀𐎃𐎄𐎅𐎆 ..C ¸AFHPW² ¸BE⁴ | ..הזה ABQ / HINP : CE⁴G¹𐎀 24 ..חדשים Y³ / Q : IX² | :ליהודה
/ Q | ..לאמר ABCG¹HNPQW²Y³𐎁𐎅𐎆 / F : X²𐎃 | ..כלתך IW²Y³𐎁 / QX²𐎃 : ABG¹ | ..וגם W² | :לזנים
PQX²Y³𐎀𐎃𐎄𐎅 del ∆ | :ותשרף A D²FG¹HNPW²X²Y³𐎀𐎃𐎄𐎅𐎆∆ –: Q 25 ..מוצאת HPQ / 𐎃 : ABE¹IX²
del ∆ | :חמיה D²FN𐎃𐎅 / Q | ..לאמר A D²HNPQW²𐎁𐎃𐎅 / F : IX² | :הרה A G¹INQW²X²Y³𐎀𐎃𐎄𐎅𐎆∆ |
..ותאמר F𐎁 / HP | :האלה A D²F INPQW²X²Y³𐎀𐎃𐎄𐎅∆ 26 ..יהודה 𐎁 : AG¹Q | ..ויאמר BF | ..צדקה
𐎁 : N | ..ממני FN𐎄 / Q : CD²E¹𐎁𐎆∆ –: AB | :בני A FHPQW²Y³𐎀𐎃∆ ..N | :לדעתה ABF INPQW²
X²Y³𐎀𐎃𐎄𐎅∆ 27 :לדתה AX² ..W²𐎁 / Q | :בבטנה AC G¹INQX²𐎀𐎃𐎄 ..B 28 ..בלדתה 𐎄 / Q | :יד
ABFNQY³𐎆 ..𐎃𐎅 / D²∆ | ..המילדת B | :שני D²FN𐎃∆ / Q | ..לאמר A D²G¹HNPQW²Y³𐎁𐎃𐎅 / F : X²∆ |
:ראישון ACF INPQW²X²Y³𐎀𐎃𐎄𐎆∆ ..BD² 29 :ידו QX² : B | ..אחיו BQ : AD²FHINPW²X²Y³𐎀𐎃𐎄∆ |
..ותאמר AB | :פרץ 1° D²X² ..ABIY³𐎁𐎃 / Q∆ | :פרץ 2° C–FHINPQY³𐎀𐎃𐎄𐎆∆ ..ABX² 30 :השני
CD²E²G¹HIPX²𐎀𐎃𐎄𐎆 ..ABN𐎁∆ / F

6ויקח יהודה אשה לער בכרו ושמה תמר 7ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יהוה וימתהו יהוה 8ויאמר
יהודה לאונן בא אל אשת אחיך ויבם אתה והקם זרע לאחיך 9וידע אונן כי לא לו יהיה הזרע
והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה לבלתי נתן זרע לאחיו 10וירע בעיני יהוה את אשר
עשה וימת גם אתו׃—

11ויאמר יהודה לתמר כלתו שבי אלמנה בית אביך עד יגדל שלה בני כי אמר פן ימות גם
הוא כאחיו ותלך תמר ותשב בית אביה 12וירבו הימים ותמת בת שוע אשת יהודה וינחם יהודה
ויעל לגזזי צאנו הוא וחירה רעהו העדלמי תמנתה 13ויגד לתמר כלתו לאמר הנה חמיך עלה תמנתה
לגז צאנו 14ותסר בגדי אלמנותה מעליה ותתכס בצעיף ותתעלף ותשב בפתח עינים אשר על
דרך תמנתה כי ראתה כי גדל שלה והיא לא נתנה לו לאשה 15ויראה יהודה ויחשבה לזונה כי
כסתה פניה 16ויט אליה אל הדרך ויאמר הבה נא אבוא אליך כי לא ידע כי כלתו היא ותאמר מה
תתן לי כי תבוא אלי 17ויאמר אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן ותאמר אם תתן ערבון עד שלחך

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ

6 ויקח – בכרו *om* 𝔊* (*mg. s. m.*) | ויקח] ויקחה Y³* (ה *eras*) | בכרו] בכורו C–INPQW²X²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ
7 וימתהו] וימיתהו E⁴ **8** אשת] אשחת X² | והקם] והקים A–D²FG¹IQX²Y³ꞹꞸꞼꞽ ויקם W²
10 וימת] וימית Qꞹ **11** לתמר] אל תמר Y³* (א *eras*) | בית 2°] בבית W² **12** בת *om* G¹ (*i. l. s. m.*) |
לגזזי] אל גזזי CE¹FHIPW²X²Ꞿꞽ על גזזי ABD²G¹NY³ꞼꞾꞿꞹ | וחירה] וחירא ABG¹ **13** חמיך] חימיך Y³*
(י 1° *eras*) | לגז] לגזז D²–IPX²ꞼꞾ **14** ותסר] ותסיר 𝔊 | ותתכס] ת 1° *om* D²* (*i. l.*) F | ותתעלף] ~ ותתלעף
C* (*corr. in* ותתעלף *s. m. vid*) ותתחלף E⁴𝔊Ꞽ – ותתלף I | בפתח] בפתע D²–G¹NP (ע *s. eras* ח, *s. m.*) W²
Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ | תמנתה] ת 2° *om* X² **16** הבה] הבא A–HNPQW²Y³𝔊ꞼꞾꞿꞹ – אבה ꞹ | אבוא] ואבוא E⁴
G¹QY³𝔊 **17** גדי] גדיי I* (י 2° *eras*) | אם] מה AI*? (אם *s. r.*) | ערבון] הערבון I* (ה *eras*)

---

8 אשתֹּ X² | אחיִך D² (*p. m.?*) | אתֹּה W¹ אתֹּה D² | והקֹם N | לאחיִך D² (*p. m.?*) **10** וימֹת P𝔊
'E⁴ ⌐C **11** בנֵי Fꞹ < W² ' D² **12** אֹל 𝔈 | וחירֹה 𝔊 **13** ויגֵד D²QX² < W² | לגֵז A < W² ⌐C ' N
14 ותסֹר D² (*p. m.?*) NQꞹ ' 𝔈 | ותתכֹס IQꞹꞾ < W² | ותתעֹלף AB | בפתֹח P* *vid* | שֹלה D² | נתֹנה
ABD²IX²ꞹ **16** ויטֹ AB𝔊 | אֹבוא Ꞽ𝔈 וֹאבוא 𝔊 | ידֹע W²

---

6 בכרו: A ..𝔊 /Q | תמר: C–INPQW²X²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ :𝔊 ..AB **7** יהוה: 1° AD²X²𝔈 ..HNP𝔊Ꞽ𝔊Δ
/Q | יהוה: 2° A–FINQX²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ :HP **8** לאונן..ABFQΔ | אחיך..N :A𝔊 | אתה: A ..IY³ /Ꞽ |
לאחיך: A–INPQW²X²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ ..𝔊 **9** אונן..AB | הזרע: A–E⁴G¹HINPQX²Y³𝔊𝔈𝔊Ꞿꞿꞹ ..F | אחיו..Q
:ANꞹ | ארצה..P :D²IX² | לאחיו: ACD²FHINPQX²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ ..B **10** יהוה: A | עשה: AE⁴NX²Ꞿꞽ
..BQY³ꞹ𝔊 /D²IP **11** כלתו..BFP𝔊 :QX² | אביך..ABN | בני..QΔ :ABG¹HINPX²Y³𝔊Ꞽ𝔈 | כאחיו:
A–INPQW²X²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ | אביה: ABD²IPQW²X²ꞹꞼ ..FNY³ **12** הימים..ꞹ𝔊Ꞽ :BCHINPQX²Y³𝔈𝔊Δ |
יהודה: 1° ABD²HINPW²X²Y³Ꞽ𝔈Ꞿꞿꞹ ..FQ | יהודה..2° N :QY³ꞹꞼ𝔈 | צאנו..A (*vid*) :BD²ꞹ | תמנתה:
C–INPQW²X²Y³ꞹꞼꞽꞾꞿꞹ ..AB **13** כלתו: D²FNꞼ𝔈 /Q | לאמר..A D²FG¹HNPQW²𝔊Ꞽ𝔈𝔊Δ :I | צאנו:
A–E⁴HINPQW²X²Y³Ꞽ𝔈Ꞿꞿꞹ ..F /𝔊 **14** מעליה..𝔈 /CQꞹ :ABD²X²Y³ | ותתעלף..Y³𝔊Δ :BCD²NPW²
Ꞽ𝔈 :A | עינים: B | תמנתה: A–D²QX²Y³Ꞿꞿꞹ ..Ꞽ /F | שלה..N𝔊 /W² :ABD²Iꞹ𝔊 | לאשה: ABD²E⁴FHIN
PQX²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ ⸗C **15** יהודה: A | לזונה..W²Y³ | פניה: A–FHIPQX²Y³ꞹ𝔊Δ /Ꞽ **16** הדרך..Y³
:A–D²G¹INPQX²ꞹꞼꞾꞿꞹ | ויאמר..B𝔊𝔈 /PQ | אליך..AIQ /D²HPꞼ𝔈 ⸗𝔊 ⸗Y³ꞹ :X² | היא: ABD² INPQ
W²X²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ I:C ⸗𝔈 | ותאמר..AB𝔊Ꞽ𝔈 /Q | לי ⸗ Ꞽ | אלי ⸗ CD²FHPW²Y³𝔊𝔈𝔊 :ABE¹G¹INQX²ꞼꞾ ..ꞹ
17 ויאמר..ABP𝔈Δ /Ꞽ | הצאן: A–INPQW²X²Y³ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ I:𝔈 ..ꞹ | ותאמר..ABC𝔊Δ /FꞼ𝔈 | שלחך ⸗ HPY³𝔊𝔊
⸗:QW²Ꞽ :A G¹IX²ꞹꞾꞿꞹ /𝔈

תהיה בו כי אחינו ובשרנו הוא וישמעו אחיו 28ויעברו אנשים מדינים סחרים וימשכו ויעלו את
יוסף מן הבור וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף ויביאו את יוסף מצרימה׃—
29וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו 30וישב אל אחיו ויאמר הילד
איננו ואני אנה אני בא 31ויקחו את כיתנת יוסף וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכיתנת בדם
32וישלחו את כיתנת הפסים ויביאוה אל אביהם ויאמרו זאת מצאנו הכר נא הכיתנת בנך היא אם
לא 33ויכרה ויאמר כיתנת בני היא חיה רעה אכלתו טרף טרף יוסף 34ויקרע יעקב שמלתיו וישם
שק במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים 35ויקמו כל בניו וכל בנתיו לנחמו וימאן להתנחם ויאמר
כי ארד על בני אבל שאלה ויבך אתו אביו 36והמדינים מכרו את יוסף מצרימה לפוטיפר סריס
פרעה שר הטבחים׃—

XXXVII 1ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו ויט עד איש עדלמי ושמו חירה 2וירא שם יהודה בת
איש כנעני ושמו שוע ויקחה ויבא אליה 3ותהר ותלד בן ותקרא את שמו ער 4ותהר עוד ותלד
בן ותקרא את שמו אונן 5ותסף עוד ותלד בן ותקרא את שמו שלה ויהי בכזבה בלדתה אתו

ABCD²E⁴FG¹HINPQW²X²Y³ⲁⲃⲇⲉⲅⲍⲇ

28 סחרים] IX² | ויביאו] י 2° *om* E¹ 29 וישב] Y³ⲇ 30 וישב] וישוב G¹ (ו 2° *i. l. s. m.*)
ⲇ | הילד] הליד E⁴Y³ | אנה] הנה D²E⁴G¹HNQW²ⲃⲉⲅⲇ 31 כיתנת] י *om* X² 32 הפסים] ה *om* N
ⲁ הפסחים | ויביאוה] ה *om* FNⲃ, י 2° *om* HI והביואה Y³ 33 חיה] חיה X² 34 שמלתיו] שמלותיו W² |
במתניו] י *om* ⲃ — באמתניו CIX² (א *i. l.*) 35 בנתיו] בנותיו IW² | להתנחם] ה *om* ⲇ | אבל] אביל ABCFG¹
HNP (י *i. l. s. m.*) W²Y³ⲁⲃⲇⲉⲅⲍⲇ | שאלה] שאולה D²E⁴FNⲁⲃ שיאלה IX² XXXVIII 1 חירה] חירא
ABG¹Qⲃ 2 שוע] שוח I

אחינו D² 28 ויעלו] D²F | ויביאו E² ⲁ ויביאו ⲁ 29 וישב] G¹ⲁ ' N וישוב ⲇ 30 הילד] D²X² |
הנה N ¹D² הנה ⲇ 31 כתנת] X² 32 ויביאוה ⲁ ויביאוה ⲉ ויביאו N והביואה Y³ | זאת] ⲁ הכר] IX²ⲁ
בני E⁴Fⲁ | אכלתו] F | טרף 2° F 34 שק] I 35 בני] D²Fⲁ | אבל] D²E⁴ | שאלה] G¹ < W² ⸗ C | ויבך
CD²IX²ⲁ ' E⁴ | אתו] A XXXVIII 1 מאת] FPⲇ < W¹ | חירה] N 5 ותסף] Bⲁ | בכזבה] D² < W¹

אנשים / 28 ..ABY³ | אחיו: FINPQW²ⲁⲃⲇⲉⲅ | הוא: A -IPQW²X²Y³ⲁⲃⲇⲅⲇ | :ABNX²ⲁ / Y³ⲇ :IPⲃ בו..
Y³ | ..סחרים HPQⲃⲅ :A E⁴G¹INX²Y³ⲁⲇⲃ | ..הבור AQY³ⲃⲃ :CD²G¹HINPX²ⲇⲉⲅ | :כסף AD²E⁴IN
QX²Y³ⲁⲃⲇⲉⲅⲍⲇ :C ..Bⲃ 29 הבור.. ABHIPQW²ⲃ :CNX²ⲁ | :בבור CD²E⁴G¹INX²ⲁⲇⲉⲅ ..ABHP
Qⲃ | :בגדיו FQⲃⲉ 30 :אחיו ABD²IW²X²ⲇⲉⲃ | ויאמר / ⲉ | ..איננו AY³ / HIPⲅ :BD²ⲍ | :בא D²E⁴G¹
HINPQW²X²ⲁⲃⲇⲉⲃⲅⲍⲇ ¸FY³ I:C 31 :יוסף BNX²ⲇ ..AY³ | ..עזים HPⲃ :A–D²W²X²ⲇ | :בדם ABCF
HIN (*vid*) PW²X²Y³ⲃⲇⲅⲇ ..Qⲁ / ⲉ 32 ..הפסים Q :ABN | ..אביהם B :ACD²E⁴HINPQW²X²ⲇⲇⲉⲃ
ⲅⲇ | ..ויאמרו ABⲉ | :מצאנו CE⁴FIW²Y³ⲇⲅ ..Qⲃ (*vid*) ⲉ / D² | ..היא ⲃⲅ :W² | לא¸ FY³ⲃⲇⲉ ¸I :BHNQ
W²X²ⲅ ..Aⲃ 33 ויכרה / FQ :ACD²HINPW²X²Y³ⲁⲃⲇⲉⲃⲅⲍⲇ | ..ויאמר BFⲃⲉ | ..היא FQⲁ :ABIW²X²
ⲃⲇⲅⲇ | :אכלתו D²Iⲁⲇⲅⲇ :A I:C ..BQ ¸FW²ⲉ | :יוסף CG¹INQX²Y³ⲃⲅ I:ⲉ ¸F :ABD²E⁴HPW²ⲇⲅ ..ⲃ
34 ..שמלתיו FI :D²QX²ⲁⲅ | :במתניו ABCHIPX²Y³ⲇⲉⲅ ..ⲃ / Q | :רבים A FHINPQX²Y³ⲁⲃⲇⲉⲃⲅ
35 ..לנחמו NPQW²Y³ⲃⲉ :ⲇ | :להתנחם A FHINPQW²X²Y³ⲁⲃⲇⲉⲃⲅⲍⲇ | ..ויאמר BFⲉ :A | :אבל ⲇ |
:שאלה A D²FINQX²Y³ⲁⲃⲇⲉⲅ ..Pⲃⲅ | :אביו ACFHINPQW²X²Y³ⲁⲇⲉⲃⲅⲍⲇ ..B / ⲃ (*vid*) 36 מצרימה:
A ..BIQ | ..לפוטיפר Nⲃ :G¹ⲃ | ..פרעה ABIW² XXXVIII 1 ..ההיא BCD²G¹NQⲃⲇⲃ | :אחיו AG¹
NX²ⲃⲅ ..BQY³ | ..עדלמי ⲃ | :חירה A–INPW²X²Y³ⲃⲇⲉⲃⲅ ..Q 2 :שוע A E⁴G¹INPQW²X²ⲁⲃ
ⲇⲃⲅⲇ ..Y³ | :ויקחה F | :אליה CD²E⁴HINPW²X²Y³ⲇⲉ ..Q 3 ..ותהר Y³ⲃ :F | ..בן ABW² / Q |
:ער D² INPQW²X²Y³ⲁⲃⲇⲉⲃⲅ ..ABⲅ ¸C 4 :עוד F | ..בן ABⲇⲅ / Q | :אונן B–INPQX²Y³ⲁⲃⲇⲉⲃ
ⲅⲅ ..A 5 עוד / F | ..בן ABW²ⲁⲅ / Q :P | :שלה A FHINPQW²X²Y³ⲁⲃⲇⲉⲃⲅⲍⲇ | :אתו A–E⁴IN
QX²Y³ⲁⲇⲉ ..ⲃⲅ

הגידה נא לי איפה הם רעים [17]ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתם אמרים נלכה דתינה וילך יוסף
אחרי אחיו וימצאם בדתין [18]ויראו אתו מרחק בטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו [19]ויאמרו
§ △ איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלז בא [20]ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו §באחד הברות ואמרנו
חיה רעה אכלתו ונראה מה יהיה חלמתיו [21]וישמע ראובן ויצלו מידם ויאמר לא נכנו נפש [22]ויאמר
אליהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אתו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו למען
הציל אתו מידם להשיבו אל אביו:—

§ W² ¶ W¹ [23]ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו ¶§ויפשטו את יוסף את כיתנתו את כיתנת הפסים אשר עליו
[24]ויקחו וישלכו אתו הבור והבור רק אין בו מים [25]וישבו לאכל לחם וישאו עיניהם ויראו והנה
ארחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולוט הלכים להוריד מצרימה [26]ויאמר
יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו [27]לכו ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל

ABCD²E⁴FG¹HINPQW¹W²X²Y³ⲀⲂⲆⲈⲄⲒⲔ△

16 הגידה] ה 2° *om* F, י *om* P **17** שמעתם] שמעתים ABE⁴FG¹ (י *i. l.*) NⲀⲂⲆⲈⲄⲒⲔ | נלכה] ה *om* ⲂⲔ | דתינה] דותינה D²–HNPQX²Y³ⲀⲆⲈⲄⲒⲔ | בדתין] בדותן ABD²–INPQY³ⲆⲈⲄ בדותן X² **18** בטרם] ובטרם ABCE⁴–IPQW¹X²Y³ⲀⲂⲆⲈⲄⲒⲔ **19** הלז] הלזה Ⲁ* (ה 2° *eras*) **20** ונהרגהו] ו 1° *om* A–FHIPQW¹X²Y³ⲀⲂⲆⲈⲔ | ונשלכהו] ונשליכהו A–INPQW¹X²Y³ⲀⲂⲆⲈⲄ | הברות] הבורות ABCE⁴–H (ו 1° *s. r.*) INP (ו 1° *i. l. s. m.*) QW¹X²ⲀⲂⲆⲈⲄⲒⲔ△ הבורת D² הבארות Y³ | חיה] היה D² | חלמתיו] חלמותיו QW¹ **21** ויצלו] ויצילו NX²ⲂⲄ (י *i. l.*) **22** השליכו] י *om* H **23** ויפשטו] ויפשיטו CE⁴G¹HINPQ (י 2° *i. l.*) W²X²ⲀⲂⲆⲔ | כיתנתו] י *om* X² **24** וישלכו] וישליכו C–G¹IPQX²Y³ⲂⲆⲈⲄⲒⲔ וישלכהו A | רק] ריק ABD²E⁴FNW²ⲆⲈⲄ **25** עיניהם] את עיניהם X² | ישמעאלים] ~ ישמעאלים X² ישמעאליהם Y³* (ה *eras*) | וגמליהם] ה *i. l. s. m. vid* H | נכאת] נכחת CIX² | הלכים] ההלכים D²–INPW²X²Y³Ⲇ△ | להוריד] ו *om* Q* (*i. l. s. m.*) **26** בצע] ~ בעץ Ⲁ | נהרג] נהרך D² **27** ונמכרנו] ו 1° *om* ABCE⁴–INPQW²X²Y³ⲀⲆⲈⲄⲒⲔ△

---

16 הגידה] הגיד ⲆⲈ F **17** שמעתם] שמעתים P Y³ N | נלכה] נלך AB ⲂⲔ | דתינה] דתינה AB ⸗W¹ ⸗C
Y³ | ואמרנו] W¹ | הבארות] Ⲇ באחד | ⲂⲔ ונשליכהו | E⁴ ⸗HⲔ נהרגהו N ⲂⲔ ונהרגהו **20** בדתין] ⲂⲔ
אכלתו F | המתיו N **21** ויצלו I **22** במדבר D² **23** ויפשטו D² ⲈⲄ | את] 1° BF | כתנות X²
24 וישלך N ⸗Ⲁ | רק HIPⲀ ⸗C ⲂⲔ△ **25** ישמעאלים Y³ | הלכים AⲈ **26** אחינו D² **27** נמכרנו G¹Ⲃ |

לי: W¹ | רעים AHPY³Ⲉ ¸B ⸗FW¹Ⲇ ⸗Ⲃ :CD²E⁴G¹INQX²ⲀⲂⲔ **17** ויאמר.. AP | מזה.. FⲆⲄ /CW¹Ⲉ
:INX²Ⲁ ¸AB | דתינה: ABCE⁴–INPQW¹X²Y³ⲀⲂⲆⲈⲄⲒⲔ | אחיו.. Ⲁ /Q :Ⲇ | בדתין: CD²F–INPQY³ⲀⲂⲆⲈⲄ
..ABⲔ **18** מרחק: ABCW¹Y³Ⲃ ..FHPQⲀ | אליהם.. BⲀⲂ /Q :ACD²IPW¹ | להמיתו: *omn* **19** אחיו..
ABD²FINQ /Ⲉ :X² | בא: A–D²F–INPQW¹X²Y³ⲀⲂⲆⲈⲔ ..Ⲅ **20** ועתה / ABD²FHINPQⲂⲈⲄ ..W¹ |
..ונהרגהו AⲆ :BG¹Y³ | הברות.. Ⲅ :ABD²INX²ⲀⲆⲈⲔ | ואמרנו: W¹ | אכלתו: ACD²G¹X²Ⲕ ..ⲂⲈ /QⲆ *del* △ |
חלמתיו: A–FHINPQX²Y³ⲀⲂⲆⲈⲄⲒⲔ△ **21** מידם: A–D²G¹INW¹X²ⲀⲄ ..QⲂⲔ /Ⲇ | ויאמר.. BNⲈ *del* △ |
נפש: C–FHINPQW¹X²Y³ⲀⲂⲆⲈⲄⲒⲔ△ ..AB **22** ראובן / Ⲇ | דם.. Q /HPⲈ :AD²E⁴FX²Y³ⲂⲆⲔ△ ¸C |
..במדבר ABIY³Ⲇ△ /QX²Ⲉ :D²G¹NⲔ | בו: B–FHINPQW¹X²ⲀⲂⲆⲔ△ ⸗Ⲅ ..A /Ⲉ | מידם.. B :AⲀ
23 אחיו: AIW¹X²Ⲇ ..BⲂ /Q | כיתנתו / Q | עליו: B–FINQX²Y³ⲀⲂⲆⲈⲄ ⸗A ..W² **24** הבור: CD²IX²
Y³ⲂⲆⲔ ..ABHNPQⲈⲄ△ /F | רק / Ⲇ | מים: A–E⁴G¹HINPW²X²Y³ⲀⲂⲆⲈⲄⲒⲔ△ ..Q **25** לחם.. BNY³Ⲉ :CF
G¹IQⲀⲂⲆⲔ | עיניהם / D²Q :ABINⲆⲄ | ויראו.. IⲈ | מגלעד: CIX²ⲆⲈ ..N /Q | נשאים: AB | ולוט.. FY³ⲂⲄ△ |
מצרימה: ABCE⁴–INPQW²X²Y³ⲀⲂⲆⲈⲄⲒⲔ△ /D² **26** אחיו.. ABⲄⲄ /PQW²ⲆⲈ | בצע ¸Y³ ⸗A ..ⲈⲄ /F
:BW² | דמו ¸Y³Ⲃ :ABCE⁴–INPX²ⲆⲈⲄⲒⲔ ..△ **27** לישמעאלים.. B /Q :A |

רעה אל אביהם [3]וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ויעש לו כיתנת פסים
[4]ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל בניו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלום:—
[5]ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו [6]ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר
חלמתי [7]והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבנה
אלמתיכם ותשתחוינה לאלמתי [8]ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם משל תמשל בנו ויוספו
עוד שנא אתו על חלמיו ועל דבריו:—
[9]ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח
ואחד עשר כוכבים משתחוים לי [10]ויספר לאביו ולאחיו ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה
אשר חלמת הבא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה [11]ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את
הדבר [12]וילכו אחיו לרעות את צאן א¶ביהם בשכם:— ¶ △
[13]ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לך ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני [14]ויאמר
לו לך נא וראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה
[15]וימצאהו האיש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש [16]ויאמר את אחי אנכי מבקש

ABCD²E⁴FG¹HINPQW¹X²Y³ΑΘΔΕΘΘΔ

3 כיתנת] י *om* X² כיתנות I 4 דברו] דבריו ACD² (י *i. l. s. m.*) E⁴G¹HINPQX²Y³ΑΕΘ (י *i. l. s. m.*) Δ
5 ויוספו] ויוסיפו A–INP (י *i. l.*) QX²ΑΘΔΕΘΔ (י *i. l.*) Δ 7 מאלמים] ~ מלאמים A מחלמים X² מלמים W¹ |
קמה] קאמה D²–IPX²Y³ΑΘΔ קעמה C | אלמתי] אלמיתי CX²Δ | ותשתחוינה] ~ ותשתחויהן G¹ 8 המלך]
המלוך ABCE⁴G¹HINPQW¹X²Y³ΑΘΔΕΘΔ | אם] ואם G¹ | משל] משול P* (ו *eras*) | ויוספו] ויוסיפו A–G¹
INP* (י 2° *eras*) QX²Y³ΑΘΔΕΘΔ 9 משתחוים] משתבחים HP 10 לאביו ולאחיו] אל אביו ואל אחיו D²*
(*corr. in* לאביו ולאחיו *s. m.*) F | הבא] הבה X² | ואמך] ועמך P* *vid* (א *s. r.*) X² | להשתחות] להשתוחות Y³
13 אל יוסף] ל יוסף Θ 14 והשבני] והשיבני ABCE⁴FHIPQW¹X²ΑΘΔ

---

3 זקנים ABD² 4 אתו 2° AB | דברו B 5 ויגד D²Α 7 קמה ABE | נצבה Α 8 המלך D² |
אם D² | בנו ABH ¹D² 10 חלמת ΑΔ | ואחיך D²ΔQ 12 בשכם D² 13 אחיך D² | בשכם D² |
לך CD²E⁴INX²ΑΔ < W¹ ¹Y³ 14 לך CD²E⁴HPX²ΑΕΔ < W¹ | אחיך D² 15 תעה D²N | בשדה D²

אביהם: A–FHINPQW¹X²Y³ΑΘΔΕΘΔ 3 בניו.. ABHPΘ | לו: A–G¹IX²Y³ΑΘΔΕΘΔ .. HP ¿Q |
פסים: A D²FHINPQW¹X²Y³ΔΕΔ 4 אביהם: X² | בניו.. BP /QΘ :ACD²IW¹X² | אתו: 2° ACE⁴N
Y³E .. BQW¹Θ / IΔ 5 חלום.. Q | לאחיו: IX²EΔ .. BQY³Θ / Q | אתו: A INPQW¹X²Y³ΑΘΔΕΘΔ
6 אליהם.. ABΘ / HPΔE | חלמתי: A INPQX²ΘΔΕΔ 7 השדה.. FΘ :ABD²G¹HINPQX²ΑΔΕΘΔ |
נצבה: A E⁴G¹HINPW¹X²Y³ΔΕΘΔ .. FQΘ | אלמתיכם.. P :ABD²W¹ | לאלמתי: A–G¹INPQW¹X²Y³ΑΘΔΕ
ΘΔ 8 אחיו.. BIPΘ / D²FQΔ :AE⁴X² | עלינו¿ HP .. AD²ΑΘ / IQ :NW¹Y³ | בנו¿ PΘ <:W¹ :CE⁴FINQX²
Y³EΘΔ .. BD²H | אתו.. ABΘ / IQ :D²E⁴G¹X² | חלמיו / Q 9 אחר.. ABQΑΘΔ :Δ | לאחיו: BCD²FG¹INPQ
W¹Y³ΑΘΕΘΔ —:A | ויאמר.. ABE | חלום: W¹ (*p. m.?*) | עוד.. QΘΕΔ :A INPW¹X²Α | לי: AC FINPQW¹
X²Y³ΑΘΔΕΘΔ 10 ולאחיו.. QΑ / P :AD²IΘΔ | אביו.. NY³ΘΘ :AE⁴HIPQW¹X²ΑΔ ||:BE | לו.. HPΘΔ
/IQE :C | חלמת¿ D²FN ¿C =<:W¹ :ABIQX²ΑΘΔ =:HPY³EΘ .. G¹ | ואחיך: G¹ | ארצה¿ FW¹Θ ¿HP
?:Y³ :CD²IQX²ΑΔ =:NΔΘ |:E .. BΔ 11 אחיו: A E⁴HNPX²Y³ΔΘ .. IΔ / FQ | הדבר: C FHINPQW¹
X²Y³ΑΘΔΕΘΔ .. B 12 אחיו.. A (*vid*) 13 יוסף.. ABQΘ / Δ :X² | בשכם.. FNΘ / Q :BX²ΑΔ | אליהם:
B FHINPQW¹X²Y³ΑΘΔΘ .. AE | הנני: A D²FHINPQW¹X²Y³ΔΕΘ / Θ 14 לו / Q | נא.. N | אחיך /
Q | הצאן.. HNPQΘ :A | דבר: B INPQW¹X²Y³ΑΘΔΕΘΔ .. A | חברון.. N | שכמה: BCD²F INPQW¹X²Y³
ΑΘΔΕΘ <:A (*f. p.*) 15 האיש.. 1° N :Δ | בשדה: ABCE⁴ INPQX²ΑΘΔΕΘΔ .. Y³ | האיש: 2° FNΔ / Q |
לאמר.. A D²HNPQW¹ΔΘ / FE :X² | תבקש¿ G¹NW¹Y³ΘΘ ¿HPΔE <:F :CD²IQX²ΑΔ |:AB 16 ויאמר..
FE | מבקש: CD²E⁴G¹IW¹X²Θ .. FQΑ / HPE <:N ¿ABY³Θ |

בעור ושם עירו דנהבה [33]וימת בלע וימלך תחתיו יובב בן זרח מבצרה [34]וימת יובב וימלך תחתיו
חשם מארץ התימני [35]וימת חשם וימלך תחתיו הדד בן בדד המכה את המדיני בשדה מואב ושם
עירו עוית [36]וימת הדד וימלך תחתיו שמלה ממשרקה [37]וימת שמלה וימלך תחתיו שאול מרחבות
הנהר [38]וימת שאול וימלך תחתיו בעל חנן בן עכבור [39]וימת בעל חנן וימלך תחתיו הדד ושם
עירו פעו ושם אשתו מהטבאל בת מטרד בת מי זהב [40]ואלה שמות אלופי עשו למשפחותם למקומתם
בשמותם אלוף תמנע אלוף עלוה אלוף יתת [41]אלוף אהליבמה אלוף אלה אלוף פינן [42]אלוף קנז
אלוף תימן אלוף מבצר [43]אלוף מגדאל אלוף עירם אלה אלופי אדום למשפחתם בארץ אחזתם הוא
עשו אבי אדום:—

XXXVII [1]וישב יעקב בארץ מגרי אביו בארץ כנען [2]אלה ¶§תולדת יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה § E⁴ ¶ E²
היה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את דבתם

ABCD²E²E⁴FG¹HINPQW¹X²Y³אבדהוזחט

32 בן *i. l. s. m.* ז | דנהבה] ~ דהנבה N דינהבה G¹* (י *eras*) א דינבה CE²IX²Y³ד **33** זרח] זרה Q | מבצרה] מבצרע I **34** חשם] השם G¹Q | התימני] ~ התמיני ז **35** חשם] השם G¹Q | הדד] חדד I* (ה *corr. in* ח) QX²א | המדיני] המדינית D² **36** הדד] חדד I (ה *corr. in* ח) QX²א **38** *et* **39** חנן] ענן G¹HIP* (ח *s. eras.* ע *s. m.*) X² **39** הדד] חדד A–D²FQW¹Y³א | מהטבאל] מהטבל ד מהטבאל ז מהיטבל G¹ מחיטבאל ABCFG¹חיט מיטבל D²X² מיטבל ד מיטבל I מיטבבאבל Y³* (*corr. s. m. in* מחיטבאל) | W¹ מחיטבאל **40** ואלה] ו *mg.* ז | עשו] אדום ז* (עשו *s. m.*) | למקומתם] למקומותם ABCG¹NPQ מיזהב] מי . זהב D² W¹Y³אבדהוזחט | תמנע] תמנה IW¹X² **42** קנז] קינז F | מבצר] מבציר HIPב **43** אחזתם - אדום *om* ז* (*mg. s. m.*) | מגדאל] מגדיאל A–IPQX²Y³אדוז | מגדיל W¹ | למשפחתם] למשפחותם A–INPQW¹X²Y³ב הדהוזחט **XXXVII 2** יוסף 1°] ויוסף W¹ | רעה 1°] רעי D²G¹IQX²ב

---

33 תחתיו א **34** תחתיו D²א **35** תחתיו D²א | המכה D² | המדיני B המדינית D² **36** תחתיו D²א
37–39 תחתיו D² **38. 39** חנן D² ' P* **40** ואלה Y³ | עשו D²FI < W¹ ' P | תמנה W¹ **41** אלה
ABIא אלה D² **42** מבצר X²א **43** מגדאל ה | למשפחתם א | עשו FI < W¹ **XXXVII 2** כן
AB | רעה ABN ' ה | את 1° A–INPQX²אהוא < W¹ | את 2° ABCE⁴FI (*s. m.?*) NPX²Y³אהז < W¹
' D² (*s. m.*) | ואת A–FI (*s. m.?*) PX²Y³ה < W¹ | ויבא ACD²FIX²א < W¹

בעור: CI .. AHP | דנהבה: AC–INPX²Y³אבדהוזחט :B (*f. p.*) .. Q **33** בלע: BCQא .. N | תחתיו: B
D² | מבצרה: A–G¹INW¹X²Y³אבדוז .. Q **34** יובב: PQאדה .. ABN | תחתיו: B | התימני: A–D²
FINW¹X²Y³בדהוזחט .. Q **35** חשם: CHPQאדה .. BN / Δ | תחתיו .. B :A | בדד .. A | מואב .. W¹ / Q
:D²X² | עוית: B–INPW¹X²Y³אדוזחט — :A .. Q **36** הדד: CQדהז .. ABQא | תחתיו .. AB | ABז |
ממשרקה: A–FINPX²Y³בדוזחט .. BQא **37** שמלה: BCQאדה .. N | תחתיו .. Nז :AB | הנהר: C
D²FW¹X²Y³אבדהוזחט .. ABHQ **38** שאול: CQאדה .. ANP | תחתיו .. ז :ABH | עכבור: A–FHIN
PW¹X²Y³אבדהוזחט .. Q **39** בעל חנן .. ABCΔ :IQX²ה | תחתיו .. A :B | הדד .. BG¹P :D²X² :ד | פעו:
AD²INY³אד .. Bבה / FQ | מי זהב: AC–FINQX²אבהוזחט —:: H :—: P —: W¹ .. BY³ **40** למשפחותם:
A | בשמותם: C–IPQW¹Y³אבדהוזחט —:AB | תמנע .. BY³ז / F :AD²I | עלוה .. Y³ז / F :CD²I —:AB | יתת:
CIה .. Y³בד / F **41** אהליבמה / F :IY³ה —:AB | אלה .. BY³ז / F :CD²I —:A | פינן: ACD²IY³א .. B
Y³בד **42** קנז .. ABבד / FP :D²I | תימן .. BY³ / F :D²I —:A | מבצר: CI .. Bבד / F **43** מגדאל .. ז
/ F | עירם: C–FHINPQY³אבדהוזחט —:AB .. W¹ | למשפחתם: A | אחזתם .. ABY³ / Q :F–INPX²אבא
XXXVII 1 אביו .. Q | כנען: B–FHINPQW¹X²Y³אבדהוזחט :A **2** יעקב .. HIPבא :NQX²Y³אדה |
יוסף .. D²Nה / B :Fא Δ 1:A | שנה .. HP / Q :BG¹ :A | בצאן .. FW¹Q :BCD²G¹HINPX²Y³בדהא :A (*f. p.*) |
נער: E⁴ | בלהה: ג | אביו: *omn* |

§ Δ תימן אלוף אמר אלוף צפו אלוף קנז [16]§ אלוף געתם אלוף עמלק אלה אלופי אליפז בארץ אדום
אלה בני עדה [17] ואלה בני רעואל בן עשו אלוף נחת אלוף זרח אלוף שמה אלוף מזה אלה אלופי
רעואל בארץ אדום אלה בני מחלת אשת עשו [18] ואלה בני אהליבמה אשת עשו אלוף יעוש אלוף
יעלם אלוף קרח אלה אלופי אהליבמה בת ענה אשת עשו [19] אלה בני עשו ואלה אלופיהם עשו
הוא אדום:—

[20] ואלה בני שעיר החרי ישבי הארץ לוטן ושובל וצבעון וענה [21] ודישון ואצר ודישן אלה אלופי
החרי בני שעיר בארץ אדום [22] ויהיו בני לוטן חרי והימם ואחות לוטן תמנע [23] ואלה בני שובל
עלון ומנחת ועיבל ושפו ואונם [24] ואלה בני צבעון איה וענה הוא ענה אשר מצא את האימים
במדבר ברעתו את החמרים לצבעון אביו [25] ואלה בני ענה דישון ואהליבמה בת ענה [26] ואלה בני
דישון חמדן ואשבן יתרן וכרן [27] ואלה בני אצר בלהן וזוען ועקן [28] ואלה בני דישן עוץ ואדן [29] אלה
אלופי החרי אלוף לוטן אלוף שובל אלוף צבעון אלוף ענה [30] אלוף דישון אלוף אצר אלוף דישן
אלה אלופי החרי לאלופיהם בארץ שעיר:—

[31] ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל [32] וימלך באדום בלע בן

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y³ΛΘΔΕΘΓ

17 עשו 1° *s. r. s. m.* Δ | נחת] נהת AB | זרח] זרע B | שמה] שמח CD²E²G¹* (ח *corr. in* ה) INX²ΛΕΘΓ **20** ישבי] יושבי ABCE²Y³Λ | ושובל] ~ ושבול X² **21** ודישן] ודישון D²* (ו 2° *exst.*) **22** לוטן 1°] לחוטן X² | והימם] והימן F ואימם CD²E²HIPW¹X²ΘΔΕΘΓΔ | לוטן 2°] ו *om* ABF | תמנע] תמנה IX² **23** ו 1° *om* C HNPΛΘΔΕΘΓΔ שבו Q **24** האים] היה D²IX² | האימים] י 1° *om* PY³, י 2° *om* D² | החמרים] בלען [בלהן] **27** C G¹INQX²ΛΘΔΘ **25** ואהליבמה] ה 1° *om* N **26** דישון] ו *om* AB | ואשבן] וחשבן C CE²G¹HIX² **28** דישן] דשון D²*F*G¹* (*omn corr. in* דישן) | עוץ] חוץ ABF | ואדן] ועדן W¹ **32** בן *i. l. s. m.* H

צפו D² **16** עמלק D² **17** עשו *bis* D²E²F < W¹ ' P | זרח D² | שמה AB ' HPW¹ שמח E² | מזה AB *del* Δ **18** עשו 1° D²E²I < W¹ ' P | עשו 2° D²E²FI < W¹ **19** עשו 1° D²E²FI < W¹ | עשו D²E² FI < W¹ ' P **20** ישבי W¹ ' D² (*p. m.?*) Θ | ושבול X² **22** והימם N והימן F | לטן AB **24** את 1° ABCFX² | במדבר D² (*p. m.?*) | את 2° A | החמרים Δ < W¹ החמורים NΘ **26** דישון Y³ | ואשבן N **27** בלהן ABN **28** ועדן W¹ **31** מלכו D² (*p. m.?*) | מלך 1° BD²E²FΛ | מלך 2° W¹

תימן.. ABΔ /F :D² | אמר.. B /Ε :D²I | צפו.. A :CD²IΔ | קנז: AD²I ..BΔ /F **16** געתם: D²I *del* Δ | עמלק: A–D²F INPQW¹X²Y³ΛΘΔΕΘΔ | אדום: A–E²G¹HPQW¹Y³ΛΔΕΘΓΔ | עדה: BFIQY³ΘΔΓ —:A **17** עשו.. 1° QY³Θ :A D²F–INPX²ΛΔΕΘΔ | נחת.. ABCE²G¹ /Ε | זרח: D²I | שמה/ F :AI | מזה: CD² F–INQW¹X²Y³ΛΘΔΕΘ —: AB /P *del* Δ | אדום.. Q :B INPY³ΛΘΔΕΘΓΔ | עשו: 2° A FINQX²Y³ΘΔΕΔ ..W¹ **18** עשו.. 1° AQY³Θ :BCFG¹INW¹X²ΛΔΕΘΓΔ | יעוש.. Θ | יעלם: D²I | קרח: ACE² INPQW¹Y³ΘΔΕΘΓΔ :B | עשו: 2° ACD²FG¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΔ ..B **19** עשו/ 1° Q :IP | אלופיהם.. BQΘ :ANΔΔ **20** שעיר.. AB /Q | הארין: CD²FIX²Θ ..ABNQΕ /HP **21** ודישון.. W¹ | ודישן: A D²FG¹INPQW¹X²Y³ΛΘΔΕΘΔ ..P | אדום: ABD² INPQW¹X²Y³ΛΘΔΕΘΓΔ :C **22** לוטן.. B 1° | והימם: IX²Y³ΕΘΓ :H ..PW¹Θ /C | תמנע: *omn* **23** שובל.. ABΔ /Q | ואונם: A FHINPQW¹X²Y³ΛΘΔΕΘΓΔ **24** צבעון.. W¹Y³ /Q | וענה: A D²FHIPW¹ ..QΕ /Δ | במדבר.. ABQΕΓΔ :W¹ | אביו: B IPQW¹X²Y³ΛΘΔΕΘΓΔ :A (*f. p.*) **25** ענה.. 1° Θ | דישון.. AB | ואהליבמה: A | ענה: 2° A INPQW¹X²Y³ΘΔΕΘΓΔ **26** דישון.. B | וכרן: *omn* **27** אצר.. ABIW¹Δ /Q | ועקן: A FHINPQX²Y³ΛΘΔΘΓΔ **28** ואדן: A FHINQW¹X²Y³ΛΘΔ ΕΘΓ ..P **29** החרי: A D²FHIPQΛΘΔ ..Θ | לוטן.. Θ /F :BD²IY³Δ | שובל.. ABD²Θ /FΛ :I3 | צבעון.. Θ /F :AD²Y³ | ענה: BD²IΔ ..Θ /FΕ **30** דישון.. Θ /F :D²Y³ | אצר.. AΘ /F :CI | דישן: A D²FPQY³ΛΕΘΔ /Θ | לאלופיהם.. AQΘ **31** אדום: ABW¹ ..Y³ | ישראל: C FHIPQW¹X²Y³ΛΘΔΕΘΔ ..AB **32** באדום: H |

מאת שנה ושמנים שנה 29ויגוע יצחק וימת ויאסף אל עמיו זקן ושבע ימים ויקברו אתו עשו
ויעקב בניו׃—

XXXVI 1ואלה תולדת עשו הוא אדום 2עשו לקח את נשיו מבנות כנען את עדה בת אילון החתי ואת
אהליבמה בת ענה בן צבעון החוי 3ואת מחלת בת ישמעאל אחות נבאות 4ותלד עדה לעשו את
אליפז ומחלת ילדה את רעואל 5ואהליבמה ילדה את יעוש ואת יעלם ואת קרח אלה בני עשו אשר
ילדו לו בארץ כנען 6ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת בנתיו ואת כל נפשות ביתו ואת מקנהו
ואת כל בהמתו ואת כל קנינו אשר רכש בארץ כנען וילך מארץ כנען מפני יעקב אחיו 7כי
היה רכושם רב משבת יחדו ולא יכלה ארץ מגריהם לשאת אתם מפני מקניהם 8וישב עשו בהר
שעיר עשו הוא אדום׃—

¶ Δ ¶ 9ואלה תולדת עשו אבי אדום בהר שעיר 10ואלה שמות בני עשו אליפז בן עדה אשת עשו
רעואל בן מחלת אשת עשו 11ויהיו בני אליפז תימן ואמר וצפו וגעתם וקנז 12ותמנע היתה פילגש
לאליפז בן עשו ותלד לאליפז את עמלק אלה בני עדה אשת עשו 13ואלה בני רעואל נחת וזרח
שמה ומזה אלה היו בני מחלת אשת עשו 14ואלה היו בני אהליבמה בת ענה בן צבעון אשת
עשו ותלד לעשו את יעוש ואת יעלם ואת קרח 15אלה אלופי בני עשו בני אליפז בכור עשו אלוף

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ

29 עמיו] י *om* A–INPW¹X²Y³ (י *eras*) ΑΒΔΕΘΙ XXXVI 5 ואהליבמה] ה 1° *om* D²I | יעוש] יחוש Α* (ח *corr. in* ע) 6 נשיו] אנשיו X² | בנתיו] בנותיו INW¹ 7 ארץ] הארץ I 8 עשו 1° *i. l. s. m.* H 11 ואמר] ו *om* Ε | וצפו] ו 1° *om* C | וגעתם] ו *om* G¹ 12 ותמנע] ותמנה IX² | פילגש] י *om* IQ* (*i. l.*) X² | עשו 2° *i. l. s. m.* Θ 13 בני *om* C | נחת] נהת AB | שמה] שמח CD²INX²ΑΕΘΙ 14 יעוש] ~יועש X² 15 עשו 2° *s. r. s. m.* Δ

— — —

29 ויאסף D²E²FI (*s. m.*) X²Α | עמו D²FΘ | זקן D²E²F | ושבע C–FΑΒ < W¹ ˙ Δ | עשו FI < W¹ ˙ P
XXXVI 1 *et* 2 עשו D²FI < W¹ ˙ P 4 לעשו I < W¹ ˙ E²P 5 עשו D²FI < W¹ ˙ E² | ילדו D² ⌐ C
˙ E² ילדו W¹ 6 עשו D²E²FI < W¹ | בנותיו W¹ 7 אתם D² 8 עשו 1° D²E²FI < W¹ | עשו 2°
E²FI ˙ P 9 עשו D²E²FI < W¹ ˙ P 10 עשו 1° *et* 2° D²E²FIX² < W¹ | עשו 3° D²E²FIX² 11 ואמר
HP | וצפו F 12 פלגש X² | עשו 1° E²FI < W¹ ˙ P | עמלק D² | עשו E²FI < W¹ 13 נחת Q
(*vid*) | שמה HP < W¹ | עשו D²FI < W¹ ⌐ E² 14 עשו D²E²FI < W¹ ˙ HP | לעשו D²I < W¹ ˙ HP ⌐ E²
15 עשו 1° D²E²I < W¹ | עשו 2° D²E²FI < W¹ |

———

שנה: 1° E² | שנה: 2° ACD²FHINPQW¹X²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ ..Α 29 וימת.. F :C | עמיו.. B :AX² | זקן / P |
ימים: ACD²E²HINPQW¹X²Y³ΑΒΕΘΙΔ ..BF | אתו.. B XXXVI 1 אדום: CIPW¹X²Y³ΔΕΘΙΔ ..AB
FNQΑΒ 2 נשיו.. W¹Δ | כנען: A–FHINQW¹X²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ | החתי.. A :CD²E²HINPQΑΕΙΔ | החוי:
B–E²G¹HINPQX²Y³ΑΔΕΘΙΔ ..Β / F 3 נבאות: A–FHINPQW¹X²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ 4 אליפז: CD²HIN
PQΑΒΔΘΙΔ ..F / Ε | רעואל: HINPQW¹X²ΒΔ ..FY³Ε / C 5 יעוש: X² | יעלם: A | קרח: D²–INPQ
W¹X²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ |:C ..AB | ..עשו B | כנען: A–INQW¹Y³ΑΒΔΕΘΙΔ 6 בניו.. Α | בנתיו / FQ | ביתו..
Δ / FQ :CX²ΑΒ | מקנהו.. Y³ :A | בהמתו.. D²Β / Q | כנען: 1° A–D²FHINPQX²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ | 2° כנען:
X² | אחיו: G¹PW¹X²ΔΘ ..ABCNY³Β / I 7 רב: A | יחדו: ABCFHINPQW¹Y³ΒΔΕΘΙΔ | מגריהם: I |
מקניהם: CE²FHINPQX²Y³ΑΒΔΕΘΙΔ ..AB 8 שעיר.. ABPΒΔ / F :C 9 אדום: W¹ | שעיר: CD²FH
NPW¹X²Y³ΒΔΘ ..ABQ 10 עשו: 1° FW¹X²ΔΔ ..BCQΘ / HP | עשו.. 2° Q :ACD²FIPX²Y³ΑΒΔ | עשו:
3° A–FIQW¹X²Y³ΑΒΔΘΙ 11 אליפז: Α ..ABΒ | ואמר / Ε | וקנז: ABNQY³ΒΔΙ ..FHPΕ 12 ותמנע:
G¹ | עשו.. 1° FQΒ :ABD²HPX²Y³ΑΔΕΘ | עמלק: CD²F IPQW¹X²Y³ΑΔΕΘ ..ABΒ | עדה: A | עשו: 2°
A–FHINPQW¹X²Y³ΑΒΔΕΘΙ 13 רעואל.. Β / Q | ומזה: A D²F–IPW¹X²Y³ΒΔΕΘΙ ..Q | עשו: A–D²
FHINPQX²Y³ΑΒΔΕΘΙ 14 עשו: A FHINPQW¹X²Y³ΑΒΔΕΘΙ | יעוש.. A | קרח: D² INPQX²Y³ΒΔΕΘ
:B ..A 15 עשו: 1° AFHP | ..עשו 2° F :A–E²G¹HINPQW¹Y³ΒΔΕ |

וליצחק לך אתננה ולזרעך אחריך אתן את הארץ 13ויעל מעליו אלהים במקום אשר דבר אתו
14ויצב יעקב מצבה במקום אשר דבר אתו מצבת אבן ויסך עליה נסך ויצק עליה שמן 15ויקרא
יעקב את שם המקום אשר דבר אתו שם אלהים בית אל 16ויסעו מבית אל ויהי עוד כברת הארץ
לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה 17ויהי בהקשותה בלדתה ותאמר לה המילדת אל תיראי
כי גם זה לך בן 18ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא את שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימים
19ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה היא בית לחם 20ויצב יעקב מצבה על קברתה היא מצבת קברת
רחל עד היום:—

21ויסע ישראל ויט אהלה מהלאה למגדל עדר 22ויהי בשכן ישראל בארץ ההיא וילך ראובן וישכב
את בלהה פילגש אביו וישמע ישראל ויהיו בני יעקב שנים עשר 23בני לאה בכור יעקב ראובן
ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולן 24ובני רחל יוסף ובנימים 25ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי
26ובני זלפה שפחת לאה גד ואשר אלה בני יעקב אשר ילדו לו בפדן ארם 27ויבא יעקב אל
יצחק אביו ממרא קרית הארבע היא חברון אשר גר שם אברהם ויצחק 28ויהיו ימי יצחק

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y³ƛϐϑϵϱϳΔ

12 וליצחק] ו *om* CE²H* (*i. l. s. m. vid*) IQ **14** במקום *om* C | דבר *om* Y³ **16** ותקשה] ותקש C G¹IQX²ƛ **17** בהקשותה] ה 1° *om* X² | המילדת] המילדות W¹ | לך] ליך ABCE²FG¹INQY³ƛ ϑϵϱ **21** מהלאה] ~ מהאלה ABCϑϱ מאהלה Q מאהלאה W¹* *vid* (א 1° *eras*) מהלה X² **22** פילגש] י *om* IQX² **23** וזבולן] ~ וזובלן W¹ **24** *om* ϱ* (*i. l. s. m.*) **26** ילדו] ילידו E² **27** חברון] חפרון I* (פ *corr. s. m. in* ב) עברון X²

---

12 וליצחק Y³ ליצחק E² **13** במקום D² (*p. m.*?) | אתו A–FIPQƛϑϳ **14** ויצב D²E²ƛ | במקום D² (*p. m.*?) E² (*p. m.*?) | אתו A–FPQY³ƛϑ | מצבת E² **15** אתו B–FPƛ < W¹ | שם 2° (*p. m.*?) I | בית אל A–FIQX²ƛϱ < HPW¹Y³ ' ϵΔ **16** מבית אל A–FINQX²ƛϵϳ < HPW¹Y³ | ותקש HNPϱϑϵϳ < W¹ ותקשה C ' F **17** המילדות W¹ | לך D²HPX² < W¹ϳ **18** נפשה AB **20** ויצב D²E²ƛ | מצבה E²ƛ ' D² | מצבת E² ' D² **22** את A–G¹INPX²ƛϵϳ < W¹ **26** ואשר D²E²Iƛϳ < W¹ ' Cϵ | ילדו D² (*p. m.*?) < W¹ ' ƛ

---

12 ..וליצחק FΔ / Q | אתננה: CNW¹X²Δ ..HPƛϱ / Q | הארץ: 2° C–INPQW¹X²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ **13** אתו: AD² INPQW¹X²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ I: C ..B **14** אבן: BCD²INQW¹X²ƛϑϵϱϳ ..HPϱ / F | נסך.. NQ Y³ƛ: AD²ϵϳ | שמן: A–D²FHINPQW¹X²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ **15** אלהים: A | בית אל: BCD²FIPQW¹X²Y³ƛϱϵϱ..AN **16** מבית אל.. AFQW¹ϱ / ϱ: BCD²G¹HINPY³ϑϳΔ | הארץ.. A | אפרתה: A D²INX²Y³ϑϱ ..W¹ϱ / FHPΔ ƛ ƛ Q | בלדתה: CD²FHIPW¹X²Y³ϱϑϱΔ ..NQƛ **17** בלדתה: ABD²E²INX²ƛϱϳ ..P ϑΔ / QW¹ϵ *del* C | ..תיראי NϱϵQϑ: AD² —: B | בן: AD²E²G¹INQX²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ —: HP ..B **18** מתה.. HPQƛΔ: ABCG¹INW¹X²Y³ϱ | אוני: BCD²X² ..AHINPQW¹ƛϱϑϵΔ / F | בנימים: A–FINQW¹X²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ —: HP **19** רחל: B ..A / Q | בית לחם: A–FINQW¹X²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ ..HP **20** קברתה: ACD² FIPQX²Y³ƛϱ ..Bϱ **21** ישראל.. BIQƛ | עדר: CD²F–INPQW¹X²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ ..AB **22** ההיא.. ABQW¹Y³ƛϱϱΔ: CD²G¹INX²ϵ | ראובן.. ABƛ / ϵ | אביו: A–D²IW¹X²ƛΔ : N ..PQY³ϱϱ | ישראל: CD²E² HINQW¹X²Y³ϱϑϵϱϳΔ ..ABƛ | עשר: CD²FHIPQW¹X²Y³ƛϱϑϵϱΔ ..AB **23** לאה.. ϱ (*vid*) : N | ראובן: FY³ϳ ..ABϑϱ | ..וישששכר B | וזבולן: CE²–HNPQX²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ <: W¹ **24** רחל.. ABP (*s. l.*) W¹ | ובנימים: A INPQW¹Y³ƛϱϑϵϳΔ **25** רחל.. PΔ | ונפתלי: A–D²HINPQW¹X²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ / F **26** לאה: Δ | ואשר: C INPQW¹Y³ƛϱϑϵϱϳΔ ..AB | ארם: AC–INPQW¹Y³ƛϑϵϱϳΔ —: ϱ (*f. p.*) ..B **27** אביו / Q | הארבע: CΔ ..F / W¹ | שם: A | ויצחק: B–FINPQW¹X²Y³ƛϱϑϵϱϳΔ ..A **28** יצחק.. ϱΔ |

XXXV ¶ Δ ¶ [1]ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך בברחך
מפני עשו אחיך [2]ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסירו את אלהי הנכר אשר בתוככם
והטהרו והחליפו שמלתיכם [3]ונקומה ונעלה בית אל ואעשה שם מזבח לאל הענה אתי ביום צרתי
ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי [4]ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר אשר בידם ואת הנזמים אשר
באזניהם ויטמן אתם יעקב תחת האו(י)לה אשר עם שכם [5]ויסעו ויהי חתת אלהים על הערים אשר
Δ § סביבתיה§ם ולא רדפו אחרי בני יעקב:—
[6]ויבא יעקב לוזה אשר בארץ כנען הוא בית אל הוא וכל העם אשר עמו [7]ויבן שם מזבח ויקרא
למקום אל בית אל כי שם נגלה אליו האלהים בברחו מפני אחיו [8]ותמת דבורה מינקת רבקה ותקבר
מתחת לבית אל תחת האלון ויקרא שמו אלון בכית:—
[9]וירא אלהים אל יעקב עוד בבאו מפדן ארם ויברך אתו אלהים [10]ויאמר לו אלהים שמך יעקב
לא יקרא עוד שמך יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל [11]ויאמר לו אלהים אני
אל שדי פרה ורבה גוי וקהל גוים יהיה ממך ומלכים מחלציך יצאו [12]ואת הארץ אשר נתתי לאברהם

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y³ƛϐϑϵϭϯΔ

XXXV 2 עמו] אמו N | והחליפו] ~ והחילפו D²E²H והחלפו ABIX² וחליפו Qƛ וחלפו ϐ | שמלתיכם] שמלותיכם AE²FW¹ϭ **3** ונקומה] ה *om* ABG¹* (ה *mg*) | הענה] העני CE²G¹P (י *sup.* ה *s. m. vid*) QW¹X²ϐ **4** ליעקב] ליעקב HP | באזניהם] ה *om* Q* (*i. l. s. m.*) **5** סביבתיהם] סביבותיהם E²Q **6** וכל] ו *om* N **7** נגלה] נגלא CIX²ϐ | אחיו] עשו אחיו ƛ **9** וירא] וראה CFG¹HPQW¹ƛϑΔ **11** פרה] פרי D²IX² | ורבה] ורבי D²IX² | מחלציך] י *om* Iϐ

XXXV 1 עלה D² | בית אל A–E²G¹IQX²ƛ < PW¹Y³ | ועשה ABCHPƛ < W¹ | לאל ABE²FIX²ƛϯ < W¹ הנראה N | אליך Y³ | עשו E² | אחיך D²FIP < W¹ | אחיך D² (*p. m.?*) E² (*s. m.*) ϐ (*p. m.?*) **2** אשר 2° E² | שמלתיכם D² (*p. m.?*) שמלותיכם W¹ **3** ונעלה D² | בית אל B–FINPQX²ƛϵϯ < W¹Y³ | ואעשה C | לאל B D² (*p. m.?*) E²Iƛϯ < HPW¹Y³ | הענה D² ϭ | אתי D² | בדרך D² (*p. m.?*) E² (*s. m.*) **4** אתם D² (*s. m.*) | האילה N (*p. m.?*) ϭ **5** סביבתיהם D² (*p. m.?*) סביבותיהם Q **6** בית אל C–FQX²ƛϵ < HPW¹Y³ Δ **7** ויבן D²E²X²ƛϵ ויבן W¹ | אל 1° B–FIQX²Y³ƛϯ < HPW¹ | בית אל A–FIQX²ƛϯΔ < HPW¹Y³ | נגלה N **8** לבית אל A–G¹IPQX²ƛϯ < HW¹Y³Δ **9** וירא ABD²INX²ϵϭϯ < W¹ E² | וראה F | בבאו D² **10** יקרא CD²G¹NPX²ƛϵϯ < W¹ **11** אל CD²E²IPQX²ƛϯ < HW¹ | שדי D² | מחלצך ϐ

XXXV 1 יעקב.. FNQ /ϵ :I | בית אל: D² | שם: 1° ACG¹NQW¹X²ƛϑϯ ..F /ϵ | אליך: A | אחיך: *omn* **2** עמו.. Fƛϐ /HPQϵ :A–D²INX²ϑϭϯ | הסירו /W¹ | בתוככם.. D²ϐ :ABCQW¹X²Y³ƛϑϵϯ | והטהרו.. F | שמלתיכם: ABD²E²NX²Y³ϵϭ ..FQϐ **3** בית אל: BD²HNPX²ƛϐϑϯ ..FIQϭ | לאל: IX² | צרתי.. CHPQY³ϐϑ :ABD²FINW¹X²ϭ | הלכתי: B–FHINPQW¹X²Y³ƛϐϑϵϭϯ ..A **4** בידם.. Y³ƛ /Q | באזניהם: A–D² | האילה: A (*f. p.*) | שכם: X² **5** ויסעו: ABC E²–INPQW¹X²Y³ƛϐϑϵϭϯ —·D² | סביבתיהם.. ABNY³ϐΔ :CD²E²G¹IQX²ƛϭ **6** כנען.. BPQY³ƛ :A X² | בית אל: BCNPϑϯΔ ..AQW¹ϐ | עמו: A–D²FINQW¹X²Y³ƛϐϑϵϭϯ **7** מזבח.. AHNPW¹ :IX²ϯ | בית אל: ABD²G¹HNPW¹ϐϑΔ ..FIQY³ƛϭ /ϵ | אחיו: AC–FHINPQX²Y³ƛϐϑϵϭϯΔ ..BW¹ **8** רבקה.. W¹Y³ƛϐ /QΔ :ABD²IX² | לבית אל.. HP :W¹ | האלון: AC INPQX²Y³ϐϵϯΔ ..Bƛϭ **9** יעקב.. AB /Q | עוד: ϐ | ארם: A E²IW¹X²Y³ϐϑϵ ..HNPQƛϭϯ | אלהים: 2° A–FINQW¹X²Y³ϑϭϯΔ ..ϐ **10** אלהים /Q :A | יעקב: 1° D²FG¹IW¹X²Δ ..ABHPƛ /Qϵ | עוד /B | יעקב.. 2° D²NY³ϐϵΔ /ϑ :ABX²ƛ | שמך /3° ϵ :A–FHINPQW¹X²Y³ƛϐϑϭ | ישראל: 2° B–E²HINPQW¹X²Y³ƛϐϑϵϭϯΔ ..AF **11** אלהים.. B | שדי.. Q /F :A–D²W¹ϐϑϯΔ | ורבה /QƛCX² | גוי.. HPW¹Δ :ABD²FNY³ | וקהל.. Y³ | ממך: ABCX²ϑ ..FINPQW¹ | יצאו: AC–INPQW¹X²Y³ƛϐϑϵϭϯΔ

20ויבא חמור ושכם בנו אל שער עירם וידברו אל אנשי עירם לאמר 21האנשים האלה שלמים
הם אתנו ישבו בארץ ויסחרו אתה והארץ הנה רחבות ידים לפניהם את בנותם נקח לנו לנשים
ואת בנתינו נתן להם 22אך בזאת יאותו לנו האנשים לשבת אתנו להיות לעם אחד בהמול לנו כל
זכר כאשר הם נמלים 23מקניהם וקנינם וכל בהמתם הלוא לנו הם אך נאות להם וישבו אתנו
24וישמעו אל חמור ואל שכם בנו כל יצאי שער עירו וימלו כל זכר כל יצאי שער עירו:—
25ויהי ביום השלישי בהיותם כאבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו
על העיר בטח ויהרגו כל זכר 26ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית
שכם ויצאו 27ובני יעקב באו על החללים ויבזו העיר אשר טמאו אחתם 28ואת צאנם ואת בקרם
ואת חמריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו 29ואת כל חילם ואת טפם ואת נשיהם שבו
ויבזו את כל אשר בבית 30ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאשני ביושב הארץ
בכנעני ובפרזי ואני מתי מספר ונאס֯פו עלי והכני ונשמדתי אני וביתי 31ויאמרו הכ(.)זונה יעשו ס ¶
את אחותנו:—

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y³ΆΘΔΕΘΓΔο

20 עירם 1°] ~ ערים X² **21** האנשים] י 1° *om* X² *del* ο | ויסחרו] ח *om* H *del* ο | בנתינו] בנותינו IX²ΔΓ **22** יאותו] ~ יואתו FQΆ | נמלים] נמילים E²Y³ נמילם X² **23** וקנינם] וקניאם W¹ | בהמתם] בימתם P | נאות] ~ נואת FQ **25** כאבים] כאהבים Θ **27** אחתם] אחותם CE²G¹HINPQW¹X²ΆΘΔΕΓ *del* ο **28** ואת 1°] ו 1° *om* C–FHINPQ (ו *exst. s. m.*) X²Y³ΆΔΕΓο | חמריהם] חמוריהם C–IPW¹ (ו *s. r. et i. l. s. m.?*) X²ΆΘΔ *del* ο **30** עכרתם] עכרתים D² (י *i. l. s. m.*) | להבאשני] להבאישני C (*err* ~ להשאיבני) QY³ΘΔ ~ להביאשני W¹X²ΘΓ להבישני ABE²G¹HI (י *i. l.*) P (ה *eras*) Ά | ונאספו] א *om* X² | והכני] והכוני CD²E²G¹HINPQW¹ (ו 2° *i. l.*) X²Y³ΆΘΔΕΓΔ **31** יעשו] יעשה A* (ה *corr in* ו *s. m.*) FQ* *vid* (ו *s. r. s. m.*) | אחתנו] אחותנו CE²G¹INPQW¹X²Y³ΆΘΔΕΓΔ

---

21 שלמים F *del* ο | אתנו ABD²FQΆΕο < W¹ | אתה ABF ʹ D² *del* ο | ידים ABFΔο | נתן FΆΕ **22** בזאת Ά | אתנו ABD²FIQΆ < W¹ *del* ο | נמילים Y³ **23** אתנו ABD²FX²ΆΕΔ < W¹ *del* ο **25** ביום D² **27** אחתם AB ʹ D² *del* ο **28** חמוריהם C *del* ο | בשדה D² **29** ויבזו I (*s. m.*) | בבית D² **30** אתי D² (*s. m.*) *del* ο | להבאשני Θ (א *s. r.*) ʹ Ε להביאשני Θ | בכנעני D²E² | ובפרזי D²E² *del* ο | וגאספו D² (*p. m.?*) **31** הך D² (*s. m.*) E² | יעשו A יעשה F | אחתנו D² (*p. m.?*)

---

20 עירם: 1° ACD²E²INΆΔΕΘΔ ..BQW¹Θ /F *del* ο | עירם: 2° D²FPΆΘΔΕ /Q | לאמר.. A–D²HNQW¹ΆΘΔΕΘΔο /F :IX² **21** שלמים /H *del* ο | הם: ABD²E²FHNPQW¹Y³ΆΘΔΕΘΓΔο | אתנו: I | בארץ: D² | אתה.. QY³Ά :A–D²FIW¹X²ΘΔΕΓΔ *del* ο | לפניהם: A–G¹INQW¹X²Y³ΆΘΔΕΘΓΔ *del* ο | לנשים.. NW¹ΘΘο /HP :BX²Y³ | להם: A–FHINPQW¹X²Y³ΆΔΕΘΓΔο **22** לנו: 1° A | אתנו.. F /P *vid* :ΘΔ | אחד: BD² NQX²Ά ..W¹Θ /Δο | זכר.. ABΘΔ /QΔΕ :CD²G¹W¹ *del* ο | נמלים: BD² HNPQX²ΆΘΔΕΘΔο :A (*f. p.*) **23** בהמתם.. HP /NΕ :ABD²E² | הם: ABPQX²ΆΔΘΓΔ ..Θ /FNο | להם.. Θ :A–D²HW¹Y³ΔΔ | אתנו: A BE²FHINPW¹X²Y³ΆΘΔΕΓΔο –:Q **24** בנו.. NA | עירו: ACD²F–INPQW¹X²Y³ΆΘΘΓΔο ..B | זכר.. A BFG¹NΘΘΔο /Q **25** כאבים.. FY³ΆΘΔ :B–E²G¹INX²ΔΕΘο ¿Q | יעקב.. AB /Δ | חרבו.. Y³ΘΔο /Q :A–D²NW¹X²ΆΕΘΓ | בטח: CINQY³Ά ..ABD²Ε /Δ *del* ο | זכר: CHINPW¹X²Y³ΆΘΔΕΓΔο ..ABF /Q **26** חרב: CD²G¹IPQW¹X²Y³ΆΘΔΕΓΔο ..ABΘ /N | ויצאו: AC–FHINPQW¹X²Y³ΆΘΔΕΘΓΔο **27** החללים.. NW¹ΕΔο :ABD²G¹IQX²ΆΘΔ | אחותם: A–E²G¹INQW¹X²Y³ΆΘΓΔ ..F *del* ο **28** צאנם.. F /ο :B | בקרם /ο :A | חמריהם: ABINW¹ΆΔΕ ..FY³ /Q *del* ο | בעיר.. ABQ | בשדה: A | לקחו: ACD²E²HINPQW¹X²Y³ΆΘΔΕΘΔ ::B (*f. p.*) ..F *del* ο **29** חילם: ABY³ο | טפם: AB | נשיהם: AHP *del* ο | שבו.. NQY³Θο /P (*vid*) :BD²W¹ΆΔΕ | ויבזו: A ..B | בבית: C–FHINPQW¹X²Y³ΆΘΔΕΘΓΔ :A ..B *del* ο **30** לוי.. ABN ΘΕΔ /FQ :Ά | אתי N *del* ο | הארץ.. ABο /Q :D²X² | ובפרזי: CNX²Y³Ε ..QW¹Θ *del* ο | מספר.. AY³ :BD² HIPQW¹X²ΆΘΔΕΘΓΔ *del* ο | עלי: ABΘΔ | וביתי: A–FINQW¹X²Y³ΆΘΔΕΘΓΔ **31** ויאמרו.. ABΘ /Ε :X²

§ o חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו [7]ובני יעקב באו מן השדה כשמעם ויתעצבו ה§אנשים ויחר
להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה:—
[8]וידבר חמור אתם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו נא אתה לו לאשה [9]והתחתנו
אתנו בנתיכם תתנו לנו ואת בנתינו תקחו לכם [10]ואתנו תשבו והארץ תהיה לפניכם שבו סחרוה
ואחזו בה [11]ויאמר שכם אל אביה ואל אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר תאמרו אלי אתן [12]הרבו
עלי מהר מאד ומתנה ואתן כאשר תאמרו אלי ותנו לי את הנערה לאשה:—
§ Y³ [13]§ויענו בני יעקב את שכם ואת חמור אביו במרמה וידברו אשר טמאו את דינה אחתם [14]ויאמרו
אליהם לא נוכל לעשות את הדבר הזה לתת את אחתנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו [15]אך
בזאת נאות לכם אם תהיו כמונו להמול לכם כל זכר [16]ונתנו את בנתינו לכם ואת בנתיכם נקח
לנו וישבנו אתכם והיינו כעם אחד [17]ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו והלכנו [18]וייטבו
דבריהם בעיני חמור ובעיני שכם בנו [19]ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ בבת יעקב והוא
נכבד מכל בית אביו:—

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y³ȺƀƊƈǤƷΔo

7 כשמעם *om* Ɜ* (*mg. s. m.*) 8 שכם בני *om* W¹* (*i. l. s. m.*) | נפשו *om* W¹* (*i. l. s. m.*) 9 בנתיכם] בנותיכם IQȺƊ | בנתינו] בנותינו IQ (ו 1° *i. l.*) X²Ɗ 10 סחרוה] ה *om* Ɗ 12 הרבו] חרבו IƀƊ 13 אחתם] אחותם CE²G¹HINPQW¹X²Y³ȺƀƊƈǤƷo 14 אחתנו] אחותנו CE²G¹HINP (ו 1° *i. l.*) QW¹X²Y³ȺƀƊƈǤo | חרפה *om* Y³* (*mg. s. m.*) חריפה H (פ *s. m.*) 15 נאות] ~ נואת FQȺ 16 בנתינו] בנותינו INQ (ו *i. l. p. m.?*) X²ȺƊ | בנתיכם] בנותיכם IQ (ו *i. l. s. m.? exst. t. m.?*) Ɗ 17 להמול] לאמול W¹ | ולקחנו] ו 1° *om* E² 18 וייטבו] י 2° *om* ƀ והטיבו IX² 19 בבת] בבית D²* (י *exst. p. m.*) IN *del* o

---

6 אתו ABD²FPQȺƊƈ < W¹ 7 עשה A–D²F *del* o | את A–G¹I (*s. m.*) QX²Ⱥƈ < W¹ | יעשה ABD²I ȺƈƷ *del* o 8 אתם ABE²FȺƈ < W¹ אתם D² (¹ *s. m.*) | בני FȺ | אתה D² (*s. m.*) ˜ P 9 אתנו AB D²FȺƈ < W¹ | בנותיכם Ⱥ 10 ואתנו ABD²FȺƈo (*s. m.*) < W¹ | סחרוה G¹ סחרוה ƈ סחרו Ɗ 11 אתן H 12 חרבו I 13 אחתם ABF ʹ D² אחתם Δ 14 אחתנו ABF ʹ D² 15 בזאת Ⱥ לעם F (*t. m.*) | אתכם AB | אתכם D²E²FIPQX²Ⱥƈ < W¹ ˙ Δ 16 ונתנו D²E² *del* o | בנתינו W¹ | בנתיכם W¹ 17 לקחנו E² 18 בנו Ɗ 19 אחר ABH *del* o | בבת X² *del* o

---

6 :אתו A–D²FINW¹X²ȺƀƊƈǤƷΔ ..Q 7 :השדה A | ..כשמעם B :C–FHINPQW¹X²ȺƀƊƈǤΔ | :מאד B–FNQW¹X²ȺƀƊƷΔ ..Aƈ | ..בישראל AF :D² *del* o | ..יעקב 2° ABNȺƀƈƷΔ /I :D²QX²ƀo 8 :אתם D²FƊ /Q | ..לאמר A–D²HNPQW¹ƀƊƈǤΔo :IX² | ..בבתכם F /ƈ :BD²E²INW¹X²ȺƀƊƷ | :לאשה ABD²QW¹Ⱥƀ ..X² /CIN ∘ƀ *del* o 9 :אתנו CHIPQW¹X²ȺƊƈΔo ∘: F ..A /D² ∘ƀ | ..לנו FƀO /Q ∘ƀ :A–D²N | :לכם ABD²NX²ȺƊƀƷ ..Qo 10 :תשבו ABD²FHNPQW¹X²ƈΔo ..ƀƀ | ..לפניכם Fƈ :ABD²I NW¹X²ƀƊƀƷΔo | /סחרוה D² | :בה *omn, del* o 11 /אחיה FIQƊƈ :AB | :בעיניכם ABD²INX²ȺƊƀ ..W¹ ƈo /Qƀ | :אתן C–FHINPQW¹X²ȺƀƊƈƷΔo /AB 12 /ומתנה Io :BCD²HNPW¹ȺƀƊƈǤΔ ¿Q | :אלי D² G¹HINPQX²ȺƊƈΔo ..ABƀƀ 13 ..במרמה B /o :ACD²E²G¹HINPQW¹X²Y³ȺƀƊƀ | :אחתם A–D²HIN PQW¹X²Y³ȺƀƊƈǤo ..F /Δ 14 ..אליהם Bƀƈo /HNPƊ :X² | ..הזה Ⱥ /Qo :A–D²IX² | :אחתנו W¹ | :ערלה AD²HPX² ..Y³ƀ /W¹ | :לנו A–FHINPQW¹X²Y³ƀƊƈǤƷΔo 15 :לכם ABD²FINW¹X²Y³ƊƀƷ ..P /Q *del* o | :כמונו BX² | :להמול Ⱥ | :זכר CD²IX²Y³ȺƊƀo ..ABHPQW¹ƀƈƷΔ /F 16 ..לכם HP /QW¹ :D²Ⱥo | :לנו ABD²INQW¹X²ȺƊƷ ..FY³ƀƀΔ /HP *del* o | :אחד AC–FHINPQW¹X²Y³ȺƀƊƈǤƷΔo ∘:B 17 :להמול BD²E²G¹I ..AHPW¹ȺƈΔ /FQƊ | :והלכנו A–FHIPQW¹Y³ȺƀƊƈƷΔo ..ƀ 18 :דבריהם A | :בנו AC–FHINPQW¹X²Y³ȺƀƊƈǤƷΔ ..B *del* o 19 ..הדבר ABQY³ƀƈ :CD²E²INȺƷΔ *del* o | :יעקב D²E²G¹IQY³ȺƊ ..ABFNPƀ /ƈ *del* o

¶ Y3Δ ¶12ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך 13ויאמר אליו אדני ידע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלת
עלי ודפקתם יום אחד ומתו כל הצאן 14יעבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה
אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבוא אל אדני שעירה 15ויאמר עשו אציגה נא עמך מן העם
אשר אתי ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדני 16וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה 17ויעקב
§ Δ נסע סכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות על כן קרא §שם המקום סכות:—
18ויבא יעקב שלום עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר 19ויקן את
חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה 20ויצב שם מזבח ויקרא
לו אל אלהי ישראל:—

XXXIV 1ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ 2ויראה אתה שכם בן חמור
החוי נשיא הארץ ויקח אתה וישכב אתה ויענה 3ותדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את
הנערה וידבר אל לב הנערה 4ויאמר שכם אל אביו לאמר קח לי את הילדה הזאת לאשה
5ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו ובניו היו את מקנהו בשדה והחריש יעקב עד באם 6ויצא

ABCD2E2FG1HINPQW1X2ΑΒΔΕΘΓΔ

13 ידע *om* F | הילדים] הילידים CE2G1HINPQΑΕΓ הילידים X2 13 אעלת] ~ עאלת ABD2HPQΒΕΘ עלאת Δ | ודפקתם] ודפקתים ABD2E2FNΒΔΕΓ ודבקתם I* (ב *corr in* פ *t. m.*) Q* *vid* (פ *s. r. s. m.*) 14 אתנהלה] אתנחלה A–G1INQW1X2ΔΕΘΓ | לאטי] לאטה CD2E2G1HNP* (י *corr in* ה *s. m.*) QX2Α לחטא Ιפ | המלאכה] המלהכה Α | הילדים] הילידים E2G1HIPQX2ΑΕ 15 אציגה] הציגה IQΑΔ 16 וישב] וישוב G1 (ו 2° *i. l. p. m*) Δ 18 ויחן – העיר *om* X2* (*mg. s. m.*) 19 ויקן] ויקנא I | נטה] נטע IQW1Α | במאה] באמה X2 **XXXIV** 1 לראות] להראות C INPQW1X2ΑΔΕΘΓΔ 3 אל] על Δ 4 הילדה] הילידה E2X2ΑΔ 5 והחריש] ה *om* ABD2FINW1ΒΔΕΘΓΔ

13 יֹדע D2 (*p. m.?*) | הילדים Β | והבקר Α | והצאן Α | עאלת AB עֹאלת H עֹאלת Ε | ודפקתם W1 ודפקתים N 14 אדני 1° D2 | לאטי ABF ' ΕΘ | המלאכה AB | הילדים N 15 עשו HIP < W1 | אתי ABD2 FQX2ΑΓ < W1 | אדני D2 (*p. m.?*) 16 ביום D2 (*p. m.?*) | עשו D2F < W1 17 ויבן D2PΑΒ (*vid*) Γ < W1 18 את A–FHI (*s. m.*) NPΕ < W1 ' Δ 19 ויקן CΑΕΓ < W1 | נטה N 20 ויצב Α | אל A–E2G1IQW1 X2Α < W1Ε אל F **XXXIV** 1 לראות ABΒ | בבנות B 2 אתה 1° *et* 2° D2 (*s. m.*) ¯ P | אתה 3° ABCE2FNPQΑΔΕΓ < W1 אתה D2 (¯ *sup.* א *s. m.*) | ויענה ABD2 4 הילדה D2 (*p. m.?*) NΓ | הזאת Α 5 טמא D2 (*p. m.?*) | בתו W1 | את 2° A–D2FINPX2ΑΕ < W1 | בשדה W1 (*p. m.?*)

---

12 ויאמר.. FΒΕ | ונלכה: CΔ / HPQ | לנגדך: A D2F–IPQW1X2ΑΒΔΘ ¿NΕ 13 אליו.. NW1 / FQΕ | ידע.. Ε / Δ | רכים.. HPQ / F :CD2G1HNW1X2ΑΔΕΘ | עלי: ABD2HNPΑΒΔΓ ..QΘ / C | יום: W1 | אחד: G1 | הצאן: C–FHINPQW1X2ΑΒΔΕΘΓ ..AB 14 אדני.. 1° BF | עבדו: A–D2G1NW1X2ΔΕΘΓ ..FQΑ / Β | לאטי / Q :A G1IX2ΑΔ | לפני.. 2° HPQ :D2IX2Ε | הילדים: ABIΑ ¿Q | אדני.. 2° F | שעירה: AC FHIN PQW1X2ΑΔΕΘ ..B 15 עשו.. BD2F / Ε :A | אתי: A–G1INX2ΑΔΘΓ ..Β ¿QΕ | ויאמר.. 2° HP / Ε | זה: D2 ¿F :Γ | אדני: ABD2FHNPQW1X2ΑΔΕΓ I:C ¿I ..Θ / Β (*vid*) 16 שעירה: D2E2NQW1X2ΑΔΘΓ ..ABΒ 17 סכותה.. P :A D2FG1INQW1ΑΒΔΕ | בית.. N / FQ | סכות: 1° D2 G1INQΑΒΔΕ ⊐:A ··::B ..W1Θ 18 כנען: AB | ארם: A E2HINPQW1X2ΑΒΔΕΘ / F | העיר: ACD2HNPQΑΔ ..BΒΘ 19 השדה: Α | אהלו / Ε | קשיטה: A INPQX2ΑΒΔΕΘΓΔ 20 מזבח: E2HINP ..ABQ | לו.. B **XXXIV** 1 לאה.. AB | ויענה: ABFW1ΑΘ | ליעקב.. AB | הארץ: A–FHINPQX2ΑΒΔΕΘΓΔ 2 הארץ: CD2E2INPQX2ΒΔΕΓ ..ABFW1ΑΘ | הנערה.. 1° NW1 / Q A–E2HINPQW1X2ΒΔΕΓΔ ..FG1Α 3 יעקב: C–IPQW1X2ΔΓΔ ..ABΘ / Ε | לאשה: :A–D2IX2 | הנערה: 2° *omn* 4 אביו: D2FNΔ / Q | לאמר.. A D2FHNPQW1ΒΔΕΘΔ :IX2Α | בשדה: A E2G1INQW1X2 ΑΒΔ..ΕΘ | באם: AC–FHINPQW1X2ΑΒΔΕΘΓΔ

פנואל והוא צולע על ירכו 33 על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשא אשר על כף הירך עד
היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשא׃—

XXXIII 1 וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש ויחץ את הילדים על לאה ועל
רחל ועל שתי השפחות 2 וישם את השפחות ואת ילדיהן ראישונה ואת לאה וילדיה אחרנים ואת
רחל ואת יוסף אחרנים 3 והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו 4 ויריץ
עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על צוארו וישקהו ויבכו 5 וישא עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר
מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנן אלהים את עבדך 6 ותגשנה השפחות הנה וילדיהן ותשתחוינה
7 ותגש גם לאה וילדיה וישתחוו ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוו 8 ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר
פגשתי ויאמר למצא חן בעיני אדני 9 ויאמר עשו יש לי רב אחי ויהי לך אשר לך 10 ויאמר יעקב
אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראותי פני אלהים
ותרצני 11 קח נא את ברכתי אשר הבאתי לך כי חנני אלהים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח׃—

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y³ƛϐƋϵϭϯΔ

32 צלוע] ~ צלעו X² **33** הנשא *bis*] הנשיא D²G¹ƛ **XXXIII 1** הילדים] הילדים CE²G¹HINP W¹Y³ƛϐ הילדם X² **2** וילדיהן] ילדיהן A–E²G¹IX²Y³ƛϵ ילדהן N ילדנה Δ (י 2° *s. r. s. m.*) ילדינה QW¹Ƌ הילדון F | וילדיה] וילדיה CE²G¹HINPQX²Y³ƛϵϯ וילדה W¹ | אחרנים 2°] אחרנית CF **5** הילדים 1°] הילדים CE²G¹HINQW¹X²Y³ƛϐϵ | הילדים 2°] הילדים CE²G¹INQX²Y³ƛϵ **6** וילדיהן] וילדיהן D² E²G¹NX²Y³ϵ וילדהן CFW¹ƛΔ וילדנה ABϐϭ וילדנה IQ | ותשתחויהן] ותשתחוינה E²G¹NQ (י *i. l.*) Y³ƛ **7** וילדיה] וילדיה CE²G¹INQX²Y³ƛϵ **8** מי] מי אלה X² **10** כראותי] י *om* W¹* (*mg.*) ϵ | ותרצני] ותרציני E²IW¹X²ƛΔ

---

32 פנואל W¹ **33** הנשא 1° ABCP ' F **XXXIII 1** עשו D²FP < W¹ | הילדים ϭ הילדם X² **2** וישם ƛ | ילדיהן H | וילדה W¹ **3** וישתחו F (*t. m.*) **4** עשו FIP < W¹ | ויפל W¹ | צוארו F (*t. m.*) **5** וישא F (*t. m.*) | הילדים 1° AB הילדים ϭ | את 2° N **7** וילדיה B **8** אדני D² (*p. m.?*) **9** עשו IP < W¹ **10** ƛ ולקחת | ϵ כראות N | כראותי N | ותרצני N

---

32 פנואל: QX² /Ƌ | ירכו: A–FINQW¹X²Y³ƛϐƋΔ **33** הזה: ACD²E²HIPQW¹X²Y³ƛϐƋϯΔ ..BF /ϵ | יעקב..: ABHϐΔ :ƛ **XXXIII 1** עיניו..: ABϐ /Q :IƋ | וירא..: Q | בא..: IƛϐΔ /Q :D² | איש: C–I NPQW¹X²Y³ƛϐƋϵϭ..B ‹·A | הילדים /: Y³ | רחל..: ϭ | השפחות: A–D²F–INPQY³ƛϐƋϵΔ **2** השפחות: G¹ | ראישונה: A–E²HNPQW¹X²Y³ƛϐƋϯΔ ..F /ϵ | אחרנים..: 1° FQ :A–D²HINPW¹X²Y³ƛƋϯΔ | אחרנים: 2° ABD²IƛƋ ..CFHPY³ /NQϯ **3** לפניהם: A–G¹INPQW¹X²Y³ƛϐƋϵϭϯΔ | פעמים: ABD² | אחיו: AB D²–INPQW¹X²Y³ƛϐƋϵϭ **4** לקראתו..: ϭƋ :ACNX² | ויחבקהו..: HPQY³ϵ /F :BIX²ƛƋ | צוארו..: ƛƋ /Q :Aϯ | ויבכו: B–FHIPQW¹X²Y³ƛϐƋϵϭϯΔ ‹:A **5** עיניו..: B /Q :N | הילדים..: 1° QW¹Δ :ABD²G¹NX² Y³ƛϐƋϭϯ | ויאמר..: 1° ϭ /ϵ | לך: D²FNQW¹Y³ϐƋϵϭ ¿HP ‹:AB :CE²G¹IX²ƛϯΔ | ויאמר /: 2° ϵ | עבדך: ABD²–INPQW¹X²Y³ƛϐƋϵϭϯΔ **6** השפחות..: Ƌ /F | וילדיהן: ABCƛϵ | ותשתחוינה: AD²E²HINPQX² Y³ƛϐƋϵϭϯΔ **7** וישתחוו: 1° BCD²F–INQX²ƛƋϵϭΔ ..AW¹ϭ /Y³ | ורחל..: A | וישתחו: 2° AC–INPQ W¹X²Y³ƛϐƋϵϭϯΔ ‹:B **8** ויאמר..: 1° BHPW¹ϭϵ | לך /: ABƛ | פגשתי: FW¹Y³ϐϭ ¿Ƌϵ ‹:BD² :ACG¹INQ ƛϯΔ ..HP | ויאמר..: 2° BCϐƋϵϭ | אדני: ABCF–INQW¹X²ƛϐƋϵϭϯΔ ‹:P /Y³ **9** עשו..: B (*err* ..ויאמר) F /Ƌϵ | אחי..: W¹ϭ /FQ :ABCF | לך: 2° CD²F–INPQW¹X²Y³ƛϐƋϵϭϯΔ ‹:B **10** יעקב..: AD²ϭ /QƋϵ | נא..: BƋΔ /FHP :Ƌ | בעיניך..: NQW¹Y³ϐΔ /HPϵ ‹·Ƌ :ABD²ϭϯ | מידי: CD²HINPQW¹Y³ϐƋΔ ..F | אלהים: ACD²A | ותרצני: BD²FNPQW¹X²ƛƋϵϭΔ ||:Y³ **11** ברכתי: D² | לך..: Fϭ :BCD²G¹HINPQX²Y³ƛϐ ϵΔ | אלהים..: B | כל: CD²E²G¹HINPQW¹X²Y³ƛƋϵϯ ..ϐΔ

הראישון לאמר כי יפגשך עשו אחי ושאלך לאמר למי אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניך [19]ואמרת
לעבדך ליעקב מנחה היא שלוחה לאדני לעשו והנה גם הוא אחרינו [20]ויצו גם את השני וגם את
השלישי וגם את כל ההלכים אחרי העדרים לאמר כדבר הזה תדברון אל עשו במצאכם אתו
[21]ואמרתם גם הנה עבדך יעקב בא אחרינו כי אמר אכפרה פניו במנחה ההלכת לפני ואחרי כן
אראה פניו אולי ישא פני [22]ותעבר המנחה על פניו והוא לן בלילה ההוא במחנה:—
[23]ויקם בלילה ההוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחתיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את
§ Y³ מעבר היבק [24]ויקחם ויעברם את הנחל ויעבר את כל אשר לו §[25]ויותר יעקב לבדו ויאבק איש
עמו עד עלות השחר [26]וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו
[27]ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני [28]ויאמר אליו מה שמך ויאמר
¶ Y¹ יעקב [29]ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל ¶כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל
[30]וישאל יעקב ויאמר הגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם [31]ויקרא יעקב
שם המקום פנואל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי [32]ויזרח לו השמש כאשר עבר את

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y¹Y³ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ

19 שלוחה] ~ שלחוה Y¹ | אחרינו] ~ אחירנו ᵍ 21 אמר] אמרה Y¹ | פניו 2°] לפניו Fᵈ 22 על פניו] לפניו FNᴳ 23 ילדיו] ילידיו ABCE²INQW¹X²ᴬᴰᴱᴳΔ ילידו HP 24 ויעברם] ויעבירם I 25 ויאבק] ויחבק CE²G¹H* (*vid*) QX²ᴬᴰ | עמו] אמו A 26 בהאבקו] ~ באהבקו E², ה *om* CIP* (*i. l.*) X² 29 עם] אם W¹ 31 שם] את שם X²Y³* (את *exst.*) | פנואל] פנו ; אל ABᴰᴶΔ

18 עשו D²FI < W¹ ' P | אתה D² < W¹ 19 לעשו D²I < W¹ 20 גם *bis* F (*t. m.*) | כדבר D² | עשו D²FIP < W¹ 21 בא F (*t. m.*) | אכפרה D² (*p. m.?*) | לפניו F (*t. m.*) 23 בלילה D² (*p. m.?*) | ילדיו D² ' ᵍ ילודיו ᴳ | היבק F (*t. m.*) 24 ויעברם QᴶΔ | ויעבר A | כל F (*t. m.*) 25 ויאבק F 26 יכל Y¹ 27 עלה D² 29 יאמר CD²FIX²ᴬᴱᴶ < W¹ ⌐ C | ת שרית | 31 פנואל ᴬ < W¹

18 הראישון: BD²Fᴰᴱᴳ /Q | לאמר.. 1° A– D²HNPQW¹ᴬᴮᴰᴱᴳΔ /F :IX²Y¹ᴶ | ושאלך: ABD²FNY¹ᴰᴳ /Q | לאמר.. A– D²G¹HNPQW¹ᴮᴰᴱᴳΔ /F :IX² | אתה ᶜ D²Fᴮ ᶜ Nᴰᴱ | תלך ᶜ D²FNW¹ᴮᴱ ..ᴬᴳ / PQY¹ :ABCHX² | לפניך ᶜ D²Fᴮᴰ ᶜQ ᶜ:HPW¹ I:N :ABCG¹IX²Y¹ᴬᴱᴳᴶ ..Δ 19 ואמרת / QY¹ | ליעקב.. Δ /Y¹ᴰ | :לעשו A– D²X²ᴬᴰᴶ ..NW¹ᴮᴳ / HPQY¹ | אחרינו: A– FHINPQW¹Y¹ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ 20 השלישי / Q :BF | העדרים: D²Fᴰᴱ ..Y¹ /Q | לאמר.. ABD²FHNPQW¹ᴮᴰᴱᴳΔ :CIX² | אתו: BD²FINPW¹X²Y¹ᴮᴰᴱᴳΔ I:C ..Q 21 ואמרתם.. ABᴮ :ᴱ | אחרינו: BCD²INW¹X²Y¹ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ —:Q ..AF | פניו.. 1° AB | לפני.. Y¹ :A–D²HPQX²ᴬᴮᴰᴱΔ | פניו.. 2° ᴮ /D² | פני: B–G¹INPQX²Y¹ᴬᴮᴰᴱΔ 22 פניו: BD²E²FINX² ᴬᴰᴱ ..Qᴮᴳ /C 23 ההוא.. ABCQᴮᴱ :IX² | נשיו.. ᴬ | שפחתיו.. Qᴮᴰ :ABIX²ᴬᴳ | ילדיו: ACD²E²INQ W¹X²ᴬᴰᴱ ..BY¹Δ | היבק: BG¹HIPY¹ᴮᴱᴶΔ ..D² 24 הנחל: BCE²G¹NQX²Y¹ᴬ ..APᴮᴰ /D² | לו: BC HIPW¹X²Y¹ᴬᴮᴰᴱᴶΔ ..Q 25 לבדו: A– D²FIW¹X²Y³ᴰ ..HPᴮ /QY¹ᴱ | עמו: A | השחר: CD²FG¹IQX² ᴬᴰΔ ..ABY¹·³ᴮᴱ 26 לו.. W¹ᴬᴮ /D²HP :ABG¹QY¹·³ᴰ | ירכו: A– D²FHINPW¹X²Y¹ᴮᴰᴱᴳΔ ..Y³ᴬ | עמו: A– E²G¹HINPQW¹X²Y¹·³ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ 27 ויאמר.. 1° Bᴱ | ᶜ שלחני ᴮ | השחר: BCD²F– INPQX² Y¹·³ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ ..A | ויאמר.. 2° Bᴮᴱ | ברכתני: C– INPQW¹X²Y¹·³ᴮᴰᴳᴶΔ I:AB ..ᴬ ᶜᴱ 28 אליו.. ᴮ | שמך ᶜ G¹NW¹Y³ᴮᴰᴱᴳ ᶜPQ ᶜ:ABFI :CD²HIX² ..Y¹ᴬΔ | ויאמר.. 2° ᴮ /Y¹ | יעקב: ACD²FHINPQY¹·³ᴮᴰᴳ ᴶΔ ..Aᴬ —ᶜ ᴱ 29 ויאמר.. BHY¹ᴱ | יעקב.. ABH :QY³ | שמך.. QY¹·³ᴮ :ABD²FHP | ישראל: CD²F G¹HNPX²Y¹·³ᴮᴰᴱΔ ..ABQ | ותוכל: B– INPQW¹X²Y³ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ ✣A (*f. p.*) 30 יעקב.. Δ /Q :X² | ויאמר 1° ᴱ | שמך ᶜ HNPQY³ᴬᴱᴳ ..ᴮΔ :A– D²FIW¹X²ᴳᴶ | ויאמר.. 2° B /ᴱ | לשמי ᶜ Y³ᴰᴳ ᶜ ..D²NQΔ :ABFW¹X²ᴮ | שם: *omn* 31 פנואל: BD²E²HNPQW¹ᴰΔ ..ᴮ /ᴱ | פנים.. Y³ :ABW¹ᴬ | נפשי: ABD² E²FHINPQW¹Y³ᴬᴮᴰᴱᴶΔ

ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך [7]וישבו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך
אל עשו וגם הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו [8]ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר
§ Δ אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות [9]ויאמר אם יבוא עשו אל המ§חנה האחד והכהו
והיה המחנה הנשאר לפלטה:—

[10]ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק יהוה האמר אלי שוב אל ארצך ואל מולדתך
ואיטיב עמך [11]קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן
הזה ועתה הייתי לשני מחנות [12]הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני
האם על הבנים [13]ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב
[14]וילן שם בלילה ההוא:—

ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו [15]עזים מאתים ותישים עשרים רחלים מאתים ואילים עשרים
¶ p [16]גמלים מינקות ובניהם שלשים פרות ארבעים ופרים עשרה אתנות עשרים ועירים ¶עשרה [17]ויתן
ביד עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר ובין עדר [18]ויצו את

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y¹ȺƀƊƈƣƷΔp

6 בעיניך] י 1° *om* X² **7** וישבו] וישובו AB* (ו 2° *exst. s. m.?*) HI* (ו *eras*) PQX²* (ו *eras*) Y¹ȺƀƷ | איש] האיש W¹* (ה *eras*) **8** ויירא] ואיירא X² **9** לפלטה] לפליטה X² **10** האמר] ה *om* X²ƈ | ואל מולדתך] ולמולדתך ABPƀƊƣƷ | ואיטיב] ואטיב D²FNQ (י 1° *exst.*) ƀ ואיטב E²HPȺƣƷp והיטיב X² והיטב I וייטב W¹ **11** במקלי] במקלתי X² **12** הצילני] י 1° *om* B* (*i. l.*) D²FNȺƊƷΔ *del* p | והכני] והכוני W¹Ɗ* (ו *eras*) **13** היטב] ~ הטיב D²INQȺƣƷ הטב X²* (י *post* ה *i. l.*) Ɗ איטיב W¹ *del* p | איטיב] איטב E²G¹I אטיב ABD² FNQȺƈƣΔp היטיב W¹ הטיב X² **16** אתנות] אתונות E² *del* p

---

לאדֹנִי D² *sic!* (*s. m.*) | בעֵנֶיך X² **7** וישֹבו G¹ | אחִיך C (*s. m.*) | עשֹו D²FI < W¹ **8** אתֹו A–D²FȺƈƷ < W¹ *del* p | הצֹאן Ȼ | הבקֹר D²FȺ **9** עשֹו D²FI < W¹ ' P | לפלֹטה Ȼ **10** אֹמר ƈ | אֹל F (*t. m.*) | ואֹל מולדתך F (*t. m.*) Y¹ ולמולדתך Ɗ | ואטיֹב F (*t. m.*) | עמֹך W¹ **11** עשִׂית Ȼ *del* p | אֹת 1° A–E² G¹HNPQX²ȺƊƈƣ < W¹ *del* p **12** הצֹלני N *del* p | עשֹו D²FI < W¹ *del* p | ירֹא C–FINX²ȺƊƈ | אתֹו A–D² FPȺƊ < W¹ *del* p | והכֹני G¹ והכֹוני W¹ | הֹאם F (*t. m.*) | הֹבנים F (*t. m.*) **13** ואתֹה W¹ | אמרתֹ Ȼ *del* p | הֹבים G (*t. m.*) הטֹב Ɗ *del* p | עמֹך W¹ **14** וילֹן D² | בֹלילה D² (*p. m.?*) | לעשֹו D² < W¹ ' H **16** אתֹנות AB ⊢ C *del* p **17** ורֹוח ABƊ < W¹ ' Δ

---

6 ושפחה: ABE²G¹HQY¹ƊƣƷp ..P /Nƈ | בעיניך: C–INPQW¹Y¹ƀƊƈƣƷp ..AB **7** יעקב: D²FY¹Ɗ /FQ | לאמר.. A–D²G¹HNPQW¹X²ƀƊƈƣƷ /F : E²IX² *del* p | עשו.. QY¹ƀp /Ȼ : AB | לקראתך.. NW¹Ɗ : ABȺ *del* p | עמו: A–FHINPQW¹X²Y¹ȺƀƊƈƣƷp **8** מאד.. B /Q : AI *del* p | לו: AC–FQY¹ȺƀƊƈp | אתו.. ƀƣ : A–D²G¹INX²ȺƈƷ *del* p | הבקר.. ƀ | מחנות: *omn, del* p **9** ויאמר.. D²W¹ƀ /Ȼ | והכהו: AC D²E²INX²ȺƀƊƈƣƷΔ ..BY¹ /FQp **10** יעקב.. BFQƀp /Ȼ : Y¹Ʒ | אברהם.. NW¹Y¹ƀƷ /Q | יצחק: CFI NQX²ȻΔp —: Y¹ —·ƀ ..ABD² /W¹ ·Ɗ | אלי.. ABƀp /I | מולדתך.. ƀ : ABp | עמך: A–E²G¹INQW¹X²Y¹ ȺƀƊƈƣƷΔp ..F **11** האמת: X² | עבדך: A–E²G¹HINPW¹X²Y¹ƀƊƈƣΔ ..FQȺ *del* p | הזה.. Qƀ /HP : A BD²G¹INW¹X²ȺƀƊƷp I : C | ועתה / BD²G¹INQƊƈƣ ..W¹ƀ *del* p | מחנות: D²FG¹HNPW¹X²Y¹ƀƊƣΔp ..ABQȺ /Ȼ **12** עשו: BCD²NY¹ƣ ..FQƀ /Ȼ *del* p | אתו.. Δ /FQ : ABD²NƀƊƈ *del* p | יבוא: X²Ʒ *del* p | הבנים: A– G¹NQX²Y¹ȺƀƊƈƣΔ *del* p **13** עמך: ABNX²ƈƣ ..D²QƀƣΔ /P | הים: B *del* p | מרב: AC–F HIPQW¹X²Y¹ȺƀƊƈƣƷp ..BΔ /N **14** בידו: C | אחיו: AD²–HNPQY¹ȺƀƊƈΔ ..Bƣ *del* p **15** מאתים.. 1° D²HPƀ /Q : CIX²ȺƷ | עשרים: 1° A–D²F–INPQW¹Y¹ȺƀƊƈƣƷΔ *del* p | מאתים.. 2° D²HPƀ /FQ : CI X²ȺƷ *del* p | עשרים: 2° *omn, del* p **16** מינקות.. ƀ | שלשים: *omn, del* p | ארבעים.. HPƀ : CIW¹Ʒ | עשרה: 1° : A–D²F–INPQW¹X²Y¹ȺƀƊƈƣƷ *del* p | עשרים.. AHPƀ /C : IW¹Ⱥ *del* p | עשרה: 2° *omn* **17** לבדו: AC–INPQX²Y¹ȺƀƊƈƣƷΔ ..B | עבדיו.. 2° D²H /Y¹Ɗ : W¹ | לפני.. Qƀ /Fƈ : ABD²NY¹ | עדר: 4° CD²FHINPQW¹X²Y¹ȺƀƊƈƣƷΔ ..AB

ויעשו גל ויאכלו שם על הגל 47ויקרא לו לבן יגר שהדותה ויעקב קרא לו גלעד 48ויאמר לבן הגל
הזה עד ביני ובינך היום על כן קרא שמו גלעד 49והמצבה אשר אמר יצף יהוה ביני ובינך כי
נסתר איש מרעהו 50אם תענה את בנותי ואם תקח נשים על בנותי אין איש עמנו ראה אלהים
עד ביני ובינך:—
51ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר ירית ביני ובינך 52עד הגל הזה ועדה
המצבה אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה ואת המצבה
הזאת לרעה 53אלהי אברהם ואלהי נחור ישפט בינינו אלהי אברהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק
54וזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם וילינו בהר 1וישכם לבן בבקר וינשק XXXII
לבניו ולבנתיו ויברך אתם וילך וישב לבן למקומו 2ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים 3ויאמר
יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה ויקרא שם המקום ההוא מחנים:—
4¶ וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארץ שעיר שדה אדום 5ויצו אתם לאמר כה תאמרון ∆ ¶
לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה 6ויהי לי שור וחמור וצאן ועבד

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y¹ƛϐƊЄϭϫ∆p

47 שהדותה] שחדותה ABp | גלעד] גל . עד AE²HPW¹X²Y¹ϐЄ∆p 48 *tot. vers. om* D²* (*corr. s. m.*) | גלעד]
גל . עד AE²PW¹X²Y¹ϐЄ∆ *del* p 49 ובינך *om* ϭ* (*i. l. s. m.*) ϫ* (*sub l. s. m.*) 51 יראת] ירית A–D²F–I
NPQW¹Y¹ƛϐƊЄϭϫ∆p 52 עד] את X² 54 לאחיו *i. l. s. m.* ϭ | וילינו] ו 2° *om* W¹X² XXXII 1 ולבנתיו]
ולבנותיו IW¹ | וילך *i. l. s. m.* ϭ | וישכם] וישוב AB* (ו *exst. s. m.*) Ɗp 3 מחנה] מחני D² 5 עם] אם Y¹

---

47 גלעד] גלעד ABX²Є < W¹ ∆ 48 עד] עד A–FIPX²ƛЄ < W¹ *del* p | גלעד] גלעד ABƛϭ < W¹ ∆ 49 והמצבה
ƛ | יצף] יצף D² (*p. m.?*) 50 תענה] תענה D²F | ראה] ראה D² (*p. m.?*) | עד] עד A–FPX²ƛ < W¹ Є 51 יראת
A D²HNƊЄϫ יראת W¹ יראת P 52 עד] עד CD²FIPЄ < W¹ ƛ | ועדה] ועדה D² | אתה] אתה D² < W¹ | הזאת] הזאת ƛ
XXXII 1 בבקר] בבקר D² (*p. m.?*) | ולבנותיו] ולבנותיו W¹ | אתם] אתם D² (*s. m.?*) אתם F (*t. m.*) 3 מחנה] מחנה W¹ƛ | שם
D² 4 עשו] עשו D²FI < W¹ P *del* p | שדה] שדה AB 5 לאדני] לאדני D² (*s. m.*) *del* p | לעשו] לעשו D²I < W¹ P *del* p
6 וצאן] וצאן F (*t. m.*) |

---

47 שהדותה: ABD² .. Ap :D² –∆ƊЄϭϭƛ הגל: B (*vid*) CE²FG¹ (*vid*) INPQW¹X²Y¹ƛϐƊЄϭϭƛ :גל X²W¹Y¹ƛƊ .. ABNϐp / PЄ |
48 לבן .. BPЄ∆ / Fp | הזה: ABD²X²ƛЄp .. PQϐ / INY¹Ɗ | גלעד: CD²FHINPQW¹X²Y¹ƛϐƊЄϭϫ∆p .. AB
49 אמר .. A *del* D² :B ◦ CFHINPQW¹X²Y¹ƛϐƊϫ∆p (*vid*) :גלעד F / Ɗ .. ABCIX²Y¹∆p :היום | X² *del* p
50 בנותי .. 1° D²p / Є BFHINPQX²Y¹ϐƊ∆ .. מרעהו: | ובינך: A–D²IX²ƛϐƊЄp .. N∆ / Q | עמנו: IX²ƛ | ראה .. ANQЄp / F :CD²E²HPY¹ϐƊϭ∆
Ap / QЄ :I | בנותי .. 2° AϐƊ :FPQW¹X²ƛp :B | 51 ליעקב .. ABD²IPƛϐ∆ / FQЄ :W¹Y¹ | הזה .. QW¹ϐƊЄϭ / I :ABCG¹HNX²p | יראת: ABƊ | ובינך: IY¹ .. ϭ
/ Fp 52 הזה .. 1° CϐƊ / Q :ACD²G¹NX²ƛϭ | המצבה: 1° BFHINQW¹Y¹ƛϐƊЄϫ∆p | הזה .. 2° HPЄ / FƊ
:ABCE²G¹NW¹X²ƛp | הזה .. 3° Q :A–D²G¹HINX²ƛϐƊϭϫ∆ | לרעה: ABD²E²FHINPQW¹X²ƛƊϭϫ∆p .. ϭ
53 נחור .. Y¹ϐ / Q :X² | בינינו: BCƛƊ∆p | אברהם: 2° AD²E²G¹HINPQX²Y¹ϐƊЄϭp –:F (*f. p.*) .. BW¹∆ |
בפחד: W¹ | יצחק: AC–INPQW¹X²Y¹ƛϐƊЄϭ∆p .. B 54 בהר .. 1° ABD²HIPϐϭ / QЄ :CNW¹X²Y¹ƛϫ∆ |
לחם: 1° CG¹X²ϐƊ :A (*f. p.*) .. BQ / Y¹p | לחם .. 2° HP / N | בהר: 2° C–FHINPQW¹X²Y¹ƛϐƊЄϭϫ∆p
XXXII 1 בבקר .. ABIQƛ / Є :N | ולבנתיו .. ϭ / Q | אתם: ABCFHINPQW¹X²Y¹ƛϐƊЄϭϫ∆p | למקומו: C
QX²Y¹ϫ .. NW¹Єp / I 2 לדרכו: ABD²E²G¹HINPX²ƛϐƊЄϫ∆p .. Qϭ | אלהים: CD²FHINPQW¹X²Y¹ƛϐƊ
ЄϭƛΔp .. AB 3 ראם .. BQ :X² *del* p | זה: CD²FINW¹X²Y¹ƛϐƊЄϫ∆p .. HPϭ :AB ¿Q 4 לפניו .. Q
/ Є :B *del* p | אחיו Q | אדום: ABD²F–INPQX²Y¹ƛϐƊЄϭϫ *del* p 5 אתם: D²FNƊϫp / Q | לאמר ..
A–D²G¹HNPQW¹ϐƊЄϭϫ / F :IX²Y¹ | לעשו: ABCFHIPX²Y¹ƛϭϫ .. NQϐ / Є :W¹ *del* p | יעקב .. ABHP
ϐЄ / QW¹ :FNX²Y¹Ɗϫ | גרתי .. N :W¹ | עתה: A–E²HINPQX²Y¹ƛϐƊЄϫp .. ϭ / W¹

35 ותאמר אל אביה אל יחר בעיני אדני כי לוא אוכל לקום מפניך כי דרך הנשים לי ויחפש ולא
מצא את התרפים:—
36 ויחר ליעקב וירב בלבן ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי 37 וכי
§ Y¹ ¶ D¹ משׁשת את כל כלי ¶§ מה מצאת מכל כלי ביתך שים כה נגד אחי ואחיך ויוכיחו בין שנינו:—
38 זה עשרים שנה אנכי עמך רחליך ועזיך לא שכלו אילי צאנך לא אכלתי 39 טרפה לא הבאתי
אליך אנכי אחטנה מידי גנובת יום וגנובת לילה 40 הייתי ביום אכלני חרף וקרח בלילה ותדד שנתי
מעיני:—
41 זה לי עשרים שנה בביתך עבדתיך ארבע עשרה שנה בשתי בנתיך ושש שנים בצאנך ותחלף
את משכרתי עשרת מנים 42 לו לא אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי כי עתה ריקם
שלחתני את עניי ואת יגע כפי ראה אלהים ויוכיח אמש:—
43 ויען לבן ויאמר אל יעקב הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי הוא
ולבנותי מה אעשה לאלה היום או לבניהם אשר ילדו 44 ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה
לעד ביני وביניך 45 ויקח יעקב אבן וירמה מצבה 46 ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים

ABCD¹D²E²FG¹HINPQW¹X²Y¹ΆΘΔΕΘΓΔp

35 הנשים] האנשים D²Q* (א *eras*) | ויחפש] ויחבש ABIX² 36 חטאתי] החטאתי X² 37 שים] י *om* W¹Ά | ויוכיחו] ו 1° *om* Ά 39 טרפה] טריפה P | אחטנה] א *om* D² אחיטנה X² | וגנובת] או גנובת F 40 וקרח] וקרחה E²X² 41 ארבע] ארבעה FX² | בנתיך] בנותיך Θ בנותך C–INPW¹X²ΆΕ 42 ריקם] ~ רקים IX²Δ | עניי] י 2° *om* D²* (*i. l. s. m.*) | ויוכיח] והוכיח CD²E²G¹HNPQW¹X²Y¹ΆΘΔΕΘΓΔp והוכח I 43 אל] ליעקב E²QW¹* (א *i. l.*) Ά | הוא] או E² | ילדו] ילידו E² 44 בעיני] בעיני W¹* (ע *eras*) בעני X² ביען B* (ע *eras*)

---

35 הנשים F (*t. m.*) | ויחפש W¹ 36 ומה F (*t. m.*) | דלקת Ά 37 משׁשת Ά | מצאת Ά | שם W¹ | ואחיך W¹ 39 טרפה Ά | גנובת *et* גנובת N (*p. m.?*) | או גנובת F (*t. m.*) 41 ארבעה F (*t. m.*) | בנתיך ABΘp 42 ריקם W¹ | את A–FINX²Ήp < W¹ | עניי AB עניי W¹ עניי N | ואת A–FIX² | יגע AB | כפי W¹ | ראה D² (*s. m.*) | ויוכיח AB 43 Ά והצאן צאני | אתה D² < W¹ | ראה D² (*p. m.?*) | ילדו D² (*p. m.?*) 44 נכרתה F | ואתה D² < W¹ | לעד CΕ < W¹ | בעני X²

---

35 אביה / Θ | אדני D² ¿N / CΒΘ .. Ε : IW¹Ά | מפניך .. Ά / Ε : NW¹X² | לי: C–E²INPQX²ΒΘΓΔp .. Ε ¿W¹Ά | ויחפש .. ABNW¹Β : Ε 36 ליעקב .. HPΒ / p | בלבן: C–FINQW¹ΒΘΕΘΓΔ .. ABp | ללבן .. AB D¹ΆΘΕp : CD²INQX²Δ | חטאתי .. D¹QΕ ¿Β ¿ΘΘ : ABCD²Ήp | אחרי: ABD¹FNX²Ά .. ΒΘΕ 37 כלי .. 1° ABD¹QΕΘ : D²HIPW¹X²ΆΘp ¿Β | ביתך .. ABΒΓΔ : CD²FG¹INW¹X²Y¹ΆΘΕΘ ¿Q | ואחיך: G¹ΆΘΕΓ ..ABNPQY¹ΒΘ 38 עמך .. ABHΆΒ : D²E²FINPQX²Y¹ΘΕΔp | שכלו: ABD²E²FINPQW¹X²Y¹ΆΒΕΘ ΓΔp | צאנך: Ά | אכלתי: A–D²FNPQW¹X²Y¹ΆΒΘΓΔ .. p 39 טרפה: W¹ | אליך: B–FHIPQ W¹X²Y¹ΆΒΘΕΓΔp | מידי: BHPX²Y¹ΒΘΕ / F (*t. m.*) *del* p | לילה: ABCE²FHINPQX²ΆΒΘΕΘ .. Y¹ / Δp 40 הייתי .. Ε / N (*vid*) P (*vid*) : ABW¹Δ | חרף / NP : X² | בלילה: AD²E²INW¹X²ΆΒΘΕ .. BQΘΔ / F 41 בביתך .. BQΒp : ACD²FHIPX²Y¹ΘΔ | בנתיך .. p / QY¹Ε : ABNW¹X²ΆΒΔ | בצאנך: A–D²G¹HIPQW¹ X²Y¹ΆΒΘΕΘΔp | מנים: ABD²–INPQW¹X²Y¹ΆΒΘΕΘΓΔp | : C 42 אבי .. F / D² | אברהם .. W¹Δ : B | ופחד .. W¹ | לי .. QΒΕ / HPY¹ : A–E²INW¹X²Θp | ריקם / D² | שלחתני: BE²IPX²Y¹ΆΘΕΘ .. Δ / Β | כפי: A–FNY¹Ε | אלהים .. ABX²Δp / Q 43 יעקב .. BQΆΒp / Θ : IW¹X²Y¹ | בנותי .. Ά / Q : FX² | צאני .. Β : A–E²NPW¹X²Y¹ΘΕΓΔp | הוא: NQX²Ήp ¿W¹ | ולבנותי: ABFPY¹Θ | היום .. NΒ / IQ : E² ·: P | ילדו: A–FINPW¹X²Y¹ΆΒΘΕΘΓΔp 44 ועתה / INPQΘΕp .. D²W¹ΒΔ | ברית / Θ | ואתה: A–D²IX²Y¹ΆΘΓp / NQ | וביניך: ABCE²FHINPQW¹X²Y¹ΆΒΘΕΘΓΔp –: D² 45 מצבה: A D²FHINPQW¹X²Y¹ΆΒΘΕΘΓΔp 46 לאחיו .. ABp / D² | אבנים .. 1° Q / p : D²FHINPW¹Y¹Δ | אבנים / 2° D² : I |

§ Δ ללבן ביום השלישי כי ב§רח יעקב 23ויקח את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק
אתו בהר הגלעד:—

24ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב
עד רע 25וישג לבן את יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר ולבן תקע את אחיו בהר הגלעד 26ויאמר
לבן ליעקב מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג את בנותי כשביות חרב 27למה נחבת לברח ותגנב
אתי ולא הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשרים בתף ובכנר 28ולא נטשתני לנשק לבני ולבנותי עתה
הסכלת עשות 29יש לאל ידי לעשות עמך רע ואלהי אביך אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר
עם יעקב מטוב עד רע 30ועתה הלך הלכת כי נכסף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלהי:—

31ויען יעקב ויאמר ללבן כי יראתי כי אמרתי פן תגזל את בנתיך מעמי 32עם אשר תמצא את
אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי וקח לך ולא ידע יעקב כי רחל גנבתם 33ויבא לבן
ויחפש באהל יעקב ובאהל לאה ובאהל שתי השפחות ולא מצא ויצא מאהל לאה ויבא באהל רחל
34ורחל לקחה את התרפים ותשמם בכר הגמל ותשב עליהם וימשש לבן את כל האהל ולא מצא

ABCD¹D²E²FG¹HINPQW¹X²ꝀꝄꝆꝇꝈꝉΔp

25 האלו] אהלו W¹ **26** ליעקב] אל יעקב X²Ꝅ | ותנהג] ותנחג G¹ꝀꝈp | כשביות] יו *om* HP **27** נחבת] נהבת HꝀ | בשמחה] ה *om* E²H | ובשרים] ו *om* A–D¹·²F–INPQ* (*mg. s. m.*) W¹X²ꝀꝄꝆꝇꝈΔp | ובכנר] ובכנור D¹W¹Ꝉ* (ו 2° *exst.*) **28** ועתה] Ꝅ ועתה (ו *p. m.?*) **29** יעקב] יעקוב X² **30** נכסף] נכסיף W¹ **31** כי 1°] כה B (*מה *vid*) | בנתיך] בנותיך AB בנותך CD²E²–INPQW¹X²ꝀꝄꝆꝇΔ **32** עם] אם CX² *del* p | יחיה] יחיח X² | אחינו] י *om* P | הכר] הכיר IX² | לך 1° *om* Ꝁ | ויחפש] יעקוב X² **33** מצא] מצאה IX² **34** לקחה] ה *om* D¹QX²Ꝁ | ותשמם] ותשימם A BCD¹E²G¹IQ (י *i. l. s. m.*) NX²ꝀꝄꝆꝇꝈΔp ~ ותשמים W¹ | מצא] מצאה I

---

23 עמו W¹ *del* Δ **24** ויבא AB *del* p **25** וישג D² | את 2° X² את 3° ABCD²FG¹I (*s. m.*) QX²Ꝉ <W¹ **26** עשית Ꝁ | כשבת H ʼP **27** נחבת Ꝁ | הגדת Ꝁ | בשרים G¹ | ובכנר HPꝈ ʼꝈ (*s. m.*) **28** ועתה Ꝅ (*p. m.?*) **29** לאל X²Ꝁ <W¹ | עמך W¹ ʼF (*t. m.*) | אביך F (*t. m.*) | לאמר F | מדבר F **30** הלכת Ꝁ | נכסף Ꝁ נכסיף W¹ | נכספת Ꝁ | אביך I | גנבת Ꝁ **31** בנתיך p בנותיך AB **32** אלהיך אבי F (*t. m.*) | אחינו D² (*p. m.?*) | הכר D²Ꝁ | יעקוב X² **33** ויחפש F (*t. m.*) | השפחות F (*t. m.*) **34** בכר I ABF

---

22 יעקב: ACD¹·²FIQX²ꝀꝄꝆꝇꝈΔ ..B **23** עמו.. BG¹QꝈ /p :ACX² *del* Δ | ימים: AHINPQX²ꝀꝄꝆꝇꝈΔp ..BD¹ꝈΔ /D² **24** הלילה: ABCD²E²G¹INW¹X²ꝀꝄꝈ ..D¹QꝆp | לו.. BꝈꝈ /QW¹X²Ꝉ *del* Δ | רע: *omn* (G¹?) *del* p **25** יעקב: D¹W¹X²ꝈꝄꝆꝇ :B ..AD²FNQΔp | בהר.. 1° ABD¹HPꝈΔ /Ꝉ :CD²INQW¹X²ꝀꝄp | ולבן.. BX² | הגלעד: C–INPQW¹X²ꝀꝄꝆꝇꝈΔp :B ..A **26** ליעקב.. Q /Ꝅ :W¹ | עשית: D²ꝈꝈ ʼꝅ =:H NPW¹Ꝉ ..BΔ /QX² :ACD¹E²FG¹p | לבבי: CN ..QꝈꝄ ʼF | חרב: ABD¹·²FQX²Ꝅ *del* p **27** לברח.. Q /p בשמחה / | ʼꝈ :ABCD²E²G¹INPW¹X²Ꝉ Δ | אתי: B ʼꝅ /Q | לי.. FꝈꝄꝈ ʼꝈ :ABCD²HINPW¹X²ꝀΔp | p :AꝈ | ובכנר: D¹·²FINQW¹X²ꝈꝄꝈ /p **28** ולבנותי: B–FHNPQW¹ꝀꝈꝄꝆꝇΔ :A (*f. p.*) /p | עתה / BꝈ | הסכלת: X² | עשות: AD¹·²HPQW¹ꝈꝄꝆꝇΔp ..N **29** רע: 1° A–E²HINPQW¹X²ꝀꝄꝆꝇΔp | אלי: FD²NQ ꝄꝈ | לאמר.. ABCD²G¹NQW¹ꝀꝈꝄΔp /FꝈ :IX² | לך.. B | רע: 2° *omn* **30** ועתה / ABFINꝄꝈΔ ..G¹W¹Ꝉ | הלכת.. ABQꝈꝈp :I | נכספת: X² | אביך: CD²G¹IX²Ꝅ ..ABD¹FNQꝈꝈ /Ꝉ **31** ללבן.. ABQꝈp :CD¹IN X²ꝄꝈ | יראתי.. NW¹Ꝉ /Fꝅ :ꝈΔ | אמרתי.. ABΔ :N | מעמי: A–D¹·²FHNW¹ꝈꝄꝆꝇΔ ..QꝀp **32** יחיה: C–FHNPQW¹ꝈꝄꝈΔ | אחינו.. Ꝉ :ABIX² *del* p | לך.. 1° Q /D¹p :AB | לך: 2° A–D¹·²HINPQW¹X²ꝀꝄꝈ ꝈꝆΔp ..F | גנבתם: A–IPQW¹X²ꝀꝄꝈꝈꝆΔp **33** ויבא: AB | לבן: N | ויחפש.. AB | לאה.. 1° Ꝉ /Ꝉ | השפחות / D¹P | ולא: B | מצא: C–FHINPQW¹X²ꝀꝄꝈꝈꝆΔ ..ABp | לאה / 2° QꝈ :Ꝅ | רחל: D¹HINPꝈꝈ ꝆΔ ..ABD²FQp **34** התרפים.. NꝀ :ABD²Ꝉ | הגמל.. HP /N :X² | עליהם: C–INPQW¹X²ꝈꝄꝈΔ ..ABꝆ *del* p | האהל: X² | מצא: A–D¹·²F–INPQW¹X²ꝀꝄꝈꝈꝆΔ *del* p

אביכן ויתן לי [10]ויהי בעת יחם הצאן ואשא עיני וארא בחלום והנה העתודים העלים על הצאן
עקדים נקדים וברדים:—
[11]ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום יעקב ואמר הנני [12]ויאמר שא נא עיניך וראה את כל העתודים
העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך [13]אנכי האל בית אל
אשר משחת שם מצבה ואשר נדרת לי שם נדר ועתה קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ
מולדתך [14]ותען רחל ולאה ותאמרנה לו העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו [15]הלוא כנכריות נחשבנו
לו כי מכרנו ויאכל גם אכל את כספנו [16]כי כל העשר אשר הציל יהוה מאבינו לנו הוא ולבנינו
ועתה כל אשר אמר אליך אלהים עשה:—
¶ Δ ¶ [17]ויקם יעקב וישא את נשיו ואת בניו על הגמלים [18]וינהג את כל מקנהו ואת כל רכשו אשר
רכש מקנה קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל יצחק אביו ארצה כנען [19]ולבן הלך לגז את
צאנו ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה [20]ויגנב יעקב את לב לבן הארמי עד בלתי הגיד לו
כי ברח הוא [21]ויברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הר הגלעד [22]ויגד

ABCD¹D²E²FG¹HINPQW¹X²ꝺꝼꝽꝿꝾΔp

10 עקדים] עקודים C–INPQW¹X²ꝺꝼꝽꝾp | נקדים] נקודים CD²E²FG¹INPQW¹X²ꝺꝼꝽꝾp | וברדים] ברודים C–INPQW¹X²ꝺꝼꝽꝿꝾΔp 12 עקדים] עקודים CD²E²FG¹INPQW¹X²ꝺꝼꝽꝾp | נקדים] נקודים CD²E²FG¹INPQW¹X²ꝺꝼꝽꝾp | וברדים] וברודים C–INPQW¹X²ꝺꝼꝽꝿꝾΔp 13 משחת] משאת X² 15 כנכריות] ו 2° *om* I 16 מאבינו] י *om* W¹ 18 וינהג] וינחג G¹W¹ꝺꝿp | רכשו] רכושו A–G¹INPQX² ꝺꝼꝽꝿꝾp | ארם *i. l. s. m.* H 19 לגז] לגוז D²E²–INQW¹X²Ᵹꝿ 20 הגיד] י *om* X² 21 ויברח] ויברא X² | הוא] או X²

אביכן Pꝺꝿ < W¹ 10 עקדים AB עקודים D¹ | נקדים AB ʿ H | וברדים B 11 ואמר AD²IX²ꝺ Ᵹꝿ < W¹ ᶜ C 12 ꝺ הצאן | עקדים AB ʾ H עקודים < W¹ ʿ F (*t. m.*) | נקדים AB ʾ H נקודים P < W¹ | וברדים AB וברודים W¹ | עשה ABD²FG¹X²ꝺꝿ 13 האל D²E²HꝺꝽ < W¹ ʿ PX² | בית אל ABCD²E²FHI QX²ꝺ < W¹ ʿ Pꝿ | משחה ꝺ | מצבה ꝺ | ואשר F (*t. m.*) | נדרת ꝺ | הזאת ꝺ 14 ותען ABD¹Fp | לנו F (*t. m.*) 15 כנכרית I (*s. m.*) 16 העשר HP ʿ Δ | עשה D²X²ꝺ < W¹ 18 רכשו W¹ 19 ולבן W¹ | לגז Ᵹ < ꝺ ⌐ C ʿ Q לגוז W¹ 20 לבן W¹ | הגד X² | ברח I 21 וישם D² ʿ P | את 2° X² 22 ויגד W¹ ⌐ D²

---

9 אביכן.. NΔ | לי: A–INPQW¹X²ꝺꝼꝽꝾΔp 10 הצאן.. 1° D¹ꝿ / PQ :W¹Ᵹ | בחלום: AD²E²G¹I W¹X²ꝺΔp 1:C ..BQꝿ / D¹NꝾ | הצאן.. 2° BQΔp :W¹ꝿ 11 בחלום / D¹p :Ᵹ | יעקב:— D¹FNPW¹ꝿ Ꝿ.. ABHꝽΔ :D²Qꝺ *del* p | הנני: ABD¹·²FHINPQW¹X²ꝿꝼꝾꝽꝿꝾΔp 1:C —·G¹ ..ꝺ 12 ויאמר.. HPW¹ ꝿ / F :Ꝿ | עיניך.. Ꝿ | הצאן.. ABꝿꝽΔ / Q :C *del* p | :וברדים ABD²E²FHINPQW¹X²ꝺꝼꝾꝽꝿΔp / D¹ | לך: A–FINQW¹X²ꝺꝼꝽꝿꝾΔp ..Ꝿ 13 בית אל.. Bꝿ / D¹ ⁘ A (*f. p.*) *del* p | מצבה.. Ᵹ / HPQ :X² | נדר: AC–INP QW¹X²ꝺꝼꝽꝿΔ ..BꝾ *del* p | ועתה/ D²FHINPQX²ꝽꝾΔp ..W¹ꝿ | הזאת.. ꝿꝽ / HPQꝺ :ABW¹X² | מולדתך: CD¹E²HINPQW¹X²ꝺꝼꝽꝾꝿΔ —:ABD²F / p 14 ותען: A | ולאה.. ABD¹Ꝿp / Ᵹ :I | לו: ABQX² ..D¹ꝿꝽ / D² FNꝾ ⌐:C | אבינו: ABD¹FINW¹X²Ᵹ ..ꝿ / D²HPQ ¿Ꝿ *del* p 15 לו.. Nꝿ / Q ¿ꝺ :ABD¹·²E²HPW¹X²ꝽΔ | מכרנו: N ..ꝿꝾ / D¹I | ויאכל.. ABD¹G¹p / Ᵹ | כספנו: A–FHIPW¹X²ꝺꝼꝾꝾΔp ..Q 16 מאבינו / F :W¹Δ | ולבנינו: A- D¹·²FINPQW¹X²ꝺꝼꝾꝽꝿΔp | ועתה / ABFINQꝽꝾp ..W¹ꝿ *del* Δ | אלהים.. A 17 יעקב.. ꝿ | בניו.. B | הגמלים: CD²E²HINPW¹X²ꝺꝼꝾꝾp ..ABF 18 מקנהו: ABC *del* p | רכשו.. D² | רכש.. 1° F / Ꝿ :D¹HIPꝽp | קנינו: ABX² | ארם: ABE²IW¹ ..p | כנען: A–D¹·²F–IPQW¹X²ꝺꝼꝾꝾꝽp 19 צאנו: ABD¹·²E²HINPQW¹X²ꝺꝽꝾ | לאביה: A–D¹·²G¹HINPQW¹X²ꝺꝾꝽ ..ꝿ / F 20 הארמי: X² | לו.. ABCꝿ :D¹ | הוא: ABCD¹FHIPQW¹X²ꝺꝼꝽ ..NꝾp 21 הוא.. D² | לו.. P :ABD¹·²INQX²ꝺ ꝽꝾp | הנהר: ACW¹ ..BD¹Nꝿ / QꝽꝾ *del* p | הגלעד: CD¹·²F–INPQW¹X²ꝿꝼꝾꝾ ..AB *del* p

40והכשבים הפריד יעקב ויתן פני הצאן איל עקוד וכל חום בצאן לבן וישת לו עדרים לבדו ולא
שתם על צאן לבן 41ויהי בכל יחם הצאן המקשרות ישים יעקב את המקלות לעיני הצאן ברהטים
ליחמנה במקלות 42ובהעטיף הצאן לא ישים והיו העטופים ללבן והקשרים ליעקב 43ויפרץ האיש
מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים 1וישמע את דברי בני לבן לאמר XXXI
§ D² ¶ Y² לקח יעקב את כל אשר לאבינו §¶ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה 2ויראה יעקב את פני
לבן והנה אינם עמו כתמול שלשום: —

3ויאמר יהוה אל יעקב שוב אל ארץ אבתיך ואל מולדתך ואהיה עמך 4וישלח יעקב ויקרא
לרחל וללאה השדה אל צאנו 5ויאמר להן ראה אנכי את פני אביכן כי אינם אלי כתמול שלשום
ואלהי אבי היה עמדי 6ואתן ידעתן כי בכל כחי עבדתי את אביכן 7ואביכן התל בי ויחלף את
משכרתי עשרת מנים ולא נתנו יהוה להריע עמדי 8אם כה יאמר נקדים יהיה שכרך וילדו כל
הצאן נקדים ואם כה יאמר עקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן עקדים 9ויצל יהוה את מקנה

ABCD¹D²E²FG¹HINPQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΓΔp

40 הפריד] י *om* I | עדרים] העדרים Λ* (ה *eras*) **41** ישים] י 2° *om* ABFN* (*i. l. s. m.*) X²* (*i. l.*) Y² | ברהטים] ברחטים CE²–INPQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΔp **42** ובהעטיף] ה *om* H* (*i. l.*) N* (*i. l.*) Θ, י *om* Q | ישים] י 2° *om* ABFY² | והקשרים] והקשורים C–INPQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΓΔ **43** ועבדים] ו *om* ABE²INX²Y²ΔΕ* (ו *s. m. mg.*) p | וחמרים] וחמורים E²FG¹IX²Y²ΘΘ **XXXI 3** יעקב] יעקוב X² | אבתיך] אבותיך G¹Q W¹Λ | ואל מולדתך] ולמולדתך D¹G¹H (ו 2° *om*) PW¹ (ל 2° *om*) ΓΔ **6** ואתן] ואתין ABCD²E²–IQW¹X²ΛΘ ΔΓp | ידעתן] ידעתין A–IP (י 2° *i. l.*) QΛΘΔΓp **7** להריע] ה *om* I **8** כה 1° *om* Θ* (*i. l. s. m.*) | נקדים *bis*] נקודים CD²E²FG¹INQW¹X²ΛΘΔΕΓp | עקדים *bis*] עקודים CD²E²FG¹INQW¹X²ΛΘΔΕΓp

---

40 הפרד I | בצאן Λ | שתם P **41** המקשרות Q | המקלות Y² (*s. m.*) | ברהטים FY² (*s. m.*) | במקלות Y² (*s. m*) **43** עבדים Y² (*s. m.*) | וחמרים Δ < W¹Λ ' Q ⸗ C ' N וחמורים Θ **XXXI 3** אבותיך W¹ | ואל Θ ואל F (*t. m.*) **5** ראה W¹ ראה D² (*s. m.*) | אביכן ABNPΘΘ < W¹ **6** ואתן PΕΘ ' Δ ואתין Θ < W¹ | ידעתן N < W¹ ' ΕΔ ידעתין Θ | כחי E² < W¹ ⸗ C ' G¹ | אביכן NΛΘΘ < W¹ ' Δ **7** ואביכן NP | יהוה F (*t. m.*) **8** נקדים *bis* P, 1° ' H, 2° ' H נקודים *bis* W¹ | עקדים 2° P עקודים *bis* W¹ **9** ויצל Λ | יהוה F (*t. m.*) | את B |

---

40 ..יעקב AQΛΘΔ :BD¹HINPW¹X²Y²ΘΔΕ | ..עקוד HPW¹ΘΔΕ / Δp :ABD¹E²NQY² | :לבן 1° A–D¹ FHINPQW¹X²Y²ΘΔΘΔp ..Ε | ..לבדו NW¹ΘΘ / FIQ :ABY²ΛΔp | :לבן 2° A–FHINPQW¹Y²ΛΘΔΕΘ ΓΔp **41** ..המקשרות W¹Ε / QΔp :BD¹IY² ⸗A (*f. p.*) | ..ברהטים PΘ | :במקלות CD¹FHIPW¹Y²ΛΔΕΔ ..ABQΘ **42** :ישים A INPQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΔp | ..ללבן BQΘΔp :X²ΔΕ | :ליעקב C–G¹INQX²Y² ΛΔΕΘΓΔp ..ABΘ **43** :מאד 2° CD¹FINQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΓΔp ..AB | ..רבות Fp | ..ושפחות A / Q :BΔ | :וחמרים A D¹G¹INQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΓΔp / F **XXXI 1** :לבן D¹FY²ΔΕp | ..לאמר ABCHNPQW¹ Y²ΘΔΕΘΔp / F :IX²Λ | :לאבינו 1° ABD¹HIPX²Y²Δp ..Q / FΕ | :הזה AC–FHINPQW¹X²ΛΘΔΕΘΔp ..B **2** ..לבן BW¹ / p :E²X²ΕΓ | ..עמו ABNΛΘ **3** ..יעקב ABD²FHPQΛΔp / IΕ :C | ..מולדתך HPΘ | :עמך A FHINPQW¹ (*vid*) X²ΛΘΔΕΘΓΔ **4** ..יעקב p | :צאנו A–FINX²ΛΘΔΕΘΓΔp ..Q / P **5** ..ויאמר HP | ..להן ABΔ / QW¹Εp :C | ..אביכן ΘΔ :AN | :שלשום D¹·²–INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΔp —:B ⸗:C | :עמדי A FHI PQX²ΔΕΘΓΔp ..Θ **6** :ידעתן BN | :אביכן CFIPW¹X²Δ ..D²QΛΘΔp **7** ..בי D¹W¹ΛΘp / I :ABCD²N X²ΘΔΕ | :מנים A–D¹·²F–INPQW¹X²ΛΕΘΓΔp ..Δ | :עמדי A–INQW¹X²ΛΘΔΕΘΔp **8** יאמר / *bis* Ε | ..שכרך 1° IHPQΘΔ / D²p :AW¹X²ΛΓ | :נקדים 2° *omn* | :עקדים 1° W¹ | ..שכרך 2° HNPQΔ / FΕ :AX² | :עקדים 2° A–D¹·²FHINPQW¹X²ΛΘΔΕΘΔp

בעזים וחום בכשבים גנוב הוא אתי [34] ויאמר לבן והן לא יהיה כדבריך [35] ויסר ביום ההוא את
התישים העקדים והטלאים ואת כל העזים הנקדות והטלאת כל אשר לבן בו וכל חום בכשבים
ויתן ביד בניו [36] וישם דרך שלשת ימים בינם ובין יעקב ויעקב רעה את צאן לבן הנותרת: —
[37a] ויאמר מלאך אלהים אל יעקב בחלום ויאמר יעקב ויאמר הנני ויאמר שא נא עיניך וראה את
כל העתודים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך אנכי
האל בית אל אשר משחת שם מצבה ואשר נדרת לי שם נדר ועתה קום צא מן הארץ הזאת
ושוב אל ארץ אביך ואיטיב עמך: —
[37b] ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון ויפצל בהם פצלות לבנות מחשף הלבן אשר על
המקלות [38] ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים בהשקות המים אשר תבאנה הצאן לשתות לנכח
הצאן ויחמנה בבאנה לשתות [39] ויחמנה הצאן על המקלות ותלדנה הצאן עקדים נקדים וטלאים

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔp

34 ואן]והן W¹ **35** ויסר]והסיר X² | התישים]יי 1° *om* X² | העקדים]העקדרים C–G¹INQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶp | והטלאים]והטלואים CE²FG¹INQY²ᴬᴰᴱp והטלוים X² | הנקדות]הנקודות E²G¹INPQW¹X²ᴬᴱᴶ *del* p | והטלאות]~ והטלואת CFX²ᴱᴶ והטלואות E²INQᴬ **36** רעה]רעי E²FIQX²Y²ᴮ *del* p **37a** עקדים]עקודים CE²–INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴶp | נקדים]נקודים C–INPQX²Y²ᴬᴰᴱᴶp | וברדים]וברודים C–INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔp | משחת]משאת X² | ואיטיב]ואטיב NQY²ᴬᴰᴱ ואיטב E²ᴮ והטיב IX² וייטב W¹* (א *i. l. post* ו) | עמך]אמך W¹ **37b** לח]לה NPX²ᴳ | וערמון]וחרמון QX²ᴬᴰᴶ | בהם]ה *om* G¹ **38** ברהטים]ברחטים CE²–INPQW¹Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔp ~ בהרטים X² | תבאנה]~ תבאהן ABD¹G¹ | ויחמנה]ה *om* ᴮ | בבאנה]~ בבאהן ABD¹G¹IQY²ᴬᴱ **39** ותלדנה]~ ותלדהן Y² | עקדים]עקודים CE²FG¹INQW¹X²Y²ᴬᴰᴱᴶp | נקדים]נקודים CE²–INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴶp | וטלאים]וטלואים D¹–G¹INQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳ (ו *i. l.*) Δp וטלוים HP

אתי ABFHPQY² (*s. m.*) ᴬᴰᴳᴶ < W¹ **34** והן F (*t. m.*) | לא F (*t. m.*) | יהיה F (*t. m.*) **35** ויסר Y² (*s. m.*) < W¹ | ביום Y² (*s. m.*) | העקודים D¹ | והטלאים ᴮ < W¹ᴶ | הנקדות H *del* p | והטלאת W¹ והטלואת ᴱ | והטלואת ᴶ | לבן FHPX²Y² (*s. m.*) ᴬ < W¹ · ᴶ | בכשבים Y² (*s. m.*) *del* p **36** יעקב Y² *del* p | רעה AB *del* p | צאן ᴳ **37a** עקדים W¹ | נקודים D¹ | עשה BFX²Y² (*s. m.*) ᴬ < W¹ | האל E²X²Y² (*s. m.*) ᴶ < PW¹ · ᴳ | בית אל ACE²FHIQX²ᴬᴶ < PW¹ | משחת ᴳᴶ | מצבה Y² (*s. m.*) | נדרת ᴬᴶ | הזאת ᴳ | ואטיב ᴱ **37b** מקל Y² (*s. m.*) ᴬ | לה ᴳ | הלבן BY²ᴬ | הלבן I | המקלות Y² (*s. m.*) **38** המקלות Y² (*s. m.*) ᴬ | הצאן 2° ᴳ | המקלות Y² (*s. m.*) | עקדים P · H | וטלאים C **39** ויחמנה F (*t. m.*) | ויחמן ᴮ

בעזים.. Y² /Q :N | בכשבים.. W¹ᴮ /N | אתי: ABD¹–INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔp **34** לבן.. BX²ᴰᴱp /Q | לא ᴮ: | כדבריך: A–INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔp **35** ההוא.. W¹ | התישים.. N *del* p | והטלאים.. HPQW¹ ᴮΔ /p :IN | העזים: BA (*vid*) *del* p | והטלאות.. D¹FQᴮ :ABHINPW¹Y²ᴰ | בו.. HP /Q :BW¹Δ | בכשבים: BCIQY²ᴰᴶΔ ..W¹ /p | בניו: AD¹E²G¹INW¹ᴬᴮᴱᴳᴶΔp ..BHP /C **36** ימים /ᴱ :AB *del* p | יעקב: AC D¹E²G¹HINPQX²ᴬᴮᴰᴱᴶΔp ..Bᴳ /F **37a** בחלום.. BFQ /p :D¹G¹HIPW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ :A | יעקב·— 2° D¹FHNPY²ᴮᴰᴱᴳ /C ..ABΔ ¿I :Q *del* p | ויאמר.. 3° H *del* p | הנני: B–INPQX²Y²ᴮᴰᴱᴳᴶΔp :A | ויאמר.. 4° ABᴮᴱ | עיניך.. Q :D¹ *del* p | הצאן.. AB /HP :C | וברדים: AC–FHINPQW¹X²Y²ᴮᴰᴳᴶΔp /ᴱ | לך: A–FHINPQW¹X²Y²ᴮᴰᴱᴶΔp ..ᴳ | בית אל.. Aᴮp :BG¹I | משחת: A | מצבה.. ABᴮᴰ /PQp :IᴶΔ | נדר: C–INP (*vid*) QW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔp ..AB | ועתה /FINQY²ᴰᴱᴳp ..ABW¹ᴮ | הזאת.. Bᴳp /NQY² :AX²ᴬᴶ | אביך.. ABᴬᴮ :HP **37b** לבנה.. Q | לח: Δ | וערמון: A–FINQW¹X²Y²ᴮᴳΔp ..HP | לבנות.. D¹ᴮ :B | המקלות: A–FINPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔp **38** ברהטים.. ᴮ /ᴱ | הצאן: 1° ᴬ | לשתות.. 1° W¹ᴮ | הצאן: 2° ABCE²FHIPQW¹X²ᴬᴮᴰᴶΔ ..ᴱᴳp | לשתות: 2° ABD¹FHINPQW¹X²Y²ᴬᴰᴱᴳᴶ ..ᴮp **39** המקלות: BCH INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔp ..AF /D¹ | וטלאים: D¹E²HIPQW¹X²Y²ᴬᴮᴱΔ ..N *del* p

§ p ותקרא את שמו יששכר 19ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב 20ותא§מר לאה זבדני אלהים
אתי זבד טוב הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה בנים ותקרא את שמו זבולן 21ואחר ילדה
בת ותקרא את שמה דינ¶ה׃ — ¶ Δ

22ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה 23ותהר ותלד בן ותאמר אסף
אלהים את חרפתי 24ותקרא את שמו יוסף לאמר יסף יהוה לי בן אחר 25ויהי כאשר ילדה רחל
את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה אל מקומי ואל ארצי 26תנה את נשי ואת ילדי אשר
עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתיך 27ויאמר אליו לבן אם נא
מצאתי חן בעיניך נחשתי ויברכני יהוה בגללך 28ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה 29ויאמר אליו
אתה ידעת את אשר §עבדתיך ואת אשר היה מקניך אתי 30כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ § Δ
לרב ויברך יהוה אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי 31ויאמר מה אתן לך׃ —

ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה אם תעשה לי את הדבר הזה אשובה ארעה צאנך אשמר
32אעבר בכל צאנך היום הסר משם כל שה נקוד וטלוא וכל שה חום בכשבים וטלוא ונקוד בעזים
והיה שכרי 33וענתה בי צדקתי ביום מחר כי יבוא על שכרי לפניך כל אשר איננו נקוד וטלוא

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²Y²ΑΘΔΕΘΓΔp

20 [זבולן] ~ זבלון ℓ *del* p] 21 שמה] שמע W¹ 23 אלהים *om* Θ* (*mg. t. m.*) 26 ילדי] ילידי C D¹E²G¹HINP (י 2° *i. l.*) QW¹X²ΑΔΕΘΓp | עבדתי] עבידתי IX²Θ 31 ארעה] ארעי ABQp 32 אעבר] אעברה ABQY² *del* p | הסר] הסיר ABCE²–INPQW¹X²Y²ΑΘΔΕΘΓΔp | בכשבים] ~ בכבשים Θ *del* p 33 צדקתי] צדיקתי W¹

---

20 אתי F (*t. m.*) 21 שמה F 23 חרפתי BA ˙ P חרפ̇תי Y² (*s. m.*) 26 ילדי AB ילי̇די D¹ | אתך ABFG¹PY² (*s. m.*) AΔ < W¹ | אתה Y² (*s. m.*) < W¹ | Α ידעת 29 אתה Y² (*s. m.*) < W¹ | Α ידעת | אתי FY²ΑΔΓ < W¹ *del* Δ 30 לך E² | אתך Y² (*s. m.*) Α צאנך 32 33 צדקתי X²Α |

ישששכר: AC–INPQW¹X²Y²ΑΘΔΕΘΓΔ .. B 19 לאה: Q / W¹ | ליעקב: ACD¹FINQW¹X²Y²ΑΘΘΓΔ .. B
20 לאה / HPW¹ΕΔp | טוב: ABD¹FW¹X²Y²ΘΓΔp | אישי: ABQΔ | בנים: ABX²ΑΓΔp .. HNPQ / D¹F |
זבולן: ACD¹FINPQX²ΑΔΘΘΓΔ .. BW¹ / Ε *del* Y²p 21 בת: BG¹IW¹X² .. ACNQΑΘΘΔ 22 רחל: BC
D¹IΓ .. ANQΘp / F | אלהים 2° ΑΛp : B | רחמה: AIQW¹Y²Α .. HP / Ε 23 ותהר .. Θ *del* p | בן: ABD¹
F INPY²ΘΔΕΘΓ .. Q *del* p | ותאמר .. Ε | חרפתי: AD¹INX²Y²Θ / QΔ 24 יוסף: FHPQW¹X²ΘΔΕΘp |
לאמר .. ABG¹HNPQW¹Y²ΘΔΕΘp / F : CIX² | אחר: CD¹E²HINPQX²Y²ΑΘΔΕΘΓp .. AB 25 יוסף: CINQ
X²Y²Α .. ABD¹Ε *del* p | לבן .. BQΔΕ : D¹ *del* p | ארצי: CD¹FIW¹X²Y²ΔΓ .. QΑΕ ‹ Θ *del* p 26 בהן: X²
del p | ואלכה: A D¹G¹INPW¹X²Y²ΑΔΓ .. FΕ ¸Q ‹ Θ *del* p | עבדתיך: A–D¹FHINPQW¹ΑΘΔΕΘΓ *del* p
27 לבן .. ABΔΕ / D¹FHPW¹ *del* Y²p | בעיניך: ABX² .. D¹QΘΕ / FHP ¸N ‹ Δ | נחשתי .. Θ / N : ABW¹ ‹1 *del*
Y² | בגללך: A–INPQW¹X²Y²ΑΘΘp 1 : Ε 28 ויאמר .. BNΕΘ *del* Y² | ואתנה: A–FHIPQW¹X²ΑΘΔΘΓp
1 : NΕ 29 ויאמר .. B *del* Y² | אליו .. BN / IQY²Εp | עבדתיך: BCG¹NX² .. W¹ *del* Y² | אתי: BCD¹FINW¹
X²ΘΔ .. Q *del* Δ 30 לפני .. Α | לרב .. D¹QΑΘΔ : ABCINW¹X²ΘΔΕΓp *del* Y² | לרגלי: A–E²INPQW¹X²Y²
ΑΘΘΓΔp ¸Ε | ועתה / FHINPQW¹ΔΕΘΔ .. Θ *del* p | לביתי ¸HPW¹ ¸NΔΕ : AC–FIQX²Y²ΑΘΓ .. BW¹Θ *del* Δp
31 ויאמר .. 1° BNY²Θ / Ε *del* p | יעקב .. BNQΘΕ *del* p | מאומה / FQΕ : ABCHINPW¹X²Y²ΘΔ *del* p | הזה ..
NW¹Θ / HPΕ : CIQX²ΑΔ | צאנך .. N : ACD¹HIQW¹X²ΑΔ | אשמר / Ε : FΔ ¸Θ *del* p 32 צאנך / ΕΔ
: A–E²G¹QW¹X²Y²ΑΘΓ *del* p | היום Θ : Δ | משם .. Θ / W¹ : BCNΕΘ ✣ A (*f. p.*) *del* p | וטלוא .. 1° BD¹G¹
HPΔp / FΕ : IW¹Y²Θ | בכשבים .. W¹Q : ABE²X² *del* p | בעזים NΘ / HPY² | שכרי: A D¹FHIPQW¹X²Y²
ΘΔΕΓΔ *del* p 33 ביום .. D¹ | מחר .. AQW¹ΘΔ / Εp : E²G¹INY²ΑΔ | לפניך: A–D¹F–INPQW¹X²Y²Α
ΔΘΓΔp .. Ε |

הנה אמתי בלהה בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה [4]ותתן לו את בלהה שפחתה
לאשה ויבא אליה יעקב [5]ותהר בלהה ותלד ליעקב בן [6]ותאמר רחל דנני אלהים וגם שמע בקולי
ויתן לי בן על כן קראה שמו דן [7]ותהר עוד ותלד בלהה שפחת רחל בן שני ליעקב [8]ותאמר
ר ¶ רחל נפתלי אלהים ¶ נפתלתי עם אחתי וגם יכלתי ותקרא את שמו נפתלי: —
[9]ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן אתה ליעקב לאשה [10]ותלד זלפה
שפחת לאה ליעקב בן [11]ותאמר לאה בגד ותקרא את שמו גד [12]ותלד זלפה שפחת לאה בן שני
ליעקב [13]ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות ותקרא את שמו אשר: —
[14]וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה ויבא אתם אל לאה אמו ותאמר רחל אל
לאה תני נא לי מדודאי בנך [15]ותאמר לה המעט קחתך את אישי ולקחתי גם את דודאי בני
ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך [16]ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה
לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתך בדודאי בני וישכב עמה בלילה ההוא [17]וישמע אלהים
אל לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי [18]ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר נתתי שפחתי לאישי

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶᵞΔ

3 אמתי] חמתי HP | ברכי] ברוכי E²QAJ | ואבנה] ואבני IQ 6 קראה] ה om HPX² 8 עם] אם X²* (ע s. eras א) | אחתי] אחותי A–E²G¹INW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶ 13 באשרי] בשרי X² באשרי I* (א i. l. s. m.) | אשרוני] ~ אשורני W¹ 14 דודאים] א om C–INPW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ | עמו] עמו Y² | מדודאי] א om C–INPW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ | בנך] בניך ABCE²–INPQW¹X²Y²ᴬᴰᴱᴳᴶΔ 15 קחתך] קחתיך CE²–INQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶ | ולקחתי] י om ABD¹PQAJ | דודאי 1°] א om A–INPW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ | עמך] עמיך ABCE²–H (י i. l.) INQX²Y²ᴬᴰᴱᴳᴶΔ | דודאי 2°] י om C–INPW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ | בנך] בניך AB (י i. l.) CE²–INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ 16 שכרתך] שכרתיך ABCE²–INPQW¹X²Y²ᴬᴰᴱᴳᴶΔ | בדודאי] א om C–INPW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ בדודאי om G* (mg. t. m.) 17 אלהים] ה om B

---

3 ברכי ABHPΔ ~ C ברכי W¹ | ואבנה A < W¹ 8 אחתי Δ אחותי W¹ | את F (t. m.) 11 בגד ABF | גד W¹ 13 אשר FIX²Y²ᴬᴱΔ < W¹ 14 בשדה Y² (s. m.) | ויבא ABCFIPX²Y²ᴬᴮ < W¹ | בניך FA < W¹ 15 קחתיך NB < W¹ קחתך ABP | ולקחתי NB ולקחת PJ | בני FA < W¹ | עמך B < W¹ | תחת AFIY²ᴬᴰJ < W¹ | בניך FPA < W¹ 16 הלילה F (t. m.) | שכרתך B | בני BFY²A < W¹

בלהה / PQ :W¹ del ר | אליה: ABCFY² /W¹ del ר | ..ברכי A /FP :A | ממנה: A–INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ
4 לאשה: ACD¹FHINPX²Y²ᴬᴰᴱᴳ ..BQW¹ | יעקב: D¹E²HINPW¹ᴰJΔ ..ABQ /F 5 בלהה / W¹ del ר |
בן: A–D¹F–INPW¹Y²ᴬᴰᴱᴳᴶᵞΔ ..Q 6 רחל.. BCD¹FD :AE | אלהים.. BD¹ | בקולי.. AFQ :BG¹Y² |
HGΔ :B ..AD¹DG / I | :דן C–INPW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ —:Q :B ..A del ר 7 ליעקב: B–INPQX²Y²ᴬᴮᴰᴱ
GJΔ ..A del ר 8 רחל.. AB /QΔ | אלהים.. D¹ :BW¹ del ר | יכלתי: CD¹E²G¹INPX²Y²ᴬᴮᴱΔ ..ABG /Q
9 מלדת: CIX²D ..ABHPQW¹Y²ᴬᴮᴱΔ | שפחתה.. W¹Y²B /DE :BC | לאשה: C–FHINPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ
..B 10 בן: B–INPQW¹X²Y²ᴬᴰᴱᴳᴶΔ :A ..B /D¹ :E 11 בגד.. ABCIQBDΔ /D¹ :E | גד: AC–FHINPQ
W¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ ..B 12 ליעקב: C FHINPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ ..AB 13 לאה.. AB | באשרי / D¹ |
בנות: C–FINQW¹Y²ᴬᴮᴱJΔ ..ABG 14 חטים.. ABQW¹AB :INEJ | בשדה.. AB /QW¹ :BX²Y² —:A | אמו:
A–FHINPQX²Y²ᴬᴮᴱᴳᴶΔ | לאה.. 2° ABD¹B /PDΔ :J | בנך: A–D¹FIPW¹X²Y²ᴬᴰᴳᴶΔ /E ¿N ¿Q :B
15 לה.. D¹ /QW¹Δ | אישי.. B /E :ABNX² | בני¿ PW¹Y²B ¿D¹ :ABCFG¹INQX²ᴬᴰᴱᴳᴶΔ | רחל.. PB /Δ |
הלילה.. B | בנך: ACE²FHINPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ 16 בערב.. BNQW¹Y²B /FE :A (f. p.) | לקראתו..
ABQW¹Y²G /P :CD¹G¹HINᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ | ותאמר.. PW¹Δ / E | הלילה.. AB /PE :Y²Δ | בני: A –D¹FG¹IPQ
W¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ ..NG | ההוא: CD¹HINX²Y²ᴬᴮᴰᴳᴶ ..ABPQW¹EΔ 17 לאה: ABN ..IB /PQ | ותהר..
HBEΔ /FPQY² | חמישי: A D¹FG¹HNPQW¹Y²BDᴱᴳᴶΔ ..I 18 לאישי: AFIW¹Y²J ..BPQE /N |

כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה [27]מלא שבע זאת ואתן לך גם את זאת בעבדה אשר
תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות [28]ויעש יעקב כן וימלא שבע זאת ויתן לו את רחל בתו לו
לאשה [29]ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה [30]ויבא גם אל רחל ויאהב גם את
רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות: —
[31]וירא יהוה כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה [32]ותהר לאה ותלד בן ותקרא את
שמו ראובן כי אמרה כי ראה יהוה בעניי כי עתה יאהבני אישי [33]ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי
שמע יהוה כי שנואה אנכי ויתן לי גם את זה ותקרא את שמו שמעון [34]ותהר עוד ותלד בן
ותאמר עתה הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על כן קראה שמו לוי [35]ותהר עוד
ותלד בן ותאמר הפעם אודה את יהוה על כן קראה שמו יהודה ותעמד מלדת: —
XXX [1]ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחתה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין
מתה אנכי [2]ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן [3]ותאמר

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶᵞΔ

26 במקומנו] במקומינו ABCE²–INQX²Y²ᴬᴮ (מ 2° *om*) ᴰᴱᴳᴶᵞΔ | הצעירה] הצעורה H* (*vid*) *del* γ **27** שבע] שבוע E² | בעבדה] בעבידה Q *del* γ | תעבד] ~ תבעד X² *del* γ **28** שבע] שבוע E² *del* γ **30** לרחל] לרחל IY²* (א *i. l.*) *del* γ **32** יאהבני] ה *om* HP **33** שנואה] ~ שנאוה X² **34** ילוה] ילוי ABE²G¹HIPX²ᴮ (ה *corr in* י *p. m.?*) ᴱᴳ *del* γ | אלי] א *om* ABP* (*s. m.*) | קראה] ה *om* HIPQ* (*i. l. s. m.*) X²Y²* (*mg. s. m.*) ᴶ *del* γ **35** אודה] אודי ABIX² | קראה] ה *om* B* (*i. l.*) HPQ* (*i. l. s. m.*) X² **XXX 1** באחתה] באחותה A–E²G¹HINPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ | ליעקב] אל יעקב X² *del* γ | הבה] הבא G¹QA **2** ממך] ממיך Q ממעיך CE²G¹H (ע *s. m.*) I (ע *i. l. p. m.*) NX²Y² (ע *i. l. s. m.*) ᴬᴮᴰᴱᴳᴶγ ממעך W¹ (ע *p. m.?*)

---

27 מלא CE²HIPY²A *del* γ | שבע 1° ABIQY²ᴰᴱᴶ < W¹A ˙ Δ ⸗ C ʼ HP | זאת (*bis*) A | ואתן F (*t. m.*) | בעבדה A *del* γ | אחרות Y² *del* γ **28** ויעש Y² *del* γ | וימלא CIHY²ᴬᴮ ˙ P *del* γ | שבע ABIQY²ᴬᴰᴱ < W¹ ⸗ C ˙ ᴳΔ ʼ HP *del* γ | זאת A *del* γ **30** אל AB *del* γ **33** שמע F | שנואה AB **34** ילוה CW¹ ילוי ᴳ ו F (*t. m.*) *del* γ **35** אודה C **XXX 1** ותקנא CI | באחתו Y² **2** ממך ABP ˙ Δ ממעך W¹ | פרי Y² (*s. m.*)

במקומנו: B / I *del* γ | הבכירה: D¹FQW¹X²ᴮᴰᴶ / Iᴱ ¿ A *del* γ **27** זאת: 1° BNX²ᴰᴳ / Q | זאת.. 2° FD / Q | עמדי.. BᴳA : AX² | אחרות: B–IPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳΔ ⁘ A *del* γ **28** כן / Q : D¹FX² *del* γ | זאת: A BCG¹INQW¹X²ᴮᴰᴱᴳΔ .. HP *del* γ | לאשה: ABD¹E²G¹HINPQ (*vid*) W¹X²Y²ᴬᴮᴰᴳᴶΔ .. ᴱ / F *del* γ **29** לשפחה: A FHINPQX²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ **30** רחל.. 1° AQᴬᴮᴰ : BD¹IX²ᴰᴱ *del* γ | מלאה: AD¹E²FINQ X²ᴬᴮᴰᴳᴶΔ .. B / Y²ᴱ *del* γ | עמו: AB **31** לאה.. ABQW¹ᴬᴮ *del* γ | רחמה: ABE²IW¹J .. ᴮ | עקרה: A INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴳᴶΔ .. ᴱ *del* γ **32** לאה.. AB / Q | בן.. BᴳQ : AG¹X²ᴰ *del* γ | ראובן: ACD¹HIN PW¹X²ᴰᴳᴶΔ .. BFQY²ᴮᴱ | אמרה / ᴱ | בעניי.. N / FIQ : ABY²ᴰᴶΔ | אישי: A INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ *del* γ **33** בן.. Qᴮᴱᴳ : ABD¹G¹INW¹X²Y²ᴰᴶ *del* γ | ותאמר.. BW¹ / ᴱ *del* γ | אנכי.. NQᴮ : ABFY²ᴰ ᴳᴶ | זה: HIPW¹X²J I : A .. BD¹ᴳ / Q *del* γ | שמעון: C INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ .. AB **34** בן.. Qᴮᴳᴳ : A BD¹G¹INW¹X²ᴰΔ | ותאמר.. W¹ᴮᴱΔ | אלי.. ᴳ / D¹Qᴱ : ABE²NW¹ᴰ | בנים: ABINY² .. FD / Q | לוי: B INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ ⁘ A (*f. p.*) **35** בן.. AQᴮ : BCG¹IW¹X²ᴰᴱᴶΔ | ותאמר.. W¹Δ : ᴱ | יהוה.. PQ : BD¹FNX²Y²ᴮᴳΔ *del* γ | קראה / B | יהודה: E²AᴰΔ .. ABW¹ᴳ / C **XXX 1** ליעקב.. BHPQAᴰΔ / ᴱ : I | באחתה: A E²HINPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ | יעקב.. W¹ᴮΔ / ᴰᴱ *del* γ | ⁘ בנים ᴮ : D¹N | אנכי: A F HINPQW¹X²Y²ᴬᴰᴱᴳᴶΔ **2** ברחל: A E²INX²Y²Jγ ⊐ : ᴰᴱ .. QA / HPΔ | ויאמר.. W¹ᴮᴱΔ | אנכי.. Y² : ABW¹ | ממך: A | בטן: BCE²–IPQW¹X²Y²AJΔ ⊐ : NᴮᴳI : ᴱ ¿ D¹ᴰ .. A **3** ותאמר.. BW¹ᴱ |

את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו 11 וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך
12 ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה 13 ויהי כשמע לבן
את שמע יעקב בן אחתו וירץ לקראתו ויחבק לו וינשק לו ויבאהו אל ביתו ויספר ללבן את כל
§ Δ הדברים האלה 14 ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים 15 ויאמר לבן ליעקב
הכי אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה משכרתך:—

16 וללבן שתי בנות שם הגדלה לאה ושם הקטנה רחל 17 ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר
ויפת מראה 18 ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה 19 ויאמר לבן
טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שב עמדי 20 ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו
כימים אחדים באהבתו אתה 21 ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבא אליה
22 ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה 23 ויהי בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו
ויבא אליה יעקב 24 ויתן לבן את זלפה שפחתו ללאה בתו לשפחה 25 ויהי בבקר והנה היא לאה
ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלוא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני 26 ויאמר לבן לא יעשה

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²Y²ΑΒΔΕΘΙγΔ

12 ותגד] ותגיד ABFX²Y²Δ **13** אחתו] אחותו CE²G¹IQW¹X²ΑΔΕΘ (ו 1° *i. l.*) Iγ | ויבאהו] ויביאהו C E²–INPX²Y²ΑΒΔΕΘΙγ | לביתו] אל ביתו N **14** אך] הך G¹ **15** חנם] הנם X² **21** הבה] הבא C D¹* (א *corr in* ה *p. m.*?) G¹NQW¹X²ΑΒΘΙ הביא E²Iγ | ואבא] ואבוא A–E²G¹HINPQW¹X²Y² (ו 2° *i. l. s. m.*) ΑΒΔΕΘΙγΔ **25** מה] מא X²

וישק CINX²Y²Α < W¹ **11** ויבך CIX²Y²ΑΙ < W¹ **12** ויגד I (*s. m.*) Y²Α < W¹ | ותגד CIΑ ˙ W¹
13 אחתו AB ˙ N אחותו W¹ | ויבאהו B ויבאה AD¹W¹ ויביאהו C ויביאהו Α **14** אתה W¹ **15** אתה
W¹ | חנם N **17** יפת AB | ויפת AB **19** אתה 1° P | אתה 2° W¹ | שב F (*t. m.*) **21** הבה P ˙ Y²
הבא X²Α < W¹ ˙ NΘ הבא C (*vid*) הביא I | ואבא F (*t. m.*) **23** ויבא 1° E²FIX²Y²Α ⌒ C **24** לבן את
Y² (*s. m.*) | לשפחה F (*t. m.*) **25** זאת Α | עשית Α | רמיתני Y² **26** יעשה ABCFIΑΕΙ ˙ Δ

הבאר.. ABNQΒ :Y²Α *del* γ | :אמו 3° *omn, del* Y²* **11** לרחל.. BHPΒΘ *del* γ | :ויבך A–INPQX²Y²ΒΔΕ
ΘΙ ..W¹Α **12** לרחל.. AB | הוא.. 1° NPΒΕ /Q :ABX²ΑΔ *del* γ | :הוא 2° HIPX²ΑΒΔΕΙ ⁘B ..AFNQ |
לאביה: A–FHINPQW¹X²Y²ΑΔΕΘΙ /Β **13** אחתו.. HPΒ :ABNX² | לקראתו.. AΑ :BD¹G¹I *del* Y² |
לו /1° Δ | לו.. 2° NΒ :A *del* Y² | ביתו: A–G¹IQX²Y²ΑΒΔΕ /N | האלה: A–D¹F–INPQX²Y²ΑΒΔΕΘΙ
14 לבן /IQ *del* Y² | אתה: BD¹FIX²ΑΒΔΘΙ ⁘Q ..P /D¹ *del* Y² | ימים: A–FHINPQW¹X²Y²ΑΒΔΕΘΙ
del Δ **15** ליעקב.. ABHNPY²ΔΕ *del* Δ | אתה /D¹ :X² | חנם: D¹E²HINPQW¹ΑΒΔΕΙ ..ABΘ /CF
del Y²Δ **16** בנות: D¹IPΔ ..ABQΑΒ /F | לאה.. AΒ /Q *del* Δ | רחל: BCD¹HINPQX²Y²ΑΔΙ ..AFΕ
17 רכות: BE²HIQX²ΕΔ ⁘A (*f. p.*) ..CNY²ΑΒ /PΔ | מראה: AC–INPQW¹X²Y²ΑΒΔΕΘΔ ..B **18** רחל:
BD¹I ..ANY²ΒΕ | ויאמר.. ABPY²Β /Ε | הקטנה: A–INPW¹X²Y²ΑΒΔΕΘΙΔ **19** לבן.. ABQ /Δ | לך..
Β /Q :X² | אחר: D¹FY²Β ..Δ /Ε | עמדי: A–INPQX²Y²ΑΒΔΕΘΙΔ **20** ברחל.. A | שנים: AB
D¹E²G¹HINPX²Y²ΑΔΕ ..FQ | אתה: A–INPQW¹X²Y²ΑΒΔΕΘΙΔ **21** לבן.. BD¹Y²Δ /FHPQ |
אליה: A–D¹F–INPQW¹X²Y²ΑΒΔΕΘΙΔ **22** המקום.. QΒ :ABG¹ | משתה: ACD¹FHINPQX²Y²Α
ΒΘΙ **23** בערב.. ABW¹Β /Δ :ΑΕ | בתו.. Β /Y² :ABΑΔΙ | אליו: BD¹E²G¹HPY²Β (*vid*) Δ ..N
Δ | יעקב: C–FHINPQX²Y²ΑΕΘΙΔ ..ABG¹ *del* γ **24** לשפחה: CD¹F–INPQW¹X²Y²ΑΔΕΘΙΔ
25 בבקר.. ABΒ *del* γ | לאה: A–INPQX²Y²ΑΒΔΕΘΙγΔ | לבן.. AB /D¹ | לי FHNPY²ΔΘ ¸Ε ..QΒ :ABD¹
IX²ΑΙ | עמך Β ..P *del* γ | רמיתני HPΒΘ <:W¹ :A–G¹IQX²Y²ΑΔΙΔ |:Ε –:N *del* γ **26** לבן.. B
HPΕΔ /Q |

אשר שם מראישתו וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה 19 ויקרא את שם המקום ההוא בית
אל ואולם לוזה שם העיר לראישנה 20 וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך
הזה אשר אני הלך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש 21 ושבתי בשלום אל בית אבי והיה יהוה לי
לאלהים 22 והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך:—
XXIX 1 וישא יעקב רגליו וילך ארץ בני קדם 2 וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן
רבצים עליה כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים ואבן גדלה על פי הבאר 3 ונאספו שם כל הרעים
וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה 4 ויאמר
להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו 5 ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו
ידענו 6 ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן 7 ויאמר להם הן עוד
היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו 8 ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל הרעים
וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן 9 עודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן אשר
לאביה כי רעה § היא:— § ז
¶ 10 ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל ¶ ת

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²Y²ABDEGJזת

18 מראישתו] ~ מראשיתו C INPW¹X²Y²ABDEGJת | מצבה] מציבה Y² **20** לי *om* E² **22** והאבן] ~ ואהבן X² | עשר] אעשר D¹FG¹IPQX²DEGJ **XXIX 2** רבצים] רביצים IW¹X²Y² **4** ויעקב] יעקוב X² **7** לעת] לא עת G¹ **8** יאספו] יאיספו Q האספו CE²HNY²* היאספו Y² (י *i. l.*) | והשקינו] ו *om* CHNW¹X²BDGJ* (*i. l.*) **9** עודנו] ~ עדונו X² | עמם] עמהם DEJ (ה *i. l.*) | רעה] רעיה X²

---

18 שם E²FY²E < W¹ | וישם A | אתה P | מצבה A **19** שם 1° Y² < W¹ | בית אל ABCE²FHIPQX² Y²AEJ < W¹ | לוזה F (*t. m.*) | לראישונה Y² (*s. m.*) **22** אעשר F (*t. m.*) | אעשרנו C **XXIX 2** באר הבאר 2° Y² (*s. m.*) | ואבן Pb | ואבן F (*t. m.*) **3** ונאספו FY² | הרעים F בשדה Y² (*s. m.*) | רבצים C (*t. m.*) **4** אתם Y² < W¹ **6** בתו N **7** להם F (*t. m.*) | האסף Y² | הצאן A (*s. m.*) **8** יאספו FA **9** עדונו X² | מדבר F | עם Y² | רעה ABFE ✓ CPG (*s. m.*) ' H **10** ויגל CINX²AD |

---

1 מראישתו.. QBEG / A : ABCE²IW¹D *del* Y² | מצבה : ABX²Y² .. B / E | ראשה : A–INPQX²Y²ABDEGJת .. W¹ **19** בית אל : BCFHIPY²ADEJת .. AD¹NQB | לראישונה : CE²F (*vid*) INABDEJת –: AD¹HPQ ⊐: B (*f. p.*) –: W¹ *del* Y² **20** נדר : FQDE .. AB | לאמר .. ABCHNPQY²ABDEG / F : D¹IA | עמדי .. D¹ / Q : X² | הלך .. D¹Q :ABCHINPX²ABDE | ללבש : D¹HINPJ .. ABQABD / E **21** אבי : BIX² .. AD¹HNPQY²BDE / C | לאלהים : ABCE²INPQX²Y²ADEG .. FBA / D¹ **22** מצבה .. A | אלהים : AE²FINPQY²BDEGA .. BD¹H | לי .. BA : A **XXIX 1** רגליו .. ABIQ *del* Y²* | קדם : ABD¹E²HINPQX²Y²ABDE .. F / C **2** בשדה .. FBE / HPQ : A–E² IX²ADGJ | עליה .. B / E : ABCE²IPW¹Y²DJת | העדרים : B FHINPQX²Y²DGA ⊐: A (*f. p.*) .. E | הבאר : 2° CD¹HIPX²ABDJת .. ABEG / Y² **3** הרעים .. HPBE / NY² : ABX² | הבאר .. 1° BDG / HP : AD¹ (*vid*) E² G¹NX²Y²A | הצאן : X²E .. B / Q | למקומה : A INPQX²Y²ABDEGJת **4** יעקב .. ABQBA / D –·E | אחי– D | אתם HPQY²BEG ¸D ⊐: D¹FA : ABCE²G¹IX²J | ויאמרו .. A | אנחנו : A–G¹IQW¹X²Y²ABGJת ¸HPE **5** להם .. E / Y² | נחור QY² (*s. m.*) BG ¸D¹HPDE ⊐: F : BCG¹X²AA .. N | ידענו : AC–FHINPQ W¹X²Y² (*s. m.*) ABDEGJת –: B **6** להם .. AB | לו ¸Y²BG ¸D¹HPD ⊐: F : X² .. NA / IQE ⊐: AB | שלום .. D¹Q : CE²G¹HINPX²Y²ABDEGJת ⊐: AB | הצאן : CD¹E²HINPQW¹X²Y²ABDEGJת –: AB / F **7** להם .. ABPA / E | גדול .. ADE / HPW¹ : BD¹A | המקנה : BW¹X²B / FQ | רעו : A–FINPQX²Y²ABDEGJת **8** ויאמרו .. BD¹W¹B | נוכל .. E / D | הרעים / QE : ABC | הבאר : CE²NY²AG .. ABE / Q | הצאן : ABD¹FIQY² BDEG **9** עמם : CE²IPQX²Y²A ⊐: AB .. A | לאביה .. ABCNBGA / Y²E : E²A **10** אמו .. 1° BINB / Q :ACX²Y²AEJ *del* ת | אמו : 2° ABCE²HINPQW¹X²ADEGJ –: Y² (*f. p.*) .. D¹FB |

מגריך אשר נתן יהוה לאברהם 5 וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי
אחי רבקה אם יעקב ועשו 6 ויראו עשו כי ברך יצחק את יעקב ושלח אתו פדנה ארם לקחת לו
משם אשה בברכו אתו ויצו עליו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען 7 וישמע יעקב אל אביו ואל
אמו וילך פדנה ארם 8 וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו 9 וילך עשו ויקח את מחלת
בת ישמעאל בן אברהם אחות נבאות על נשיו לו לאשה:—

10 ויצא יעקב מבאר שבע וללכת חרנה 11 ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני
המקום וישם מראשתו וישכב במקום ההוא 12 ויחלם והנה סלם מצב ארצה ¶ וראשו מגיע השמים β ¶
והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו 13 והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם אביך
ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך 14 והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת
ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך 15 והנה אנכי עמך ושמרתך
בכל אשר תלך והשבתך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך:—

16 ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי 17 ויירא ויאמר מה נורא
המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים 18 וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΓβΔ

5–7 פדנה] ה *om* β 5 אם] עם N 6 ויצו] ויצוו CE²HINPQ (ו 2° *i. l.*) W¹X²ΛΘΕΘΓΔ 11 וילן] וילין Q (י 2° *i. l.*) W¹ (י 2° *eras*) Y²Θ (י 1° *om*) | מראשתו] ~ מראשיתו C–IN (*s. r. s. m.*) PQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΓΔ *del* β | וישכב] וישכם A* *vid* (ב *s. r. s. m.*) BP* *vid* (מ *corr in* ב *s. m.*) Λ *del* β 12 מצב] מציב N 13 נצב] נציב W¹Δ 15 ושמרתך] ושמרתיך C–INPQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΓΔ | והשבתך] והשבתיך C–G¹I NPQW¹X²Y²ΛΘΔΕΘΓΔ | אעזבך עד *om* Δ | אעזבך] העזבך Q | אם] עם G¹P 17 המקום *om* Γ

נתן F 5–7 פדן β (*t. m.*) 5 ועשו FIPY² < W¹ ' H 6 עשו FIY² < W¹ ' HP | לקחת Θ | I | בברכו | Θ ויצו 8 וירא Y² | עשו FIY² < W¹ 9 עשו I < W¹ ' P 10 ויצא AB 11 במקום *bis* Y² (*s. m.*) | וילן E² | השמש W¹ 12 מצב W¹Λ 13 נצב Y² (*s. m.*) Λ | אתה W¹ | שכב W¹Λ ' Γ 14 משפחות F 15 ושמרתך B | והשבתך ABH

מגריך.. W¹ | לאברהם: A–INPQX²Y²ΘΔΕΘΓβΔ 5 יעקב.. BY² :G¹Θ :A | ארם: B | הארמי.. F | ועשו: BCD¹G¹HINPQX²Y²ΛΘΔΕΘΓβΔ –:A 6 יעקב.. ABΘ :X²Λ | ארם/ Q :ABHX²β | אתו.. 2° A /F :B–E² G¹HINPQX²Y²ΛΘΔΕΘβ | עליו: FY²ΕΘ /Q | לאמר.. ABCHNPQW¹Y²ΘΔΕΘΔ /F :IX² | כנען: AC–FHIPQ W¹X²Y²ΛΘΔΕΘΓβ (*vid*) Δ :B 7 אמו: PΛ .. A /H | ארם: ABCF–IPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓβΔ –:Y² .. D¹ 8 כנען: A | אביו: ACD¹E²HINPX²ΛΘΔβ (*vid*) .. BΘΓΔ /Q 9 אברהם.. ABΘβ :HPΛ | נבאות.. D¹Θ | נשיו.. B /D¹ 10 מבאר שבע: I | חרנה: CE²IQW¹X²Y²ΛΘΓ .. ABΔ 11 במקום.. 1° Θ :N *del* β | השמש.. BN :C–FHIPQX²Y²ΛΘΔ :A (*f. p.*) *del* β | מראשתו: AD¹G¹HIPX²Y²ΘΔΕΘΓΔ .. BCQΛΕ /F *del* β | ההוא: D¹FΔ .. Θ (*vid*) Θ /Y² *del* β 12 ויחלם.. QΘ :CE²HIPX²ΕΓ *del* β | ארצה.. Θ /Y² :ABX² *del* β | השמים: ABD¹HNPQW¹ΛΘΔΕΓΔ .. F | בו: A–D¹HIPW¹X²Y²ΛΔΓ .. FQΘΔ /Ε 13 עליו.. Y² :A–FH INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓΔ | ויאמר.. ΘΕΔ | יהוה.. 2° Θ | אביך.. HPΘ :AW¹ | יצחק: C FHIPQX²Y²ΛΘΔΕΓΔ .. B | עליה/ P :B | ולזרעך: A–D¹FHNPQX²Y²ΛΘΔΕΘΓ .. Δ 14 הארץ.. ABQΛ :C–FHINPW¹X²ΔΕ ΘΓΔ *del* Y² | ונגבה: ABD¹E²G¹QX²ΛΔΕΓ /CF *del* Y² | האדמה.. Θ | ובזרעך: A–FHPQW¹X²ΛΘΔΘΓΔ 15 עמך/ Q :ABG¹X²Θ | תלך/ FQ :ABCNX²Y²ΛΘΔΕ | הזאת: CD¹FHIPQW¹X²Y²ΛΘΔ .. AB | אעזבך.. ABFG¹QW¹Y²Θ /C :X² | עשיתי.. BW¹ 16 משנתו.. QX² :ABIΘ | ויאמר.. D¹ΘΕ /Q :CHPΘ | הזה: AX²Δ .. Θ /HPQ | ידעתי: D¹FPW¹ΘΔΕΓΔ ¿Q *del* Y² 17 ויירא.. BΔ :ACE²–INPQX²Y²ΛΘΘ | ויאמר.. ABD¹ΘΕΘ | הזה: AD¹FHPW¹X²Y²ΘΔ .. Q | זה/ B | אלהים.. D¹HPΘ :AX² | השמים: ABD¹E²G¹HINP QW¹ΛΘΔΕΘΓΔ –:Y² 18 בבקר.. ABΘΘ /QΕ :X² |

ויבך 39ויען יצחק אביו ויאמר אליו הן משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל 40ועל חרבך
תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תאדר ופרקת עולו מעל צוארך 41וישטם עשו את יעקב על
הברכה אשר ברכו אביו:—
¶ k ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי ¶ 42ויגד לרבקה את דברי עשו
בנה הגדול ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך
43ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה 44וישבת עמו ימים אחדים עד אשר
תשוב חמת אחיך 45עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה
אשכל גם שניכם יום אחד 46ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב
אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים:—
XXVIII 1ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אתו ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען 2קום לך פדנה
ארם בית בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך 3ואל שדי יברך אתך ויפרך
וירבך והיית לקהל עמים 4ויתן לך את ברכת אברהם אביך לך ולזרעך אתך לרשת את ארץ

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²Y²ΛϑΔϵϵϑϑβΔk

ויבך *om* k (k* *mg.?*) **39** ומטל] ו *om* ABCE²–INPX²Y²ϑΔk | מעל] ממעל ABCE²F (מ 1° *i. l. s. m.*) G¹HINPQW¹X²Y²ΛϑΔϵϵϑϑβΔk **40** תאדר] תהדר INX²ΔϵϵϑΔk | צוארך] א *om* X² **41** אביל] אביל G¹* (י *eras*) | ואהרגה] א *om* E²IW¹* (א *i. l.*) X²ϑ *del* k ה 1° *om* H **43** חרנה] הרנה X² **44** תשוב] ו *om* D¹ϑβ **45** שוב] ו *om* ABG¹ϑβ **46** רבקה *om* H* (*i. l. s. m.*) | מפני *om* ϑ* (*i. l. s. m.*) **XXVIII 1** אל יעקב] ליעקב E²W¹* (א *i. l.*) **2** בית] י *om* CG¹X² (*eras*) Λ* (*i. l.*) ביתה B* (ה *eras p. m.?*) **3** שדי] שדה B

ויבך IY²ΛϑΔ < W¹ (*vid*) *del* Δ **39** ומטל W¹ϑΔϵ מטל P | ממעל ABY²Δ ϑΔϵ ממעל F (*t. m.*) **40** על F (*t. m.*) *del* Δ | תעבד Y² | תאדר F (ר *t. m.*) ופרקת Λ *del* Δ **41** עשו 1° FIY² < W¹ | עשו 2° FIY² < W¹ P **42** וינד FHP < W¹ Y² | עשו (*bis*) FIY² < W¹ P | בנה (*bis*) Y² (*s. m.*) | בנה 2° F *del* β | אחיך Y² (*s. m.*) **43** בני FPY² (*s. m.*) Λ < W¹ **44** וישבת Λ | אחדים AB | תשוב D¹ϑ | אחיך Y² (*s. m.*) **45** שוב D¹ שב ABG¹ϑ | אשכל I **46** חיים F (*t. m.*) **XXVIII 2** לך 1° CE²X²Y²Λϵ < W¹ϑ P | בית F (*t. m.*) | לך 2° X² **3** ואל ACE²IX²ϑ < W¹ | שדי Y² שדי β (*t. m.*) **4** אביך F (*t. m.*) | אתך ABY² < W¹ ϑ |

ויבך: AC INPQX²Y²ϑΔϵϵϑϑ *del* Δ **39** אביו: BD¹IW¹X²Y²Λ *del* β | אליו.. BCD¹QϑΔϵϵ / FIY² :AG¹Pβ *del* Δ | הן / F (*t. m.*) *del* Δ | הארץ: N | מושבך.. Qk / Fϵ :ABD¹FIY²ΛϑΔ —: H *del* β | מעל: ACIΛΔβ .. N ϵϵ / F *del* Δ **40** תחיה.. W¹ϑ / Q :AX²Y² *del* β | תעבד: AC FHINPQW¹X²Y²ΛϑΔϵϵϑβΔ .. Bk | תאדר.. ABNPϵ :IX²Δϑ *del* β | צוארך: A–INPQW¹X²ΛϑΔϵϵϑϑβΔk —: Y² **41** יעקב.. 1° A / F | הברכה.. BϑΔ | ברכו: I | בלבו.. ABFQΔβ | אבי.. Q :ABX² <.W¹ *del* β | אחי: ABCF–INPQW¹X²ΛϑΔϵϵϑϑβΔ .. k ¿D¹ **42** הגדול: CD¹E²HINPQX²Y²ΛΔϵϵϑβ .. ABG¹ | הקטן.. HPϵ :BCD¹INQW¹X²ΛϑΔϑϑβ :A (*f. p.*) | אליו.. AW¹ϵϵ / QΔ :C :B | להרגך: A INPQX²Y²ΛϑΔϵϵϑϑβΔ **43** ועתה / ABFNQΔϵϵϑϑ .. W¹Y² | בקולי: B IQW¹X²ΛΔ .. A (*vid*) CNPϵ / F —: H *del* Y² | חרנה: ABD¹E²G¹INQX²ΛΔβ .. W¹ *del* Y² **44** אחדים: ABC | אחיך: ABD¹FIX²Y²ϑ .. N (*vid*) Q **45** ממך.. ϑ / QΔ :ABCNX²Y²ϑ | לו / ϑ :ABCHINPW¹X²Λϵβ Δ *del* Y² | ושלחתי: Nϑ | משם: ABD¹FX²Y²Δβ .. ϑ / CQ | אחד: B IPQX²Y²ΛϑΔϵϵϑϑβΔ .. A **46** יצחק.. ABQϵΔ / FΔ | חת: 1° C IPY²ϑΔϵϑβΔ .. AB | חת.. 2° ABCF / Q :G¹INϑϑ | הארץ.. ABD¹FNϑΔ :X²ΛΔ **XXVIII 1** יעקב.. ABQΛβ | אתו: BF .. ϑ / Q *del* Y² | ויצוהו.. ϵϵ :ABCFHINPQW¹X²Y²ΛϑΔϑβΔ | לו.. Nβ / D¹Δϵ :ABW¹ | כנען: A–FHIPQW¹X²Y²ΛϑΔϵϵϑϑβΔ **2** ארם: B *del* Y² | אמך: 1° ABCG¹INQX²Δϵϑβ .. HPϑΔ *del* Y² | אמך: 2° *omn* **3** אתך.. Y² :AB | וירבך: CD¹X² .. Qβ / W¹ | עמים: A–D¹F–INPW¹X²Y²ΛϑΔϑϑ / Qϑ **4** אביך: AY²Δ | אתך: E²X²Y² .. Δ |

יהוה [28]ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירש [29]יעבדוך עמים וישתחוו לך
לאמים הוי גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך אריך ארור ומברכיך ברוך:—
[30]ויהי כאשר כלה יצחק לברך את יעקב ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו
אחיו בא מצידו [31]ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקום אבי ויאכל מציד בנו בעבור
§ Y² תברכני נפשך § [32]ויאמר אליו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו [33]ויחרד יצחק
חרדה גדלה עד מאד ויאמר מי אפוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו וגם
ברוך יהיה:—
Δ ¶ ¶[34]ויהי כשמע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם
אני אבי [35]ויאמר בא אחיך במרמה ויקח את ברכתך [36]ויאמר הכו קרא שמו יעקב ויעקבני זה
פעמים את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא הצלת לי ברכה [37]ויען יצחק ויאמר
Δ §§ § β לעשו הן גביר שמתיו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירש סמכתיו § ולך §§ אפוא מה
אעשה בני [38]ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי וישא עשו קולו

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶβΔk

28 ויתן] ו *om* CE²–INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴶΔk | ומשמני] י *om* HP | ותירש] ותירוש AB **30** אך] הך k
32 בכרך] בכורך CE²FG¹INQW¹Y²ᴬᴮᴰk **33** אפוא] אפו C* (א 2° *i. l. s. m.*) G¹QX²ᴬᴰᴳk הפו ABD¹HPW¹
ᴮᴶΔ | הצד] הצוד E²IX²ᴳ הציד HPk **34** ויצעק צעקה] ויצחק צחקה QA **35** בא] בה N **36** בכרתי]
בכורתי ABCE²- INPQW¹X²Y²ᴬᴰᴶk | הלא] הלוא B* (ו *eras p. m.?*) G¹QY²* (ו *eras*) k* (ו *eras*) **37** ודגן]
ודינן k | אפוא] א 2° *om* G¹X² **38** אחת *om* H* (*i. l. s. m.*) האחת β *del* Δ |

---

28 יתן Nᴮ | דגן A < W¹ | ותירש D¹ ' Δ **29** הוי W¹ᴱ ' F (*t. m.*) **30** יצא יצא ABX²A ' H
יצא 1° J | מאת FP < HW¹ | ועשו W¹ ' P **31** ויבא A (*p. m.?*) CE²FHINPA **32** אתה Y² < W¹ |
בכרך ABᴳ ' P ' H (*s. m. vid*) בכורך W¹ | עשו FIY² < W¹ ' P **33** אפוא ᴱ | הצד QD < A ' J | הציד k |
ויבא CFINX²Y²AΔ | ואכל FI < A ' C ' H (*s. m.*) Y² | גם F (*t. m.*) **34** עשו IY² < W¹ ' P | אביו F
(*t. m.*) **35** אחיך Y² | את F (*t. m.*) **36** פעמים F | הצלת A הצלת F (*t. m.*) **37** לעשו IY² < W¹ |
ודגן Y²A < W¹ | אעשה A *del* β | בני FY²A < W¹ *del* β **38** עשו 1° FI < W¹ *del* Δ | עשו 2° FIY² < W¹ ' P |

יהוה: A–G¹INPQW¹X²ᴮᴰᴱᴳΔk **28** השמים: A | הארץ: CD¹E²INX²ᴮᴰᴶ ..ABQ /Fᴱ | ותירש: CD¹F
HNPᴮᴰᴱᴶΔ ..AB **29** עמים.. D¹ /P (*s. l.*) Q :ABE²X²AJ :N | וישתחוו: (*bis*) A | לאמים.. Qᴳ /F :BD¹
HIPX²ᴮᴱΔ | לאחיך.. P /CQ :ABE²G¹IX²AᴳJk | אמך: A–D¹HINPQX²ᴬᴰᴳJΔ ..F /ᴱk | ארור.. ABPᴮΔ
/IA :J **30** יעקב.. 1° ABFHPQW¹ᴬᴮΔk :CD¹E²G¹IX²ᴰᴱJ | יעקב: 2° X² | אביו: ABCQX²A ..ᴮΔ
/HP | מצידו: ABCE²FG¹INPW¹ᴬᴮᴰᴳJk ..Qᴱ **31** מטעמים: AB | לאביו: 1° AC–G¹INQᴬᴮᴰᴱᴳJΔk ..B |
לאביו.. 2° ABᴳ | מציד: P | בנו.. D¹ /CF ‹·ᴮ :ABP (*s. l.*) | נפשך: A–INPQW¹ᴬᴰᴱᴳJΔk ‹·ᴮ **32** אתה¿
FG¹HNPW¹Y²ᴮᴰᴱᴳk ¿ABQ :CIAJΔ ..D¹ | אני / P :Δ | בכרך: A | עשו: A–E²G¹HINPQW¹Y²ᴬᴮᴰᴱᴳ
JΔk ..F **33** מאד.. Q :A–FHINPW¹Y²ᴬᴮᴰᴱᴳJ | ויאמר.. ABHPᴮᴱ /QY² | אפוא.. ᴳ | ציד.. ᴳ /C
:AB | ואכל / Y² | מכל.. Qᴳ /Δ :BNPᴮᴰ | תבוא.. D¹ /P : E²FQ | ואברכהו: HY²ᴬᴰJ ..Nᴮ /D¹PQ :BCᴳ
34 אביו.. ABQX²Y²Aᴮ /P :Iᴰᴱ | מאד: A–INPQW¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳJ | לאביו.. B /QY²ᴰ | אבי: A–FHINPQ
W¹X²Y²ᴬᴰᴱᴳJ ‹·ᴮ **35** ויאמר.. ᴮᴱᴳ | במרמה: A ..ᴱ /Y²J | ברכתך: *omn* **36** ויאמר.. 1° ABW¹ᴮᴱ
/FX²Y²ᴬᴰᴳ | יעקב.. ABk /NQ :D¹W¹X²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳ | פעמים.. QAk :ACD¹FHINPW¹X²Y²ᴮᴰ | לקח.. 1°
ABD¹ᴮᴳ /CNQY²ᴰᴱ :G¹IAJ | ברכתי: A–INPQX²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳJ | ויאמר.. 2° BPW¹ /ᴰᴱ | ברכה¿ FHP
W¹Y²ᴮᴱ ¿C ‹:ᴰ ¿D¹ :ABG¹INQX²ᴬᴳJk **37** יצחק / Q :X² | לעשו.. ABQᴮᴰ /ᴱ :CD¹I | לך.. HNPᴳ
/Q :ABG¹IX²ᴬᴮᴰ | לעבדים.. k /Q :A–FINX²Y²ᴬᴮᴰᴱᴳ | סמכתיו: ABD¹HIPW¹X²Y²ᴬᴮᴱk ..F | בני¿
FY² :A–E²G¹HINPX²ᴬᴮᴰᴱᴳJΔk –:Q *del* β **38** אביו.. ABᴮ /HPQY²ᴰᴱ *del* β | היא¿ Y² | אבי¿ 1°
FHNPY²ᴮᴳk ¿D¹ᴰᴱ <:J :BG¹IX²Δ ..A /Q (*vid*) *del* β | אבי: 2° A–FHNPQX²Y²ᴬᴰᴳJβ ‹·ᴮ ‹:ᴱ *del* Δ |

עורת גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צוארו 17 ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה
ביד יעקב בנה 18 ויבא אל אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני 19 ויאמר יעקב אל אביו
¶ β אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום נא ¶ שבה ואכלה מציידי בעבור תברכני נפשך
¶ p 20 ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרא יהוה ¶ אלהיך לפני:—
21 ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא 22 ויגש יעקב אל יצחק
אביו וימשהו ויאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו 23 ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו
שעירות ויברכהו 24 ויאמר האתה זה בני עשו ויאמר אני 25 ויאמר הגישה לי ואכל מציד בני למען
תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת 26 ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני
27 ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראו ריח בני כריח השדה מלא אשר ברכהו

ABCD¹E²FG¹HINPQW¹X²ΑϐϑϵϱϱϑβΔkp

16 עורת] עורות ABCE²G¹HINPQW¹X²ΑϑΔk *del* βp | גדיי] י 1° *om* AB | ידיו] י *om* D¹E²G¹HIPQW¹X² Αϐϑϵϱϱϑkp *del* β 19 בכרך] בכורך CE² INPQX²ΑϑϱϑΔkp *del* β | שבה] שבע ABW¹ *del* p | מציידי] י 1° *om* W¹ 20 לבנו] אל בנו W¹* (א *i. l.*) *del* p | הקרא] אקרא Q 21 ליעקב] אל יעקב W¹* (א *i. l.*) | ואמשך] ואמושך ABCE²G¹IQX²ΑϑϱϑΔk 22 וימשהו] וימושהו Α | יעקב] יעקוב X² 23 שעירות] י *om* ΑΘ* (*i. l.*) ו *om* F 25 ויגש] ויניש I 27 וירח] ויריח CE²FG¹IQX²ΑϑϱϑΔk

---

16 עורת ϵ *del* βp | הלבישה N ' Q *del* β | ידיו N ידו p *del* β | צוארו H 18 אתה W¹ *del* β | בני FΑ *del* βp 19 עשו FI < W¹ *del* β | בכרך ABϐ < W¹ ' ϵΔ *del* β | דברת Α | שבה Q *del* p | מצידי W¹ 20 בנו F < W¹ | מהרת Α | בני FΑ < W¹ *del* p 21 ואמשך Θ ' P ' F (*t. m.*) ואמושך C | בני 1° FPΑ < W¹ | בני 2° FPΑ | עשו FI < W¹ ' P 22 ויגש X² ' k ' Q | וימשהו G¹ ⌐ C ' E² וימושהו Α | עשו FI ' P < W¹ | קעקוב 2° X² 23 עשו I < W¹ | שעירות AB שעורות Α 24 האתה W¹ *del* k | בני FΑ < W¹ | עשו FI 25 ואכל FX² < W¹Α ⌐ C ' I (*s. m.*) N | בני FΑ < W¹ | ויגש F < ΑΘ ' P ' Q (*p. m.?*) | ויאכל W¹ | ויבא ABE²FX²Α < W¹ ⌐ C *del* k | וישת ABCPΑΘ ' E² 26 בני FΑ < W¹ 27 ויגש B ' Q (*p. m.?*) | וירח AN וריח Q (*vid*) ' F (*t. m.*) | ראו F (*t. m.*) | בני FΑ < W¹ | השדה F (*t. m.*) | ברכהו F (*t. m.*)

---

16 ידיו / Q *del* β | צוארו: A D¹HINPW¹X²ϐϑϵϱϱΘβp —: Q (*f. p.*) .. k 17 המטעמים: ABp *del* β | הלחם / ϵ *del* p | יעקב: H *del* β | בנה: ABD¹FHINPW¹X²ΑϐϑϵϱϱΘβp ·: Δ .. Q *del* β 18 אביו .. B : ACD¹FINQX² ΑϐϑϱΔ *del* p | ויאמר .. 1° ABβ / ϐp | אבי: ABCX²β .. D¹HQΔ —· NPϐϵϱϱΘkp | ויאמר .. 2° ABβ | הנני .. Bϐ / p : AFΔ ¸I *del* β | בני: G¹HNPk ¸D : CE²FQX²ΑϵΘΔ .. ABD¹ *del* βp 19 ויאמר .. AB | אביו .. Ap / Q : BIϑ *del* p | אנכי .. ϑ / Q *del* β | בכרך: D¹IX²ϐk *del* βp | עשיתי .. AB *del* βp | אלי: A—I PQW¹X²ϐϑϵϱϱΔk .. p | מציידי .. AB | נפשך: A—INPQX²ΑϐϑϵϱΘΔkp 20 בנו .. AIQ / p : BI W¹ | זה FHϐ ¸BCPp ·: W¹ .. ϵ : D¹ | בני: A—INPQX²ΑϐΔ ·: B ¸Dϵk *del* p | ויאמר .. 2° ABϐp / Q ϵΔ 21 יעקב .. ABFQ / Dϵ : Iϐ | בני: 1° ABHIPΔ .. D¹ϐ / Q ¸C | בני: 2° A | עשו ¸ D¹HPW¹ | לא: A FHINPQW¹X²ΑϐϑϵϱΔ 22 אביו .. HP : A | וימשהו: A—INPQW¹X²ΑϐϑϵΘΔ | ויאמר .. BPW¹ ϐϵ | יעקב .. 2° ABX²ϑϱΔ | עשו: AD¹IPX²ϐϑΔ .. FQ 23 הכירו .. Aϐ / FPϑ : BCQ | שעירות: CE²FX² ϐϑϱk .. ABD¹HPΑϵΔ / Q | ויברכהו: A D¹F INPQW¹X²ΑϑϵϱΘΔ ·: ϐ 24 ויאמר .. 1° ABD¹E²HW¹ϐϵ | עשו ¸ HNPQϐϱ ¸CD¹Dϵ <: W¹ .. Α : ABFG¹X²ΘΔ | ויאמר .. 2° ABE²Α | אני: ABFHNPQW¹X²ΑϐϑϵϱΔk .. D¹ 25 ויאמר .. AB / ϵ *del* k | לי / Q : Α | בני .. HPϐ / QW¹ϵ : ABX²k | נפשי: C INPQW¹X²ΑϐϑϵΘΔ | ויאכל .. ACNPϐ / Qϵ : BIϑΔk | וישת: A D¹F INQW¹X²ΑϐϑϵϱΘΔk 26 אביו / Q : AB *del* k | בני: A D¹ FG¹INPQX²ΑϑϵϱΔ ·· ϐ ¸k 27 לו .. ϐ / Q : BCE²G¹IW¹X²ϐϑϵΔ —: A *del* k | ויברכהו: Q : A | בגדיו / A—D¹FHINPQW¹X²ΑϐϑϵϱΘΔ *del* k | ויאמר .. ABD¹ϐ | ראו .. B / ϵ : D¹Fϑ Δ | השדה .. D¹ / W¹Δ : ABX²Αϵk |

וצוד לי ציד [4] ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי והבאת לי ואכל בעבור תברכך נפשי בטרם אמות
[5] ורבקה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא [6] ורבקה אמרה אל
יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר [7] הבא לי ציד ועשה לי
מטעמים ואכלה ואברכך לפני יהוה לפני מותי [8] ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אתך [9] לך
נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב [10] והבאת
לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו:—
[11] ויאמר יעקב אל רבקה אמו הנה עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק [12] אולי ימשני §D¹ ¶D²Y¹
אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה [13] ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אך
שמע בקולי ולך קח לי [14] וילך ויקח ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו [15] ותקח
רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמדות אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן [16] ואת

ABCD¹D²E²FG¹HINPQW¹X²Y¹ȺȾƊЄꞶꞸβΔkp

6 אל יעקב] ליעקב H *s. m.* (H* אל *eras*, ל *mg s. m.*) NX²* (א *mg*) Ꞷk *del* p **7** הבא] הביא E²HƊkp (י *i. l. s. m.*) הבה F *del* β **8** מצוה] מצויה CD² (י *i. l. s. m.*) E²–INPQW¹X² (י *i. l.*) ȺȾƊЄꞶꞸβkp **9** ואעשה] א *om* G¹ Ⱥ* (*i. l.*) *del* β **10** והבאת] ואהבאת D² *del* β **11** אמו] עמו k *del* β **12** ימשני] ימשוני CE²G¹INQW¹X²ȺƊꞶꞸβkp | כמתעתע] כמתעתה ȾkP כמתעת Q | והבאתי] י *om* ABD¹F–INPQW¹ȾƊЄꞶꞸβΔkp **13** אך] אף A–IPX²ƊЄΔ *del* β **14** אהב *om* Ⱥ **15** החמדות] החמידות ABCE²FG¹IX²ƊЄꞶꞸkp *del* β | ותלבש] ותלביש CE²FG¹INȾƊβΔkp

---

וצוד F (*t. m.*) *del* β | ציד F (*t. m.*) **4** ועשה ABC (*vid*) D²FNȺ ' Q *del* β | והבאת Ⱥ והבאת F (*t. m.*) | ואכל ABFƊ < W¹Ⱥ ⌣ CX² ' Є ואכל HI (*s. m.*) NP ואכל D² (? *p. m.*?) *del* βk **5** עשו (*bis*) D²FI < W¹, 1° *del* β, 2° *del* p | לצוד k *del* β | להביא Ⱥ *del* β **6** בנה D² | מדבר ABF | עשו D²FI | אחיך D² (*s. m.*) *del* β **7** הבא D²INPȺꞸ ⌣ C *del* β | ועשה CȺ | ואכלה E²F < Ⱥ ⌣ X² ' D²N *del* β **8** בני D²FPȺ < W¹ *del* β | מצוה A BΔ **9** לך CD²FX²ȺꞸ < W¹ ' Є *del* β | אתם D² **10** והבאת Ꞹ *del* β | ואכל AB ואכל D² *del* p **11** עשו FI < W¹ **12** ימשני AB ' PЄ | והבאת HINPȾƊꞸΔk < W¹ **13** בני FȺ *del* β | ולך CE²INX²ȺꞸ < W¹ *del* β **14** ויבא ABCG¹X²ȺȾƊꞸ < W¹ ' Δ *del* β **15** עשו FI < W¹ | החמדות N *del* β | אתה AF IX²ȺƊЄꞸ < W¹ *del* β | ותלבש X² < W¹Ⱥ ותלביש F (*t. m.*)

ציד CIβ / ƊЄ **4** מטעמים A *del* β | אהבתי.. AQ :BD²F–INPW¹X²Y¹ƊЄꞶꞸΔkp *del* β | ואכל I
..ABFƊЄꞶp / Q *del* βk | אמות A–D²F–INPQX²Y¹ȺȾƊЄꞶꞸβΔp *del* k **5** בנו A–FHINPQX²Y¹Ⱥ
ȾƊЄꞶꞸβΔkp | להביא A–D²FINQW¹X²ȺƊЄꞶΔkp ..Y¹Ꞹ *del* β **6** בנה D²NƊЄp / Q | לאמר.. 1°
ABD²FG¹HNPQW¹ȾƊЄꞶꞸΔkp :CIX² *del* β | אחיך D²FNY¹ƊЄp / Q *del* β | לאמר.. 2° A–D²G¹HNPQ
W¹ЄꞶΔkp / F :IX² *del* β **7** ציד.. Ȿ / Є :ABCȺk | מטעמים.. QȾƊ / Y¹ :CD²G¹I | ואכלה ABp | מותי
A–INPQW¹X²Y¹ȺȾƊЄꞸβΔkp **8** ועתה / AD²FIQƊꞶΔkp ..B *del* β | בקולי Y¹Ꞹ ..ȾЄp *del* β | אתך
ABD²F–INPX²Y¹ƊꞶꞸp ..Q / W¹ **9** הצאן.. I / Q :AB *del* β | וקח A | משם A | טובים ABCG¹Ȿ
Ꞷp ..QȺΔ / Є *del* β | מטעמים ABG¹Ƌ | אהב ACD²FHINPQX²ȺȾƊꞶꞸΔp ..B / Y¹Є *del* β **10** ואכל C
D²HIƊЄ :Ȿ ..PQΔ *del* p | יברכך.. ABX²Y¹ *del* β **11** אמו.. QȾ / FHPЄ :AIX² | שעיר.. PW¹Ƌ / IQЄ
:ꞸΔp *del* β | חלק D¹IQX²ȾƊЄꞸβΔp ..ABF **12** אבי ABCW¹ *del* β | כמתעתע B–E²G¹HIPQW¹X²Ƌ
ꞸΔkp :A (*f. p.*) | ברכה CD¹E²G¹HINPQW¹X²ȺȾƊЄꞶꞸΔp ..AB *del* β **13** בני BD¹IW¹ȾꞶΔp ..C / Q
del β | בקולי / Q (*vid*) :ABW¹X² *del* βp | לי A–FHINPQW¹X²ȺȾƊЄꞶβΔkp **14** לאמו ABD¹FIPX²Ⱥ
ȾƊЄꞶ ..QΔ *del* βp | מטעמים / Ƌ :AB | אביו A–D¹F–IPQW¹X²ȺȾƊЄꞶꞸkp *del* β **15** הגדול.. BꞶp :A |
:בבית ABE²G¹IX²ƊЄꞶ ..CW¹QȾ / Δ *del* βp | הקטן A–D¹FHINPQW¹X²ȾƊЄꞶΔkp *del* β

והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי 25ויבן שם מזבח ויקרא בשם יהוה ויט שם אהלו ויכרו
שם עבדי יצחק באר 26ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופיכל שר צבאו 27ויאמר אליהם
§ Δ §§ p יצחק מדוע באתם אלי ואתם שנאתם §אתי ותשלחוני מאתכם §§ 28ויאמרו ראו ראינו כי היה יהוה
עמך ונאמר תהיה נא אלה בינתנו בינינו ובינך ונכרתה ברית עמך 29אם תעשה עמנו רע כאשר
לא נגענוך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום עתה אתה ברוך יהוה 30ויעש להם משתה
§ D¹ ¶ Y¹ ויאכלו §¶וישתו 31וישכמו בבקר וישבעו איש לרעהו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום 32ויהי ביום
ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגדו לו על אדות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים 33ויקרא אתה
שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה 34ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את
יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החוי 35ותהיינה מרת רוח ליצחק ולרבקה:—
§ Y¹ ¶ D¹ §§ β ¶§ 1ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מ§§ראות ויקרא את עשו בנו הגדול ויאמר אליו בני ויאמר אליו **XXVII**
הנני 2ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי 3ועתה שא נא כליך תליתך וקשתך וצא השדה

ABCD¹D²E²FG¹HINPQW¹X²Y¹ƛϐƊϵϭϫβΔkp

26 ופיכל] ופי . כל ABCE²G¹IQX²Y¹ƛϐϵϫ 29 אם] עם D² *del* Δ 31 וישכמו] וישכימו Ƣ
32 ויגדו] ויגידו CIX²Ƣk | חפרו] עפרו HP 34 יהודית] י 2° *om* X² | בארי] בהרי E²IX² בחרי Ƣ |
ותכהין] 1 **XXVII** 35 ותהיינה] ותהינה ABD¹FNQϭk*? (י 2° *i. l. s. m. vid*) בשמת] באשמת ƛ
בני ויאמר | Q ותכחנה CG¹ϵϭk ותכהנה G¹ ותכהן E²ƛ ותכינה ABD²FINW¹X²Y¹ϭƊϫΔp ותכינה
אליו *om* X²

עבדי F 25 ויבן D² (*p. m.?*) G¹X²ϫ ¹Cƛ | אהלו F | באר D² (*p. m.?*) 27 ואתם D²F | אתי D² (*p.
m.?*) | מאתכם C *del* Δ 28 תהיה F (*t. m.*) | אלה FHPX²Ƣϭ < ABW¹ ʼ I ʼD² (*s. m.*) | ונכרתה ABF
29 רע F (*t. m.*) | אתה D² < W¹ 31 וישכימו Ƣ | לרעהו F (*t. m.*) *del* Δ | מאתו ABD²ƛƊϫ < W¹
32 אדות D¹ | עפרו H 33 באר D² | שבעה PX²Ƣ 34 עשו D²FIP < W¹ | באשמת ƛ | אילון ϭ
35 ותהיינה ϫ 1 **XXVII** זקן ABD²k | ותכינה E² ותכהנה C | עשו D²FI < W¹ *del* β | בני F
W¹ƛ 3 תליתך F (*t. m.*) *del* β |

:זרעך A | :עבדי A–IPQX²Y¹ƛϐƊϵϫk 25 מזבח.. I / P | יהוה.. BHPQƛϐ :ACD²G¹IƢϵϭϫ | :אהלו AB
CE²HIPQX²Y¹ƛϐϵ / Ƣ | :באר CG¹HIPQX²Y¹ƛƊϫ .. ABD²Fϭk / ϵ 26 :מגרר Iϫ .. ABHPϵ / Q | .. מרעהו
BP / Q :C | :צבאו A–INPW¹X²Y¹ƛϐƊϵϭϫk —:Q (*f. p.*) 27 יצחק.. BD²HNP / FIQƊϵ | אלי HNPϭ
:X²ϫ / IQϵ | :אתי AX² | :מאתכם ABD²E²FHINPW¹X²Y¹ƛϐϭϫk —:Q אלי Ƣϵ *del* Δ 28 ויאמרו.. BPp / Qϵ
del Δ | .. עמך 1° AQΔ / F :B–E²G¹HINPX²Y¹ƛƊϵϭϫkp | :אלה AB | .. בינתנו Ƣp / Q *del* Δ | :ובינך B
G¹X²Y¹p .. ƢƊϵ / D² | :עמך 2° ABD²HIPQX²ƛƊϭϫ .. Fϭ / k *del* Δ 29 רע.. ϭ :ABk | .. נגענוך
HP / QƊ :ABIX² | .. טוב ƛ / ϵ :ABD²HINPQX²ϭϫkp *del* Δ | :בשלום BD²FHIY¹Ƣϫkp .. Δ / PQ | עתה /
Q | :ברוך H | :יהוה A–FHIPW¹X²Y¹ƛƊϵϭϫ Δkp .. Q 30 משתה / CD²Q :ABX²Ƣ *del* Δ | :וישתו
AD¹·²FIPQƛƊϵϭϫ Δp 31 בבקר.. BƊϵ :CG¹X² ✣A (*f. p.*) | :לרעהו CD¹·²FHPQW¹X²ƛƊϵϭϫ Δp
.. AB | .. יצחק ABk | :בשלום CD²E²FIQW¹X²ƛƊϵϫ Δk —:ABD¹HPϭ / p 32 ההוא.. ABQƢΔ
:X²ƛ | .. יצחק ϵ | :חפרו A–D¹·²IW¹X²ƛϵϫp .. Qϭϭ / Ƣ Δ | :מים ABD²E²FHIPQW¹X²ƛƊϭϫ Δkp
/ D¹ 33 שבעה: A–D¹·²FHIPX²ϫ Δp .. Qƛϭ Ƣ W¹ | :הזה B–G¹INQW¹X²ƛƊϵϭϫ Δp —:AHP
34 שנה.. ABNQ / ϵ :CG¹IW¹X² | .. אשה D¹ / ϵp :APƢϫ | :החתי CD²HIPƛƊϵ .. Δ / Q | :בשמת A |
AD¹·²FINPX²ƛƊϵϭϫ Δp .. BC 35 רוח.. ABϭ 1 **XXVII** .. יצחק ABG¹k :C | :מראות B–E²ϵϭ
.. AG¹HNPQX²Y¹ƛƊ | .. הגדול B / IƢ :ACD²–HNPQW¹X²Y¹ƛϭϫ Δkp *del* β | .. ויאמר 1° B / D² *del* β |
/ אליו 1° p | .. בני HNPƛΔk / Y¹ —:D²ƢƊϵϭp —:FW¹ :ABIQX² | .. ויאמר 2° BX² *del* β | :הנני A–INPQ
W¹X²Y¹ƛƊϵϭϭΔkp *del* β 2 .. ויאמר BD²Nϵ / Q *del* β | .. זקנתי Y¹ƛ | :מותי A–INPQW¹Y¹ƛƊϵϭϫ
Δkp *del* β 3 / ועתה BD²FINQW¹Y¹ƛϵϭϭΔkp .. ƛ *del* β | / כליך p :A | :וקשתך BCD²I .. NQƛΔ |

10 ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשם 11 ויצו
אבימלך את כל עמו לאמר הנגע באיש הזה ובאשתו מות יומת:—
12 ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו יהוה 13 ויגדל האיש וילך
הלך וגדל עד כי גדל מאד 14 ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אתו פלשתים
β ¶ 15 ¶ וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר 16 ויאמר
אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד 17 וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם
18 וישב יצחק ויחפר את בארות המים אשר חפרו עבדי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי
מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו 19 ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו
שם באר מים חיים 20 ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק כי
h ¶ H § התעשקו עמו ¶ § 21 ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה 22 ויעתק משם ויחפרו
באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחבות ויאמר כי עתה הרחיב יהוה לנו ופרינו בארץ
23 ויעל משם באר שבע:—
Δ ¶ 24 ¶ וירא אליו יהוה בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך

ABCD²E²FG¹HINPQW¹X²Y¹ᾺϐϑϵϱϳβΔhk

12 ויברכהו] ה *om* N **15** חפרו] עפרו X² | סתמום] ~ סתומם ϑ | וימלאום] ו 2° *om* PX²ϱ* (*t. l.*) | עפר] חפר C **18** וישב] וישוב ABϑϱ **21** אחרת] אחרית AB האחרת P* (ה *eras*) **22** אחרת] אחרית AB | רחבות] רחיבות AB **23** באר] בארה AB* (ה *exst*) **24** וירא] וראה HW¹Y¹ϑ

---

10 עשית] Ᾱ | את A—G¹I (*s. m.*) NPQX²Ὰϵϱϳβh < W¹ | והבאת] Ᾱ | אשם D² (*p. m.?*) **11** עמו] F (¹ *t. m.*) | הנגע E²F < W¹Ᾱ ⌐C ˙Δ הנגע I הנגע D² (² *s. m.*) **14** בקר D²F | ועבדה] Ᾱ | אתו ABF **15** הבארות D² **16** לך CD²E²G¹INX² < W¹ϳ | עצמת FᾺ | ממנו ABD²FG¹Ὰϑϵϱk **18** בארות D² | עבדי F (*t. m.*) **19** בנחל D² (*s. m.*) **21** שמה F **22** ויחפרו F (*t. m.*) | שמה F **24** וירא A–D² FINPQX²Ὰϱϵ ˙E² וראה ϑ | בלילה D² (*p. m.?*) | אתך ABD²QᾺϑϳ < W¹ | אנכי 2° AB |

---

10 אבימלך..] ABϵ / FX²ϱ | לנו: A–D²FX²Y¹ϳΔ .. Iϑϵ < W¹ | אשתך.. Qϱ / ϑϵ : ABD²Ph *del* E² | אשם: ABCE²FG¹IPX²Y¹ᾺϱϑϵϱϳβΔh —: D² .. Q ¿k **11** אבימלך: AB | עמו: D²Fϑ / Q | לאמר.. A–D²G¹NPQW¹ ϑϵϱΔhk / F : IX²ϱ | הזה / ϳ | ובאשתו.. ABϱΔ / FY¹ **12** ההיא.. 1° ABPQϑh / Δ : IX²ϵ | שערים: AG¹X²Ᾱ .. Bϱ | יהוה: A–FPQX²Y¹ᾺϑϵϱϳβΔhk **13** וילך / Y¹Δ : ABD²Fϳ | הלך.. G¹ (*vid*) ϱ : PX²ϵh | מאד: A–E²G¹INPQX²Y¹ᾺϑϵϱϳβΔhk .. F **14** בקר.. BG¹X²ᾺΔ : A | רבה: ABD²E²IϱϑϱΔh .. Q | פלשתים: A C–FPQX²ᾺϱϑϵϱϳΔh **15** אביו.. 1° ϱ : A | אביו: 2° A / FY¹ | פלשתים: A | עפר: C–G¹INP QW¹X²Y¹ᾺϱϑϵϱϳΔhk ·: A (*f. p.*) .. B **16** יצחק.. Bϱ / D²QW¹ϑ | מעמנו.. IQϱϑ : ABX² | מאד: AC–G¹ INPQW¹X²Y¹ᾺϱϑϵϱϳΔhk .. B **17** יצחק: 1° A .. B / Q | שם: AD²FNPQX²Y¹ϱϑϵϱϳΔhk ·: B **18** יצחק.. Q : BG¹ | המים: ABE² | חפרו: Ᾱϳ | אביו.. 1° Qϱ Δ / ϵ : AIY¹ϑ | אברהם: AC–FINPQW¹X²Y¹*ϱϑϵϱϳΔhk .. B / Y¹ (*s. m.*) | כשמות.. B | אביו: 2° A–E²IPQW¹X²Y¹ᾺϱϑϵϱΔh .. FG¹k **19** בנחל: ABD²G¹IᾺϑϳ .. PQϵϱΔh / W¹ | חיים: A–G¹IPQW¹X²Y¹ϱϑϵϱϳΔhk **20** יצחק: D²Fϑk / Q | לאמר.. A–D²NPQW¹Ᾱ ϱϑϵϱΔhk | המים: BD²FG¹IPQX²ϱϑϵϱϳΔhk ·: C .. Y¹ / W¹ | עשק.. AB / Y¹Δ : X² | עמו: A–D²FG¹INPW¹ X²Y¹ᾺϱϑϵϱϳΔhk —: Q *del* E² **21** אחרת.. ABE²Ᾱ / Q | עליה: AX²Y¹ϑϳ .. ϱ / Q | שטנה: A–IPW¹X²ϱϑ ϱΔk —: Q .. Y¹Ᾱ **22** משם: AQY¹Ᾱ | אחרת.. Qϱ / D² : ϑ | עליה: ABIX²Y¹ϳ .. ϱ / Q | רחבות.. A : CD² F–IPQW¹Y¹ᾺϱϑϵϱϳΔk ·: B | ויאמר.. ABϱ / Fϑϵ | עתה / Q | לנו.. Ᾱ : B | בארץ: C–G¹IQX²Y¹Ὰϑϵϱϳ .. ABH ϱϱΔ **24** ההוא.. ABQᾺϵ : D²G¹IW¹X²Y¹ϑϱϳ | ויאמר.. ϱ | אביך: BIX²Ᾱϑ .. FQϱϱ | תירא.. D²ϱϵ / Qϑ : G¹ | אנכי: Y¹ | וברכתיך / Y¹ : A–E²G¹HIPW¹X²Ὰϱϑϵϱϳ —: Q |

§ k §וימכר את בכרתו ליעקב 34ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עד(.)שים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו
¶ o את הב¶כרה׃—

XXVI 1ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראישון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך
¶ p פלשתים גררה 2וירא אליו יהוה ¶ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך 3גור בארץ
הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האלה והקמתי את השבעה אשר
נשבעתי לאברהם אביך 4והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האלה
והתברכו בזרעך כל גוי הארץ 5עקב אשר שמע אברהם אביך בקולי וישמר משמרתי מצותי
חקתי ותורתי׃—

6וישב יצחק בגרר 7וישאלו אנשי המקום על אשתו ויאמר אחתי היא כי ירא לאמר אשתי היא
פן יהרגוני אנשי המקום על רבקה כי טובת מראה היא 8ויהי כאשר ארכו לו שם הימים וישקף
אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו 9ויקרא אבימלך ליצחק
ויאמר אך הנה אשתך היא ואיך אמרת אחתי היא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה

ABCD²E²FG¹INPQW¹X²Y¹ΛϑΔϵϵϑϑβΔhkop

33 בכרתו] בכורתו C–G¹INP (ו *i. l.*) QW¹X²ΛϑΔϵϵϑβΔhkp *del* o **34** וישת] וישתה I | עד . שים] ' *om* W¹ עדשם (*om* ') FN עד] חד h* (*vid*) *del* o | הבכרה] הבכורה C–G¹INQW¹X²ΛϑΔϵϵϑβkp *del* o
XXVI 2 וירא] ויראה X²ϑβp (ה *i. l. s. m.*) **3** גור] ו *om* A–G¹NPQW¹X²Y¹ΛϑϵϵϑβΔhk | השבעה] השבועה A–G¹INQX²ΛϑΔϵϵϑβhk **5** חקתי] חקותי CD²E²G¹INQW¹X²ΛϑΔϵϵϑβΔk | ותורתי] ותורותי C–FINPQ ΛΔϵϵϑβh* (ו 2° *eras*) k **7** אחתי] אחותי CE²G¹IW¹X²ΛΔβ **8** ארכו] הרכו CD²E²IX²Δϵ | החלון] האלון CE²IX²ϑ **9** אחתי] אחותי CE²G¹IQX²Λϑβ

---

34 נתן F *del* o | לעשו] D²I ' P | עד . שים AB עד . שם W¹ *del* o | וישת] CD²E²PΛϑh | ויבז D² (*p. m.?*) *del* o | עשו D²I ' P *del* o | הבכרה AB *del* o **XXVI 2** ויראה A–G¹IPΛΔϑβhk | ויראה ϑ | שכן ABX²k < W¹ | אמר AB FIX²ΛΔ < W¹ ⌐C ' hk ' Δ אמר D² (*s. m.*) **3** גר ϑ גור X² < W¹Λ ⌐C ' PΔ ' D² (*s. m.*) N | הזאת Λ | האלה F (*t. m.*) | והקמתי Λ | השבעה W¹ϑ ' Δ ' P **5** אב ך F (*t. m.*) | חקתי P ' h **7** על F (*t. m.*) | אחתי ABQβ < ϑ ' ϑ ' D² (*p. m.?*) Phk | ירא X² | היא 2° F (*t. m.*) | המקום 2° AB | מראה W¹ **8** כאשר F (*t. m.*) | ארכו F | בעד ABCϑ | מצחק D² < W¹ | את BD²FI (*s. m.*) QΛ **9** אמרת Λ | אחתי AB < W¹ ' D² (*p. m.?*) k

---

ליעקב: CD²FINPQW¹X²Y¹ΛΔϵϵϑβΔhkp .. AB / ϑ *del* o **34** לעשו: A | עד (.) שים: ABCE²FINPQX²ΛϑΔϵϵϑϑ βΔhkp / D² *del* o | .. וישת QY¹ : X² | וילך: QX²Y¹ϑϑΔ .. B / ϵ *del* o **XXVI 1** בארץ.. ABIQX² | אברהם: C–FINPQW¹X²Y¹ΛϑΔϵϵϑϑβhp : A .. B | אבימלך: A | פלשתים: A | גררה: A–G¹INPQW¹X²Y¹Λϑ Δϵϵϑβhkp **2** יהוה.. PQ : BCG¹IY¹ΔϑϑΔh : A (*f. p.*) | ויאמר.. ϑ | מצרימה: ABD²FIQX²Y¹ΛϑΔβΔh .. ϑΔ | אליך: A–E²IY¹ϑΔϑβ .. QΔ / ϵk **3** הזאת.. BΔβ / D²W¹ : AX² | עמך: A | ואברכך: ACD²FINX²ΔΔ .. BQ / W¹Y¹ϵk | האלה: ABE²FIPQX²Y¹ΛΔϵϵϑβΔp | אביך: A–D²IPQW¹X²ΛΔϵϵϑβΔh .. FY¹ / k **4** השמים.. ϑϵ / D²F : BCE²G¹IPQW¹X²Y¹Δϑϑβ Δh | האלה: A–FIQW¹X²Y¹ΛΔϵϵϑΔh .. ϑ / P | הארץ: CD²IX²Y¹ϑ .. ABFΛΔ **5** בקולי: BD²IPQX²ΛϑΔβ .. ϑk | משמרתי.. ϑ / Q : AΔ **6** בגרר: IX²ΛΔ .. ABD²Qϑϑ אשתו.. **7** W¹Y¹ : A–D²IQX²Λ ¿ϑ | ויאמר.. ϑ | היא 1° IPX²ΛϑΔϑβΔ .. ABD²Q ¿ϵ | ירא / Q | לאמר.. A–D²INQϑϑk | .. היא 2° ϑϵk : A–D²FIW¹X²Δϑϑ Δh | המקום: 2° A | רבקה.. ϑϑ / IPQ : AB | היא: 3° B–G¹INPQX²Y¹ΛϑΔϵϵϑβΔhk .. A **8** הימים.. NPQW¹ϑΔh : A–E²IX²Δϑϑ | החלון: AD²G¹INX²ΛΔ ϵϵϑk .. BPW¹Y¹ϑΔh / C | .. יצחק W¹ | אשתו: A FIPQX²Y¹ΛϑΔϵϵϑβΔk **9** ליצחק.. AΔϵβ (*vid*) Δ / Q : BCIY¹ϑϑ | .. ויאמר BPϑ | .. היא 1° NAΔ / CIPQh : X²ϑϵϑ ¿ϑ | היא: 2° BCD²FG¹INQX²Y¹Λϑϑ Δ .. A ¿ϑϑ ¿PΔh | .. יצחק BΔ / QΔϵ | עליה: *omn*

את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה 21 ויעתר יצחק ליהוה לנכח
אשתו כי עקרה היא ויעתר לו יהוה ותהר רבקה אשתו 22 ויתרצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן
§ Δ למה זה אנכי ותלך לדרש את יהוה 23 ויאמר יהוה §לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו
§ o ולאם מ§לאם יאמץ ורב יעבד צעיר 24 וימלאו ימיה ללדת והנה תאמים בבטנה 25 ויצא הראישון
אדמני כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו 26 ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקראו
שמו יעקב ויצחק בן ששים שנה בלדת אתם 27 ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה
ויעקב איש תם ישב אהלים 28 ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב:—
§ Y¹β ¶ D¹ 29 § ¶ ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף 30 ויאמר עשו אל יעקב הלעטני נא מן
האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום 31 ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי
32 ויאמר עשו הנה אנכי הלך למות ולמה זה לי בכרה 33 ויאמר יעקב השבע לי כיום וישבע לו

ABCD¹D²E²FG¹INPQW¹X²Y¹ΑΘΔΕΘΘΙβΔhop

מפדן — הארמי *om* X² **21** ליהוה] אל יהוה A–G¹IPQW¹ (א *i. l.*) X²ΑΘΔΕΘΙhp | לנכח] אל נכח X² **23** בבטנך] בבטניך A–G¹INPQW¹X²ΑΘΔΕΘhp *del* Δ | יאמץ] יחמץ CI *del* p | יעבד] ~ יבעד X² *del* Δ | צעיר] הצעיר ABF *del* Δo **25** אדמני] אדמוני ABD¹·²–G¹INPQX²ΑΔΕΘΙΔhp | עשו] עשע G¹ *del* Δ **26** בלדת] בלדתו G¹QΑΙ **29** ויזד] ויזיד p (י 2° *i. l. s. m.*) **30** הלעטני] הלעיטני CIY¹ΔΘ ~ הלעטיני F העלטני ABG¹Ιβhp העליטני E² הליטני QX²Α *del* o | האדם 1°] האדום ABD² (ו *p. m.?*) E²FIPQX²Αβ | האדם 2°] האדום D² (ו *i. l. s. m.*) E²IQX²Αβ **31** מכרה] ה *om* D²* (*i. l.*) F* (*i. l. s. m.*) | בכרתך] בכורתך CE²FG¹IN QW¹X²ΑΘΔΘβp בכורותך D² **32** בכרה] בכורה A–G¹INQW¹X²ΑΘΔΘβΔhp *del* o

---

22 אֹת ABCD²E²I (*s. m.*) PX²ΑΘh < W¹ **23** יפרֹדו W¹ *del* Δ | צֵעיר Ε הַצעיר AB ʿF *del* Δo **25** אדֹמני W¹ ⌒C ʿΒ | עשֹו D²FI < W¹ עשֹע G¹ *del* Δ **26** יצֹא X² יצֹא D² (*s. m.*) | אחֹות Δ | עשֹו D² FI < W¹ | ויקראֹו F (*t. m.*) | בלדתֹ ABCFNX²ΒΔΕΘ **27** עשֹו D²FI < W¹ ʿG¹ | אֹיש 1° B | ידֹע W¹ | ישֹב AD² (*p. m.?*) X² ⌒C | אהֹלים D² (*s. m.*) **28** עשֹו D²FI < W¹ **29** ויזֹד D²G¹Q < W¹Α | עשֹו D²FI **30** עשֹו D²FIo (*s. m.*) | העלֹטני G¹ *del* o | האדֹם 1° G¹ΒΔΕΘΙo < W¹ ⌒C ʿh האדֹום P | האדֹם 2° ABG¹NΒΘΙ ⌒C ʿΕΔ ʿh האדֹם W¹ | אדֹום W¹ **31** מכֹר D²* | בכֹרתך AB **32** עשֹו D²I < W¹ *del* o | בכֹרה Y¹ ʿΕ בכורה W¹ *del* o **33** השבֹע F (*t. m.*) *del* o

---

ארם: BX²p ·:A (*f. p.*) /Ε | הארמי: 1° I | לאשה: A–D¹·²FG¹IPW¹X²ΑΘΔΕΘΙhp –:Q **21** יהוה: 1° X² | אשתו.. 1° ABp :X² | היא: CD¹·²FPX²ΑΔΕΘΙ |:p ..Β /Q | יהוה.. 2° Δp :ABCD²E²G¹INQW¹X²ΑΒΕΙ | אשתו: 2° A–D¹·²FΔp ..Β /Q **22** בקרבה.. Α :CD¹·²G¹INPQW¹X²ΒΔΕΘΙp ¿A ¿B | ותאמר.. ABΒΕ | אנכי: ABD¹·²FIPQX²Β (*vid*) Δh ..Ε ¿p | יהוה: ABD²–G¹INQX²ΒΔΕΙhp –:D¹PΘ |:C **23** לה.. BD¹ΒΔ /D²FQΕp :ACX² | ..בבטנך W¹ΒΘ /FQΕ :CD¹ (*vid*) D²PΔΙp *del* Δ | יפרדו: A–FIPQW¹X²ΑΔΕΘΙhp *del* ΒΔ | יאמץ.. ABCD¹ΙΒΘo /D²QW¹Ε :Δ *del* p | צעיר: C–G¹IPQX²ΑΒΔΘΙhp /Ε *del* Δo **24** ללדת: AG¹P ΒΔΙ ..BQW¹Ε *del* p | בבטנה: A–FIPQW¹X²ΑΒΔΕΙhp *del* Δo **25** אדמני: AB | שער: ABCD²IPX²ΑΕΙ ..ΒΔh /FQΘΙ *del* o | עשו: A–D¹·²FIPQW¹X²ΑΒΔΕΘhop *del* Δ **26** אחיו.. BΒ /Q :A *del* o | עשו.. FPQ Βhp :ABCD²E²Α *del* Δ | יעקב: C–FPQX²ΑΒΔΕΘΙΔhp ..AB *del* o | אתם: A–G¹IQX²ΑΒΔΘΙp *del* Δo **27** הנערים.. Β :AC–FIPQX²ΑΕΘΔop | שדה: A–D¹·²G¹IPQX²ΒΔop | אהלים: BD¹·²–G¹INQX²ΑΒΔΕ ΘΙΔop –:A **28** בפיו: C–E²G¹QX²ΑΒΔΘop ..ABΔ **29** נזיד: CIX²Εβo ..ABQp | השדה.. Β :A *del* o | עיף: A–G¹IPQX²Y¹ΑΒΔΕΘΙβΔhop **30** יעקב.. BQΒβΔp /FΔ :AX² *del* o | הוה/ p :X²Ι ·Β | אנכי: D²FX²Y¹Δho –:P ..I | אדום: A–FINPQW¹X²ΑΒΔΕΘΙβΔhp *del* o **31** יעקב.. ABΒ /Δ | לי: A–FINPQX²ΑΒΔΕΙβΔhp –:Θ *del* o **32** עשו.. Bp /QΕ *del* o | למות: D² ..ABCIQ | בכרה: B- G¹IN PW¹X²Y¹ΑΒΔΕΘΙβΔhp –:AQ *del* o **33** יעקב.. ABΒ /p | כיום.. Q :FIY¹ | לו: A- D²FG¹IPW¹X²ΑΒ ΔΘΙβΔo ..Q /Ε |

6 ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל
ארץ קדמה:—
7 ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים 8 ויגוע וימת אברהם
בשיבה טובה זקן ושבע ימים ויאסף אל עמיו 9 ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה
§ o אל שדה עפרון בן צהר החתי אשר על פני ממרא 10 השדה אשר קנה אברהם מאת בני חת שם
קבור אברהם ושרה אשתו 11 ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם
באר לחי ראי:—
12 ואלה תולדת ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם 13 ואלה שמות
¶ β בני ¶ישמעאל בשמותם לתולדתם בכור ישמעאל נבאות וקדר ואדבאל ומבשם 14 ומשמע ודומה
ומשא 15 חדד ותימה יטור נפיש וקדמה 16 אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם בחצרותם ובטירתם
שנים עשר נשיאם לאמתם 17 ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה ושבע שנים ויגוע
וימת ויאסף אל עמיו 18 וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים באכה אשורה על פני כל
אחיו נפל:—
¶ Δ ¶¶ o 19 ¶ואלה תולדת יצחק בן אב¶רהם אברהם הוליד את יצחק 20 ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו

ABCD¹D²E²FG¹INPQW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶβΔhop

6 הפלגשים] הפילשים ABD¹FG¹PW¹ᴳᴱᴳᴶβΔp 8 ויגוע] ויגבע X² | ו om A–G¹INPW¹X²ᴬᴳᴰᴳᴶΔhp | עמיו] 2° om ABCNPQ
11 ראי] ראה AD²E²G¹IQX²ᴬᴰᴶop del β 13 לתולדתם] לתולדותם QX²ᴳ | ואדבאל] ואבדיל G¹X² 15 חדד] הדד A–G¹INPW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶΔhop | נפיש] ונפיש AB 16 בחצרותם]
בחצירותם E²X² | ובטירתם] ובטירותם A–G¹NPX²ᴳᴰᴳᴶΔhop ובטרותם IQᴬ | נשיאם] ~ נשאים X² נשיאים
A–G¹NPQW¹ᴬᴳᴰᴱᴳᴶΔhop 17 עמיו] י om ABCD²E²FG¹IN* (i. l.) PW¹X²ᴬᴳᴰᴳᴶΔhop 20 בקחתו]
בקחתו I באקחתו ᴬ |

---

6 בנו D² | קדמה 1° AB ᴶ3 (p. m.?) | קדמה 2° AB קדמה F (t. m.) del β 8 זקן ABF < W¹ del β |
ושבע ABFIPQᴬᴳᴰ < W¹ ⌐C del β | ימים F (t. m.) | ויאסף D²FI (s. m.) ᴬ | עמיו ᴱ עמו D² עמיו F (¹ t. m.)
9 אל 2° AB del β | ממרא D² (s. m.) 10 מאת D²Pᴰ < W¹ del β | חת W¹ del β | קבור F (t. m.) 11 ראה
D² del β 12 תולדת op 13 ואדבאל ᴳo ואדבל Nh < ᴬ 15 הדד D¹o | נפיש G¹ | וקדמה FP
16 בחצרותם F (t. m.) | ובטירתם W¹ ובטירותם G¹ 17 ויגוע N | ויאסף D²I (s. m.) ᴬᴶ | עמו D² ᴶ ᴱ
עמי F (¹ t. m.) 19 תולדת p

---

6 לאברהם.. ABΔ | מתנות: BCE²INPQX²ᴬᴳᴰᴱᴳᴳΔ .. A /p del β | בנו.. B :AD²E²NQ del β | חי.. D¹ᴳ
/NQᴳ :FᴰΔ |:AB del β 7 חי: D¹FG¹IW¹X² |:AB —:D² .. QᴳᴱΔ del β | שנים: A D¹·²FG¹IPQW¹X²ᴬᴳᴰ
ᴱᴳᴶhp del β 8 ויגוע.. ᴱ :E²Δ del β | אברהם.. N :A | טובה / F :I | ימים: ABE²IW¹X² .. ᴳ / NQ del
β | עמיו: ABCD¹E²G¹NPQW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴳΔhp 9 יצחק.. ᴳ :AB del β | בניו.. ᴳ / D² :ABX² | המכפלה..
F del β | החתי: B del p | ממרא: A–G¹IW¹ᴰᴱᴳ .. QᴳP del β 10 חת: ABCD¹G¹INPQW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶhp
.. F / D² del β | אשתו: AC–FIPQW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶβΔhp / N del o 11 אברהם.. ABQᴰ / D² :E²X²ᴬᴳ del p |
בנו: C G¹INPQX²ᴬᴳᴰΔop :A .. Bᴳ del β 12 אברהם: G¹W¹ᴰ .. ABp del β | לאברהם: C FINPQW¹X²
ᴳᴰᴱᴳᴶΔhop .. AB del β 13 לתולדתם: A–D¹·²G¹IPQᴰᴱᴳᴳΔhop | נבאות: ABD¹Pᴳᴳ Δho 14 ומשמע:
A | ומשא / D¹o :Bᴳ 15 ותימה.. ᴳ :ABI del o | וקדמה: BCD¹·²FG¹INW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶΔop —:Q / Ph
16 ישמעאל.. ᴰ / BQ :ACD¹FG¹INPX²ᴳᴳΔh del o | ובטירתם: CD¹FIPᴰhop / Qᴱ | לאמתם: C G¹INQX²ᴰᴱ
ᴳᴶop .. ABPᴬh 17 ישמעאל / Q :AD¹Fo | שנים: ACD¹·²FG¹IPW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶhp .. Q del o | עמיו:
A–FIPX²ᴳᴰᴳᴶΔhop —:Q 18 שור: C | מצרים / D² del o | אשורה: D¹FNPQᴬᴰᴳop .. ABΔ / C
19 אברהם: 1° D¹E²FPX²ᴰᴱᴳᴶhp .. AQᴬᴳ | יצחק: AC FIPQX²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶhp .. AB 20 שנה: ABW¹X² |
בקחתו: A |

ויאמרו לה אחתנו אתי הוי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער איביו [61]ותקם רבקה ונערתיה
§ β § ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך:—
[62]ויצחק בא במדבר באר לחי ראי והוא ישב בארץ הנגב [63]ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב
וישא עיניו וירא והנה הגמלים באים [64]ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל
[65]ותאמר אל העבד מי האיש הלז ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף
ותתכס [66]ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה [67]ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח
את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו:—
XXV [1]ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה [2]ותלד לו את זמרון ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת
§ D¹ ישבק ואת שוח [3]ויקשן ילד את שבא ואת דדן § ובני דדן היו אשורם ולטשים ולאמים [4]ובני מדין
עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה [5]ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק בנו

ABCD¹D²E²FG¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓβΔhp

60 אחתנו] אחותנו CE²G¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΓΔp | זרעך] זרעיך ABC (*s. m.*, C* ~ זעריך) D²E²G¹INQW¹Δ ΕΘΔp **61** ונערתיה] ונערותיה I **62** ראי] ראה D²E²G¹IX²ΛΔp *del* β **63** לשוח] לשוא X²Γ *del* β **65** ותתכס] ת 1° *om* D²* (*i. l. p. m.*) FI **66** ליצחק] הוא Θ* (*corr. s. m. in* ליצחק) **67** ויבאה] ויביאה A–D² FG¹INPQW¹ΛΘΔΕΘΓΔp *del* β ~ ויבאיה E² | האהלה] האחלה Λ | אמו 1°] עמו N **XXV 1** ויסף] ויוסיף β | קטורה] קיטורה C–FIQX²ΛΔΘΓ *del* β **2** שוח] שוע Γ שוע p *del* β **3** ילד] הוליד AB | ולטשים] ולטשאים AB ~ ולטאשים FΔ *del* β **4** עיפה] איפה D²IX²Δ | ועפר] ואפר ABCD²E²FG¹INPQW¹ X²ΛΘΔΕΘΓβΔhp | וחנוך] 1° *om* D¹·²FG¹NPQW¹ΛΘΓΔhp *del* β | ואבידע] ואבידה PX² | קטורה] קיטורה CD²E²FIQX²ΛΔΘΓp

---

60 אחתנו AB ʹ D² (*p. m.?*) אחותנו N | אתי D²X²ΛΓ אתי F (*t. m.*) | זרעך PX²ΘΓh < Λ | איביו F (*t. m.*) **61** ונערתיה N **62** במדבר F (*t. m.*) | ראה Θ ראי D² *del* β | ישב D² (*p. m.?*) X² *del* βp **63** בשדה D² (*p. m.?*) *del* β **64** ותפל W¹ **65** בשדה D² (*p. m.?*) *del* β | אדני D² (*p. m.?*) *del* β | ותתכס AB ותתכס ΛΘΓ **67** ויבאה h ויביאה P *del* β **XXV 1** ויסף AB | קיטורה F (*t. m.*) *del* β **2** זמרון F (*t. m.*) **3** הוליד AB **5** בנו F (*t. m.*) *del* β

..לה QΘp / W¹ : AB | אחתנו F : AB | אתי.. Θ : I | רבבה: A–E²INQW¹X²ΛΘΔΕΔ ..p | איביו: A–G¹IP QΛΔΕΓΔhp **61** ..ונערתיה Δ : B | הגמלים: ABD²IPX²h *del* β | האיש: CD²E²G¹IPQX²ΛΘΔΘΓhp ..AB / FΕΔ *del* β **62** ראי: D²IPX²h ..BQΛΕΔ / p *del* β | הנגב: C–G¹NPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓβΔhp ‹:I ..AB **63** ערב: A–E²G¹NPX²ΛΘΔΘΓΔh ..FQ / Ε ¿I *del* p | עיניו.. A / Q *del* β | וירא.. ΙΘΕ *del* β | באים: A–G¹I NPQX²ΛΘΔΕΓβΔhp **64** עיניה / Q *del* β | יצחק: FX² / Ph | הגמל: A–D²G¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓΔhp *del* β **65** ..העבד 1° BIQΘΕΔp / W¹ : A | הלז / F : B *del* β | לקראתנו ¿ NQΘΔΕΘ ¿ PW¹ ‹:F ..βΔ : A–D²G¹IX²ΛΓ *del* hp | העבד / 2° Ε | אדני: CE²FIPQΔΕΘΔhp I : AB ..D² *del* β | ותתכס: C–FIPQX²Λ ΘΔΕΘΓΔhp / β I : AB **66** עשה: A–FINPQW¹ΛΘΕΘΓβΔhp **67** אמו / 1° β (*vid*) : AB (*vid*) D²–G¹ INPQX²ΛΘΔΕΘΓΔhp I : C *del* W¹ | רבקה / Q *del* β | לאשה: AB | ויאהבה: CD²INPQW¹ΛΘΕΘβ (*vid*) Δhp ..AB / C **XXV 1** אברהם / Q | קטורה: CE²FINPX²ΘΓhp ..ABQΛΔ *del* β **2** לו: B | זמרון.. Θ / Qp : ABI | יקשן.. Θ / Qp : ABI *del* β | מדן.. BΘ / Qp : ACIΓ | מדין.. BΘ / Qp : AI *del* β | ישבק.. Θ / Qp : IΓ | שוח: C–G¹INPQX²ΛΘΔΕΘΔh ..AB / p *del* β **3** שבא.. ABD²Θ : IΓ | דדן: 1° A–G¹IPQW¹X²ΛΔ ΕΘΓΔhp ..BΘ *del* β | דדן.. 2° BΕΔ : A | ולטשים: A *del* β | ולאמים: A–G¹INPQW¹X²ΛΔΕΘΓΔhp *del* β **4** מדין.. PΔh / Q | ועפר.. BD¹I / A (*vid*) Q *del* β | ואלדעה: D¹E²FG¹IPX²h ..ABQΔ | קטורה: B–G¹IN PQW¹X²ΛΘΔΘΓΔ ‹:A (*f. p.*) —:p ‹:Ε *del* β **5** בנו: A–E²IPQX²ΛΘΔΕΘΔhp *del* β

¶ β ילדה לו מלכה ואשים הנזם על אפה והצמדים על ידיה [48]ואקד ואשתחוה ליהוה ואברך ¶ את יהוה
אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדני לבנו [49]ועתה אם ישכם
עשים חסד ואמת את אדני הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה אל הימין או אל השמאל [50]ויען לבן
ובתואל ויאמרו מיהוה יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע וטוב [51]הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי
אשה לבן אדניך כאשר דבר יהוה׃—

[52]ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחוי ארצה ליהוה [53]ויוצא העבד כלי כסף וכלי
זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה [54]ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר עמו
וילינו ויקמו בבקר ויאמר שלחוני לאדני [55]ויאמרו אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או חדש
ואחר תלך [56]ויאמר אליהם אל תאחרו אתי ויהוה הצליח את דרכי שלחוני ואלכה אל אדני
¶ k [57]ויאמרו נקרא לנערה ונשאל את פיה [58]ויקראו לרבקה ויאמרו לה התלכי עם האיש הזה ותאמר ¶
אלך [59]וישלחו את רבקה אחתם ואת מינקתה ואת עבד אברהם ואת אנשיו [60]ויברכו את רבקה

ABCD²E²FG¹INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶβΔhkp

47 והצמדים] והצמידים A–G¹INP* (י 1° *i. l.*) QW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳΔhk *del* Fp **48** ואשתחוה] ואשתחוי BCE²F G¹INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔhkp *del* Fβ | הנחני] חנהני X² **49** הגידו 2°] אגידו Q | אל (*bis*)] על A–FINPW¹ X²ᴮᴰᴱᴳᴶΔhkp | השמאל] א *om* X² **51** ותהי] ותהיה CE²FINQW¹X²ᴮᴰᴳᴶΔkp ~ ותיה D² (*s. m.*, D²* ותהי) **53** ויוצא] ויוציא FG¹ᴬk **54** וילינו] י 2° *i. l. s. m.* p **58** התלכי] י *om* P התהלכי ᴳ | עם אם X² | אלך] הלך E²Qᴮ* *vid* (א *s. r.*) **59** אחתם] אחותם CE²G¹IPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴶhp

---

אפה h (*s. m.*) < W¹ *del* β | והצמדים N **48** ואשתחוה D² *del* β | בדרך I (*s. m.*) | אמה ABI ᴳ | לקחת ᴰ | אדני 2° D² (*p. m.?*) **49** את A–G¹IX²ᴬᴱᴳᴶkp < W¹h | אגידו Q | על 1° D²Pᴱ **50** יצא AB יצא D² (*p. m.?*) **51** ולך CD²IX²ᴬᴰᴶh ᴳ E²PΔ | ותהי G¹PᴬᴱΔh ותהיה F (*t. m.*) | לבן D² **52** שמע F | וישתחו F (*t. m.*) **53** ויוצא ᴰ ᴳ E² < C **54** עמו h **55** תשב AB | אתנו ABD²FW¹ᴬᴰᴶ | חדש F (*t. m.*) **56** אתי D² (*p. m.?*) | אל 2° F (*t. m.*) | אדני D² (*p. m.?*) **57** לנערה D² (*p. m.?*) לנערה F (*t. m.*) | ונשאל F (*t. m.*) | את AB / F (*t. m.*) **58** ויקראו AB | התלכי AB התהלכי ᴳ **59** אחתם AB ᴳ NΔ ᴰ D² (*p. m.?*)

מלכה: ACD²E²INQX²ᴮᴰᴳᴶΔk ..F / β (*vid*) *del* p | ..אפה ᴮ / BQᴱ :AE²ᴬp *del* Fβ | ..והצמדים B *del* Fp | ידיה: A–E²INPQX²ᴬhp ..ᴮ / ᴱ *del* β **48** ליהוה: ABD²E²FIPQX²ᴰᴱᴳᴶΔhk *del* p | ..אברהם BPh / Q :AD² IᴬΔ *del* p | / אמת Q :ABIN | לבנו: A–G¹INPX²ᴬᴮᴰᴱᴳΔhkp —:Q **49** ועתה / BD²FINPQW¹ᴰᴱᴳΔkp | ואמת: Bh :A | אדני: X² | לי: 1° ABFINPX²ᴮᴰᴳᴶΔk ..W¹ᴱ / Qp | ..לא ᴮ / ABQᴰp | אדני: X² | ..לי 2° NᴳΔ :ABD²IX²ᴬᴮᴰ *del* p | השמאל: B–FINPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔhkp :A **50** ובתואל / Q :G¹I | ..ויאמרו ABD²I ᴮΔp / Qᴰ :PW¹ᴱh | הדבר: INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱΔh ..AB / D² *del* p | ..רע Q :AD²Δ | וטוב: BCFINPX²ᴰᴶhkp /Qᴱ **51** ולך: ABD²E²G¹INPQX²ᴬᴰᴳᴶΔhpk / ᴱ | ..אדניך BCNQᴮᴳ / k :AX²ᴬ **52** דבריהם: AG¹I PX²h ..BQᴬΔkp / D² | ליהוה: A–E²INPQX²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶhkp **53** ..ובגדים ᴮp (*vid*) / Q :ABD²ᴬᴶk | לרבקה: ABD²FINPQW¹X²ᴰᴱᴳᴶΔhkl ..ᴮ / C | ומגדנות: A | ולאמה: ABE²PQᴬᴰΔh ..ᴮp / D² **54** ויאכלו: A | ..וישתו ᴱ / FQ :D²P | ..עמו p / Q :ACD²IW¹X²ᴬᴮᴳᴶ ¿Ph | וילינו: BPQW¹ᴰᴱΔp ..ᴮ | ..בבקר ABᴮᴱ / Q :CE²IPX²ᴬᴮᴶh | ..ויאמר ᴮ / D² | לאדני: A–D²FG¹INPQX²ᴰᴮΔhp ~ᴮ ¿ᴱ ¿k **55** ויאמרו / D² | ואמה / Δ :BI =:A (*f p*) | תלך: A E²G¹IPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔhkp **56** אליהם / D²Qᴰ | ..אתי Qᴰ / Aᴱ | דרכי: ABD²NPQX²ᴰΔh / Qᴮ | ..שלחוני P | אדני: ABCFINQW¹X²ᴬᴰᴱᴳΔhp ~ᴮ **57** ..ויאמרו ABD²p | פיה: A–FINPW¹X²ᴬᴮᴰᴳᴶΔhp ..Qᴮ ¿ᴱ **58** ..לרבקה Δ / Q :AA | ..לה ᴮ / D²Pᴱᴱ | הזה¿ D²N / ᴰᴱ | PQᴮᴮh ¿Bᴰᴱp :FW¹ :X²ᴬᴶ ..IΔ | אלך: A–G¹INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴳᴶΔhp :ᴱ **59** אחתם / Q :AD² | מינקתה: ABCᴰ ..W¹ᴮ | אנשיו: AD²FG¹NPQW¹ᴮᴰᴱᴳΔhp ..C **60** רבקה: CIX² |

אשר לו [37]וישבעני אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי ישב בארצו [38]כי
אם אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני [39]ואמר אל אדני אולי לא תלך האשה
§ h אחרי [40]ויאמר אלי יהוה אשר התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך §ולקחת אשה
לבני ממשפחתי ומבית אבי [41]אז תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית
נקיא מאלתי:—

Δ ¶ ¶[42]ואבא היום אל העין ואמר יהוה אלהי אדני אברהם אם ישך נא מצליח דרכי אשר אני הלך
עליה [43]הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היצאת לשאב ואמרתי אליה השקני נא מעט
מים מכדך [44]ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר הוכיח יהוה לבן
אדני [45]אני טרם אכלה לדבר אל לבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד העין ותשאב ואמר
Δ § א§ליה השקני נא מעט מים מכדך [46]ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם גמליך אשקה
§ p ואשתה וגם הגמלים השקתה [47]ואשאל אתה ואמר בת מי אתי §ותאמר בת בתואל בן נחור אשר

ABCD²E²FG¹INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶβΔhkp

37 וישבעני] וישביעני FG¹NPQX²ᴬᴳΔk ~וישבעיני C **41** תנקה] תנקי E²k (ˈ *s. r.*) תנקיא A–D²FG¹IN PQW¹X²ᴬᴮᴰᴱβΔh **42** ואבא] ואבוא ABD² (ו *i. l. s. m.*) E²G¹INPQᴬᴮᴳβhk ואבו X² | הלך] אלך W¹ **43** נצב] נציב Ph* (ˈ *exst*) | העלמה] העלימה I | היצאת] היוצאת D²E²PQᴬᴰh | השקני] השקיני C–G¹INPQW¹ X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶβhk | מכדך] מכדיך A–G¹INPQW¹ᴬᴮβhk **45** השקני] השקיני C–G¹INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔhk *del* β | מכדך] מכדיך C–G¹INPQW¹ᴬᴶβhk *del* Δ **46** ותורד] ותוריד E²G¹IPQX²ᴬβh *del* Δ | אשקה] השקה CIX²ᴰ *del* βΔ | השקתה] אשקתה D²PQᴬᴶβ

---

37 וישבעני AB ˈD² | אדני D² (*p. m.?*) | לבני D²F < W¹ | ישב D² ˈX² **38** ולקחת ᴬ | לבני FᴬX < W¹ **39** ואמר ABD²FX²ᴰ < W¹ᴬ ˊC ˈE²ᴶ ˊI (*s. m.*) **40** אתך D²QᴬᴶΔ | ולקחת ᴬ | לבני D²ᴬ < W¹ **41** תנקיא F (*t. m.*) | והיית ᴬ | נקיא F (*t. m.*) **42** ואבא ᴰ < W¹ ˊC ˈᴶ ואבוא ᴱ | ואמר AFIX²ᴶh < W¹ᴬ ˊCD² ˈk | אדני D² (*s. m.*) | אני F (*t. m.*) **43** נצב ᴬᴶ | העלמה ᴬ < W¹ ˊC העלימה I | היצאת ᴳ < W¹ᴶ | השקני AB | מכדך X²ᴰ ˈᴱ מכדיך F (*t. m.*) **44** אתה D² < W¹ | אדני D² (*p. m.?*) **45** העין F (*t. m.*) *del* β | ואמר ABD²*FIX²ᴬᴮᴰᴳh < W¹ ˊC ˊD² (*s. m.*) | השקני AB *del* β | מכדך ABX²ᴰ ˈᴱ *del* Δ **46** ותורד N **47** אתה A ˊD² (*s. m.*) *del* βΔ | ואמר ABFIX²ᴰᴳᴶ < W¹ᴬ ˊC ˈᴱ ˊD² (*s. m.*) h (*s. m.*) ˈk *del* βΔ | אתי ABD²*F*NᴬᴶΔ אתי F (ˈ *s. m.*) אתי D² (ˈ *t. m.*) |

לו: 2° ABD²FQX²ᴬᴮᴰᴱᴶβΔk ..C **37** אדני: D²FNᴰᴱk / Q | לאמר.. ABD²G¹NPQW¹ᴮᴰᴱᴳβk / F :IX²Δ ¿C | / הכנעני k | :בארצו A–E²INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶβΔ /k **38** תלך: A | :משפחתי ABD²G¹N (*vid*) W¹ X²ᴬᴰᴳβ ..PQᴮΔ | לבני: A–D²FIPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴶΔk **39** אדני.. ᴱ / IQᴰ *del* W¹ | :אחרי A–FINPQX²ᴬᴮ ᴱᴳᴶβΔ ¿k ¿ᴰ *del* W¹ **40** אלי.. ABᴱᴳβΔk / D²I :ᴬᴰᴶ *del* F | יהוה.. BD² | :לפניו ABIX² ..W¹ᴮΔ / Qᴱk *del* F | אתך.. Δ :AX²β | :דרכך ACD²G¹INPQW¹X²ᴬᴰᴱᴳᴶk | אבי: A–D²IX²ᴮᴰᴱᴶβk ..FQΔ **41** מאלתי.. 1° ᴱk :E²NQᴳᴶΔ | :משפחתי CD²FIX²ᴮᴰᴶ / Q | לך.. BNᴮᴳΔk / ᴱ :AD²G¹IPX²ᴬᴶh **42** :העין IX²β ..ABCW¹ᴮ / FQ | ואמר.. ᴱβ / D²Qk :ᴶ | יהוה / B | אברהם.. ABD²FPQᴬhk / Qᴮᴱ :CIW¹X²ᴰβ | :עליה A–E²G¹INPQX²ᴬᴮᴰᴳᴶβhk ..F / ᴱ ‹·› ᴮ **43** :המים AD²E²G¹INX²ᴬᴮβ ..QW¹ᴮᴱ / Fᴰ | לשאב.. BG¹ᴬᴮᴰβ / Fᴱ :AD²E²IX²ᴳᴶk | אליה.. Bᴮβ / D²Qᴱ ‹·›A | :מכדך A–D²G¹IPQW¹X²ᴬᴰᴳβhk / ᴱ ‹·› ᴮ **44** אלי.. A / Qᴰ :B | :שתה X² | :אשאב IX²ᴰβ ..ABD²FQᴮᴱᴳ / k | אדני: BD²E²FIPQW¹X²ᴮᴰβhk ..Aᴱ ¿A **45** לבי.. IQᴮ / ᴰ :ABCE²NX²ᴬᴳk *del* β | שכמה.. FA :ABD²IPQW¹X²ᴮᴰᴱᴳβk | :ותשאב E²G¹INPX²ᴬᴰᴳβ (*vid*) hk ..BD²Qᴮ / Fᴱ | אליה / Q :ABΔ | :מכדך A–G¹INPQW¹X²ᴬᴰᴱᴳhk / β ‹·› ᴮ *del* Δ **46** מעליה.. D²QA :A BIX²ᴳᴶ *del* β | שתה.. ᴮᴳ / QW¹ :ABᴳ | :אשקה ABCIQW¹X²ᴬᴮᴰΔk ..F *del* β | ואשתה.. ᴮ / CQ :W¹X² *del* β | :השקתה A–E²IPQX²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶβΔhk **47** אתה / B *del* βΔ | אתי ¿ D²NQᴮᴰᴳk ¿ᴱ ‹:W¹A ..BF :ACE²G¹IX²ᴶβΔ | / ותאמר ᴰ *del* F |

24 ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור 25 ותאמר אליו גם תבן גם מספה רב
עמנו וגם מקום ללין 26 ויקד האיש וישתחוי ליהוה 27 ויאמר ברוך יהוה אלהי אדני אברהם אשר
לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אברהם אנכי בדרך נחני יהוה בית אחי אדני:—

§ β 28 ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה 29 ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש
החוצה אל העין 30 ויהי כראותו את הנזם ואת הצמדים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבקה
אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין 31 ויאמר בא
ברוך יהוה למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים 32 ויבא האיש הביתה ויפתח הגמלים
ויתן תבן ומספה לגמלים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו 33 ויושם לפניו לאכל ויאמר
לא אכל עד אם דברתי דברי ויאמרו דבר:—

34 ויאמר עבד אברהם אנכי 35 ויהוה ברך את אדני מאד ויגדל ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב
ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים 36 ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתו ויתן לו את כל

ABCD²E²FG¹INPQW¹X²ΛϑΔϵϑϑβΔk

27 בית] ביתה AB* (ה *eras s. m.*) | אחי *om* I* (*i. l. s. m.*) 28 ותגד] ותגיד A–D²IPW¹ΛΔϑ | אמה]
עמה P | האלה *i. l. t. m.* ϑ 29 וירץ לבן *s. r. s. m.* ϑ 30 הצמדים] הצמידים A G¹INPQW¹X²ΛϑΔϵ
ϑβk | וכשמעו אחתו *om* Λ | אחתו 1°] אחותו CD² (ו *i. l. s. m.*) E²G¹INW¹X²ΛϑΔϑϑβΔ (ו 2° *om*) | אחתו 2°]
אחותו CD² (ו *i. l. s. m.*) E²G¹IPX²ΛΔϵ | העין] האין X² 33 אכל] אוכל D²FG¹* (ו *eras*) βk 35 וכסף]
ו *om* ABCE²G¹INPQW¹ΛϑΔϑϑβΔk | ועבדים] ו *om* ABE²NQW¹ΛϑϵβΔk | וגמלים] ו *om* ABβ | וחמרים]
וחמורים C–G¹INPQW¹X²βk

---

24 ילדה AB 25 מספה F (*t. m.*) | ללין F (*t. m.*) 27 אדני (*bis*) D² | בדרך D² (*p. m.?*) | ביתה
AB* 28 ותגד G¹N ˙E²ϵ | כדברים D² (*p. m.?*) 30 אחתו 1° AB ˂W¹ ˙D² ˊPk | אחותו ϑ | אחתו
2° B ˂W¹ ˙D²Δ ˊNk ˙F (*t. m.*) אחותו ϑ *del* β | העין X² 32 ויפתח I | אתו A–D²FQΛΔϑϑ ˂W¹
33 ויושם F (*t. m.*) | אכל AD²E²IX²Δϑ ˂W¹Λ ˘C ˊN | ויאמרו F (*t. m.*) 35 אדני D² (*p. m.?*) *del* β |
ובקר D²F | וכסף Δ ˙ϵ | ועבדים C ˙ϵ ¯k | וחמרים ϑ ˂Λ ˙P וחמורים W¹ 36 אדני D²
(*p. m.?*) | לאדני D² (*p. m.?*) | זקנתו AB זקנתו F (*t. m.*) *del* β

---

24 ..אליו P /QΔ | אנכי: Δ I:A ..BFN /k | לנחור: C–G¹INPQW¹X²ΛϑϑΔk ¸ϵ ..AB 25 ..אליו A
BFϑΔ /Qϵ | עמנו: AX²Λ ..BD²N /Q | ללין: C–G¹INQW¹X²ΛϑΔϑϑΔk I:ϵ ¸B ˂:AP (*vid*) 26 ליהוה:
BCD²FG¹INPQX²ϑΔϵϑϑΔkl ··:A (*f. p.*) 27 ויאמר..ABE²Δ /ϵ | אברהם..1° BΛ /Q :D²ϑ ˂:A | אברהם:
2° C–G¹IPQX²ϑΔϑΔk ˂:A ..B /ϵ | בדרך..Δ :E² | יהוה..2° B :X²Λ 28 הנערה: ABG¹ | אמה /C |
האלה: D²FPQX²ΛϑΔϑΔk ..AB 29 אח /ϑ | לבן: 1° ACD²E²INQX²ΛϑΔϵϑβ (*vid*) Δk ..BFP (*vid*) | העין:
ABD²E²INQX²ϑΔϵϑβΔk ..FP (*vid*) 30 אחתו..1° Qϑ /Fk :BD²IΛβ (*vid*) | אחתו: 2° BD²FNQW¹Δk |
לאמר..ABG¹NQW¹ϑΔϵϑΔk /FΛ :CE²IX²Λ | האיש: 1° FIPQX²ϑΔϵϑϑΔk ..AB | האיש..2° ABQ /ϵ :CD²
W¹X²Λϑ | העין: B–E²G¹IQX²ΛϑΔϵϑϑΔk ˂:A ..P (*vid*) /Fβ 31 ויאמר..BPϑΔ :X²ϑ *del* β | בא..ϑ
/BQΔϵ | יהוה: Fk ..Δ | בחוץ ¸Δϑ ..ABΔ /Q :E²G¹IΛ | הבית: X² | לגמלים: A–FINPQX²ΛϑΔϵϑ
ϑβΔk 32 הביתה: X² | הגמלים: ACINX²Δϵϑβ ..Q | לגמלים..FQΔ /ϵ :A–E²G¹IX²ΛϑϑβΔk |
רגליו /CΔ :AB *del* β | אתו: A–D²FG¹IPQX²ΛΔϵϑϑβk 33 לפניו: ABW¹ | לאכל..ABNQΛk :CD²E²
FIX²Δϵϑ | ויאמר..B /Q :ϵ | אכל: ϑ | דברי: CE²INQΛϵϑ ..ABϑΔ /k 34 ויאמר..ϵ /Q | אנכי:
G¹IX²ϑΔϵϑβ ..ABFQΛϑϑ /k 35 מאד..Nϵk /QΛ :ACE²IX²Δϑ | ויגדל: ABD²G¹NPQΛϑΔϵϑϑβΔk ..FI |
ובקר /Qϵ | וזהב /Qϵ | ושפחות /Q | וחמרים: ACD²E²INPQX²ΛΔϵϑϑΔk /Fβ 36 אדני: AB | לאדני:
A | זקנתו: BNQX²ΛϑΔβ ..AW¹ϑΔ /D²k |

אלהי אדני אברהם הקרא נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם 13 הנה אנכי נצב על עין
המים ובנות אנשי העיר יצאת לשאב מים 14 והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה
ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני
אברהם:—

15 ויהי הוא טרם כלה לדבר אל לבו והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן מלכה אשת נחור
אחי אברהם וכדה על שכמה 16 והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העין ותמלא
כדה ותעל 17 וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיני נא מעט מים מכדך 18 ותאמר שתה אדני ותמהר
¶ D¹ ותורד כדה על ידה ותשקהו 19 ותכל להשקתו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות ¶ 20 ותמהר
ותורד כדה על השקות ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו 21 והאיש משתה לה ומחריש
לדעת ההצליח יהוה דרכו אם לא:—

22 ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו וישם על אפה ושני צמידים
על ידיה עשרה זהב משקלם 23 ויאמר בת מי אתי הגידי נא לי היש בבית אביך מקום לנו ללין

ABCD¹D²E²FG¹INPQW¹X²ƛϐϑϵϭϫΔk

13 נצב] נציב P[f] | יצאת] יצאות ABD²E²QX²ϑ יוצאת P **14** הטי נא] חטי נא I הטני נא AB* (נ 1° *exst*) הטני (*om* נא) D¹FG¹ϑϵΔ | כדך] כדיך ABCE²FG¹INPQW¹ƛϐϑϭϫΔk | אשקה] השקה CIPϑ | הוכחת] והוכחת X² | ובה] ובא D² | אדע] ארה ϫ אדעה P **16** ידעה] ה *om* Nϭ **17** מכדך] מכדיך CD²–G¹ INPQW¹X²ƛϐϑϭk **18** ותורד] ותוריד CE²G¹IQX²ƛϭ | ותשקהו] ותשקיהו CD²X²ƛϐ **19** ותכל] ותכלה D²F Q | להשקתו] להשקותו ABCD²–G¹INPQW¹X²ƛϐϑϵϭϫk **20** ותורד] ותוריד CE²G¹QX²ƛϫ | אל] על G¹QX²ϐϑϵϫΔk | הביר] הבאר B **21** ההצליח] ה *om* CD²E²IX²ƛϐϵϭϫ החצליח ABG¹ **22** צמידים] י 1° *om* P, י 2° *om* X² **23** לי] לא N* (*corr in* לי *s. m.*)

---

12 ועשה] ƛ < W¹ **13** נצב] ϫ < ƛ | יצאת] ƛ ʼ C ʼ I (*s. m.*) ϭ יצאות AB יוֹצאֹת P (ʼ *p. m.?*) **14** אמר AB כדך] כדיך X²ϵ | הטי] הטני D² (*om* נא) הטני AB*ϫ הטני נא ϐ הטי נא CD²E²X²ϑ < W¹ƛ ʼ ϫΔ ʼ I (*s. m.*) ϭ | הטי] הטני F (*t. m.*) | אתה] אֹתה D² (*s. m.*) | הוכחת] ƛ הוכחת X² | אדני] D² (*p. m.?*) **15** ילדה AB **16** ותעל AB **17** הגמיני] F (*t. m.*) | מכדך] מכדיך ABϵ F (*t. m.*) **18** ותורד] N < W¹ ותוריד C **19** ותכל] X²ƛ **20** ותורד] Iϭ < W¹ | על 2° G¹ϑϵ **21** משתה] F (*t. m.*) | לה] D² | הצליח] ϵ **22** אפה W¹ **23** אתי] E²IƛΔ < W¹ אתי F (ʼ *t. m.*) אתי D² (ʼ *t. m.*)

---

13 המים: 1° D¹Qϵ / ϐ ∘ϑ : D²IX² | היום: A / IQ ∘ϐ | אברהם: 2° AC–E²G¹IPQW¹X²ƛϑϵk .. B ∘ϐ אברהם.. A–E²G¹IX²ƛ .. P / Q | מים: A–E²G¹INPQX²ƛϐϑϵϭΔk .. F **14** והיה / D¹ | אליה.. ABN / CW¹ : X²ϫ | ואשתה.. FϑK / D¹ ∘ϐ : ABI | שתה.. ϐ / QW¹ϑ : AƛΔϭ | אשקה: C–E²IPW¹ϐϵϭΔ .. FQk | אתה.. N : AX² | הוכחת: W¹ | ליצחק.. ϵ / C : D¹·²E²FNQϐϑϭΔk | אדע / BD²Q ¿ϵ : CI 1 : A **15** כלה / B | לבו.. NPQϐϭΔ / ϵ : CIW¹X²ϑϫ ∘ AB | יצאת.. AD¹ | מלכה: A | נחור / D² | אברהם: E² .. ƛΔ / CQ | שכמה: A–FINQ W¹ƛϐϑϵϭΔk / P **16** מאד.. BFNQϭk / D²ϵΔ : C | בתולה / Q : W¹ | ידעה: A–G¹INPQƛϐϑϵϭΔk | העין / F (*t. m.*) ϑ | ותעל: BD¹·²E²QW¹ϑϵΔk .. AFϐ / CN **17** לקראתה: A–E²G¹INPQW¹X²ƛϐϑϵϭϫΔ | ויאמר.. BN / Qϵ | מכדך: B–G¹INQX²ƛϑϵϭϫΔ ∘ A 1 : W¹ .. P ∘ϐ *del* k **18** ותאמר / Q | אדני: D¹·²FINϐϭϫΔk ¿Q | ידה.. Q | ותשקהו: BD¹·²FNϐϑϵϭϫΔk **19** להשקתו: ABCD²E²IX²ƛϵϭϫ .. NPϐ | אשאב.. Q : ϵ | לשתות: C–FIPQW¹X²ƛϐϑϵϭϫΔk .. AB **20** השקות.. AQ : BCD²G¹INW¹X²ƛϐϑϵϫΔk | לשאב: CI .. BN W¹ƛΔ / ϵk | גמליו: C FINPQƛϐϑϫΔk .. B **21** לה / C | ומחריש.. ABϐ / Fϵ Δk : CD²G¹INQ ¿ƛ < : ϫ | דרכו.. B / Δ **22** לשתות.. ABPQϐϭΔk / F : CD²E²G¹Iƛϑϵ | משקלו: BCE²X²ƛ .. APϑ / Q | אפה.. F / ϵ : ABD²INQX²ϑϭΔk | ידיה.. N / D²Q : AB | משקלם: A–G¹INPQX²ƛϐϑϵϫΔ ∘ ϵ *del* k **23** ויאמר.. Aϵ / F : P (*vid*) | ¿אתי D²Nϐϑϭk ¿ϵ : ABF .. Δ / Q : IP (*vid*) X² | לי: Cϫ .. I / Pϑ | ¿ללין D²G¹NPQϐϵϭk ¿Bϑ : AF : CE²IX²ϫ .. Δ : ƛ *del* W¹

17 ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר על פני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר
בשדה אשר בכל גבולו סביב 18 לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו 19 ואחרי כן
קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא היא חברון בארץ כנען 20 ויקם
השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת:—

XXIV 1 ¶ ואברהם זקן בא בימים ויהוה ברך את אברהם בכל 2 ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל ¶ Δ
בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי § 3 ואשביעך ביהוה אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח § X²
אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי ישב בקרבו 4 כי אם אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה
לבני ליצחק 5 ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב
את בנך אל הארץ אשר יצאת משם 6 ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה
§ 7 יהוה אלהי השמים §§ אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר Δ §§ § D²
לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם 8 ואם לא תאבה
האשה ללכת אחריך ונקית משבעתי זאת רק את בני לא תשיב שמה 9 וישם העבד את ידו תחת
ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה:—

10 ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך אל ארם נהרים אל
עיר נחור 11 ויברך הגמלים מחוץ לעיר על באר המים לעת ערב לעת צאת השאבות 12 ויאמר יהוה

ABCD¹D²E²FG¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓΔk

17 לפני]על פני D¹ 18 לכל]בכל CE²INΘΔk | בעי]באי BΘ 19 שרה *om* NΘ* (*i. l. s. m.*)
XXIV 1 זקן]זקין P 3 ואשביעך]~ ואשבעיך Θ והשביך (*sic!*) X² 5 ללכת]ללדת (*sic!*) Λ | אחרי
אחריך k* (ך *eras*) | אשיב]ישיב C | ההשב]ההשיב N השיב CG¹ 8 ללכת]ל 1° *om* W¹ | משבעתי]משבועתי
CD²—G¹NQW¹X²ΛΔΕΘk 11 השאבות]השאובות F

---

17 בשדה E² (*p. m.?*) 20 מאת Δ XXIV 2 המשל Λ | תחת AB 3 לבני F < W¹ | ישב W¹
4 לבני F < W¹ 5 הזאת Λ | ההשב ABI ההשב Λ | יצאת Λ 6 בני FΛ < W¹ 7 הזאת Λ | ולקחת
Λ | לבני F < W¹ 8 נקית Λ | משבעתי AB ' Δ | בני D²FΛ < W¹ | תשיב F (*t. m.*) 9 תחת ידו AB
10 אדניו (*bis*) D² (*p. m.?*) 11 ויברך I (*p. m.?*) Δ < W¹

---

17 ממרא: ACD¹IPΔΓ ..BFQΘk | בו.. BF :ACE²G¹IW¹ΘΔΕΘk | בשדה/ Pk | סביב: A (*f. p.*) ..B /C
18 למקנה/ Q :FΔ | חת: W¹ ..BC /I | עירו: A G¹IPQΛΘΔΕΘΓΔk 19 קבר.. B | אשתו: ABW¹Δ |
ממרא.. BD¹IQΛ /Ε :ACFW¹Δ | חברון: G¹ (*vid*) | כנען: A–G¹IPQW¹ΛΘΔΕΓΔk 20 בו/ BD¹ :A |
קבר: ΘΓ ..ABW¹Θ /D¹ XXIV 1 בימים: ABIP ..QΛΘΘ /D¹ | בכל: *omn* 2 ביתו: E² | לו:
B E²G¹IPW¹ΛΘΔΕΘΓ ..AFQ /k | ירכי: ABCINΛΓ ..D¹ΘΔ /Ε 3 ביהוה: A | הארץ: ABCX²ΛΘΔΓ ..D¹
/Q | הכנעני: Γ | בקרבו: A E²INPQW¹X²ΛΘΔΘΓk ..F 4 תלך: ABCE²G¹W¹X²Γ ..NPQΘΔ /Θ ,Λ |
ליצחק: A G¹INPQX²ΛΘΔΕΘΓk 5 העבד.. A /FQΛΕ :CIX² | הזאת: BCD¹FIPW¹X²ΕΓ ..AQΘk ,Δ |
משם, FΘΕΘk :BE²ΔΓ ,D¹W¹ :AG¹INQX²Λ I:C —:P 6 אברהם.. ABI /Q | שמה: A G¹INPW¹X²ΛΘ
ΔΕΘΓk ..Q 7 מולדתי.. FΕ /D¹Q :ABCD²E²IΔΘ | לי: 2° D²FQX²Εk | לאמר.. ABCD²G¹NPQW¹ΘΕΘΔk
:E²IX²Δ | הזאת: BCD²QW¹X²ΛΔΘ ..AD¹FΘ | לפניך.. PQΕΔ :ABCD²E²X²ΛΔΓ | משם: A G¹INPQX²W¹
ΛΘΔΕΓΔk 8 אחריך.. PQΔ /D² :ABW¹ΛΓ | זאת: BCD¹W¹X²ΔΓΔk ..D²QΘ | שמה: A FINPX²
ΛΘΔΕΘΓΔk —:Q 9 אדניו: ACE²G¹IPX²ΛΔΕΘΔ ..BF (*vid*) NQ /D²k 10 אדניו.. 1° BF (*vid*)
W¹ :ACD²E²IQX²ΘΔΕΓ | וילך.. 1° N /QΕ | בידו: A FINPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓΔ | נחור: C FINPQ
X²ΛΘΔΕΘ ..AB 11 לעיר/ F | המים: D² ..N /Θ | ערב.. W¹Θ /Q | השאבות: A E²INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΔk
12 ויאמר.. D¹FNΘΕ /QΔ |

הארבע אל עמק היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכותה [3]ויקם אברהם מעל
פני מתו וידבר אל בני חת לאמר [4]גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה את
מתי מלפני [5]ויענו בני חת את אברהם לאמר לא [6]שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר
קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך [7]ויקם אברהם וישתחוי
לעם הארץ לבני חת [8]וידבר אתם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו
לי בעפרון בן צחר החתי [9]ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא
יתננה לי בתוככם לאחזת קבר [10]ועפרון ישב בתוך בני חת:—

ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר [11]לא אדני שמעני
השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך [12]וישתחוי
אברהם לפני עם הארץ [13]וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לי שמעני נתתי
כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שם [14]ויען עפרון את אברהם לאמר [15]לא אדני שמעני
ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר [16]וישמע אברהם אל עפרון
וישקל אברהם לעפרן את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר

ABCD¹E²FG¹INPQW¹ȺȾƊЄϽƷΔk

2 אל] על D¹ **3** מתו] מיתו CE²FG¹IPW¹ȺƊЄ **4** מתי] מיתי CE²FG¹IPW¹ƊЄΔ **5** לאמר *om* 3* (*mg s. m.*) **6** מתך 1°] מיתך CE²FG¹INPW¹ȺƊЄΔ | מתך 2°] מיתך CE²FG¹INPW¹ȺƊЄ | יכלה] יכלי ϩ **8** את·יש] ישאת ϩ ישת ABCE²FG¹INPQW¹ȺƊЄϽƷΔk | מתי] מיתי CE²FG¹IPȺƊЄΔ | החתי] החית W¹* (*corr s. m. in* החתי) **9** מלא] מלי ϩ **10** לכל] בכל P* (ב *eras*) Δ (ב *s. eras* ל) **11** מתך] מיתך CE²FG¹INPW¹ȺϩƊЄΔ **13** מתי] מיתי CE²FG¹IPȺƊЄΔ **14** עפרון] עפרון ההוא ϭ* (ההוא *eras*) **15** מתך] מיתך CE²FG¹INPȺϩƊЄΔ **16** עבר] חבר I

XXIII 2 הארבע F (*t. m.*) | אל B | אל עמק F (*t. m.*) **3** מתו AB מיתו F (*t. m.*) **4** את F (*t. m.*) | מתי AB מיתי W¹ **6** אתה W¹ | מתך (*bis*) ABϩ מיתך 1° CPW¹ מיתך 2° CW¹ | ממנו FȺ < W¹ | יכלה Ⱥ < W¹ · E² **8** אתם ABCE²FPȺ < W¹ | ישת ϩ ישאת F (*t. m.*) | מתי AB < W¹ | החתי F (*t. m.*) **11** עמי F | מתך AB מיתך ϩ **12** עם F **13** לי F (*t. m.*) | מתי AB < W¹ **15** לא F (*t. m.*) | מתך AB < W¹ מיתך ϩ

---

2 היא: I | כנען: *omn* (*incl.* N) | ולבכותה: A–G¹IQW¹ȺϩƊЄϭΔk .. P **3** מתו: BCFIPϭ .. Qϩ ·: A (*f.p.*) | חת: CD¹QƊЄϭk | לאמר .. ABCNW¹ϩƊЄϭΔk : IȺ **4** עמכם: 1° B–E²IPW¹ƊΔ ·: A .. F / QЄ | עמכם .. 2° G¹ϭ ·ϩ : Ⱥ | מתי: Ⱥ | מלפני: A–G¹IPQW¹ϩƊЄϭϽΔk **5** אברהם: ABFQƊЄϽk | לאמר .. A–D¹QƊЄϭΔk : P | לא: D¹FPW¹ƊΔ .. ϩ / BQ **6** שמענו: I | אדני / CFQ ·ϩ < I : D¹W¹ЄΔ | אלהים: B | בתוכנו .. FQȺ / ϩ : CD¹W¹ƊЄϽΔk | מתך: 1° A–D¹FIPW¹ϩƊЄϽΔk / Q | קברו .. ABE²ϩ | מתך: 2° *omn* **7** הארץ .. A | חת: AE²G¹IW¹ȺϭΔk .. Q / Ɔ **8** אתם: PQƊЄϽk | לאמר .. ABCG¹NPQW¹ϩƊЄk / D¹F : IΔ | מלפני .. QϩЄΔ : A BI | שמעוני: D¹FPϽΔk | <·ל ϩ : B | החתי: ABCE²G¹IQȺЄϭϽ .. ϩƊk **9** לו / C | שדהו: ACD¹G¹(?) PȺϩƊ ЄϽΔk .. B / IQ | מלא / C | קבר: C–FIPQȺϩƊЄϽ .. ABΔk **10** ועפרון .. Bk | חת: I | עירו: QW¹ȺƊЄϭk | לאמר .. ABW¹ƊЄϭΔk : Iϩ I : C **11** לא .. ϩ / B ·ϩ : D¹PW¹ƊЄΔ | שמעני .. k ·ϩ : ABD¹FIƊЄϽΔ | לך .. 1° NƊ / CQW¹Є : I | והמערה .. F | נתתיה: 1° A–D¹G¹PȺƊЄϽk .. Q | נתתיה .. 2° Ⱥ : A | לך / 3° Ɔ : Ck | מתך: A–G¹IPQȺϩƊЄϭϽΔk **12** הארץ: B–G¹IQȺϩƊЄϭϽΔk –: A / W¹ **13** הארץ: D¹FQȺϩƊЄϽk | לאמר .. ABCFG¹NQϩƊЄϭϽΔk : I | שמעני: A–D¹FPƊЄΔ / Q ·ϩ | השדה .. D¹ / FƊ | ממני .. QϩƊ : AB | שם: A–G¹ INPQȺϩƊЄϭϽΔk **14** אברהם: FQk | לאמר .. ABCFG¹NQW¹ϩƊЄϭΔk : I **15** לא .. ϩ ·Q : D¹FƊ | אדני .. ϩ | ·שמעני Q : BD¹FW¹ƊΔk | הוא: A .. BD¹PϩΔ / QƊЄ | קבר: AC–G¹IPQW¹ȺϩƊЄϭϽΔk .. B **16** עפרון .. D¹FȺ / Q : AIϩƊΔk | חת: BG¹IƊ .. ACΔ / Q | כסף: D¹ | לסחר: C–G¹INPQW¹ȺϩƊЄϭΔI ·: A .. B

§ Δ על §הנער ואל תעשה לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את
יחידך ממני 13 וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחד נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח
את האיל ויעלהו עלה תחת בנו 14 ויקרא אברהם את שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר
היום בהר יהוה יראה:—

15 ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים 16 ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר
עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני 17 כי ברוך אברכך והרבה ארבה את
זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים ויירש זרעך את שער איביו 18 והתברכו בזרעך כל
גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי 19 וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב
אברהם בבאר שבע:—

§ k §20 ויהי אחר הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם היא בנים לנחור אחיך
21 את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם 22 ואת כשד ואת חזו ואת פילדש ואת ידלף
ואת בתואל 23 ובתואל הוליד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם 24 ופילגשו
ושמה רומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה:—

XXIII 1 ויהיו חיי שרה מאת שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני ¶חיי שרה 2 ותמת שרה בקרית ¶ X²

ABCD¹E²FG¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘϢΔk

12 אל] על D¹ | ידעתי] י 2° *om* F *del* Δ | יחידך] יחידאך ABG¹QΛΕΘ יאחידך C–FIW¹ΔϢ יחדאך X² (א *i. l.*)
16 יחידך] יחידאך ABG¹QΛΕΔ יאחידך D¹E²FNP (א *i. l.*) W¹X² (א *i. l.*) ΔΘϢ 17 והרבה] וארבה CE²QX²
ΛΔΘ 19 וישב 1°] וישוב Δ 21 בכרו] בכורו E²G¹INPQW¹X²ΛΘΔΕϢΔk 22 חזו] עוז Fk 24 ופילגשו]
ופלגשיו X² | טבח] טבה Q | מעכה] מחכה Λ **XXIII** 1 חיי] י 2° *s. m.* I

---

12 תעשה F (*t. m.*) | עתה AB | ידעתי AB *del* Δ | ירא CFG¹X²ΛΔ ' E² | אתה W¹ | חשכת Λ | יחידך Θ
13 עלה Λ | תחת ABCE²G¹ΛΔ < W¹ | בנו E² 14 יאמר G¹IX²ΛΔΕ < W¹ ⌣ C ' E² | יראה 2° ABE² 15 שנית
AB 16 אשר B | עשית Λ | חשכת Λ 17 ברוך P ברוך F (ו *t. m.*) 18 גוי F (*t. m.*) | שמעת Λ
20 ויגד BΕ < W¹ ' E² (*p. m.?*) G¹ (*p. m.?*) I (*s. m.*) | אחיך E² (*s. m.*) 23 הוליד F (*t. m.*) 24 רומה F (*t. m.*)

הנער / Δ : X² | מאומה : A–D¹G¹IQW¹X²ΛΔΕΘ .. P / Ε *del* Δ | ידעתי / Λ *del* Δ | כי : 2° A *del* Δ | אתה .. Q
ΔΘ : ABE²IW¹ΔΕ | ממני : B–E²IPQW¹X²ΛΔΕΘϢΔ : A (*f. p.*) —: F —G¹ (*vid*) 13 עיניו .. BQΔ : IX² |
בקרניו : A–E²IPQW¹X²ΛΔΕΘϢΔ | האיל .. AB / Q : Δ | בנו : A–FIPQW¹X²ΛΔΕΘϢΔ
W¹ : Ε | וירא .. 14 יראה : 1° A–D¹G¹IPQΛΔΘΔ .. F | בהר .. ABΘ : F 15 אברהם .. A | השמים : D¹E²PW¹X²ΛΔΕΘϢ
..ABQ / C 16 ויאמר .. ABG¹PW¹Θ / Ε | נשבעתי .. D¹ / Λ : P (*vid*) Δ | יהוה : ABD¹E²QW¹X²ΛΘϢΔ
..FΔ / Ε | הזה .. Q / Ε : ABIPX²Λ | ממני : ABCE²IQX²ΛΔΕ .. Δ / D¹FP —: Θ 17 אברכך .. Q / Ε : AX²
Θ | השמים .. W¹ : AG¹X²Λ | הים : BCE²IQW¹X²ΛΔΘϢ .. Δ / D¹ | איביו : B–G¹IPQΛΔΘϢ .. Θ 18 הארץ :
CIQW¹X²Λ .. ABΘ / FΔ | בקולי : ABD¹–G¹IPQW¹X²ΛΔΕΘϢΔ I : C 19 נעריו .. ABQΛΘ : IW¹X²Ε |
באר שבע : ACD¹E²IX²ΛΔΕΘΔ .. BQΘ 20 האלה .. ABQΔΕ / Δ : I | לאברהם : ABFW¹ΔΕ | לאמר .. ABC
G¹NQW¹ΔΕΘΔk : D¹IX²J | אחיך : AC–G¹IPQW¹ΘϢΔk : B 21 בכרו : ABIΛΘk | אחיו : ABCIW¹ΘJ
..F / Ε | ארם : B–E²IW¹ΛΘΕΘΔ —: A .. Fk / Q 22 כשד .. Θ : AIJ | חזו / Fk : BIW¹ΛΔΕ : A | פילדש ..
B : CIJ | ידלף : BIW¹J —: A / F | בתואל : CD¹G¹IPW¹ΛΘΕϢΔk —: Q .. AB / F 23 רבקה : ABD¹PQΛΔ
ΕϢΔk | שמנה : CI | מלכה : A | אברהם : AD¹Q .. B 24 ופילגשו : A | רומה : A–FIPΛΘΕϢΔk : N .. Q
del W¹ | נחם .. Θ : C : A *del* W¹ **XXIII** 1 שרה .. 1° B | שנה : 1° A | שנה / 2° Δ : A | שנים /
Q | שרה : 2° A–G¹IPQW¹ΛΘΔΕΘΔk

אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים 33ויטע אברהם אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם
יהוה אל עולם 34ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים׃—

XXII 1ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני 2ויאמר
קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המוראה והעלהו שם עלה על
אחד ההרים אשר אמר אליך 3וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו ויקח את שני נעריו אתו
ואת יצחק בנו ויבקע עצי העלה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים 4ביום השלישי וישא
אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק 5ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני
והנער נלכה עד כה ונשתחוי ונשוב אליכם 6ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בנו
ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו׃—

¶ △ ¶ 7ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה
השה לעלה 8ויאמר אברהם אלהים יראה לו שה לעלה בני וילכו שניהם יחדו 9ויבאו אל המקום
אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח ויערך את העצים ויעקד את יצחק בנו וישם
אתו על המזבח ממעל לעצים 10וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו׃—
11ויקרא אליו מלאך יהוה מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני 12ויאמר אל תשלח ידך

ABCD¹E²FG¹INPQW¹X²ꞹꞸꞼꞽꞾꞿꞹ

32 ופיכל] ופי·כל ABCE²G¹IP (· *s. m. vid*) QX²ꞹꞸꞾꞿ | וישבו] וישובו D¹I* (ו *eras*) X²Ꞽꞹ 33 עולם] העולם AB XXII 2 יחידך] יחידאך ABG¹QW¹ (א *i. l.*) ꞹꞾꞿ יאחידך D¹E²FINPX² (א *i. l.*) Ꞽꞿ | המוראה] המוריה C | והעלהו] ו *i. l. t. m.* ꞿ | עלה] העלה N | על] אל Q 3 ויחבש] י *i. l. s. m.* W¹ | חמרו] חמורו C–G¹INPQW¹X²ꞹꞼꞾꞹ | נעריו] י *om* X² 5 נלכה] ה *om* D¹FPꞼ | ונשתחוי] ו 1° *om* N 7 בני *i. l.* IꞾ | ואיה] והיה Q

---

32 וישבו] וישובו AB X² 33 אל] אל ABE²FIQX²ꞹꞾꞹ | העולם] העולם AB XXII 2 יחידך] יחידך ꞿ | אהבת] אהבת W¹ | ולך] ולך ABCE²IQX²ꞹꞼꞾꞿ <W¹ | המוראה] המוראה AB | עלה] עלה AB | אל 2° Q | אמר] אמר ABFIX²Ꞽ <W¹ꞹ ⌐C ·Pꞿꞹ 3 חמרו] חמורו AB ·Ꞿꞿ N ·P | אתו] אתו ABCFQX²ꞹꞼꞾ <W¹ | העלה] העלה F (*t. m.*) 5 נלך] נלך D¹PꞼ ·F (*t. m.*) | ונשוב] ונשובו F (*t. m.*) | נשתחוי] נשתחוי PꞾ N 7 בני] בני Fꞹ 8 יראה] יראה AB | בני] בני Fꞹ <W¹ 9 ויבן] ויבן IPꞹ

צבאו/ Q :ABCIX² | פלשתים: C–G¹IPQW¹X²ꞹꞼꞾꞿꞹ –:B 33 בבאר שבע: ABG¹IX² ..ꞹꞼ /Q *del* D¹ | עולם: A–G¹IPQW¹X²ꞹꞼꞾꞿꞹ 34 פלשתים.. B XXII 1 האלה.. ABQꞾ /C :IX² | אברהם: 1° CD¹E²G¹IPQX²ꞹꞼꞾꞿꞹ ..ABꞾ /F | אליו.. D¹ | אברהם·– 2° FPQꞾꞼꞾ ..ABI *del* D¹ | ויאמר.. 2° B | הנני: B–G¹INPQW¹X²ꞼꞾꞿꞹ ..A 2 ויאמר.. AꞾꞾ | יחידך: AB | יצחק.. BW¹ꞾꞾꞹ :CD¹IQꞹꞼꞿ ·:A | המוראה: ACE²G¹X²ꞼꞾ ..Ꞿ /Q | עלה.. FꞼ /W¹Ꞿ *del* D¹ | אליך: A–E²G¹INPQW¹X²ꞹꞾꞼꞾꞿꞹ –:F 3 בבקר.. ABꞹ :IꞾ | חמרו.. G¹ /Q :ABD¹E²IPW¹Ꞽ | אתו: B ·:A | בנו: ABCE²IQX²ꞹꞼꞾꞿ ..G¹ꞹ *del* D¹ | העלה/ Ꞿ :A–E²IQX²ꞹꞾꞿ | המקום: A | האלהים/ D¹ 4 השלישי: *omn* | עיניו.. BW¹ /I :A G¹X²Ꞿ | מרחק: ACE²G¹IPQW¹X²ꞹꞾꞼꞾꞿ ..BFꞹ *del* D¹ 5 נעריו.. ABP /FQ | החמור.. A :BCD¹I W¹Ꞽꞹ ·:PQ | כה: X²ꞹꞿ /C | ונשתחוי: ABD¹ *del* P | אליכם: A–G¹IPQꞹꞾꞼꞾꞿꞹ 6 העלה/ Ꞿꞹ :AW¹ | בנו.. A :BCD¹IPQX²ꞹꞼꞾꞿꞹ | המאכלת: CE²IꞹꞾꞿꞹ ..ABQ /D¹ 7 אביו.. ABQ :CD¹G¹IW¹Ꞽ | אבי·– FG¹PꞾꞼꞾ ..D¹ /C ·I ¿Q :ABꞹ | ויאמר.. 3° B :A | בני: *omn* | ויאמר.. 4° Ꞿ :B | והעצים.. D¹ /I :W¹ | לעלה¿ PꞾꞾ ¿Ꞽ ·:F :CD¹E²G¹IQW¹X²ꞹꞾꞿ ..AB 8 אברהם/ BQꞼ | בני: A–G¹IPQW¹X²ꞹꞾꞼꞾ | יחדו: ABCE²G¹IX²ꞹꞼꞾ ..QꞾ 9 האלהים: A–G¹IPQW¹X²ꞹꞼꞾ | המזבח.. 1° A /Q :BIꞹꞾꞼ | המאכלת.. B :AE²IꞾ | ידו.. 10 A–G¹IPX²ꞾꞼꞾ ..Ꞿ /Q | בנו: ABCE²G¹IX²ꞹꞾ | לעצים: A–G¹IPX²ꞾꞼꞾ | העצים.. Ꞿ /Q 11 השמים.. BQ –·Ꞿ :AD¹G¹IPꞾꞼ | ויאמר.. 1° BꞾ :A | אברהם·– 1° AꞾ | אברהם·– 2° ABG¹W¹ 12 ויאמר.. B /Ꞿ :A | הנני: CD¹E²G¹IPX²ꞹꞾꞼ –:AB ¿Q ABD¹FPꞹꞾꞼ ..Q –:W¹ :E²X² | ויאמר: 2° W¹

קול הנער באשר הוא שם [18]קומי שאי את הנער והחזקי את ידך בו כי לגוי גדול אשימנו § [19]ויפקח X² §
אלהים את עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער [20]ויהי אלהים
את הנער ויגדל וישב במדבר ויהי רבי קשת [21]וישב במדבר פראן ותקח לו אמו אשה מארץ
מצרים:—

[22]ויהי בעת ההיא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר
אתה עשה [23]ועתה השבע לי באלהים הנה אם תשקר לי ולניני ולנגדי וכחסד אשר עשיתי עמך
תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרת בה [24]ויאמר אברהם אנכי אשבע [25]ויוכיח אברהם את אבימלך
על אדות באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך [26]ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה
וגם אתה לא הגדת לי וגם אנכי לא שמעתי בלתי היום:—

[27]ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית [28]ויצב אברהם שבע כבשות צאן
לבדהן [29]ויאמר אבימלך אל אברהם מה הנה שבע הכבשות האלה אשר הצבת לבדהן [30]ויאמר
אברהם כי את שבע הכבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את ¶הבאר הזאת ¶ I
[31]על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם [32]ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם

ABCD¹E²FG¹INPQW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶᴵ

שמה] שם W¹* (ה *eras*) 18 והחזקי] ה *om* ABCE²FG¹* (ה *i. l. p. m.*) INQX²ᴬᴰᴱᴳ* (ה *i. l. p. m.*) ᴶ¹ | ידך]
ידיך A–D¹FG¹INPQᴬᴰᴳᴶ 19 ויפקח] ויפקע X² | את 3° *om* W¹ 20 רבי] י *s. r.* X² (ה?) 21 פראן]
~ פארן AB 22 ופיכל] ופי · כל ABCE²G¹IPQX²ᴬᴳᴱᴳᴶᴵ 23 הנה] אנה CX² | עשיתי] י 2° *om* W¹ |
נרת] נרתה I | בה F* (*corr in* בו *s. m. vid*) 24 אשבע] השבע A–E²G¹IPW¹X²ᴳᴰᴱᴳᴶᴵ 25 ויוכיח]
והוכיח C–G¹INPQW¹X²ᴳᴰᴱᴳᴶᴵ | והכיח ᴬ | ביר] באר I 26 מי] מה BI*? (י *s. r.*) 27 לאבימלך] י *om*
X² | ברית] בארית X² 29 אל אברהם] לאברהם A* (א *i. l. s. m.*) B

Δ שם 18 וחזקי ABNQᴱ · E² | וחזקי ᴬ | ידך W¹ᴳᴵ · E²ᴱΔ ידיך P ידיך F (*t. m.*) 19 ᴬᴶ ותשק
20 את ABCE²FG¹IPQX²ᴬᴰᴱᴳᴶᴵ < W¹ | במדבר E² 21 פארן AB 22 אתה W¹ | עשה ABFPX²ᴬ
< W¹ 23 הנה ABFINPᴬᴰᴱᴶ < W¹ | וכחסד F (*t. m.*) | עשית W¹ | עמך P | גרת ᴬ < W¹ 25 ᴬ והכיח
26 אתה W¹ | הגדת ᴬ 27 ᴬ צאן | ובקר FᴬΔ 28 ויצב QᴬΔ | אברהם F (*t. m.*) | 29 ᴬ צאן הכבשות
F (*t. m.*) | לבדהן F (*t. m.*) | הצבת ᴬ 30 אברהם F (*t. m.*) | לעדה BᴬΔ · Q | ᴬ הזאת

2° הנער.. AD¹ᴳ | שם: A–G¹IPW¹ᴬᴳᴰᴱᴳᴶΔ..Q 18 הנער.. BD¹W¹:A | בו: ABIᴬᴰᴱΔI..G¹ᴳ/QW¹ |
אשימנו: B–E²G¹IPQW¹ᴬᴳᴰᴱᴳᴶΔ :A (*f. p.*) —:F ¿I 19 עיניה.. B:AX² | מים: 1° ABD¹IPX²ᴳᴰᴳ..I
/ᴱ | מים: 2° AB | הנער: CD¹IQW¹X²ᴳᴰᴱΔ..ABFI 20 הנער.. BD¹G¹ᴰᴳᴶI / Pᴱ :CE²IX²ᴬᴳ | ויגדל: BPᴱ
..D¹/C | במדבר: ACD¹IPQᴱᴳᴶ | : קשת BCIPQW¹X²ᴬᴱ..AD¹ 21 פארן: CD¹G¹IQᴬᴳᴰᴳ..ABᴱΔ /F
22 ..ההיא ABD¹ᴳᴰ :IPQX² | אבימלך: AB | צבאו / QD :X² | אברהם: FQᴰΔ | לאמר.. ABG¹PQW¹ᴳᴰᴱᴳΔ
/F :CD¹IX² | ..עמך Δ | עשה: *omn* 23 ועתה / ABFINᴰᴱᴳ..PQW¹ᴳ | הנה.. ᴳ /D¹FNQΔ :ABE²IW¹
X²ᴱ | אם: E² | לי: 2° ᴬ | ולנגדי: A–D¹FG¹IPQᴬᴳᴰᴱᴳΔ..I | Δ עמך.. | עמדי.. D¹ᴳ /ᴳ :ABIW¹X²ᴬ | בה:
omn, del I 24 אברהם / D¹ᴱ | אשבע: ABCFG¹INQW¹X²ᴳᴰᴱᴳΔ..I ¿D¹ 25 המים: AB | גזלו: A |
אבימלך: 2° ACD¹FG¹IPQW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶΔI..B 26 אבימלך.. D¹ /ᴰ | הזה: ABE²FIPX²ᴬᴳᴰᴳᴶΔI..D¹ᴱ
/Q | לי..D¹ᴳᴶ /BFQ :CE²IX²ᴬΔ | שמעתי..A 27 ובקר.. AB :I | לאבימלך: AW¹X²ᴶ..B /Qᴱ *del* D¹ |
ברית: A E²G¹IPQW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶΔI 28 לבדהן: CD¹E²G¹IPQW¹X²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶΔI /AB 29 אברהם.. B
G¹IᴰᴱΔI /QW¹ᴰᴱ :A | מה / BJ | לבדהן: CD¹E²G¹IQW¹X²ᴬᴳᴶΔ..ABI ¿PᴳᴱD ¿ 30 אברהם.. ABΔ
/QᴰᴱΔ | מידי / BQ | לעדה..Q /Δ :ABIX²ᴬ | הזאת: B–E²IPQW¹X²ᴳᴰᴶΔ..Fᴱ 31 באר שבע: ABD¹
G¹PW¹X²ᴬᴳᴶΔ /FQ | שניהם: ABG¹IW¹ᴬ /Q 32 בבאר שבע: B–D¹FG¹IPQX²ᴬᴳᴰᴱᴳᴶΔ |

בהולד לו את יצחק בנו 6 ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי 7 ותאמר מי מלל
לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי לו בן לזקניו 8 וינדל הילד ויגמל ויעש § אברהם משתה גדול § Δ
ביום הגמל את יצחק בנו 9 ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק 10 ותאמר
לאברהם גרש את האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק 11 וירע
הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו:—
12 ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה
שמע בקולה כי ביצחק יקרא לך זרע ¶ 13 וגם את בן האמה הזאת לגוי גדול אשימנו כי זרעך הוא ¶ k
14 וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילד וישלחה ותלך
ותתע במדבר באר שבע 15 ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחד השחים 16 ותלך
ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את קולה
ותבך 17 וישמע אלהים את קול הנער:—
ויקרא מלאך אלהים אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים את

ABCD¹E²FG¹INPQW¹ꝏꝑꝓꝗꝝΔkl

6 צחק] צחקה A (ה *p. m.?*) CE²FG¹INꝗꝝ (ה *t. m.*) kl צעקה P 7 היניקה] י 2° *om* ABCE²G¹INP* (*eras*) QW¹ꝏꝑꝓꝗꝝkl 8 הילד] היליד l 11 אודת] ~ אדות C–G¹INPQW¹ꝏꝑꝓꝗꝝΔkl 12 וכל] וכל k 14 שם] שים A* (י *eras s. m.*) BP | הילד] היליד NQl 15 ותשלך] ותשליך C–G¹IPQW¹ꝏꝑꝓΔl | הילד] היליד E²NQl | השחים] השוחים FG¹W¹ ~ השחוים C 16 הרחק] הרחקה CFG¹NPW¹ꝏꝗꝝΔl הרחיקה ABE²IQꝏ | כמטחוי] ~ כמטוחי FNQꝏ כמטוי E²G¹IPW¹ꝏꝑꝓꝗꝝΔ | הילד] היליד Ql | ותבך] ותבכי Q 17 אלהים 2° *sup ras* l, *i. l. s. m.* ꝗ | מה לך] מלכי B–G¹INPQW¹ꝏꝑꝓꝗΔl מליך A* (*corr. in* מליכי *s. m.*) B ‖ תיראי] תיראה P |

---

6 צחק ABD¹Qꝏꝑꝓ < W¹ צחקה F (*p. m.?*) | יצחק ABCFIꝑꝝkl < W¹ 7 היניקה E² הינקה ꝗ < W¹ | לו F (*t. m.*) | לזקניו AB 8 הילד W¹ | ויגמל ꝑ | הגמל Fl *del* Δ | בנו F (*t. m.*) 9 מצחק QꝗΔ 10 עם *bis* l | בני ꝝl < W¹ 11 אודת AB 12 יקרא ABCFG¹PꝏꝑꝝΔl < W¹ 13 גדול F (*t. m.*) 14 שם E²FꝏꝝΔl < W¹ | הילד E² 15 ותשלך ABNꝏ < ꝝ ותשליך D¹ | השחים NꝗΔ השוחים W¹ 16 הרחק ꝗ D¹ הרחקה N < W¹ | הילד N | ותבך CIꝏ ותבכי Q 17 מלכי ꝝ מה לך INꝗ |

---

5 בנו: A–G¹IPQW¹ꝏꝑꝓꝗꝝk ..l 6 שרה.. A /QW¹ :C | אלהים: ABW¹ꝗ ..D¹Qꝗ | לי: 2° C–G¹I PQꝏꝑꝓꝗk ..AB 7 ותאמר.. Bꝗ /FꝑΔ | לאברהם.. B | שרה: Pꝗ ..D¹Q /Δ ¿k | לזקניו: BCD¹FG¹IP W¹ꝏꝗk ..AΔ /Q 8 ויגמל: B–E²IPW¹ꝏꝑꝓꝗꝗkl ..AFQ | גדול /ꝑ :BE² | בנו: A–E²IPQW¹ꝏꝑꝓꝗ ꝝkl 9 מצחק: AC–G¹IPQW¹ꝏꝑꝓꝗꝝΔk ..B 10 לאברהם.. AB /QW¹ꝑΔ | בנה: ABCE²G¹IPQΔl ..D¹ꝑk | יצחק: AC–FIQW¹ꝏꝑꝓꝗꝝΔk ..Bl 11 מאד.. AB :ꝑ | אברהם.. ABΔ 12 אברהם.. ABΔ /QΔ :I | אמתך: ABD¹FIPꝗꝑꝓꝗꝝΔk | שרה /W¹ | בקולה: ABCIΔl ..Qꝏꝑꝓ /P | ביצחק¿ l | זרע: A–FI QꝏꝑꝓꝗΔkl 13 אשימנו.. AB /D¹ | הוא: CD¹E²G¹IPQꝏꝑꝓꝗꝝΔ –:ABF ..l 14 בבקר.. BCΔ /QꝑΔ :AI W¹ | מים /Qꝑ :BCꝏ | הגר.. ꝑΔ /Q :D¹Δ | שכמה: ABꝏꝝl | הילד: I | וישלחה: A–D¹IPQꝏꝑꝓΔl ..F | באר שבע: B–G¹IQꝏꝑꝓꝗꝝ :A ..Δ /P 15 החמת: A–E²IPQꝏꝑꝓΔl | השחים: ABE²G¹IPꝏꝑꝓꝗꝝΔl :C /D¹Q 16 מנגד.. 1° FΔ /Q :D¹Pꝗ | קשת: AQꝗl :BCE²G¹Iꝏꝑꝓꝝ | הילד: A–FIQW¹ꝏꝑꝓꝝΔl | מנגד / 2° Qꝑ | ותבך: D¹E²IPW¹ꝏꝗꝗꝝl ..AB /Δ 17 הגר.. 1° ꝗ ¿ꝑ | השמים.. ABꝏꝝΔ –·ꝑΔ :CD¹E²G¹IQW¹ ꝗꝗl | לה /BD¹ꝗΔ :P | מה לך¿ ABE²IW¹ꝗl | הגר: 2° CD¹G¹l ..PΔ ·:F –·ꝗ | תיראי.. D¹ /ꝑQ :G¹ W¹ΔꝗΔ –:AB |

8 וישכם אבימלך בבקר ויקרא לכל עבדיו וידבר את כל הדברים האלה באזניהם ויראו כל האנשים
מאד 9 ויקרא אבימלך לאברהם ויאמר לו מה עשית לנו ומה חטאתי לך כי הבאת עלי ועל ממלכתי
חטאה גדלה מעשים אשר לא יעשון עשית עמדי 10 ויאמר אבימלך אל אברהם מה ראית כי עשית
את הדבר הזה 11 ויאמר אברהם כי יראתי כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני על דבר
אשתי 12 וגם אמנם אחתי היא בת אבי אך לא בת אמי ותהי לי לאשה 13 ויהי כאשר התעה אתי
אלהים מבית אבי ומארץ מולדתי ואמר לה זה חסדך אשר תעשין עמדי אל כל המקום אשר נבוא
שמה אמרי לי אחי הוא:—

14 ויקח אבימלך אלף כסף וצאן ובקר ועבדים ושפחות ויתן לאברהם וישב לו את שרה אשתו
15 ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב 16 ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף לאחיך
הנה הוא לך כסות עינים לכל אשר אתך ואת הכל ונוכחת 17 ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא
אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהתיו וילדו 18 כי עצר עצר אלהים בעד כל רחם לבית אבימלך
על דבר שרה אשת אברהם:—

§ D¹ ¶ Δ **XXI** 1 § ¶ ויהוה פקד את שרה כאשר אמר ויעש יהוה לשרה כאשר דבר 2 ותהר ותלד שרה לאברהם
בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים 3 ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה
יצחק 4 וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים כאשר צוה אתו אלהים 5 ואברהם בן מאת שנה

ABCD¹E²FG¹INPQW¹ΑϐΔΕϵϑϑΔkl

9 לו *om* Q | יעשון] ייעשון E² **12** אמנם] האמנם ABG¹ϐΔΕ | אחתי] אחותי CE²G¹IW¹ΑϐΔϑI **13** מולדתי] מולדאתי I | חסדך] חסדיך CE²FG¹INPQW¹ΑϐΔΕϵΔkl | אל כל] לכל I | שמה] ה *om* IP **14** ועבדים ושפחות *mg. s. m.* I **16** לך] ליך ABCE²FG¹IQΑΔΕϵk | לכל] ולכל ABCE²G¹NPQW¹ΑϐϑΔkl | אתך] אתיך ABE²FG¹INQΑΔΕkl | ונוכחת] ו 2° *i. l.* G¹ **17** אמהתיו] ה *om* ABCE²FG¹INPW¹ΑϐΔΕϵϑΔkl

---

9 עשית Α (*bis*) | הבאת W¹ | יעשון QΑ יעשון F (*t. m.*) **10** ראית Α < W¹ (*fort*) | עשית Α < W¹ **12** אמנם QΑk האמנם Ε | אחתי Q ˙P ´ϵ אחותי ϐ **13** אתי AB | אבי k (*t. m.*) | ואמר ABFIQΔI < W¹Α ˙CPΕΔk | חסדך AB < ϑ חסדיך IW¹ ¹F (*t. m.*) | שמה Ε < W¹ שם I **14** כסף F (*t. m.*) | וצאן Α | ובקר F | וישב FIQΑk ⌐C ˙E² **16** לאחיך W¹ ˙P | לך NPI < W¹ϑ ליך F (*t. m.*) | לכל Ε | אתך Pϐ < W¹ϑ ⌐C אתיך ABQΑϐΔk F (*t. m.*) | ואת Bk | הכל W¹ **17** ואמתיו P **18** אלהים F (*t. m.*) | בעד ABFk | דבר W¹ **XXI 2** אתו ABCΑΔ < W¹

---

8 בבקר.. AB Δ /Q | עבדיו.. Q /Δ :ABCIW¹ΑΕϑI | באזניהם: E²G¹PQΑΔ ..ABIϐk | :מאד ABCE²FG¹I PW¹ΑϐΔΕϵϑΔkl —:Q **9** לאברהם.. ABG¹Q —˙W¹ (*vid*) ΔΕ :CE²I | לו.. BΔI /IΕ :A *om* Q | לנו Q | לך ϐk ϑ <: W¹ ..ABII /QΕΔ :E²G¹ϐ | גדלה: ABCFIPQW¹ΑϑΔk ..ϐΔϐ | יעשון.. W¹Δ :I | עמדי: CE²FG¹ IPQW¹ΑϐΕϵϑΔkl ..AB **10** אברהם.. BIΑΕΔ /QΕ :A I:C | ראית.. ϑ W¹ (*fort*) | הזה ϐϐkl Q <:Δ :C FG¹IPW¹ΑΕϑ ..ABΔ **11** אברהם.. B /Q | יראתי.. Ε1 :FPQW¹ϐΔ | אמרתי.. W¹ϐΔΔI :ABP <I | הזה: CG¹ΑϑΔI ..ABPW¹ϐ /IQΕ | אשתי: CFG¹IQW¹ΑΔΕϵΔk ..ABI /P **12** היא.. AΔ :BC | אבי.. BW¹Δ | אמי: ΑΑϑ ..Bϵ /Δ | לאשה: ABCFG¹IPQW¹ϐΔΕϵΔkl **13** מולדתי.. QΑk :ACG¹IϐϵϵϑΔ | ואמר.. W¹ | לה.. ϵ /Q | עמדי: FQϐI /Ε | שמה.. QΑϐ /Ε :ACG¹IΔϵϑΔ <:B **14** ושפחות: BCϵ | לאברהם: BΕΔ ..AΑ /Q | אשתו: *omn* **15** אבימלך.. BΔ /QΕ | לפניך: W¹Δ .. Q | שב: ACFIPQW¹ΑΔΕϵϑΔk ..BI **16** אמר.. BCΕϵ /QΔ :PΔ | הנה.. 1° A | לאחיך.. Δ /Ε :ABCPQϐϵ | עינים.. ΔI :AB | אתך: ABΑk ..Δϵ /QΔ | הכל /Δ | ונוכחת: ABCE²FIPQW¹ΑϐΔΕϵϑΔkl **17** האלהים: ABCIPQϐΔ ..F | וילדו: ABCE²FG¹IPQW¹ ΑϐΔϵϑΔkl /Ε **18** רחם: AG¹ | אבימלך: CΔ ..ABk **XXI 1** אמר: CD¹E²IPQW¹ΑΔΕϑ ..ABϐk /F | דבר: CD¹E²IPQΑ ..ABϐΔΕI **2** ותהר.. Cϐ /D¹Q :ΔΕϵ | לזקניו: ABG¹ϵ /D¹QΕ | אלהים: A G¹IPQΑϐΔ ΕϵϑΔkl **3** לו.. 1° I :AB | ילדה: A | יצחק: C G¹IPQW¹ΑϐΔΕϵϑΔI ˙A (*f. p.*) .. Bk **4** ימים: A ..BΔ /D¹ | אלהים: A–G¹IPQW¹ΑϐΔΕϵϑΔk ϑI

32 לכי נשקה את אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע 33 ותשקינה את אביהן יין בלילה ההוא
ותבא הבכירה ותשכב את אביה ולא ידע בשכבה ובקומה 34 ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל
הצעירה הנה שכבתי אמש את אבי נשקנו יין גם הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע
35 ותשקינה גם בלילה ההוא את אביהן יין ותקם הצעירה ותשכב עמו ולא ידע בשכבה ובקומה
36 ותהרנה שתי בנות לוט מאביהן 37 ותלד הבכירה בן ותקרא את שמו מואב הוא אבי מואב עד
היום 38 והצעירה גם היא ילדה בן ותקרא את שמו בן עמי הוא אבי בני עמון עד היום:—

XX 1 ויסע משם אברהם ארץ הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר 2 ויאמר אברהם אל שרה
אשתו אחתי היא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה 3 ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה
ויאמר לו הנך מת על אדות האשה אשר לקחת והיא בעילת בעל 4 ואבימלך לא קרב אליה ויאמר
אדני הגוי גם צדיק תהרג 5 הלוא הוא אמר לי אחתי היא והיא גם אמרה אחי הוא בתם לבבי
ובנקיון כפי עשיתי זאת 6 ויאמר אליו האלהים בחלום גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת
ואחשך גם אנכי אתך מחטאה לי על כן לא נתתיך לנגע אליה 7 ועתה השב את אשת האיש כי
נביא הוא ויתפלל בעדך וחיה ואם אינך משיב דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך:—

ABCE²FG¹INPQW¹ȺƀƊЄϽƷΔkl

32 נשקה] נשקי 1 | מאבינו] י om W¹, ו om P 33 ותשקינה] ותשקיהן ABCE²FINЄk ותשקחינה 1 | אביהן] אבינה 1 ~ | ותשכב] כ i. l. BW¹ 34 נשקנו] נשקינו E²FG¹IPQW¹ƀƊЄϽƷΔkl | מאבינו] י om W¹ 35 ותשקינה] ותשקיהן ABCE²FINPƊЄk ותשקנה Q | הצעירה] י om W¹ 38 והצעירה] י om W¹l XX 2 אחתי] אחותי CE²G¹IQW¹Ⱥ 3 אבימלך] אבי · מלך A 4 ואבימלך] ואבי · מלך A 5 אחתי] אחותי CE²G¹IƊƷ 7 השב] השיב CE²FG¹INQW¹ȺƊkl | וחיה] ויחיה C | אינך] עינך 1

---

32 לכי] לכי' Ƥ F (*t. m.*) | נשקה] נשקו C 33 את 2° ABCE²FG¹IQȺЄ1 < W¹ 34 את ABCFG¹INQƤ ЄϽƷk < W¹ | נשקנו AB 36 ותהרנה W¹ XX 1 קדש ABCE²IȺƊ1 < W¹ · Є 2 אחתי] Ƥ · אחתי PЄ · NϽk 3 ויבא] B | לקחת] Ⱥ1 | והיא] E² | בעולת] F (*t. m.*) 4 קרב ABCW¹ | אדני] ABȺ < W¹ 5 אחתי] ABЄ1 < W¹Ⱥ אחותי C | אמרה] F (*t. m.*) | כפי] W¹ 6 עשית] Ⱥ | לנגע] FIQ < W¹ (*err* לנגע) ⌐ C · E²Ⱥ 7 השב] ABPϽ השיב F (*t. m.*) | אתה] W¹

---

32 ..יין Q (*err* ..אבינו) ƊЄ : AI ⊃ · ·: B (*f. p.*) | : עמו IЄƷ .. QƊΔ | : זרע ABCFG¹IPQW¹ƀƊЄϽƷΔkl 33 : ההוא ACE²IPW¹ƀƊЄϽƷΔl .. ההוא BQk | .. אביה CQȺƀ / Є : ABI | : ובקומה CE²FIPQW¹ȺƀƊЄϽƷΔ .. AB 34 .. ממחרת W¹ȺЄ / Q : CG¹I | .. הצעירה ABQȺƊЄ : l | : אבי ABE²QW¹ƊƷ1 | .. הלילה B / QƊϽ : A | .. עמו QϽ / IΔ : ABCE²ƊƷ | : זרע ABCE²FG¹IQW¹ȺƀƊЄϽƷΔkl 35 : ההוא AB *del* W¹ | : יין ABCE²FIQW¹ȺƊ ϽƷkl .. ƀΔ | .. עמו CϽ / QƊΔk : ABFG¹I1 | : ובקומה ABCE²FG¹IPQW¹ȺƊЄϽƷΔk .. ƀ ¿ l 36 : מאביהן AB CFIPQW¹ȺƀƊƷΔl 37 / בן QƊ : ABCG¹I | : מואב BI1 .. AƊΔ / QЄk | : היום ACE²FG¹IQW¹ȺƀƊЄϽƷΔkl .. B 38 : היא A | .. בן 1° Δ / Q : CE²IG¹W¹l | : עמי IW¹ƊϽΔkl .. ABCЄ / FQ XX 1 .. הנגב ABȺƀΔ / Q : IW¹ƊЄ | : שור l / Q | : בגרר CE²FIPQW¹ȺƀƊЄϽƷΔkl .. AB 2 : היא ACE²FG¹IPQȺƀƊЄϽƷ Δk .. Bl | .. גרר ABCPΔ / QƷ | : שרה 2° CE²FIQW¹ƀƊЄϽƷΔk .. AB 3 : אבימלך A | : הלילה ABCE²G¹ IW¹ϽƷ .. Fƀ / QΔ | .. לו Δl / QЄ : IƷ | : מת PƊ | .. לקחת ABȺ : QϽƷ | : בעל ABFIPȺƀƷl .. QƊ / Δ 4 : אליה ABCE²FIPQW¹ȺƀƊЄϽƷΔkl | .. ויאמר BP | .. אדני k / ƀƊ ‹ I ·· F ¿ Є ¿ Q l : B | : תהרג E²G¹IȺ ¿ FQƀϽkl ¿ C W¹Ɗ ‹ : ABЄ 5 .. היא PƀƊЄΔl : BCIQȺƷ | : הוא BCFG¹PQW¹ȺƀƊЄ .. kl | : זאת ABCE²FG¹IPW¹ȺƀƊЄ ϽƷΔk .. l ¿ Q 6 .. בחלום BPȺƀ / FQЄΔ : IW¹ | : ידעתי Ƥ : ABIϽ | .. זאת G¹l / k : ABCIPQW¹ȺƀƊϽƷ | : לי ACE²FG¹IW¹ƊΔk .. BQȺƀЄl | : אליה *omn* 7 / ועתה FIЄΔk .. QW¹ƀ | .. הוא Al / Q : BCE²G¹IȺ ƀЄϽΔ | : וחיה CE²FG¹IPQȺƀƊЄϽΔkl .. AB | .. משיב G¹PQЄϽΔ / Fk : CE²IȺƷl | / דע BϽk : CW¹Δl | : תמות ABC

18 ויאמר לוט אליהם אל נא אדני 19 הנה נא מצא עבדך חן בעיניך ותגדל חסדך אשר עשית
עמדי להחיות את נפשי ואנכי לא אוכל להמלט ההרה פן תדבקני הרעה ומתי 20 הנה נא העיר
הזאת קרובה לנוס שמה והיא מצער אמלט נא שמה הלוא מצער היא ותחי נפשי 21 ויאמר אליו
הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה לבלתי הפכי את העיר אשר דברת 22 מהר המלט שמה כי לא
אוכל לעשות דבר עד באך שמה על כן קרא שם העיר צער 23 השמש יצא על הארץ ולוט בא
צערה:—

Δ ¶ 24 ¶ ויהוה המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש מאת יהוה מן השמים 25 ויהפך את הערים
האלה ואת כל הככר ואת כל ישבי הערים וצמח האדמה 26 ותבט אשתו מאחריו ותהי נצב מלח
§ k 27 וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יהוה § 28 וישקף על פני סדם ועמרה ועל
§ Δ פני כל הארץ הככר וירא והנה עלה קיטור הארץ § כקיטור הכבשן 29 ויהי בהשחית אלהים את ערי
הככר ויזכר אלהים את אברהם וישלח את לוט מתוך האפכה בהפכו את הערים אשר ישב
בהן לוט:—

X² ¶ 30 ¶ ויעל לוט מצער וישב בהר ושתי בנתיו עמו כי ירא לשבת בצער וישב במערה הוא ושתי
בנתיו עמו 31 ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו כדרך כל הארץ

ABCE²FG¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓΔkl

19 הנה] הנא X² | ותגדל] ותגדיל X² | להחיות] ה *om* X²l **20** אמלט] המלט A (ה *sub* א* *s. m.*) B* (א *s. r. s. m.*) CE²F (ה *s. r.*) G¹INQW¹X²ΛΘΕΘΓΔl [אמלטה £* (ה *eras*) המלטה K] | ותחי] ותחיה CE²FG¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓΔl **22** באך] באכה A (ה *s. m.*) CE²G¹INX²ΘΕl **23** יצא] יצאה AB **25** הערים 1°] ה *om* X² | ישבי] יושבי E²IPQW¹X²Λ **26** ותבט] וטביט E²G¹INPQX²ΛΘΔΕΘΓ | [ותהי] ותהיה £* (ה *eras*)] | נצב] נציב NPQΛΘ **28** הארץ 1°] ה *om* NG¹Ε | כקיטור] ~ כיקטור W¹ **29** בהשחית] ה *om* W¹ΘΓl *del* Δ | האפכה] האפיכה X² *del* Δ **30** בנתיו 2°] בנותיו I **31** זקן] זקין P

---

19 הנא X² | ותגדל INΛ < W¹ ⌒ C ' Q **20** שמה 1° Ε | אמלט B (*s. m.*) [אמלטה £* (ה *eras*)] | ותחי AB **21** דברת Λ **22** שמה 1° Ε | באך A*BΛΔΘΓ < W¹ (*err* ¿באך) **23** יצאה AB **24** מאת AB FW¹ **26** [ותהיה £* (ה *eras*)] | נצב AB ' G¹Ε **27** את ABE²FIQΛΕΓl < W¹ **28** הארץ 1° F (*t. m.*) הארץ P ארץ Ε **29** בהשחית F (*t. m.*) | האפקה Λ **30** בנתיו 1° W¹ | בנתיו 2° Λ | עמו 2° F (*t. m.*) **31** זקין P

---

18 אליהם.. ABΘΔ :Ιεl | :אדני CFIPW¹X²Δ l:AB ¿Q ¿Ε **19** בעיניך.. C /QΘ ‹›Δ :ABG¹Λ | :נפשי CE²FG¹PQX²ΛΔΕΓΔ ..Al | ..ההרה W¹Δ /QΕ | :ומתי ABCE²FG¹IX²ΛΘΔΕΘΓΔl **20** שמה 1° Q :AB | :מצער FG¹IPX²ΔΘΓΔl ..Ε | שמה 2° W¹ :ABE²IΔ | ..היא ΘΔ :W¹ | :נפשי ABCFG¹IPQW¹ΛΔΕΘΓΔ ..X²l **21** אליו.. B /CFIPQΕ | :פניך A | :הזה ABCW¹ΛΘ ..P /Ε | :דברת CFIW¹X²ΛΘΔΓ ..BΕ /Q **22** שמה.. 1° Θl /Δ :ABCE²G¹IPQW¹X²ΕΘΓΔ | :שמה 2° ABCFG¹IW¹X²ΘΔΕΘΓΔl | :צער CE²FG¹IPQX²ΛΘΔΘΓΔ ..A BΕ ¿l **23** :הארץ CG¹ ..BPQΛΓ /I **24** עמרה / I | ..גפרית ABΘ :X² | :ואש Λ /FQΕ | :השמים AB CE²G¹IPQW¹X²ΛΔΕΘΓ ..FΘ **25** ..האלה A :X²l | :הככר C /Q ..l | ..הערים 2° Θ :AB ‹:l | :האדמה FIPQX²ΘΔΕΘΓl ..A **26** :מאחריו AB ..l /QΕ | :מלח ABCE²G¹IPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓl –:F **27** בבקר.. AB | :יהוה ABCE²IQW¹X²ΛΔΕΘΓ ..Θl **28** ..ועמרה Θ /Q :ABX² | :הככר CE²G¹IPQW¹X²ΛΔΘΓkl ..AB /Ε | :הכבשן ABCE²G¹IPQW¹X²G¹ΛΘΔΕΘΘkl *del* Δ **29** הככר.. ABPQk :G¹IW¹X²ΛΘΓ *del* Δ | :אברהם ACE²FG¹IW¹X²Δ ..B /Q *del* Δ | ..האפכה ABX² :CIΘkl *del* Δ | :בהפכו C *del* Δ | ..הערים BCΘ /Θ *del* Δ **30** ..מצער AB /Q :ΕΓ | ..בהר W¹Δ /Ε | ..עמו 1° PQ /Δ :ABW¹ΛΔl | :בצער BE²FIPQW¹ΛΘΔΘΓΔk ..Al /Ε | במערה / QΔΕ | :עמו 2° ABCE²FG¹IPQW¹ΛΘΔΕΘΓΔk ..l **31** ..הצעירה Ε /QΔΔ | :זקן BG¹Q ΛΘΓ ⊏:A ..Δ | :הארץ CFIPQΛΔΕΘΓΔk ..BΘ ¿l

6ויצא אליהם לוט הפתח והדלת סגרו אחריו 7ויאמר אל נא אחי תריעו 8הנה נא לי שתי בנות
אשר לא ידעו איש אוציא נא אתהן אליכם ועשו להן כטוב בעיניכם רק לאנשים האלה אל תעשו
דבר כי על כן באו בצל קורתי 9ויאמרו גשה הלאה ויאמרו האחד בא לגור וישפט גם שפט עתה
נריע לך מהם ויפצרו באיש בלוט מאד ויגשו לשבר הדלת 10וישלחו האנשים את ידם ויביאו את
D¹ ¶ לוט אליהם הביתה ואת הדלת סגרו ¶ 11ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים מקטן ועד
גדול וילאו למצא הפתח:—
12ויאמרו המלאכים אל לוט עוד מי לך פה חתן בניך ובנתיך וכל אשר לך בעיר הוציא מן המקום
הזה 13כי משחתים אנחנו את המקום הזה כי גדלה צעקתם את פני יהוה וישלחנו יהוה להשחיתה
14ויצא לוט וידבר אל חתניו לקחי בנתיו ויאמר קומו צאו מן המקום הזה כי משחית יהוה את
העיר ויהי כמצחק בעיני חתניו 15וכמו השחר עלה ויאיצו המלאכים בלוט לאמר קום קח את אשתך
ואת שתי בנתיך הנמצאות פן תספה בעון העיר 16ויתמהמה ויחזקו האנשים בידו וביד אשתו וביד
שתי בנתיו בחמלת יהוה עליו ויוצאהו וינחהו מחוץ לעיר 17ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר המלט
על נפשך אל תביט אחריך ואל תעמד בכל הככר ההרה המלט פן תספה:—

ABCD¹E²FG¹INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔl

7 תריעו] ~ תרעיו X² 8 לא] ל G* (א *i. l. s. m.*) | אוציא] י *om* AB הוציא CG¹INX²ᴰᴱᴳ | אתהן] אתין W¹ | לאנשים] לא · נשים AB 9 האלה] ~ האלה ᴬ | האחד] ה *om* ABCE²G¹IPQW¹ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔl | לגור] ו *om* A* (*i. l. s. m.*) BΔ | שפט] שופט CE²NPQW¹X²ᴮl 10 האנשים] האנושים ABCE²FG¹I (ו *i. l.*) NQX²ᴬᴮᴰᴱΔl | ויביאו] י 2° *om* P ᴮ והביאו 12 ובנתיך] ובנותיך IQW¹X² | הוציא] אוציא CΔ 13 משחתים] משחיתם X²l | משחיתים] להשחיתה] י *om* ᴬᴶ לחשחיתה W¹ לחישיתה X²l 14 בנתיו] בנותיו IQ | ABCE²FG¹INQW¹ᴬᴮᴰᴱᴳΔ | כמצחק] כמצעק C 15 בנתיך] בנותיך QW¹ בנותך CE²G¹INPX²ᴬᴮᴱᴳᴶ 16 ויתמהמה] י *i. l. s. m.* W¹ | האנשים] ABCE²FG¹INQW¹X²ᴬᴮᴰᴱΔl | בנתיו] בנותיו IQW¹ (י *i. l. s. m.*) X² | בחמלת] בהמלת ABE²W¹ᴱᴳᴶ | וינחיהו] ~ וינחהו W¹ וינחיהו CE²FG¹INPX²ᴮᴰᴱᴳΔl | ויוציאהו] ויוציאהו ABCE²FG¹INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔ 17 כהוציאם] כהוציהם X² | המלט 1°] אמלט F | על] אל B | ואל] ל ᴱ | תביט] י *om* W¹ᴳ | ההרה] ה 3° *om* AB* (*i. l. s. m.*) W¹* (*i. l. s. m.*) Δ

---

8 ל] ל G¹* (*corr.* לא *s. m.*) | אתהן] אתין N W¹ 9 האחד] אחד N ᴱ | לגור] Δ | שפט] שופט ᴬ · ᴶ NP 10 האנשים] W¹ᴶ ′ N | ויביאו] ᴬ 12 ובנתיך] P ⌐ C 13 משחתים] ᴶ משחיתים 1 משחיתים E² | את 2° ABE²FIQᴬᴳ (*s. m.*) 1 < W¹ | להשחיתה] F (*t. m.*) 14 לקחי] P1 < W¹ᴬ ⌐ C · X² ′ NᴳΔ | בנתיו] ᴬ ⌐ C | ההר] Δ | תבט] ᴳ | ואל] ᴱ 17 בנותיו] W¹ | ויוציאהו] P | בנותיך] W¹ 16 האנשים] P ᴶ ′ ᴳ | כמצחק] QX²

---

6 הפתח: ABF /Q | אחריו: AC–G¹IPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔl .. B 7 ויאמר: D¹W¹ /ᴰᴱ | תריעו: ABD¹E²G¹IW¹X²ᴰᴱᴳΔl /Q 8 בנות: ᴰ | איש: AB /ᴰᴱᴳ :D¹–G¹IPQW¹X²Δ | אליכם: AW¹ᴳ /Qᴱ :BFI X²ᴰl | בעיניכם: CD¹FG¹IPQW¹X²ᴬᴰᴱᴳᴶΔl :A | האלה: P | דבר: Qᴱ /ᴰ :ABCIX²ᴳΔ :F ¿W¹ | קורתי: A–G¹IPW¹ᴬᴮᴰᴱᴶΔ =:Q 9 ויאמרו: 1° ᴱ | הלאה: ᴮ /Δ :ABD¹G¹IQX²ᴬᴶ =:FPW¹ᴰᴱᴳ | ויאמרו: 2° B /ᴱ | לגור: ᴬ | שפט: ᴰ :G¹Δ =:D¹PW¹ ¿Qᴳ :F | מהם: A–G¹IPX²ᴬᴰᴱᴳᴶΔ =:Qᴮ | בלוט: ᴰ | מאד / F ᴱ :CE²IQW¹X²ᴬᴶl | הדלת: A–G¹IPQW¹X²ᴰᴱᴳᴶΔl .. A 10 ידם: CP :ABE²G¹ᴬᴱl | הביתה: ABCIX²ᴬᴰ .. D¹ /Q | סגרו: A–D¹FIPQW¹ᴰᴱᴳΔ .. l 11 הבית: B :X²ᴳl *del* W¹ | גדולו: CE²FG¹IW¹X²ᴬᴰΔl .. ABPQᴳ 12 לוט: ABᴬ /F :IQᴰ | עוד / P | חתן ¿ ᴮ .. ᴱ :QW¹ᴰΔ | בעיר: X²ᴬᴶ .. ABW¹ /Q | הזה: CIPW¹X²ᴬᴰᴶΔl .. ABQ /ᴱ 13 אנחנו: X² | הזה: BCE²IQX²ᴬᴰᴶΔl .. Aᴮ /PW¹ᴱ | יהוה: 1° P /Q :ABE²IW¹X²ᴰᴱᴳΔ | הזה: W¹ᴱ :l | ויאמר: ABCE²G¹IPW¹X²ᴬᴱᴳᴶl | בנותיו: Q :ABCE²G¹IPW¹X²ᴬᴱᴳᴶl 14 להשחיתה: BCᴶ /QW¹ᴱ :Aᴶ | העיר: CE²FG¹IPQX²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔl .. ABW¹ | חתניו: 2° ABCFPX²ᴮᴰᴱᴶΔ .. Q 15 עלה: PᴮΔ /ᴱ :ABCE²G¹IQX²ᴬᴳᴶl | בלוט: FQᴰᴱ | לאמר: ABG¹PQW¹ᴮᴰᴱᴳᴶΔl :IX² l:C | בנתיך: A | בנתיו: BCE²IPW¹X²ᴬᴰᴱᴳᴶΔl | ויתמהמה: Qᴮ :ABCE²G¹IPQW¹X²ᴬᴰᴱᴳᴶΔl 16 הנמצאות: Aᴱ /F :X²ᴰ | העיר: QX²ᴬᴮᴰᴱΔl .. W¹ /F 17 החוצה: ᴰ /Q :X² | עליו: BCE²G¹IPQW¹X²ᴬᴰᴱᴳΔl :A (*f. p.*) | לעיר: ACE²FIQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔl | אחריך: CIᴳ :ABFᴰ | נפשך: ABᴱ | ויאמר: ABCE²G¹IPX²ᴬᴰᴱᴳl | הככר: CFG¹ᴰΔ .. ABᴬᴮᴳl /Qᴱ

אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר [28]אולי יחסרון חמשים הצדיקם
חמשה התשחית בחמשה את כל העיר ויאמר לא אשחית אם אמצא שם ארבעים וחמשה [29]ויסף
עוד לדבר אליו ויאמר אליו אולי ימצאון שם ארבעים ויאמר לא אשחית בעבור הארבעים [30]ויאמר
אל נא יחר לאדני ואדברה אולי ימצאון שם שלשים ויאמר לא אשחית אם אמצא שם שלשים
[31]ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני אולי ימצאון שם עשרים ויאמר לא אשחית בעבור העשרים
[32]ויאמר אל נא יחר לאדני ואדברה אך הפעם אולי ימצאון שם עשרה ויאמר לא אשחית בעבור
העשרה [33]וילך יהוה כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו׃—

XIX [1]ויבאו שני המלאכים סדמה בערב ולוט ישב בשער סדם וירא לוט ויקם לקראתם וישתחו אפים
ארצה [2]ויאמר הנה נא אדני סורו נא אל בית עבדכם ולינו ורחצו רגליכם והשכמתם והלכתם
לדרככם ויאמרו לא כי ברחב נלין [3]ויפצר בם מאד ויסרו אליו ויבאו אל ביתו ויעש להם משתה
ומצות אפה ויאכלו [4]טרם ישכבו ואנשי העיר אנשי סדם נסבו על הבית מנער ועד זקן כל העם
מקצה [5]ויקראו אל לוט ויאמרו אליו איה האנשים אשר באו אליך הלילה הוצאם אלינו ונדע אתם

ABCD¹E²FG¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘϢΔl

27 הואלתי] אולתי X² | ואפר] ועפר P 28 הצדקים] הצדיקים CD¹G¹Δ הצדיקים ABE²FINPQW¹X²ΛΘ
ΔΕΘ | אשחית] השחית N 33 שב] שוב AB XIX 1 וישב] ישיב P | בשער] בשעיר l 2 ולינו]
ו om W¹ 3 ויכרו] ויאסרו X² 4 ואנשי] ו om AB* (*i. l. s. m.*) FΕ | זקן] זקין P 5 ויקראו] ו 2° *s. m.* Θ | איה] היה CNl | האנשים] האנושים A (ו *i. l. s. m.*) E²NP (ו *i. l.*) W¹X²ΛΕΔl | הוצאם] הוציאם ABD¹G¹
INPQW¹ΛΘΔΕΘΔl ~ הוצאם X² הוציאהם C

---

27 אדני AB | ואפר G¹ 28 הצדקים G¹ ˙Δ 30 לאדני AB 31 אדני A 32 הפעם W¹
33 שב W¹ שוב AB XIX 1 ישב G¹X² < W¹ | אפים W¹ 2 אדני l | ולנו W¹ | לדרככם AB ˙Q
4 אנשי 1° Ε | זקן W¹ 5 היה C | האנשים G¹Δ ˙ΘΘϢ | האנושים W¹ | ונדע AΕΘ

---

27 אברהם.. ABW¹ /Q | ויאמר.. ABCPΕl /QΔ :D¹W¹X² | אדני / W¹Θ :ABCE²lΕϢ | ואפר: A–G¹IPQ
X²ΛΘΔΕΘϢΔ ..l 28 אולי / D¹ | חמשה.. D¹G¹Θ /FQΔΕ :CIX²Λ | העיר AG¹ΘΘl ¿BD¹PW¹ΔΕ ‹:Q ¿F
:CE²IX²ΛϢ ..Δ | ויאמר.. BΘ /G¹Q :ΕϢl | אשחית.. D¹ /BQΔ | וחמשה: A–D¹FG¹IPQW¹X²ΛΘΔΕΘϢΔ
29 אליו.. 1° D¹G¹ :ABE²IPQW¹ΛΔΕΘϢΔ l:C | .. אליו 2° QΔΕ /D¹ :PX² | ארבאים: A–D¹FG¹IPX²ΛΘϢΔ
¿QΘ /Ε | ויאמר.. 2° BG¹l /QΕ :Ϣ | הארבעים: BCD¹FG¹IPQW¹X²ΛΘΔΕΘϢΔl 30 ויאמר / 1° QΕ :W¹ |
ואדברה / QW¹ΕΔ :BCFG¹IPX²Δ | שלשים: 1° A–E²G¹IPQΛΕϢΔl /FΘ ‹:Δ | ויאמר.. 2° Bl /QΕ | אשחית / Q |
שלשים: 2° A–G¹IPQX²ΛΘΔΕΘϢΔl /W¹ 31 ויאמר.. 1° BΘΕ /QΔ | אדני.. PQΔΕ /FW¹Θ :BIX² | עשרים:
ACD¹FG¹IPW¹X²ΛΘΔΕΘϢΔl ..B ¿Q | ויאמר.. 2° Bl /QΕ | העשרים: B–G¹IPQW¹X²ΛΘΔΕΘϢΔl ..A
32 ויאמר.. 1° ABΕ / D¹Q | ואדברה: ABW¹X²Δ | הפעם.. Ε /QΔΔ :D¹PX² l:ABCl | עשרה: A–D¹FG¹IP
X²ΘΔΕϢΔ ..ΛΘ ¿Q | ויאמר.. 2° B /QΕ | אשחית: B | העשרה: A–G¹IPQX²ΛΘΔΕΘϢΔl 33 אברהם: AC
G¹IQW¹X²ΔϢ ..BΛ /F (*vid*) QΘΘ XIX 1 בערב.. ABΘΔ /IQΕ :E²W¹X²l | סדם: AC–FIPQW¹X²ΛΘ
ΔΕΘϢΔl ..B /G¹ | ויקם: W¹ | לקראתם.. PQ :ABIΛΔΕ ‹:F | ארצה: *omn* 2 ויאמר.. B /QΕ | אדני.. F /Θ
¿Ε ¿QΘ ‹·G¹Δ :CD¹PX²Ϣ l:AB | .. עבדכם Θ /Ε ‹·Θ :CQX² | ולינו / F :Ε | רגליכם.. W¹ /Ε :ABFG¹IQW¹
ΔΔl | והשכמתם: W¹ | לדרככם: C–G¹IPQW¹X²ΛΘΔΕΘϢΔl ..AB | ויאמרו.. B :A | לא.. CD¹Θ / BFQΔΕ :Ϣ |
נלין: C–G¹IPQX²ΛΘΔΕΘϢΔl ¿Θ ‹:Ε l:AB 3 מאד / FΕ :ABD¹IPQW¹ΛϢl | אליו / Δ | ביתו: A–FIQW¹
X²ΔΕΘϢΔl | משתה.. D¹ /Q :ABCW¹X²l | אפה.. QΘ :E²IX²Λ ‹:l | ויאכלו: CD¹FG¹W¹ΔΔ l:AB ..Ε
4 ישכבו.. PΔ /G¹ :CE²IQW¹X²ΛΘΘ | סדם.. C | זקן / Q | מקצה: A–E²G¹QW¹X²ΛΘΔΕΘϢΔ ..Fl /l ‹:P
5 לוט.. AΔ /Q :CG¹IX²Ϣ | ויאמרו / A (*vid*) | אליו.. ABQ /Ε :D¹X²Δ | הלילה PW¹Δ :ABD¹X²Δ ..FΘ
/QΕ | אתם: A–D¹FIPQW¹ΛΘΔΕΘϢΔl

13 ויאמר יהוה אל אברהם למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלד ואני זקנתי 14 היפלא
מיהוה דבר למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן 15 ותכחש שרה לאמר לא צחקתי כי יראה
ויאמר לה כי צחקתי 16 ויקמו משם האנשים וישקפו על פני סדם ואברהם הלך עמם לשלחם
17 ויהוה אמר המכסה אני מאברהם את אשר אני עשה 18 ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו
בו כל גויי הארץ 19 כי ידעתי למען אשר יצוה אברהם את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך יהוה
לעשות צדקה ומשפט למען הביא יהוה על אברהם את אשר דבר עליו:—
§ D¹ § Δ ¶ 20 ¶ ויאמר יהוה צעקת סדם ועמרה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד § 21 ארדה נא ואראה הכצעקתה
הבאה אלי עשו כלה ואם לא אדעה 22 ויפנו משם האנשים וילכו סדמה ואברהם עודנו עמד לפני
§ X² יהוה 23 ויגש אברהם ויאמר האף תספה § צדיק עם רשע 24 אולי יש חמשים צדיקם בתוך העיר
האף תספה ולא תשא למקום למען חמשים הצדקים אשר בקרבה 25 חלילה לך מעשת כדבר הזה
להמית צדיק עם רשע והיה כצדיק כרשע חלילה לך השפט כל הארץ לא יעשה משפט:—
§ Δ § 26 ויאמר יהוה אם אמצא בסדם חמשים צדיקם בתוך העיר ונשאתי לכל המקום בעבורם 27 ויען

ABCD¹E²FG¹INPQW¹X²ꜧꝑꝋꝇꝏΔl

13 צחקה] צעקה CIP | אמנם] האמנם QꜧGl **15** צחקתי 1° *et* 2°] צעקתי CIꝏ | יראה] ה *om* N | צחקתי 2°] י *om* AB* (*s r. s. m.*) FG¹Qꝏꝋ **16** האנשים] האנושים ABC (ו *i. l.*) E²FG¹INPQW¹ꜧꝑꝋꝇΔl | עמם] עמהם FW¹ (ה *i. l.*) ꝑΔ **18** ועצום] ועצים F **20** צעקת] צחקת ꝇ **21** הכצעקתה] הך צעקתה BCE²F G¹INPQW¹ꜧꝋꝏꝇl **22** האנשים] האנושים C–G¹INPQW¹ꜧꝑꝋꝇl **24** צדיקם] צדקים CD¹G¹ꝏꝇ צדיקים ABE²FINPQW¹X²ꜧꝑꝋ | תשא] תשע X² | הצדקים] הצדיקים ABE²FG¹INPQW¹X²ꜧꝑꝋꝏl **25** להמית] ~ להימת X² | השפט] השופט CE²NQW¹X²ꝇ | יעשה] יעשי N (י 2° *p. m.?*) **26** צדיקם] צדקים CD¹G¹ꝋΔ צדיקים ABE²FINPQW¹X²ꜧꝑꝏꝇ

---

13 צחקה AB | אמנם Nꝑꝋ **15** יראה ABFl | לה F (*t. m.*) | צחקתי 2° B צחקת G¹Qꝏꝋ **16** האנשים ꝏ האנושים N ' ꝇ | עמם ABN ' ꝋ עמהם ꝑ **17** המכסה E² | עשה CG¹ ' ꝋ **18** ועצים F **19** צדקה ꝇ | הביא ꝇ **21** וראה ABC | הך ꝋ **22** האנשים ꝏ האנשים AB **24** צדקים G¹ ' ꝏꝇ ~ C | הצדקים C **25** השפט ABG¹ | יעשה AB **26** צדקים G¹ ' ꝋ

---

13 אברהם.. ABIQΔ /F | שרה: FG¹QꝏI <:ꝑ | לאמר.. ABG¹QW¹ꜧꝑꝋꝏ /F :CIΔl | האף.. Δ ¸Q :P | אלד ¸ꝏ | זקנתי ¸l ¸QW¹ꝑꝋ <:ꝏ :BCFG¹ .. Δ /I **14** דבר ¸ꝏꝋ ¸FPA <:ABW¹ :CG¹IQl | חיה.. P :I | בן: CE²FG¹NW¹ꜧꝑꝋꝇΔ —:Q .. AB **15** שרה: FQꝑꝏ | לאמר.. ABCG¹PQW¹ꝑꝋꝏΔl /F :I | צחקתי / 1° G¹Qꝑ | יראה: ABCFG¹IPW¹ꜧꝑꝇΔl .. Qꝏ /Ꝋ | צחקתי: 2° CE²G¹IꜧꝑꝏΔl ⊂:Q /P **16** האנשים: G¹W¹ Ꝋ | סדם: ABCFIPQꜧꝑꝋꝇΔ | לשלחם: CG¹IPQW¹ꜧꝑꝏꝇΔl .. AB ¸Ꝋ **17** אמר.. G¹ꝋΔ :P | עשה: ABCE² IꜧꝇΔ .. F l:Ꝋ ¸G¹PQꝏl ¸ꝑ **18** גדול.. A | ועצום: ABCE²G¹IQꜧꝑꝋꝏΔl | הארץ: CE²FG¹IPQꜧꝑꝇΔ .. AB **19** ידעתי.. ꝏ /Iꝋ | אברהם / 1° G¹ | בניו: Q | אחריו: ABCE²G¹IQꜧꝑꝋꝏl | יהוה.. Δ | ומשפט: CE²FG¹IPQꜧꝑꝋꝏꝇΔl .. AB *del* W¹ | אברהם.. 2° AB /P | את.. B *del* W¹ | אשר.. F *del* W¹ **20** יהוה.. ABꝏ /Fꝋ :CPQ | סדם.. B | רבה: ABE²IW¹ꝑ .. F /Qꝏ | מאד: ABCE²FG¹IPQꜧꝑꝋꝏꝇl **21** וראה / D¹ꝋ :W¹ | אלי.. G¹ꝑ /D¹Q :ꝏ | עשו: ꝑ | כלה.. ꝑ | לא: ꝑ | אדעה: CD¹E²G¹IPQW¹ꜧꝑꝏꝇ l:Bꝋ **22** האנשים / P | סדמה: A–E²G¹IPQꜧꝑꝋꝇ .. ꝏ | יהוה: A–E²G¹IPQꜧꝑꝋꝏꝇ **23** ויאמר.. ABQꝏꝋꝏl /ꝑ | רשע ¸Fꝏl ¸D¹G¹W¹ꝑꝇ :CE²IPX² l:B .. AQ **24** העיר: D¹Ꝋ ¸G¹ꝑ <:ABI .. ꝏꝋl /CQ | תספה <: AB ¸F /Q :D¹I X²Ꝋ | למקום ꝏl /Qꝋ :BCIX²ꝇ <:A (*f. p.*) | בקרבה: CE²IPQX²ꜧꝑꝏ l:Ꝋ ¸A ¸BD¹W¹ꝇ <:G¹ ¸F **25** הזה.. Q :ABG¹X² | רשע / F ¸G¹ꝏ ¸W¹Ꝋ <:AB :CE²IX²ꜧꝇl | כרשע: ABIX²ꜧꝇ .. Ql ¸G¹ꝏ ¸D¹FPW¹ꝑ <:Ꝋ | לך.. 2° Ꝋ :D¹ | הארץ.. ABꜧ /Q :E²X²I **26** יהוה.. BD¹PW¹ꝏ /Ꝋ :AFIꝑΔ | העיר: CE²X²ꝏl .. ABD¹QW¹ ꜧꝑꝋ /P | בעבורם: *omn*

24 ואברהם בן תשעים ותשע שנים בהמלו את בשר ערלתו 25 וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה
בהמלו את בשר ערלתו 26 בעצם היום הזה נמל אברהם וישמעאל בנו 27 וכל אנשי ביתו יליד בית
ומקנת כסף מאת בן נכר נמלו אתו׃—

XVIII 1 וירא אליו יהוה ¶ באלוני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום 2 וישא עיניו וירא והנה ¶ X²
שלשה אנשים נצבים עליו § וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה 3 ויאמר אדני אם נא § F
מצאתי חן בעיניכם אל נא תעברו מעל עבדכם 4 יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשעינו תחת
העץ 5 ואקח פת לחם וסעדו לבבכם ואחר תעברו כי על כן עברתם על עבדכם ויאמרו כן תעשה
כאשר דברת 6 וימהר אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת לושי ועשי
עגות 7 ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער וימהר לעשותו 8 ויקח חמאה
וחלב ואת בן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו 9 ויאמרו אליו
איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל 10 ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך
ושרה שמעת פתח האהל והיא אחריו 11 ואברהם ושרה זקנים באים בימים חדל להיות לשרה ארח
כנשים 12 ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדני זקן׃—

ABCE²FG¹INPQW¹X²ᴀᴅᴅᴇᴇᴇᴇᴊᴅᴌ

24 *et* **25** בהמולו] בהמולו ABᴅ **27** יליד] יליד 2° *om* X² | נמלו] נמילו ᴌ **XVIII 1** וירא] ויראה IPX²* (ה *eras*) | האהל] ה *om* N | כחם] כהם Q **2** והנה *i. l. s. m.* ᴇ | אנשים] אנושים CE²G¹IP* (ו *eras*) QW¹ᴀᴅ ᴇᴌ | נצבים] נציבים E²I **4** והשעינו] ~ והעשינו ᴀ **6** סאים] *om* CFIPᴅᴇᴊᴌ | ועשי] ועשה CE²G¹ INPQW¹ᴅᴇᴇᴅ **8** חמאה] החמה G¹ | והחלב] והחלב CG¹Nᴀᴅᴇᴊ **9** איה] היה CI* *vid* (א *s. r. s. m.*) NQ **11** ארח] הרח I | כנשים] כאנשים N **12** ותצחק] ותצעק I | בלתי] בליתי CE²Q | עדנה] אדנה C

---

26 נמל] NX² ' E²ᴀ ~ C **27** ילד] X² | ומקנת] AB | מאת] ABPᴀᴅ | נמלו] ᴇ < W¹ | אתו] ABCW¹ᴀᴊ
XVIII 1 וירא] ABCG¹NQX²ᴀᴅᴇᴇᴊᴌ ' E² | ויראה] I | ישב] ABᴌ | כחם] AB **2** אנשים] A ' ᴇᴅᴊ אנושים G¹ |
נצבים] ᴀ ~ C **3** תעברו] F (*t. m.*) | עבדכם] F (*t. m.*) **5** ואחר] F (*t. m.*) | דברת] ᴀ **6** האהלה] ᴀ |
סאים] G¹ סים ᴇ | ועשי] AB ועשה CN **7** הבקר] F | בקר] F **8** החמה] G¹ | וחלב] AB והחלב G¹ | הבקר] F
9 הנה] F | באהל] I (*s. m.*) **10** שמעת] P < W¹ ' E² **11** זקנים] AB | ארח] B | כנשים] A **12** בלתי]
ABᴅᴌ | עדנה] AB | ואדני] A

---

24 שנים: ABP ..ᴅ | ערלתו: ACE²G¹IPQW¹X²ᴀᴅᴅᴇᴌ ..B *del* ᴌ **25** שנה: AB ..W¹ᴇ / Q *del* ᴌ | ערלתו:
CG¹IPQW¹X²ᴀᴅᴅᴌ ..ᴇ **26** הזה: AB :X² | נמל: X² | בנו: CX²ᴅ **27** ביתו.. ᴀ / Q :C | בית.. A
:B | כסף.. AB / ᴌ :CG¹IW¹X²ᴅᴅ **XVIII 1** ממרא: IQᴇᴅ ..ABᴅᴌ | פתח.. W¹ (*vid*) | היום: ACE²
G¹IPQW¹ᴀᴅᴅᴇᴅᴊᴌ ..B **2** עיניו.. A :B | וירא / 1° Qᴇ ..ᴅ | עליו: ABCE²IPQᴀᴅᴅᴇᴅᴊ <:I *del* W¹ |
וירא / 2° I | האהל.. IQI :ABCFG¹ᴇ | ארצה: ABCE²FIPQᴅᴅᴇᴅᴊᴌ <·G¹ *del* W¹ **3** ויאמר.. BG¹Pᴅ / Q :I |
אדני IQI <·Fᴅ ¸ᴇ <:B I:A :G¹ | בעיניכם.. FG¹PQᴌ / ᴇ <·· ᴅ :ABIW¹ᴊI | עבדכם: ABCIPQᴀᴅᴅᴌ ..Fᴅ
/ G¹ **4** רגליכם: ABCE²G¹Qᴅᴅᴌ / Pᴇ | העץ: CIPᴀᴅᴊᴌ ..ABG¹ᴅᴅ / ᴇ ¸I **5** לחם / ᴇ | לבבכם.. G¹ᴇ
:ABᴀᴅᴅᴌ | תעברו.. Qᴅᴌ :BCG¹Iᴅᴊ | עבדכם: ABCE²FG¹IPᴅᴅᴇᴅᴊᴌ | ויאמרו.. Pᴅ / FG¹Qᴇ | דברת: AB
CE²G¹IPQW¹ᴀᴅᴅᴇᴊᴌ —:F ..I **6** שרה: ABCIQᴀᴅᴅᴅᴊ ..G¹ᴇ / P | ויאמר.. Q :ᴇ | מהרי: BFG¹ᴌ | קמח..
Q | לושי.. G¹ | עגות: ABCE²FG¹IPQW¹ᴀᴅᴌ / ᴇ **7** אברהם: E²G¹Pᴅᴌ <:A ..B / ᴇ | וטוב.. ᴅ :CI |
הנער.. P / ᴅᴇ | לעשותו: ABCE²FIPQW¹ᴀᴅᴅᴇᴊᴌ **8** וחלב / Q | עשה.. ᴀ / Qᴅ :ABE²IW¹ᴅI | לפניהם:
BCIPQᴀᴅᴅᴌ <:A (*f. p.*) / G¹ | העץ / Q :E²ᴀᴊ | ויאכלו: ABCFIPQᴀᴅᴅᴊᴌ ..ᴇ **9** ויאמרו.. Bᴇ / G¹ |
אליו / G¹Qᴅᴇ | אשתך ¸NQᴅᴅᴅ ¸P <:ABG¹W¹ :CIᴀᴊ ..I | ויאמר.. ABE²ᴅ :ᴇ | באהל: CE²FG¹IPQᴅᴅᴅᴊᴌ
..ABI **10** ויאמר.. ABFᴇ / Q | חיה / ᴌ :BCIW¹ᴊ | אשתך: CFG¹IPQᴅᴅᴅᴊᴌ I:A <:B | האהל.. P / Q |
אחריו: ABCE²G¹IPQW¹ᴀᴅᴅᴊᴌ **11** בימים: ABPQᴀᴅᴌ ..G¹W¹ᴅ / Iᴇ | כנשים: ACE²FG¹IPQᴅᴅᴅᴌ
12 בקרבה: FG¹Iᴅᴅ | לאמר.. ABG¹PQᴅᴅᴅᴌ / F :CIW¹ | עדנה¸ ᴇ ¸G¹P <:ᴅ ..ABQᴅ / I :A

אשר תשמרו ביני ובינכם ובין זרעך אחריך המול לכם כל זכר [11] ונמלתם את בשר ערלתכם והיתה
לאות ברית ביני ובינכם [12] ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר לדרתיכם יליד בית ומקנת כסף מכל
בן נכר אשר לא מזרעך הוא [13] המול ימול ילידי ביתך ומקנת כספך והיתה בריתי בבשרכם לברית
עולם [14] וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ביום השמיני ונכרתה הנפש ההיא מעמיה את
בריתי הפר:—

§ Δ [15] § ויאמר אלהים אל אברהם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה [16] וברכתי
אתה וגם נתתי ממנה לך בן וברכתיו והיתה לגוים ומלכי עמים ממנה יהיו [17] ויפל אברהם על
פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן מאת שנה אוליד ואם שרה הבת תשעים שנה תלד [18] ויאמר אברהם
אל האלהים לוי ישמעאל יחיה לפניך [19] ויאמר אלהים אבל הנה שרה אשתך ילדת לך בן וקראת
את שמו יצחק והקמתי את בריתי אתו לברית עולם ולזרעו אחריו [20] ולישמעאל שמעתיך הנה
ברכתי אתו והפריתי אתו והרביתי אתו במאד מאד שנים עשר נשיאים יוליד ונתתיו לגוי גדול
[21] ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת [22] ויכל לדבר אתו:—

φ ¶ [23] ¶ ויעל אלהים מעל אברהם ויקח אברהם את ישמעאל בנו ואת כל ילידי ביתו ואת כל מקנת
כספו כל זכר באנשי בית אברהם וימל את בשר ערלתם בעצם היום הזה כאשר דבר אתו אלהים

ABCE²G¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓφΔl

10 ובינכם] ι *om* PW¹* (*i. l.*) φ* (*i. l.*) l | זרעך] l זרעיך **11** ובינכם] ι *om* P* (*i. l.*) W¹* (*i. l.*) l **12** לדרתיכם] ι *om* φ לדרותיכם CE²PQW¹ΛΘl לדורתיכם Γ **13** ילידי] ι 2° *om* QW¹ΛΘ **16** ומלכי] l ומלאכי **17** ויצחק] ויצעק Θ | אוליד] הוליד CE²G¹IQW¹*? (א *s. r.*) X²ΛΔΘ **18** לוי] לבי W¹ (ב *s. r.*) Θ **19** אבל] הבל INΘ | בריתי] ι 1° *om* l **20** יוליד] ι 2° *om* W¹X² **21** אקים] הקים CE²IX² ΛΘΓΔl | האחרת] ה *om* G¹QΛ אחרית l *del* φ **23** ילידי] ι 2° *om* G¹X²Γ | ערלתו] ערלתם X²

---

12 לדרותיכם Q **13** ילדי Λ < W¹ **14** הפר X² < Γ (*t. m.*) **15** תקרא AB | שמה 2° AB < Γ (*t. m.*) **16** אתה l < W¹ | ומלכי P **17** ויפל W¹ | ויצחק G¹X²ΔΕΓΔl < W¹ ⌒ C **18** לוי AG¹NΓ (*t. m.*) ˙ C **19** אבל AB | וקראת W¹ | ברתי l | אתו ABCΛΔΓ < W¹ **20** שמעתיך AB | אתו 1° W¹ | מאד W¹ | יולד W¹ **21** הקים Γ | את ABCE²G¹INPQX²ΛΔΕΘΔl < W¹ | האחרת AB ˙ Ε אחרת G¹ **22** ויכל Λ Γφ ⌒ C | אתו AΛ < W¹ | ויעל AB **23** ילדי G¹ | אתו ABCG¹IΛΔΓΔ < W¹

---

10 ובינכם / Q :X²l :B (*f. p.*) | תשמרו: l | אחריך: BCIPQΔΓ ..l / Ε | זכר: ΘΓl l :A ..BΔ / QΕ **11** ערלתכם: BCE²IPQX²ΘΔΕΘΓl ..AG¹ (*vid*) | ובינכם: CE²G¹IPQX²ΛΔΕl **12** לכם.. l :A | לדרתיכם: AB CIPQX²ΛΘΓ ..l | כסף / CQ :ABE²G¹IW¹ΔΓ | הוא: ABCG¹IPW¹X²ΘΔΕΘΓl ..Q **13** כספך: *omn* | עולם: ABCE²G¹IPQW¹X²ΛΘΔΕΓ <:l **14** השמיני.. AΛΘl :E²IQW¹ΔΘΓ | מעמיה: ΔΕ ..ABE²P / QΘ *del* W¹Λ **15** אברהם.. ABG¹Δ / I :CQΘ | שרי: 2° B ..AIΕ / QΔ | שמה: 2° QΛΘΓΔl —:I ..Δ / P **16** אתה / Q :ABCIPX²ΘΔΘΓ | בן / Q | וברכתיו / C :ABE²G¹IPQW¹X²ΛΘΘΓ (*t. m.*) Δl | לגוים.. Ε / Q :Δ | יהיו: ABC E²G¹IPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓ (*t. m.*) Δ ..l **17** פניו.. A :B | ויצחק: CE²G¹IQΛΔΕΓ <:AB | ויאמר.. AB | בלבו.. ABΘΔ / QΕ :CIl | אוליד ΔΘl <:ABΘ ¸G¹PΕ ≲ W¹ :IQΛΓ | תלד ¸G¹ΕΘ ¸Δ <:ABW¹Θ :CE²IX²ΛΓΔl **18** האלהים.. ABPΔ / Q :Ε | לפניך: ABCE²IPQW¹X²ΛΓΔl <·Θ <:G¹Δ l :Ε **19** אלהים.. ABIΕl / Q | אשתך: ABG¹ΔΕΓ | בן / B :QX² | יצחק: CE²G¹IPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓΔl l :AB | אתו: ABX² | עולם.. P / Q :W¹X²Δl | אחריו: G¹IPQW¹X²ΘΔΕΔl / C **20** שמעתיך.. Θ / Q :ABCE²PX²ΔΕΓl | אתו.. 1° G¹ / Q :AC | אתו.. 2° G¹ / Q :C | מאד: G¹IPQX²ΛΔΓΔ <·A (*f. p.*) B <:l / Ε | יוליד.. QΛ :ABCG¹X²ΔΕΓl | גדול: CE²G¹IQ W¹X²ΘΔΓΔ ..ABΛ —·:P ¸l **21** יצחק: Γ | שרה.. AB | הזה: X² | האחרת: E²IQX²ΛΘΘΓΔ ..ABl / C **22** אברהם: CE²IPQX²ΛΔΔ ..ABΕΓ **23** בנו / Q :X²AΕ | ביתו / Q | כספו / QΕ ..CΔ :AX²Λ | אברהם: 2° CE²G¹IQW¹X²ΛΔΕΘΓΔl ..ABΘ | ..הזה ABCΘ / IQ :X² | אלהים: CE²G¹IPQX²ΘΔΕΘΓΔ ..AB

לה מלאך יהוה הנך הרה וילדתי בן וקראתי את שמו ישמעאל כי שמע יהוה אל עניך [12]והוא
יהיה פרה אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני כל אחיו ישכן [13]ותקרא שם יהוה הדבר אליה אתה
אל ראה כי אמרה הגם הלם ראיתי אחרי ראה [14]על כן קרא לבאר באר לחי ראי הנה בין קדש
ובין ברד [15]ותלד הגר לאברם בן ויקרא אברם את שם בנו אשר ילדה הגר ישמעאל [16]ואברם
בן שמנים שנה וששׁ שנים בלדת הגר את ישמעאל לאברם׃—

¶ h **XVII** ¶[1]ויהי אברם בן תשעים ותשע שנים וירא יהוה אל אברם ויאמר אליו אני אל שדי התהלך
לפני והוי תמים [2]ואתנה בריתי ביני ובינך וארבה אתך במאד מאד [3]ויפל אברם על פניו וידבר
אתו אלהים לאמר [4]אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים [5]ולא יקרא עוד שמך אברם והיה
שמך אברהם כי אב המון גוים נתתיך [6]והפריתי אתך במאד מאד ונתתיך לגוים ומלכים ממך
יצאו [7]והקמתי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריך לדרתם לברית עולם להיות לך לאלהים
ולזרעך אחריך [8]ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגריך את כל ארץ כנען לאחזת עולם והייתי
להם לאלהים׃—

¶ Δ ¶[9]ויאמר אלהים אל אברהם ואתה את בריתי תשמר אתה וזרעך אחריך לדרתם [10]זאת בריתי

ABCE²G¹INPQW¹X²ΛΘΔΕΘΓφΔhl

11 הנך] הניך ABE²Δ | וילדתי] י 2° *om* ABCPQ* (*i. l. s. m.*) W¹ΘΕΘφΔhl | וקראתי] י *om* ABCG¹INPW¹ ΛΘΕΘΓφΔh | ענך] עניך ABΔ 12 והוא] ו 1° *om* E²G¹PW¹* (*i. l.*) ΓΔl | פרה] פרי ABE²IQW¹φ 13 ראה 1°] ראי W¹ 14 קרא] קראה ABE²G¹NPQW¹ΛΘΔΕΘΓφΔl | ראי] ראה CE²G¹INQX²ΛΘΔΕΘΓφl XVII 1 וירא] וראה CIX²Δ 4 אני] ואני CE²G¹ (ו *s. m.*) INPQW¹X²ΛΘΕΘ (ו *s. m.*) ΓφΔl 7 לדרתם] לדרותם CG¹INPQW¹ΛΘΔl לדורתם E²X²Γ לדותם *sic!* φ | ולזרעך] ולזרעיך 1 8 ולזרעך] ולזרעיך 1 | ארץ 1°] הארץ X² 9 לדרתם] לדרותם CE²G¹IPQW¹ΛΘΔΕl לדורתם X²φ

---

11 הנך G¹IQΛΘφh < Γ ⌐ C הניך Ε | וילדת CG¹PΛΘΕφhl < W¹ | וקראת 1 ˙ X² וקראת ACG¹PΛΘΓφh < W¹ | ענך G¹φΔl עניך Δ עניך AB 12 הוא G¹ | פר A ˙ W¹ 13 הדבר ABG¹ | אתה W¹ | אל CIX²IΛΔl < W¹Γ ˙ E² | ראה 1° QΘl ראי W¹ | ראה 2° B 14 קראה AB *del* W¹ | ראי AB ראה Θl | קדש E²G¹PQX² ΛΔhl *del* W¹ XVII 1 וירא ABE²G¹NPQΛΘΓφl < W¹ וראה Δ | אל 2° CE²G¹INX²ΛΔΓl < W¹ 2 אתך W¹ 3 ויפל W¹ | אתו ABCE²IX²ΛΘΓΔ < W¹ 4 אני ABG¹* ואני Γ ˙ PQΘΕ | אתך ABPX²ΛΓl < W¹ 5 יקרא ABCE²G¹IPX²ΛΓφl < W¹ | אברהם AB 6 ונתתיך I 7 לדרתם Θ ˙ Ε לדרותם G¹Q 9 אלהים l | לדרתם B לדורתם N לדורתם G¹ | אתה W¹

---

11 יהוה.. 1° QΕ :AB | הרה: ABX² | וילדתי: W¹ | בן: ABW¹X².. Δ / I | וקראתי: W¹ | ישמעאל.. Ε :ABPQX²ΔΔ | ענך: ABG¹QW¹X²ΛΓ .. PΔh 12 אדם / Q :G¹ΔΔl | בו: ABW¹X².. QΛ | ישכן: ABCG¹ IPX²ΛΘΔΕΓΔhl —:Q 13 ותקרא: W¹ | אליה / Q :AB | ראה: 1° ABIQX²ΛΔΓΔh .. G¹ / Ε | ראה: 2° AC E²G¹IQW¹X²ΛΔΓΔl .. BPh / Ε 14 לבאר / Q | ראי: ABCG¹IQW¹ (*err* ראי :לחי) X²ΛΔΘΓh / Ε | ברד: AB CIPQX²ΛΘΔΕΓΔh .. l 15 בן: ABE²G¹IX²ΕΘΓΔl .. C / Q | ישמעאל: ABCE²G¹IQX²ΛΔΕΘΓΔh ¿l 16 שנים: AG¹W¹Θ .. Bl XVII 1 שנים: AE²QX² .. BΔ / P | אברם.. 2° G¹Q :ACE²IX²ΔΕΘΓ :A ¿l | אליו.. B / Q :A | שדי.. G¹Ε / Q :ABW¹ΔΔ | תמים: ABCE²PQW¹X²ΛΘΔΕΘΓ 2 ובינך: ABE²G¹W¹l .. I / Q | מאד: ABCE²G¹IQW¹X²ΛΘΔΕΘΓΔl / Ε 3 פניו: ABG¹X² / CQΔ | אלהים: G¹QΔΕΓ | לאמר.. ABQΘΔΕΔl / P :CE² G¹IW¹X²ΛΘΓ 4 אתך: ABCIX²ΛΓl | גוים: ABCE²IW¹ΛΘΔΕΘΓl / G¹Q 5 אברם: AG¹IPW¹ΘΓ .. B / Δ | אברהם.. ΓΔ / Q :BCIPX²ΛΔl :A <:W¹ | נתתיך: ABE²G¹IPQX²ΛΘΔΕΓΔl 6 מאד / Ε :ABCE²IQW¹X² ΓΔ <:l | לגוים: ΛΔΓl .. I / QΕ | יצאו: ABCE²G¹IPQX²ΛΘΔΕΓΔl 7 .. ובינך AB :Δl | אחריך: 1° X² | מגריך / X²Θ | אחריך: 2° CE²G¹IPQX²ΛΕΓl :A (*f. p.*) 8 אחריך: ABCE²G¹IQX²ΛΘl .. ΔΓ / Ε | עולם: PQΘ :BCΔl | כנען: Γ | עולם: G¹IQX²ΛΔΘΔ :BΘ l:C .. A <:E² 9 אברהם.. BG¹ :IPQ | תשמר: CIW¹ ΔΘ .. ABΘ / Q | לדרתם: ABCG¹INQW¹X²ΛΔΕΘl

17 ויהי השמש בא ועלטה היה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה 18 ביום
ההוא כרת יהוה את אברם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר
הגדול נהר פרת 19 את הקיני ואת הקנזי ואת הקדמוני 20 ואת החתי ואת הפרזי ואת הרפאים 21 ואת
האמרי ואת הכנעני ואת הגרגשי ואת החוי ואת היבוסי׃—

XVI 1 ושרי אשת אברם לא ילדה לו ולה שפחה מצרית ושמה הגר 2 ותאמר שרי אל אברם הנה נא
עצרני יהוה מלדת בא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה וישמע אברם לקול שרי 3 ותקח שרי אשת
אברם את הגר המצרית שפחתה מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען ותתן אתה לאברם
אישה לו לאשה 4 ויבא אל הגר ותהר ותרא כי הרתה ותקל גברתה בעיניה 5 ותאמר שרי אל
אברם חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי בחיקך ותרא כי הרתה ואקל בעיניה ישפט יהוה ביני
וביניך 6 ויאמר אברם אל שרי הנה שפחת(י)ך בידך עשי לה הטוב בעיניך ותענה שרי ותברח
מפניה׃—

7 וימצאה מלאך יהוה על עין המים במדבר על העין בדרך שור 8 ויאמר הגר שפחת שרי אי
מזה באתי ואנה תלכי ותאמר מפני שרי גברתי אנכי ברחת 9 ויאמר לה מלאך יהוה שובי אל
גברת(י)ך והתעני תחת ידה 10 ויאמר לה מלאך יהוה הרבה ארבה את זרעך ולא יספר מרב 11 ויאמר

ABCE²G¹INPQW¹X²ΆΘΔΕΘΘΓφΔhl

17 באה] בא ABCE²G¹INQW¹X²ΆΘΔΕ1 *del* φ **19** הקיני] י 1° *om* W¹l **20** הרפאים] ם *om* W¹Δ (ם *eras*) Δh (ם *i.l.s.m.*) **XVI 3** אברם 1° *i.l.s.m.* Θ **5** ביני] בעיני X² **6** אברם *om* W¹, *i.l.* φ | בידך] בידיך CE²G¹NPQW¹X²ΆΘΔΕΘΘφΔhl | עשי] עשה CE²G¹INPQW¹X²ΆΘΔΕΘΘΓφΔhl | בעיניך] י 2° *om* l **8** אי] אוי AB CE²G¹INQX²ΆΔΕΓφΔ *del* l | באתי] י *om* W¹ΘΘ | ואנה] והנה Q | תלכי] י *om* Θ | ברחת] ~ בחרת QW¹Ά **9** והתענה] והתענה ABC **10** הרבה] ארבה QΆ | ארבה] הרבה Q | זרעך] זרעיך ABCE²G¹INPQW¹X²ΔΕΘΘφl

---

17 באה AB בא P3h | ולפיד W¹ **18** את 1° ABCE²G¹INQX²ΆΕ3hl < W¹ **19** הקני W¹l
20 הרפאים Ε **XVI 2** אבנה QΆ < 3 (*t. m.*) **3** את l | אתה l **4** גברתה Ά **6** בידך AB בידיך
CΔ | עשי AB עשה CG¹ (*vid*) 3 (*t. m.*) < W¹ ' E²Δ | בעינך l | ותענה ABX² | שרי 2° W¹ **8** אי h
< W¹ ' ΘΘ אוי Ε ' QΔ *del* l | באתי AB ' G¹Ph באת Θ < W¹ | תלכי G¹ תלך Θ **9** והתענה ABC
10 ארבה h < W¹ | זרעך Ά < 3 זרעיך A ' P | Ά מרב

17 באה / Q | היה: E²QX²ΆΔΕ3 .. AΘΔ | ולפיד .. AB | אש / QΔΕ —' G¹ | האלה: CE² (*vid*) G¹IPQX²ΆΘΔ
ΕΔl .. ABW¹ **18** ההוא .. ABG¹Ε | יהוה: Ε | ברית: G¹PQΔΕΘΘ3 .. l | לאמר .. ABCG¹PQΔΕΘΘΔl : IX²Ά |
הזאת .. BG¹Ε : E² IX²Θ3 | פרת: ABE²G¹IPQX²ΆΘΔΕΘΘ3Δh l : C **19** הקיני .. B : I | הקנזי .. ABΔ : IΆΕ3 |
הקדמוני: ABG¹I3Δ *del* Ά **20** החתי .. ABΘ : G¹IΆΕ | הפרזי .. BI : 3 *del* Ά | הרפאים: AG¹IΕ3 .. B
CΆΔ **21** האמרי .. AB : IΆ | הכנעני .. AB : IΆΕ3 *del* W¹ | הגרגשי .. ABG¹ : IW¹ΆΕ | החוי .. B : AIΆ
XVI 1 לו: IW¹X²31 .. ABΔ / QΕ | מצרית .. P | הגר: CE²G¹IQX²ΆΘΔΕΘΘ3Δl .. ABPh **2** אברם .. BG¹ΕΔ
/QΔ | מלדת .. AΔl : BCE²G¹PQΘΕΘΔ | ממנה: ABCE²G¹IQW¹X²ΆΘΔΕΘΘ3 (*t. m.*) Δ .. Phl | שרי 2° ABCE²
IPQX²ΆΔΔl / Ε *del* W¹ **3** שפחתה .. ΆΘΔ : ABIΘ | שנים / Δ : BX² | כנען: ABCE²G¹IX²ΆΘΔΕΘΘ3Δ .. Q
/Ph *del* W¹ | לאשה: ABE²IQX²ΆΘΔΕΘΘ31 .. PΔh **4** הגר .. Ε : E² | ותהר: PQΔ3Δ .. BW¹h / G¹ (*vid*) Ε |
בעיניה: ABCE²IQW¹X²ΆΘΔΕΔl .. h **5** אברם .. BΕ / QΔ | עליך .. Q / Δ : BG¹W¹ΆΔl | בחיקך .. Ε3 / Q
: ABG¹PW¹ΆΘΘΔh | הרתה .. AB : l | בעיניה: ABCIW¹X²ΆΘΔ .. Ε | ובינך: ABCE²G¹INPQΆΘΔΕΘΘ3Δhl
6 שרי .. 1° BG¹Ε / I : A | בידך .. ABG¹ΕΔ : IΆ *del* W¹ | בעיניך: AE²G¹IPQX²ΆΘΔΕh .. BΔ | שרי .. 2° ABΘ
7 המדבר: A .. BΘ3 / Q | שור: CE²G¹IPQW¹X²ΆΘΔΕΘΘ3Δh .. ABl **8** ויאמר .. BPQΘΕh : W¹ | הגר .. B |
שרי .. 1° ABΆ3 : E²QΕΔl | באתי: QΆΘ31 < W¹ .. Ε | תלכי: G¹ΘΔΕ ; Ά < : B3 ~ A : CIPQX²Δhl = : Θ | ותאמר ..
ABQΕ | ברחת: *omn* **9** יהוה .. AQΘ / IΕ : E²X² | ידה: *omn* **10** יהוה .. ABQΕ : W¹X² | / זרעיך Q |
מרב: ABCE²G¹IPQW¹X²ΆΘΔΕΘΘ3Δl

XV ¶ 1אחר הדברים האלה היה דבר יהוה אל אברם במחזה לאמר אל תירא אברם אנכי מגן לך ∆ ¶
שכרך ארבה מאד 2ויאמר אברם אדני יהוה מה תתן לי ואנכי הלך ערירי ובן משק ביתי הוא
דמשק אליעזר 3ויאמר אברם הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יירש אתי 4והנה דבר יהוה אליו
לאמר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך 5ויוצא אתו החוצה ויאמר הבט נא השמים
וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך 6והאמן ביהוה ויחשבה לו צדקה
7ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה 8ויאמר
אדני יהוה במה אדע כי אירשנה 9ויאמר אליו §קח לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש § ∆
ותר וגוזל 10ויקח לו את כל אלה ויבתר אתם בתוך ויתן איש את בתרו לקראת רעהו ואת הצפרים
לא בתר 11וירד העיט על הפגרים וישב אתם אברם:—

12ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו 13ויאמר
לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה 14וגם § φ
את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול 15ואתה תבוא אל אבתיך בשלום תקבר
בשיבה טובה 16ודור הרביעי ישוב הנה כי לא שלם עון האמרי עד הנה:—

ABCE²G¹INPQW¹X²ΑΒΔΕΘΓφΔhl

XV 1 שכרך] ושכרך CE²G¹INPQW¹X²ΑΒΔΘΓhl **2** ערירי] ערירי G¹ | אליעזר] I *om* Q **5** ויוצא] ויוציא E²ΒΔΘ **6** צדקה] צדיקה CPW¹l **7** הוצאתיך] י *om* QΕh | כשדים] י *om* h **8** אירשנה] איירשנה E²P QW¹ΑΒΔΕΓh יירשנה CINX²Θ **9** וגוזל] ו 2° *om* W¹ **10** בתור] ו *om* NPQW¹ΑΕΔl | הצפרים] הצפורים C (ו *i. l.*) E²G¹INQX²ΑΒΔΕΘΓh **11** וישב] וישיב X² **12** ותרדמה] ותרדימה CE²INX²ΒΘh | נפלה] נפלא X² (א *s. r.*) **13** ידע] יודע AB | גר *i. l. s. m.* Θ | ועבדום] ועבודם G¹* (*corr in* ועבדום) ועבדם ΒΘ *del* φ **14** יעבדו] יעבידו ABG¹Θ *del* φ **15** אבתיך] אבותיך CG¹IQW¹ΒΘhl *del* φ | תקבר] ותקבר A (ו *i. l.*) B *del* φ **16** הנה 1°] אנה C | הנה 2°] אנה CIPX² *del* φ

XV 1 ארבה Θ (*s. m.*) **2** ערֹרי Q **4** ממעֶיך Δ *del* W¹ **5** ויוצֵא G¹IΑΕ ' X² **6** צדֹקה N ' X² **7** הוצאתֶך QΕh **8** אדֹע G¹W¹ **10** ויבתֹר W¹ | בתֹר 1° QΕl < W¹ ' P | אֹת 2° B ' X² | הצפֹרים W¹ | בתֹר 2° W¹ **11** העֹיט h | וישב ABIX²Ε < Α ⌐ C **12** ותרדֹמה G¹ תרדֹימה N **13** ויאמֹר AB G¹I (*s. m.*?) X²ΑΔΕΓh < W¹ ⌐ C *del* l | יֹדע AB | תדֹע AB < W¹ | גר Α | ועבדֹם Β **14** אֹת CX²hl | יעבדֹו E²IQX²ΑΕ ⌐ C | דֹן ABW¹Ε **15** אבֹתיך ABX² ' ΑΕ אבֹותיך Θ **16** הנה 1° ΔΕΓ | הנה 2° ABE²ΑΕl

XV 1 ..האלה B / Q | : אברם 1° W¹ | : במחזה QΑΔΕ ..l | ..לאמר ABPQΔΕh : CE²IW¹X²l | ..אברם 2° Q / Δ : E²IP | / לך Q : ABCG¹ | : מאד BCE²G¹IQW¹X²ΑΒΔΕΓhl ◦: A **2** / אברם IQ | / יהוה QΒ ◦◦ Δ : B | ליֹ Δ ; PW¹ <: h ..Β : ABE²G¹IX²ΕΓ | : ערֹרי IPQΑΔΓ l : AB ..Ε | : אליעיר CE²G¹IQW¹X²ΑΔΕΓ ..l / P <: Bh ◦◦: A **3** / אברם QΔ | : זרע ABE²IX²ΑΓ ..PQΒΔh ; Ε | : אתי ABCE²G¹IQX²ΑΒΓl ; ΔΕΘl ◦: W¹h <◦ P **4** : אליו Q | ..לאמר BCIPQΔΕΘh : AW¹X² | : זה E²IX²ΑΔΓl ..Β / Q ; AB | : ממעיך l *del* W¹ | : יירשך 2° ABG¹IPQX² ΑΔΘΓhl ..Β <: Ε **5** : החוצה ABCE²G¹IPQW¹X²ΑΔΕΘΓhl | ..ויאמר ABE² / Q | : הכוכבים Θ | : אתם AB CE²G¹IPX²ΑΔΕΓhl ; Β ; Q | : זרעך APΔh / Β **6** : ביהוה BQW¹X²Ε ..ΒΔh / I | : לו X² | : צדקה ABCE²G¹IPQ W¹ΑΒΔΕΘΓh ..l **7** : אליו Q | ..יהוה ΔΕ : B | : כשדים A | : לך W¹l | : לרשתה ABCE²G¹IQW¹X²ΑΒΔΕΘΓ ..Ph ; l **8** / יהוה I ◦◦ Ε ◦◦ Δ —: Q | : אירשנה ABCE²G¹IX²ΑΘΓ ; PQΕhl ; W¹ <: Δ ◦◦ Β **9** ..אליו B / QΕ : X² | / משלשת *bis* Q : IX² *del* Δ | / משלש QX² | : וגוזל BCG¹IQX²ΑΒΔΕΓΔh ; l ..AP **10** ..אלה B : AX² ΔΓ | ..בתור AA : BCE²G¹IQX²ΒΔΕΘΓΔ | : רעהו AW¹X²ΑΔ ..l / Q | : בתר CE²G¹IQX²ΑΔΕΘΓΔl ..AB **11** : הפגרים IW¹ΑΔΘΓl ..BQΔ ◦: A **12** ..לבוא ABΔ / Q : I | : אברם ABCE²IPQX²ΑΔΕΓΔl ..Β | : עליו ABC E²G¹IPQW¹ΑΒΔΕΓΔhl **13** ..לאברם AB / IPQΔ | / להם PΒΔ : Q | : ועבדום ABG¹Δ *del* h | : שנה ABE²G¹I QW¹X²ΑΔΕΘΓΔl ..P **14** : אנכי ABG¹IQX²ΑΒΔΕΘΓΔh ..P | : גדול E²IPQX²ΑΒΔΓΔ ..ABG¹l **15** : בשלום ΑΒΘ ◦: B ..AQΔ / P | : טובה ABCE²G¹PQX²ΑΒΔΕΓhl ..Δ **16** : הנה 1° ABCG¹IPQX²ΑΒΔΕΘ / Δ ◦◦: l

ארבעה מלכים את החמשה [10]ועמק השדים בארות בארות חמר וינסו מלך סדם ומלך עמרה ויפלו
שם והנשארים ההרה נסו [11]ויקחו את כל רכוש סדם ועמרה ואת כל אכלם וילכו [12]ויקחו את לוט
ואת רכשו בן אחי אברם וילך והוא ישב בסדם:—

[13]ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שכן באלוני ממרא האמרי אחי אשכול ואחי ענרם והם
בעלי ברית אברם [14]וישמע אברם כי נשבה אחיו וידק את חניכיו ילידי ביתו שמנה עשר ושלש מאות
וירדף עד דן [15]ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויכם וירדפם עד חובה אשר משמאל לדמשק [16]וישב
את כל הרכוש וגם את לוט אחיו ורכושו השיב וגם את הנשים ואת העם [17]ויצא מלך סדם לקראתו
אחרי שובו מהכות את כדר לעמר ואת המלכים אשר אתו אל עמק השוה הוא עמק המלך:—

[18]ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם §ויין והוא כהן לאל עליון [19]ויברך את אברם ויאמר ברוך אברם § 1
לאל עליון קנה שמים וארץ [20]וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך ויתן לו מעשר מכל [21]ויאמר מלך
סדם אל אברם תנה לי הנפש והרכוש קח לך [22]ויאמר אברם אל מלך סדם הרמתי את ידי אל האלהים
אל עליון קנה שמים וארץ [23]אם מחוט ועד שרוך נעל אם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי
את אברם [24]בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו אתי ענרם אשכל וממרא הם
יקחו חלקם:—

ABCE²G¹INPQW¹X²ȺƀƊЄϵϽΔhl

ארבעה] ה *om* CIX² **10** חמר] חימר ABCE²G¹INQX²ƊЄϵϽ *del* Ⱥ **12** רכשו] רכושו ABCE²G¹INPQW¹ X²ƀƊЄϵϽΔh **13** שכן] ישב Δ | ענרם] הנירם P **14** נשבה] נשבא CE²G¹NPQX²ȺƀЄϽΔh נשבע BI | חניכיו] י 2° *om* PW¹ *del* h | ילידי] י 2° *om* E²Q **15** משמאל] א *om* P *del* h **16** וישב] והשיב X² *del* h | הרכוש] הרוכוש N **17** השוה] השוי G¹NX²ЄϵϽ* (י *corr in* ה *s. m.*) השבה Q השבי CE²IȺƀƊ **19** קנה] קני CE²IPƀh *del* W¹Ⱥl **22** קנה] קני CE²IPX²ƀhl **23** העשרתי] אעשרתי ABCE²G¹INPQW¹X²ȺƀƊЄϽΔhl **24** ענרם] ענירם Q ענרים X²ϵ הנרם l | אשכל] אשכול ABPϵ*Δ ואשכול CE²G¹INQW¹X²ȺƀƊЄϵ (ו 2° *s. m.*) Ͻh (ו 2° *eras*)

את 2° ABCE²G¹IPX²ȺƊЄh < W¹ **10** השדים W¹ | חמר P ʼh *del* Ⱥ | ויפלו ϵ < W¹ *del* Ⱥ | שם W¹ | ההרה AB *del* Ⱥ **12** רכשו Ⱥ | ישב X²ȺЄ **13** ויגד IQȺ ⌐C | שכן X²ȺЄ | ענרם Ⱥ **14** נשבא Є | את AB *del* W¹h | חניכו W¹ *del* h | ילדי Є ילדי E² **15** ויחלק AB | לילה AB *del* h **16** וישב ƷȺϵ < W¹ ⌐C ʼ E² *del* h | ורכושו W¹ del h | השיב Ⱥ *del* h **17** אתו ABCX²ȺƊϵƷ < W¹ | השוה P השוי ϵ* **18** הוציא ϵ (*s. m.*) | לאל ABCE²IQX²ȺЄƷΔ < W¹ ʼ P **19** לאל E²QX²l < W¹ ʼ Ph **20** אל ABCE²IQX²Ⱥl < W¹ ʼ P **22** אל 2° CE²X²Ɜl < W¹ ʼ P **24** אתי ABX²ȺƊЄƷ < W¹ | ענרם N ʼ ϵ | אשכל l אשכול Ph

---

החמשה: ABE²IPX²ƀƊЄƷ /Q **10** השדים: B | חמר.. ABW¹ : E²G¹IPQX²ƀƊЄƷΔh *del* Ⱥ | עמרה: A *del* Ⱥ | שם: ABCE²IPQX²ȺƊЄƷΔ ..ƀ | ההרה: B *del* Ⱥ | נסו: ABCE²G¹IPQX²ƀƊЄƷΔh *del* Ⱥ **11** ועמרה / Q | אכלם: BCE²IPQX²ƀƊЄΔh **12** אברם.. B : CE²G¹ƀ ⌐A del Ⱥ | וילך: I ..ABG¹ / QЄ *del* Ⱥ **13** הפליט.. AB | העברי: IQW¹X² ..ABƀ | ממרא: E² | האמרי / Q : W¹X² | ענרם.. QƊΔ : ABE²IPX²Єh *del* W¹ | אברם: ABCE²IPQX²ȺƀƊЄΔ *del* h **14** אחיו: ABG¹IQX²ЄƷ ..Ɗ *del* h | חניכיו: AQ *del* h | ביתו / Q | מאות / PƊ : IƀЄƷ *del* h | דן: ABCIQX²ȺƀƊЄΔ ..P *del* W¹h **15** לילה: X² *del* h | ועבדיו / Q : ABE²G¹IPƀЄƷΔ *del* W¹h | ויכם / Q *del* W¹h | חובה.. B : A *del* h | לדמשק: ABCG¹IQȺƀƊЄƷ ⌐E² *del* W¹h **16** הרכוש: CI X²ƊϵΔ ..AB *del* h | אחיו: E²X² *del* h | השיב.. ƀ : ABG¹PQX²ƊϵΔ *del* h | העם: ABCE²G¹IPQX²ȺƀƊЄƷΔ *del* h **17** לקראתו.. BƊ : AE²X² | כדר לעמר.. ABƀ : Ɜ | אתו: AIX²ȺƷ | השוה.. ABG¹Ⱥƀ **18** שלם.. AB : E² | ויין: AX²Ɜ ..Δ / Q | עליון: AE²G¹QƀƊƷΔl ..B / Qh **19** אברם.. Bϵ / Ɗ : IPQX²ȺЄƷΔh ⌐A (*f. p.*) *del* W¹l | ויאמר.. BPƊ / Q : h *del* Ⱥ | וארץ: BCE²G¹IPQX²ƊƷΔhl ..A *del* Ⱥ **20** עליון: E² | בידך: ABQW¹X²ȺƀƷl מכל: BCE²G¹IPQW¹X²ȺƀƊЄϵƷΔh ..Al **21** אברם.. ABƊΔl / Q : E² | הנפש / BX² ⌐ƀ | לך: ..Ɗ Δ | ABCE²G¹IPQX²ȺƊЄƷΔhl ⌐ƀ **22** סדם.. A / QƊ : IX²Є ⌐B | אלהים.. AB | וארץ: BE²IPƊϵƷhl ..AQ *del* W¹ƀ **23** נעל.. ƀ / Ɗ : ABE²X²Ⱥ *del* W¹ | לך: *omn* | תאמר.. AB **24** בלעדי: ABCE²IPX²ƀƷΔh ƀl *del* W¹ | הנערים.. Bƀ : AE²X² | האנשים / Є | אתי: ABIȺЄ | וממרא.. ABPQ : E²IȺЄϵ

צפונה ונגבה וקדמה וימה [15]כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתננה ולזרעך עד עולם [16]ושמתי
את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה [17]קום התהלך
בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה [18]ויאהל אברם ויבא וישב באלוני ממרא אשר בחברון ויבן
שם מזבח ליהוה׃—

XIV [1]ויהי בימי אמרפל מלך שנער ואריוך מלך אלסר כדר לעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים [2]עשו
מלחמה את ברע מלך סדם ואת ברשע מלך עמרה ושנאב מלך אדמה ושמאבר מלך צביים ומלך
בלע היא צער [3]כל אלה חברו אל עמק השדים הוא ים המלח [4]שתים עשרה שנה עבדו את כדר
לעמר ובשלש עשרה שנה מרדו [5]ובארבע עשרה שנה בא כדר לעמר והמלכים אשר אתו ויכו את
הרפאים בעשתרות קרנים ואת הזוזים בהם ואת האימים בשוה קריתים [6]ואת החרי בהררי שעיר עד
איל פראן אשר על המדבר [7]וישבו ויבאו אל עין משפט היא קדש ויכו את כל שדה העמלקי וגם
את האמרי הישב בחצצון תמר׃—
[8]ויצא מלך סדם ומלך עמרה ומלך אדמה ומלך צבאים ומלך בלע היא צער ויערכו אתם מלחמה
בעמק השדים [9]את כדר לעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים ואמרפל מלך שנער ואריוך מלך אלסר

ABCE²G¹INPQW¹X²ƛϩϽЄϭϫΔh

15 אשר *om* h 18 ויאהל] ויאל AE²NPQϩϽЄϭϫΔ ויחל CIW¹X²ƛh וילך B **XIV 1** [ואריוך] אריוך *f* 2 ושמאבד] ושם אבד CE²G¹INPQX²ƛϩϽЄϫΔh *del* W¹ | צבאים] צבואים CE²G¹INPQW¹X²ƛϩϽЄϭϫΔh | היא] הוא Iϭ *del* W¹ | צער] צהר I 3 חברו] עברו IQW¹X²ϭ 5 ובארבע] ובארבעה ϭ | הרפאים] הרפעים | האימים] הזוזים CG¹X²ƛϫΔ (א *i. l.*) *del* W¹ | בהם] בחם CE²G¹INW¹X²ƛϽϫh* (ח *corr in* ה) | הזוזים] X² | בשוה] בשוי G¹Nϩϵϵ בשבי CIX²ƛϽ | קריתים] י 2° *om* X² 7 קדש] קדיש P *del* W¹ 8 אדמה] אדמח ƛ | צבאים] צבואים CE²G¹INQX²ƛϽϵϭϫh | היא] הוא CE²G¹NWX²ϩϽϵϫΔ *del* ƛ 9 ואמרפל] ו *om* CE²G¹INPQW¹X²ƛϩϽϵϭϫΔh | ואריוך] י *i. l.* Pϩ ואריבוך W¹* (ב *eras*) *del* ƛ |

---

15 אתה W¹ 16 ימנה CQ *del* ƛh 18 ויאל ϭ | ויבן IPƛϵ *del* W¹ **XIV 1** שנער ϵ | [ואריוך] אריוך *f* 2 את ABCG¹I (*s. m.*) NPQX²ƛϽϵϭϫΔh < W¹ ' E² | ואת CE²I (*s. m.*) NX²ϽϵϫΔ | אדמה ϵ | צבואים ƛ | היא AB *del* W¹ 4 את ABϵ 5 אתו ABQƛϵ < W¹ | הזוזים Q | בהם ABϵΔ ' P | בשוה Q בשוי P בשוי ϵ 6 בהרי AB 7 קדש ABE²PQX²ƛϽϵϭΔh ⌐ C *del* W¹ | הישב ƛ 8 אדמה ϵ | צבאים AB | היא ABQϭ הוא Nϵ *del* ƛ | אתם ABX²ƛϽϵ < W¹ 9 את 1° AQϽ | ואריבוך W¹* (ב *eras*) ואריוך Q ¯ ϭ (*s. m.*) |

ימה: ABCE²G¹PQX²ƛϩϽϵϭϫΔh 15 ראה.. Δ / ϵ | אתננה: X² .. ϭ | עולם: ABCE²IPQX²ƛϩϽϵϫΔ
del h 16 הארץ: 1° BCE²IPX²ƛϫh .. ϭ | הארץ.. 2° B :ACX² *del* h | ימנה: CG¹IPQW¹X²ϩϽϵϫΔ .. AB
del ƛh 17 בארץ.. AB / Ͻ | ולרחבה.. ABP / Q *del* ƛ | אתננה: ABCE²G¹IQX²ƛϩϽϵϫΔ / h 18 ויבא:
AB *del* ƛ | בחברון: CE²G¹IPQX²ƛϩϽϵϭϫΔh .. AB *del* W¹ **XIV 1** שנער.. B :ACE²IX²ϵ | אלסר:
CE²IX²ϽΔ .. ABPQh | כדר לעמר: ƛ | עילם: AE²IX²ϵ :B | גוים: ABE²IPQX²ƛϭh .. Ͻϫ / Δ 2 מלחמה:
ABE²ƛϽϵϭh .. ϭ *del* W¹ | סדם / Ph :ABE²Iϵ | עמרה: AE²IX²ϩϵ / PQh | אדמה.. ϭ / Q :ABE²IX²ϵϫ | צבאים:
AX² | צער: ABCE²G¹IPQX²ƛϩϽϵϫΔ 3 השדים: ABƛϭ .. Ph | המלח: CE²IPQX²ƛϽϵΔh .. AB 4 כדר
לעמר: CG¹IPX²ƛϩϽϵϫΔ .. ABE²h / Q | מרדו: BE²PQX²ƛϽϵϭϫΔ 5 כדר לעמר.. Pϵ :BG¹ƛϭ | אתו:
ABCE²G¹IQX²ϩϵϫΔ | קרנים: ABE²PQX²ƛϽϵϫ | בהם: IQϽϵ .. B | קריתים: BCE²G¹IPQX²ƛϩϵϫΔ :A
(*f. p.*) 6 שעיר: ABϫ / Q *del* W¹ | המדבר: CE²IPQX²ƛϩϽϵϫΔ .. B 7 קדש.. AB :CE²G¹IPQ
X²ƛϩϽϵϫ *del* W¹ | העמלקי: CE²IX² .. ABΔ | האמרי: ϭ .. AB 8 סדם: B (*err* מלך 1°) | עמרה: BI |
אדמה: BIX²ƛϵ | צבאים: AI | בלע: BIϵϵh *del* ƛ | צער: CE²G¹IPQX²ϩϽϵϭϫΔh .. AB *del* ƛ | השדים:
ABCE²IPQW¹X²ϩΔh *del* ƛ 9 עילם.. ϭ / Q :AIX²ϭ *del* ƛ | גוים / Q :ABCE²IPX²ϩϵϭϫ | שנער.. BIϩ
/ Q :X²Ͻϵ *del* ƛ | אלסר: IPX²ϵϫ .. BQW¹Δ |

18ויקרא פרעה לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך היא 19ולמה אמרת
אחתי היא ואקח אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך 20ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו
ואת אשתו ואת כל אשר לו ולוט עמו XIII 1ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו
הנגבה 2ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב 3וילך למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום אשר
היה שם אהלו בתחלה בין בית אל ובין העי 4אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשונה ויקרא
שם אברם בשם יהוה:—
△ ¶ 5וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים 6ולא נשאה אתם הארץ לשבת יחדו כי
היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו 7ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני
והפרזי אז ישבים בארץ 8ויאמר אברם אל לוט אל נא תהיה מריבה ביני ובינך ובין רעי ובין רעיך
כי אנשים אחים אנחנו 9הלוא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאלה והימינה ואם הימינה
והשמאלה 10וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן כי כלו משקה לפני שחת יהוה את סדם
ואת עמרה כגן יהוה כארץ מצרים באכה צערה 11ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן ויסע לוט
△ § מקדם ויפרדו איש מעל אחיו 12אברם ישב בארץ כנען ולוט ישב §בערי הככר ויאהל עד סדם
13ואנשי סדם רעים וחטאים ליהוה מאד:—
14ויהוה אמר אל אברם אחר הפרד לוט מעמו שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם

ABCE²G¹INPQW¹X²ᴬᴮᴰᴱᴳᴶΔh

18 לאברם] א *om* W¹ 19 אחתי] אחותי CE²G¹IW¹D XIII 2 בכסף] ובכסף B 3 למסעיו] י *om* I* (*corr. t. m.*) W¹* (*i. l.*) X² | בתחלה] בתהלה C 4 בראשונה] ו *om* W¹ 5 ואהלים] ואהילים E² והאלים W¹ 6 נשאה] ה *om* Q 7 ישבים] יושבים E²IAJ *del* W¹ 9 השמאלה] א *om* CQX²* (*s. m.*) h* (*i. l.*) | והימינה] י 2° *om* Ph | והשמאלה] א *om* CQW¹ 12 ויאהל] ה *om* G, ל *om* Δ 13 וחטאים] א *om* N

---

18 הגדת] ᴬ 19 אמרת] ᴬ <W¹ | אחתי] ABGh <ᴬ ᴶ | ולך] INQX²ᴬᴳᴱ <W¹J ᴶ E² ו C XIII 3 אל 1° BCIQX²ᴬᴮᴰᴱJ <PW¹ ᴶ E² | אל 2° ACIQX²ᴬᴱᴳJ <P ᴶ E²G¹ 4 בראשנה W¹ | שם 2° W¹ 5 את BCG¹IX²ᴬᴰᴱᴳJΔh <W¹ 9 הפרד W¹ | והימנה Ph 10 משקה] ᴬ | באכה Q 12 ויאהל AB ויאל G ויאהל I (*s. m.*) 13 וחטאים] ᴬ 14 הפרד W¹ *del* h | אתה שם W¹

---

18 לאברם.. ABᴳD :E²IQ | ויאמר.. ABE² /Q :X² | ליב 1° W¹ᴮᴳ ¿QDᴱ :ABE²IX²AJ | :היא ABE² X²AJ ¿B ¿Q ..ᴱΔ 19 היא.. BΔ /Q ¿D :ABX²AᴱJh | :לאשה ABCE²G¹IQX²ᴬᴮᴰᴱ | ועתה / IQDᴱᴳΔ ..B | :ולך E²GIPQX²ᴬᴰᴱᴳJΔh 20 :אנשים AE²G¹IX² | לו.. ABG¹ | :עמו ABCE²G¹IQX²ᴬᴮᴰᴱᴳJΔ XIII 1 ממצרים.. AB /I | לו.. Bᴮ :A | :הנגבה ABCE²G¹IPQX²ᴬᴮᴰᴱᴳJΔh 2 מאד: A ..B | במקנה.. B | :ובזהב AIPQX²ᴬᴰJ ..Bh *del* W¹ 3 למסעיו.. ᴱ :AB | :אל 1° ABᴬᴰJ ..B /Q | בתחלה.. ABᴮ :CI PQX²ᴬᴰᴱ | :העי ABIh *del* W¹ 4 המזבח.. ABW¹ :E² | :בראשונה CE²G¹IQX²ᴬᴮᴰᴱᴳJΔh ..AB 5 אברם.. PW¹B /Q :ᴱ | :ואהלים ABCG¹IPQᴬᴰJ ..B 6 :יחדו 1° ABG¹X²ᴰᴱᴳJh ..B *del* W¹ | רב.. BE²ᴮᴳ /Q :AI | :יחדו 2° *omn* 7 אברם / Q :G¹ | :לוט ABE²PQX²ᴮᴰᴱh —:G (*f. p.*) ..J | :בארץ CE²G¹IP QX²ᴬᴮᴰᴱᴳJh ..AB 8 לוט.. BG¹QᴮᴱD /D :AX² | ובינך / Q :ABI | :רעיך ABIPQX²ᴬᴰh ..B /ᴱᴳ | :אנחנו ABCE²G¹IPQX²ᴬᴮᴰᴱᴳh *del* W¹ 9 לפניך ¿BD /G :BCE²IPQW¹X²ᴬᴱᴳ | :מעלי ABE²G¹IW¹X²ᴰᴱᴳJ /Q ..B *del* ᴬ | והימינה / Q :ABIW¹h | :והשמאלה ABCE²G¹IPQX²ᴬᴮᴰᴱJh 10 עיניו.. AB /Q *del* W¹ | הירדן.. G /Q :BᴬΔ :A *del* W¹ | :משקה BDh /B | :עמרה CE²IPQX²ᴰᴱJh | יהוה / Q *del* W¹ | מצרים.. B /Q | :צערה ABCE²IQX²ᴬᴮᴰᴱJ 11 הירדן.. B :ACE²IPQW¹X²ᴬᴮᴰJ :h | :מקדם ACG¹IX²h :B /Q | :אחיו ABCE² G¹IQW¹X²ᴬᴮᴰᴱJ 12 :כנען AQX² ..Bᴮ | הככר.. ABᴱ /Q :E²G¹IX²ᴬᴮᴳJh 13 :סדם CE²IQᴮᴰᴱ /B (*vid*) 14 אברם.. B | מעמו.. BΔ :ABE²G¹IQX²ᴬᴰ | :עיניך AB | :שם ABIᴬᴰJ :h ..PQᴮ |

האדמה [4]וילך אברם כאשר דבר אליו יהוה וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה
בצאתו מחרן [5]ויקח אברם את שרי אשתו ואת [6]לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת φ ¶
הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען [6]ויעבר אברם בארץ עד מקום
שכם עד אלון מורא והכנעני אז בארץ:—

[7]וירא יהוה אל אברם ויאמר לו לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח ליהוה הנראה אליו
[8]ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלו בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח ליהוה
ויקרא בשם יהוה [9]ויסע אברם הלך ונסע הנגבה:—

[10]ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ [11]ויהי כאשר הקריב לבוא
מצרימה ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה אתי [12]והיה כי יראו אתך
המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אתי ואת(י)ך יחיו [13]אמרי נא אחתי אתי למען ייטב לי בעבורך
וחיתה נפשי בגללך [14]ויהי כבוא אברם מצרימה ויראו המצרים את האשה כי יפה היא מאד [15]ויראו
אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל פרעה ותקח האשה בית פרעה [16]ולאברם הייטב בעבורה § ויהי § h
לו צאן ובקר מקנה כבד מאד ועבדים ושפחות וחמרים ואתנות וגמלים [17]וינגע יהוה את פרעה
נגעים גדלים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברם:—

ABCE²G¹INPQW¹X²ⲁⲃⲇⲉⲋⲍφΔh

4 מחרן] מהרן ⲓⲋ 5 בחרן] בהרן ⲓⲋ | ארצה 2°] ה *om* AB *del* W¹ 6 מורא] מורה ⲇ 7 ויראה] ויראה IP (ה *i. l.*) ⲇⲉ *del* W¹ 8 שם *mg. s. m.* I 9 הלך] הלוך CE²G¹INPQW¹X²ⲁⲃⲇⲉⲋⲍΔ 10 אברם *s. l. s. m.* ⲋ 12 אתך] אתיך ABCE²G¹NW¹* (ך *eras*) X²ⲁⲇⲉⲋⲍ | ואתיך] ואותיך X² 13 אחתי] אחותי CE²G¹IW¹X²ⲉ | בעבורך] בעבוריך CE²G¹INPQW¹X²ⲁⲃⲇⲉⲋⲍΔ | בגללך] בגלליך CE²G¹INPQW¹X²ⲁⲃⲇⲉⲋⲍΔ 15 ויהללו] ה *om* X² *del* ⲁ | אל פרעה] לפרעה X² | ביתה] בית ABCE²INPQW¹X²ⲁⲇⲋⲍ 16 צאן *pr ras* (מקנה) X² | ועבדים] ו *om* ABE²G¹NX²ⲇⲉⲋ *del* ⲁ | וחמרים] וחמורים CE²INPW¹X²ⲁⲃⲋΔh | ואתנות] ואתונות E² *del* ⲁ

---

4 אתו Aⲇⲍ <W¹ 5 ארץ 2° AB *del* W¹ 7 וירא ABCG¹NX²ⲁⲋⲍ ˙ E² וראה ⲇ ˙ ⲉ *del* W¹ | ויבן G¹ⲍ <W¹ 8 אל 1° ABCG¹IX²ⲁⲇⲉⲍ <W¹Δ ˙ E² | אל 2° CG¹IX²ⲁⲇⲉⲍ ˙ E² *del* W¹ | מים BIⲇⲉ | ויבן G¹ⲁⲍ 11 יפת AB <ⲋ (*s. m.*) | אתי ABⲁⲉⲍ <W¹ ⲋ (*s. m.*) ˙ E² 12 אתך ⲃΔ *del* W¹ 13 אחתי ABⲇ <ⲁ ˙ ⲍ ʼN | אתי ABIQW¹ⲁⲉⲋⲍ | ייטב A | בעבורך AB בעבוריך ⲃ | בגללך AB 14 יפה AB 15 ותקח CI ʼE² | בית G¹ ביתה BNⲇ 16 וחמרים G¹ | ואתנות Q

מחרן: | ABCE²G¹IPQX²ⲁⲃⲇⲉⲋⲍΔ לוט: | ABE²IX²ⲁⲇⲍ : Q יהוה / 4 ACE²IPQX²ⲃⲇⲍΔ —: ⲋ האדמה: ABCE²PQW¹X²ⲁⲃⲇⲉⲍΔ 5 אשתו / Q : I | אחיו .. ⲋ / Q : A | רכשו / Qⲋ : ABIⲁⲉⲋ | בחרן: ABCE²IQX² ⲁⲃⲇⲉⲋⲍΔ / P | כנען .. 1° ⲃ / Q : ABPX²ⲇⲍ | ארצה .. 2° A *del* W¹ | כנען: 2° ABCE²G¹IQX²ⲁⲃⲇⲉⲍΔ —: W¹ 6 בארץ .. 1° AB | שכם: X² | מורא: CE²G¹IQⲁⲃⲇⲉΔ .. AB 7 אברם: AE² | לו .. BⲉΔ : A | הארץ .. B : I | הזאת: ABCE²PQX²ⲁⲃⲇⲉⲍΔ / ⲋ | אליו: ABCE²G¹IPQX²ⲁⲃⲇⲉⲋⲍΔ 8 ההרה .. AB *del* W¹ | אל: 1° ABIQX²ⲃ | אהלו: ABⲇⲉⲍ .. Q | מים: AI | מקדם: ABCE²G¹IQX²ⲁⲃⲇⲉⲍΔ | ליהוה / Q : AIⲁⲇ <: B | יהוה: ABCE²G¹IQ X²ⲁⲇⲉⲍΔ 9 הלך .. BCIⲃ : AE²G¹ⲁⲍ 10 בארץ: 1° E²Qⲇ .. ABⲁΔ | מצרימה: X² | שם .. QⲁΔ / ⲇ : IX² ·: B | בארץ: 2° CE²G¹IPQX²ⲁⲃⲇⲉⲋⲍΔ .. AB 11 מצרימה: ABE²IQⲉⲋ .. G¹ⲃⲇΔ | אשתו .. Bⲋ / Qⲇ : AG¹X²ⲁ | ידעתי .. ABⲇ | אתי: ABCE²PQW¹X²ⲁⲃⲇⲉⲍ 12 המצרים: ABG¹X²ⲁⲍ | זאת: ABCE²W¹X²ⲁⲇ .. ⲃⲉ ¸ Q | אתי .. ⲇ / Q | יחיו: BCE²G¹IPQX²ⲁⲃⲇⲉⲋⲍΔ ·: A (*f. p.*) *del* P 13 אתי: ABCIPW¹X²ⲁⲋ .. Δ / Qⲇ | מאד: ABE² | האשה .. ⲃ | W¹ / ⲇⲉ .. מצרימה: ABG¹IPQX²ⲁⲋⲍ *omn* בגללך: | ABIⲁⲃⲉ : ⲃ בעבורך .. G¹IPQW¹X²ⲃⲇⲉⲋⲍ *del* ⲁ 15 פרעה .. 1° ⲃ / Q : ABIX²ⲁ | פרעה: 2° ABCIQⲁⲇⲉ | פרעה: 3° ABIQX²ⲁ / ⲇ ונמלים: | A וחמרים: | ABG¹QW¹X²ⲃⲇⲉⲍ *del* ⲁ | מאד: | ⲃ ובקר .. E²G¹IQX²ⲃⲇⲉⲋⲍΔ .. AB *del* ⲁ 16 בעבורה: BCE²IQW¹X²ⲃⲇⲉⲋⲍ *del* ⲁ 17 פרעה: AB *del* ⲁ | גדלים: ⲋ | ביתו: AE²ⲁⲋⲇⲉ .. BQΔ | דבר .. BW¹

20 ויחי רעו שתים ושלשים ומאת שנה ויולד את שרוג 21 ויחי רעו אחרי הולידו את שרוג שבע
שנים ומאת שנה ויולד בנים ובנות ויהיו כל ימי רעו תשע ושלשים ומאתים שנה וימת:—
Δ ¶ 22 ¶ ויחי שרוג שלשים שנה ומאת שנה ויולד את נחור 23 ויחי שרוג אחרי הולידו את נחור מאת
שנה ויולד בנים ובנות ויהיו כל ימי שרוג שלשים שנה ומאתים שנה וימת:—
24 ויחי נחור תשע ושבעים שנה ויולד את תרח 25 ויחי נחור אחרי הולידו את תרח תשע שנים
וששים שנה ויולד בנים ובנות ויהיו כל ימי נחור שמנה וארבעים שנה ומאת שנה וימת:—
26 ויחי תרח שבעים שנה ויולד את אברם את נחור ואת הרן 27 אלה תולדת תרח תרח הוליד
Δ § את אברם את נחור ואת הרן והרן הוליד את לוט 28 וימת הרן על פני תרח אביו בארץ מולדתו
באור כשדים 29 ויקח אברם ונחור להם נשים שם אשת אברם שרי ושם אשת נחור מלכה בת
הרן אבי מלכה ואבי יסכה 30 ותהי שרי עקרה אין לה ילד 31 ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט
A § ¶ a בן הרן בן בנו ואת שרי ואת מלכה כלותו אשת אברם ונחור בניו §¶ ויוצא אתם מאור כשדים
ללכת ארצה כנען ויבאו עד חרן וישבו שם 32 ויהיו ימי תרח חמש שנים וארבעים ומאת שנה וימת
תרח בחרן:—
XII 1 ויאמר יהוה אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך 2 ואעשך
לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והוי ברכה 3 ואברך מברכיך ומקלליך אאר ונברכו בך כל משפחות

ABCE²G¹INPQW¹X²ꜱꝑꝺꝼꝿꝽφΔa

20 ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQꝑꝺꝼꝿφΔa **21** ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQX²ꝑꝺꝼꝿφΔa **22** ויולד]
ויוליד BCE²G¹INPQW¹ꝑꝺꝼꝿφa **23** ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQX²ꝑꝺꝼꝿφa **24** ויולד] ויוליד BCE²G¹INP
Qꝑꝺꝼꝿφa *del* W¹ **25** הולידו] י *om* ꝓ *del* W¹ | ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQX²ꝑꝺꝼꝿφa *del* W¹ **26** ויולד]
ויוליד BCE²G¹INPꝑꝺꝼꝿφa | את 2°] ואת CE²G¹INPQW¹X²ꝑꝺꝼꝿφ **27** את 2] ואת CE²G¹INPQW¹
X²ꝑꝺꝼφ **30** ילד] יליד CE²G¹IPX²ꝑ **31** ויוצא] ויוציא CE²G¹NW¹ꝺ | חרן] הרן CINW¹X²ꝑꝺꝼꝿΔ
32 בחרן] בהרן ꝼ **XII 1** הארץ] ה *om* X² | אראך] הראך CIPQꝓ **2** ואגדלה] ואגדילה E²IPX²ꝓ
והגדלה ꝿ **3** מברכיך] י *om* Q, *i. l* W¹

---

20 שתים W¹ | ויולד W¹ꝓ **22** ויולד X² ויוליד W¹ **23** ויולד W¹ꝓ **24** ויולד ꝓ *del* W¹ **25** ויולד
ꝓ *del* W¹ **26** ויולד Q <W¹ꝓ **27** את 2° Ba **30** ילד ꝺ <W¹ **31** ויוצא ꝼ ' ꝓ **XII 1** לך 1°
ABCG¹INPX²ꝑꝺꝼꝿΔ <W¹Ᵹ ' E² | לך 2° W¹ | הראך Q **2** ואגדלה C **3** אאר AB

---

20 רעו.. Ba | שנה: X²a ..Bꝑ | שרוג: BCE²IQW¹X²ꝑꝺꝼꝿΔ ..G¹a *del* ꝓ **21** רעו.. 1° BΔ | שרוג..
BꝺEa :E²G¹X² *del* ꝓ | שנה: 1° IX² ..Ba | ובנות: BCE²IQX²ꝑꝺꝼꝿΔa | רעו.. 2° BEΔ :X²ꝑa **22** שרוג..
Ba | שנה: 1° X² | שנה: 2° E²a ..B | נחור: BCE²G¹IPQꝓꝺꝼꝿ ..a **23** נחור.. B / Q :E²G¹a *del* W¹ |
שנה: 1° BCE²IX²ꝑEa ..ꝺ | ובנות: BCE²IPQꝓꝺꝼꝿa *del* W¹ | / שרוג 2° Q :E²G¹ꝑ | שנה.. 3° B *del* W¹
24 נחור.. Ba | שנה: E² ..Ea *del* W¹ | תרח: BCE²IQX²ꝑꝺꝼ ..G¹a **25** נחור.. 1° BW¹ :a | תרח.. ꝑꝺꝼ
/ Q :BE²G¹X²a | שנה: 1° BG¹ ..IQa / ꝿ *del* W¹ | ובנות: BCE²IPQX²ꝓꝺꝼꝿa | נחור.. 2° Ba :Ᵹ *del* W¹ |
שנה.. 2° B :X² **26** תרח.. BEa | שנה.. BQꝺa | הרן: BCE²G¹IPQX²ꝓꝺꝼꝿa ..E *del* W¹ **27** תרח..
1° BQ :CE²G¹PX²ꝑꝺꝼꝿa | הרן: BE²IQX²ꝓꝺꝼꝿa ..Ᵹ *del* W¹ | לוט: *omn* **28** כשדים: BCE²IPQ
X²ꝓꝺꝼꝿΔa *del* W¹ **29** נשים: CE²G¹IPX²ꝺEΔ ..B / Q *del* W¹ | שרי.. ꝑꝺ / CQ :BIEΔa | מלכה: 1°
X² | הרן: Ba *del* W¹ꝓ | יסכה: BCE²G¹IPQX²ꝓꝺꝼꝿΔa *del* W¹ **30** עקרה / ꝺ | ילד: BCE²G¹IPQX²
ꝓꝺꝼꝿΔa **31** בניו: 1° BE²IX²ꝓa | בנו.. 2° Ᵹ :BE²G¹IX²ꝓꝼꝿa | כלותו / ꝿ :BE²W¹X²ꝿ | בניו: BCE²
G¹IPQX²ꝓꝺꝼꝿ ·:a (*f. p.*) ..Δ | כנען.. E :ABE²IPQX²ꝓꝺꝿ | שם: ABCE²G¹IPQX²ꝓꝺꝼꝿΔ **32** תרח..
1° AB :E² | שנה: E²G¹IX²ꝓꝺE ..ABCꝽΔ / Q **XII 1** אברם.. PꝽ / Q :I | אביך: ABꝺ | אראך: A
BE²IPQX²ꝑꝺꝿΔ **2** גדול / I :ABX² | ואברכך / Q :ꝽꝺE | שמך: AX² ..E | ברכה: ABCIPQꝓꝺꝼꝿΔ
3 מברכיך / Q | אאר: AG¹IPX²ꝓꝺꝼꝿ ..BCꝽΔ / Q |

§ a אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמנו לעשות §[7] הבה נרדה
ונבלה שם שפתים אשר לא ישמע איש את שפת רעהו [8] ויפץ יהוה אתם משם על פני כל הארץ
ויחדלו לבנות את העיר ואת המגדל [9] על כן קרא שמה בבל כי שם בלל יהוה את שפת כל הארץ
ומשם הפיצם יהוה על פני כל הארץ:—

[10] אלה תולדת שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחרי המבול [11] ויחי שם אחרי
§ b הולידו את ארפכשד חמש מאות שנה ויולד בנים ובנות ויהיו כל ימי שם שש מאות §שנה וימת:—

[12] וארפכשד חי חמש ושלשים ומאת שנה ויולד את שלח [13] ויחי ארפכשד אחרי הולידו את שלח
שלש שנים ושלש מאות שנה ויולד בנים ובנות ויהיו כל ימי ארפכשד שמנה ושלשים שנה וארבע
מאות שנה וימת:—

[14] ויחי שלח שלשים שנה ומאת שנה ויולד את עבר [15] ויחי שלח אחרי הולידו את עבר שלש
שנים ושלש מאות שנה ויולד בנים ובנות ויהיו כל ימי שלח שלש ושלשים שנה וארבע מאות
שנה וימת:—

¶ b [16] ¶ויחי עבר ארבע ושלשים ומאת שנה ויולד את פלג [17] ויחי עבר אחרי הולידו את פלג שבעים
שנה ומאתים שנה ויולד בנים ובנות ויהיו כל ימי עבר ארבע שנים וארבע מאות שנה וימת:—

[18] ויחי פלג שלשים שנה ומאת שנה ויולד את רעו [19] ויחי פלג אחרי הולידו את רעו תשע שנים
ומאת שנה ויולד בנים ובנות ויהיו כל ימי פלג תשע ושלשים ומאתים שנה וימת:—

BCE²G¹INPQW¹X²ꞹꞸꞼꞽφΔab

6 לעשות 1° *om* Ꞹ 8 ויפץ] ויפיץ IꞸ והפיץ X² *del* a 10 אלה] ואלה N *del* Ꞹ | ויולד] ויוליד BCE²G¹IN PQW¹ꞹꞸꞼꞽφΔa *del* Ꞹ 11 ויולד] ויוליד BCE²G¹INQꞹꞸꞼφΔa *del* Ꞹ 12 ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQX² ꞹꞸꞼφΔab *del* W¹Ꞹ 13 ארפכשד 1° *om* W¹ | ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQX²ꞹꞸꞼφΔa 14 ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQꞹꞸꞼφΔab *del* W¹ 15 שלש שנים] שלשים שנה Ꞹ | ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQꞹꞸꞼφΔab 16 ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQꞹꞸꞼφΔa *del* W¹ 17 ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQW¹ꞹꞸꞼφΔa 18 ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQꞹꞸꞼφΔa 19 ויולד] ויוליד BCE²G¹INPQꞹꞸꞼφΔa

---

9 שמה B *del* a 10 שם 1° BG¹Ꞹ (*s. m.*) Ꞹa < W¹ *del* Ꞹ | שם 2° BꞼꞽa < W¹ *del* Ꞹ | ויולד W¹ *del* Ꞹ | שנתים Ba 11 שם 1° Ꞹ (*s. m*) Ꞽ < W¹ *del* Ꞹ | ויולד W¹ *del* Ꞹ | שם 2° BꞼa < W¹ *del* Ꞹ 13 ויולד W¹ 14 ויולד Ꞹ *del* W¹ 15 ויולד W¹Ꞹ 17 ויולד W¹ 18 ויולד W¹Ꞹ 19 ויולד W¹Ꞹ

לעשות: BꞼ | מהם.. BꞸ | BI: QꞸꞼΔ | ועתה / Ꞽ: B —: Ꞽ | לעשות: 1° CE²G¹IPQW¹X²ꞹꞸꞽΔ ¸Ꞽ ‹: B —: Ꞽ לכלם.. X²: Ꞽ 2° CE²G¹IPQX²ꞹꞸꞽΔ ¸Ꞽ ‹: B —: Ꞽ ⊐· W¹ 7 שפתים: BE²G¹ / Q *del* a | רעהו: BCE²G¹IPQX²ꞹꞸꞼꞽΔ *del* a 8 הארץ: CE²G¹IPQX²ꞹꞸꞼꞽΔ .. B *del* a | המגדל: BCE²IQꞸΔ .. Ꞽ *del* a 9 בבל.. IPQ: BE²X²ꞹꞸꞼꞽΔ *del* a | הארץ: 1° CE²IQX²ꞹꞸꞼꞽΔ .. B *del* a | יהוה.. Ba 10 שם.. 1° BQꞼ: E²IX²ꞹꞼΔ *del* Ꞹ | שנה.. Ꞽ / IQ: X² *del* Ꞹ | ארפכשד: B .. a / Q *del* Ꞹ | המבול: CE²IPQX²ꞹꞸꞼꞽΔ .. Ba *del* Ꞹ 11 ארפכשד.. Ba / Q: CE² *del* Ꞹ | שנה: 1° E²IPX²Δ .. BQꞸꞼa | ובנות: CE²IQX²ꞹꞸꞼꞽΔa .. B *del* Ꞹ | שם.. 2° BQꞼΔ: E²IꞼa *del* Ꞹ | שנה.. 2° BꞼ 12 חי.. Ꞽa / Ꞽ: B *del* W¹Ꞹ | שנה: X² .. Ba / Q *del* Ꞹ | שלח: CE²IPQꞹꞸꞼꞽΔ .. G¹a 13 שלח.. BG¹QꞸa / Ꞽ: Ꞽ | שנה: 1° IX²ꞼꞼ .. BꞼa / QΔ *del* W¹ | ובנות: E²IPQꞹꞸꞼꞽΔ .. Ba *del* Ꞹ | ארפכשד.. 2° Ba / QꞼ: ꞼꞼ | שנה / 2° I: E² | שנה.. 3° BE²Ꞽ 14 שלח.. B | שנה: 1° X² | עבר: BCE² IPQX²ꞹꞸꞼꞽΔa .. G¹ 15 עבר.. BG¹ꞸΔ / Q: CIX²Ꞽa | שנה: 1° BG¹IPX²Ꞽ / QꞼ | ובנות: CE²IQX² ꞹꞸꞼꞽΔa .. B / Ꞽ | שלח.. 2° Ba: IX²Ꞽ | שנה: 2° E²X² | שנה.. 3° BC 16 עבר.. Ba | שנה: G¹X²a .. B | פלג: BCE²IPQX²ꞹꞸꞼꞽΔ .. a 17 פלג.. BꞸ / Q: E²G¹IꞹꞼꞽa | שנה: 2° IX² .. Ba / W¹Ꞽ | ובנות: BE²IQX²ꞹꞸꞼꞽΔa | עבר.. 2° B | שנים: E² 18 פלג.. BꞹꞼa | שנה.. 2° BX²ꞼꞼΔ *del* Ꞹ | רעו: BE²IP QX²ꞹꞸꞼꞽΔa .. G¹ 19 רעו.. ꞸΔ: G¹X²ꞽa ‹: B | שנה: 1° IX² .. B *del* a | ובנות: BCE²IQX²ꞹꞸꞼꞽΔa *del* Ꞹ | פלג.. 2° B / Ꞽ: G¹Ꞽ *del* a | שנה.. 2° Ba: Ꞽ

ואחר נפצה משפחת הכנעני 19 ויהי גבול הכנעני מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת ועד הים
x ¶ האחרון ¶ 20 אלה בני חם למשפחתם ללשנותם בארצותם לגויהם:—
21 ולשם ילד גם הוא אבי כל בני עבר אחי יפת הגדול 22 בני שם עילם ואשור וארפכשד ולד
§ X² §§ Δ ארם 23 ובני ארם §עוץ וחויל גתר ומשא 24 וארפכשד ילד את שלח ושלח ילד את עבר
25 לעבר §§ ילדו שני בנים שם האחד פלג כי בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו יקטן 26 ויקטן ילד את אלמודד
ואת שלף ואת חצרמות ואת ירח 27 ואת אדורם ואת איזל ואת דקלה 28 ואת עיבל ואת אבימאל
ואת שבא 29 ואת אפר ואת חוילה ואת יובב כל אלה בני יקטן 30 ויהי מושבם ממשא באכה ספרה
הר הקדם 31 אלה בני שם למשפחותם ללשנותם בארצותם לגויהם 32 אלה משפחות בני נח לתולדתם
בגויהם מאלה נפרדו איי הגוים בארץ אחרי המבול:—
XI 1 ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים 2 ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו
שם 3 ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה ותהי להם הלבנה לאבן והחמר
b ¶ היה להם לחמר 4 ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפוץ ¶ על
פני כל הארץ 5 וירד יהוה לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם 6 ויאמר יהוה הן עם

BCE²G¹INPQW¹X²ȺȾƊЄꞮꞭφΔbx

18 נפצה] נפצא I *del* Ⱥb **20** חם] החם b | למשפחתם] למשפחותם BE²G¹INPQW¹ȺȾƊЄꞮꞭφb | ללשנותם] ללשונתם CI *del* Ⱥ **23** עוץ] חוץ B | וחויל] והחויל b *del* Ⱥ **24** את 2° *om* C **25** ילדו] ילידו IW¹b *del* ȺΔ **26** חצרמות] חצרימות CE²INPX²ȺƊꞮb הצרמות Ɬ *del* W¹ **27** איזל] עיזל CE²INPQX²ȺȾƊЄꞮ ꞮφΔ עזיל G¹b *del* W¹ **28** אבימאל] אבימעיל Ⱥ *del* W¹ **29** חוילה] החוילה CE²INQ (ה *s. l. s. m.*) X² (*om* י) Ɬb החבילה Ⱥ *del* W¹ **31** ללשנותם] ~ ללשונתם CIQX² *del* W¹ | לגויהם] בגויהם Δ **32** לתולדתם] לתולדותם P* (ו 2° *eras*) φ | בגויהם] לגויהם Δ *del* W¹ **XI 1** שפה] שפח X² **2** שנער] שנעיר Ⱥ *del* W¹ **3** אל רעהו] לרעהו Ɬ | לאבן] א *om* Ib | להם *om* C *del* W¹ | והחמר] והחימר BCE²G¹INP (י *i. l*) QX²ƊЄφb לחימר] לחמר BCE²G¹INPQX²ƊЄꞮꞭφb *del* W¹ | וחימר Ɬ **4** פן *om* Ɬ | נפוץ] ו *om* B

---

21 ולשם Є < W¹ • E² *del* Ⱥ **22** שם Ɗ < W¹ • Є **25** ילדו Є *del* ȺΔ | שם E² *del* W¹ **26** חצרמות Єφ חצרימות N *del* W¹ **30** באכה B **31** שם Ɗ < W¹ | למשפחותם X² **32** לתולדתם Q לתולדותם P* (ו *eras*) **XI 3** לבן I | לשרפה Ɬ | והחמר Δ | לחימר B *del* W¹ **4** שם B | נפץ B

הכנעני: BCE²IPQȺȾƊЄꞮꞭx **19** הכנעני.. B *del* Ⱥ | פרת.. ȾЄ: BȺ | האחרון: *omn, del* Ⱥ **20** למשפחותם.. BȺ | ללשנותם.. B *del* Ⱥ **21** עבר.. B | הגדול: IȾƊꞮ .. B / Q **22** ואשור.. B | ארם: BCE²I PȾƊЄꞮ .. Q **23** ארם.. B | ומשא: CE²G¹IPQW¹ȺȾƊЄ .. BΔ **24** שלח: G¹IƊЄꞮ .. BȾ *del* Ⱥ | עבר: E²G¹IQȺƊЄꞮꞭ .. B / C *del* Δ **25** בנים: E²IPƊ / C | פלג.. IƊЄ / Q : B *del* W¹ | הארץ.. B / C : E²IPQX²ȺƊꞮΔ *del* W¹ȾЄ | יקטן: BCE²G¹IPQX²ȺȾƊЄꞮΔ **26** אלמודד.. Ⱦ : IȺ | שלף: CIQȺ .. BP *del* Ⱦ | חצרמות.. B : IȺ *del* W¹Ⱦ | ירח: CIȺЄ *del* W¹ **27** אדורם: BCIȺ | איזל.. B : IȺ *del* W¹Ⱦ | דקלה: CIȺꞮ : B **28** עיבל.. B : CIȺ *del* Ⱦ | אבימאל: BCIȺЄ *del* W¹ | שבא: IȺЄ .. B **29** אפר.. B : CȺȾ *del* Ⱦ | חוילה.. B : C *del* W¹ | יובב: BG¹IQW¹ȺƊȾΔ .. ȾЄ | יקטן: CE²G¹IPQX²ȾƊЄꞮΔ —: B *del* W¹ **30** ממשא: E² < W¹ .. Є | הקדם: BCG¹IPQX²ƊЄꞮΔ *del* W¹Ⱦ **31** ללשנותם: BCIȺ *del* W¹ | לגויהם: E² IPQX²ȾЄꞮΔ .. BƊ <: W¹ **32** בגויהם: BIPQX²ȺƊȾΔ *del* W¹ | .. הגוים.. Ⱦ | בארץ.. BЄΔ : Ɗ *del* W¹ **XI 1** ודברים: I *del* W¹ | אחדים: CE²G¹IPQƊꞮΔ .. BȺȾ (*vid*) **2** מקדם: BE²G¹IX² .. ȾΔ / QƊ *del* W¹ | שנער.. Є *del* W¹ | שם: BCE²G¹IPQW¹X²ȺƊЄꞮΔ **3** רעהו.. BQȺЄȾΔ / Ɗ : I *del* W¹ | לבנים / Q : G¹ W¹ | לשרפה BE²IPQX²ƊЄꞮΔ | לאבן.. W¹ЄΔ / Q : BIX² | לחמר: *omn, del* W¹ **4** ויאמרו.. B ȾΔ | עיר: Δ | ומגדל.. B | בשמים.. ȾΔ : E²IQW¹ƊЄȾ | שם: BX² .. Ⱦ / Q | הארץ: E²G¹IPQX²ȾƊЄꞮ **5** המגדל.. Ⱦ *del* W¹ | האדם: *omn* **6** יהוה.. Є / Δ *del* W¹ |

למו [28]ויחי נח אחרי המבול שלש מאות שנה וחמשים שנה [29]ויהיו כל ימי נח תשע מאות שנה
וחמשים שנה וימת:—

X [1]ואלה תולדת בני נח שם חם ויפת ויולדו להם בנים אחרי המבול [2]בני יפת גמר ומגוג מדי
§ φ ויון תובל ומשך ותירס [3]ובני גמר §אשכנז ריפת ותגרמה [4]ובני יון אליש ותרשיש כתים ורודנים
¶ t [5]מאלה נפרדו איי הגוים בארצותם ¶איש ללשנו למשפחותם בגויהם:—

[6]ובני חם כוש ומצרים פוט וכנען [7]ובני כוש סבא וחוילה סבתה ורעמה וסבתכה ובני רעמה
שבא ודדן [8]וכוש הוליד את נמרוד הוא החל להיות גבור בארץ [9]הוא היה גבור ציד לפני יהוה
על כן יאמר כנמרוד גבור ציד לפני יהוה [10]ותהי ראשית ממלכתו בבל וארך ואכד וכלנה בארץ
שנער [11]מן הארץ ההיא יצא אשור ויבן את נינוה ואת רחבות עיר ואת כלח [12]ואת רסן בין נינוה
ובין כלח היא העיר הגדלה:—

¶ Δ ¶[13]ומצרים ילד את לדים ואת ענמים ואת להבים ואת נפתחים [14]ואת פתרסים ואת כסלחים
אשר יצאו משם פלשתים ואת כפתרים [15]וכנען ילד את צידון בכורו ואת חת [16]ואת היבוסי ואת
§ b §האמרי ואת הגרגשי [17]ואת החוי ואת הערוקי ואת הסיני [18]ואת הארודי ואת הצמרי ואת החמתי

BCE²G¹INPQW¹ΑϹϽЄϽϽΔbtx

X 1 ויולדו] ויולידו BE²G¹INPQΑϹϽЄϽϽΔtx *del* W¹ 2 ויון] ויבן ϽΔ *del* W¹ | ומשך] ומושך BCE²IQϹ(?)ϽϽϽ
מושך G¹NPW¹Α (ו 1° *eras?*) ЄΔx 4 ותרשיש] ו *om* CNPQW¹ΑϹϽx *del* φ 5 ללשנו] ללשונו CE²IW¹ |
למשפחותם] ו *om* φ *vid* 7 סבא] סבה Ͻx *del* φ 8 נמרוד] ~ נמורד W¹ | להיות] להחיות G¹ | גבור
IϽЄϽx (י *i. l*) *del* φ 9 גבור 1°] גיבור IϽЄϽx *del* φ | גבור 2°] גיבור IϽЄϽ 10 וכלנה] וכלהן B *del* φ
11 כלח] כלה CE²G¹INW¹ϽϽ *del* φ 12 כלח] כלה CE²G¹INW¹ϽϽ *del* φx 13 לדים] להדים φ לודים
BCE²IQΑϹ לחדים Ͻ | ענמים] עינמים x | להבים] לחבים Ͻ *del* φ | נפתחים] י *om* P *del* φ 14 כסלחים]
כסלאים CI 15 ואת] ו *om* IP | חת] החת E²G¹INPQW¹ΑϹϽЄϽφx 16 היבוסי] ~ היובסי W¹

X 1 שם W¹ ' E² | ויולדו C *del* W¹ 2 גמר Ͻ | ומשך | Ͻ 4 ותרשיש Ͻ תרשיש Ͻ 5 ללשנו Α
ללשונו E² 7 סבא Є 8 גבור Α *del* W¹ 9 יאמר ΙΑϽϽ < W¹ ' x 10 וכלהן B 11 ויבן
CIΑЄ < W¹ | רחבות B 12 כלה W¹ 13 לדים G¹ להדים C | נפתחם P 14 יצאו B
15 בכורו B | את 2° P | החת PW¹Є ' Ͻ

:למו BCE²G¹IQϹϽЄϽϽtx —:Α :Δ 28 המבול.. BΔ | :שנה 1° E² | :שנה 2° IQΑϹϽЄϽΔtx ..BE² 29 נח.. BE²
PW¹ϹϽΔ / Q :Ix X 1 נח.. ϹϽ :t | ויפת: E²G¹IQΑϹϽЄϽϽΔx ..B ' W¹ | המבול: CE²G¹IΑϹϽϽϽΔx ..BQ *del* W¹
2 יפת.. BΔ / Q :Єx *del* W¹ | ומגוג.. x | ויון.. Ͻ :BЄ *del* W¹ | ומשך.. Ͻ | ותירס: BCE²G¹QϹϽЄϽϽΔtx *del* W¹Α
3 גמר.. BΔx / Q *del* Α | ותגרמה: BCE²G¹IPQϹϽЄϽϽΔtx *del* Α 4 ורודנים: BCE²G¹IQΑϹϽϽϽΔtx
5 נפרדו: W¹ *del* Α | הגוים: G¹ *del* t | בארצותם: ϹϽЄ *del* W¹Αt | ללשנו / QϽ 6 חם.. BΑϹ | וכנען:
G¹IQϹЄϽϽΔx ..B *del* Α 7 כוש / Q *del* W¹ | וחוילה / Q | וסבתכה: BE²IPQΑϹϽЄϽϽΔx / C *del* W¹ |
רעמה / QΔ | ודדן: E²G¹IQΑϹϽϽ ..Bx 8 נמרוד: E²IPW¹ϹЄϽϽΔx ..B / QϽ | בארץ: E²PQϽЄϽx ..BIΑϹΔ
/ Ͻ 9 יהוה: 1° BCE²G¹IQΑϹϽЄϽΔx *del* W¹ | כן.. W¹ | יאמר / Q | יהוה: 2° *omn* 10 ממלכתו:
B | בבל: E² | ואכד.. Q :E² | שנער: CE²IΑϽЄϽ ..BQ 11 אשור: E²PQW¹ΑϹЄϽϽΔ ..BI / x | עיר..
B / Δ :CG¹IΑϹЄϽx 12 רסן.. BЄ :CIΑ *del* W¹ | כלח: E²Є ..BC 13 ילד: B | לדים: Ͻ | ענמים / Q
:BIΑ | להבים: BIΑЄϽ | נפתחים: BIΑ 14 פתרסים: BΑ | כסלחים: BE²Α | פלשתים / P :BW¹ΑϽ | כפתרים:
BE²QΑϹϽЄϽϽx 15 בכורו: BE²G¹IΑϹϽϽx | חת: IW¹ΑϹϽЄ 16 היבוסי: BCG¹IΑϽϽϽx | האמרי.. BϹ
:CG¹IϽЄϽ *del* Α | הגרגשי: BCG¹IΑϽЄϽ ..Ͻ 17 החוי.. B :CG¹IЄϽ *del* Α | הערוקי.. Ͻ :BCG¹IΑϽ | הסיני:
G¹IЄϽ ..BϹ *del* Α 18 הארודי: BCG¹IΑϽ | ..הצמרי B :G¹IϽ *del* Α | :החמתי BCG¹IPQϹϽЄϽϽ *del* Α |

חית הארץ [11]והקמתי את בריתי אתכם ולא יכרת עוד כל בשר ממי המבול ולא יהיה עוד המבול
להשחית הארץ׃—
[12]ויאמר אלהים זאת אות הברית אשר אני נתן ביני ובינכם ובין כל נפש החיה אשר אתכם
לדרת עולם [13]את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ [14]והיה בענני ענן על
הארץ ונראתה הקשת בענן [15]וזכרתי את בריתי אשר ביני ובינכם ובין כל נפש החיה אשר אתכם
בכל בשר ולא יהיה עוד המים למבול להשחית כל בשר [16]והיתה הקשת בענן וראיתה לאזכרה
ברית עולם בין אלהים ובין כל נפש החיה בכל בשר אשר על הארץ [17]ויאמר אלהים אל נח זאת
אות הברית אשר הקמתי ביני ובין כל בשר אשר על הארץ׃—
[18]ויהיו בני נח היצאים מן התבה שם חם ויפת וחם הוא אבי כנען [19]שלשה אלה בני נח מאלה
§ t נפצה כל הארץ [20]ויחל נח איש האדמה ויטע כרם [21]וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלו [22]§ וירא
¶ X² חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו ¶בחוץ [23]ויקח שם ויפת את השמלה וישמו על שכם
שניהם וילכו אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחרנית וערות אביהם לא ראו [24]ויקץ נח
¶ h מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן [25]ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו ¶[26]ויאמר
§ x ברוך §יהוה אלהי שם ויהי כנען עבד למו ¶[27]יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם ויהי כנען עבד ¶ a

BCE²G¹INPQW¹X²ABDEGJΔahtx

11 המבול 1°] ו om P | להשחית] ה et י om P del W¹ **12** זאת] זאות X² | לדרת] לדורת CG¹INX²EΔ לדרות E²QW¹AGDh לדורות PAJ del a **13** והיתה] והייתה X² (י 2° i. l.) | ברית om G **15** להשחית] ה om BCa **16** והיתה] והייתה X² (י 2° i. l.) | וראיתה] ה om Dh **17** הקימתי] הקימתי P* (י eras) del W¹ **18** היצאים] היוצאים BCE²G¹INPQW¹X²AGDEGJΔa **20** האדמה] ה 1° om J, א om C **21** ויתגל] ויתגלה I (ה mg) G del A **26** ויהי] ויהיה W¹* (ה 2° eras)

---

11 והקמתי A del W¹ | אתכם BCINADEJa del W¹ | להשחית Ba לשחת P del W¹ **12** נתן Ba <W¹ | אתכם G¹I (s. m.) X²DEJ <W¹ | לדרת BG¹ לדורת E ⁻ C ʾI (s. m) N לדרות Q לדורות P del a **13** ברית B **15** אתכם BCG¹I (s. m) X²ADEJa <W¹ · E²N **16** וראיתה E²P וראית h | לאזכרה Ba del W¹ **17** הקימתי P* (י eras) del W¹ **18** שם G¹DE del A **21** וישת CI del W¹A | ויתגל B ויתגל CNQX²EJa del A **22** ויגד BCI del a **23** שם EG <W¹ · E² | שכם Ba | וילכו Ba **24** וידע Q <W¹ | את h **26** שם PDE <W¹ · E² | ויהי B **27** שם G¹E <W¹ · E² | ויהי BG¹

:הארץ 2° E²G¹IPQX²AGDEGJΔh I:C ..Ba del W¹ **11** אתכם / Q :BIX²GDEGh del W¹Aa | :המבול 1° CE²I X²GDEΔa ..BQ del A | ..המבול 2° BG¹ del W¹ **12** אלהים..BGa :Q | הברית: Ba del W¹ | ..ובינכם D :BCG¹QX²Ea | עולם: BCE²IPQX²AGDEΔa del W¹ **13** בענן: CE²IQX²AGEh ..BG¹DΔa | הארץ: E²IQW¹ X²GDEJΔh ..Ba **14** הארץ: E²X²EG ..BQDa | בענן: BCE²IX²Da ..AGEΔ / Q del W¹ **15** ובינכם..G :BG¹ QW¹X²Ea | אתכם: A | :בשר 1° CE²G¹IPQX²AGDΔh ..BEa | למבול..G | :בשר 2° E²IPX²AGDEGJΔh ..a / Q del W¹ **16** בענן: E²G¹IW¹ADE ..BQX²GGa | לאזכרה: X²a del W¹ | עולם..G¹E :BE²IPW¹X²Dah | :הארץ CE²G¹IQX²AGDEGJΔ ..Ba **17** נח..BDEa / QD | הברית..B / G :G¹X² | :ביני: W¹ | הקמתי.. B / a del W¹ **18** התבה..GΔ :E²a | :ויפת BCE²G¹IPX²DGJΔah ..Q / G del A | :כנען G¹PQX²AGDa ..BΔ / h **19** נח: E²X²Δ ..QGD del A | :הארץ CE²G¹IPQX²GDEGJΔh ..Ba del A **20** :האדמה BE²IX²AEa ..D | כרם..E / D del A **21** היין..PJ :BX²GΔa | :אהלו BCE²G¹IPQX²GDEGJΔah del A **22** :אביו BE²G¹X²Ea ..IG del A | :בחוץ BCE²G¹IPQGDEGJΔaht del A **23** :השמלה BE²at del Ah | שניהם D :BE²Ia del W¹ | ..אחרנית 1° Δ :BG¹PQAGEah | :אביהם 1° BEa del A | ..אחרנית 2° GD :BG¹P AEGah | :ראו BCE²G¹IQAGDEGJΔat **24** :מיינו BE²G¹a ..PGh / Q | הקטן BCE²G¹IPQAGDEGJΔaht **25** ..ויאמר BW¹Gt | / כנען Qt del a | :לאחיו BCE²G¹IPQAGDEGJΔat del h **26** ..ויאמר G / D del a | :שם: BG¹IPAGa ..G / Qt | :למו BCE²IPQAGDEGJΔtx del a **27** ..ליפת DE :BG¹A | :שם BPAEGJ ..QGx |

ורבו על הארץ [18]ויצא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו [19]וכל החיה וכל העוף וכל הרמש הרמש
על הארץ למשפחותיהם יצאו מן התבה [20]ויבן נח מזבח ליהוה ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל
העוף הטהור ויעל עלות במזבח [21]וירח יהוה את ריח הניחח:—

ויאמר יהוה אל לבו לא אוסף עוד לקלל את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו
ולא אוסף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי [22]עד כל ימי הארץ זרע וקציר קר וחם קיץ וחרף
§ △ יומם ולילה §לא ישבתו [1]ויברך אלהים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את הארץ IX
[2]ומראכם וחתתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל
דגי הים בידכם נתתיו [3]כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את הכל
[4]אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו [5]ואך את דמכם לנפשתיכם אדרש מיד כל חי אדרשנו מיד האדם
מיד איש ואחיו אדרש את נפש האדם [6]שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלהים עשה
את האדם [7]ואתם פרו ורבו ושרצו בארץ ורבו בה:—

[8]ויאמר אלהים אל נח ואל בניו אתו לאמר [9]ואני הנני מקים את בריתי אתכם ואת זרעכם אחריכם
[10]ואת כל נפש החיה אשר אתכם בעוף ובבהמה ובכל חית הארץ אתכם מכל יצאי התבה לכל

BCE²G¹INPQW¹X²ΑΘΔΕΘΘΙΔah

18 ואנשי] ונשי N* (א *eras*) **19** החיה] החיח P* (ה *corr in* ה) *del* W¹a **20** הטהור] ה 2° *om* X² **21** וירח] וריח CE²G¹INQW¹ (י *i. l.*) X²ΑΔΕΘ | אוסף 1°] אוסיף CE²G¹INPQW¹ΑΘΔΕ | אוסף 2°] אוסיף CE²G¹INPQW¹ΑΘΔΕΘΘΙΔh | להכות] ה *om* X² **22** קר] קור CE²G¹INPQX²ΑΔΕΘΘΙΔh | וחם] וחום Ba | קיץ] י *om* IX²Θ | וחרף] והרף Ba וחריף IP **IX 2** ומראכם] ומראכם X² | בכל] ובכל CE²INPQ (ו *i. l. s. m.*) X² ΑΔΕΘh *del* W¹ | תרמש] תרמיש I | ובכל] ואת כל I* (*corr. s. m. in* ובכל) **5** לנפשתיכם] לנפשותיכם E² QΔ לנפשותכם W¹ **6** האדם 1°] ה *om* Ba

---

18 ואנשי N* (א *eras*) | אתו BCAΕΙa < W¹ **19** החיה P* *del* W¹a | הרמש 2° Ia < W¹X²A ⌐ C ˙ E² ⌐ N | התבה A *del* W¹ **20** ויבן ΕΙa *del* A | ויעל BCIX²ΕΘa < W¹ ˙ E² *del* A **21** וירח Ba | אוסף 1° 3 אוסיף W¹ | יצר W¹ ⌐ CΙ | אוסף Ba **22** קר Ba < W¹ ˙ Θ | וחום Ba | קיץ Θ (*vid*) | וחרף W¹ והרף B **IX 5** לנפשתכם G¹ **6** שפך X² < W¹ ˙ Q | ישפך X² **8** אתו BCG¹AΕΘΙa < W¹ **9** אתכם BCINQ X²AΕΘΙa < W¹ ˙ E² | ואת BCE²INQX²AΕΘΙ < W¹ **10** ואת CINQX²ΑΔΕΘΙ < W¹ ˙ E² | אתכם 1° CIQX²ΔΕΘΙ < W¹ ˙ E²N *del* A | אתכם 2° CIX²ΑΔΕΙ < W¹ ˙ E² *del* a

---

18 ואשתו / Q ..a :BW¹ | אתו: BG¹QX²ΑΘΙa **19** העוף.. a :הארץ 2° BCE²IPQX²ΑΘΔΕΘΙah | למשפחותיהם.. B | התבה: BCE²IQX²ΑΔΕΘΙ ..a *del* W¹ **20** ליהוה: BE²X²ΔΕah :G¹IX² | הארץ.. E | ..W¹ / Q *del* A | הטהרה / Q :B *del* A | הטהור.. Ba / Q :CE²PX²ΑΘΔΕΘh | במזבח: E²G¹IQX²ΑΘΔΕΙ / C ..BΘh *del* a **21** לבו.. BΔa :IW¹ | אוסף / 1° BΘ | האדם.. 1° Θh :CE²IQW¹X²ΑΔΕa | מנעריו: BCE² IPQW¹ΑΘΔΕΙh ..a | חי.. Δ :BIa | עשיתי: BCE²IQX²ΑΘΔΙh ..a **22** הארץ: BAΔ / Q | וקציר.. Ba /Q :X² | / וחם QE :B | וחרף.. Δa / QE :B | ישבתו: *omn* **IX 1** בניו: BCE²G¹ΔEa *del* W¹ | להם.. Q / Δ :BAΘΔa | פרו.. W¹ | הארץ: CE²G¹IQX²ΘΔE ..BΔa **2** הארץ.. Δa :E²A | השמים: BE²G¹ IEa | / האדמה Θ :CE²IX²ΔΕΙ | נתתיו: BCG¹IPQX²ΑΔΕΘΔh ..a **3** חי.. Δ / E | לאכלה: BE²G¹IX²ΑΘΔ ΕΘΔa ..Q *del* h | לכם: 2° X²a | הכל: E²G¹PQX²ΑΘΔΕΘΙΔah **4** תאכלו: BCE²IQX²ΑΔΕΘΙΔa *del* h **5** לנפשתיכם: BE² | אדרש.. Ba / Q :G¹IEΔ | אדרשנו: BIQX²AE ..a *del* h | האדם.. 1° E / Δ :Δh | ואחיו: W¹X² | האדם: 2° BCG¹IPAΘΔΕΘΙΔah **6** ישפך: BCE²G¹IPQW¹X²ΑΘΔΕΙΔah | האדם: 2° CE²G¹IQ ΘΔΕΙΔa ..BA **7** בארץ.. BQW¹A :Ι **8** נח.. W¹ *del* A | אתו: QΔΘ | לאמר.. BG¹PQΘΔΕΘΔah :CIW¹X²A **9** אתכם: BIQX²Ea | אחריכם: BE²G¹IQΔΕΙah / P *del* A **10** אתכם 1° Q :X²Θ *del* A | ובבהמה: BX²ΔE :a (*f. p.*) | הארץ.. 1° BAΙ *del* W¹Aa | אתכם: 2° X²ΘE *del* W¹a |

VIII [1]ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלהים רוח על
¶ D[1] הארץ וישכו המים [2]ויסכרו מעינות תהום וארבות השמים ויכל הגשם מן השמים ¶[3]וישבו המים
מעל הארץ הלכו ושבו ויחסרו המים מקץ חמשים ומאת יום [4]ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה
עשר יום לחדש על הרי הררט [5]והמים היו הלכו וחסרו עד חדש העשירי בעשירי באחד לחדש
נראו ראשי ההרים:—
§ h ¶ b [6]ויהי מקץ ארבעים יום §ויפתח נח את חלון ¶התבה אשר עשה [7]וישלח את הערב ויצא יצא
ושב עד יבשת המים מעל הארץ [8]וישלח את היונה מאתו לראות הקלו המים מעל פני האדמה
[9]ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה ותשב אליו אל התבה כי מים על פני כל הארץ וישלח את ידו
ויקחה ויבא אתה אליו אל התבה [10]ויחל עוד שבעת ימים אחרים ויסף שלח את היונה מן התבה
[11]ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלי זית טרף בפיה וידע נח כי קלו המים מעל הארץ [12]ויחל
עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה ולא יספה שובה אליו עוד [13]ויהי באחת ושש מאות שנה
בראישון באחד לחדש חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את מכסה התבה וירא והנה חרבו פני
האדמה [14]ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדש יבשה הארץ:—
§ a ¶ Δ [15]וידבר אלהים אל נח לאמר §[16]צא מן התבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך [17]וכל החיה
אשר אתך מכל בשר בעוף ובבהמה ובכל הרמש הרמש על הארץ הוצא אתך ושרצו בארץ ופרו

BCD[1]E[2]G[1]INPQW[1]X[2]ΑϐΔΕϐϑϑΔabh

VIII 1 ויעבר] ויעביר I *del* A **2** מעינות] ~ מעניות b | ויכל] נפתחו b *del* W[1] **4** השביעי] י 1° *om* W[1] *del* b **5** העשירי] י 1° *i. l.* b | בעשירי] י 1° *om* I b* (י *i. l.*), בהעשירי A **9** מצאה] ה *om* G[1]IPQ* (ה *i. l.*) X[2]h | ותשב] ותשוב D **10** שלח *s. m. s. r.* ϐ **11** קלו] קהלו X[2] **12** היונה] היבנה P **13** חרבו 1° *et* 2°] הרבו IX[2]ϐ | ויסר] והסיר X[2] | התבה] התהבה X[2] **17** ובכל] ב *om* G[1]AΕh | הוצא] הוציא BCE[2]G[1]INW[1]X[2]ΑϐΔΕϐϑa

---

VIII 1 אתו] BCQΑΔϑ < W[1] | ויעבר] X[2] < ϑ ⌐ CW[1] · E *del* A **2** ויכל] CIΕϑ ויכל E[2] *del* W[1] **3** הלכו] B **7** יצא] X[2]ϑ · E[2] *del* h **8** מאתו] BAϑ **9** מצאה] ϐ *del* W[1] | ויבא] BCG[1]IX[2]Ε < W[1] · E[2] *del* A | **11** וידע] W[1] *del* A **12** שובה] B **13** ויסר] Q · A **16** אתך] BAΔΕa *del* W[1] **17** אתך] 1° BX[2]ΑΔϑ < W[1] *del* a | הרמש] 2° BΕa < W[1]A ⌐ C · E[2] ⌐ N | אתך] 2° BAΕϐϑa < W[1]

VIII 1 נח..] BX[2] | בתבה:] CD[1]E[2]G[1]IPQW[1]X[2]ϐΔΕϐϑΔ ..B *del* A | הארץ..] B :E[2]G[1]ΑΔ | המים:] B–E[2]PQX[2]ϐΔ ..Δ *del* A **2** תהום..] ϐ :E[2] | השמים:] 1° B E[2]IX[2]ϐΔΕϐΔ ..G[1]Q *del* W[1]A | השמים:] 2° B E[2]QW[1]X[2]ΑϐΔΕϐΔ ..D[1] **3** הארץ..] B / Δ :E[2]X[2] | ושבו:] CQX[2]ϐ | יום:] *omn* **4** לחדש:] X[2] ..Bϐ / Δ *del* W[1] | הררט:] BCE[2]G[1]IQΑϐΔΕϐϑΔ **5** וחסרו:] E[2] *del* W[1] | העשירי:] PΔ ..Q | לחדש:] B /QΔ :CE[2]Αϐ *del* W[1] **6** יום:] E[2]I ..BΔΕΔ / Q | עשה:] BCE[2]IPQW[1]X[2]ΑϐΔϑϑ *del* h **7** הערב:] X[2]Δ / Q *del* W[1] | יצא..] ϐΔ :BE[2]G[1]P *del* h | / ושב] Ε | הארץ:] CE[2]IPQX[2]ΑϐΔΕϐϑΔh ..B **8** מאתו:] B / IQ | האדמה:] BCE[2]IPX[2]ΑϐΕϐ ..QΔ / Δ **9** רגלה..] Δ / CQ :BE[2]G[1]IPX[2]ΑϐΕϐϑΔ | התבה..] 1° Q / Δ :BCPX[2] | הארץ:] CE[2]G[1]IPQX[2]ϐΔΕϐϑΔh *del* W[1]A | ויקחה..] ϐ | התבה:] 2° BCE[2]G[1]IPQX[2]ΑϐΔΕΔh / W[1]G **10** אחרים:] BE[2]W[1]X[2]ΑΔ / Q | התבה:] BCE[2]IQX[2]ΑϐΔΕϐΔh **11** ערב..] QϐΔ / I :BW[1]X[2] | בפיה:] BCE[2]G[1]IPQX[2]ϐΔΕϐΔ *del* A | הארץ:] CE[2]IQW[1]X[2]ΑϐΔϑΔh ..B **12** אחרים:] BE[2]ΑΔΕΔ / Q | היונה:] I | עוד:] *omn* **13** שנה] Ε / | לחדש..] BϐΔΕΔ | הארץ:] E[2]G[1]IQW[1]X[2]ΑϐΔϑΔ ..B | / התבה] Q :BG[1]IX[2]A | האדמה:] BCE[2]IQX[2]ΑϐΔΕϐϑΔh **14** לחדש:] E[2]A ..Bϑ *del* W[1] **15** נח:] PΕϐ ..Δ / Q *del* W[1] | לאמר..] BCPQϐΕϐh :IX[2]Δ *del* W[1] **16** ואשתך] / Q *del* W[1]a | אתך:] BE[2]IPQX[2]ΑΔϑah *del* W[1] **17** אתך..] 1° Δ :X[2] | בשר] / I :Q *del* W[1] | ובבהמה..] ϐ :BG[1]X[2]Ε | הארץ..] 1° Bϐa :E[2]X[2]A *del* W[1] | אתך:] 2° ϑϑ | בארץ..] BG[1]Qϐa :X[2]Ε | ופרו..] B *del* W[1] |

§ Δ אל התבה מפני מי המבול [8]מן הבהמה הטהרה ומן הבהמה אשר איננה §טהרה ומן העוף ומכל
אשר רמש על האדמה [9]שנים שנים באו אל נח אל התבה זכר ונקבה כאשר צוה יהוה את נח:—
¶ b [10]ויהי לשבעת הימים ומי המבול היו על הארץ [11]בשנת השש מאות שנה ¶לחיי נח בחדש
השני בשבעה עשר יום לחדש ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וארבות השמים נפתחו
[12]ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה [13]בעצם היום הזה בא נח שם חם ויפת בני
נח ואשת נח ושלשת נשי בניו אתם אל התבה [14]הם וכל החיה למינה וכל הבהמה למינה וכל
הרמש הרמש על הארץ למינהו וכל העוף למינהו כל צפור כל כנף [15]ויבאו אל נח אל התבה שנים
שנים מכל בשר אשר בו רוח חיים [16]והבאים זכר ונקבה זכר ונקבה מכל בשר באו כאשר צוה
אתו אלהים ויסגר יהוה בעדו:—
§ b [17]ויהי המבול ארבעים יום על הארץ וירבו המים §וישאו את התבה ותרם מעל הארץ [18]ויגברו
המים וירבו מאד על הארץ ותלך התבה על פני המים [19]והמים גברו מאד מאד על הארץ ויכסו
¶ 1 כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמים [20]חמש עשרה אמה ¶מלמעלה גברו המים ויכסו ההרים
[21]וינוע כל בשר הרמש על הארץ בעוף ובבהמה ובחיה ובכל השרץ השרץ על הארץ וכל האדם
[22]כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו [23]וימח את כל היקום אשר על פני
האדמה מאדם עד בהמה עד רמש עד עוף השמים וימחו מן הארץ וישאר אך נח ואשר אתו בתבה
[24]ויגברו המים על הארץ חמשים ומאת יום:—

BCD¹E²G¹INPQW¹X²ΑΘΔΕΘΓΔb1

14 החיה] החיח X² | הרמש 2°] הרומש X² | וכל] ו *om* X² *del* Α **15** שנים שנים] שנים 2° *om* N* (*i. l. s. m.*) **18. 19** ותלך—הארץ] *om* N* (*i. l. s. m.*) **19** הגבהים] הגבחים B E²G¹INPQW¹X² (הגבעים*) ΑΘΕΘΓΔb1 **21** וכל] ו *om* G¹IX²ΔΕ* (ו *i. l. s. m.*) **23** וימח] וימחי CIX² | בתבה] בתהבה G¹ *del* W¹

---

8 הבהמה 1 | ומכל 1 **13** שם E² | ויפת W¹ | אתם BCE²NX²ΑΔΕΓ <W¹ **14** הרמש 2° G¹I1 ‹ E² ΑΓ ⌐C ′ N הרומש X² **16** אתו W¹ | ויסגר Α ‹ Ε **21** השרץ 2° E²NX²Γ ⌐CΑ *del* W¹ **22** בחרבה B *del* W¹Α **23** וימח QΔΕΔ | אתו BCX²ΑΓΔb *del* W¹ **24** המים W¹ *del* Α

התבה.. Θ | המבול: CD¹E²G¹IPQX²ΘΔΕΓ .. B ¿1 **8** הטהרה: IQΕ | טהרה: BX²ΑΕ .. D¹1 / QΔ *del* Δ | היומים: **10** E²G¹PΑΘΔΓΔ1 .. BX² / I **9** ונקבה: D¹E²G¹QX²ΑΘΔ1 .. B *del* Δ | האדמה: Θ1 | העוף / Q: E²I .. BΑΘ / QΔ | הארץ: BE²IQX²ΑΔΘ / C **11** שנה: E²X² | נח.. B :D¹PQΘΔΘΔ1 | השני.. B *del* W¹ | לחדש: D¹IW¹X²ΕΘΓ .. BΔ / CQ *del* 1 | הזה.. B | רבה.. QΑΔ / Θ :BE²IΘ | נפתחו: *omn, del* W¹ **12** לילה: CD¹E²G¹IQX²ΘΔΕΘΓΔ1 .. B **13** הזה.. BΕ / Δ :X²1 | ויפת: E²G¹X²ΑΔΕΘΔ | נח: 2° Δ..B / D¹QΕ *del* Α | נח.. 3° BC / D¹ :IQ *del* Α | בניו: 1 | התבה: BD¹E²G¹PQX²ΑΘΔΕΘΔ1 **14** למינהו: 1° BIX²ΑΔ1 .. D¹Ε למינה.. 1° ΘΔ :BIPΑΓ *del* W¹ | למינה.. 2° ΘΔΔ / D¹Q1 :BIW¹X²ΕΓ *del* Α | כנף: B E²G¹IPQX²ΘΔΕΘΓΔ1 *del* Α **15** התבה: BX² .. Γ / Δ *del* Α1 | /Q | למינהו.. 2° ΘΔ / Q :BIX²Α | חיים: B E²G¹IPQX²ΑΔΕΘΓΔ1 **16** ונקבה.. 2° Δ / Θ :X² | באו.. B / Ε :E²X²ΑΔΘ | אלהים: CD¹E² IPQΑΘΕΓΔ1 .. BΘ **17** הארץ: 1° D¹E²IPQΑΕ .. BΔ | התבה.. Θ / Q :BIΔ | הארץ: 2° BCD¹E²IPQX² ΑΔΘΓΔ1 **18** הארץ: CD¹E²G¹IPQX²ΑΘΔΕΘΔ1 .. B | המים: BD¹E²PX²ΑΓΔ .. Q **19** הארץ: BCE² G¹IPQX²ΑΘΔΕΘΓΔ *del* 1 | השמים: CD¹E²QΔΕΘ .. BΔ **20** המים: BD¹IPΑΘΕΘΓ .. Q | ההרים: CD¹E²IPQ ΑΔΔ .. Θ **21** הארץ.. 1° B / Q :ΑΘ *del* W¹ | ובחיה: BE²Δ *del* W¹ | הארץ: 2° CE²PX²ΔΕΘ .. BΑΘ / Q *del* W¹ | האדם: BD¹PQ .. ΕΔ *del* W¹ **22** באפיו.. ΘΔ :BE²X²ΑΔ | מתו: *omn* **23** האדמה.. Δ *del* W¹Α | נח.. Δ *del* W¹Α | הארץ: CE²IQX²ΑΘΔ .. BD¹ | השמים.. Δ :BD¹E²IX²ΔΕ *del* W¹Α | :D¹E²X²Α *del* W¹ | בתבה: CD¹IQX²ΑΘΔΕΘΔ ‹:B *del* W¹ **24** הארץ.. BX²Δ *del* W¹Α

הארץ 14 עשה לך תבת עצי גפר קנים תעשה את התבה וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר 15 וזה
אשר תעשה אתה שלש מאות אמה ארך התבה וחמשים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה 16 צהר
תעשה לתבה ואל אמה תכלנה מלמעלה ופתח התבה בצדה תשים תחתים שנים ושלישים תעשה: —
¶ b ¶ 17 ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ להשחית כל בשר אשר בו רוח חיים מתחת
השמים כל אשר בארץ יגוע 18 והקמתי את בריתי אתך ובאת אל התבה אתה ובניך ואשתך ונשי
בניך אתך 19 ומכל החיה ומכל הבשר שנים מכל תביא אל התבה להחיות אתך זכר ונקבה 20 והיה
מן העוף למינהו ומן הבהמה למינה ומכל אשר רמש על האדמה למיניהם שנים מכל יבאו אליך
§ X² להחיות 21 ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה § 22 ויעש נח
§ b ככל אשר צוה אתו § אלהים כן עשה: —
VII ¶ Δ ¶ 1 ויאמר אלהים אל נח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה
¶ φ ¶ 2 מכל הבהמה הטהרה תקח לך שבעה שבעה זכר ונקבה ומן הבהמה אשר לא טהרה היא שנים
שנים זכר ונקבה 3 וגם מעוף השמים הטהור שבעה שבעה זכר ונקבה להחיות זרע על פני כל
הארץ 4 כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה ומחיתי את כל
היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה 5 ויעש נח ככל אשר צוהו יהוה: —
6 ונח בן שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ 7 ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו

BCD¹E²G¹INPQW¹X²ABDEGJφΔbl

14 עשה] עשי B **15** רחבה] *om* b* (*i. l. s. m.*) **16** ושלישים] י 1° *om* D¹ *del* W¹ **17** להשחית] ה *om* B **19** להחיות] ח *om* B, ה *om* P *del* Bφ **20** להחיות] ה *om* CP *del* B **21** ולהם] ו ולמה ו *del* φ **VII 1** אל נח] א *i. l.* b *del* φ **3** וגם] ו *om* J *del* W¹ | להחיות] ה *om* BCPX²E לחית D¹ *del* A **4** ומחיתי] *om* י 1° b *del* W¹ **7** ובניו] י *i. l. s. m.* I

---

14 עשה CE ˙ E²Δ עשי B | תבת IW¹ *del* b | אתה E² *del* b | בכפר DE <W¹ *del* A **15** אתה Δ *del* W¹b **16** שנים B **17** מביא A **18** והקמתי A *del* W¹ | אתך 1° BW¹ADEJ | ובאת A <W¹ | אתך 2° BAE *del* W¹ **19** הביא A *del* W¹ | אתך BAEJΔ <W¹ *del* I **21** ואתה W¹ | מאכל B | יאכל BE²G¹IADEJ <W¹ ⌐C ˙ Δ **VII 1** אתה W¹ *del* I **3** לחית D¹ **7** אתו BAEJ <W¹

הארץ: CD¹E²IPW¹DEΔI ..BA *del* Q **14** .. גפר D: D¹JΔI | התבה: BCE²ADEGJI / Δ | בכפר: CD¹E²
G¹IPDEGΔI ..B *del* A **15** אתה: BCD¹IPDΔI ..Q *del* W¹A | התבה.. D¹ :BG¹IQDEΔI *del* W¹ | רחבה..
G¹DΔ :BIQW¹I | קומתה: BCG¹IQDEJΔI ..G¹ *del* W¹A **16** לתבה.. D / E :BE²IPQW¹AGΔ | מלמעלה:
BCD¹G¹IPQADEJΔI *del* W¹ | בצדה: E² *del* A | תשים: D¹QDGI ..B / E *del* A | תחתים: E²I | שנים..
Δ *del* W¹ **17** הארץ.. BD¹I :E²G¹A *del* W¹ | בשר.. G¹ | השמים: BD¹IPQW¹ADEGΔI | יגוע:
omn **18** אתך: 1° BD¹E²IPQDE ..Δ | התבה.. BG¹E / D *del* W¹ | אתך: 2° BD¹E²G¹IQADGJΔI *del* W¹
19 הבשר.. BE | מכל.. D / D¹ :E² | התבה.. D / D¹ :E²G¹ | אתך / CD *del* I | ונקבה: B–E²G¹IPQW¹
ADEJΔI **20** למינהו.. BG¹ / D :IAD *del* I | למינה / D¹QΔ :BG¹IAD | למיניהם: D¹E²G¹ADE ..BQΔ |
D מכל.. | להחיות: CD¹E²IPQW¹ADEJΔI ..BG¹BG **21** יאכל / D¹Q :PAG | אליך: BCIABDΔ ..D¹ *del* I |
לאכלה: CD¹E²IQADEGJI ..B **22** נח: G¹ ..B *del* I **VII 1** נח.. BAD / Q :I | התבה: BE²IX²
ADEI ..QBJ *del* C | הזה: B–E²G¹PQX²BDEGJI <:W¹ *del* A **2** לך.. DE :B *del* W¹AI | שבעה / 2°
D¹ :E *del* W¹ | ונקבה: 1° *omn, del* W¹AI | הבהמה / 2° B *del* W¹AI | היא.. BE / D¹Q :CE²X² *del* W¹A |
ונקבה: 2° *omn, del* W¹I **3** הטהור.. B *del* W¹AI | ונקבה: BD¹G¹QW¹X²DJ *del* AI | הארץ: CD¹
GIPQX²BDEG ..B *del* AI **4** שבעה / D :E *del* W¹I | לילה: *omn, del* W¹A | האדמה: CD¹E²G¹IPQX²
ADEGJI ..B / B **5** נח: G¹ ..BG *del* A **6** שנה: I ..BG / Q | הארץ: CD¹E²G¹IPQX²ABDEGJ ..BI
7 ואשתו.. B | אתו: G¹X²D |

ידינו מן האדמה אשר אררה יהוה [30]ויחי למך אחרי הו¶לידו את נח ששׁ מאות שנה ויולד בנים ¶ b
ובנות [31]ויהיו כל ימי למך שלשׁ וחמשים שנה ושׁשׁ מאות שנה וימת:—

§ E² ¶ E³ ¶¶ X² VI [32]¶§ ויהי נח בן חמשׁ מאות שנה ¶¶ויולד את שׁם את חם ואת יפת [1]ויהי כי החל האדם לרב
על פני האדמה ובנות ילדו להם [2]ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובת הנה ויקחו להם
נשׁים מכל אשׁר בחרו:—

[3]ויאמר יהוה לא ידון רוחי באדם לעולם בשׁגם הוא בשׁר והיו ימיו מאה ועשׁרים שנה [4]והנפלים
§ b §היו בארץ בימים ההם וגם אחרי כן אשׁר יבאו בני האלהים אל בנות האדם ויולידו להם הם הגבּרים
אשׁר מעולם אנשׁי השׁם [5]וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשׁבות לבו רק רע כל
היום [6]וינחם יהוה כי עשׂה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו:—

[7]ויאמר יהוה אמחה את האדם אשׁר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמשׂ עד עוף
השׁמים כי נחמתי כי עשׂיתם [8]ונח מצא חן בעיני יהוה [9]אלה תולדת נח נח איש צדיק ותמים היה
§ 1 בדרתיו את האלהים התהלך נח §[10]ויולד נח שׁלשׁה בנים את שׁם את חם ואת יפת [11]ותשׁחת הארץ
לפני האלהים ותמלא הארץ חמס [12]וירא אלהים את הארץ והנה נשׁחתה כי השׁחית כל בשׁר את
דרכו על הארץ:—

[13]ויאמר אלהים לנח קץ כל בשׁר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משׁחיתם את

BCD¹E²E³G¹INPQW¹X²ABDEGJφΔbl

30 ויולד] ויליד B E³G¹INPQGDEGφΔ **32** ויולד] ויליד B- E²G¹INPQG (*vid*) DEGφΔ | את 2°] ואת CD¹E²G¹INPQAG (ו *vid. s. l.*) DEGJφΔ *del* W¹ **VI 1** לפני] על פני C | ילדו] ילידו E²QW¹ (י 2° *s. r. s. m.*) **2** טובת] טובות CD¹E²G¹INPQADEGJφΔ **3** בשׁגם *s. m. s. del* G **4** והנפלים] והנפילים CE² IGφ | ויולידו] י 2° *om* QW¹ *del* AGb | הגבּרים] הגבּורים CE²IPQW¹ADEJ b **7** עד 1° *i. l. s. m.* G | עשׂיתם] עשׂיתים B (י 2° *i. l.*) D¹G (*vid*) DEJφΔb *del* W¹ **9** בדרתיו] בדרותיו E²P* (ו 1° *eras*) בדורתיו Jb בדורותיו Q (*vid*) φ *del* W¹ **10** ויולד] ויליד B E²G¹INP (י 2° *i. l.*) GDEφΔbl | את 2°] ואת CD¹E²G¹INPQAGDEGJφbl **11** ותמלא] ותמלי W¹ **13** לנח] אל נח E²Pl | מלאה] ה *om* I, *mg* b | משׁחיתם] משׁחיתים BDEΔ *del* W¹

---

29 ארה W¹ **30** ויולד W¹ **32** ויולד W¹ | שׁם E | את B *del* W¹ **VI 1** החל W¹ | ילדו I ' Δ ⌐ C **2** טובת W¹ טובת B **4** הנפלים BN ' E | הגבּרים B הגבּורים N הגבּורים W¹ **5** יצר C **7** עשׂיתים DΔ *del* W¹ **9** בדרתיו D בדרותיו P* (ו *eras*) *del* W¹ | את E²G¹IAEGb < W¹ **10** ויולד QG < W¹A ' J | שׁם NE < W¹ | יפת W¹ **11** ותמלא C **12** את 2° B **13** משׁחיתם C *del* W¹ | את E²G¹INQW¹ADEJbl

---

/ ידינו Q : BX² | יהוה: *omn, del* E³ **30** נח.. BQ : E³ADGΔ | שׁנה: D¹E³PX²E .. D *del* W¹ | ובנות: BD¹E³IQX²ADEGJΔ .. P **31** למך.. BQD *del* W¹ | שׁנה: 1° E³X²A **32** שׁנה: IA .. BDJ / Q | יפת: CD¹E²IPQDEGJΔ .. BA **VI 1** האדמה: BIW¹ | להם: B–E²IPQDEGJΔ **2** הנה: BCE²G¹IPADEGΔ .. D¹Q | נשׁים.. B¹Q : W¹ **3** יהוה / Q < : B | ידון < BD¹ | לעולם.. QDE ¿ D¹W¹ : E²Δ | בשׂר: BD¹E²G¹IQW¹DEGΔ | שׁנה: B E²G¹IPQW¹ADEJΔ —·G (*s. m.*) *del* GG* **4** ההם: *omn* | להם: D¹QDEΔ .. B | כן: E² | השׁם: B- E²G¹IPQADEGJΔ **5** בארץ: BE²PQW¹ADEJ .. Δ | היום: B–E²G¹IQ (*vid*) ADEJΔ **6** בארץ: D¹ (*vid*) E²IAEJ .. BG¹QDΔ *del* W¹ **7** יהוה.. D¹ / Q | האדמה.. D¹ : BQADE | השׁמים: BE²W¹G .. D¹QDEΔ / C | עשׂיתם *omn. del* W¹ **8** יהוה: B E²IP QW¹ADG **9** נח.. 1° BQG : CD¹E²G¹IPDEJΔ | בדרתיו: D¹IGΔ .. DE / Q *del* W¹ | נח: 3° CD¹E²IN QDEGJΔ .. B **10** בנים: BD¹E²QI *del* W¹ | יפת: B–E²G¹IPQW¹DEGJΔI **11** האלהים: E²IAEI .. BD / Q | חמס: B E²G¹IPQADEGΔI *del* W¹ **12** נשׁחתה: E²DEGΔ .. BQ / I *del* W¹ | בשׂר.. B / Q **13** לנח.. BE²DEI / Δ | לפני.. D¹I : BE²IPQDEΔ *del* W¹ | חמס: B | מפניהם: BIPW¹DEG ΔI / D¹ |

שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות [14]ויהיו כל ימי קינן עשר שנים ותשע מאות שנה
וימת:—
[15]ויחי מהללאל חמש שנים וששים שנה ויולד את ירד [16]ויחי מהללאל אחרי הולידו את ירד
שלשים שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות [17]ויהיו כל ימי מהללאל חמש ותשעים שנה ושמנה
מאות שנה וימת:—
§ Δ [18]ויחי ירד שתים וששים שנה ויולד את חנוך [19]ויחי ירד §אחרי הולידו את חנוך חמש ושמנים
§ b שנה ושבע מאות שנה §ויולד בנים ובנות [20]ויהיו כל ימי ירד שבע וארבעים שנה ושמנה מאות
שנה וימת:—
[21]ויחי חנוך חמש וששים שנה ויולד את מתושלח [22]ויתהלך חנוך את האלהים אחרי הולידו את
מתושלח שלש מאות שנה ויולד בנים ובנות [23]ויהיו כל ימי חנוך חמש וששים שנה ושלש מאות
שנה [24]ויתהלך חנוך את האלהים ואיננו כי לקח אתו אלהים:—
¶ α ¶[25]ויחי מתושלח שבע וששים שנה ויולד את למך [26]ויחי מתושלח אחרי הולידו את למך שלש
וחמשים שנה ושש מאות שנה ויולד בנים ובנות [27]ויהיו כל ימי מתושלח עשרים שנה ושבע מאות
שנה וימת:—
[28]ויחי למך שלש וחמשים שנה ויולד בן [29]ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון

BCD¹E³G¹INPQW¹X²ꝏꝑꝏꝏꝏαφΔb

13 ויולד] ויליד B–E³G¹INP (ויולוד) Qꝏꝏαφ **15** ויולד] ויליד B–E³G¹INPQꝏꝑꝏꝏαφ **16** ויולד] ויליד
B–E³G¹INPQꝏꝏꝏαφΔ | ותשעים] ~ ותעשים X² *del* α **18** ויולד] ויליד B–E³G¹INPQX²ꝏꝏꝏ (י *i. m.*)
αφ **19** ויולד] ויליד B–E³G¹INPQꝏꝏαφΔb *del* W¹ꝑ **21** ויולד] ויליד B–E³G¹INPQꝏꝏαφΔb
del ꝑ **22** ויולד] ויליד B–E³G¹INPQꝏꝏφΔb *del* ꝑα **25** ויולד] ויליד B–E³G¹INPQꝑꝏꝏφ
Δb **26** ויולד] ויליד B–E³G¹INPQꝏꝏφΔb *del* ꝑ **28** ויולד] ויליד B–E³G¹INPQꝑꝏꝏφΔ
del b **29** ממעשינו] י *i. l. s. m.* W¹ | ומעצבון] ומחצבון b *del* W¹

---

13 ויולד W¹ꝏ **15** ויולד ꝏ **18** ויולד W¹ **19** ויולד ꝏ *del* W¹B **21** ויולד W¹ꝏ *del* ꝑ **22** את
1° CE³G¹ IW¹X²ꝏꝏ *del* b | ויולד ꝏ *del* ꝑα **24** את BCE³G¹INQW¹X²ꝏꝏꝏb *del* α | אתו B *del*
W¹αb **25** ויולד W¹ ·ꝏ *del* ꝑ **26** ויולד W¹ꝏ ·ꝏ *del* ꝑ **28** ויולד W¹ ·ꝏ *del* ꝑ

:שנה 1° E³ | שנה.. 2° D¹ꝏ /B :E³G¹I | :ובנות B–E³G¹INPꝏꝏꝏα **14** קינן.. BQꝏ :G¹ I ·:α |
:שנים E³W¹ | שנה.. Q **15** מהללאל.. B | :שנים E³W¹ | :שנה X²..Qα /B | :ירד CD¹E³G¹IPQX²ꝏꝏꝏα
..B **16** ירד.. BG¹QX²ꝏ /Ꝑ :CD¹ꝏꝏα ·:¿E³ | :שנה 2° E³IPX²ꝏ ..Qꝏα | :ובנות B–E³IQW¹X²ꝏꝏꝏ ..G¹
del α **17** מהללאל.. BQ :G¹ꝑꝏꝏ ·:α | שנה.. 1° Bꝏ :E³I *del* α **18** שנה.. Qα | :חנוך B–E³IPQW¹ꝏꝑꝏ
ꝏα ..G¹ **19** ירד.. B *del* W¹α | חנוך.. Qꝏ :BCE³G¹Pꝑꝏα *del* W¹αΔ | שנה.. 1° P :E³X² *del* W¹αΔ | :שנה
2° G¹Iꝑ ..Bα /D¹ *del* CW¹ | :ובנות BD¹E³IPQꝏꝏꝏΔ *del* CW¹α **20** ירד.. BQ :G¹X²α *del* W¹ | שנה..
1° Bꝏ :E³IΔ *del* W¹ | ושמנה B *del* W¹α **21** חנוך: B *del* α | :שנה X²..BQW¹α | :מתושלח CD¹E³IQX²
ꝏꝑΔ ..BG¹ꝏ *del* α **22** האלהים.. Bα | מתושלח.. Bꝏ /D¹ :ꝏα | :שנה BE³G¹IPX² ..D¹ꝏꝑ *del* W¹ |
:ובנות B–E³IPQX²ꝏꝏꝏαΔ **23** חנוך: BE³G¹QX² ..ꝑ *del* W¹α | ושנה.. 1° P (*vid*) Q (*vid*) /ꝏ :X² |
:שנה 2° D¹E³IPQX²ꝏꝑΔ **24** האלהים: X² ..Bꝏ *del* a | ואיננו.. D¹ /Iꝏꝏ :E³ **25** מתושלח.. B | :שנה
X² ..B /ꝏ | למך: B E³G¹IPQX²ꝏꝏꝏ *del* W¹ **26** למך.. G¹ꝏΔ /Q (*vid*) :BPꝑꝏ | :שנה 1° E³X² |
:שנה 2° CG¹Iꝑ ..D¹ | :ובנות B E³G¹IQ (*vid*) W¹X²ꝏꝏꝏΔ **27** מתושלח.. Bꝏ :G¹I | :שנה 1° E³X²
28 למך.. B | :שנה X² *del* ꝏ | בן: BIX²ꝏ **29** נח: D¹QX²ꝏꝑꝏ | לאמר.. BIPQꝏꝑꝏ /Δ :CE³W¹X² |

תובל קין לטש כל חרש נחשת וברזל ואחות תובל קין נעמה [23]ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען
קולי נשי למך האזינה אמרתי כי איש הרגתי לפצעי וילד לחברתי [24]כי שבעתים יקם קין ולמך שבעים
ושבעה:—

[25]וידע אדם עוד את אשתו ותלד בן ויקרא את שמו שת כי שת לי אלהים זרע אחר תחת הבל
V כי הרגו קין [26]ולשת גם הוא ילד בן ויקרא את שמו אנוש אז החל לקרא בשם יהוה [1]זה ספר
תולדת אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אתו [2]זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא
את שמם אדם ביום הבראם:—

§ Q [3]§ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת [4]ויהיו ימי אדם אחרי
§ D¹ ¶ Z¹ הולידו את שת שמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות §¶ [5]ויהיו כל ימי אדם אשר חי תשע מאות שנה
ושלשים שנה וימת:—

[6]ויחי שת חמש שנים ומאת שנה ויולד את אנוש [7]ויחי שת אחרי הולידו את אנוש שבע שנים
ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות [8]ויהיו כל ימי שת שתים עשרה שנה ותשע מאות שנה וימת:—

[9]ויחי אנוש תשעים שנה ויולד את קינן [10]ויחי אנוש אחרי הולידו את קינן חמש עשרה שנה
ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות [11]ויהיו כל ימי אנוש חמש שנים ותשע מאות שנה וימת:—

¶ Δ [12]¶ויחי קינן שבעים שנה ויולד את מהללאל [13]ויחי קינן אחרי הולידו את מהללאל ארבעים

BCD¹E³G¹INPQW¹X²Z¹ΛϑΔϵϵϑϑαφΔ

23 וצלה] CX² | האזינה] י *om* W¹ | אמרתי] אמירתי E³PX²Λ ϑ (*vid*) Δϵϵϑφ *del* α | הרגתי] ארגתי X² | וילד] ויליד α | לחברתי] לחבורתי CIW¹З *del* ϑ **24** שבעתים] שבעותים α שבתים I | ושבעה] ה *om* IW¹X²αφ **V 3** ויולד] ויליד BCE³G¹INPQϑΔϵϵφΔ *del* W¹α | וכצלמו] Λ **4** ויולד] ויליד BCE³G¹INPQW¹Z¹ϑ (*vid*) Δϵϵαφ Δ **6** ויולד] ויליד B E³G¹INPQϑΔϵϵαφΔ *del* W¹ **6** *et* **7** אנוש] נ *pr. eras* (ח?) W¹ **7** ויולד] ויליד B E³G¹INPϑΔϵϵαφΔ **9** ויולד] ויליד B E³G¹INPQϑΔϵϵαφΔ **10** ויולד] ויליד B E³G¹INPQϑΔϵϵαφΔ **12** ויולד] ויליד B—E³G¹INPQϑΔϵϵαφ

---

23 שמען B *del* α | אמרתי BN <W¹ ⌐C ˙ Δ | וילד Pϑ <W¹ ⌐C ˙ΛΔ **24** שבעתים B ⌐CE³ ⌐N (*vid*) שבתים I **25** תחת BE³ΛЗΔ **26** ילד NΔ <W¹ ⌐C **V 3** ויולד Λ *del* W¹α | וכצלמו Λ **4** ויולד Λ **6** ויולד З **7** ויולד W¹ **9** ויולד W¹Λ **10** ויולד W¹ΛЗ **12** ויולד W¹

---

22 תובל: E³ *del* Λ | קין: 1° BZ¹Λα / ϵ | חרש: E³ | וברזל: BE³PX²Z¹ϵϵϑЗα .. IΔ *del* Λ | נעמה: BC E³G¹IPX²Z¹Δϵϵϑ ЗΔ *del* Λα **23** לנשיו .. Bϵ Δ / Δ : α ⊐ : E³ | קולי: BE³G¹Z¹ϵϵϑαΔ —·Δ | למך .. 2° BΔ : X²Λ —·Δ | אמרתי: BE³IZ¹ΛΔЗΔ *del* α | הרגתי: E³ | לפצעי .. Δ : BE³ | לחברתי: E³G¹IX²Z¹Δϑϑ Δ .. Bϵ *del* α **24** קין: BCE³G¹IX²ΛΔϑϑЗα .. Δ / Z¹ **25** אשתו .. BΔ / ϵα | בן .. ϵΔ / Z¹ : BE³G¹IX²ΛЗα | שת: 1° BCE³G¹IX²Z¹Δϑα .. W¹ϵ | אלהים / I *del* W¹ | הבל: BE³X²α *del* CW¹ | קין: *omn* **26** בן .. G¹IΔ : X²Λ | אנוש: CE³IX²ΛΔЗα .. BZ¹Δ / ϵ | יהוה: G¹IX²ΛϵЗΔ *del* W¹ **V 1** אדם: 1° BCE³ IW¹X²Z¹Δϵα | .. אדם 2° Δϵ : BX²α | אתו: BE³Z¹αΔ / Δ **2** בראם: BG¹IX²ΛΔϵϵϑЗαΔ *del* W¹ | אתם / C : BZ¹ *del* W¹ | אדם / B : X² **3** שנה .. BQΔ : E³ϵα / Δ | כצלמו: E³Λ .. BΔϵα | שת: BCE³G¹IPQX² Z¹ΛΔϵϵϑЗαΔ **4** שת / QΔ : BCPϑα | שנה: CG¹IX²Z¹ΛЗ .. BQϵϑ / Δ | ובנות: BCE³IPQX²Z¹ΛΔϵϵϑαΔ **5** אדם: X² *del* W¹ | .. חי Δ / D¹ϵ : BE³G¹IX²ΛΔϑϑЗαΔ | שנה: 1° E³X² | .. שנה 2° BΛ *del* W¹ **6** שנה: E³X²ϵ .. BPQα / D¹ *del* Λ | אנוש: CD¹E³IΔϵϵϑЗαΔ .. BGQ *del* Λ **7** אנוש .. BQϑ / CD¹ϵΔ : E³G¹Δα | שנה: E³G¹IPQϵα *del* W¹ | בנות: BCD¹G¹IPQΛΔϵϵϑЗαΔ **8** שת .. Bϑ : E³G¹α *del* W¹ | .. שתים B *del* W¹ | .. שנה 1° α : E³X² | שנה 2° B *del* W¹ **9** שנה: E³X² .. α | קינן: CD¹IPΛΔϵϵϑЗαΔ .. G¹Q / B **10** אנוש .. BG¹ | הולידו: E³ | קינן .. BQΔ : E³G¹Pϵϑ Зα *del* W¹ | שנה: 1° C | שנה: 2° E³Iα .. BQ *del* W¹ | ובנות: BD¹E³G¹IPQΛΔϑϑЗαΔ **11** אנוש .. BQα : G¹I *del* W¹ | שנים: W¹ **12** קינן .. Bα | מהללאל: D¹P QΛΔϵϵϑЗα .. BG¹ *del* W¹ **13** מהללאל .. BIQΔ : G¹ϵϵα |

פניך [7]הלוא אם תטיב שאת ואם לא תטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו
[8]ויאמר קין אל הבל אחיו נלכה השדה ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו:—
§ X² [9]ויאמר יהוה אל קין איה הבל אחיך ויאמר לא ידעתי השמר אחי אנכי § [10]ויאמר מה עשית קול
דם אחיך צעק אלי מן האדמה [11]ועתה ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את דם
אחיך מידך [12]כי תעבד את האדמה לא תוסף תת כחה לך נע ונד תהיה בארץ [13]ויאמר קין אל
יהוה גדול עוני מנשא [14]הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ
והיה כל מצאי יהרגני [15]ויאמר לו יהוה לכן כל הרג קין שבעתים יקם וישם יהוה לקין אות לבלתי
הכות אתו כל מצאו [16]ויצא קין מלפני יהוה וישב בארץ נד קדמת עדן:—
¶ α ¶ [17]וידע קין את אשתו ותהר ותלד את חנוך ויהי בנה עיר ויקרא את שם העיר כשם בנו חנוך
§ α [18]ויולד לחנוך את עירד ועירד ילד את מחיאל ומחיאל ילד את מתושאל § ומתושאל ילד את למך
§ G¹ [19]ויקח לו למך § שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה [20]ותלד עדה את יבל הוא היה אבי
ישב אהל ומקנה [21]ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל תפש כנר ועגב [22]וצלה גם היא ילדה את

BCE³G¹INPW¹X²Z¹ȺƀĐЄϵϷαφΔ

7 תטיב] 1° תיטב NȺϵ *del* φ | תטיב 2°] תיטב CNȺϵ *del* W¹φ **9** איה] היה CE³INϵ **11** ועתה–האדמה *om* φ **12** תוסף] תוסיף CE³X²Z¹ȺƀĐЄϵαφΔ | נע] נא I *del* Ⱥ **14** ומפניך] י *om* W¹ *del* Ⱥ | אסתיר] הסתיר CINX²ϵ *del* α | נע] נא IX² *del* W¹ BE³PW¹Z¹ȺƀĐЄφΔ **18** ויולד] וילד BX²* (ו *i. l.*) Z¹ϵ | עירד] י *eras* (*vid*) N, *i. l.* X² | ועירד] י *eras* (*vid*) N | מחיאל] מהיאל NPφ מיחאל BCIX² (יח *s. eras* חי*?) ϵΔ מיהאל W¹ĐЄϵ | ומחיאל] ומהיאל NW¹ (*vid, del* ומה) φ ומיחאל BCIX² (י *i. l.*) ƀϵΔ ומיהאל P (י *i. l.*) ĐЄϵ **19** צלה] צלח C *del* α **20** יבל] אבל X² **22** וצלה] וצלח C* (ח *corr. in* ה *s. m.*)

---

7 תיטב *bis* N **8** נלכה BC **9** איה W¹ | השמר I <W¹ ⌒C ʼNϵ *del* Ⱥ **11** אתה W¹ *del* Ⱥ | לקחת ϵ *del* Ⱥ **12** תוסף W¹ | כחה W¹ **14** אסתיר E³ אסתיר B **15** לכן B *del* α | שבעתים BC שבעתים N | ϵ *del* Ⱥ **17** בנה B | שם W¹ | כשם W¹ **18** וילד Z¹ וילד W¹ | מיהאל W¹ | מתושאל W¹ | וישם ϵ *del* W¹α **19** שם W¹ | ושם W¹ **20** ישב BW¹X² **21** תפש W¹ *del* Ⱥ | כנר BZ¹ *del* Ⱥ ומתושאל W¹

פניך: BCIZ¹ȺЄϵaΔ / Đ *del* W **7** שאת.. BĐΔ / Є : E³IZ¹Ⱥϵ *del* W¹ | תטיב / 2° ĐЄ *del* W¹ | רבץ: BE³ Z¹ȺĐЄϵαΔ | תשוקתו / B *del* CW¹ | בו: CIPW¹ȺЄϵϷαΔ —: BZ¹Đ **8** השדה.. B : CE³IPZ¹ȺĐЄϵϷαΔ | בשדה: E³IȺĐϵα ..B / Δ **9** קין.. Bϵ | אחיך P Єϵ ¿ȺĐ <: B : CIϷα | ויאמר: 2° B | ידעתי.. Bα / ĐЄ : Z¹ϵϷ ¿I *del* W¹ | אנכי P ¿Đ <: BЄϵ ¿Z¹ : CE³IW¹ϷαΔ *del* Ⱥ **10** עשית: Ϸ ⊐ : PW¹Z¹ĐЄϵ ..Bα *del* Ⱥ | האדמה: BCE³IPX²Z¹ȺĐЄϵϷαΔ **11** ועתה / BIĐЄϵΔ ..α *del* Ⱥ | האדמה.. α : BE³X² | אשר: B | פיה: BE³α *del* Ⱥ | מידך: BCE³IPZ¹ȺĐЄϵϷaΔ **12** האדמה.. Đ / Є : BE³IX²ȺαΔ *del* W¹ | לך: BE³IPX²Z¹ĐЄϵϷα / CΔ *del* Ⱥ | בארץ: CE³IPX²Z¹ĐЄϷαΔ ..B Ⱥ *del* W¹ **13** יהוה.. IZ¹ / Đ : E³X²Ⱥ *del* α | מנשא: BE³IX²ȺϷαΔ ¿PW¹Єϵ | ¿Đ ¿Z¹ **14** האדמה.. E³ : BX² α *del* Ⱥ | אסתר: E³IZ¹ȺϷΔ ¿P <: Bϵ ..Є *del* α | בארץ.. Z¹ϵ / ЄΔ ¿Đ : BCW¹X²Ϸα *del* Ⱥ | יהרגני: BCE³IPW¹X²ȺЄϷαΔ ¿Đϵ **15** יהוה.. Đ / I *del* W¹α | לכן: W¹ *del* α | הרג.. — Pϵ : Z¹ĐЄ | קין.. α : E³P (*s. l.*) | יקם: BCE³IPX²Z¹ĐЄϵϷΔ *del* α | אות.. ĐЄ : BȺϵ *del* α | מצאו: CE³IZ¹ȺĐЄϵϷΔ ..B *del* α **16** יהוה: E³IX²ȺϷ ..B *del* α | בארץ / Є : E³ *del* W¹ | נד.. α **17** אשתו: E³I | ותהר.. BW¹ȺЄ : Z¹Ϸ | חנוך: 1° BX²Z¹ȺЄϵϷΔ ..I | עיר: BCE³IX²Z¹ȺĐϵϷ | חנוך: 2° BCE³ IX²Z¹ȺĐЄϵΔ *del* Ϸ* **18** לחנוך: X² | עירד.. B : CE³IZ¹ȺĐЄϵϷΔ | מחיאל: CE³IX²ȺĐϷΔ ..B | מתושאל.. B : CE³IZ¹ȺЄϵϷΔ | למך: BCE³IX²Z¹ȺĐЄϵϷΔ *del* α **19** נשים: BE³IX²Z¹α ..ЄΔ | עדה.. P : BG¹Ⱥ *del* α | צלה: *omn, del* α **20** יבל: G¹I ..BĐЄ / Δ | ומקנה: BCE³G¹IPW¹X²Z¹ȺЄϵϷΔ ..Đ *del* α **21** יובל: IX²Z¹Đϵ ..BC / Δ *del* Ⱥ | תפש: E³ | ועגב: BCG¹IPZ¹ЄϵαΔ *del* Ⱥ

ראש ואתה תשופנו עקב [16]ואל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והריונך בעצבון תלדי בנים ואל
אישך תשוקתך והוא ימשל בך:—
§ α ¶ a [17]¶§ ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתיך לאמר לא תאכל ממנו ארורה
האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך [18]וקוץ ודרדר תצמח לך ואכלת את עשב השדה
[19]בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפרך תשוב [20]ויקרא
האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי [21]ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו כיתנת עור וילבשם:—
¶ Δ ¶ [22]ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם
מעץ החיים ואכל וחי לעולם [23]וישלחהו יהוה אלהים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם
[24]ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך
עץ החיים:—
§ φ IV [1]§ והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין ותאמר קניתי איש את יהוה [2]ותסף ללדת את
אחיו את הבל ויהי הבל רעה צאן וקין היה עבד אדמה [3]ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה
§ Δ §§ ϑ מנחה ליהוה §[4]והבל הביא §§גם הוא מבכרות צאנו ומחלביהן וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו [5]ואל
§ φ קין ואל מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו §[6]ויאמר יהוה אל קין למה חרה לך ולמה נפלו

BCE³INPW¹Z¹ΑϑΔΕϑϑϑαφΔa

16 הרבה] ארבה N | עצבונך] עצבניך CE³INW¹Z¹ΑΔΕϑΔ עצבניך P | והריונך] והריוניך E³NZ¹ΑΔΕϑα (*non del*) Δ והריניך P ואריוניך CI *del* W¹ | אישך] אישיך CE³INΔΕϑα (*non del*) Δ *del* W¹Α | תשוקתך] תשוקתיך CE³INPZ¹ΑΔΕϑα (*non del*) Δ תשוקותיך W¹ | והוא] ו 1° *om* P | בך] ביך CE³INPΔΕϑΔ *del* W¹Α 17 צויתיך] י 2° *om* P *del* α 18 תצמח] תצמיח CE³INPZ¹ΑΔΕϑΔ *del* W¹ 20 האדם] ה *om* BΑαΔ | היא *om* E³* (*i.l.s.m.*) 21 כיתנת] כיתנות BCE³NPW¹ΑΔ | וילבשם] וילבישם CIα *del* W¹ 24 להט] לחט CE³INPZ¹ΑΔΕϑ *del* W¹ | המתהפכת] ה 2° *om* N המתאפכת α IV 1 קניתי] י 1° *om* Z¹ 2 ותסף] ותוסף α | רעה] רעי CINP (P* רעיים, ים *eras*) W¹Z¹ΑϑΔΕϑα | צאן *om* E³ | האדמה] I* (ה *eras*) PΔ* (ה *eras*) α 3 ויבא] ג הביא 4 מבכרות] מבכורות CE³ (ו 1° *i. l.*) INPW¹ΑϑΔΕΔ | וישע] ויושע α 6 לקין] ל קין Δ *del* W¹

ואתה W¹ 16 ארבה 2° N *del* Α | עצבונך Ba עצבניך P | והריונך Ba *del* W¹ | אישך BZ¹a *del* W¹Α | תשוקתך Ba | בך BZ¹a *del* W¹Α 17 לאמר Δ *del* α 18 תצמח Bα *del* W¹ 19 אפיך W¹ | עד B 'C | לקחת BCE³ΔΕϑ | אתה W¹ 21 כיתנת Ε 'ϑ כיתנות B | וילבשם B *del* W¹ 22 ממנו B 23 לקח CIΔΕ *del* W¹ 24 וישכן Αα <W¹ IV 1 את 3° BCIΑΕϑ 2 ותסף Ε | רעה B 3 ויבא BCE³IΔΕ <W¹ ג הביא Z¹ 4 מבכרות ϑ | וישע B | צאנו 3 (*t. m.*) 6 לקין Δ

ראש.. Δ / ΔΕ : E³ | עקב: BCE³IZ¹ΔΕϑΔ ..P (*vid*) a *del* Α 16 אמר.. BΔΕϑΔ / I *del* W¹ | והריונך: BE³IZ¹ΔϑΔa *del* W¹ | בנים: CIPZ¹ΔΕϑΔ ..Ba | תשוקתך: E³Αa :B..ϑ / Δ 17 אמר.. BΕ / IΔ :Z¹ϑ | אשתך.. B :PΑα ¿Δ | צויתיך: BΔ *del* α | לאמר.. BCΔΕ :E³IΑΔ *del* α | ממנו: BIPΔΕϑαΔ ..Z¹ | בעבורך.. Δ :BE³Z¹α | חייך: BCE³IZ¹ΑΔΕϑαΔ 18 לך: BE³IPΑϑΔ ..Δα (*vid*) /Z¹ *del* W¹ | השדה: BZ¹ΕΔ ..Δ / α 19 לחם.. B / Z¹ :Αα (*vid*) | האדמה: BE³Αα *del* W¹ | לקחת: CIΔϑΔ =:W¹ ..Εα (*vid*) / Z¹ | תשוב: CE³IPZ¹ ΑΔΕϑα (*vid*) Δ ..BW¹ 20 חוה: B / CIΔΕ *del* W¹ | חי: CE³IΑΔΕϑα (*vid*) Δ I:B / Z¹ 21 ולאשתו: E³Αα | עור / B 22 אלהים.. BZ¹ | כאחד: Z¹ *del* W¹ | ורע: BCE³IW¹Z¹ΑΔΕϑ *del* α | ועתה / BIΔΕ *del* W¹ | ידו / Ba | החיים: B *del* W¹α | ..ואכל Ε *del* W¹ | לעולם: *omn* 23 עדן: B | משם: BCIPZ¹ΑΔΕϑα 24 האדם: BE³IZ¹ / Δ | ..עדן B / Z¹ :Cα | הכרובים / Δ | החרב: E³ | המתהפכת.. B / I :CZ¹ΑΔΕϑα IV 1 אשתו: E³Iα ..Bϑ / Ε | ותהר.. Z¹ :ΕΕ | קין.. ΔΔ :BCIZ¹ΑΕα | יהוה: BE³IPZ¹ΔΕα 2 הבל: 1° CE³IPZ¹ΑΔΕϑα ..B | צאן.. Δa :BE³Α | אדמה: BCE³IPZ¹ΑΔΕϑα 3 ימים: BE³IW¹α ..Z¹Αϑ / Δ | ליהוה: BCIPZ¹ΑΔΕϑα =<E³ 4 הוא / Z¹ : BI *del* Δ | ומחלביהן: CE³IPZ¹ΑΔΕϑϑ (*t. m.*) α ..B *del* Δ | מנחתו: Z¹Αα ..Δ 5 שעה: BCE³IPW¹ ΑΔΕϑϑαΔ / Z¹ | מאד.. Δ | פניו: CE³IPW¹Z¹ΑΔΕϑα ..B *del* Δ 6 ..קין BZ¹Δ / Δ | ..לך ΕΕ *del* W¹ |

III [1]והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה יהוה אלהים ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים
לא תאכלו מכל עץ הגן [2]ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל [3]ומפרי העץ הזה אשר בתוך
הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון [4]ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמתון
[5]כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב ורע [6]ותרא האשה § § Z¹
כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה
עמה ויאכלו [7]ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי ערמים הם ויתפרו עלי תאנה ויעשו להם חגרות [8]וישמעו
את קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא אדם ואשתו מפני יהוה אלהים ¶בתוך עץ הגן:— ¶ α
[9]ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר לו איך [10]ויאמר את קולך שמעתי בגן ואירא כי ערום אנכי
ואחבא [11]ויאמר מי הגיד לך כי ערום אתה המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת [12]ויאמר
האדם האשה אשר נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל [13]ויאמר יהוה אלהים לאשה מה זאת
עשיתי ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל:—
[14]ויאמר יהוה אלהים אל ¶הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על גחנך ¶ X²
תלך ועפר תאכל כל ימי חייך [15]ואיבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך

BCE³INPW¹X²Z¹ƛƊЄϽαΔa

3 תמתון] תמותון CE³INPX²ƛƊЄϽαΔa *del* W¹ **4** תמתון] תמותון CE³INPW¹X²ƛƊЄϽαΔ | עיניכם] י 2° *om* E³ **5** עיניכם] י 2° *om* E | כאלהים] כהאלהים NX² (ה *i. l.*) *del* ƛ **6** ונחמד] ~ ונמחד X² | להשכיל] להשכיל CE³ (*s. m. mg.*) INPX²Z¹ƛƊЄϽΔ לאשכל E³* (י *i. l. p. m.*) W¹ *del* α | מפריו] ~ מפירו X² *del* ƛ **7** ותפקחנה] ח *om* X² | ויתפרו] ויתפארו CINPWX²ƛƊЄϽα | תאנה] ~ תנאה N תינה X² *del* α **8** ויתחבא] ויתחבה Ba | האדם] האדם Z¹* (ה *eras*) *del* α **9** איכה] CINPX²Z¹ƛƊЄΔa (ה *i. l.*) **10** ואירא] ואיירא BƛaN והירא | ואחבא] ואחבה BIN *del* a **11** העץ] העיץ P **12** ואוכל] ϽΔ ואוכל **13** עשיתי] י 2° *om* BZ¹Δa | השיאני] א *om* E³PW¹X² Z¹ЄϽΔ אשיני Ba השיעני C | ואכל] ϽΔ ואוכל **14** גחנך] גחונך IW¹ (*om* נ) Ƌ **15** והוא] N* (ו *eras*) ϽΔ

---

1 עשה W¹ *del* α **3** העץ W¹ | תמתון a *del* W¹ **4** תמתון B **5** ידע W¹ | עינכם E³ | ידעי N **6** העץ 1° N *del* α | העץ 2° W¹ *del* α **7** עלי Z¹ *del* W¹ **8** לרוח B | ויתחבא E³ **9** איכה Ƌ **10** ואירא Ƌ ואיראה W¹ | ואחבא E³ *del* a **11** הגיד W¹ | אתה W¹ *del* a | אכלת ƛ *del* α **12** נתנה BCIa | ואכל BCIX²a ' ƛ ' Є ואוכל Ͻ **13** עשית Ba | ואכל IX²a ⌐ C ' ƛ ' Є **14** עשית ƛ | גחנך ƛ Є Ƌ ⌐ C ' N **15** והוא Ͻ *del* ƛ |

---

1 אלהים: 1° BCE³IX²ƊЄϽαΔa *del* ƛ | האשה.. Є :BIa | אף / Ba :ϽαΔ | הגן: BCE³IX²ƛЄϽαΔ ¿Ƌ *del* a **2** הנחש.. Ba /ƊЄ :ƛ (*vid*) α | נאכל: IX²Ͻ ..BƊЄαa *del* W¹ **3** הגן.. Є /Δ :BCE³IW¹X²ƛƊϽαa | ממנו.. ƛЄα | תמתון: BCE³IX²ƛƊЄαΔ **4** האשה.. I /Ƌ :ƛ | תמתון: BE³IPX²ƛƊЄϽαΔa **5** אלהים.. IЄ | ממנו /Z¹ :BW¹α *del* ƛa | עיניכם: BE³IƊЄϽa ..α | כאלהים: E³ | ורע: *omn* **6** למאכל.. IЄα :BE³ X²ƛϽa | לעינים.. Ƌ :BE³IPW¹Z¹Єαa | להשכל.. P :BE³IW¹ƊЄϽΔa *del* α | ותאכל: BCZ¹ƛƊϽαΔ ..Є | עמה: I *del* ƛα | ויאכלו: BCPW¹Z¹ƛƊϽαa ..Є **7** שניהם.. IЄ :B *del* W¹α | וידעו: a *del* α | הם: BIPX²Z¹ƊЄϽαa | תאנה.. Ƌ :E³a *del* α | חגרות: BCE³IPX²Z¹ƛƊЄϽΔa *del* α **8** אלהים.. 1° Ba *del* Iα | היום: BCIX²Z¹ƛƊЄαΔa *del* W¹ | ואשתו.. Ba :E³ *del* α | אלהים.. 2° Ba :ƛW¹ **9** האדם.. IƊЄ | איך: BE³W¹Ƌ ¿PЄϽ ‹:Z¹ I:ƛ :CIX² *del* a **10** ואירא.. CΔ /Ƌ :BE³X²ƛa | ואחבא: BE³IPW¹X²Z¹ƛƊЄϽΔa II:C **11** ויאמר.. BE³a | לך: ƛ | אתה: P ¿BE³Ƌ :CIX²Z¹ƛΔ ⊃:Ͻ ..Є *del* a | צויתיך: B | אכלת: W¹ ‹:Є ¿BE ¿Z¹ ⊃:‹Ƌ :CIX² ƛΔ ⊃:PϽ *del* a **12** האדם.. BIZ¹ƊЄ /Δ | עמדי.. BZ¹a /ƊЄ :E³W¹ƛ | ואכל: *omn* **13** לאשה.. B /C :X²a | עשיתי: BCIZ¹ƛa ⊃:PЄϽ ⊃:‹Ƌ ⊃‹W¹ /Δ | האשה.. BW¹a /IƊЄ **14** הנחש.. B | זאת.. Z¹Δ /Є :BE³ƛa :W¹ ⊃:PϽ ⊃‹Ƌ | אתה /Є ‹B ¿a :Z¹ϽΔ *del* CW¹ | הבהמה: a | השדה: BE³IЄΔa ..Ͻ *del* W¹ | תלך /IЄ ..Ƌ :ƛ *del* W¹ | חייך: CE³IPZ¹ƊЄϽΔa **15** האשה.. Z¹ /Δ :E³Є *del* W¹ƛ | זרעה: BE³ IPZ¹ƛƊϽΔa *del* ƛ |

¶ 8 ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר 9 ויצמח יהוה אלהים מן ' Δ²
האדמה את כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע 10 ונהר
§ α יצא מעדן להשקות את הגן ומשם § יפרד והיה לארבעה ראשים 11 שם האחד פישון הוא הסבב את
§ a כל ארץ החוילה אשר שם הזהב 12 וזהב הארץ ההיא טוב מאד שם הבדלח ואבן השהם § 13 ושם
הנהר השני גיחון הוא הסבב את כל ארץ כוש 14 ושם הנהר השלישי הדקל הוא ההלך קדמת
אשור והנהר הרביעי הוא פרת:—

§ Δ¹ § 15 ויקח יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה 16 ויצו יהוה אלהים על האדם לאמר
מכל עץ הגן אכל תאכל 17 ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות:—

¶ s ¶ 18 ויאמר יהוה אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו 19 ויצר יהוה אלהים עוד מן
האדמה את כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא
לו האדם נפש חיה הוא שמו 20 ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה
ולאדם לא מצא עזר כנגדו:—

' φ 21 ויפל יהוה אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתיה ¶ 22 ויבן יהוה
אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויביאה אל האדם 23 ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי
ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאישה לקחה זאת 24 על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק
באשתו והיה משניהם לבשר אחד 25 ויהיו שניהם ערמים אדם ואשתו ולא יתבששו:—

BCE³INPW¹X²ƛƊЄϬαφΔas

8 האדם] ה *om* φ *del* ƛs 9 ויצמח] ויצמיח E³NX²Ɗφs | האדמה] ה 2° *om* s 11 הוא *om* X² *del* ƛ | הסבב] הסובב BCE³INPX²ƛϬφs *del* W¹α | החוילה] ה 1° *om* BƊs (*vid*) 12 הבדלח] הבדלה CIX²Ϭ *del* W¹ | השהם] השחם X²ƛ (*vid*) s 13 גיחון] י *om* α | הסבב] הסובב BCE³NPW¹X²ƛϬαφa | כל *om* C 14 הנהר] ה 2° *om* X² 15 וינחהו] ויניחהו E³INX²ƊЄϬ *del* W¹Δs 19 האדם] ה 1° *om* α *del* CƛΔ 21 תרדמה] תרדימה E³ (י *s. m.*) INPX² ƛα *del* φ | מצלעתיו] י *om* I *del* φ | ויסגר] ויסגיר α *del* φ 22 ויביאה] י 2° *i. l. p. m.* (*vid*) ƛ 23 האדם] ה *om* α *del* W¹ 24 באשתו] א *om* X² | והיה] והיו α

---

8 וישם] ƛφ *del* W¹ 9 ויצמח] IƛЄ ⁻ C 11 שם 1° W¹ | הסבב] Є | החוילה] Ϭ (*s. m.*) 14 ושם W¹ | ההלך] Ϭ (*s. m.*) 15 וינחהו] φ *del* W¹Δs 19 השדה W¹ | ויבא] BE³X²ƛƊЄΔa ᶜCφ ᶜW¹ *del* I | יקרא 1° W¹ 21 ויפל] BƛA (*vid*) ᶜW¹ | תרדימה] N (*vid*) | מצלעתיו] W¹ מצלעתיו N | ויסגר] C 22 ויבן] BЄΔa *del* W¹ | ויבאה] ƛ 23 הפעם] W¹ | יקרא] IX²ЄΔ ᶜW¹ | לקחה] BX²ƛЄ ⁻ N *del* W¹ 24 בשתו] X²

---

8 מקדם: E³IƊЄ ..B *del* W¹s | יצר: CE³IPX²ƛƊЄϬs ..BW¹ 9 למאכל: CIƊϬs ..BЄ | הגן..] Ɗ: BE³IƛS | ורע: BCIPX²ƊЄ *del* ƛs 10 הגן: BX²Ϭ ..IƊЄ *del* ƛs | יפרד: BIX²ƛЄ *del* W¹α | ראשים: CE³IPX²ƊЄ —.s *del* α 11 פישון: BE³X² ..IƊ /α *del* ƛ | החוילה] I | הזהב: BIX²ƛƊЄα ..s *del* W¹ 12 מאד: BCE³IX²ƛƊЄas | השהם: B E³IPW¹X²ƛƊЄas ..Ϭ 13 גיחון: BIX²Ϭa /α | כוש: CE³IPX²ƊЄα —:s ..Ba 14 הדקל..] Єα: E³IX² *del* W¹ | אשור: IƛƊЄ ·:s (*vid*) ..BE³α 15 האדם: Ia ..Bα *del* W¹Δs | עדן: B *del* Δ | ולשמרה: CE³IPX²ƛƊЄαΔ ..Ba *del* s 16 האדם: ƊЄ | לאמר..] BƊЄϬ: CE³IPW¹X²ƛαa /s *del* Δ | תאכל: CIX²ƛαΔ ..BƊЄa —.W¹ *del* s 17 ורע..] Δ: X²ƛ | ממנו: 1° CE³IƛαΔ ..BЄ *del* s | ..ממנו 2° α: a *del* s 18 אלהים..] Δa: I | היות: C | לבדו: BE³X² ..ƊЄa /Δ *del* ƛ | כנגדו: *omn* 19 האדמה: X² | השדה: BX²a | ..השמים] Δ: BE³IPЄϬα *del* a | לו: 1° BCX²ƊЄϬα Δa *del* I | שמו: BCX²ƛƊЄϬαΔa /P *del* I 20 הבהמה: a | השדה: E³IƊЄϬαΔ ..B *del* C 21 ויישן: IϬΔ ..BX²a *del* C | ..מצלעתיו] α: Ba | תחתיה: BCЄ³INPX²ƛƊЄϬα —=¿Δ <:W *del* a 22 לאשה: ƊϬα ..BƛЄa /PΔ | האדם: 2° CE³IX²ƛƊЄϬαΔa ..B /P 23 ..האדם] B /ƊΔ *del* W¹ | ..הפעם] ƊЄ /IP: ƛ (*vid*) <:B ·:a <E³ | מבשרי: CE³IƊαΔ *del* W¹ | ..אשה] ƊЄ: BE³ *del* ƛ | זאת: 2° BE³IX²ƊЄϬαΔa *del* ƛ 24 ..באשתו] B /P: E³IƊaa | אחד: CE³IPX²ƛƊЄαΔ ..BϬa 25 ערמים: E³Iα | ואשתו: ƛ ..Baa

אלהים את התנינים הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למיניהם ואת כל עוף
כנף למינהו וירא אלהים כי טוב 22ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף
ירבה בארץ 23ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי׃—

24ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחית הארץ למינה ויהי כן 25ויעש
אלהים את חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי
טוב 26ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו וכדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל
הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ 27ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר
§ s §§ φ ונקבה ברא§ אתם 28ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה §§ורדו
בדגת הים ובעוף השמים ובכל החיה הרמשת על הארץ 29ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל
עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל עץ אשר בו פרי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה 30ולכל
¶ α חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל הרמש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב ¶לאכלה
§ ϑ §§ A ויהי כן §31ויראו אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד §§ויהי ערב ויהי בקר יום הששי׃—

II ¶ s 1ויכלו השמים והארץ ¶וכל צבאם 2ויכל אלהים ביום הששי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום
השביעי מכל מלאכתו אשר עשה 3ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל מלאכתו
אשר ברא אלהים לעשות׃—

4אלה תולדת השמים והארץ בהבראם ביום עשות יהוה אלהים שמים וארץ 5וכל שיח השדה טרם
§ G יהיה בארץ §וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את
§ s האדמה 6ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל §פני האדמה 7ויצר יהוה אלהים את האדם עפר מן
האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי אדם לנפש חיה׃—

BCE³INPW¹X²AϑEGαφΔ²s

21 למיניהם] י 1° *om* P, *i. l.* X² | למינהו] ~ למניהו P **24** תוצא] תוציא W¹X² | חיה] החיה X²* (ה *eras*) **25** הבהמה] הבימה X² **26** אדם] האדם Δ² | וכדמותנו] ו 2° *om* B **27** אתם *om* I **29** זרע 1° *et* 3°] זריע s, זריע 1° N* (י *exst*), זריע 3° X² **II 6** פני] י *om* P *del* I **8** חיים] י 1° *om* φ

---

26 הרמש CX² **29** הנה W¹ | זרע 1° E³IE ᶜW¹X²Δ² | זרע 3° BNPE ᶜCW¹Δ² | לאכלה W¹ **31** עשה W¹ **II 1** צבאם W¹ **2** ויכל ¯ IA **6** יעלה G (*s. m.*) *del* W¹ **7** ויפח W¹ *del* s מאד W¹

---

21 התנינים.. B *del* W¹ | הגדלים.. Bα <:E³ *del* W¹ | למיניהם: BCIX²α *del* W¹ | למינהו.. IEα : BE³ *del* W¹ | טוב: BCIX²α —:E *del* W¹ **22** אלהים: E | לאמר.. BCIE : E³X²α | ורבו: BI *del* W¹ | בימים: BE³IX² | בארץ: BCE³PX²Eα *del* I **23** בקר.. α **24** אלהים.. BIX²E | למינה.. 1° E : X² | ורמש.. B : CE³α *del* W¹ | למינה: 2° BX² | כן: BCIPEα ..X² <W¹ **25** למינה.. 1° α : E³X² | למינה: 2° E³IX²α *del* W¹ | למינהו: B .. Iα / E | טוב: BCE³IPX²Eα *del* W¹ **26** וכדמותנו: BE³IW¹Eα | הים.. B *del* I | השמים.. α : B *del* I | ובבהמה: E³ *del* I | הארץ: 1° E³Eα *del* IW¹ | הארץ: 2° BCE³NPX²Eα *del* I **27** האדם: BE³ *del* I | בצלמו.. Eα *del* I | אתו: E³Eα *del* W¹ | אתם: BCE³IPEαs **28** אתם: W¹ *del* s | אלהים: 1° CE³ *del* s | אלהים: 2° E³ *del* W¹s | ורבו: E³ | וכבשוה: BX²α *del* W¹ | הים.. s : E³ | השמים: BE³ | הארץ: 2° BCE³IPX²Eα —:s **29** אלהים.. BIW¹ *del* s | הארץ: BCIPX²Eα | פרי.. E *del* W¹ | לאכלה: BIX²E *del* αs **30** הארץ.. 1° B :E³ | השמים: BW¹X²E *del* α | חיה: BE *del* α | לאכלה.. B | כן: CE³IW¹X²Es —:B **31** עשה: B | מאד: CE³IPX²ϑE ..B *del* s **II 1** צבאם: CE³IPϑE ..B *del* A **2** עשה: 1° BCE³IX²AϑE | עשה: 2° BE³IPX² AϑE *del* C **3** אתו: BE³IX²AϑE *del* C | מלאכתו: E³ **4** בהבראם: CE³IϑE | וארץ: BCE³X²AϑE *del* I **5** בארץ.. B :E³IϑEG | יצמח: BE³IX²ϑE | הארץ.. BAϑG :CX²E <:W¹ *del* I | האדמה: BE³PX²ϑG *del* IW¹ **6** הארץ: X² ..BE / ϑ *del* IG | האדמה: BCE³IX²AϑEG *del* W¹s **7** האדמה.. BX² / ϑ :CE³E *del* IW¹s | חיים: E³IX²ϑs ..BG

GENESIS

§ BC²E³ NP §§ r 1 §בר§§אשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ 2 והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח
אלהים מרחפת על פני המים 3 ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור 4 וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל
אלהים בין האור ובין החשך 5 ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד:—
§ Δ² 6 §ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים 7 ויעש אלהים את הרקיע ויבדל
בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן 8 ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי
ערב ויהי בקר יום שני:—
9 ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן 10 ויקרא אלהים
ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב 11 ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב
§ X²€ ¶C²r מזריע זרע §¶ועץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן 12 ותוצא הארץ דשא עשב מזריע
זרע למינהו ועץ עשה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב 13 ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי:—
§ α 14 ויאמר אלהים יהי מאורות ברקיע §השמים להאיר על הארץ ולהבדיל בין היום ובין הלילה והיו
לאתות ולמועדים ולימים ושנים 15 והיו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן 16 ויעש אלהים
§ I את שני המאורות הגדלים את המאור §הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה
ואת הכוכבים 17 ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ 18 ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל
בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב 19 ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי:—
§ C¹ §§ W¹ 20 §ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף §§על הארץ על פני רקיע השמים 21 ויברא

BC¹C²E³INPW¹X²€αΔ²r

4 ויבדיל C²E³ ויבדל] 5 להאור E³ לאור] 6 מים om C² 7 ויבדיל E³Δ² ויבדל] | 1° לרקיע om C² י
11 מזריע] om B מזרעים (sic!) Δ² 12 ותוצא E³Δ² ותוציא | מזריע] om Δ² י 14 לאתות] ~ N לאותת
15 להאיר] om X² י 16 המאורות] 2° om E³ ו 18 ולמשל] E³ ולהמשל
לאותות X²Δ² del α

---

7 ויבדל P | C² לרקע 1° C² 11 תדשא C² | עשה E³ 12 ותוצא P ותוציא E³ | עשה E³ 14 לאתות E³
15 להאר X² 16 המאורת E³

---

1 .. אלהים B | הארץ: C²E³ 2 ובהו: BE³ | המים: C²P .. B 3 .. אלהים B | אור: 2° C²E³P 4 טוב:
C²E³ .. B | החשך: P .. B ‹: E³ 5 יום: 1° E³ | לילה: C²E³P .. B 6 המים: E³Pr | למים: BC²E³Pr 7 הרקיע:
BC²E³ | לרקיע: 1° et 2° BE³ | כן: BC²E³ / P vid 8 שמים: C²E³P ·: B 9 אחד: BE³ | היבשה: B |
הארץ: BPX² 12 כן: BC²E³P | זרע: BC²E³P 11 טוב: BC²E³P | ימים: P .. BC² | B: C² ארץ .. 10 כן: BC²E³
הלילה: | BE³X² del α הארץ: | B השמים: 14 BE³PX²€ טוב: | 2° B למינהו .. | X² .. 1° E³€ למינהו: | B
היום: | BE³X²€ הגדלים: 16 BE³PX²€α כן: | X² 15 הארץ: B .. E³PX²€α ושנים: | BE³X²€ del α
BE³X²€α del I | הלילה: BIX² | הכוכבים: E³IX²€α .. B 17 הארץ: BX²α .. I€ 18 .. ובלילה Bα : E³X² |
החשך: BE³IP .. α | טוב: BE³IPX²α 19 .. ערב α 20 המים: B€α del Δ² | חיה: BCI€ | הארץ: | X²
השמים: BCE³IPX²€α del W¹

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
31197 11924 8018
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY

Date Due

All library items are subject to recall 3 weeks from the original date stamped.

JUN 1 2 2003		
JUN 0 2 2003		
OCT 2 9 2010		
NOV 0 2 2010		
~~NOV 04~~		
NOV 1 1 2011		

Brigham Young University

In dem Verlage von Alfred Töpelmann in Gießen sind ferner erschienen von:

AUGUST FREIHERRN VON GALL

Die Einheitlichkeit des Buches Daniel

Oktavformat — IV und 126 Seiten — 1895 — M. 3.60

Altisraelitische Kultstätten

(Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft. Heft 3)

Oktavformat — VIII und 156 Seiten — 1898 — M. 5.—

Zusammensetzung und Herkunft der Bileam-Perikope

in Numeri 22—24

Groß-Oktavformat — 47 Seiten — 1900 — M. 1.50

Die Herrlichkeit Gottes

Eine biblisch-theologische Untersuchung

ausgedehnt über

das Alte Testament, die Targume, Apokryphen, Apokalypsen und das Neue Testament

Oktavformat — VI und 109 Seiten — 1900 — M. 3.20

Die Papyrusurkunden

der jüdischen Gemeinde in Elephantine in ihrer Bedeutung für jüdische Religion und Geschichte

Oktavformat — 26 Seiten — 1912 — M. —.60

DRUCK VON W. DRUGULIN IN LEIPZIG.